קבלה · ספרי קבלה נוספים

מגיד מישרים

רבנו יוסף קארו [מרן הבית יוסף]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

מגיד מישרים

רבנו יוסף קארו [מרן הבית יוסף]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/מגיד-מישרים/

הקובץ נוצר ב־17 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרשה א 4
פרשה ב 9
פרשה ג 19
פרשה ד 25
פרשה ה 27
פרשה ו 35
פרשה ז 38
פרשה ח 42
פרשה ט 53
פרשה י 64
פרשה יא 65
פרשה יב 67
פרשה יג 71
פרשה יד 77
פרשה טו 81
פרשה טז 92
פרשה יז 95
פרשה יח 99
פרשה יט 101
פרשה כ 102
פרשה כא 102
פרשה כב 107
פרשה כג 124
פרשה כד 129
פרשה כה 144
פרשה כו 147
פרשה כז 150
פרשה כח 150
פרשה כט 157
פרשה ל 168
פרשה לא 170
פרשה לב 172
פרשה לג 174
פרשה לד 174
פרשה לה 176
פרשה לו 178
פרשה לז 187
פרשה לח 189
פרשה לט 192
פרשה מ 194
פרשה מא 197
פרשה מב 198
פרשה מג 204
פרשה מד 212
פרשה מה 215

פרשה א

הקדמה אזהרות וסייגים - שבח הרב. אור ליום שבת כ"ב לאדר א' ה' עמך וכו' רק כי תדבק בי וביראתי וממשנתי לא תפרי' מחשבתך ואפי' רגע א' והנה נתתיך נגיד על עמי וכו' והלא הזהרתיך שלא תפריד רגע א' מיראתי וממשנתי מחשבתך ולא תאכל ולא תשתה בדרך הנאה כלל כי מה בצע בהנאתך בעוה"ז רק תהי' מחשבתך שאם הי' אפשר לקיים הנפש בגוף בלי שום הנאה היית חפץ מאד, ובכן תהי' תמיד מתדבק בהשי"ת ותזכה להעשות נסים על ידך כמו שהיו נעשים ע"י ראשונים וידעו העם הזה כי יש אלהים בישראל, כי עתה אין שם שמים מתקדש כי אין העולם רואים שנעשו נסים ע"י החכמים וכשיראו שעל ידך נעשים ש"ש מתקדש, ובכן הזהר מסמאל ונחש ויצה"ר הרודפים אחריך לקבל כוונותיך לבטלך מהתפלה רק ייחד לבבך לעבודתי ותהי' הולך אלי וכבר הודעתיך כמה אתה צריך לנהוג בשפלות שלא לכעוס על שום דבר בעולם, וצא ולמד ממשה רבן של כל הנביאים שכל מקום שבא לכלל כעס בא לכלל טעות, לכן על שום דבר שבעולם לא תכעוס ואפי' על מילי דשמיא שאתה צריך להראות ולהתנהג במדה זו על כל פנים והוי זהיר מלהפריד אפי' רגע א' ממני וממשנתי ויראתי ותורתי כי אלו היית יודע כמה עולמות מתפסדות על ידך בעת שאתה מפסיק מלהרהר בדברי תורה לא היית מפסיק אפי' רגע א' כי בעת שאתה יוצא לשוק ואתה מהרהר במשנתי עולמייא דילי מכריזין ואזלין קמך ומכריזי הבו יקר לדיוקנא דמלכא וכמה חיילין דלית לון חושבנא מלוין יתך, עליהון כמה עלמין מזדעזעין לקבל ההוא כרוזא שאלין ואמרין מאן ההוא גברא דמלך מלכי המלכים חפץ ביקרו הא הוא תנא סבא דארץ ישראל האי הוא ריש מתיבתא דארץ ישראל, הא הוא מחברא רבא דארץ ישראל וגם אם תתנהג ע"פ מנהגותי אזכך לגמור כל חיבורך ופרושיך ופמקותיך מכל שגיאה וטעות ולהדפיסם ולפשטם בכל גבול ישראל ככל אשר שאלת מעם ה' אלהיך ואזכך לקיים בך ובבניך מה שכתוב לא ימוש ספר התורה הזה מפיך ואתן לך עוד מאשה הכשרה וצנועה זו בן חסיד וחכם כי על פי היסורים שעברו עליה תהי' ראויה לכך ואתה ע"י שתפרוש מהנאות העוה"ז ככל אשר הוריתיך ותקדש עצמך בטהרה בשעת תשמיש כדוגמת מה שאמרו על ר' אליעזר דומה למי שכפאו שד וע"י כך תזכה למשוך עליו נפש טהורה וקדושה מגן עדן ויהי' חכם גדול וחסיד ואחר סילוקה תשא שתי נשים כפולות זו אחר זו והיינו דאמרית לך בתולות אחריה רעותיה מובאות לך ותוליד מהם בנים נבונים כלם יודעי שמו ולומדי תורתו לשמה ואגדל שם ישיבתך בכמות ובאיכות וכו' ובתר כל דין אזכך לאיתוקד על קדושת שמי וכל חובך ועונותיך ישתאבון בנורא ותסלק מתמן כעמר נקי ויפקון כל צדיקייא דין

עדן לקדמותך ושכינתא בראשיהון ויקבלון יתך בכמה שירין ותושבחן ידברוך קדמיהון כחתן דמהלך בראש וכלהון מלוין יתך לחופה דילך והא זמינא לך ז' חופות זו לפנים מזו ושבעה חופות אחרנין זו למעלה מזו ובחופה פנימאה ועילאה ז' נהרין דאפרסמונא טבא תמן כלהו ומתקנן לך כורסייא די דהבא בז' דרגין וקביען בה כמה מרגלן ואבנים טובות והא כל צדיקייא ילוון יתך וישוררו קמך עד די תמטי לחופה קדמאה ותמן ילבשון יתך לבושא דיקר תניינא וכן בכל חופה וחופה עד די ייעלון יתך בחופה בתראה ישכחון עלך ארבע עשרה לבושי דיקר ובתר כן יקומון תרי צדיקייא מאינון דמלווין יתך ויקומון א' לימינך וא' לשמאלך כשושבינא לחתן ויסקון יתך לכורסייא ובעידן דתשרי למסלק ילבשוך לבוש דיקר על י"ד לבושין דעלך באופן דישתכחון עלך ט"ו לבושין דיקר ובהא יותיבו יתך לכורסייא ויסבון כתרא דתלייא ויחתון יתה ברישך ותיתיב על כורסייא וחד מימינך וחד משמאלך וכל אינון צדיקייא יתבין סחור סחור שקלין וטרין עמך במילי דאורייתא. וכן עד משלם שמונים ומאת יום דוגמת בהראותו את עושר כבוד מלכותו ואת יקר תפארת גדולתו וכו' שמונים ומאת יום ובתר כן תעביד לכל צדיקייא דבג"ע משתייא דאורייתא ז' יומין תדרוש את בלחודך במילין דאורייתא דאוליפתך בהאי עלמא ודאוליפתך בהנך שמונים ומאת יום ובתר כן יקומון כל צדיקייא וידברון יתך קדמיהון כחתן וכלהו ילוו יתך ומדברון בתרך וקצתהון מדברין קדמך ומכריזין ואמרין תנו יקר לברא קדישא דמלכא עלאה והבו יקר לדיוקנא דמלכא וכלהו מזמרין ומשוררין עד דמטו יתך לאתר דתלת עשרה נהרי דאפרסמונא ואת טביל בקדמיתא והכי מתעדי מינך הד רבושא מאינון דאק לביש וכן בב' וכן בתליתאה וכן בכלהו עד דכד את טביל בי"ג הא עברין מינך י"ג לבושין ובתר כן הא נהר דינור נגיד ונפיק ותטבול ביה ויעדי מינך לבושא י"ד וכד תמתלק מינך הא מזמנין לבושא דיקר חיוורין ומלבישין יתך והא מיכא"ל כהנא רבא זמין לאסקא נשמתך קמי קב"ה ומכאן ואילך ליתְ רשו לגלאה דעין יא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו. הא רזין אלין שדרני קב"ה וכל מתיבתא דילי' לאודעותך בגין דתחזה יתך בהאי דרגא ובכן לא תבא לידי חטא ואפי' בהרהור ולא יזוח יצרך עליך ואם יזוח תגעור בו ותאמר האם איש כמוני העתיד לכל המעלות אלין יחטא בהרהור והא תחות כל רזא דאלין אית כמה וכמה רזין עלאין טמירין לכן פקח עיניך והא כל חכימי אורייתא מלפין עלך זכותא קמי קב"ה הרי"ף והרמב"ם והרא"ש בגין דאת עסיק ומבאר מיליהון ופסיק כוותיהון ואינך פסקני בגין דאת מבאר מיליהון ופסיק לזמנין כוותיהון והא מימות משה רבן של כל הנביאים לא איכתיבא אורייתא דבעל פה עד יומי רבי מיומוי לא אתפרש כלא משנה עד דאתא רב אשי וליקט וחיבר ופירש ופסק. ומיומוי

לא הות הלכתא אלא קצת מהלכות כגון הלכות פסוקות וכו'. עד דאתא הרי"ף והרמב"ם והרא"ש ופסקו הלכות בכוליה גמרא והרמב"ם הפליא לעשות למללא על כל אורייתא ומאז ועד השתא לא אתעורר חד ללקט מילי כולהו כמה דאתעוררת אתה:

מוסר שהיה מייסר אותו כאב לבן אור ליום שבת כ"ז לאייר בפרשת מדבר סיני אכלתי מעט מזעיר וכן עשיתי בשתייתן ושניתי משניות בתחלת הלילה וישנתי עד אור היום והקצתי והשמש זרח על הארץ ונצטערתי מאד באמרי איך לא קמתי בעוד לילה כדי שיבא אלי הדבור כמנהג ועכ"ז התחלתי לגרוס משניות וקריתי ה' פרקים ובעודי קורא במשניות קול דודי דופק בתוך פי מנגן מאליו והתחיל ואמר ה' עמך בכל אשר תלך וכל אשר עשית ואשר תעשה ה' מצליח בידך רק כי תדבק בי וביראתי ובתורתי ובמשניותי תמיד ולא כאשר עשית בזאת הלילה שאף ע"פ שקדשת עצמך במאכלך ובמשתייך מ"מ ישנת שנת עצל כי הדלת תסוב על צירה והעצל על מטתו ולא קמת לקראות המשניות כמנהגך הטוב ועל זה היה ראוי לעזבך ולנטשך אחרי שנתת תוקף לסמאל ונחש ויצה"ר בשינתך שישנת עד שהאיר היום. אבל בזכות השיתא סדרי משנה שאתה יודע על פה ובזכות אותם הענויים והסגופים שעשית בימים שקדמו וגם עתה אתה מחזיק בהם הסכימו בישיבה של מעלה שאחזור לדבר עמך כבראשונה ושלא אעזבך ולא אנטשך וכן עשיתי כאשר אתה רואה בעת הזאת שאני מדבר אתך כאשר ידבר איש אל רעהו ועיניך הם הרואות שבכמה דורות לא השיג אדם לזאת המעלה הגדולה כי אם יחידי סגולה לכן בני שמע בקולי לאשר אני מצוה אותך להיותך תמיד עוסק בתורתי יומם ולילה בלי הפסק ולא תהרהר בשום דבר מדברי העולם כי אם בדברי תורה וביראתי ובמשניותי. ואחר זה ישנתי כמו חצי שעה והקצתי מצטער באמרי איך נפסק הדבור בסבת שישנתי וקריתי משניות וקול דודי דופק בפי ואומר והלא לך למנדע דקב"ה וכל מתיבתא דרקיעא משדרין לך שלם. ושדרוני לגבך לאודעותך עובדוי דקב"ה דכולהו אינון בהשגחה הלא לך למנדע דאת הוית מרביץ תורה בתרתי קהלותי וחזית דנפקת מגו קהל קדוש וגדול ואתישבת בגו אינון דמצלין בההיא חורבא והלא כל דא אסכימו במתיבתא דרקיעא לטוב לך ואל תפריד ממחשבתך אפי' רגע אחד מתורתי ויראתי ואזכך לעלות במעלות רמות ואחר זה נפלה עלי תרדמה וישנתי כמו חצי שעה והקצתי מצטער על שלא דבר עמי דבור ארוך כפעם בפעם וחזרתי לגרוס משניות ולא הספקתי לגרוס שני פרקים עד שקול דודי דופק בתוך פי ואומר הגם כי חשבת כי עזבתיך נטשתיך אל תחשוב כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך ומני הטוב לא אמנע מפיך רק שתדבק בי וביראתי כאשר דברתי לך ובכן תתעלה ותתנשא ותתרומם לפני כל בני

מתיבתא דרקיעא כי כולם משדרין לך שלם על שאתה עוסק תמיד בתורה ובפוסקים ואתה מחבר אותם זה בזה. וגם תסגף נפשך כאשר אמרתי כדי שתזכה לראות את אליהו בהקיץ פנים בפנים וידבר עמך פה אל פה ויתן לך שלום כי יהיה מורך ורבך כדי ללומדך כל סודות התורה לכן פקח עיניך וייחד כל מחשבותיך לעבודתי ויראתי ומעט באכילתך ואל תשתה יין כי אם כוס אחד בכל לילה ובלבד שיהיה מזוג הרבה ואל תאכל בשר כי אם פעם אחת או פעמים בשבוע ויהיה מעט מזער ואף אם תעזוב המרק מרק פגולים יחשב ויהיו הרהוריך ומחשבותיך בתורתי וגם בשעת אכילה תהרהר במשניותי ויחשב אכילתך כקרבנות וזבחים לפני הקב"ה ואל תצטער מפני שיצאת מכנסת הגדולה כי לטוב לך יצאת משם כי הקב"ה גזר על אותו הכנסת ליחרב וטוב לך שלא נמצאת בתוכם ואע"פ שיעברו עליך צרות רבות הלא הם לזכך נפשך כדי שתשאר נקי מעונותיך ובני כנסת הגדולה גם הם יהיו בצרות רבות יותר מכם וסוד הענין הוא. וכך היה אומר יותר משעה אחת כאלו מסרב מלהודיעני עד כי לבסוף אמר וסוד הענין הוא. כי בני כנה"ג חטאו לפני בהטיחם דברים כלפי מעלה ח"ו בהלעיגם על אותם המתפללים בחורבה וקודש' בריך הוא חרה לו מאד כביכול ומדד להם מדה כנגד מדה ונגזר עליך שלא תהיה עמהם עד שיעברו ימים והנה אתה רואה כי נתתי לך קהל אחר תמורתם והם יעמידו ישיבתך בכבוד גדול לכן לא תצטער, כי כל מחסורך על הקב"ה ותראה ענייני הקב"ה. כי הוא מסבב סיבות והוא יסבב ויגלגל באופן כי בני כנה"ג יבואו להתנפל ולהתחנן לך שתחזור להרביץ תורה ביניהם יום לשבוע בלבד ותמתין שיעברו אותם הימים שאמרתי לך ותראה ענייני הקב"ה ותתמה. ולכן אל תצטער כלל כי הקב"ה הוא יתקן ענייניך ואתה עסוק בתורה תמיד בלי הפסק והוא יעשה מעשיך בלי שתטרח אתה כלל כי אם בתורתו בלי הפסק כלל. ודע שמהרה יבא לך ממון רב מחוצה לארץ לתת לתלמידיך הספקה ותלמידיך יפרו וירבו ויצאו חכמים גדולים מורים הוראות מהם וכל תלמיד שלא ילמוד בישיבתך לא יוחזק ביודע כלל ותתעלה ותתנשא כי אני אגדלך ארוממך אנשאך אתנך נגיד על עמי ישראל ותתגדל ישיבתך יותר מישיבת בחירי יצחק אבואב ותלמוד ותלמד ובניך יהיו סנהדרין בלשכת הגזית ותראה אותם מלמדים הלכות קמיצה ובנך זה יהיה רב וגדול וחכם גדול בגמרא ובקבלה ובזמנו לא ימצא מקובל גדול ממנו כי ישיג חכמת הקבלה מה שלא השיג אדם מת"ק שנה יותר משלמה ידידי עשר ידות והוא יעשה פירוש לזוהר וגם יעשה השגות לחיבורך כי נשמתו היא ממדת חכמה לכן ישיג תעלומות חכמה ויהיה מורה הוראות בישראל. לכן בני עסוק תמיד בתורתי בלי הפסק וייחד כל מחשבותיך לעבודתי ועלי כל מחסורך ואנ' אעשה ענייניך רק כי תדבק

בי ובמשניותי ולא תפריד מחשבתך אפילו רגע מהם ובזה תתעלה מאד ואל תצטער כלל כי כל מה שעושה הקב"ה להנאתך ולטובתך ופקח עיניך בתורתי וביראתי ותהיה לבך קן ומשכן לתורתי ותקדש עצמך וכל איבריך לעבודתי יומם ולילה ואיבריך יהיו מחנה שכינה לעבודתי ויראתי והתחזק בתשובתי. ובכן אתה שלום. שלום לך. שלום למשנתיך. שלום לחיבורך. שלום לגמרתך. שלום לנפשך. שלום לנשמתך. שלום לרוחך. וכל אשר לך שלום:

גם זה מוסר אשר יסרתו אמו יום שבת ז' לאדר שנת ש' פרשה תרומה ה' עמך וכו' רק כי תדבק בי ובתורתי וכו' ואל תפריד מחשבתך כאשר אתה עושה ואל תמשך אחר הנאת המאכל והמשתה כאשר אתה עושה כי אחר שזכית להתנהג בקדושה להתענות בכל יום אין לך להמשך אחר תענוגי מאכל ומשתה רק יהיה כוונתך במאכל ומשתה שהוא דוגמת קרבן כמו שנרמז באכילת המלאכים דאברהם שאמרו בהם ראשון ראשון מסתלק כי הסוד הוא שכל הדברים שנבראו שיהיו מתגלגלים תמיד מענין לענין ובזה מתעלים וז"ש אש אוכלת אש שבזה הוא עילוי הנאכל ונבלע באחר וכן במאכל ומשתה הוא בסוד שאז"ל אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה. וכשהמלאכים נראו כמו שאכלו אותם הכחות הממונים על אותו המאכל נבלעו במלאכים וזהו ראשון ראשון מסתלק כלומר הראשון של אותו מאכל שהוא המלאך הממונה עליו היה מסתלק כלומר מתעלה וזהו סוד של עונג שבת באכילה ושתיה כי המלאך הממונה על המאכל ביום השבת הוא קדש. והממונה ביום חול הוא חול. וכשאדם מענג את השבת במאכל ובמשתה הוא מתעלה ע"י המלאך הקדוש הממונה על המאכל וזהו סוד בקרבן קדוש וכשהוא יום חול הוא מתעלה ע"י מלאך חול הממונה על המאכל וסוד התענית ביום הוא לפי שמדת יום הוא יותר רוחני וכשאדם מתענה בו עושה אותו רוחני לגמרי אבל הלילה רומז למלכות והיא ממונה על אכילה ושתיה וראוי לתת לה חלקה בסוד לא תחסום שור בדישו ומי שמתענה גם בלילה הוא עלוי גדול לפי שעושה מהגופני רוחני וכל הדברים מתגלגלים כמו שאמרתי וכן הנפשות מתגלגלות תמיד ולעולם כשמתגלגלים הדברים הוא לתכלית העילוי כי כשהנפש חוזרת לזה העולם הוא כדי להתעלות וכן כל הדברים אפילו בעת שמתגלגלים למדרגה שפלה הוא כדי להתעלות כי כל הדברים מרוצתם ותשוקתם להדבק בסבה הראשונה ולכן מתגלגלים והולכים כל הדברים והנפשות גם מתגלגלות תמיד עד שזוכות לעלות ולהדבק בסבה הא' כמו דניאל דאיתמר ביה ותנוח ותעמוד וגו' וכן אבעי לך לפנאה כל הרהורין מלבך בעידן צלותא ולכוונא במאי דאת מפיק מפומך ואבעי למנדע דרגא דילך דלא לפנאה לבך מהרהורא דאורייתא ופולחן

דקב"ה אפי' שעה חדא דהא כד את נפיק לשוקא ז' עולמין דילי וכל חיילין דילהון מלוין יתך ומכריזי קדמך הבו יקר לדיוקנא קדישא דמלכא ופנו מקום לדיוקנא קדישא דמלכא דהא האי תנאה דילן גמרא דילן סברא דילן כמה משריין וחיילין ועלמין מזדעזעין מהאי כרוזא וכלא שאלין מאי האי קלא ומתיבין ואמרין האי הוא פלוני דקב"ה משתבח ביה כל יומא וכן בכל עידן דאת מסיים למגמר עם חברייא קלא בכרוזא נפיק דוגמת הא' להן אשתמודע דרגא דילך ואתקף בדחילתא דמארך ולא תפרוד מחשבה דילך מהרהורא דאורייתא ופולחנא דקב"ה ומעט בהנאת המאכל והמשתה וכוין בתפלתך ובטל כל הרהורין מלבך ויחד לבבך לעבודתי ואתה שלום וביתך שלום וכל אשר לך שלום. יי' עוז לעמו יתן יי' יברך את עמו בשלום:

פרשה ב

מהדורא קמא פרשת בראשית: הקדמה באצילות ופסוק אורך ימים בימינה אור ליום השבת כ"ז לחשון. ה' אלהיך עמך, הא אתינא לגלאה לך רזא דרזין. רעוא דרעוין טמירא דטמירין דצדיק זה בא לבית מלוני ולא תפטרו בלא לינה דהא אורך ימים בימינה וגו' דאע"ג דאפרדת מחשבתך טובא מלהרהרא בפתגמי מתנייתא, מ"מ כיון דאהדרותא דלבך תדיר לדחלתא דה' לאורייתא ומסגיאות טיבותיה ורחמי דקב"ה הא מתקיף בידך ושדרני לגבך לאודעותך רזין אלין. הלא לך לדקדק בהאי קרא מאי ימינא ומאי שמאלא. ומאי אורך ימים ומאי עושר וכבוד ואוף דפרשו חכימיא למיימינים בה אורך ימים למשמאילים בה עושר וכבוד הלא אית לאקשוי דמיחזי דעדיף אגרא דמשמאילים מדמיימינים דמשמע דלמיימינים יהבו להו אורך ימים בלא עושר וכבוד אישתכח דלית חייהון חיין דהא עני חשיב כמת. ותו אמאי למיימינים לא יהבו להו אגרא בעלמא דאתי ואוף דחכימי' בעו לתקוני מילתא אינון אזלו סחרני משכנא ולא קמו בברירא דמילתא כד תיקום את:

הלא לך למינדע דאנא המשנה הממללת בפומך וכד תשמודע כולהו שית סדרי משנה כדקא יאות תסתלק בדרגין עלאין ויתפתחון לך צינורייתא דחכמתא דקושטא דאנא המשנה ובי היא חכמה דקושטא דאנא האם דעלה אתמר אשר יסרתו אמו להן איזדהר מן יומא והלאה ולא תפסיד מחשבתך מהרהורא דמתניתא כד עבדת עד כה ואע"ג דמילין דפסקא דאת מתעסק בהון יאות אינון מתנית מתגיית' מסלקין לך בדרגא עילאי יתיר ואחוז בזה וגם מזה אל תנח ידיך כי שניהם כאחד טובים ואזדהר דלא תהוי בכלל השוכח דבר אחד ממשנתו ח"ו והא השתא ברזא דרזין וכו' דבעינא לגלאה לך גרמין מתפרקין

ולאו דאית לי גרמין אלא מאן דאיהו דוגמא דגרמי קאמינא וארכובתי' דא לדא נקשין וכל איברי מזדעזעין בזיע באימה ביראה בחלחלה מסגיאו' דחילא לגלאה רזין אלין:
הלא לך למנדע דמאי דמדקדק האי צדיקא שלמה ידידי בספרא נעלמת דקאמר ההוא חכימא ש"ט שמיה יאה דקדק. והלא קושטא דמלתא דכד סליק ברעותי' דא"ס למיברי עלמין אתנציצו מיני' י"ג נהורין ואינון י"ג מכילין דרחמי והני י"ג נהורין אינון בא"ס גופיה ודינהון דינא דא"ס גופי' ומהנך י"ג ניצוצין איתנציץ חד נהורא דכליל תלת דאינון כתר חכמה בינה. וחכמה ובינה כל חד מנייהו אתנצץ מניה תרין נהורין וכתר אתנצץ מניה תלת נהורין כמא דאוליפתך והא אית לך למינדע דעיקרא דחיותא דגופא תלי ברוחא היונא דלבא ומתמן מתפשט חיותא לכולא איבראה ואוף ממוחא מתפשט רוח נפשיי לכל האיברי' אשתכח דרוחא דבהאי תרין אברייא איהו חיותא וקיומא דגופא. וכבדא לא דמי להון דהא אע"ג דניטל כולו כשר והוא שישתייר כזית במקום מרה וכזית במקום חיותא. ורזא דמילתא דבעי כזית במקום מרה לאגנא עליה ממקטרגים דליהוי האי כזית חוצץ באפייהו. וכן בעי כזית במקום חיותא דליהוי נזון ממזונא דלעילא:
(הרוצה לעמוד על כלל דברים אלו יעיין בר"מ פ' פנחס ד' ק"ג ק"ח ק"ט מבואר בפרטות והן הן הדברים הנאמרים פה) וכד לא אשתאר כזית כיון דליכא מאן דחייץ באפי סטרא מסאבא הא האי סטרא שלטא עליה וכן כד לא אשתאר כזית במקום חיותא הא לא אייתין (צ"ל מיתזן) אמזונא עילאה הילכך יתסר לן. ומ"מ הא את חזי דאע"ג דניטל כולו כשר ובלבד שישתארו בו שני זתים הללו, ולב ומוח לאו הכי דאפילו לא אתנטל מנייהו מידי אלא דאינקבו כל שהן לא אפשר לחי להתקיים. הא את חזי דכל קיומא דגופא תלי ברוחא דבליבא ובמוחא. וידוע, דת"ת רמז ללב וכת"ר במוח ורוחא חיותא דילהון היינו נציצו דהנך י"ג מכילין דרחמי דבא"ס דאינון מתנוצצין בהון ומנהון מתנוצץ חיותא וקיומא לכולהון ספירן והך נציצו דמתנוצץ בכת"ר ות"ת איקרי דעת והיינו שהיא נעלמת משום דבגו ת"ת איהו נעלם ונסתר דוגמת רוחא דבלבא והיינו דאמור רבנן גדולה דעה וגו' ועליך למידק אמאי קאמר אל דעות דלפום מאי דקאמר גדולה דעה הוי ליה לקרא למימר כי אל דעת אלא רזא דמלתא דמשום האי נציצו דאיקרי דעת נהיר לכתר ולת"ת אע"ג דאיהו חד קריא ליה דעות תרי והיינו דקאמר גדולה דעה שניתנה בין שני שמות דאיהו נהיר לתרווייהו שנא' אל דעות ה' אל היינו כתר כד"א אל עליון ה' היינו תפארת ודעת ניתן ביניהם לאנהרא לתרווייהו. הא איתברר לך דדעת איהו נעלם בגו ת"ת כמא דרוחא נעלם בגו לבא. והא דאקשי בגמ' מאמרות ט' הוי אסיק אדעתי' דכיון דלא אשכחן אלא ט' זימנין ויאמר דאינון לקבל ט' ספירן מחכמה ולתתא וכתר מרוב איתעלמותיה

לא אידכר במעשה בראשית וכד שמע דאמר בעשרה מאמרות נברא העולם אקשי ט' הוי דלא אשכחן ויאמר אלא ט' זימנין ואהדר ליה בראשית נמי מאמר כלומר בראשית אע"ג דרמיז בחכמה כתר נמי כליל ביה. והיינו דתרגם אונקלוס בקדמין למרמז על תרין קדמין. קדם דחכמה וקדם דכתר. הא כתר רמיז בבראשית ומ"מ לא אתמר ביה ויאמר מרוב אתעלמותי'. וכיון דאידכר כתר בבראשית אע"ג דלא איתמר ביה ויאמר שפיר יכילין למימר בעשרה מאמרות. ומאי דאקשי למיהוי מכריע בין חכמה ובינה כמו בין שאר ספירן. איכא למימר דלחד גוונא דאילנא דכתר חכמה ובינה אינון דא על גב דא לא קשה מידי ואוף לאידך אילנא דאינון דוגמת סגולת' לא תקשי בהני תלת אינון יחודא חד דג' ראשונות חשובות כא'. ומהשתא תשמודע רזא דקרא דאורך ימים בימינה דהמיימינים בה זכו לדעת דאיהו אורך ימים כלומר דאיהו חיותא ואורכא דימים עליונים. אבל למשמאילים בה זכו לעושר וכבוד דאינון גבורה ומלכות ולא יתיר ומאי דלא אדכיר באורייתא אגרא דעלמא דאתי היינו משום דאורייתא מתלבשא בלבושא דפשטא דאיתגליא והכי אגרא דילה באורח פשטא באיתגלייא אבל מאן דינדע לה באורח דאיתכסי הכי נמי ידע דאגרא דילי' באיתכסייא הלא גליתי לך רזא עמיקייא אלין להן איזדהר מיומא והלאה בעובדך והרהורך תדיר יהא במתניית' דילי ולא תפריד מנהון אפי' רגע דעד השתא טובא אפרידת אתיהיבת דוכתא לסמאל ונחש למירדף אבתרך אלא דקב"ה לא אשליט יתהון עליך בגין דתדיר אהדרותך לדחלת' דה' לכן אזדהר בכוונה דלבך בעידן ק"ש לממסר נפשך על קדושת שמי כמא דאוליפתך ולכן תכוין בלב שלם ולא כדאת עביד השתא דלאו איהו בלב שלם והא אינון שית עולימין דאמרת דמלוין יתך אכתי אינון מלוין יתך אלא דלא מנהרין כולי האי כמלקדמין ולכן איתתקף במתנייתא דילי טובא ולא תשתבק מנהון ואוף פסקא וקבלה לא יעידון מינך הא את חזי כמה הרהורין דשטו ועיילו בלבך סמאל ונחש כי אליך תשוקתם ואתה תמשול בהם ויכניע תחתך וכד תחזי דהרהורין רדפין אבתרך אדכר קר"ע שט"ן בכוונה כמא דאולפינך ועוררך שלמה ידידי או אימא ה' צבאות עמנו הני ג' קראי ג' זימנא ובכן יערקון מינך ואזכך לאעלה לא"י ולאתייחדא עם שלמה ידידי וחברייא לאתעסקא באורייתא ואזכך לאיתוקדא על קדושת שמי לעיניהון דכולא ביקר וחדו סגיא ובכן כל חובך ישתארון בנורא ותיסק כעמר נקי ותלך ותנוח ואתה שלום:

אור ליום שבת כ"ב לשבט ה' עמך וכו' רק כי תדבק בי ולא כאשר אתה עושה פעם פעם כי אלו היית יודע כמה עולמות אתה בונה וכמה עולמות אתה מפריד בעת שאתה מפריד לא היית מפריד אפילו שעה אחת לכן התחזק ליחד כל מחשבותיך לי ואם כה

תעשה אזכך שיעשו נסים על ידיך כמו ע"י התנאים וידעו כל העולם כי יש אלהים בישראל ואל תתפתה מן סמאל וסיעתא דילי' שמכניסים הרהורים בלבך לבטל יחודך. ובפרט בעת התפלה הלא הם רודפים אחריך להסיר כוונתך והזהר מהרבות בשתיית היין ומהרבות במאכל. ולא תאכל ולא תשתה דרך הנאה אלא כמי שכפאו שד שא"א לו לעשות בענין אחר לקיום גופו בדבר. כי יפה כוונו המסתירים עצמם בעת אכילתם כמו בעשיית צרכיהם כי זה וזה אין לכוין בו אלא מצד ההכרח לבד והזהר מלהרהר באשה כלל וזכור עדות אמתא דר' דלא חזי מיומי קרי מעולם וזכור עובדא דר"י שפדה אותה ריבה והשכיבה מרגלותיו ועמד וטבל ואמרו שראה קרי מחמת טורח הדרך ולא מחמת שנסתכל באותה ריבה ח"ו והזהר להתרחק מאד מן הכעס ודבריך יהיו בנחת ביותר ובלי שום כעס אע"פ שידברו או שיעשו דברים שראוי לכעוס עליהם צא ולמד ממרע"ה רבן של כל הנביאים כיון שבא לכלל כעס בא לכלל טעות ולמד מהלל וענוה שהיתה בו לכן הזהר בני מכל אלו וארחיב את גבולך בתלמידים ויצליח במאד מאד ובתר כן לגמור ספרך ככל אשר שאלת מעם ה' אלהיך ובתר כן אזכך לאתוקדא על קדושת שמי ותסתלק כעמר נקי. ולענין חלב ודם דאקשית לדין למה החמיר' תורה דם בכרת. ורזא דמילתא דג' מיני ספירין אצילות בריאה יצירה ועלמא מתנהג ע"י הנך דבריאה (ס"א דיצירה) ולית לן תפיסה בהנך דבריאה וכ"ש באצילות והא הנך דאצילות אינון לובן גמור וחלב רמיז להון דאיהו לבן ואיהו נקלף רמיז דלית לון קיומא ותפיס' בהאי עלמא ואיהו קיום לעילא רמיז דתפיס' דלהון דק כקרום. וספירין דבריאה אית בהון קצת דין ודם רמיז להון דאיהו אדום ואית בדמא מיא מערבי דכד תשבוק דמא תשכח קצתיה במיא למרמז דלאו אינון לגמרי דינא ומאן דאכיל חלב בעי לאחדא בספירין דאצילות ומאן דאכל דם בעי לאחדא בספירין דבריאה ועונשיה איהו מדה כנגד מדה איהו בעא לאדבקא נפשיה באתר גבוה מאתר דחזי ליה. עונשי' דיכרת מאתר דחזי ליה:

אור ליום השבת כ"ד לתשרי. ה' עמך וכו' רק אם תדבק בי ולא תפריד מחשבתך מיראתי ותורתי אפי' רגע ותזהר מלהנות בשעת אכילה. ועשה כאשר הורה יונה קדישא והזהר ממחשבות שמכניסים בלבך יצר הרע ונחש כי הנם רודפים אחריך לכן הזהר מהם כי הדבר לא ניתן אלא לקיום המין ולא להנאה וזה שאמרו על רבי אליעזר דומה כמי שכפאו שד לכן הזהר מלהרהר בדברים ודי במה שעבר ומהיום והלאה הזהר בתכלית ויחד מחשבותיך אלי ליראתי ולתורתי ובשעת התפלה הזהר משום מחשבה וטוב לך דהא קב"ה וכו' ורזא דמעשה בראשית עמוק עמוק מי ימצאנו. ורזא דבראשית ברא אלהים שבתחלה היה הקב"ה אחד ושמו אחד כדברי ר' אליעזר כלומר דכולא הוה בא"ס וכד

סליק רעותיה למיברי עלמא נתנוצץ חד נקודה מג' עליונות ואלהים דבראשית היינו בינה ולא אכתב בשמא דהויה בנקוד' אלהים לרמוז דבעלמא דבינה איתברי את השמים ואת הארץ. כלומר אלהים דהיינו בינה ברא שמים דהיינו ת"ת וארץ דהיינו מלכות. ואת לרבות גבורה וחסד. ואת תנייני' לרבות נצח והוד יסוד. וז"ש חז"ל את השמים לרבות תולדותיהם. ואת הארץ לרבות תולדותיהם, והארץ היתה כלו' מלכות הוה כלילת מתוהו ובוהו והיינו שני עמודים. וחשך דהיינו פחד על פני תהום היינו יסוד. ורוח אלהים היינו ת"ת. מרחפת על פני המים היינו חסד. ויאמר אלהים יהי אור וירא אלהים את האור כי טוב. האי וירא לאו לשון ראי' אלא לומר דמשפיע שפע לאתקיימא ביה ותדיר הוא משפע עליה. ויבדל אלהים בין האור ובין החושך ת"ת מבדיל בין גדולה וגבורה. ואתה שלום:

אור לשבת כ"ז לתשרי. חזק ואמץ. והא איכא למידק במאי דקאמר נעשה אדם וירדו בדגת הים דמשמע דתכלית בריאת אדם לא הוי אלא כדי שירדה בדגת הים וכו' ולא הוי ליה למימר אלא נעשה אדם שיעסוק בתורה ובמצות. ותו דבכל דוכתא מקדים בהמה לעוף ועוף לדגים והכא נקיט להו בהיפוכ'. אבל רזא דמילתא דבמאי דאמר בצלמינו כדמותינו משמע בהדיא דיעסוק בתורה ובמצות דהיינו דמותינו וקאמר דיהא חכמתי' סגיא דידבק מילין מעילא לתתא והייגו דקאמר וירדו בדגת הים והיינו ים דחכמה עילאה ובתר הכי בעוף השמים דהיינו ת"ת ובתר הכי בבהמה דהיינו יסוד ובתר הכי בכל אשר על הארץ וחייליו דיליה:

אור ליום השבת י"ד לטבת. ה' עמך וכו' והא שדרוני לגלאה לך רזא יקירא במאי דאת בעי למינדע רזא דויאסף אל עמיו והא איצטרך לגלאה לך רזא דויפח באפיו נשמת חיים דאיכא למידק דשארי בנשמת חיים וסיים בנפש חיה. ותו דהוה סגי דלימא נשמה בלא חיים ונפש בלא חיה. ותו מאי ויהי האדם לנפש דמשמע דאדם אתהדר והוה נפש. ותו מאי ויפח באפיו. אבל רזא דמילתא במאי דאת רגיל לאקשויי כיון דנשמת האבות מתחת כסא הכבוד אמאי איצטריכו למיתא בהאי עלמא. ותרי תירוצא דאת רגיל לתרוצי תרווייהו קושטא אינון והיינו טעמא דאיפליגו אי נוח לאדם שנברא אי נוח לאדם שלא נברא. והא איכא למיתמה דהא בכל מעשי בראשית אתמר כי טוב בכל מלה ואפי' במות אתמר רבנן והנה טוב מאוד. והנה טוב מות וא"כ היאך אפשר למיסק אדעתא דאיכא מאן דאמר נוח לאדם שלא נברא דא"כ מיגרע גרע כד נברא וח"ו למימר הכי. אבל רזא דמילתא במה דאת מתרץ דנשמתין עד לא אתו לעלמא דמו למאן דאכיל נהמא דמלכא בלא פולחנא ומשום דא אמרו נוח לו לאדם שנברא כלומר דגשמתן מיכספן

מגרמייהו למיכל נהמא דמלכא בלא פולחנא ומשום הכי מתאוות למיתי לעלמא ונוח להם להבראות כדי למיפק מההוא כיסופא בעי למיתי להאי עלמא למתעסק בתורה ובמצות לעבדה ולשמרה ויכלון נהמא בלא כיסופא. ותו דנשמתן דעסקי בתורה ובמצות כד נפקין מהאי עלמא סלקין בדרגין עילאין ממאי דהויין בקדמייתא דהא אינון חצובות מתחת כסא הכבוד ובתר הכי מתעלין בצרור החיים את ה' אלהיך. ומה דאמרי רבנן יתננו לאוצר. היינו לומר דבההוא אוצר מנקין נשמתא מטינופא ולכלוכי דגופא ובתר הכי מתעלין בצרור החיים את ה' אלהיך. וכד חזו נשמתן דלא אתו לעלמא עילוייא דנשמתין דאתו לעלמא נוח להם להבראות כדי למיזכי בהאי עילוייא והא דתנן שע"כ אתה נוצר דהיינו דקשי קמייהו לאעלא בגיעולא דטינופא דגופא אבל למיתי בהאי עלמא למיעסק בתורה ומצות בוודאי ניחא להו מטעמי דאמרן. ומאי דאמר נוח לו לאדם שלא נברא היינו משום דכד אתו להאי עלמא עיילי בסכנתא שמא יקלקלו מעשיהם וירדו ממדרגתם. ומשום הכי ניחא להו למימבל כיסופא למיכל נהמא בלא פולחנא וכן ניחא להו מלמדבק בדרג' עילאי בצרור החיים וסגי להו בהאי דרגא תחת כסא הכבוד מלמיתי בהאי עלמא לעיולי גרמייהון בסכנתא ובהכי אתי ע"כ אתה נוצר כפשוטה. והשתא אית לך למינדע דנשמות הצדיקים אתבריאו עד לא אתבריא עלמא כדאז"ל בנשמותיהם של צדיקים נמלך. וכד אתבריא אדם פקיד הקב"ה לנשמתיה דיפח באפיו ובההוא נפיחא הוה רוח, ומההוא נפיחא אתהוה נפש. והכי פירושא דקרא ויפח באפיו הנשמה וקראה נשמת חיים למירמז דנשמה איהי מבינה דאיתקרי' נשמה ואיהי כלילא בחכמה דאיקריא חיים וכד נשמה נפחה באפיו ויהי האדם לנפש כלומר מההוא נפיחא נתהווה אדם דהיינו נפש דאילו גופא לא איקרי נפש אלא בשר אבל אדם כדאמרן ואמר חיה למירמז דההוא נפשא אתהווה מהההוא נשמת חיים וכחה כלול בה ובתר דנשמה נפחה מסתלקא לעילא. ורוחא נמי איסתלק ואשתאר נפש אי זכי מדבק לרוח ואי זכי טפי מדבק לנשמה וכד אסתלק מעלמא אתמר ביה ויגוע וימת ויאסף אל עמיו. ויגוע לקבל נשמה דמסתלקא. וימת לקבל רוח דמסתלק. ויאסף אל עמיו לקבל נפש דמסתלק ומתכניש עם רוח ונשמה דאינון עמיו ואתעביד צרורה את ה' אלהיך ונפש סליק ונחית לזימנין וביעקב לא נאמר וימת למירמז דרוח דליה לא אסתלק מיניה לגמרי אלא סליק ונחית וכמו דהוי לשאר אינשא נפשא הוי ליעקב רוחא. והיינו ויגוע סילוקא דנשמתא. ויאסף אל עמיו סילוקא דנפשא דאתחבר בנשמה ורוח דרוח נמי אסתליק. ואתעבידו כולהו תלתא צרורא חד אלא דלא כתיב ביה וימת למירמז דרוחא לא אסתלק מיניח לגמרי אלא סליק ונחית כדאמרן:

שנת הרצ"ו אור ליום א' ד' ניסן. ה' עמך וכו' הא חזינא דקשה לך על מה דאוליפתך ברזא דרזין טמירא דטמירין רזא דעשר ספירין עילאין ושכינת' מטרוניתא קדישא דאם כן הוו להו אחד עשר. ובעל ספר יצירה אמר עשר ולא ט' עשר ולא י"א. הלא לך למינדע דקב"ה וכל בני מתיבתא דרקיע שדרוני לגבך לאוליפתך רזא וקושטא דמילתא והלא לך למינדע דעשר ספירין עילאין אתנהרו בא"ס באורחא דאוליפתך דא"ס בטיש ואפיק חד נהירו כליל ג' נהורין. וחד מנייהו בטיש ואפיק תרין נהורין. ואידך נהורא בטיש נמי ואפיק תרין נהורין. וכתרא עילאה בטיש ואפיק תלת נהורין והא אשתלימו להו עשר ספירין עילאין. ובתר כל חד מהנך עשר ספירין עילאין בטש ואפיק חד נהור' כעין נרתקא כהדין קומצא דלבושיה מיניה דאיהו יחודא חד עמיה וכל הני עשר נהורין דאינהרו מעשר ספירין עלאין איתכלילו כולהו והיא' שכינתא דביה משפיעין עשר ספירין עלאין למיזן עלמין כולו והיא ביחודא שלימא עם ספירין עלאין דהא בבטישו דלהון נפקת ומשום דהוי אפשר למיסק אדעת' למימני' יתיה ולמימר דספירין אינון אחד עשר להכי אולפך בעל ס' יצירה דלית' דלא דמיין לספירין עילאין דאלו ספירין עלאין דנפקו מא"ס. וחסד ונצח מחכמה וגבורה והוד מבינה ות"ת ויסוד מלכות מכתר אבל שכינתא היא מנא דכולהו דמכולהו נפקת וכל חד מעשר ספירין עילאין נהיר בה חד נהירו ואיתכליל' מכולהו ולהכי תשכח בכתבא דחד מאילניא דאית ביה מכל ספירה וספירה שבילא חד למלכות לרמזי רזי דא ולהכי אחד היא עמהם ביחוד ולא (חסר) וכל זכיין וכל חובין בה תליין ליחדא לה בעשר ספירין עלאין דיהון נהרין בה ותמן הוא רזא דבשכמל"ו ותמן תליין כל מצות עשה ומצות ל"ת כולא ליחדא לה בכל עשר ספירין עלאין כי היכי דנפקת מכולהו הכי בעי ליחדא לה ולכוונא עשר ספירין דילה לקבל עשר ספירין עלאין דכד אינון מכוונן בחדא הוי שלימותא וחדווא בעלמין כולהו. ודא רזא דויאמר אלהים נעשה אדם בצלמינו כדמותינו דהא אלהים דא בינה דאיהו אמר לעשר ספירין נעשה אדם כלומר כל חד מיננא ליבטיש ויפיק חד נהורא דבאתכלילתי' דכולהו עשר נהורין נעשה אדם יהא אדם דהיינו מטרוניתא דביך איתקריאת אדם כד"א כתפארת אדם לשבת בית ומאן דיתבא בביתא היא איתתא וליהוי האי אדם בצלמינו כלומר דניהוי נרתק' לכל חד מינן ויהא כדמותינו כלומר דיהא דמי לן למהוי כליל לעשר ספירין כוותן וטעמא דאמר הכי בינה משום דתרי עילאי כלילין ביה ואיהו גוזר ומקיים במאמר דילהון. ולית לך למישאל אמאי קאמר הכי בההיא שעתא ולא מקמי הכי דהא דא שאלתא דמה לפנים ומה לאחור ובמופלא ממך אל תדרוש וכו' ומהכא תשתמודע רזא דפלוגתא דדו פרצופים היו או זנב היתה דמאן דא' דדו פרצופים היו בעא למימר דהאי נהורא דאפיק כל חד מעשר

ספירין הוה כליל בגוויה ולא מתחזי לבר עד דאמרת בינה נעשה אדם דבההיא עידנא אתנהיר ההיא נהורא ואתכלילו כל הנך נהורין ואיתעביד האי אדם. ומ"ד זנב היתה בעא למימר דהאי נהורא הוה מתחזי בכל נהורא ונהורא ספירה וספירה. וכד אמרת בינה נעשה אדם אתכלילו הנך נהורין ואיתעביד האי אדם דאיהי דוגמת נקבה דמכוונא לקביל כולהו שייפין דדכורא כד מתיחדין ביחודא חד והכי כד מתייחדין עשר ספירין דמטרוניתא לקבל עשר ספירין עילאין מכוונא חדא לקבל חדא הא איהו יחודא שלימתא ואיהו חדוותא דעלמין כולהו וההיא איהי רזא דיחודא דאנן בעינין ליחדא תדיר. ודא רזא דאפיק קב"ה אתתא מצלע דאדה"ר. ויבן ה' את הצלע כי היכא דמטרוניתא נפקת מבטישותא דבטישו עשר ספירין עילאין דאיהו עלמא דדכורא ותא חזי איך מבשרי אחזה אלוה דכי היכי דא"ס אפיק עשר ספירין עילאין ועשר ספירין אנהירו ואפיקו. שכינתא וכולא איהו ייחודא חדא. הכי קב"ה בעובדא דאדה"ר נפח באפיו נשמת חיים דהוי רמז לאין סוף ומההוא נשמת חיים אנהורה גופא דאיהו דוגמת עשר ספירין עלאין ומגופא דאדם איתבניאת נוקבא רמז למטרונית' דאיתבניאת מעשר ספירין מנהירו דלהון כמא דאמרן דכל ספירה אנהר בה חד נהורא דאיהו נרתק לה ואיהו מיחדא בהאי נרתקא וההוא נרתקא איחד בה ביחודא שלימ' ובכל הני עשר נהורין איתכלילו ואיתעבידו חד והיא שכינתא דאיהי דוגמת נוקבא דמקבלת ומתעברא מדכורא מכל שייפין דדיליה נגיד בה ואוף איהי מנהגא ביתא ומפלגא מזונא לכולהו עלמין דא הוא רזא וקושטא המילת' דשדר קב"ה וכל בני מתיבת' דיליה לאודעותך דכולהון משגיחן עלך בגין דתבת בתיובתא קמי קב"ה ואוף עתיד לאיתוקד' על קדושת שמיה ותסתלק בגו סילוקין עילאין דקדישין ולכן מהשת' מזמנא לך בגו צדיקייא קדישייא חולקא שלים דנהיר בכמה מרגלין ואבנין ועטורא קדישא בכמה ספירין ומרגלאן ואבנין דיקר ולכן כולהו מתיבתא דרקיע תבעין בשלמך ובעו ביקרא דילך. ולכן מהיום והלאה אתחזק עצמך בהאי חזקה ותוב בתיובת' שלימתא קמי קב"ה ואתדבק בדחלתיה ואוקיד להנך מחשבתין בעידן צלותא או בעידן לימודא ואתתקף בדחלתא ובאורייתא דקב"ה תדיר:

אור ליום ג' ו' לניסן. הלא הקב"ה וכל בני מתיבתא דרקיע תבעין בשלמך בגין דאת עסיק באורייתא תדיר ומתדבק למיהדר בתיובתא ואת עתיד לאתוקדא על קדושת שמיה דמרך ולכן שדרוני לגבך לאודעותך מה דקשה לך כיון דמטרוניתא איהי כללא דכולהו עשר נהורין דאיתנהרו מעשר ספירין עלאין מכל ספי' נהירא חד איך תאמר אי אפשר לשני מלכי' שישתמשו בכתר אחד ומאי לכי ומעטי עצמך וכו'. עוד שכתבו קצת מקובלים דלקביל ת"ת קאמר אי אפשר לב' מלכים וכו' וכיון דאיהי כלילא מכל ספירה וספירה

אמאי קאמר הכי לקביל תפארת יתיר מכל שאר ספירין. ועוד דאחזי דת"ת עדיפא מכתר דהא שמא דהויה דאיהו שמא דת"ת לית ליה רשות למיקרי ליה כמו שהוא נכתב ושמא דאה"ה דאיהו שמא דכתר אית רשות למיקרי לי' בכתיבתו וא"כ אמאי הוי כתר לעילא מן הת"ת. הלא לך למינדע דכתר בטיש ואפיק תלת נהורין כמו דאוליפתך דאינון ת"ת יסוד ומלכו' וכיון דמכתר נפק ת"ת ודאי איהו עדיף מיניה. וטעמא דשמא דהויה לא מתקרי ככתיבתו ואהיה מתקרי כבתיבתו. דע דאהיה לאו שמא דכתר איהו אלא כעין כנויא ולהכי אית רשות למיקרי יתיה ככתיבתו אבל שמא עיקרא דכתר שמא דהויה איהו אלא דבשמא דהויה דיליה כתיבא ההי"ן ביו"ד לבסוף וקן בוא"ו יו"ד באמצע דשמא דהוי"ה דתפארת ההי"ן דילה באלף לבסוף וכן בוא"ו אלף באמצע וכן בדין דכתר דמי ליו"ד דאיהו סתימא וכלילין בה תלת כדאמרן ולהכי אית ביה תלתא יודי"ן ות"ת אתגלייא יתיר ולהכי אית בי' תלת אלפין לאחזא דהנך תלת דהוו כלילן בכתר הא אתגליאו ואיקבעו כל חד בדוכתיה ושמא עיקרותא דכתר דאיהו שמא דהוי"ה ביודין לא אתיהיב למכתב כלל מרוב קדושתיה ואיעלמותיה. ואע"ג דבכתיבת שמא דארבע אתוון דהויה בלחודיהון לא מינכרי שמא דת"ת משמא דכתר מ"מ לא אתקרי כתר בשמא דהויה כי היכי דלא רמוזי בשמא דהויה דכליל תלת יודין. וענין קיטרוגא דלבנה היינו דההוא נהורא דנפיק מגו כל ספירה וספירה אמר דלא הוי צריכא לתרי נהורין בכל ספירה. והיינו אי אפשר לשני מלכים וכו' ואע"ג דמקצת מקובלים אמרו דעל ת"ת אמרו, כולהו נהורין אמרו הכי כל חד על ספירה דיליה אלא דמלולא (דמלו לה) עם תפארת דאיהו פנים דאדם משום הכי נקטו בתפארת. אמר לה הקב"ה דאיהו אין סוף לכי ומעטי עצמך כלומר דכל הני נהורין דנפקי מגו ספירין יתכללו כחדא ותתעביד מנייהו מטרוניתא לאנהגא עלמא דפירודא והיינו מיעוטא דיליה די להוי איהי ראש לממשלת השועלים. אמרה לפניו רבונו של עולם בשביל שאמרתי דבר הגון וכו' וזהו שאמר שנינו בטימי אחד כו' אמר לה ישראל וכו' כלומר ישראל ע"י המצות יעלוך למעלה וייחדוך אמר הקב"ה דהוא אין סוף הביאו עלי כפרה כו' כלומר לייחד' יתה בהדי ספירין עילאין ע"י ההוא קיבנא:

חסר ואי תימא כיון דאמינא דספירין עילאין הוי עשרה שכינתא כלילא מנהורא דכולא כולא איהו חד יחודא. אם כן הוה ליה למיהוי בשמא דהוי"ה תרין ההי"ן בסופא. חדא לרמזי לשכינת' עילאי דספירין עילאין וחדא לרמוזי למטרוניתא. איכא למימר דהא כלילא בה ה"א אחרא והכי עדיף מלמיכתב לה בהדיא לאחזא דיבוקא ויחודא טפי:

(כל זה מצאתי מפרשת בראשית מהרב הגדול מהורי"ק זלה"ה מהמגיד):

מהדורא בתרא מה שמצאתי חידוש בפרשת בראשית אור ליום ב' ה' לניסן. הלא מאי דאוליפתך ברזא דרזין בספירות עלאין ושכינתא קדישא הלא הוא קשיטותא ובריורו דמלא וכמה אזלו סחרוני משכנא ולא יכלו לאדבקא רזא דנא ובענין מאי דקשה לך איך שייך בהוא שינוייא וחושבן יאות כתב יצחק מר חיים אלא במאי דאמר שהכתר הוא א"ס טעה ואעפ"כ לית ליה עונשא כיון דלא אכוין למחטי ואתה שלום:

והלא אם תדבק בי ובדחלתי תזכה למללא עם אליהו בהקיץ והוא יהא קאים לקבלך או יתיב ומוליף לך מילין דאוריי' והא אנא מגלי לך רזא דמלתא הלא ידעת רזא דשמיה א"ל יה"ו הנביא הא הכא אל ושם ההוי"ה ונביא ורזא דכתי' יה"ו לחוד וה' לחוד לרמדז דשכינתא יתבא לקבל י"ס עילאין לאתנהרא מנייהו ואי תימא כיון דאמר דסספירות עילאין י' אינון ולקבליהו שכינת' איך כתיב יה"ו וכן לזמנין כתיב י"ה איכא למימר דכי היכי דאמרית דבה"א בתראה כלילן תרין ההי"ן הא' דמלכות דהי' סוף ספירות עילאין הא' דהיא מטרוניתא דעל דא כתיב ותבאנה שתיהן בית לחם ותהום וגו' הזאת נעמי כלומר דכד סלקין תרווייהו לקבלא לחמא ומזונא הא אינון בדבקותא חדא עד דכלא אמרין הזאת דא היא מטרוניתא נעמי דהיא בחיבור' עם מלכות דספירות עלאין וכן מתייחדא עם ספירות וע"י כך אית לה נעימו סגי לחדא וכן כד נחתא מטרוניתא למיזן עלמא דפרודא דאתקרי בית לחם ע"ש דאינון צריכין לחמא ומזונא וחזיין למטרוניתא דאתדבק' עם מלכו' דספירות עלאין בדבקות' וייחוד' חדא תוהין כולי עלמא ואמרין הזאת נעמי מטרוניתא איהי דנעימותא וחביבותא וייחודא חדא בספירות עילאין לאתנהרא מנייהו ה"נ ה"א קדמאה דשמא דהויה כליל לתרין ההי"ן חד דידיה וחד לרמוזי למלכות דספירות עילאין אשתכח דביה"ו כליל כל י"ס ורזא דשמא די"ה י' ימיזא לג' עלאי כמה דאוליפתך וה"א רמיזא לבינה אע"ג דיו"ד רמיזא לבינה הא נמי רמיז ליה דאיהי כאתתא דאתעברת ואפקת בריין אבל חכמה יו"ד רמיז לה דאיהי סתימא כיו"ד דאיהי קומץ סתים ותגא דיליה מחזי על כתר וה"א על בינה ובה"א דכלילא בה רמיז על מלכות די"ס עלאין וברא דה"א הוי דוגמה דוא"ו הא דשם י"ה כלילן כל י"ס עלאין ברזא דשמא דהוי"ה דכליל בשם י"ה והכא דשמא דאליהו כליל חסד וי"ס עילאין דשמא דיה"ו ולקבלייהו ה"א דאיהי מטרוני' לאתנהרא מכלהו י"ס עלאין ונביא כד תחלף ליה בא"ת ב"ש תשכח ט"ש מ"ת ואיהו ש"מ ט"ת למימרא דה"א בתראה דאיהי שמיטתא תתנהר מן יובלא דברזא דהאי ה"א בתראה דאיהי דוגמא דגוף לספירות עלאין. אליהו מתלבש בגוף ומתחזי בהאי עלמא וכד תבעי דיתחזי לך תהרהר במילין אלין בעידן משכבך וכדין אתחזי לך כד"א אשרי מי שראה פניו בחלום וכו'. הא הכא ג' דרגין א' ראה פניו בחלום.

ב' ראה בהקיץ ונתן לו שלום אבל איהו לא אהדר ליה. ג' דראה בהקיץ ונתן לו שלום והחזיר לו שלום ואתה תסלק בדרגא תליתאה דתחמי יתיה בהקיץ ותתן לו שלום ויחזיר לך שלום אבל לא יבא לך אלא בהיסח הדעת ואתה שלום וגו':

עוד אמר תסגף עצמך בכל האפשר ואל תשתה מים הרבה אע"פ שכל זמן שאתה דבק בתורתי אני ה' רופאיך מ"מ אתה משביע היצה"ר בשתיית מים הרבה ולא נכון לעשות כן:

עוד אמר הזהר ותסיר כל מיני הרהורין מלבך חוץ מד"ת ויראת שמים. עוד אמר מאי דפרישת על משה בחירי על מעיין שהוא משוך כנדל יאות פרישת לכוונא יתיה שם מאי דכתב בפירוש המשנה ואע"ג דמעייניה לא יימרון הכי איהו למאי דפרישת איכוון וכן בכל מאי דפרישת בהאי לישנא להכי איכוין ונסים בחירי לא איכווין במילתיה:

עוד אמר איך היית רוצה שאדבר עמך אמש שאכלת צנון הרבה לכן הזהר ממנו זולת ביום ז' מעט מזער:

פרשה ג

מהדורא קמא פרשת לך לך: אור לשבת ח' לחשון. ה' עמך כו' הזהירני על הרהור במשנה תמיד ויסרני מלהרבות דיבור. ומה גם לשמוע מילי דבדיחותא ומלהרהר בדברים אחרים בעת התפילה כי סמאל ונחש רדפין אבתרך בהני הרהורין ואת תוקיד לון בקש דק"ש ובאשא דהבל דנפיק מגו פומך והוכיחני על מה שאיני כותב כל מה שמגידים לי ואם הייתי כותבו היו מגלים לי רזים נפלאים:

והלא בפרשתא דא איכא למידק מאי מארצך וכול ומאי ואעשך לגוי גדול. אבל רזא דמילתא דכל בר נש צריך לאיתגלגלא ג' זימנין לפחות לקביל נפש רוח נשמה דהא איהו דוגמת נטיעא דעקרין לה ושתלין יתה בדוכתי אחריתי וע"י כן היא מתגדלת. והכי בר נש זימנא קדמאה דאתי להאי עלמא לאו איהו בקי טובא. לא במילי דשמיא ולא במילי דעלמא. ובזימנא ב' אית ליה בקיאותא טפי. ובזימנא תליתאה אית ליה בקיאותא במילי דעלמא וזהירותא טפי במילי דשמיא. והיינו דאמר ליה קב"ה לאברהם לך לך מארצך כו' דארצך רמיז לגילגולא דרמז בנפש דאיהו דוגמת ארץ. וממולדתך רמיז לגילגולא דרמיז לרוח דאיקרי מולדתך דאיהו מוליד לנפש ומבית אביך רמז לגלגול' דרמיז לנשמה דאיקרי בית אביך על שם דמינה נפקי כולהו. ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך לקבל הני תלת גלגולין. וילך אתו לוט דאיהו יצה"ר דאזיל עם בר נש. ואברהם בן ע"ה שנה כלומר דעד יעברון על בר נש י"ב שנה לא מתעורר ליראת שמים רזא כבן ע"ה

שנה סלקין י"ב בחושבן קטן. בצאתו מחרן כלומר דבההוא זימנא נפיק מחירו עילאי דהיינו בינה:
עוד אמר ליה שאותם שבעוה"ז אינם רוצים ליהנות מבני אדם הם זוכים לעה"ב ליהנות מזיו השכינה בלי שום אמצעי מידה כנגד מידה כשם שבעוה"ז לא לקחו מתנות משום אמצעי כן לעוה"ב:
תו א"ל ברזא דספירין הא אינון דוגמא להבדיל לגוף שהפעולות הם נעשות על ידו. ואין סוף דומה לנשמה וכל מצות עשה ומצות ל"ת תליין בספיראן וכד מקיים איניש מ"ע ממשיך חיותא ושפעא לספירין דתלו בהו הנך מצות. וכד עבר על מל"ת. הא הוא ממעט חיותא ושפעא דספירן דתלו בהו הנך מלתא. ובעוונות שרבו כנסת ישראל איתמעיט מיניה חיותא ושפעא דאתי לה מלעילא ואלו יצוייר דהוי מפסיק חיותא ושפעא מיניה הוי עלמין כולהו מתחרבי והרי הוא דוגמת אבר שנצמת ובטל ממלאכתו דהא וודאי איפסיק מיני' חיותא ושפעא כיון שאינו פועל פעולתו ועל כן אי אפשר לומר דלא אתי ליה חיותא כלל דא"כ הוי מסריח הילכך ודאי אית בה קצת חיותא ומהכא תנדע כמה אית ליה לבר נש לאזדהרא מחובוי וכמה אית ליה לאישתדלא למיעבד פיקודייא דמריה:
ליל שבת כ"ג לטבת אכלתי הרבה ושתיתי יין ואח"כ שתיתי מים הרבה יותר מדאי ולא יכולתי לשנות משניות בתחילת הלילה ואחר שישנתי קמתי ושתיתי עוד מים הרבה ושניתי והייתי מרגיש כובד בראשי כאלו לא ישנתי וחזרתי. לישן ונתעוררתי קרוב לאור היום וחשבתי כי נשכחתי מלהפקיד כפעם בפע' וכיון שהאיר היום והנה קול אומ' ה' עמך כו' הגם כי חשבת כי נטשתיך עזבתיך שכחתיך לא כן עשיתי אע"פ שהיה ראוי לעשות לך כן מפני שאתה נטשתני עזבתני שכחתני ואותי השלכת אחרי גוך אל תקרא גוך כו' כלומר כשהאדם לוקח מזון לקיום הגוף לבד אע"פ שבאותו שעה הוא כמתרפה מן עבודת הש"י אינו נחשב כמשליך דבר ה' אחריו אבל כשהוא לוקח יותר מקיום הגוף הוא נקרא גאיך כלומר שהוא לוקח למעלה מקיום הגוף. וגם כשלוקח כדי קיום הגוף אם לוקח בדרך הנאה הרי הוא משליך דבר ה' אחר גוו. כי הוא נותן בזה כח ותוקף ליצה"ר ונחש וסמאל שהם בסטרא מסאבא לקבל נפש רוח נשמה דבסטרא קדוש' ואת שבעת ורוית ובתר הכי שתית מיא כל כך זימנא וידעת דמזיק לנפשא וגופא לנפשא דיהבת חילא ותוקפ' ליצה"ר ונחש וסמאל. ולגופא את ידעת דמזקי ועם כל דא לא מנעת ובהכי יהבית תוקפא להאי חילא. וע"כ הוי חזי למישבק יתך אבל אנא לא אעבד כן כמא דכתיב ברח דודי כו' כלומר דמאן דתב בתיובתא קמי קב"ה ובתר הכי אזיל בתר הנאין וכסופין דגופא ומ"מ אהדרתי' בדחלתא דה' הקב"ה אמר ליה דודי אע"ג

דתברח מקמאי בההוא הנאה דאת ממשיך בתר גופא מ"מ כיון דאהדריתך לדחלתי כההוא צבי דכד עריק מיהדר אפיה לאחורא. או כעופר האילים אנא לא אשבוק יתך אלא אנא אהדרינך לדחלתי והיינו דקאמר על הרי בתר כלומר אעלך בעילויא דשרי בתר דהיא גזירת בין הבתרים דאיתמר בה קחה לי עגלה משולש' וכו' ועז משולש' וכו' כלומר דעו ידיע דרוח מסאבא אתחזיא ביה כד"א ושעירים ירקדו שם. ומשולשת רמז ליצה"ר ונחש וסמאל ואיל רמז לסטרא קדושא דמשו"ה הוי קריבין תרין אמרין לתמיד לקביל ת"ת ויסוד. ומשולש לקביל נפש רוח ונשמה. ותור וגוזל דלא תשכח בכל עופא כשר למדבחא אלא הני תרי משום דרמיזא לכנסת ישראל ותפארת ומשו"ה כיון דאבדו זיווגייהו לא מזדווגי תו. ותור רמיז בתפארת ברזא דקול התור נשמע בארצנו כלומר דכד ישראל בגלותא עמו אנכי בצרה. וכנסת ישראל כמאן דאשתקיל מילולא כד"א נאלמתי דומי' כו' וכד אתא פורקנא קול התור דהיינו ת"ת דעליה אתמר קול לו קול אליו. נשמע מלשון השמיעני כלומר דאיזדוויג זיווגא קדישא דתפארת בכנסת ישראל דהיא ארצנו. ויבתר אות' בתוך. כלומר דחיל' דמסאבותא דאתחזי בעז וכן חולקא דאית לההוא סטרא באיל. ותור וגוזל מזוהמא דאטיל נחש בחוה בעי לעבורי יתהון ע"י ההוא ביתור דיבתר בתוך. וירד העיט על הפגרי' כלומר דעיט היינו ההוא סטרא מסאבא דאיהו שואף תדיר לאיטנפא בפגרייא ובעי למיחת על הנך פגרייא דאיתבתרו. וישב אותם אברם כלומר דמדת חסד דהוא אברם אפרח יתהון ולא שביק לההוא סטר' למיהוי ליה אחיזה בהון דכיון דאיתבתרו איתכלי וארקיב בהכי ההיא זוהמא ואזל ליה ולא אשתאר לההוא סטרא אחידו בהוה וקאמר וישב אותם לשון רבים למימר דאפי' מההוא עז אפרח לההוא סטרא דאע"ג דסטרא מסאבא איתחזיא בעז. מ"מ איהו גופא דכיא איהו כדקא' בזוהרא קדישא ובההוא ביתורא דאיתבתר לא אשתאר להההוא סיטרא אחידא בהון דכל כמא דמצטער' גופא מוכלי ומרקיב ומיקלש חילא דההוא זוהמא להכי בההיא מעמד אמר כי גר יהיה זרעך בארץ וכו' כלומר לאקלשא ולעכבא מנהון חילא דזוהמ' דנחש איצטריך דיפלחון בהון ויענון יתהון ד' מאות שנה לקבל ד' רגלי מרכבה ומהאי טעמא אפלחא בהון בד' מיני פולחנא כדכתיב וימררו את חייהם בעבודה קשה חד בחומר תרי ובלבנים תלת בכל עבודה בשדה ארבע. ולבנים היינו כנסת ישראל. וחומר היינו תפארת. ושדה היינו שדה של תפוחין. והשתא קאמר על הרי בתר אנא אעלך בעלויש בטורי בתר דאקריבנך דתתבתר על קדושת שמי ותיפק קדמאי ותיתוקד על קדושת שמי ויסק ריחא דידך כקטורת בוסמין. והלא לך למיסב ק"ו אם בבעירא חדא דמקרבין על גבי מדבחא סליק ריחא קמיה קב"ה עאכו"כ דבר נש מסר נפשיה ויתוקד גופיה וגרמיה

ואוכליה ומושכי' על קדושת שמי' דקב"ה דיסליק ריחא דידיה קמיה קב"ה ויתפתחון תרעייא ומבועייא לאשפעא שפע ברכאן בכולהו עלמין וכן אזכך ותסתלק מתמן כעמר נקי ותלך ותנוח וכו' והלא בשנייא קמאי הודעתיך רזא דגלגולא דנשיא דילך. והשתא אתינא לאודעותך רזא דהאי איתתא דילך מאן היא. ובכן תשמודע רחמוי וחסדוי דקב"ה דעביד עמך למיהוי אתתא זכאה כי האי דהא אודעתך דהוה ת"ח כשר אבל כד תינדע מאן הוה בגלגול תתבהל ותנהג בה יקר סגי ותכסוף מלשמשא עמה דרך הנאה. וחלא לך למינדע. והלא לך למינדע. וכך היה אומר יותר משעה אחת והיה שוהה וחזר ואמר הלא לך למינדע. כאלו מסרב להודיעני עד כי לבסוף אמר והא קב"ה שדרני לאודעותך בגין דתשמודע מה מתנה רבה יהיב לך ותינדע דבני נשא לא ידעי מאי בעו בהאי עלמא דכתיב החיים יודעים שימותו כלומר לא ידעי מלה אחרא בודאי אלא שימותו אבל בשאר מילי לית להון ידיעא כלל והכי את הוית מהדר למיתב אתתא זעירא. וקב"ה אחזי לך בקדמתא דהיא דילך בגין לשככא דעתך ואוף בגין דאי הוית מתיאש מההיא הוית נסיב דא ועד כאן לא זכית בה ולהכי איבעי דיחזון לך דאידך היא דילך בגין דתתעכב ההיא זימנא ותזכה למיסב לה על ידי דההוא סיגופייא ועינוייא דאיתעניתּ והלא לית לך לגלויי הא מילתא דבעינא דאודעותך לשום בר נש אלא למאן דאתן לך רשות ואוף לא תיכתוב יתיה בגוונא דינדעון למקרי ליה בני נשא. הלא לך למינדע דבקדמיתא הוה ובתנייתא הוה. והא ידעת דההי' תניינא הוי כילי בממונו והא אודעותך רזי דליה דאיתגלגל השת' לקבלאה עונשי' ולאישתלמא על ידך וזכאה את דתזכה על ידה לבנין ולמילף אורייתא בפה ובכתב. והיא תזכה דעל ידי ממונא דאיתיהיבת לך. וע"י שירותא דמשרת לך תזכה למילף אורייתא בפה ובכתב וטובך דזכית לאשתמושי בכלי קדושה כזה לכן פקח עיניך וראה שוממתיך וסגיאת רחמוי וחסדוי דקב"ה דעביד עמך. ואתה שלום:

אור ליום השבת י"א לחשון. ה' עמך וכו' כי חיים הם למוצאיהם דאי בעי בר נש למיחדי במילי דאורייתא כאדם שמוצא מציאה ומשום דלזימנין המציאה היא סיבת מיתתו. ואמר דאורייתא לאו האי אלא לכל בשרו מרפא. ונראה לי דקאמר ולכל משום דאיכא מילתא דאיהי מרפא לאבר ומזיק לאבר אחר כעין מה שאמרו על טחול יפה לשני' כו' קאמר דאורייתא לאו הכי אלא לכל בשרו מרפא. והלא בפרשתא קדישא אמר ה' אל אברם דאיהו מדת חסד לך לך מארצך דאיהי חסד. וממולדתך דאיהי בינה ברזא דמבטן מי יצא הקרח איתמר על חסד דנפיק מבינה. ומבית אביך דא היא חכמה דאיקרי אב. אל הארץ אשר אראך היינו מלכות. אשר ברזא דאהיה אשר אהיה. אראך היינו רזא דהשכינה. וע"ד זה המשך הפסוק שאחריו:

אור ליום שבת כ' למנחם. ה' עמך וכו' אף על גב דשבקת דחלתי והרהורא דאורייי' והוה חזי למשבקך ולנטשך אני לא אעשה כן ומני הטוב לא אמנע מפומך כרועה עדרו ירעה דענא דשגיא מעדרא ממנינא לא שביק לה אלא משתדל לאהדורא לה והכי עבידנא לך. להן אהדר להרהורי דאורייתא ולדחלתי ואביאכם אל הר קדשי עולותיך וזבחך תעלה כליל על רצון מזבחי דהא איכא לדקדק מאי ניהו הר קדשי ומאי ניהו בית תפילתי. ותו מאי והביאותים ומאי ושמחתים. ותו מאי עולותיכם וזבחכם לרצון ותו מאי כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים. ואם כן מאי רבותייהו דישראל דמשתבח בהו והביאותי' ושמחתי' וכו' כיון דכולהו עמים נמי יקרא להם בית תפילה אבל רזא דמלתא דקאמר דיעל ישראל להר קדשו דאיהו יסוד דעליה אתמר ישלח עזרך מקודש ומציון יסעדך כלומר ישלח עזרך מתלת עילאי דאיקרי קודש וישפע בציון דאיהי יסוד דהא יסוד סליק בכתר ברזא דבמוסף אמרינן כתר ומתמן יסעדך ומשום הכי נקט לישנא דוהביאותים בגין דיסוד איהי לפנים מכנסת ישראל וקאמר תדע היאך אביאם אל הר קדשי בתחיל' אשמחם בבית תפילתי דהיינו כנסת ישראל. ונקט בה שמחה משום דבה שייך שמחה דאיהו בתי בראי. אבל יסוד דאיהו בתי גוואי לא שייך ביה שמחה. עולותיכם וזבחיכם כו' כלומר עולה דסלקא בבינה דמשום הכי עולה כולה כליל. וזבח דאיהו סליק בכנסת ישראל דמשום הכי אכלי מניה הבעלים והכהני' דתרי מזבחי אינון מזבח החיצון דרמיז בכנס"י ומזבח הפנימי דרמיז בבינה. וקאמר דבין עולות ובין זבחים יעלו עד ההוא אתר' דרעוא דרעוין דאיהו רמיז בתלת ספירין עילאי והיינו על מזבחי כלומר עד בינה דאיהי מזבח הפנימי וקאמר תדע אמאי אביא אתכם להר קדשי ולא יסגי להו כנסת ישראל משום הכי ההוא זימנא אהפוך אל עמים וכו' וביתי דהיא כנסת ישראל בית תפלה יקרא מלשון נקרא כלומר ישפע לשון נקרא לכל העמים חלף דאינון סטרין הוו מה מיני כי סחר סחרני דכ"י ודחיקי לה כד"א סבוני גם סבבוני וכו' דלקביל קליפות קשות קאמר אמילם ולקביל קליפות דקות קאמר דעכו כאש קוצים כלו' דועכו מעצמם ובההוא זימנא יתחברון לינקא מיני והיא תשפיע בהו וכיון דכל העמים יעבדו להקב"ה שכם א' ויתחברו בחדא עם כנסת ישראל לינקא מיניה איצטרך דישראל יתדבקון לעילא מכ"י דהיינו יסוד דהא חביבותא דקב"ה עם ישראל טובא משום חביבי דתלת אבהן ואף על גב דכמה חכימין וחסידים הוו בישראל מ"מ אבהן חשיבי טפי מנייהו טובא משום דבזימניהן אכתי לא אתיהבת אורייתא ואפי' ערובי תבשילין נטר אברהם ומסכת ע"ז דיליה ארבע מאה פירקא הוי וכן עביד בכל מצות וכן עבדו יצחק ויעקב. וכיון דעד לא אתיהבת אורייתא עסקו כל כך באורייתא אית לאחזוקי להו טיבותא טפי מדרייא

דבתרייהון דחזו לאבוהון או לרביהון דעסקי באורייתא. ותו תלת אבהן פרסימו אלוהותי' דקב"ה בעלמא דהא וודאי איכ' למינדעי אמאי הוה אמר אברהם אחותי היא וכן יצחק. ותו אמאי הוו בעי מנייהו אשתך היא או אחותך כאילו לא הוי אינש בעלמא דלהוי לי' איתתא. ותו מאי האי דקאמר אברהם למען ייטב לי בעבורך ופירושא מפרשיא יתנו לי מתנות וכי זוזי הוי חסרין ליה דהוי צריך למתנות. ותו אפי' אי הוי צריך ליה בההוא אומנתא מגעלא ומטנפא הוי בעי למירווח זוזי. ותו אמאי לפרעה נגע קב"ה נגעים גדולים ולאבימלך לא. ותו מאי וישקף אבימלך בעד החלון והנה יצחק מצחק עם רבקה אשתו. ותו אמאי לאברהם וליצחק דלא הוי לכל חד אלא איתתא חדא שאילו להון על איתתייהו ויעקב הוו ליה ארבע נשין ולא הוי מאן דשאיל ליה על חדא מניהון אי הוית איתתיה או אחתי'. אבל רזא דמלתא דבההיא זימנא הוו חכימי טובא בההוא סיטרא ואברהם ויצחק הוו מפרסמא בעלמא יחודא פנימאה דקב"ה דאיהו שליט על כל הנך סיטרי ואינהו הוו ידעי דכל ענינייהו דאברהם ויצחק הוי דוגמא ומשום הכי דאי בעי מנייהו היכי הוו נסבי איתתא כיון דבעל שליט על אתתא הוו כאלו אינון שליטין בכנסת ישראל וכיון דאיהי פנימאה היאך אפשר להון למשלט עלה. ואינון הוו מהדרין להו דלא הוו נסיבו אתתא למישלט על כ"י כבעל על איתתיה אלא לאתיחדא עמה כאח עם אחתיה ואברהם כד נחית למצרים הוה כדי למינדע אורחי דההוא סטרא למיקם מגווייהו באורחי קדישא דמגו חשוכא מתידע נהורא דמשום הכי אמו' רבנן לא תלמוד לעשות אבל אתה למד להבין ולהורות וכן עבד אברהם דבעי למילף אורחי דהני סטרייא למיקם מגווייהו ביזא דבינה דהיינו להבין וברזא דת"ת דהיינו להורות דת"ת איהו נהורא. ולהכי קאמר ולמען ייטב לי בעבורך יתנו לי מתנות דהיינו דילפו לי אורחי דהנהו סטרייא דאיקום מגווייהו באורח קדושה. ופרעה נסב את שרה למשלט בה למרמז דעד השתא הוו הנך סיטרא מתזנני מכ"י והשתא בעי פרעה דהנהו סטרי יטילו זוהמא בכ"י ח"ו ומשום הכי נגעו ה' נגעיב גדולים וכן הוה דעתיה דאבימלך ומשום הכי עצר עצר ה' בעד כל רחם מדה כנגד מדה איהו בעי למיעיל זוהמא בכ"י משום הכי איתאחד באפי נוקבין דיליה ולא הוה יכול למיסק מנייהו זוהמא מידי. וטעמא דלא נגע ליה נגעים גדולים כדעבד לפרעה היינו משום דפרעה הוה רע במידותיו דהא בשר חמור בשרם. ואבימלך אע"ג דהוה רע באומנותיו לא הוה רע במדותיו ותו דאף באומנות לא הוה אבימלך כ"כ רע כפרעה ויעקב לא הוה מהדר לקרבא לשאר אומין לדחלתא דקב"ה ומשום הכי לא הוו חיישי אבתריה למינדע אי הוית אתתיה או אחתיה. אבל אברהם הא ידיע דהוה מפרסם אלהותיה דקב"ה בעלמא כד"א ואת הנפש אשר עשו בחרן ויצחק נמי הנהו בארות דחפר

הוה לאולפא יחוד' דקב"ה ומ"ה הוי מהדרא אבתריה למנדע אי איתתיה היא או אחתיה כדאמרן. וישקף אבימלך בעד החלון כלומר איסתכי בחכמתא דיליה וחזא והא יצחק דאיהו גבורה מצחק משפיע ברבקה אשתו ונקט לישנא דמצחק משום דאיתערו דרחימו איהו מסטרא דצפון והא חזת דאשתו הות כנסת ישראל דאיהו משפיע בה כבעל באשתו ולא כדאמר ליה אחותי היא ויעקב אע"ג דמאן דהוי קריב ליה הוי מליף ליה. מ"מ לא הוה מהדר לקרב' שאר אומין לדחלתיה דקב"ה וטעמא משום דביומי אברהם ויצחק דלא הוי מאן דידע ייחודא דחלתא דקב"ה אצטריך לפרסומי אלהותיה בעלמא. אבל בימי יעקב הא הוי טובי דהוי ידעו אלהותיה דקב"ה. ותו דהא הוו ליה תריסר שבטין דהוו דחליא דקב"ה ולא אצטריך לקרבא שאר אומין ואברהם ויצחק משום דלא הוה מטתהון שלימא אצטריכו לקרבא שאר אומין לתקנא פגמא דמטה דלהון ויעקב דהוה מטתיה שלימה לא הוי צריך לקרבא שאר אומין דהא מטתיה הוה מתקנא ואוליף להו ייחודא דקב"ה והוו נטרי אורייתא ועסקי בה עד לא איתיהיבת ומשום הכי זכותהון רב טובא וקאים לבניהון כמא דשדי:

פרשה ד

פרשת וירא: אור לי"ו לחשון ביום שבת קודש. ה' עמך וכו': והא איכא למידק מאי וירא אליו הל"ל וירא ה' אל אברם. ותו אמאי נראה אליו כיון דלא מליל עמיה מידי ואוף למאן דאמר לבקר את החולה הוה ליה למללא עמיה מידי דלא אפשר ביקור חולה בלא מילולא. ותו מאי באלוני ממרא ומאי אשמעינן ומאי איכפת לן. ותו מאי והוא יושב פתח האוהל. ומאי אתא לאשמועינן וכן איכא למידק ולמבעי על כחום היום. ותו כיון דחזי ג' אנשים נצבים עליו אמאי איצטריך לרוץ לקראתם. ותו מאי מפתח האוהל כיון דהוה יושב פתח האוחל כשרץ לקראתם פשיטא דמפתח האהל הוה. ותו מאי יוקח נא מעט מים. ותו מאי והשענו תחת העץ. ותו מאי ואקחה פת לחם וסעדו לבכם. ותו מאי כן תעשה כאשר דברת הוה ליה למימר כן נעשה כאשר דברת. ותו מאי מהרי שלש סאים קמח סולת. ותו מאי ואל הבקר רץ אברהם. ותו מאי ושרה שומעת פתח האהל. ותו מאי היפלא מה' דבר וכולי. אבל רזא דמילתא דכיון דאתגזר אתגליאו ליה ספירין דנהירו סגי והייט וירא אליו כלומר דאיתגלי ליה יו"ד דרמיז לחכמה וכליל בה תלת עליונות ומנהרי בוא"ו ובהכי הוה שמא דהוי"ה שלם ואמר ליה דהשת' דאתגזר איצטריך למיהוי מרכבה לחסד בשלימו דעד השתא עביד טיבו עם בני נשא. והשת' דאתגזר יעביד טיבו עם מלאכייא. וטעמא דצחקת שרה דסברה דאמרין הכי אדעתייהו או נביאי

דטעו בנבואתהון ולא הוה קושטא משום דחמאה דצלותא דילה הוה בדרגא דשמיעה ולא בדרגא דעשייה והיינו ושרה שומעת. ותו דאכתי הוה פתח האוהל דהיא מלכות למיסלק לעילא ולא עבדית עובדא טבא דבגיניה תסלק צלות' ותתקבל למהוי בדרגא דעשיה והיינו פתח האהל. ותו דספירין לא הוי מנהרין פנים בפנים כי היכי דתהוי בעותה בדרגא דעשיה והיינו והוא אחריו. כלומר והוא דהיינו כללא דתשע ספירין הוה אחריו כלומי דלא הוי אנפין באנפין עם מלכות. ומשום הכי לא המנת שרה דאמרת היאך אפשר דליהוי אנפין באנפין בלא עובדא חדתא דעבדינא. והיינו ותצחק שרה בקרבה כלומר טעמא דחייכת ולא הימנית משום דפשפשא בקרבה כלומר בעובדין דבידה ולא אשכחת דאתחדש לה עובדא טבא דבגינה תזכה ואיהי לא ידעא דכיון דקבלה עלה להתעסקא בגמילות חסדים דהכנסת אורחים מיד איתער חסדא ורחמו מלעילא ואיתגזר למיהב לה בר. למה זה צחקה שרה לאמר האף אמנם אלד ואני זקנתי בתמיהא כלומר דאמרה וכי אני זקנתי דהיינו מלכות אסתלק לזקנה דהיינו לובן עילא' וכיון דלא אסתלק להתם היאך אפשר שתלד. היפלא מה' דבר הלא מילתא דא איתעביד ע"י ההוא אתר דאיקרי פלא:

אור ליום השבת כ' לחשון. חזק ואמץ ה' עמך הלא איכא למידק אמאי איצטרך למיכתב והוא יושב פתח האהל ותו אמאי יושב ישב כתיב ותו מאי כחום היום. ותו אי נצבים עליו אמאי וירץ לקראתם. ותו אמאי אהדר ואמר מפתח האוהל. ותו מאי יוקח נא מעט מים אמאי מעט. ותו מאי ורחצו רגליכם. ותו מאי והשענו תחת העץ. ותו מאי ויקח בן בקר רך וטוב. ותו מאי והוא עומד עליהם תחת העץ. ותו מאי כן תעשה כאשר דברת. ותו מאי ויאכלו. אבל רזא דמילתא דאברהם דעד לא אתגזר לא הוי זכי למיעל בגו מלכות אלא למיתב בתרעא כד לא מנהר בה תפארת ובתר דאיתגזר הוה יתב בתרעא כד מנהיר בה תפארת והיינו והוא יושב ישב כתיב דמעיקרא ישב פתח האהל בלא כחום היום דהוא נהירא דתפארת והשתא איהו יושב פתח האהל כד מנהר לו תפארת והיינו כחום היום והשתא איזדקף למיחזי מה דלא הוה חזי מקדמת דנא והיינו וישא עיניו. והנה שלשה אנשים היינו שלשה עדרי צאן או הבנים או תלת אבהן. וירץ לקראתם דבעובדין דלתתא מתערין לעילא. ואמר מפתח האוהל כלומר אתעלא ואעל בגו מלכות ונפיק מאידך פתחא דפתיח להדי יסוד. ואמר יוקח נא מעט מים לאמשוכי חסד בדרגא (נ"א בדינא) דבינה והיינו ורחצו רגליכם דרגל היינו מדת הדין הרפה איבעי למסחי יתה דלא יתקף דינאה. והשענו תחת העץ לאדבוקי יתה בעץ החיים דהיינו תפארת. והיינו בן בקר רך וטוב. לתקוני דינא דרמיז בבן בקר למעבד יתיה טב. ויתן אל הנער לעשות לתקנא

יתיה דלא יתקוף דיניה. והיינו דנקט חמאה וחלב דרמיזא בחסד לבסמא דינא. והוא היינו רזא דאני והוא. עומד עליהם ויאכלו ואשון ראשון מסתלק כלומר שנסתלק הדבר וחזר לשרשו והיינו רזא דקורבנא:

אור ליום השבת ח"י לחשון. ה' עמך וכו' והא איכא למידק אמאי אמר אליו ולא אמר אל אברהם. אבל רזא דמילתא דאע"ג דלא הוי מוכן מן המילה איתגלייא ליה שכינתא וקאי אליו למאי דסמיך אליו בעצם היום הזה נימול אברהם ומשום הכי פסיק פרשתא הכא ואמר אליו כי היכא דנרגיש בההוא מילתא. והוא היינו כתר עליון דאתא ואתחבר בשכינתא והיינו יושב פתח האהל. וע"י מאן אתא התם כחום היום דהיינו תפארת. שלשה אנשים היינו תלת ספיראן כדאמרן. נצבים עליו דאברהם היה מרכבה להני תלת. וירא וירץ לקראתם מפתח האוהל היינו כנסת ישראל מתמן אידבק להני ספיראן. וישתחו ארצה. משום דאיהו מרכבה להו. יוקח נא מעט מים ורחצו רגליכם ליתן מי החסד לרחוץ להעביר זוהמת קליפין מן רגליכם דאיהי כנסת ישראל. ואקחה פת לחם כלומר קליפין יעדון מכנסת ישראל בזכות חסדא דעבדנא עם אורחייא למיהב להון פתא דלחמא ובהכי תתקפון ויתתקף תפארת דאיהו לבכם ותהיו כולהו מתייחדין והיינו והשענו תחת העץ דהוא אילנא דחייא דהיינו תפארת. ויאמרו כן תעשה כאשר דברת לא אבטחו ליה למיכל עמיה דא"כ הוו להו למימר כן נעשה אלא אמרו כן תעשה למיעבד חסדא עם אורחייא כאשר דברת. מהרי שלש סאים קמח סולת היינו נצח הוד יסוד ליחדא לון בשרה דאיהי כנסת ישראל. ואל הבקר דא גבורא. רץ אברהם למתקנא דינאה למעבד יתיה רך וטוב. ויתן אל הנער היינו מטטרון. לעשות אותו לאנהגא ביה עלמא:

פרשה ה

פרשת תולדות: איכא למידק בהאי קרא אומרו ראה ראינו כי היה ה' עמך אמאי כפל ראה ראינו. ותו מאי ונאמר. ותו מאי תהי נא אלה בינותינו. ומאי כפל בינינו ובינך. ומאי האי דקא מיהדר למימר ונכרתה ברית עמך. אבל רזא דמלתא דאבימלך חשב דכיון דיצחק דינא קשיא הוא לא אפשר למיתי ברכאן למאן דמתחבר בהדיה אלא לווטין ודינין ימטון למאן דיתחבר בהדיה ומשו"ה גרשוהו מביניהם ואמרו ליה לך מעמנו כי עצמת ממנו מאד כיו דאנת דינא קשיא לא הוי חזי דליהוי לך ברכתא כלל וכיון דחזינן דאית לך ברכאן ודאי מברכאן דילן אתי לך והיינו כי עצמת ממנו מינן אתו לך תוקפא דברכתא. מאד דאיהו בהיפוכא אדם כלומר דהוו חשיבין דאינון פנימאין בתפארת דאיקרי אדם ויצחק הוי דינא וכד חזו דבתר דאיתגרש מביניהם איתברך כ"כ. ידעו ודאי דאינון

חיצונים. ויצחק אע"ג דאיהו דינא קשיא מגו דאיהו מחובר לתפארת איהו מתברך. ומשו"ה אמרו ליה ראה ראינו ראיה אחר ראיה דבתחלה ראינו ראיה חדא. והשת' ראינו ראיה אחריתי ומה שראינו השתא הוא דוהיה ה' עמך דאת דביק בתפארת. ונאמר תהי נא אלה דאיהי תוקפא דדינא דאיקרי אלה דמיניה אתו לווטין ודינין תקיפין כלומר הכא חזינן דההיא אלה מפסקת בינותינו דאת בפנים מחובר לתפארת ואנן מבראי סמיכין להוא אלה ואנן בעיין דיהא לן חיבורא בסיטרא פנימאה דילך והיינו בינינו ובינך דיהא חיבורא בינינו ובינך ולא ימטון עלן לווטין מההוא אלה. וזה ע"י דונכרתה ברית עמך והא איהו רזא דוישקף אבימלך בעד החלון. דהיינו הלון חכמתא דיליה דמעיקרא חמון לרבקה אחותיה דיצחק דינא קשיא ורבקה דאיהי מלכות דינא רפיא. לא אסיק אדעתיה אבימלך דאתי מיצחק לרבקה אלא דינין ולא ברכאן. ובתר איסתכי בחוכמתא דיליה חזא דברכאן דאינון חדווא בעלמא משפיע בה והיינו יצחק מצחק את רבקה אשתו דאיתערותא למיתי ברכאן על ידי יצחק דאיהו דוגמת דזיווגא לא הוי אלא מצפון:

שנת שד"ה אור ליום שבת כ"ב לחשון. ה' עמך וכו' והא איכא למידק מאי ואלה תולדות יצחק בן אברהם אטו עד השתא לא אשמעינן דיצחק בן אברהם. ותו אמאי איכפיל ואמר אברהם הוליד את יצחק. אבל רזא דמילתא תלי בסוד העקידה ואמור רבנן ע"פ ויצחק בא מבא באר לחי רואי דמלאכים הוליכוהו לג"ע ושהה שם ג' שנים לרפאות החבורה שעשה לו אברהם בשעת העקידה ובסוד שארז"ל שכיון ששמעה שרה ע"ה עקידת יצחק פרחה נשמתה ומתה אבל רזא דמילתא דמשום תוקפא דיצחק לא הוי אפשר לאתקיימא עלמא ק"ו לאפקא תולדין מיניה. ולהכי איצטריך אברהם דאיהו חסד לעקד את יצחק לתברא לתוקפיה ולהכי איצטריך לאפקא מיני' דמא לאחלשא לתוקפי' דוגמת שחיטה דאוליפתיך דאיהי לאפקא מבעירא או מעופא דמא דאלהי רמיז לתוקפא דדינא והכי איתחליש תוקפי' דיצחק ע"י העקידה ואפיק דמא דאפיק מיני' אברהם והיינו רזא דוהאלהים נסה את אברהם כלומר עבד עמו נס ופלא לקיימא עלמא ע"י העקידה ובשעת העקידה פרחא נשמתיה דיצחק ובההיא שעתא נמי פרחא נשמת' דשרה ואתחברו כחדא ובההיא נמי אתחלש תו תוקפי' דיצחק דאיהי בי דינא רפייא דאיהי אשתו ואחותו דאברהם. איש החסד. והיינו רזא דמלאכים שהוליכו לג"ע לבסמא תוקפיה ורזא דשהה שם שלש שנים כלומר לחברא ליה מלכות לבסמא תוקפיה. ומשום דמגבורה עד יסוד איכא תלת דרגין קאמר דשהה שם שלש שנים. והשתא הכי פירושא דקרא. ואלה תולדות יצחק בן אברהם כלומר תדע היאך הוא דיצחק אוליד תולדין ואתקיים עלמא עליה. דמשום דהוא בן אברהם דהוא איש חסד. ותו דאברהם הוליד את יצחק דע"י עקידה

פרחה נשמתו והוי כאילו אברהם אהדר ואוליד ליה ליצחק בההיא שעתא. ורזא דוא"ו דואלה כלומר משום רלעיל אמר דהוליד את יצחק אברהם ולישמעאל ולבני קטורה אמר השתא דכל הנך חיצונים הוו ותדע מאן הוא פנימי יצחק דהוא הוי דבק בוא"ו וכו':
אור ליום השבת ד' כסליו. ה' עמך בכל אשר אתה עושה וכו' הא אתינא לאודעותך מילין טמירין מילין קשיטין לחוד דתיזדהר מלאסגאה בהנאה וכיסופין דגופא אלא תתנהג כמנהגא דאיתנהגת בקצת שבוע דא לאזהרא במיכלא ובחמרא כמא דאוליפתך כמה זימנין ואיבעי לך למיתב מוסר לאזהרא בהנאין דגופאי ודלא לפנאה לבך מהרהורא דמתנייתי אפילו רגעא חדא דלא תהרהר בהנהו הרהורין דמעיילי ללבך סמאל ונחש להרהרא בהשוכא עלמא דלית לך צורכא להרהרא במידי דהא זה ה' אלהיך עמך ארבעים שנה לא חסרת דבר ולא תחסר כל ימיך כי פרנסתך מזומנת לך ואית לך צורכא להרהרא במידי דקב"ה יצלח יתך דאין לו מעצור להושיע ברב או במעט דהא חזיתא בהאי שעתא דבתרי אלפין זוזי שדר לך הקב"ה רווחא כ"כ כמו בחמשת אלפים לכן בטל הרהורין דמילין דעלמא מלבך ותדיר תהרהר באורייתא ולא תפסק אפילו רגע חדא דאילו הוית ידע כמה עלמין מפסידין על ידך ברגעא דאת מפסק מלהרהרא כפתגמי אורייתא הוית בוחר מות מחיים בעידן דאת מפסק וסמאל ונחש רדפין אבתרך תדיר לעיילא בלבך הרהורין דמילא דעלמא לאפסקא יתך מלהרהר' בדברי תורה ובצלותא לכו בני הזהר ולא תפסוק מהרהורא דאורייתא שום רגעא ובעידן צלותא כוין בה דלא תהרהר במידי ואפילו במילי דחכמתא דזמן תורה לחוד וזמן צלותא לחוד. ובעידן ק"ש ייחד כל מחשבותיך למיהוי בסיס לשכינתא וכל איברך יתייחדו להמסר על קדושת שמי ובטל כל מחשבות שבעולם ממך די את תנאה דילי די גמרת לפלגא דסדרא דטהרות והא גמרת חמש סדרין ופלגא ועל כן אנת דכלילת משבע ענני כבוד כמה דאוליפתך מתלווה בהדך לכן לא תשתבק מנהון אלא תדיר אהדר עליהון למינדע יתהון ומהכא תשתמודע מסגיאות טובוי ורחמוי דקודשא בריך הוא דאע"ג דאיכא אחרינין דידעין שיתא סידרא משנה לא ממלל עמהון כמה דממלל עמך ואוף דידעת דאית בידך סורחנין תקיפין ובישין מינהון. אלא דזכות דהנך יומין קמאי דתבת קמאי והנך יומין דאחשבו בההו' חובא תקיפא אתנהרו ע"י דההתענית יתהון רצופין יממא וליליו כי התענית בכל אשר התענה אביך דהיינו אדם הראשון כד חב. הכי התענית כל הנך ירחין טפי משתא אחדת שקא בחרצך ולבשת לבושין דפרזלא ובהכי אקלישת עננים המחשיכים לכ"י בחובך דאינון מחבת ברזל על פניך והתענית בכל ההוא זימנא תלת יומין רצופין עם לילתהון ולזמנין תרין ובהם אתנהירו אנפך ויחדתיך לאיתוקדא על קדושת שמי בגין דתשאר נקי וזך ותסתלק בדרגין

עלאין כמה דאוליפתך לכן אחזי גרמך דאת עולה תמימה ולא לשתכח שום מומא בך דלא לפסול קרבנא ולכן כל מחשבותיך יהיו תדיר בדברי תורה ולא תפסוק אפילו רגע ואזכך למיסק בארץ ישראל בשתא דא ולאתייחדא תמן עם אורייתא למיחדי תמיד עם חברייא לאתעסקא באורייתא ומאי דיסתפק לכון מלאכין דטאסין בארבע גדפין ילפין לכון דוגמת דמאי דהוו מולפי לישב"י במערה ובתר הכי אזכך לאיתוקדא על קדושת שמי:

והשתא אתינא לגלאה לך רזא דקדישא הלא לך למינדע מאי דאמר שלמה בחירי דאין לענות אמן אחר ויקרב משיחי' לאו קושטא איהו אלא צריך לענות אמן ה' זימנין חד בעידן דאמרין יתגדל ויתקדש שמיה רבא. וחד בעידן דקאמר ויקרב משיחיה. וחד אמן יהא שמיה רבא וכו' וחד בתר שמיה דקוב"ה. וחד בתר לעילא מכל ברכתא וכו' דאמירן בעלמא וכו' דאינון חמש לקביל ה' בתראה דרזא דקדישא איהו לסלקא לה ולייחדא לה בהדי ספירין עילאין. והיינו דקאמר יתגדל כלומר תתייחד עם חסד דהא איהו בתו. ויתקדש כלומר ומתמן יסתלק בעלמא דקדושה דהיינו בינה. שמיה רבא היינו כנסת ישראל. דכד מתייחדא עם תפארת מקרייא רבא ברזא דמה תעשה לשמך הגדול. ואף מקרייא רבא כד מתייחדא בגדולה. בעלמא דברא כרעותיה כלומר תתייחד בשלש עילאי דאיהו עלמא רעוא דרעוין. ואע"ג דאינון נאצלין אשכחן בעלמא בכמה דוכתי דנקט בריאה במקום אצילות. ותו דמילת ברא אחזי על תלת עילאי. ב' בחכמה וקוצה דילה בכתר. וב' גופא בבינה דאיהי את קדמאה דילה. ור' אחזי בחכמה וא' אחזי בכתר עליון ואוף א' אחזי על תלת עלאי. וימליך מלכותיה כלומר דיסק מלכות לעילא לייחדא לה בכולהו ספיראן. דבההוא עידנא יהי' ה' למלך על כל הארץ. דבההוא עידנא לא יכנף עוד מוריך דכולה כנפים יתאתדון ויתנהרון ויהון ביהודא חדא ודא הוא רזא דאמרינן קדיש בלשון תרגום לאחזאה דבההוא זימנא והא לשון תרגום שקול כלשון הקודש דכולהו יהא יחודא חד כדאמרית. והיינו וימליך מלכותיה דיהון כנפיים מתייחדין ביה ויהא כולא חד. ויצמח פורקניה. כלומר דבתי דתתייחד כנסת ישראל בחסד ובספירין עילאין תצמח לאשפעא שפע ומזונא לעלמין כולהו ברזא דאוליד ליה כמלקדמין. ויקרב משיחי' כלומר דספירין עילאין דמריקין מנייהו משח רבות קודשא יהון קריבין להון לאשפעא במלכות קדישא למיזן עלמא כולהו ומשו"ה איבעי לאתבא אמן הכא משום דאמן סליק לחושבן שמא דהויה ושם אדנות. ותו א' רמיז בכתר ומ' בבינה ון' בתפארת ומלכות והיינו ייחודין דספיראן וקורבא דמשיחא. בחייכון וביומיכון וכו' הא איכא למידק מאי

ניהו חייכון. ומאי ניהון יומיכון. ותו מאי קאמר ובחיי דכל בית ישראל. ותו אמאי קאמר בחיי ולא קאמר ביומי כדקאמר בקדמיתא:

אבל רזא דמילתא דספירין עילאין קאמרי האי יחודא הא בחייכון כלומר בסגיאות שפע דייתי לכון ברזא דואתה מחיה את כלם. אתה מהיה את כולם וביומיכון היינו יחודין דספיראן דאיקרן ימים כלומר ייתי שפע חיים בתפארת ומתמן יהא ינקא דחיים לכולהו ספיראן ובהכא יתייחדין כולהו. ובחיי דכל בית ישראל. כלומר ומתמן ייתי שפע חיים לכנסת ישראל תתאה דאיקרי בית ישראל ותתייהד עם כל ספירין עילאין ולא קאמר וביומי משום דספירין דילה מתייהדין בה תדיר ומשום הכי לית צורכא למימר דייתיהדון בה. בעגלא ובזמן קריב עגלא תרגום ובזמן קריב כלומר בקורבא ויחודא דספירין דאיקרון זמן. ברזא דמלמד שהיו סדר זמנים קודם לכן דאיתמר על ספיראן. אמן יהא שמיה רבא מברך כלומר עם שם י"ה דהיינו מלכות יהא רבא דתתייחד בגדולה ויהא משפיע לה' ספיראן דתחות חסד והיינו דקאמר מברך לעלם כלומר יהא מברך לתפארת ולעלמי דהיינו גבורה ונצח. ידא שמאלא בהדי ירכא ימינא. עלמייא היינו הוד ויסוד ירכא שמאלא עם ברית. יתברך וכו' השתא מיהדר ליחדא לה בכתר עילאה ובכולהון ספיראן. יתברך לכתר. וישתבח לחבמה. ויתפאר לבינה. ויתרומם לגדולה. ויתנשא לפחד. ויתהדר לתפארת. ויתעלה לנצח. ויתהלל להוד. שמיה דקודשא בריך הוא ליסוד ומבעי לציבורא לאתבא עד יתברך. לסלקא לה עד כתר ליחדא לה בכתר. ואי לא עביד הכי הוי כקוצץ בנטיעות ועונשיה סגי כדכתב יוסף גיאטלייא בחירי. ואין לך קציצה גדולה מזו. ומיהו ביתברך לחוד סגי דכיון דסליק לה מתמן ממילא משמע דבכולהו ספיראן מיחד לה. ואיבעי איניש למימר כוליה כד את עביד שפיר דמי. לעילא מכל ברכתא. ברכו"ת שירו"ת ותושבחו"ת רמיזי לתלת עילאי. וקאמר הנך תלת יתייחדון במלכות והיינו דאמירן בעלמא הא אוליפתך בקדישא רזא דלא איתגלי מכמה יומין וכל חכימי דרא כד ישמעון ליה יחדון ביה:

והשתא בעינא לאולפא לך רזא דברכאן דיעקב, דאיכא למידק דהא "יתהון אלא בעלמא הדין ולא בעלמא דאתי ואמאי לא בייך ליה בעלמא דאתי דהוא עיקר. ותו חזינן כמה מלכין דלא איתברכו ואית להו טל השמים וכו' ועובדים אותם עמים ולאומים. ותו אמאי אתחכימו כולי האי יעקב ורבקה על ברכאן דעלמא הדין. ותו אמאי שרי מילי בוא"ו ויתן לך. ואוף דאמור רבנן יתן ויחזור ויתן אנן באורח רזא בעינן לפרשא. ותו אמאי לא קאמר משמני הארץ כדקאמר מטל. ותו מאי רבותא דיעקב דהא לעשו נמי קאמר משמני הארץ יהיה מושביך ומטל השמים מעל. ותו אמאי האלהים במדת הדין. ותו אמאי האלהים

בה"א הידיעה. אבל רזא דמילתא דיצחק אדבק ליה ליעקב בספירין עילאין ומשום הכי שרי בואו דרמיז לתפארת למימר דתפארת יהא נתון לך והיינו ויתן לך האלהים כלומר ויסתלק מתמן לבינה דהיא למ"ד ברזא דמגדל הפורח באויר ותניק לכנסת ישראל דאיהי כף. ואית כף. כד איהי כפופה איתקריאת כ"פ וכד איהי ינקא מלעילא שפע ברכאן איתקריא כ"ף דאורכא דכ"ף רמיז לוא"ו דאיתדבקא לתפארת ומשפעא לעלמין כולהו. והיינו רזא דויתן לך תסתלק בלמ"ד דהיא בינה ברזא דהרכבתיך על במותי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך ותניק לכ"ף דאיהי כנסת ישראל ותסלק לה"א בתראה ותדביק לה בבינה והיינו האלהים ה"א תדביק לה עם בינה אלהים היינו בינה ותתנהר מרזא דמטל השמים דהא שמא דהויה ביודי"ן כזה יו"ד ה"י וי"ו ה"י סליק ע"ב ועם שבע ספירות הבנין סליק ע"ט כחושבן מטל. והא יהעת דשמא דהויה דכתיב ביודי"ן רמיז לכתר והיינו מטל השמים העליונים. ותו דה' אחד סליק טל. ותו רמיז למימר דיתנהר מרזא די"ג מכילין דמתנוצצין מאין סוף ומנהרין בכתר וכתר מנהיר יתהון בת"ת הא אינון תלת זימנין י"ג וסלקין ט"ל. והא דקאמר מטל למירמז דבא"ס ליכא תפיסא דאוף כתר חכמה הוי קמיה. ולהכי קאמר מטל ולא כל טל. תו איכא למימר דטל השמים רמיז לכתר. ודגן רמיז לחכמה דאיקרי לחם. ותירוש רמז לבינה דהיינו יין המשומר בענביו. והכי קאמר תסתלק ותדביק בקצת מכתר והיינו מטל השמים. אבל בחכמה ובינה תדבק רובא דילהון ורוב דגן ותירוש דהא ידיע דבחכמה ובינה אית קצת תפיסותא. אבל בכתר עליון ליכא תפיסותא ברזא דמשרתיו שואלים איתמר על ספירין עילאין. והמשכיל יבין. דמבשרי אחזה אלוה דכמה דאיברייא דגופא ידעין דנשמתא מנהגא דילהון ולית להון בה תפיסותא והא ידיע דספירין אינהו דוגמת אברייא לאין סוף ית'. יעבדוך עמים כו' השתא יהב ליה תוקפא על ע' שרים דסחרני כורסייא. ולהנך די בסטרא שמאלא קרי עמים ודלסטר ימינא קרי לאומים. ומשום דהנך דלסטר שמאלא איבעי להו לאיתכפייא יתיר אמר בהו יעבדוך. ומשום דהנך דלסטר ימינא לא איבעי להו לאיתכפייא כולי האי אמר בהו וישתהוו ולא אידכר בהו עבודה. הוה גביר לאחיך היינו ספירן דתפארת גביר להון דאינון מתזנין על ידיה והיינו הוה דרמיז לתפארת קאים בין תרין ההי"ן יניק מה"א עילאי. ומייניק לה"א תתאי. וישתחוו לך בני אמך. היינו יסוד ומלכות וקרו להו בני אמך דתפארת ויסוד ומלכות נפקו מבטישותא דכתר כמה דאוליפתך. וקאמר דאע"ג דאינון בני אמך דנפקתו מאתר חד דאינון ישתחוו לך כלומר דליהוו לך דהא יסוד ומלכות תחות תפארת אינהו, אורייך היינו סמאל ונחש דמהדרי לחסרי משפעא דאתי לך אינהו יהון ארור דליהוי מחסרון מכל טובא דארור היינו מחסר כדמתרגם אונקלוס צרעת ממארת

סגירו מחסרא, ומברכיך דהיינו ספירין עילאין דמשפעין בת"ת להוון בריכין מעילת העילות, הא את חזי השתא סלקא ורבו דהני ברכאי כמה היא עילא' לעילא לעילא ובדין הוה להו ליעקב ולרבקה לאתחכמא לאדבקא יתהון אבל ברכאן דעשו הוו לתתא מכנסת ישראל, והיינו דשרי בהו הנה רמז להנה מטתו שלשלמה ששים גבורים סביב לה תמן באתר דאינון ששים גבורים דסחרני כנסת ישראל אדביק יתיה, והכי הנ"ה סליק ששים והיינו דקאמר הנה משמני הארץ, דהיינו סוהרני ארץ התחתונה יהי' מושביך באתר הכי אינון גבורים מארי דינא תתדבק, ומטל השמים מעל כלומר נפיקו דילך לא יהא אלא משמים דעליך דהיינו כנסת ישראל, ולא משמים דלעילא והיינו דקאמר מעל ולא מעל דמעל, ועל חרבך תחיה אינון בנין דסחרני כנסת ישראל דאינון ושממון, ותו איקרו חרוב, דאיהי בתמורות לקביל תפארת דרמיז בוא"ו דדמי לחרב, ואת אחיך תעבוד, כלומר אי אפשר לסלקא לך יתיר, דעל כרחך תהא עבד לאחוך דהא אחוך מתדבק בת"ת דמשפע לכנסת ישראל ואתייניק משפעא דאתי לכ"י, והיה כאשר תריד כלומר כ"י תריד דתי"ו דתריד תואר לכנסת ישראל ותריד מלשון אריד בשיחי כלומר כד תקבל כ"י קמיה קודשא בריך הוא על עובדיהון דהיא אימא המייסרת כמה דאת אמר אשר יסרתו אמו, וכד לא שמעין בקלה איהי קבלא לקודשא בריך הוא וקאמר כד תקבל כ"י על עובדיהון, ופרקת עולו מעל צוארך כלומר תסתלק את ותניק שפעא דהוה אתי לכ"י ואיהי תתזן מינך, ברזא דכל העולם שותה מתמצית ארץ ישראל ועכשיו בעונות שרבו ארץ ישראל מתמצית העולם שותה והיינו דכתיב והיה כלומר דבההוא עידנא יסתלק תפארת לעיילא בבינה ולא ייניק לכנסת ישראל, ולהכי רמז והיה דהוי שמא דהוי"ה למפרע וא"ו כתיב קודם ה"א קדמאה, אי נמי דתריד הוי כאלו כתיב תדיר כלומר דאת תדיר מהדר לאכשלא לבני אנשא וכאשר תהוי תדיר עימהון וישמעון לך ופרקת עולו וכו' הא תא חזי דברכאן דעשו הוו לתתא לתתא, וברכאן דיעקב לעילא לעילא, ויצחק אע"ג דלא הוי מחזיק עשו לרשיעא מכל מקום לא הוי מחזיק כל כך כצדיקא דיזכי לאיתדבקא בתפארת ולא הוי בעי אלא לאדבקא לה כנסת ישראל תתאה, והיינו דקאמר ואברכך לפני ה', דהיא נקרא לפני ה' וכד אתא יעקב וחשיב יצחק דהוה עשו ובריך ליה לא הוה בעי לאדבקא ליה אלא בה (בכנסת ישראל תתאה) אבל שכינתא ממללא בפומיה ואדביק יתיה בת"ת כמה דאמרן, וכד אתא עשו ואמר יקום אבי וכו' ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאד, תוהא על תוהא הדא דקיומא דברכאן לא הוו לבריה, ותו דאיסתלק יתיר בדרגין עלאין יתיר ממאי דהוי חשיב, והיינו דקאמר ורמיז גדולה עד מאד. והיינו דקאמר מי איפה דא"י הרמז לתלת עילאי ברזא דאיה מקום כבודו להעריצו, ופ"ה באמצעות תיבה רמיזא בחכמה,

ותו איפה רמיזא לחכמה דהיא איפה ומכילא דשיעור קומה ועל דא חרד יצחק דחמא דההוא דאתברך אסתלק בכל הני דרגין עילאי וכיון דידע דלא הוי עשו חשב דלאו בריה הוא ההוא דאתברך ומשום הכי חרד כל כך דלהוי סליקו כי האי לגברא דלאו מזרעיה הוא למחזי דלא איהו עיקיא דעלמא ועוד דהוה אמר הני מילין איתידע ליה דיעקב בריה הוא ההוא דאתברך ואסתלק בכל הנך סילוקין עילאין בההוא עידנא נח דעתיה ואמר גם ברוך יהיה, ואמר בא אחיך במרמה וכו' כלומר אחא בסיועא דבינה לינקא מינה ובהכי לקח את ברכתך היינו כנסת ישראל, דתמן הוה בעינא לאדבקא לך והשתא איהו תחותיה וינקא מניה, ובמרמה היינו מ"ם, רזא דמ"ם רמ"ה דמ"ם היינו בינה ואיהי רמה, ברזא דכתיב ותשובתו הרמתה, כשמוע עשו וכו' ויצעק צעקה כו' צערא על צערא חד על דאפסיד ברכאן דיליה וחד על דאסתלק יעקב בהנך סילוקין עילאין, ואמר הברכה אחת היא לך אבי כלומר הברכה אחת דהיינו כנסת ישראל בגווה חד, את יכיל לברכא בה דאת אמר ויקח את ברכתך, הא אע"ג דאיהו אסתלק לעילא מכל מקום תיכול לאדבקא לי בכנסת ישראל כמה דהוי ברעותך, והיינו דקאמר ברכני גם אני אבי, אז אמר לו יצחק הנה משמני הארץ יהיה מושבך כלומר לית לך קיומא באתר דכנסת ישראל אלא לתתא מינה והיינו דקאמר הנה משמני הארץ יהיה מושבך וכו' וכדפרישית, ואת אחיך תעבוד כלומר ומשום הכי אמרית לך ויקח ברכתך, הא אתגלייא לך רזין טמירין ואיתבררו מילייא יאות לכן כוין בעובדך והרהר תדיר באורייתא לא תפסיק אפילו רגע חדא ואי תכתוב לשלמה בחירי כתוב לו הני מילין בגין דיחדי בהון, ואתה שלום:

אור ליום שבת ט' לכסליו, ה' עמך וכו' הא אתינא לגלאה לך רזא עילאה בפרשא דא קדישא דהא איכא למידק אמאי איצטרך יעקב בחיר דאבהן למיתב עם לבן ולמיסב בנתיה דההוא רשיעא ולמרעי עניה, אבל רזא דמילתא דלבן רמיז ללובן עילאה דההוא סיטרא, ואיצטריך יעקב יזיל לגביה ויפוק מיניה חיילין דקדושה דמטמרין ביה ויתו להו לסטרא קדושא מגו ההוא סטרא והיינו נמי רזא דענא דיתרו דרעי משה רבינו דהיינו חיילין דקדושה דהוו מטמרין, והוה רעי לון לקרבה להו לסטרא קדושא, ומשום דיתרו גופיה הוה עתיד לאגיירא לא איצטרך למימר ביה ויצל אלהים ממקנה אביכן, דהא כיון דאתגייר הוא כל חיילין דביה אתו בהדיה, ואיצטרך למיסב בנתיה מהאי טעמ' דאפיק להון מרשותי' דההוא סטרא והיינו רזא דויקרא יעקב לרחל וללאה השדה אל צאנו דהיינו דאעיל להון בחקל תפוחין, והיינו דמאן דמייתי בכורים ריש מילי הוו לבן ארמאה בעא לאובדא ית אבא דהוו גניזין ביה חיילין דקדושה, ויעקב אפיק יתהון בעל כרחיה:

שנת שי"ו לטבת, ה' עמך וכו' הא איכא למידק מאי טעמא אברהם נפיק מארץ ישראל ויצחק לא נפיק, ואע"ג דאמרו רבנן משום דהוה עולה אכתי קשיא יעקב דאיהו שלימו דאבהן מאי טעמא נפיק תרי זימנא, ואברהם לא נפיק אלא חדא זימנא. ותו דחוא הוי שלימא דאבהן אמאי נפיק, ותו דהוי שלימא דאבהן אמאי נפקא נשמתיה בר מארץ ישראל, אבל רזא דמילתא דכד הוי כפנא בארעא איבעי לאברהם וליעקב למיפק מינה ולמיקם לקבלא לקבל לאנהרא לה בחסד וברחמים, אבל יצחק איצטרך דלא יפוק, דאלו הוה נפיק וקאים לקבלא הוא משפע לה דינא ומתקפין דינאה, ויעקב איצטריך למיפק תרי זימנא חד לאשלמא עם דינא, והכי הוי בזימנא קמא דנפיק בגין קטרוג דעשו ואוף תמן הוה ליה קטרוגא עם לבן, ומכל מקום הוה דינא ברחמי והיינו רזא דויברך ה' אותך לרגלי והוא גופא אמר נחשתי ויברכני ה' בגללך, ובזמנא תניינא נפק לאשלמא עם חסד והכי עביד טיבו וחסד עם פרעה ומצראי דברכיה דיסיק נילוס לקראתיה, ומאי דנפקא נשמתיה במצרים בגין דיהוי דביקו דילי' בהדי בנוי בגלותא באתר דנפקא נשמתיה דבר נש. תמן הוא דביקו דיליה תדיר, וכד נפקו ישראל ממצרים נפקא נשמתיה דיעקב עמהון והיינו דאמור רבנן וירא ישראל את היד הגדולה ישראל סבא:

פרשה 1

פרשת ויצא מהדורא קמא: אור ליום שבת פרשת ויצא יעקב, ה' עמך וכו' הא אתינא לגלאה לך רזין טמירין בהאי פרשתא, הלא לך למינדע דבאר שבע היינו כנסת ישראל, תו באר שבע היינו שבע ספירו' הבנין. וקאמר ויצא יעקב מבאר שבע, למימרא דיעקב דהיינו ת"ת איסתלק בשבע ספירות הבנין, ואיתדבק בתלת עילאי והיינו וילך חרנה, דמלת וילך היינו לומר דוי"ו איתדבק ביו"ד דהיינו חכמה ובלמ"ד דהיא בינה ובכ"ף דהיא כתר, וחרנה נמי דהיינו לומר דאיתדבק בחי"ת דהיא בינה דהיא תמינאה וברי"ש דרמיז לחכמה ובנו"ן דהיא בינה דרמיז לחמשים שערי בינה, ובה"א דהיא נמי רמיזא לבינה, ויפגע במקום כלומר וא"ו פגע כלומר אתדבק ביו"ד דהיינו חכמה. במקום רמיז לתלת עילאי ברזא דברוך המקום, וילן שם כלומר וא"ו אתדבק עם יו"ד דהיינו חכמה ועם למ"ד דהיינו בינה. ועם נו"ן, שם היינו רזא דויתיצב עמו שם, כי בא השמש וישכב במקום כלו' וא"ו אתדבק עם יש דהיינו חכמה ברזא להנחיל אוהבי יש, ואתדבק נמי עם כ"ב אתוון, במקום ההוא כלומר אתדבק בתלת עילאי עד דסליק לאתר דאיקרי הוא, דהיינו כתר הוא, ויחלום כלומר אתדבק וא"ו עם יו"ד דהיינו חכמה ובחי"ת דרמיז לחכמה ובלמ"ד דרמיז לבינה ובמ"ם דרמיז נמי לבינה, ברזא דמ"ם דלמרבה המשרה,

והנה כלומר וא"ו אתדבק בתרי ההין ובנו"ן דרמיז לה"א, סולם מוצב ארצה סולם היינו ספיראן דנציבין (ס"א דנציצין) בכנסת ישראל דאיקרייא ארץ, וראשו מגיע השמימה דע"י ספיראן דנציבין בארץ מתדבקין לריש' דספירין דהיינו תלת ספירין עילאין דאיקרון שמימה, דהא אינון שמי השמים, והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו כלומר סליקו עד בינה דאיהי תמינאי והיינו בו דחושבנא תמניא, תו ב' רמיז בבינה דאיהו את קדמאה דילה, וקאמר דעל ידי אתחברותא דוא"ו בבי"ת מסתלקין ספיראן והיינו בו, והנה ה' נצב עליו, דבי"ת רמיז בחכמה, וקוצא דיליה בכתר עליון, והנה אנכי עמך, היינו מילי דאמר ליעקב תתאי, ושמרתיך בכל אשר תלך כלומר אדבק עמך לכנסת ישראל דרמיז בו, ושמרתיך ברזא דשמור ואוף ליסוד דרמיז בבכל ואוף בחכמה דרמיז באשר, כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך כלומר דאדבק יתך בתלת עילאי דרמיזי באשר, והיינו דקאמר את אשר דברתי לך דהיינו מאי דרמיז בפסוקי קדמאה כדפרישית, ויקץ יעקב כלומר אידבק וא"ו עם יוד דהיינו חכמה, ועם ק' דהיינו רזא דעשר ספיראן דסלקין למאה, ובץ' וכו', ויאמר אכן יש ה' במקום הזה, כלומר באתר דיש דהיינו חכמה, תמן הוא מקום דרמיז לתלת עילאי, ותמן הוא חבורה דהז"ה והיינו יסוד, אין זה כי אם בית אלהים וזה שער השמים כלומר מאן דמדבק בכנסת ישראל מדבק בספירין עילאין. והיינו דקאמר אין זה כלומר באין מדבק על ידי דזה דהיינו יסוד, ועל ידי דבית אלהים דהוא כנסת ישראל וזה דהיינו יסוד שער השמים, וידר יעקב נדר, בעא לאדבקא בבינה דהיא מקום הנדר, (נראה שמה שאמרו ז"ל שנודרין בעת צרה הוא לאסתלקא בבינה שהוא מקום הנדר. דמאן דמדביק בה הוא בן חורין מכל צרות דהא תמן איהו חירו דעלמין, וכן נראה לי שהעולים לס"ת נודרים משום דס"ת איהו תפארת לאסתלקא עמה לבינה):

אור ליום שבת כ"ו לטבת, רק בי תדבק כי ביראתי ובמשניות תתעלה ותזכה ליעשות ניסים על ידך כמו בימי חכמי התלמוד ויתקדש שם שמים על ידך, כי ידעו כי יש אלהים בישראל כי סוד הנסים הנעשים לחכמים הוא על ידי שמחשבתם תמיד בכנס"ת ישראל דבוקה על ידי שתמיד מהרהרים בתורה וביראת שמים בלי שום הפסק, כשהיא מתעלה לבינה. כל הדביקים עמה עולים עמה, נמצאת נפש המהרהרים תמיד בה עולה עד בינה וכיון שנפשם דביקה שם יש להם כח להוריד משם כל מה שחפצים וזה סוד נתן עיניו בו ונעשה גל של עצמות, דגל היינו הנך סטרין דמפסקי בין סטרא דקדושא, ומשום הכי נקרא גל בגין דכד מעדון הנך סטרין מתמן הא אתגלי סטרא דקדושא, וזהו סוד עד הגל

הזה דאיכא למידק אמאי עבד יעקב ההוא גל ואכל עליה ותו מאי עדות להההוא גל, ותו מאי ועדה המצבה היכא אשכחן דעבדו יעקב ולבן מצבה:

אבל רזא דמילתא משום דלבן אמר יש לאל ידי לעשות עמכם רע בעי יעקב לאחזאה ליה דאיהו משקר ולהכי עביד גל ויתיב עליה למיכל למירמז ליה דההוא סטרין דלבן יניק מנייהו איהו תחותיה דיעקב ואיהו יניק מסטרא דקדושא דאיהו לעילא, והיינו דקאמר עד הגל הזה ועדה המצבה אם אני לא אעבור אליך וכו' כלומר אם את תעבור אלי לאבאשא לי סיטרא דילך יתפרע מינך, והיינו עד הגל הזה ואם אנא אעבור לאבאשא לך סטרא דקדושא דהוא דילי יתפרע מיני, והיינו ועדה המצבה הזאת אם אני לא אעבור אליך וכו' כלומר דהיינו כנסת ישראל. ותו רמיז ליה תדע מאן הוא עדות בדבר דבסיטרא דילך כפוף תחותאי המצבה הזאת כלומר הישיבה הזאת דיתבית על הגל דרמיז לסטרא דילך, וזהו סוד גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך כלומר אעדי הנך סטרין דאיקרון גל מן קדמי ועל ידי כן אביטה נפלאות מתורתיך. וזהו סוד נתן עיניו בו דעיינין רמיזין לחסד וגבורה ועושה גל. כלומר דההיא סטרא אחיד ביה, של עצמות, דרמיז להההוא סטרא דאיהו לקבל יסוד, לכן הדבק מחשבותיך בי תדיר ותתעלה נפשך למעלה להתקדש שם שמים לעשות נסים על ידך כי הדבקות והמחשבה בלי הפסק עליו נאמר מי זאת עולה מן המדבר כלומר כד זאת דהיא כנסת ישראל מתעלא למי דהיא בינה מן מ"ם פתוחה. רמיזא בבינה דמ"ם פתוחה (ס"א סתומה) היא בחכמה ברזא דלמרבה המשרה. ונו"ן אריכא היא בתפארת ומלכות, כלומר כנסת ישראל עולה דרך הבריח התיכון ומתדבקת במ"ם פתוח' דהיא בינה, וכד איהי מתעלה תמן, איהי מתרפקת על דודה, דההוא דאחשיבת תדיר בתורה ובמשנה ביראה בלי הפסק איקרי דודה, וקאמר דכד איהי מתעיילא בבינה איהי מתרפקת ומתחברת בההוא שעתא עם דודה דכיון דמחשבתיה דביק בה בההיא שעתא הא מחשבתו ונפשו מתעלייא בבינה, ולעילא מינה באתר דמתעלייא כנסת ישראל תחת התפוח עוררתיך ברזא דשדה של תפוחים, שמה חבלתך אמך שמה חבלה ילדתך חד רמיז לאימא עילאה, וחד רמיז לאימא תתאה, והכי תתעלה אי תדיר תהא מחשבתך דבקה בי בלי הפסק דאיבעי לך למחזי גרמך כמלך בגדוד דכמה חיילות דביקין ליה מן כל סטר הכי אנא המשנה וכל חיילותי סחרין לך תדיר דהא אנת תהא רבא דארץ ישראל וכו' ולכן תצייר בעצמך, דאנא וכל חיילותי סחרין לך תדיר ואת ביננא כמלכא בגו חיילותיה ולא תפריד מחשבותיך מיני ומחיילותי כלל ואתה שלום:

פרשת ויצא מהדורא בתרא:

אור ליום שבת ט' לכסליו, ה' עמך וגו' לגלאה לך רזא עילאה בפ' דא קדישא דהא איכא למידק אמאי אצטריך יעקב בחיר אבהן למיתב עם לבן ולמיסב בנתיה דההוא רשיעא ולמרעיה עניא אבל רזא דמלתא דלבן רמיז ללובן עילאה דההוא סטרא ואצטריך דיעקב ייזיל לגביה וייפוק מיניה חיילין דקדושה דמטמרין ביה וייתי להו לסטר קדושה דענא רמיז להנהו חיילין דוגמת ואת הנפש אשר עשו בחרן והיינו דכתיב ויצל אלהים ממקנה אביכם ויתן לי דהאציל קדושה מגו ההוא סטרא והיינו נמי רזא דענא דיתרו דרעי מרע"ה דהיינו חיילין דקדושה דהוי מטמרן והוה רעי להון לקרבא להו לסטרא דקדושה ומשום דיתרו גופיה הוה עתיד לאתגיירא לא אצטריך למימר ביה ויצל אלהים ממקנה אביכן דהא כיון דאתגייר הוא כל חיילין דביה אתו בהדיה ואצטריך למיסב בנתיה מהאי טעמא דאפיק להון מרשותיה דההוא סטרא והיינו רזא דויקרא יעקב לרחל וללאה השדה אל צאנו דהיינו דאעיל להון בחקל תפוחים והיינו דמאן דמייתי ביכורים ריש מילוי הוו לבן ארמא' בעא לאובדא ית אבא דהוו גניזין ביה חיילין דקדושה ויעקב אבינו אפיק להון בעל כורחיה:

פרשה ז

פרשת וישלח מהדורא קמא: אור ליום שבת ח"י כסליו פרשת וישלח, ה' עמך וכו' הא אתינא לגלאה לך רזין טמירין דכל חכימי דרא כד ישמעון להון יחדון ויתחדש רוחם בקרבם. כדאמר לב טהור ברא לי אלהים וכו', דהא אית למבעי היכי הוי מצלי דוד הכי הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים קיימא לן, ותו מאי ברא לי דמשמע דהוי בעי דיימית יתיה ובתר הכי יברא ליה בריה חדשה, ותו מאי טהור, ותו מאי רוח נכון חדש בקרבי. אבל רזא דמילתא דדוד לקביל מלכות דאיהי דרגא דיליה קאמר הכי דהיא מידת דילה ברזא דמלכות בית דוד משיחך במהרה תחזירנה למקומה דהיינו לומר דכנסת ישראל תתאה ידביק אותה בעשר ספיראן עילאין דרמיז בבמהרה. והיינו דקאמר תחזירנה למקומה כלומר דתתיחד בספיראין עילאין כדהוות בשירותא דבריאה והשתא קאמר דוד ל"ב נתיבות חכמה דהיא עולם הטוהר אשפע במידה דילי וקאמר בלישנא דבריאה ברזא דאוליד ליה כמלקדמין, ומיירי עם בינה דישפע מחכמה במלכות ולהכי קאמר אלהים דרמיז בבינה, ורוח נכון חדש בקרבי כלומר דכל ספירה וספירה אית בה רוחא וחילא דאתיהב לה בקדמיתא לקיומא דילה ובר מהאי צריך תדיר לאשפעא (חסר) אתיהב בה רוח היונאה וחילא בשירותא דבריאה דילי' ועם כ"ז צריך תדיר למזוני לקיימא ההוא רוחא וחיילא תדיר די ביה, ואי פסקי מזונא ההוא רוחא דביה איתכפייא וכד נקיט מזונא

ההוא רוחא וחילא די ביה מתתקפי', ובהאי דוגמא איהו בספיראן, ומשום הכי קאמר ורוח נכון חדש בקרבי כלומר ההוא רוח דיהבת במידה דילי בשירותא דאיקרי נכון, משום דאיהי המכוונה והמעמידה תדיר עביד כגוונ' דיתחדש ויתתקף ע"י שפע ברכאן דתשפע בה תדיר ולזה קאמר נכון:

ורזא דברכתא דאשר יצר את האדם בחכמה איהי רמיזא בספירו' דבנין דאיקרון אדם וקאמר דיצר יתהון בחכמה, וברא בו נקבים וכו' אינון צינורין דמשפיעין מספירה לספירה, שאם יסתם אחד מהם כלומר ואי הוה מסתים צינורא דחסד אפי' רגעא חדא, או אם יפתח א' מהם. כלומר אם יפתח צינורא דגבורה טפי ממאי דחזי ליה אי אפשר להתקיים ספיראן וכולהו עלמין אפילו שעה אחת דברגעא חדא הוו מתוקדי כולהי בשלהובוי דגבורה, ברוך אתה ה' רופא כל בשר כלומר דאית לשבחא לקב"ה די עביד למלכות דינא רפייא כי היכי דלא ליתוקדו עלמין כולהן בשלהובי דילה והיינו דקאמר רופא מלשון לא ירפך, כ"ל דהיינו מלכות דאיקרי כל, בשר היינו שבע ספירות הבנין דאיקרון בשר ומפליא לעשות כלומר דישפע במלכות מחכמה דאיקרי פלא:

והא השתא בעינא לגלאה לך רזין בהאי פרשתא. ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלהים כלומר כד יעקב דאיהו תפארת. הלך לדרכו דיך. גבר בעלמא כלומר דאזל לאשפעא בכנסת ישראל, ויפגעו בו כלומר נפקו לקדמותיה לקבל שפעא, מלאכי אלהים אינון נצח והוד ויסוד דאינון שלשה עדרי צאן רובצים עליה דאינון שליחאן דיליה לאייתאה לה שפעא מתפארת ולהכי איקרון מלאכי אלהים כלומר שליחאן דכנסת ישראל דאיקרייא אלהים, ויאמר יעקב כלומר אתחברת תפארת במלכות, דויאמר רמז במלכות ברזא ואת אמרת קדוש ישראל נאצו, כאהבר ראם כמו וראיתי אני, או רואה אני את דברי אדמון כלומר דבעי לאשפעא בהון כי היכא דישפעון בכנסת ישראל והיינו דקאמר מחנה אלהים זה כלומר דאינון שליחאן דכ"י דאקרייא אלהים, וקאמר זה כלומר דע"י זה דהוא יסוד אתחברת תפארת במלכות, ויקרא שם המקום ההוא מחנים, ויקרא רמיז במלכות ברזא ויקרא אל משה, שם היינו רזא דויקרא בשם ה', המקום היינו רזא דתלת עילאי ברזא דברוך המקום, ההוא היינו רזא דכתר, מחנים כלומר דתרי מחנות אינון תרי ההין דתפארת ייניק מלעילא ומשפע לתתא וכיון דתפארת מיחד ובמלכות מיד:

וישלח יעקב מלאכים לפניו וכו' לומר בעא לאתכפייא לאינון דסוחרני כורסייא דלא ישלטון והיינו דקאמר אל עשו אחיו להההוא דאיהו בתמורות לקבל תפארת, ארצה שעיר דהא שעירים ירקדו שם, שדה אדום דאיהו סומק משום דתמן הוא אתר דשפיכות דמים,

כה תאמרון לאדני לעשו כלומר דעד השתא הוה איהו אדון ושליט והשתא דאתחברית במלכות איבעי ליה לאיתכפייא, והיינו בשירותא אמר כ"ה דרמיז בכנסת ישראל, עם לבן גרתי ואחר עד עתה, כלומר אע"ג דאסתלקותא לעילא באתר דלובן עילאי לא הוה לאשתארה תמן אלא דרך גרות למינקט שפע ברכאן לארקא במלכות דרמיז בואחר דהא היא אתקריי' אחרית, והכא קאמר ואחר להתחברא וא"ו עם אחרית, ויהי לי כלומר אע"ג דוא"ו אסתלק לעילא מיו"ד דלהכי רמיז וי' לא הוה לאשתארה תמן אלא למנקט ברכאן לארקא בה' בתראה ולחברא לה בחכמה דרמיזא ביו"ד, ולהכי רמיז ה"י ולהכי רמיז נמי לי כלומר דיניק מבינה דרמיז בלמ"ד לארקא בכנסת ישראל, שור היינו גבורה, וחמור חסד ברזא דחמור של אברהם, צאן היינו נצח והוד דעלייהו אתמר ואתנה צאני צאן מרעיתי, ועבד היינו יסוד דאיהו עבד דתפארת, ושפחה היינו מלכות, הא כללא דספיית הבנין מתייחדין בי' ואשלחה להגיד לאדני, מנגידנא שפע ברכאן לכנסת ישראל למצא חן, כלומר לחברא כל ספיראן דרמיזי בחן. בעיניך כלומר לחברא עיניך בעל אפך ועל חמתך ספירן כולהו מתייחדין ומתחברין כולהו כחדא, וישובו המלאכים כו' באנו אל אחיך אל עשו כלומר לא בעי לאיתכפייא אלא בעי למהוי שקיל כוותיך, והיינו אל אחיך, וגס הולך לקראתך כלומר לא מסתייעא דמחזיק בתר אינון דרדפין בתר הנאין וכיסופין דעלמא, אלא אף דבאינון דבעו לאתקרבא לדחלתך ולמיפלח יתך אזל לקבלהון ולאסטאה יתהון מאורח טבא, וארבע מאות איש עמו כלומר ההוא רע עין דסליק לארבע מאות והוא רמיז בכנעני ובלוט ובעפרון, אזיל עמיה לאסטאה בני נשא מפולחנא דקב"ה, ויירא יעקב מאד דלא יתחברון עלמין בההוא אסטיותא דמסטי לבני נשא, ויצר ליה דכנסת ישראל ותלת ספירין דיליה לא בעי לאשפעא לעלמא ואהדרא שפעא דילון בתפארת והיינו ויצר דהוא צר מהכיל כל כך שפעא, ויחץ את העם אשר אתו כו' לשני מחנות כלומר דעם צאן ובקר אינון מחנה חד, ואיהו מחנה דקדושה, וגמלים היינו מחנה תניינא, והוא מחנה דההוא סטרא, ברזא דבא נחש ורכב על גמל לאסטאה לחוה וברזא דהרואה גמל בחלום מיתה נקנסה עליו, ומשום הכי גבי ויהי לי שור וחמור לא אידכר גמלים משום דאינון לאו מסטרא דקדושה, והתם לא מיירי אלא במילי דסטר קדושה, ויאמר אם יבא עשו אל המחנה האחת והכהו כלומר אם יחזיק באינון דרדפין בתר הנאין דעלמא, והיה המחנה הנשאר דהיינו דבעי לקרבא לפולחנא דקב"ה, לפליטה דלא ישלטון עליהון, ויאמר יעקב אלהי אבי אברהם ואלהי אבי יצחק דהיינו חסד וגבורה, ה' האומר אלי שוב לארצך כו' כלומר דשדר יתי למיזן למלכות דאיקרייא ארץ והיינו ארצך ואיקרייא נמי מולדתך כלומר בגין דאת זן יתה הוי כאילו

את אולידת יתה, ואיטיבה עמך, כלומר דיסוד דאיקרי טוב יתחבר בי ועל ידיה אזון לכנסת ישראל. קטונתי כלומר דאנא משפע לכנסת ישראל דאיהי קטן מכל החסדים ומכל האמת וכו' כי במקלי כלומר דאנא בריח התיכון מבריח מן הקצה אל הקצה, ואתה אמרת היטיב איטיב עמך, רזא דיסוד דאיקרי טוב ועל ידי תניק מלעילא, ותוניק לתתא ולהכי קאמר תרי זימנא היטיב איטיב, ויקח מן הבא בידו מנחה לעשו אחיו, היינו רזא דתנו שוחד לסמאל וברזא דשעיר המשתלח כי היכי דיסלק מעלוי קודשא, הא אתגליאו לך יזין עילאין בהאי פרשתא ומנייהו תיליף לדוכתי אחריני לכן אזדהר מהנאין וכסופין דעלמא ולא תפריד מחשבתך מאורייתא אפילו רגעא חדא, ובעידן ק"ש כוין כדקא יאות ולא כדאת עביד, והא ייחדתיך למיהוי עולה תמימה לפני לאתוקדא על קדושת שמי, ואת ידעת דבעולה לא בעי לאשתכחא בה שום פיסול ואפילו במחשבה לכן אזדהר מן יומא דין והלאה למיהוי כל מחשבתיך באורייתא, ואתה שלום:

עוד לפרשת וישלח:

אמאי השפיל יעקב גרמיה דיליה קמי עשו וקרא לו אדוני כמה זימני. אבל רזא דמילתא דא רמיז דמאן דהוי מסטרא דקב"ה דלא לאיתנהגא בתוקפא ורוגזא לאינון דמסטרא אחרא, אלא לאמשכא לון במילין דרחימו זימנא בתר זימנא, ות"ח דוד המלך ע"ה דאע"ג דעביד רעותא דקב"ה לאנחא קרבא בעממיא. אתמר עליה דמים רבים שפכת וכו' ומשום הכי בעי יעקב דלא לאתנהגא עם עשו בתוקפא ורוגזא, אלא במשיכא דרחמי וחינא' ומשום הכי שדר למימר ליה עם לבן עילאה דאיהו רזא דלובן עילאה ומשיכנא מיניה מלכות, והיינו ואחר, ראייה דאיהו עומק אחרית והיינו נמי עד עתה ראיה אקרי עתה, ויהי לי שור וחמור דאיהי פחד וחסד, וצאן היינו תפארת כד"א ואתנה צאני צאן מרעיתי אדם אתם, ועבד ושפחה דאינון נצח והוד ויעקב גופיה איהו יסוד, דהא יסוד משך הוא"ו, ואיבעי תשוי ליעקב בתפארת וצאן ביסוד דאיהו אקרי בשמא דתפארת, ואשלחה להגיד לאדוני כלומר לאמשכא בהדן מכל הני סטרין דקדושה, למצוא חן בעיניך' על ידי דאת מלברא תסתכל בהון ישפעון עליך, והיינו בעיניך. אי נמי הכי קאמר על כרחך ימצאון חן בעיניך כמו אם לא על פניך יברכך, וישובו המלאכים וכו' באנו אל אחיך אל עשו, כלומר לא בעי לינקא מינך אלא למיהוי איהו רישא לגרמיה והיינו אחיך, וגם הולך לקראתך לאנחא בך קרבא, ולא בעי למיהוי ליה חיבורא בהדך, וארבע מאות איש עמו, דאיהו רזא דרע עין עמו, ויירא יעקב מאד דאיהו אדם בהפוכא, כלומר דחיל דלא יקטרג עליהו דאיהו תפארת, ויצר לו, כלומר דחיל דלא ייצר ליה כד ינקוט שפעא דקדושא וכו' לשני מחנות חד מחנה שכינה דספירין עילאין, והיינו אם יבא עשו אל המחנה

האחת והכהו, דהיינו מחנה שכינה דתמן אית ליה קצת תפיסה, דהיא המחנה האחת והכהו, והיה המחנה הנשאר לפליטה דהיינו ספירין עילאין, ויאמר אלהי אבי אברהם, לאמשכא על המלכות שפעא דאברהם ויצחק ובשמא דהוי"ה, קטונתי מכל החסדים וכו' כי במקלי וכו' כלומר דאנא בריח התיכון מבריח מן הקצה אל הקצה, כי ירא אנכי אותו פן יבא והכני וכו' כלומר למלכות עם עולמין דילה, ואתה דהיינו חכמה עם כל ספיראן, אמרת ברחמים היטיב בספיראן עילאין איטיב למלכות, וילן שם בלילה ההוא ברזא דהוא דאיתחבר בלילה דאיהי מלכות, וישתחו ארצה שבע פעמים ועל ידי כן אפייס ליה, נסעה ונלכה, ומהכא אית לן למילף דלא למיתיב רשיעי ברוגזא, וכל שכן בזמנא דגלותא דליכא שולטנו לישראל אלא לגלגלא עימהון במילין דרחימו זמנא בתר זמנא עד דיתפייסון לאשתעבדא באורייתא:

פרשה ח

פרשת וישב מהדורא קמא: אור ליום שבת ח' לשבט, ה' עמך וכו', וכל אשר אתה עושה ה' מצליח ויצליח, ויהי ה' את יוסף ויהי איש מצליח, רזא דויהי היינו דוא"ו אסתליק ביו"ד לינקא מינה, וכן ה"א איסתליק ביו"ד לינקא מינה ואע"ג דכתי' הוי"ה למפרע, לא אחזו פורענותא. אלא כדכתיב ויהי עם בימי כמו שאמרו חז"ל ויהי בימי לשון צער, וטעמא דמילתא דאית ימים ואית ימים, אית ימי קודש ואית ימי רעה, וכד כתיב בימי עם ויהי הוא לאגלוייא דהא דכתיב ויהי דכתיבי אתוון למפרע של הוי"ה הוא למרמז על ימי דההוא סיטרא דשלטי ולמרמז דאיסתליקו וא"ו וה"א לעילא ובכן עלא בצערא, אבל כד כתיב ויהי ולא כתיב בימי רמיז דוא"ו וה"א סלקי לינקא מיו"ד כדי לאשפעא לתתא, ומשום דלזימנין כתיב ויהי לרמוזי על צערא, ולהכי כתיב ויהי ה' את יוסף סמך שמא דהוי"ה כסדר לויהי למרמז דהאי הפוכא דשמא דהוי"ה דבויהי לאו למרמז על פורענות' הוא אלא על שלימותא לחברא וא"ו וה"א' את דהיינו כנסת ישראל, יוסף דהיינו יסוד, כלומר דעל ידי ההוא עבדותא אתא ההוא עובדא לידיה דעל ידיה אטתלק בדרגא דצדיק. והדר קאמר ויהי ה' כלומר האי הפוכא דאתוון דבויהי לאו לפורענותא איהו אלא לשלימותא דהא סמיך ליה איש דהיינו תפארת, לומר דעל ידי ההוא עובדא איסתליק בדרגא דצדיק דאיהו סמיך לתפארת. והדר קאמר ויהי בבית אדוניו המצרי והכא לא סמך לא ה' ולא איש לויהי, משום דויהי לחודי' רמיז קצת צערא' והכי קאמר ויהי כלומר אי הות קצת צערא לא הוה אלא דהוה בבית אדוניו המצרי כלומר דהוה משועבד לההוא מצראה, אבל צערא אחרא לא הוות ליה במילתא, דאדרבא מתמן הוה

ליה סליקא לאסתלקא בדרגא דצדיק, ואחר זה ישנתי עד שהיה יותר מחצי שעה מהיום, וכשנתעוררתי הייתי מצטער על שלא דבר עמי כפעם בפעם דיבור ארוך והתחלתי לגרוס משניות ולא הספקתי לגרוס שני פרקים עד שקול דודי זה בא ואומר הטוב בעיניך מה שעשית זה הלילה לשתות פעמים מים הרבה כי לא הודעתיך שיש לך להזהר מלהשביע תאות יצר הרע, ועל דבר זה היה ראוי לעזבך ולנטשך, אבל אני לא אעשה כן לך כי לא אעזבך ודא אנטשך כמו שאמרתי לך על פסוק ברח דודי וכו' ומני הטוב לא אמנע מפיך והלא בעניינא דילי יהא שקלא וטרייא בעניינא דברית מילה דיהא ביומא קדישא הדין, דיהא רזא דמילה דהיא מצוה בשמיני, היינו כי היכא דיעברון שבעה ספיראן עד דמטי לתמינאה דאיהי בינה, ובההוא זמנא דאיתגלייא עליה לבנותא דבינה דאתי מלובן דכתר עליון, מהלינן ופרעינן לגלאה מלכות ויסוד לחברא להוא עם בינה, וכד איערע בשבת יאה ויאה דהא בהאי יומא קדישא מתגלי לבנותא עילאה ומתחבר ביסוד ומלכות ורזא דמזמורא דאמרינן בברית מילה הלא הוא שיר המעלות שיר הא ידוע דרמיז במלכות דתדיר משוררת למלכא עילאה, ברזא דאלהים אל דמי לך, המעלות רזי דהני מעלות לקביל חמש עשרה מעלות דסלקין מעזרת נשים לעזרת ישראל דהא עזרת נשים רמיז במטרוניתא בחולקא דידה דרמיז בה ועזרת ישראל רמיז בתפארת דמטרוניתא, ועזרת הכהנים רמיז לחסד דמטרוניתא וההיכל רמיז בתלת עילאי וי"א אמה לאחורי בית הכפורת על רזא דאין סוף והני ט"ו שיר המעלות סלקי ממטרוניתא גופא דהיא עזרת הנשים לתפארת שבה דהוא עזרת ישראל, אשרי רמיז לכתר וחכמה כל היינו יסוד, ירא ה' היינו ראשית חכמה יראת ה', ההולך בדרכיו, כלומר דסליק יסוד באורחין דיליה לאיתדבקא בתלת עילאי, יגיע כפיך כי תאכל, יגיע כפיך היינו יניקו דספירין קדישין דאינון עשר דוגמת עשר אצבעות דבתרין כפים, אשריך וטוב לך, אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא, אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך, היינו כנסת ישראל דאיקרי גפן, אי נמי אשתך היינו בינה דאיהי טמירא לעילא בירכתי ביתיך. בניך היינו שאר ספירין, כשתילי זיתים סביב לשולחניך, שולחניך היינו בינה, אי נמי בניך היינו נערים מטטרו"ן סנדלפו"ן וארבע מחנות שכינה, כשתילי זתים סביב לשולחניך דהיינו כנסת ישראל דכולהו ינקין מינה לאיתזנא ולמיזן עלמין כולהו, הנה כי כן יבורך גבר. הנה היינו ס' גבורים דסביב לה, כי כן היינו רזא דמאה ברכאן דסלקין ספירין לק' ברזא דכל חדא כלולה מעשר, יבורך כלומר יתברכון כולהון ספירן מיראת ה' דהיא כתר, והיימ גבר ירא ה', יברכך ה' מציון דהיינו יסוד, עושה שמים וארץ היינו תפארת ומלכות, וראה בטוב ירושלים היינו חיבורא דמטרוניתא בהדי מלכות דספירן עילאין, כל היינו יסוד, ימי חייך

היינו ספירין, וראה בנים לבניך בניך היינו ספירין אמצעיים, בנים לבניך ספירין בתראין, שלום היינו יסוד, ועילא מיניה ישראל דהיינו תפארת והיינו דקאמר על ישראל:

עוד לפרשת וישב:

אור ליום השבת י"ו לטבת, ה' עמך וכו', הלא אודעתך בשבת שעבר רזין דתרין נשי קמיית', והשתא אתינא לאודעותך רזא דהאי איתתא תליתאה, הלא לך למינדע דהאי אתתא הות בזמן עבר זכר ת"ח כשר אלא דהוה כילי בממוניה ולא הוה עביד מיניה צדקה, וגם הוי כילי בחכמתו ולא היה רוצה ללמד לאחרים ועל כן נענש להתגלגל בנקבה מדה כנגד מדה הוא לא היה רוצה להשפיע לאחרים כעין אותם שמזכירים אותם לגנאי כי על הראשונים נאמר זכר צדיק לברכה כלומר הצדיק הוא משפיע לאחרים הוא גורם שצדיק יסוד עולם ישפיע בכנסת ישראל, וזה שאמר זכר כלומר שיסוד הוא גורם שיעשה פעולת זכר, ולפיכך אינה יולדת בחברתך אבל אני אעשה שיתנוצצו בה נצוצות מנשמת נקבה, וזה סוד ויתן ה' לה הריון ותלד בן האמור ברות מלמד שלא היה לה עיקר מטרין הוא הדבר שאמרתי שנשמתה היה נשמת זכר כי היא היתה תמר, וכבר אמרתי שנשמת תמר היתה נשמת זכר, ונחזור לענייננו שאמרנו אחר כך אבאר בארוכה, זכר צדיק לברכה, כלומר הצדיק שמשפיע גורם ליסוד שיעשה פעולת זכר שהוא משפיע בברכה שהיא כנסת ישראל, ושם רשעים ירקב כלומר הרשעים שאינם רוצים להשפיע לאחרים כדי לקנות שם לעצמם שכל העולם יצטרכו להם לעולם ולא ילמוד שום אדם ויהיה גדול כמותם עונשם הוא שירקב שמם כלומר שיתגלגלו במקבלים שהם מושפעים ולא משפיעים, ועל כן נתגלגל זה בנקבה שהיא מושפעת ותמיד היא צריכה מי שישפיע עליה ולכן תראה כי היא עושה צדקה לרוב וגם היא אוהבת אותך מאוד לפי שאתה עוסק להשפיע תורה אם במה שאתה עוסק וכותב ספרים ללמד לאחרים, אם במה שאתה מרביץ תורה ולפי שבדברים אלו הוא תיקונה על כן היא אוהבת אותך, והנה מאחר שהיא נשמת זכר אינך בן זוגה ולא זכית בה אלא מן ההפקר דוגמת בנות שילה לבני בנימין, ומטעם שנשמתה נשמת זכר לא נבנתה ממך עד היום כי זכר מזכר אי אפשר להוליד. ואם תאמר אם כן איך נבנתה מבעלה הראשון, דע שהטעם מפני שהוא היה בו נצוצות נקבה ומאחר שהיה בהם כח נשמת זכר וכח נשמת נקבה היה אפשר להוליד אע"פ שהוא משכב הפוך היא למעלה והוא למטה, כי על כן אסרו חכמים ונבונים לשמש בענין זה כדי שלא יבואו לערבב סדרי המרכבה, ומכל מקום כיון שכח זכר וכח נקבה נמצא בהם יש בהם כח להוליד, ומכאן תעמוד על סוד תמר וער ואונן כי יש להקשות למה מלכות בית דוד בא ע"י ענין שהוא כמו חוצפא כמפורסם בענין תמר ורות ועוד

מה היה עניינים של ער ואונן ששיחתו ארצה. ועוד למה אחר שנתגלגלו בפרץ וזרח שנראה שכבר נשתלמו למה נתגלגלו במחלון וכליון שנמחו מן העולם ועוד למה בתחלה נתגלגלו בשנים ואחר כך נתגלגלו בעובד שהוא יחיד, אבל רזא דמילתא שהמלכות היה עתיד לצאת משם אלא ע"י שהקדים ברכת אברם לברוך אל עליון ניטלה ממנו וניתנה לאברהם בסוד וירא אלהים את האור כי טוב ראה שאין העולם כדאי להשתמש בו וגנזו לצדיקים. כי שם רמז לבינה והיה ראוי לצאת ממנו המלכות כי המלכות היא בת בינה, אלא שלא היה העולם ראוי להשתמש בו ולפיכך אמר שם ברוך אברם וכו' כלומר מדת חסד שהיא ראש הבנין משם ימשך ויצא המלכות, ולפיכך חבר מידת אברהם שהיא חסד עם אל עליון שהיא בינה, ואחר כך השפיע לבינה ממקור העליון ואמר ברוך אל עליון ומאחר שניתן המלכות לאברהם הורישו אברהם לבניו, ויעקב נטלו ליהודה, ונשמת תמר היתה נשמת זכר והיא היתה בת שם ואלו לא נטלה המלכות משם נשמת תמר היה לו למלוך ולכן הוצרך שיצא ממנה המלכות ונשמת יהודה היה נשמת שם בענין שיצא ממנו המלכות בדרך העלם, ואם תאמר מאחר שנשמת תמר היתה נשמת זכר היאך ילדה מיהודה, יש לומר שנשמת יהודה היה בה ניצוצות מנשמת נקיבה ועל ידי כן ילדה ממנו, ואע"פ שנמצא שהיה משכב הפוך. אין חשש מאחר שלא היו הנולדים בעצמם הם המלכים, וענין ער ואונן נעלם מאוד כמו שכתב הרשב"א בחיר ה' שלא ניתן ליאמר אלא מן הפה לאוזן ואני אמסרנו לך, דע כי הוא בסוד המלכים אשר מלכו בארץ אדום, כי ער ואונן רומזים לכתר וחכמה, ומה שאמר וימיתהו ה', וכן וימת גם אותו. הוא כענין מיתה האמורה במלכים שמלכו בארץ אדום, ומה שאמר ושיחת ארצה הוא לומר שאי אפשר לעולם להתנהג לבדה שאם כן לא היה קיום לעולם. ועל דרך זה מתפרש מה שאמר ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה', וכן מה שאמר וירע בעיני ה' אשר עשה שהוא לומר שראה שאי אפשר לעולם להתקיים בהנהגתם לרוב התעלמותם וקדושתם ובזה תבין למה דקדק לומר שהיה בכור יהודה וכבר ידעת כי בכור רומז בחכמה, ומכאן תבין מה שכתוב בשלה והיה בכזיב בלדתה אותו כי ג' בני יהודה רומזים בספירות, ער ואונן בג' עליונות. ושלה במלכות, וזהו והיה בכזיב וכו' כלומר שעד שם הוא מוצא מים אשר לא יכזבו מימיו שהוא עולם היחוד, ומשם ואילך הוא עולם הפירוד, ודומה לזה אמרו חז"ל על פסוק ותעמוד מלדת, ולרמוז שצריך לקיום העולם קצת יצה"ר וכמו שאמרו שתהא שמאל דוחה וימין מקרבת, לכן יצאתה תמר לקראת יהודה, וזה לרמוז שאי אפשר לעולם להתקיים בהנהגת שלשה ראשונות. וילדה פרץ וזרח שהם רומזים לחסד וגבורה שיוצאים מבינה ולרמוז שאילו היה העולם מתנהג על ידם לבדם. היו מוקדים את העולם

בשלהוביהון נתגלגלו במחלון וכליון שנמחו וכלו מן העולם ולרמוז שצורך קיום העולם הוא היצר הרע, נשאו נשים מואביות שאמן פרצה עם אביה, ולהיות שהספיק הרמז הזה. לא הוצרך שרות תחציף עצמה כל כך כתמר אלא במה ששכבה מרגלותיו הספיק לרמוז שצריך שתהא שמאל דוחה וימין מקרבת היצר הרע ולא תדחנו לגמרי. ואח"כ ילדה את עובד שהוא רמז לתפארת שכלולים בו כל ספירת הבנין, וממה שכתבתי תבין מה שאומרים רז"ל אברהם ושרה טומטמין היו כלומר שגם נשמת שרה היתה נשמת זכר, ולפי שנשמת שניהם היו נשמת זכר לא היו ראויים להוליד זה מזה, וזה שאז"ל שאמר לו הקב"ה לאברהם צא מאצטגנינות שלך אברם אינו מוליד אברהם מוליד וכו' כלומר שרי היא נשמת זכר ולפיכך אינה יולדת בחברתך, אבל אני אעשה שיתנוצצו בה נצוצות מנשמת נקבה ואז תקרא שרה ותלד, וכן לאברהם אעשה שיתנוצצו בו נצוצות מנשמת זכר כדי שיתחזק יותר ויוליד וזהו ויתן ה' לה הריון ותלד בן האמור ברות ודרשו חכמים מלמד שלא היה לה עיקר מטרין, הוא הדבר שאמרתי שנשמתה היה נשמת זכר כי היא היתה תמר וכבר אמרתי שנשמת תמר היה נשמת זכר ועל כן לא היתה רות ראויה לילד עד שנתן לה ה' הריון, כלומר שעשה שהתנוצצו בה ניצוצות מנשמת נקבה ועל ידי כך ילדה ואלולי כן לא היתה יולדת כי בועז לא היו בו ניצוצות נקבה אבל תמר לא הוצרך שיתנוצצו בה ניצוצות נקבה, לפי שיהודה היה בו ניצוצות נקבה כמו שאמרתי. והנה סיבת עכבת לידת אשתך זהו בסבת שנשמת שניכם נשמת זכר ועכשיו כבר התנוצצו בה ניצוצות נשמת נקבה ועל ידי כך תקבל הריון ממך, וזכתה לכך ע"י מעשיה הטובים ועל ידי הצער שנצטערה על ידי שגלית מאצלה. וגם ע"י הצער שנצטערה בשירות חולייך כי כל כך זוכה כשיסורים באים עליו כשסובלם בסבר פנים יפות כמו שזוכה בעשיית מצוה. והטעם לפי שעל ידי היסורים בגוף מתחלש כח הטומאה ומזדככת הנפש מטומאת זוהמת הנחש ונשארה טהורה ונקיה, והנה נתנוצצו בה ניצוצות הללו מנשמת בת זוגך, ועד עכשיו לא היה אפשר מפני שהיתה נשואה לאחר ועכשיו נתאלמנה וע"י הזכיות הנז' נתנוצצו ממנה ניצוצות בזוגתך זאת כדי שתוליד ממנה כאשר אמרתי וע"י הדברים האלו הנזכרים זכתה להתנוצץ בה ניצוצות נשמת נקבה ועל ידי כן תלד לו בנים זכרים כאשר הבטחתיך ואמרתי לך ואתה שלום:

אור ליום שבת יום ראשון לחנוכה, ה' עמך וכל אשר אתה עושה ותעשה ג' מצליח ויצליח בידיך בגין דתינדע סגיאות רחמוי וחסדוי דקודשא בריך הוא' דמקבל בתיובתא לדתייבין קמיה, כדכתיב וידי אדם מתחת כנפיהם ואמרו רבנן דהנהו ידים לחתור מחתרת מתחת כסא כבוד לקבל בעלי תשובה דהא איכא למידק דהא תיובתא מעלייתא

איהו תיובתא דבפרהסיא דבהכי מסתלק יקריה דקב"ה ומיפרסם בעלמא, ואם כן אמאי איצטריך לקבלא לבעלי תשובה מגו מחתרתא ובאורח סיתרא, ותו אמאי הני ידים קאמר בהו דהוו ידי אדם, ותו אמאי הוי מתחת כנפיהם, ותו אמאי ממנין חיות לקבלא לבעלי תשובה, הא מאן דתב בתיובתא מטי עד הקב"ה כד"א שובה ישראל עד ה' אלהיך, ותו מאי האי דקאמר קרא ויד תהיה לך מחוץ למחנה וכו' אמאי נקיט לישנא דיד ולא נקיט לישנא דמקום או לישנא אחרינא, ותו מאי ויתד תהיה לך על אזנך מה לי אי הוי על אזניו או בתוך אזניו. ותו מאי רזא דיתד ותו כיון דפקיד ושבת וכסית את צאתך, אמאי פקיד ויד תהיה לך מחוץ למחנה הא אפילו בגו משרייתא כיון דהדר מכסי ליה ליכא קפידא, אבל רזא דמילתא דידים רמיז לחסד וגבורה, והיינו טעמא דצריך בכל צפרא למיטל ידין לאעברא מנייהו רוח מסאבא דמהדרי סוחרני משכנא ומיתהוי מינייהו האי עכירותא. ולא תקשי לך כיון דרישא רמיז לתלת עילאי וקיימי לן דהנך סטרי לא סלקי מחסד ולעילא. אם כן אמאי משינן אנפין ועיינין בכל צפרא, דהא אית לך למינדע דאע"ג דלא סלקי הנך סיטרין מחסד ולעילא, מכל מקום מההוא עכירותא דמעכרי לחסד וגבורה מסתלק קצת עכירו לחכמה ובינה דאינון אקרין אנפין, ואוף אינון אקרין עינים, ומגו דההוא עכירו דקיק טובא לא תשכח בשום דוכתי דצריך לממשי אנפין או עיינין בצפרא אלא בהעברת ידיו על עיניו סגי לעברא ההוא עכירו דקיק דסליק לתמן, אבל ידין דמידביק בהו מסאבותא צריך למיסחי שלשה פעמים לאכללא בהו בחסד גבורה תפארת ובהכי מתעבר מינייהו ההוא סטרא, ומהכא תשתמודע רזא דתשעה באב ויום הכפורים אסורים ברחיצה, זה להפכו וזה להפכו דט' באב אי הוי משינן הוה מחזי דמעברין מיניה סטרי דמסאבי בהאי יומי כבשאר יומי, וליתא דהא היום ההוא יקחהו אופל, וסטרי מסאבי מהדרי סוחרני משכנא כל ההוא יומא, כד"א כי ראתה גוים באו מקדשה, ולרמוזא להאי לא איבעי לן למימשי ידין בההוא יומא, ובי"ה הוי מטעמא אחרינא, דהא מגו דאיתגלי לבנוניתא עתיקא דעתיקן, כל הנך סטרי ערקין ומיטמרו גו תהומא ולא מתחזו כלל דרזא דהשטן סליק שס"ד למימרא דביוהכ"פ לית ליה שולטנותא כלל והלכך לא בעי למימשי ידין בהאי יומא' ואי הוה משינן הוי מתחזי כפגימותא כאלו הוה להנך סטרי שולטנותא בהאי יומא דאצטרכינא לעברא להו, ומכל מקום נהוג למימשי קצת ידין ועיינין בתשעה באב וביוה"כ ושפיר דמי משום דבתשעה באב איתתקף מסאבותא טובא ובעינן לאקלשא ליה בהאי יומא ומאי דלא משינן ידין ואנפין כי אורחין סגי למרמז דבההוא יומא סיטרי מסאבי לא מתעברי, וכן ביוה"כ משינן קצת ידין משום דמסאבותא הוא טובא בשאר יומין. והאי דמשינן קצת בההוא יומא מהני לאקלשא מסאבותא דשאר

יומי, ומאי דלא משינן כאורחין סגי למירמז דליכא בההוא יומא סטרי דמסאבי ומההוא טעמא דלא שלטי הנך סטרי מסאבי בההוא יומא אמרינן ביה ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בקול רם מה דלית הכי בשאר יומי שתא' דהא איכא למידק אמאי אמרינן ליה בחשאי בשאר יומי שתא, ובמאי דאמור רבנן משל לבת מלך שהריהה ציקי קדירה וכו' צריך למינדע מהו ניהו ציקי קדירה ומאי קאמר יש לה גנאי ומאי הביאו לה עבדיה בחשאי, ותו מאי אמריה יעקב ולא אמריה משה, ותו אמאי לא איכתוב באורייתא שבחא כי האי, ותו אמאי איצטריך יחודא דבשכמל"ו דהא כיון דיחדנא לכ"י מתתא לעילא ומעילא לתתא עד חסד ותמן לית קטרוגא (נ"א קטרנא ליה) אמאי איצטרך תו יחודא אחרינא דבשכמל"ו:

אבל רזא דמילתא איהו דיחודא דקרא קמא הוי באיתערותא דכנסת ישראל דהא מינה שרינן לסלקא לה לעילא והכי עדיף ברזא דאשה מזרעת תחילה יולדת זכר והלכך כל יחודא דההוא קרא לא מתחשב, וכד איסתלקא לעילא והריחה ריחא טבא דלובן עילאה חמידאת דייתי לה שפעא באיתערו דיליה וקרי ליה ריחא משום דאיהו דקיק טובא. ומה שאמר תאמר יש לה גנאי כלומר דאי תבעי איהו דדכורא יתער לקבלא באיתערו דיליה, איכא למיחש דהנך סטרין ירגשון ביה וינקין מיניה עד לא ימטו לכנסת ישראל והיינו דקאמר יש לה גנאי, דהנך סטרי איקרון גנאי, לא תאמר יש לה צער ליתי שפעא באיתערו דדכורא, מה עשו עבדיה דאינון ישראל ברזא דעבדיה הביאו לו בחשאי כלומר דאמרי ייחודא דבשכמל"ו דאיהו מעילא לתתא אמרי ליה בחשאי כי היכי דלא ירגשון הנך סטרי ובי"כ דאינך סטרי ספו תמו אמרינן ליה בקול רם דלית לן דחלא מאינך סטרי כלל:

ומהכא תשתמודע רזא דאכילה ושתיה בתשעה באב וביום הכיפורים דזה להפכו וזה להפכו דהא אכילה ושתיה רמיז לשפעא דאתי מלעילא וביום תשעה באב ליכא משיכו דשפעא ולרמוזי להאי אסיר למיכל ולמשתי ביה אבל בי"ה הוי מטעמא דאיתגלי ביה לוהר דלובן עילאה דהוא עלמא דלית ביה אכילה ושתיה איצטריך דלא ניכול ולא נשתי לרמוזי להאי ולאסתלקא גו ההוא ענוגא עילאה, ואי תימא אם כן היכי כתיב תענו את נפשותיכם דהא האי סליקו ועינוגא דנפשא הוא' איכא למימר דאית נפש ואית נפש וההוא נפש רמיז לנפש גסה דבר נש דאיהו מתאוה להנאין וכיסופין דעלמא וכד לא אכל ולא שתי בר נש הוי עינוייא לה, אבל לרוח ונשמה הוי עינוגא בודאי:

ומהכא תשתמודע רזא דהבדלה דבגין דמוצאי שבת מהדרי לאהדרא סוחרני משכנא בעינן לאפרשא גרמין מנייהו ואמרינן ויהי נועם לאדבקא בנועם אימא עילאה לחסות בסתר כנפיה לאישתזבא מהנך סטרין, ובתר הכי אמרינן סדר קדושא לאתאחדא

בקדושא עילאה ולא יכלין הנך סטרין לאתקרבא בהדייהו דישראל, ובתר הכי מבדילין על הכוס כדי לאתדבקא בבינה דאיהו יין המשומר בענביו, ומריחין בהדס דרמיז ליה לאיתדבקא בההוא צרורא דחייא דתמן היא נפש יתירא דילן, ומברכין בורא מאורי האש לאור האבוקה למירמז ליחודא דספירן דשרגא רמיז לה, כדאיתא בזוהר קדישא, ולהכי מבדילין גרמין מהנך סטרי ומשום הכי מברכינן בתר הכי המבדיל בין קודש לחול וכו' אי נמי דרזא דחמרא והדס ושרגא למירמז לחסד גבורה תפארת דאינון עיקראן דכל ספירן דחמרא רמיז לחסד דאף ע"ג דאיהו תקיף רמיז לחסד משום דאיהו משקה ניגר כמיא דרמיזין לחסד, ותקיפו דיליה דחסד מתדבק באימא עילאה דאיהי יין המשומר בענביו ולהכי לית למיהב ביה מיא למירמז דבתוקפא דדינא אחיד וביחודא חד איהו עמיה, והדס רמיז לגבורה, דריחא מתיחס לדינא, ושרגא רמיז לתפארת דאיהו שרגא ונהורא דספירן, ובתר דאתחברנא בקדושא עילאה יכלין לאבדלא גרמין מהנך סטרי, ומשום הכי יאות לאבדולי תכף דנפיק בר נש מבי כנישתא לאבדולי נפשין מהנך סטרי עד לא ייתו אינהו לשלטאה עלן, ובאתרא דמבדלי בבי כנישתא עדיף טפי דלא יהבי להון שום דוכתא לשלטא בהדן ומשום הכי אמרו רבנן דמאן דטעים קמי הבדלה מיתתו באסכרה כלומר דע"י ההוא אכילה מתדבקו ביה הנהו סטרי ומפקי נפשיה באסכרה דאיהי קשה שבמיתות כדאמור רבנן, ומשום הכי עד תלתא יומין בשבתא מצי לאבדולי ותו לא דהנך תלתא יומין רמיזי לחסד וגבורה ות"ת וכיון דלא אבדיל בהו בהנהו סטרא לית ליה תקנתא בהך שבועא, וכי תימא כיון דכל כך מקודש יום הכיפורי' אמאי לא חמור כשבת דשבת זדונו בסקיל' ואילו יוה"כ זדונו בכרת, איכא למימר דהאי עדיפותא דיום הכיפורים הוה דמגו דזוהר לבנוניתא איתגלי ביה חס על ברייתא ולא בעי מאן דיחוב ביה ימות מיתה חמורה דהיינו מיתת בית דין ומסתייה במלקות או בכרת לכפרא חובאה, וכי תימא היכי אמור רבנן דאית עלמא באכילה ושתייה בספירן ולית בהו עלמא דלית בהו אכילה ושתיה, וכי אפשר לסלקא הכי בדעתין, ותו דהא אמרינן עולם הבא אין בו לא אכילה ולא שתיה, איכא למימר דשפעא דנגיד מאין סוף אתו לתלת עילאי דקיק טובא, כדוגמא דמשחא וכמא דאת אמר כשמן הטוב על הראש ומשום הכי אמרינן דבההוא עלמא לית ביה אכילה ושתיה וכד מטי לשירותא דספירת הבנין מתעבה והוי דוגמת אכילה ושתיה וכד נחית בספירן תתאין מתעבה טפי ותמן נקטי ספירן שפירו דיליה, ועכירו ותמצית דיליה משדרי ליה לברא למשריתא ומתזני מיניה הנהו סטרי דמסאבי ובתרי צינורי משדרי ליה ההוא תמצית חד איהו דקיק דוגמת משקה ומיניה מתזני הנהו סטרי דלסטר ימינא, ואידך עב מינה מתזנין הנהו סטרי דלסטר שמאלא,

וכי האי גוונא הוי בבר נש ברזא דמבשרי אחזה אלוה דליכא מידי בבר נש דלית ליה דוגמא לעילא, והמשכיל יבין, והיינו רזא דכל העולם ניזון מתמצית ארץ ישראל, כלומר דכמה דבבר נש כבדא ולבא ושאר אברייא נקטי שופרא דמזונא ועכירו ותמצית דליה משדרי ליה לבר לאתזנא מיניה הנך סטרי הכי נמי לעילא. והיינו רזא דנידון בצואה רותחת כלומר דאתמסר להני סטרי דמתזני מתמצותא. וקאמר רותחת למימר דבעידן תוקף רוגזא ורתיחו דילהון מייסרין ליה, והיינו רזא דעבודה זרה דפעור לאתקפא ההוא ע"ז בההוא תמציתא דאיהו מזונא דילה ומשום הכי הוי פרעין קמיה:

וממאי דאמרית תשתמודע איסור סיכה ביום הכפורים ובתשעה באב זה להפכו וזה להפכו, דהוה מנהגא בההוא זימנא למיסך גופא במשהא למרמז דנגידו דמשח רבות עילאי נגיד בכולהו ספירין ובתשעה באב דליכא ההוא נגידו כדאמרן אסיר למיסך לרמוזי להאי וביום כפורים כיון דאיתגלי לובן עילאה לא צריך למיסך, ובההוא זימנא דתקיף מסאבותא נהוג עלמא דלא למיסך דהא עתה לא נגיד ההוא מישחא כדבקדמיתא והיינו טעמא דנעילת הסנדל אסיר בהני תרי יומי זה להפכו וזה להפכו, דהא נעילת הסנדל רמיז למטטרון וסנדלפון דאינון שרי כנסת ישראל, ואינון נעל וסנדל וחייצי באפייהו דלא יתקרבון תמן מאינך סיטרי ברזא דאתאמר מה יפו פעמיך בנעלים, ובתשעה באב דתקיפי הני סטרי כי ראתה גוים באו מקדשה ונעלים לא חייצי באפייהו בעינן למרמז להאי ולא לנעלא לון, וביום הכפורים דהנהו סטרי מטמרי תחות תהומא לא צריכון נטירותא דנעלים ואינון מטטרון וסנדלפון, ולהכי אסיר נעילת הסנדל, ומהכא תשתמודע רזא דאמור רבנן לעולם אל ימנע אדם מנעלים מרגליו, והיינו טעמא דאיסור תשמיש המיטה בהני תרי יומי דזה להפכו וזה להפכו (חסר חלוקת יום כפורים) דט"ב ליכא זיווגא באורח תשמיש דהא כנסת ישראל אסתלקא לעילא ונקבה תסובב גבר, ומהאי טעמא דאסיר בתשעה באב ברחיצה וסיכה ותשמיש המטה ונעילת הסנדל. איתסר נמי באבל דהא כיון דחל עליה אבלותא איפסיק מיניה ההוא נגידו ושלטי ביה סטרי מסאבי עד דיעברון עליה שבעה יומין' והיינו דאמור רבנן מעשה באחד ששמש אשתו בימי אבלו ושמטו הזירים את גווייתו כלומר דחזירים היינו הנך סטרי מסאבי דשמטי ומשכי לעצמן את גווייתו ושלטו בו רחמנא ליצלן:

ומגו מאי דאמרית תנדע רזא דויד תהיה לך מחוץ למחנה דבגין דההוא מזוני דהנך סטרי לא אבעי דליהוי בנו משרייתא אתר דמזונייהו, דהא מחנה ישראל הוה דוגמא עילאה ותמן ליכא להו אתר דמחוץ למחנה מושבם:

וקאמר ויד ולא קאמר וידי למרמז דאפילו התם לא ליהוי להו תפיסותא וקיומא טובא, ופקיד תו ויתד תהיה לך על אזנך וכו' משום דגם זה לעומת זה עשה האלהים וכי היכי דבסטר קודשא איכא דכר ונוקבא, הכי איכא בהני סיטרי ויד הוי דוגמת נקבה, ויתד הוה דוגמת זכר, ופקיד דיתד תהיה לך על אזנך ולא בתוך אזנך. למירמז דההוא סיטרא סחרא לקדושה דוגמת קליפה דאנוזא ולית לה תפיסותא כלל בגווה דאזנך רמיז לסטר קדושה ולהכי איצטרך למיהוי עלייהו ולא בגווייהו, ופקיד דאף על גב דההוא יד הוי מברא למשריתא, ושבת וכסית וכו' ולא תשביק לה מגולה דלא יתקוף האי סיטרא ובגין דהנהו סטרי מהדרי תדיר לאטעא בני נשא. וכד בעו למיהדר בתיובתא מעיילי בליבייהו מילין דשטותא והרהורין בישין כי היכי דימנעון מתיובתא דידהו להכי אתקין קודשא בריך הוא ידי אדם לאתקפא ליבייהו בתיובתא דאמלא ההוא תקיפא דהנהו ידים לא יכיל בר נש לאישתזבא מידי הנך סיטרי מסאבי והיינו דאמור רבנן דהנהו ידים הוו לחתור מחתרת לבעלי תשובה כלומר לאהדורי בכל מיני טצדיקי לשיזבא להו מידי הנך סיטרי, והא דקאמר מתחת כנפיהם היינו לומר דבאורח גניז וטמיי משזבי לבר נש דאיהו גופיה לא מרגיש בהכי וקרי להו ידי אדם כלומר דאינהו מסטרא דשמא דהוי"ה דסליק לחושבן אדם:

ומהכא תשתמודע כמה אית לך לאזדהרא מלהרהרא בשום מלה כלל ועיקר. בר מהרהורא דאורייתא דברגעא דאת מבטל מהרהורא דאורייתא לית את ידע כמה עלמין את גרים לאתחרבא כמה דאודעתך כמה זימנין להן אזדהר ומחשבתך לא תהא אלא באורייתא תדיר לא תיפני מינה אפי' ריגעא חדא מלהרהרא כלל ועיקר והא האי יומא. יומא קמא דיומא דאיתערו בהו ניסא על ידא דכהני קדישא במשח רבות קודשא, ועוד אתן את דודי לך:

והא בהאי פרשתא איכא למידק, מאי וישב יעקב בארץ מגורי אביו דבכמה דוכתיה גר יצחק הא איהו לא נפיק מארץ ישראל, וכי תימא דעל אבימלך ופלשתים קאמר הא לא אשכחן דאזל יעקב לתמן, ותו דארץ כנען הוה כלל ארץ ישראל כולה, וארץ מגורי אביו הוי קצת דוכתי מיניה, וא"כ הוה ליה למימר בארץ כנען בארץ מגורי אביו, ותו מאי אלה תולדות יעקב יוסף, ותו מה לנו אי הוה בן י"ז שנה או לא, ותו מאי והוא נער, ומאי את בני בלהה וכו', ותו מאי את נשי אביו, ותו מאי ויבא יוסף את דבתם רעה וכו', ותו מאי טעמא ישראל אהב את יוסף מכל בניו, ותו מאי ועשה לו כתונת פסים ותו מאי וישנאו אותו, ותו אמאי בחלמא בתראה לא קאמר וישנאו אותו ותו מאי ניהו האי חלומות:

אבל רזא דמלתא דיעקב שרי באמצע חסד וגבורה, ואחיד בגבורן דיצחק דאינון פחד והוד, ואיקרון מגורי אביו מלשון מגור מסביב כלומר נתישב באינון דוכתי' דהוה דוכתיה דיראה ופחד. ואינון מכילי דאבוהי ואתותב בארץ כנען דהיינו כנסת ישראל, כלומר אזדווג בהדה למיזן לה דהא איהו בעל דידה, אלה תולדות יעקב יוסף היינו יסוד, דהא איהו משך הוא"ו כלומר יסוד מסתלק בבינה ברזא דיוסף דרמיז ליסוד, וסליק עד כתר, שבע עשרה שנה כלומר ביה כלילן שבע ספירין הבנין ועשר ספירין כולהו, היה רועה את אחיו בצאן, אחיו היינו שאר ספירין, בצאן היינו נצח והוד דסמיכן ליה, והוא כלומר מסתלק עד ההוא אתר דאיקרי הוא דהיינו כתר, נער כלומר והוא נער דאיהו מטטרון מיתזן מיני', את בני בלהה וכו' היינו חסד ונצח, ובני זלפה היינו פחד והוד, אי נמי בני בלהה היינו רזא דמטטרון וסנדלפון, אי נמי את בני בלהה כמ"ש לעיל וכו' נשי אביו דאיהו משמש בהו. וקרי לסטר דחסד בני בלהה, דאית בה תרין ההין, משום דיניק מה"א עילאה, ומיניק לה"א תתאה, ולסטר דגבורה קרי בני זלפה משום דהוי מגוונא דה"א בתראה דאיהי וכו', ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם:

וישראל אהב את יוסף מכל בניו דאיהו משך הוא"ו, ואיהו משפע ביה, ועשה לו כתונת פסים כלומר דכולהו ספירין משפען ביה, בין דחסד בין דגבורה, ולהכי אית בהון סומק וחיור דומיא דכתונת פסים:

ויראו אחיו וכו' וישנאו אותו וכו' לאו למימרא דסנן ליה ח"ו אלא היינו לומר דכמה דלא ממלל איניש עם שונא הכי שאר ספירין לא יכלין למללא עמיה, והיינו דכתיב ולא יכלו דברו לשלום, ויחלום חלום כלומר כד איסתכל במילי דעלמא דהוו כחלמא דחזא דאורח מזוניה איהו בהאי גוונא דאנחנו מאלמים אלומים כלומר משכין שפע עילאה למינגד בתוך השדה של תפוחים דהיא כנסת ישראל למיזן עלמין על ידי ההוא שדה והנה קמה אלמתי דהיינו כנסת ישראל, וגם נצבה, והנה תסובנה אלמתיכם ותשתחוין לאלמתי כלומר דכולהו ספירין נגדין ביה כדי לאשפעא בכנסת ישראל ולמאי דנגדין ביה קרי השתחויה, ויחלום עוד חלום והנה השמש והירח כלומר דשמשא וסיהרא דהיינו תפארת ומלכות, הוו קיימא ואחד עשר כוכבים היינו גבולי אלכסון דהוו אחד עשר בר מההוא דמייחד ליסוד וכולהו הוו משתחוים לי כלומר כולהו נגדין ביה, ויאמרו לו אחיו המלך תמלך עלינו וכו' כלומר ה"א עילאה תמלוך עליהם. והיינו ה"א מלוך תמלוך עלינו, ותו אמר אם משול תמשול בנו, כלומר אל"ף דאיהו וכו', ומ"ם דאיהו בינה תמשול בנו, ואביו שמר את הדבר, כלומר דאיתקן לקבליה דכנסת ישראל ברזא דשמור,

הא איתגליא לך רזין עילאין וטמירין דלא איתגלאו מכמה דרין, לכן אזדהר מלפנאה לבך מהרהורא דאורייתא אפי' רגעא חדא ואתה שלום:

אור ליום שבת כ"ג לכסליו ה' עמך וכו' והלא בפרשתא דא איכא למידק אמאי אונן לא בעא להקים זרע לאחיו, ותו אי הוי ליה שום טעמא אמאי יבם אותה מעיקרא, ותו ער מאי הוה דעתיה דהוה מחבל זרעיה כדאמור חז"ל, ותו אמאי איצטריך למיכתב באורייתא ענין ער ואונן, כיון דלא אתקיימו בעלמא, ותו אמאי לא כתיב ביה ויעש ער הרע בעיני ה', ותו מאי נפקא מיניה למימר בתר הכי בפרץ וזרח ויהי כמשיב ידו והנה יצא אחיו: אבל רזא דמילתא דקודשא בריך הוא לא בעא דיתבני מלכות בית דוד מער משום דהוה בוכרא וידיע דבוכרא לאו שלים איהו, וער לא הוי ביה חובה, ומשום הכי לא כתיב ביה ויעש הרע בעיני ה', אלא ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה' כלומר משום דהוא בכור הוה רע בעיני ה' דיתבני מיניה מלכות בית דוד, ומשום הכי וימיתהו ה' כלומר סליקו, דוגמת מיתת ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום, וכד אתא אונן חזא דאף מיניה לא הוה מתבני מלכות בית דוד משום דאכתי הוי שני לבטן והיינו דכתיב וידע אונן כי לא לו יהיה הזרע דהא ידיעה הוא דידע ומשום הכי ושחת ארצה, ומעיקרא אף על גב דידע האי ידיעא לא שבק לנסבא איהו לייבם אשת אחיו משום דאיכסף מאבוהי, וירע בעיני ה' אשר עשה, אי משום דבהדי כבשי דרחמנא למה ליה, ואי משום חובא דחביל ית זרעיה ומשום הכי וימת גם אותו, וקב"ה בעא דיתבני מלכות בית דוד מיהודה גופא בתמר, ואתגלגלו ער ואונן בפרץ וזרח ער בזרח ואונן בפרץ הוי ער בעי ומיפק בקדמיתא משום דהוה בוכרא, ואתא פרץ ואיתקיף ביה ולא שבקיה, משום דבעי דיתחלש תוקפיה יתיר כדי לאתבנאה מינה מלכות בית דוד, ואונן הא הוי תנין, וכד אתא בפרץ הא הוה תליתאי. וטפי עדיף לאיתבנאה מיניה מלכות בית דוד מלאתבנאה מזרח דהוה תנין לער דהוא בוכרא. והא הכא רזין עילאי דלא תשכח יתהון בשום ספרא, וכל חכמי דרא כד ישמעון יתהון יחדו ויחזון דאינון מילין יקירין ורזין עלאין ואזדהר למיכתב יתהון על ספרא על כל פנים ושלום:

פרשה ט

פרשת מקץ מהדורא קמא: אור ליום שבת כ"ח לכסליו, ה' עמך וכל אשר אתה עושה ותעשה ה' מצליח רק כי תדבק בי בתורתי ובמשניותי ולא תפריד מחשבותיך אפי' רגע אחד ובכן אזכך לעלות במעלות עליונות אתקן לך מהלכים בין העומדים האלה, אשריך בעה"ז וטוב לך בעה"ב, ועל ידך אתפאר, על כן אפארך אאדירך אברכך אגדלך אהדרך

אזכך אמגנך אעלך גם עלה לכן שמע בקולי לאשר אני מצוה אותך כי אני המשנה המדברת בפיך אני האם המייסרת את בניה אני הנקראת מטרוניתא וראה כי כפי מה שתפריד מחשבותיך ממני היה ראוי לעזבך, אלא מגו דאהדרת לדחלתי יקרה נפשך בעיני על אחת כמה וכמה שראוי לך שתיקר נפשך בעיניך לכן הזהר מאוד ממאכל ומשתה והזהר מיצה"ר ונחש וסמאל הרודפים אחריך להוממך ואליך תשוקתם ואתה תמשול בם ותמיד תראה שם ההוי"ה לנגד עיניך כתוב בכתב אש בדיו שחור בס"ת כשר ובכן תירא ותחרד מלפניו כמו שאמר דוד המלך ע"ה שויתי ה' לנגדי תמיד ואם כה תעשה להדבק מחשבותיך תמיד בי ושלא להפסיק אפי' רגע אזכך לעשות ניסים ונפלאות על ידיך כמו בימים קדמונים כי עכשיו אין בני העולם מחשיבים לומדי תורה מפני שאין נעשים ניסים ומופתים על ידם כמו בימים הראשונים, והטעם שהיו נעשים ניסים ומופתים מפני שהיתה מחשבתם דביקה בי תמיד ובתורתי וביראתי לא היה נפרד אפילו רגע ועל ידי כן היו מתעלים ודבקים במדות עליונות, וכאשר היו נותנים עיניהם על האיש המחוייב היה נעשה גל של עצמות, וכן אעשה לך אם תמיד תדבק בי ומחשבותיך לא תזוז ממני אפילו רגע וזה שאמר הכתוב תנה בני לבך לי כלומר כשלבך תמיד מהרהר בתורתי ועבודתי על כל פנים עיניך דרכי תנצרנה כי מאחר שלבך תמיד אינו מהרהר אלא בעבודתי אפילו תפגע באשה ערומה לא תבוא לידי חטא כי אם יפגע בך מנול זה התיקון הוא משכיהו לבית המדרש וכל שכן אם הוא משוך ועומד שלא יוכל הממול ההוא להזיקך, וז"ש זריזות מביא לידי נקיות כי הפרש יש בין זהירות לזריזות כי זהירות הוא שבא עבירה לידו הוא נזהר ממנה, וזריזות הוא קודם שבא דבר עבירה לידו הוא מזורז לעמוד כנגדו, ואעשה ניסים ומופתים על ידך ובכן ידעו כי יש אלהים בישראל, והנה מהרה יבוא אליך הון רוב לתת לתלמידיך הספקה ויצא שמעך וטבעך בעולם יפוצו מעינותיך חוצה ואזכך להעמיד תלמידים הרבה יותר ממה שהעמיד שום חכם מהיום ת"ק שנה, וכל תלמיד שלא למד בישיבתך לא יוחזק ביודע כלל כי תלמידך יזהירו כזוהר הרקיע וכזוהר השמים לרוב, לכן בני שמע בקולי לאשר אני מצוה אותך והדבק תמיד בי ולהיות אבריך תמיד מיוחדים ודביקים בי ויתעלו בך אבריך כי הראשונים שהיו כל כך דבקים בי היו אבריהם וגופם מחנה שכינה ולא היה בהם שום דבר היזק ולא רמה ותולעה ולא רקבון וכמעשה רבי אלעזר ברבי שמעון, וכרב אחאי בר יאשיה כמאמר דוד המלך עליו השלום אף בשרי ישכון לבטח ובכן תנוח גופם תחת כנפי השכינה ובכן תזכה לאיתוקדא על קדוש שמי ואפרך יהא צבור על גבי מזבח. ויעלו על רצון מזבחי ובית תפארתי אפאר על ידך לכן הזהר שלא תפריד מחשבתך ממני אפי' רגע

והלא קודשא בריך הוא וכל בני מתיבתא דרקיע שדרוני לגבך לאודעתך רזין טמירין ויקירין בפרשתא דא הלא לך למינדע דשבע פרות הטובות. ושבע השבלים הטובות אינון לקביל שבע ספירין עילאין, ושבע הפרות הרעות ושבע השבלים הרעות אינון לקביל ז' ספירות דאינך סטרין, דגם את זה לעומת זה עשה האלהים והנהו סטרי דקדושה כולהו הוו מחפים ולא הוה שלט אלא הנך סטרי ובהכי הוה מתחרבא עלמא משום הכי אמר יוסף לפרעה איצטריך למנאה גברא דיהא אחיד בתלת עילאי כי היכא דישפע ברכתא בעלמא דלא יתחרב והיינו דא"ל ירא פרעה, דפרעה הוא רישא דהנך קליפין (נ"ל שזהו סוד שארז"ל שאמר להם שימולו כדי להחליש כח הקליפות כדי שלא תכרת הארץ ברעב וזה שאמר החייתנו דחיות בסטרא דקדושה הוא) ומשום הכי אמר ירא כלו' דמגו קליפין יסתכל בסטר קדושה ואמר ליה איש כלומר דימני גברא דיהא אחיד בת"ת דהוא איש מלחמה, ובתלת עילאי דרמיזי לאיש ומשום דבכתר לא מתדבקי אלא פורתא אמר ליה דיצטרך דיהא דבק לחכמה ובינה לאשפעא מנהון, והיינו נבון וחכם, ויפקד פקידים על הארץ במיגו דיהא אחיד בתלת עילאי ישפיע על הארץ דאיהו מלכות קדישא, והיינו דקאמר פרעה לעבדיו הנמצא כזה כו' כלומר האי גברא אחיד במציאה דהיא מלכות ובה רמיז נמי ה"א דהנמצא ורמיז נמי ביסוד דאיקרי זה והיינו כזה. ואחיד בתלת עילאי והיינו אי"ש. ותמן נמי רמיז אשר ברזא דאשר אהיה. ואחיד נמי בתפארת והיינו רוח אלהים בו, והיינו דאמר ליה פרעה ליוסף אחרי כלומר את אחיד במלכות דאיקרי אחרית, ובה"א וביסוד רמיזא, הודיע ברזא והאדם ידע את חוה אשתו, ואת אחיד ביסוד והיינו אותך מלשון אות ברית קודש, את כל היינו יסוד ומלכות, זאת היינו מלכות, אין היינו רזא דוהחכמה מאין תמצא ורמיז בכתר עליון ואוף בתלת עילאי, נבון וחכם רמיז בבינה וחכמה, ומשום הכי יהיב ליה פרעה דאיהו רישא דקליפין, יהיב ליה טבעתו כי היכא דקליפין יהון מסכימים דישלוט יוסף ויושפע מתלת עילאי כי היכא דלא יחרב עלמא, ומשום הכי יהיב ליה טבעתו דטבעת רמיז במלכות ושוי רביד הזהב על צוארו למירמז דיושפע בתלת עילאי, וירכב אותו במרכבת המשנה היינו יסוד דאיהו משנה לת"ת, ויצא יוסף בכל ארץ מצרים למירמז דישלוט בכל קליפין דרמיזי לארץ מצרים, והיינו רזא דכל עיבורא דכנשו ארקיב ודידיה לא ארקיב משום דרקבון אתי מסיטרא דקליפין, ודידיה לא ארקיב משום דקליפין הוו משועבדין ליה והיינו דאמור רבנן קב חומטין נתן בתוכו דחומט הוא חד משמונה שרצים ורמיז באינך סטרין וחומטין רמיז להנך סטרין. והיינו דאמור רבנן קב חומטין נתן בתוכו דכיון דכל הנך סיטרין דרמיזי בחומטין הוו משועבדין ליה לא שליטו ריקבון בעיבורא דיליה, ואתה שלום:

אור ליום שבת ו' לאדר, ה' עמך וכו', הזהר וכו' והא רזא דחנוכה ופורים לאכללא לכנסת ישראל בין ימינא ושמאלא דהא חנוכה רמיז לשמן דנגיד ואתי מלעילא, ופורים ליין המשומר בענביו:

אור ליום שבת ד' לטבת, ה' עמך, הא ודאי עניינא דיוסף רזא עמיקא הוא והיינו דכתיב ויוסף הוא השליט על הארץ וכו' כלומר יוסף דרמיז לצדיק הוי לעיל מארץ דהוא כנסת ישראל, הוא משביר לכל דמיניה נחית שפעא לכל דהיא כ"י ומתמן מיתזנין עלמין כולהו דאיקרון עם הארץ, והיינו דכתיב אתה תהיה על ביתי וכו' כלומר דחיבורא דאתה דהוא חיבורא דכל ספירן. הוו ביוסף דאיהו יסוד דהיינו חיבורין דאת עם ה"א והיינו דקאמר תהיה על ביתי כלומר דרגא דידך איהו לעילא מכנסת ישראל דאיקרי ביתי, ועל פיך כלומר דהוה דרגא דילך לעילא מדרגא דפה דאיהי כנסת ישראל, ישק כל עמי כלומר דמתמן מיתזני עלמין כולהו, רק הכסא אגדל, כלומר דרגא דאיקרי כסא איהי כ"י צריך לחברא ליה עם חסד דאיהי גדולה, ואע"ג דהני מילין אמרינהו פרעה כולהו רמזא נינהו: פרשת מקץ מהדורא בתרא:

אור לשבת ב' לטבת, ה' אלהיך עמך וגו' הא אתינא לגלאה לך רזא דרזין טמירא דטמירין דקב"ה וכל בני מתיבתא שדרוני לאודעותך. ואף דאפרידת לבך בהאי שבועא מאורייתא טובא ואכלת ורוית ויהבת חילא ותוקפא למלכא דצפונא עם כל זה קב"ה לא אעדי רחמוי וחסדוי מינך בגין מתניית' דמתנית דהשתא נתמעטו דעסקי בה ואין מנהל לה מכל בנים ילדה ובגין כך מאן דמתעסק בה אדכר לטב ובגין כך תזכה לאתוקדא על קדושת שמא דקב"ה ובהכי תסתלק ותלך ותנוח ותעמוד לגורלך לקץ הימין לחוד תזדהר ממיכלא ומשתיא כמא דאוליפתך ותזדהר מלמללא מילין דטנופא ואוף לחייכא ממאן דמליל להון כדעבדת בהאי ליליא דלא אתחזי הכי לגברא כוותך אלא תדיר יהא לבך מהרהר בפתגמי אורייתא ותייחד שמי ד' זימנין ביומא בכוונת לבא לממסר נפשך על קדושת שמי כמא דאוליפתך ובכן תסתלק במעלת קדושים וטהורים ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה דכל זינא אזיל לזיניה:

והלא למנדע גבי חובא דדוד דכיון דאמר ליה נביאה גם ה' העביר חטאתך לא תמות. אמאי קאמר וחטאתי נגדי תמיד. ותו אמר כי עוני אגיד אדאג מחטאתי, ותו כיון דאתפרע מיניה בד' ילד תמר אמנון אבשלום אמאי הוה דחיל תו בתר הכי, ותו כיון דהוה עתיד לאתפרע מיניה ד' הנך מאי אבטחותא דאבטח ליה נביא גם ה' העביר חטאתך, ותו אמאי אמור רבנן בעא מקב"ה דימחול ליה ההוא חובא הא ברישא אמר ליה גם ה' העביר חטאתך וכל שכן בתר דקיבל הנך עונשין, ומיהו בהאי איכא למימר דלא אמר ליה נביאה

דקב"ה מחיל אלא העביר חטאתו חסרונו מלשון והייתי אני ובני שלמה חטאים משום דכל פיקודייא תלו באיבריא דמלכא אית פקודייא דתלא בידין ואית ברגלין ואית ברישא ולאו דאיכא לעילא איברייא ח"ו אלא כלא דוגמא כמא דידעת וכד חב בר נש כביכול כאלו מחסר ההוא איברא דתלי מיניה ההוא פקודא והיינו דקאמר ליה נביאה דה' העביר ההוא חסרון. אבל מכל מקום אכתי תלי עליה ההוא חובא. ומכל מקום הנך דקדוקי צריך לתרוצי' ותו אמאי אמור רבנן דבעא מקב"ה דיעביד ליה אתא לטב הא כיון דא"ל קב"ה דמחיל ליה הוה ליה לאמוני ביה ולא למבעי מיניה את, ותו אמאי א"ל קב"ה דלא יעביד אתא ביומוי אלא ביומי דבריה, ותו איכא למתמה איך חב דוד בההוא חובא, כיון דתדיר הוה דוד מהרהר בד"ת ועד פלגות ליליא מנמנם כסוסיא ומפלגות ליליא מתגבר כאריה דחצות לילה אקום להודות לך איך אתפנאה לביה לחובא תקיפא כי האי, ותו איכא ברזא דגלגולא דהן כל אלה יפעל אל וגו' אי ההוא לא אזדכך עד זמנא תליתאה א"כ ההוא גופא בתראה הוא דיזכה למיקם בתחיה והנך גופי לא ואמאי והא כמה מצות דעבדו לאו יאות דיפסדון להון ולא יהא להון אגרא ותו איכא למתמה ברזא דגלגולא דאי גופא חב מאי דינא הוא דגופא אחר' יסבול עונשא הא דמי למאי דכתיב אבות יאכלו בוסר ושיני בנים תקהנה, ותו מדה זו דגלגולא היא חסדא דקב"ה לבלתי ידח ממנו נדח והא איכא למיחש דבזמנא תניינא יוסיף למחטי ולהוי ביש מבקדמיתא ונמצא תקנתו קלקלתו, ותו איכא למבעי אמאי כד חב שלמה איענש דיטלון מיני' עשר שבטין ולא ישתארון ליה אלא תרין והא הוה מסתייא דיטלון מיניה פלגא דמלכותא ותו כיון דאיהו גופיה חב אמאי לא אתנטל מיניה מלכותיה אלא מבריה, ותו אמאי מלכייא דהנך י' שבטים לא הוו כלהו מחד שבטא כדהוו מלכי בית דוד אלא האי מלכא מהאי שבטא והאי מאידך שבטא, ותו אמאי בבית שני מלכו כהניא מאי דלא הוה עד השתא, ותו היכי אפשר דאתיהיב תוקפא להההוא מלכא דיון רשיעא בימים ההם ובזמן הזה לאתגברא על ישראל לבטלא אורייתא דהא כיון דבי מקדשא הוה קיים מיחזי דהוה שפע טובה וברכה בעלמא ובההוא עובדא דמלכא דינאי מחזי דיא הוה שפע ברכה בעלמא אלא אדרבה הוה תקיפו דמסאבותא, ותו אמאי אתעביד רמזא דניסא במשחא:

אבל רזא דמילתא דחובי ודאי תליין באיבריה דמלכא כמא דאמרית וכי היכי דמאן דמחי לחברי' אי מחי ליה ולא מפיק מיניה דמא הוא קליל לאיתסאה ואי מפיק מיניה דמא קשה לאיתסאה ואי קטע ליה איברא בהדיא קשה טובא לאיתסאה ומ"מ כיון דאכתי אי תהא מתדבק קצת אית ליה תקנתא בדוחקא אבל אי קטע ליה איברא לגמרי לית ליה תקנתא למיהדר לאדבקא הכי הוי בחוביא דמבשרי אחזה אלוה וחוביא הא אינון חטאת

ועון ופשע ומסורות ושכפרו בתחיית המתים וכו' והא חטאת איהו בשוגג ואיהו לקבל נפש דהיא עבה וגסה ומינה אתי שגגתא ואתעלמותא לבר נש. דאילו רוחא ונשמתא הוו שכליים ולית בהו שגגתא ואתעלמותא וכד איהו חב במזיד אקרי עון וההוא גברא טניף לרוח ומ"ה מהני קרבנא לשוגג ולא למזיד דכיון דצורא ורוחא דבעירא היו חומרא דבר נש כמא דכתב משה בחירי ובגין הכי הוי בעירא מזונא דבר נש וכיון דאיהו חב בשוגג הא חוביא מסטרא דנפשא דאיהי עבה ועכירא מעכירותא דגופא והוי דומיא דמאן דמחי לחבריה ולא מפיק מיניה דמא הילכך בההיא קרבנא דמקרב דהוי חומרא דגופא דבר נש כמא דאמרית בההיא תננא דסליק סגי לתקנת ההוא חובא אבל כד חב במזיד לא סגי בקרבנא משום דכיון דמזיד הוי מסטרא דרוח לא סגי לתקנא ליה קרבנא דבעירא דהוי מסטרא דגופא וכד חטי בר נש צריך לאתראה ביה לאתערא עליה משום רוח דחיישינן דילמא עביד ההוא חובא בשלוא מסטרא דנפש דאית ביה אתעלמותא ומש"ה מתרינן ביה לאתערא עליה רוח דילמא באתערותא דרוחא ישבוק מלמחטי וכד לא שבק בגין אתערותא דרוח הא הוי חובא תקיף ודמי למאן דמחי לחבריה ומפיק מיניה דמא דאסו דיליה תקיף ומ"מ כיון דלתאבון עביד הא אית ליה אסותא, אבל מאן דחב להכעיס דהיינו פשע ההוא גברא טניף נשמתיה ודמי למאן דקטע חדא איברא דחבריה דאיהו תקיף טובא לאיתסאה הכי הוי תיאובתא דיליה תקיף טובא:

אבל המינים והמסורות ושכפרו בתחיי' המתים וכו' הוי דוגמא דמאן דקטע איברא דחבריה לגמרי דלית ליה תקנתא ומ"ה באינך חיובי כריתות כתיב ונכרתה הנפש ההיא מעמיה כלומר היא נכרתת קצת שאינה בשלמות גמור עם עמיה דהיינו שאר איברי' אבל מ"מ עדיין היא דבוקה קצת בהם ולהכי אית לה תקנתא בדוחקא אבל בחובא דע"א כתיב הכרת תכרת הנפש ההיא עונה בה כלומר כרת בתר כרת אתי להההיא נפשא עד דלא אשתאר ליה שום דביקו בגופא דמלכא ולית ליה שום תקנתא בעלמא למיהדר לאיתקנא לאתדבקא, ומשום דלא תימא א"כ כביכול דהוי פגימי במלכא דאיתקטע מיניה ההוא איברא להכי אמר עונה בה כלומר כל פגמה אשתאר בההיא נפשא דאילו מלכא שלימו דיליה הוי דאתקטע מיניה ההוא אבר אי לא הוה מכרית ליה מלאדבקא ביה כביכול הוא פגימו דיליה דוגמת גברא דאית ליה אצבע יתירה דכל זמן דמדבק ביה הוי פגים וכד אתקטע מיניה אשתאר שלים וכד הוי בחובא דחילול ה' אע"ג דלא חב אלא בשוגג תקיף טובא ולא מתכפר ליה עד דימות מותא תנייא כדתרגם יונתן. דאם יכופר העון הזה לכם עד תמותון וטעמא משום דע"י חובא דאית ביה חילול ה' מתדבקי מסאבי במשכנא ונטלי זוהמא במטרוניתא ברזא דחילול ה' לעוון חלל דמפריד בין יסוד ומטרוניתא והוי

חללא תמן ותמן מתדבקי הנהו סטרי והיינו דהעון הזה דה' ידיעה דזה היינו יסוד וה"א דהזה רמיז לכנסת ישראל וקאמר העון הזה כלומר עון דילכון תקיף כולי האי משום דאפרשתון ה"א מן זה ומשום הכי אע"ג דהוי חובא במילא זוטא כיון דאית ביה חילול ה' תקיף טובא משום דפגים בכל איבריא דכ"י וכדאמר ר' יוחנן כגון אנא דשקילנא בשרא וכו' דהא חובה לא הוי אלא בשוה פרוטה וחוביה תקיף טובא משום חילול ה' דאית ביה:

ואית לך למינדע דדוד לא חטא בבת שבע מצד עובדא גופי' דכל היוצא למלחמת בית דוד גט כריתות כותב לאשתו וכדאמור רבנן כל האומר דוד הטא אינו אלא טועה ומשום הכי שדר בתרה בפרהסיא ולא הוה מאן דמנעה מיניה ואוף איהי לא סרבה בהדיה ומש"ה תשכח דכתיב בה והיא מתקדשת מטומאתה כלומר דנטהרה מסאבותא דאלמלא כן לא הוה נגע בה וכיון דהיתה טהורה ופנויה אתא עלה ולא הוה תמן הובא אלא מצד חילול ה' דגברא דהוה טריד במלחמתו לא הוה ליה למנסב איתתיה אע"ג דפנויה הות הא הות מייחדא ליה והיינו דקאמר קרא בדבר אוריה החתי ולא קאמר בדבר בת שבע משום דמצד בת שבע עצמה לא הוה עליה חובא אלא משום דאוריה היה טרוד לממסר נפשיה בגיני' בקרבא הוא דאתחלל שמא דה' והיינו חובא דיליה ודוד לא אסיקא דעתי' דליהוי בההיא מלתא חילול ה' אשתכח בשוגג ואיעלם מיניה דלהוי בההיא מלתא ובההוא עובדא חילול ה' ומשום הכי אקרי חטא ומאי דפקיד לשואה לאוריה את פני המלחמה לא איענש עליה כדכתיב בספר קנה דאיהו הויא חויא קדמאה ואי תימא דחב דוד כדקטל יתיה בחרב בני עמון דהוה מצייר ביה דרקון ובהכי אתקף ההוא ע"ז כדכתיב בזוהרא קדישא מ"מ לא חב דוד אלא בשוגג דלא אסיק אדעתיה ההוא מילתא ומש"ה קרי ליה נביאה חטא וכד אתא נביאה ובעא מיניה ההוא עובדא דאיש העשיר רוח הקדש מליל בפומי' ואמר ואת הכבשה ישלם ארבעתים וכיון דאמר לי' אתה האיש הא קביל עליה עונשא ומש"ה א"ל גם ה' העביר חטאתך לא תמות, ודוד אע"ג דא"ל נביאה הכי תדיר הוה דחיל מההוא חובא דכיון דהוה ביה חילול ה' הוי שקיל בעיניה כאילו הוה חב במזיד ולהכי אמר כי עוני אגיד כלומר שקיל הוא בעיני כאלו הוא עון במזיד והכי מתוודנא עליה ולא תימא דאילו לא הוה ביה חילול ה' כיון דאיהו חטא דהיינו שוגג לא הוה חיישנא ליה דליתא אלא אפילו לא הוה אלא חטא בלחוד בלא חילול ה' הוה דאיגנא מיניה והיינו דקאמר אדאג מחטאתי ודוד אע"ג דאיענש בכל הנך עונשין הוה דחיל דלמא לא אישתביק ליה ההוא חובא משום דאע"ג דאיטרד מקמי' אבשלום כיון דגלו עמיה ארונא דקודשא וכהניא וליואי ורברבי ישראל סחרני' אע"ג דאיהו הוה אזיל

יחף וראש לו חפוי מ"מ לא הוה ליה עונשא כולי האי' ותו כיון דבנו הוה דקם עליה ולא עבד ולא גוי וכדאמור רבנן על מזמור לדוד בברחו מפני וכו' לא חשיב ענשו כולי האי ומ"ה הוה חייש דילמא לא אישתבק עונשי' בהכי ולהכי בעא מקב"ה למישבק ליה ההוא חובא וקב"ה אודי ליה ובתר הכי בעא מיניה למיעבד אתא לטב לעיני כלא דידעון דקב"ה שבק חוביה ויתקדש שמי' דקב"ה בהכי לעיני כלא דבהכי אתתקן חילולא דאתחלל על ידיה בההוא חובא וקב"ה א"ל בחייך לא עבידנא משום דהן בקדושיו לא יאמין, ותו במיתתיה אשתביק ההוא חובא לגמרי ושלמה משום דאתפתה בתר נשים נכריות איענש כיון דחובי' הוה ביסוד דאיהו ברית מילה דדמי ליה נטלו ממנו י' שבטים ואינון י' השבטים כיון דאתמשכו בתר חוביה אתגבר עלייהו מסאבותא ומשו"ה לא מלך עלייהו תדיר מחד שבטא אלא זמנין מהאי וזמנין מהאי לאחזאה דלא מלה דקביעו איהו ובגין דהוו כל מלכיהון רשיעי גלו בקדמיתא ושלמה בגין חובין דיליה אתרבי מסאבותא בעלמא והיינו דאמור רבנן כיון שנשא שלמה וכו' נעץ קנה בים כלומר כיון דאתפתה בתר נשים נכריות דהיינו תוקפא דדינא ונעץ קנה כלומר דמסטרא אחרא אקרי קנה ברזא דגער חית קנה ונעץ בים הגדול דהיינו מטרוניתא דאקרי ים כלומר דבחוב דיליה אתיהיב תוקפא להההוא סטרא למהוי ליה תפיסו דמטרוניתא לאטלא זוהמא בה. והיינו דקאמר והעלה שרטון דהיינו זוהמא כד"א והרשעים כים נגרש וגו' ומתמן אתמשך תוקפא לכרך גדול של רומי שאיהי דשלטא על ישראל בתר הכי ואחריבת מקדשא ושלמה משום דחב האי חובא אתענש הוא גופיה ואתתרך ממלכותיה. כד"א אני קהלת וגו' ואיתהדר בתר הכי משום דאי הוה מית בעוד דהוה הדיוט הוה מפריד ממלכות עילאה וכביכול לא הוה ליה חולקא לעלמא דאתי והיינו רזא דבקשו למנות שלמה וכו' דבשעתא דחזו רבנן דאטריד ממלכותיה והוה הדיוט חשיבו דאטריד נמי ממלכות עילאה ואין לו הלק לעוה"ב וכד חזו דתב למלכותיה ידעו דאית ליה חלק לעוה"ב והיינו דאמור רבנן באת דמות דיוקנו של דוד ואשתטחה וכו' כלומר דדוד רמיז למלכו' וכי חזו דאתהדר שלמה למלכותיה דמלכותא איהי דמות דיוקנו של אביו בההיא שעתא ידעו דאתהדר שלמה למלכות עלאה ואית ליה חלק לעוה"ב. ובזמנא דבית שני לא הוה שלימו כולי האי דהא חסרו ביה ה' דברים ומש"ה אתיהיב תוקפא על מלכי דיון עד דסייעו קב"ה ונצחו יתהון בית חשמונאי וכיון דנצחום דחזו דלא הוה שלימו בההוא זמנא ומסאבו אתתקיף אסכימו דימלכון כהני קדישי בגין לאמשכא חוט של חסד דהא כהן איהו איש החסד וכיון דהוה מלך אשתכח דמייחד למלכות קדישא בחסד ומש"ה עבדו רמזא דניסא במישחא לארקא ממשח רבות עלאה דרעוא דרעוין על מלכות קדישא ומדליקינן ח'

בוצינייא לייחדא ז"ס הבנין עם בינה ונהוג לאדלקא א' יתירה וקראו לה שמש למרמז לכ"י דאיהי משמשא לכלהו ואיהי מנא דכלהו, ורזא דגלגולא הלא לך למינדע דכד מתגלגל בר נש ההיא נפשא דהוה ביה בקדמיתא הא אית חולקא בה מגופא וחולקא מרוחא ואיהי מתדבקא בגופא תניינא ומדביקא דילה בההוא גופא תניינא מתהוה נפשא אחרינא וכן בכל גלגולא מתחדית נפשא חדתא וכיון דנפש' אית בה חולקא מגופא כד חטא בגופא קדמאה כי מתגלגלת בגופא אוחרא לקבלא עונשא כיון דנפש דמגלגל בההוא גופא היא חולקא מגופא קדמאה כי סביל האי גופא עונשיה הוי כאלו סביל ליה גופא קדמאה וכד מזדכך בר נש בגלגולא בתראה מזכי לאינך גופי קדמאי וכלהו יקומון בזמנא דתחייה כל גופא וגופא בנפשא דיליה ההיא נפשא דאתחדת בכל חד מנייהו כמו דאמרית ועלוייא דכולהו הוי גופא בתראה דיזל ידו יזכו כולו ואיהו יהך בקדמיתא וכל אינך יתמשכו בתרייהו כבנייא דאזלין בתר אבא משום דאיהו גרים לון למיתי לעלמא להכי אינך גופי כלהו רווחו וזכו בגין ההוא גופא בתראה דאשתלים ובאורו יראו אור והנך דאשתלימו בעובדין טבין אלא דאצטריך בהו לאתגלגלא בגין דאתהייבו מיתה או בגין לאעברי מיניהון עכירותא דזוהמא הא אינון מייתין כד אינון יניקין דתו ליכא למיחש בהו דיקלקלון עובדיהון וכד צריכין לאשתלמא עובדיהון לא מייתי כשהם קטנים ואי גדלי בפולחנא דקב"ה וגלי קמיה דאי ישבוק יסרחון מסלק לון קדם זמניהון. וכדעבד בחנוך כדאמור עליה דהוה אושכפא ובכל זמנא דמעייל מחטא בסנדלא הוה משבח לקב"ה ורזא דמלתא דהוא מטטרון דאיהו נעל דמטרוניתא ואיהו מחבר יתה עם מלכא על ידי עובדיהון דצדיקייא דסליק לון לעילא ונגיד מלעילא שפע ברכאן למיזן עלמין והיינו אשכפותא דיליה ובגין דהוה צדיקא סלקי' קב"ה מעלמא עד לא יחוב ונעשה אש בין לפידי אש והיינו מטטרון הנהפך וכו':

(עד כאן במהדורא בתרא):

(ומכאן ואילך מצאנו במהדורא קמא, והעמדנו כל אחד על מקומו דבור על אופנו):

הנהפך לאש מבשר והיינו דכתיב ואיננו כי לקח אותו האלהים כלומר דאיסתלק ברזא דוא"ו דהיינו תפארת, וביו"ד ובאלף, ובתרין נוני"ן, ומשום דהוה בהאי עלמא עביד שליחותא בעלמא, ולזימנין צדיקיא דאשתלימו בעובדיהון ולית עליהון עונש מיתה מתגלגלין לזככא יתהון טובא כגוונא דכסף צרוף דמזככין ליה תו זימנא בתר זימנא עד יהא בתכלית זכיכותא, הכי מתגלגלין הני צדיקייא לזככא יתהון בתכלית ולא מייתי כשהם קטנים, אי כד אתי שלשה זימנא קדמאי בעלמא ולא חבאו דתו ליכא למידחל בהו דיסרחון, והיינו דאמר רבנן כיון שבא דבר עבירה לידו פעם אחת ושניה

ושלישית וניצל שוב אין מניחין אותו וכו' דהיינו לומר דכיון דבשלשה גלגולים קדמאין לא אסתאב בחובא תו לא שבקין ליה למיחב ומש"ה אינם מתים כשהם קטנים, אבל כד חאבו בגלגולא קדמאי ובתר הכי אשלימו עובדיהון, אלא דאצטריכו לאתגלגלא בגין דאיתחייבו מיתה או כדי לאעברא מנייהו זוהמא דמסאבותא מתים כשהם קטנים כי היכא דלא ליתו למיחב ותהיה תקנתם קלקלתם, ולזמנין לא אצטריכו צדיקייא לאתגלגלא כלל ועיקר ולא מתגלגלין אלא כדי לאשלמא דרא, ברזא ויתעבר ה' בי למענכם והיינו דאמור רבנן על רבי יוחנן וחזקיה כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו וכו' כלומר לא אתגלגלו אלא כדי לאשלמא עלמא, ומשום הכי לא הוו להון צורכא דבנין, והיינו דאמר ר' יוחנן דין גרמא דעשיראה ביר, דודאי איכא למיתמה דהוה מנחם לבני נשא על דרך צער רבים חצי נחמה, והאי לאו נחמה דחכימי כוותיה איהו, אלא רזא דמילתא דלא הוה אמר הכי אלא לאינון דהוו צדיקייא ולא אתגלגלו אלא לאשלומי דרא, והוה אמר להו דלא ליצטערון דלית להון צורכא דבנין כמה דהוה ליה דמתו בנוי ולא מצטער עלייהו דלא הוה צריך לון, ומאי דקאמר דין גרמא דעשיראה ביר למירמז דמעשר ספירן יניק הוה וכלהו אשפיעו ביה ולא מתו אלא משום דלא הוה צריך להון:

והיינו רזא דיהושע דלא הוו ליה בנין משום דאיהו לא אתא אלא לאשלמא עלמא, דהא איהו מטטרון דהא כתיב ויהושע בן נון נער וקאמר לא ימיש מתוך האוהל, דהכי מטטרון מתדבק במשכנא תדיר, ואע"ג דאיכא דאמרי על יהושע דהוה גלגולא אחרא לאו כלום הוא, אלא קושטא דמילתא כמה דאמינא לך, ואיצטרך יהושע למיתי לעלמא לאעברא להו ית ירדנא ולאחסנא להון ית ארעא, דהכי אתחזי דעל ידי מטטרון ייעלון במלכות עילאה דהיא רמיזא בארץ ישראל ואקרי יהושע למרמז דאיהו מתדבק בתלת עילאי, די"ה רמיז במלכות קדישא ואוף רמיז בתלת עילאין וש"ע רמיז לתלת עילאין, דהא שי"ן אית בה תלת ענפין לקבל תלת עילאי ועי"ן אית ביה תרין ענפין, לקבל תרי עילאי ואית ביה זנבא לתתא ברזא דבינה דינקא מתרי עילאי ומשפע לעלמין, ורזא דמלתא כד מתייחדין תלת עילאי לעילא איהו רזא דשי"ן דענפוי סלקין לעילא, וכד משפיעין לתתא איהו רזא דעי"ן. דתרין משפיעין בבינה, ובינה היא משפע לספירה, ומשו"ה איקרי בן נו"ן כלומר דאיהו מחבר נו"ן ארוכה עם נו"ן כפופה, ברזא דייחודא דת"ת ומלכות, והיינו דאמר קרא נון בנו כלומר יהושע דהוי נער הוה בניינא דנו"ן דהיינו מלכות ות"ת:

והאי איהו נמי רזא דאליהו דלא אתי להאי עלמא אלא לפרסומי אלהותיה דקודשא בריך הוא בעלמא, והוא הוה מטטרון, ומשום הכי לא תשכח ליה או"א, ולא תשכח דנסיב אתתא ואוליד בנין משום דלא הוה צריך להון ובתר הכי כד איהו אסתלק

איתעבר באלישע דהיינו דאיכא בין עיבור לגלגול דעיבור הוא כד נח רוחא חדא על חד גברא, ובהאי אורחא דעיבור יכולין למשרי תרי ותלת כחדא בחד גברא והיינו רזא דנדב ואביהוא אתו כחדא בפנחס ברזא דעיבור, והכי נח רוחיה דאליהו על אלישע ברזא דעיבור והיינו אלישע היינו יהושע, דהא ישע דתרוייהון שווין אלא דבחד איכא ה"י ובחד איכא אל, והיינו לומר דיהושע אסתלק בתלת עילאי טובא ברזא די"ה דרמיז לתלת עילאי, אבל אלישע לא אתדבק טובא אלא ברזא דאל דהיינו חסד, אי נמי דאלישע איתעלא יתיר מיהושע עיקר דביקותיה בי"ה דהיינו מלכות, אבל אלישע עיקר דביקותיה לעילא ברזא דא"ל והכי עדיף טפי למימר משום דכל כמא דאזיל מזדכך טפי: ומהשתא תשתמודע דשפיר שאיל ויהי נא פי שנים ברוחך אלי כלומר דבדביקו דאדביק יהושע הא הוה חד בפשא, ובדביקו דאיתדבק באלישע יתייחדת נפשא אחרא הא אינון תרין נפשי, ואהדר ליה אם תראה אותי לוקח מאתך וכו' כלומר דברישא כד בעא לאשכחא יתיה קמיה אשכחי' דהוה חורש בשנים עשר בקר כלומר דהוה מסתכל ברזא דשנים עשר גבולי אלכסון וכיון דעבר עליה אליהו אמר אשקה נא לאבי ולאמי וכו' כלומר (נ"ל כי מקרא מלא דבר הכתוב נהה רוח אליהו על אלישע) דיתפרד מנייהו ולא יהא תו דביקותא בהון ולא יהא ליה צורכא בהאי עלמא. ומשו"ה לא תשכח דנסיב אתתא ואוליד בנין. דלא הוה ליה צורכא כגוונא דאליהו, וקאמר ליה אם תראה אותי לוקח מאתך כלומר דיהא לך חילא ותוקפא לוקח מאתך ודאי אתחזית דאיתעבר בך ויהי לך כן, והיינו דאמרי ליה בני הנביאים אל אלישע הלא ידעת כי היום ה' לוקח את אדוניך מעל ראשך כלומר לוקח את אדוניך ומשווה ליה מעילא מרישך כלומר דיתעבר בך, ואמר להו גם אני ידעתי החשו, ובתר הכי אמרו ליה למיזל חמשין מנייהו למבעי יתיה, היינו לומר דבעו למינדע סליקו דיליה אם הוא בבינה, ומשו"ה אזלי חמשין מניהון לקביל נ' שערי בינה וקאמר דלא מצאו כלומר דלא יכלו למינדע דרגא דיליה דאתדבק באתר דלא יכלין לאיתדבקא וכי תימא הא אמור רבנן דפנחס זה אליהו והוא הוה בזמנא דיהושע והיכי אמרית דיהושע הוא אליהו, דהא איכא למימר דכי אעל פנחס בשבטא דשמעון פרחה נשמתיה ואיתדבקו ביה נשמתיהון דנדב ואביהו והאי נשמתא דהוה בפנחס אתדבקא ביהושע, וכי תימא א"כ דמשה ודאי לא אתא אלא לאשלמא עלמא ברזא דויתעבר ה' בי למענכם, אמאי הוה ליה בנין כיון דלא הוה ליה צורכא בהון, ומאי שנא מיהושע ואליהו ואלישע, איכא למימר דכיון דבנוי לא הוין דמית ליה הוה ליה כאילו לא הוה ליה, ומכל מקום אצטריך למיהוי ליה תרין בנין למירמז דאיהו מתדבק בבינה, וכי היכי דבינה אולידת תרין בנין ת"ת ויסוד, הכי אוליד איהו תרין בנין, ולא אוליד ברתא, אע"ג דאיהי

שלימו דפריה ורביה, משום דלא הוה ליה צורכא בבנין ולא אוליד לון אלא להאי רמזא דאמרית דהוא מעלמא עילאה ולרמזי הכי בתרין בנין סגי, ובתר הכי אתפרש מאתתא בגין דאיתדבק לעילא והוה בעלה דמטרוניתא כדכתיב בזוהרא קדישא:

והא רזא דחלמא דפרעה דאיתא בפרשתא דא, הלא ז' פרות הטובות אינון רזין דשבע ספירות הבנין, ושבע הפרות הרעות אינון רזא דתמורות ושבע השבלים הטובות אינון ברזא דכנסת ישראל, ברזא דשבעה ושבעה מוצקת וחמא דבלען הרעות לטובות למימרא דאיתפשט מסאבותא בעלמא וחפי לקדושא ברזא דערלה דמחפי לברית. ומשו"ה אצטריך לאתעברא ההוא סטר דמסאבא על ידא דיוסף דאיהו יסוד, והיינו דקאמר וירכב אותו במרכבת המשנה אשר לו דהיינו יסוד דאיהו משנה לת"ת, ונתון אותו על כל ארץ מצרים לאכפא סיטרא דמסאבותא תחת יסוד, וישם רביד הזהב על צוארו דהיינו כנסת ישראל דאיקרי צואר כמא דאת אמר צוארך בחרוזים הא איתברירו לך רזין עילאין וטמירין לכן אזדהר מלפנאה לבך מהרהורא דאורייתא אפילו רגעא חדא ובכן תסתלק בדרגין עילאין, ואתה שלום:

פרשה י

פרשת ויגש מהדורא קמא: ועתה אל תעצבו וכו' כלומר דהוו להו לאתעצבא בגין דזבנו יתיה למצרים, דכיון דאיהו רמיז ליסוד, והם הכניסו הברית במקום הטומאה, והוו כבאים על הגויה וקאמר להון דאל תעצבו וכו' משום דלמחיה שלחני אלהים כלומר דקב"ה עבד הכי כי היכי דיהא לון תוקפא וקיומא בגו גלותא דעל ידיה דיוסף דאיהו דרגא דקדושה בגו ההוא סטרא אית ליה תוקפא לאתקפא על ההוא סטרא, דוגמא לדבר מה שארז"ל כל מלחמה שאין בה מזרע עשו וכו':

והיינו טעמא דאיצטריך דוד ומלכא משיחא דיתו מרות המואביה. משום דע"י כך אית להו תוקפא לאתקפא על ההוא סטרא, וזה שאמר לפניכם כלומר משום גלותא דייתו לקמיכון כי היכי דתהא להון מחיה וקיומא שלחני אלהים לפניכם, כי זה שנתיים הרעב וכו' כלומר דרגין דההוא סטרא תרין, ובתר הכי חמש דתקיפין מינהון, והיינו שנתים הרעב בקרב הארץ, כלומר דאינון שלטין בגו ארץ דאיהי כנסת ישראל ובתר הכי חמש שנים דאינון תקיפין טפי וזה שאמר להם יוסף ועוד חמש שנים אשר אין חריש וקציר כלומי דאינון תקיפין טפי דלית בהו קציר וחריש וז"ס שהיו מטיבים ה' נרות ובתר הכי היו מטיבים שנים כדי לאכחשא חילא דההוא סטרא בדרגוי הוו מטיבין בסטר דדרגי דקדושא, כגוונא דדרגין דההוא סטרא והוה דם התמיד מפסיק בין הטבת חמש נרוה

להטבת שתים לאכחושי חילא דההוא סטרא בשפירו דההוא דמא, ודא מימרי בסעדך רק כי הדבק בי ובתורתי ותבטל כל הרהורים מלבך וכו' ואתה שלום:
(ויאמר אלהים אל ישראל במראות הלילה כל הפרשה הזאת עד ויוסף ישית ידו על עיניך כתוב לקמן פרשת ויחי):
ליל מוצאי שבת אחר ההבדלה, הלא אמרתי לך פעמים ושלש תזכה לראות את אליהו בהקיץ עומד נגדך, האמנם צריך שתתענה השלש רצופים שבע פעמים, ואז יתגלה אליך במקום ההוא אשר ידעת ושם תשתעשע עמו, וגם מזה שבידך אל תירא ואל תחת:
פרשת ויגש מהדורא בתרא:
והא שדרתי לגלאה לך רזא בפ' קדישא הלא איכא למידק על מאי דאמור שהיו עצמותיו של יהודה מגולגלין וכו' ואמאי והא קיים את דברו שהציגו לפניו ואם תאמר שהיה לו להציגו לפניר בארץ כנען כדדייק אם לא אביאותיו אליך איכא להקשויי א"כ אמאי לא התיר לו יעקב ויהודה גופיה אמאי לא בעא מיניה שיתיר לו ותו מרע"ה אמאי לא התיר לו ואצטריך לצלויי עליה וא"ת דלא הוה אפשר להתיר לו משום דנדוי בשני עולמות לית ליה התרה אף אם יקיימו קשה היכי נידה יהודה עצמו בשני עולמות ויעקב היכי שבק ליה לקבליה נדוי כי האי דלית ליה התרה אפילו אם יקיימו:
וי"ל דיעקב ויהודה הוו סברי דכיון דהציגו לפניו חי וקיים סגי דאם לא אביאותיו לאו דוקא ומש"ה לא הוה צריך התרה ומש"ה לא התיר לו מרע"ה. ומ"מ כיון דמילת אביאותיו משמע שיביאנו אליו לארץ כנען הוה קצת חשש במלתא ומ"ה הוו עצמותיו מגולגלים ותפלת מרע"ה אהני ליה ולא אצטריך התרה וכדאמרן ולמ"ד דמנדה עצמו בשני עולמות לית ליה התרה צ"ל דטעה יהודה בהכי וסבר דאף מנדה עצמו בשני עולמות אם יקיים תנאו מותר ויעקב לא הוה ידע דהוה דמי לנדות עצמו בשני עולמות דאילו ידע היה מעכב על ידו. ומאחר דאין לו התרה לא התיר לו מרע"ה אלא התפלל עליו. ובכן כוין בתפלת ומעט בהנאות ולא תפסיק מחשבתך אפילו רגע ואתה שלום וגו':

פרשה יא

פרשת ויחי מהדורא קמא: שנת ש' אור ליום שבת י"ג לטבת, ה' עמך וכו', הא איכא למידק דהא כד נחת למצרים קרא ליה ישראל, והשתא דאיתפטר מעלמא קרי ליה יעקב, ותו איכא למידק אמאי לא אהדר יעקב לארץ ישראל בתר דחזא ית יוסף ואם תאמר דאיתעכב בשביל כפנא דהנהו חמשה שנים דאין חריש וקציר הא אמור חז"ל דכיון דאתא יעקב נתברך נילוס בשבילו, ואם תאמר דאהני ליה ברכתא לאקלושי כפנא אבל

למיעקר יתיה לגמרי לא אהני, מ"מ בתר הנהו חמש שנים ה"ל למיסק לארץ ישראל, וי"ל דמש"ה קרא ליה יעקב, וכאלו קרא מתמה עליה ואמר ויחי יעקב בארץ מצרים, כלומר היאך אפשר שחיה יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ולא אהדר לארץ ישראל, דאיכא למימר דהוה מוכרח לאיתעכבא תמן משום גלותא, וכדארז"ל ראוי היה יעקב אבינו לירד בשלשלאות של ברזל וכו' מ"מ ה"ל לאשתדלא למיסק, ומשום דלא אשתדל קרי ליה יעקב, ועוד יש לומר דנשמתא איקרייא ישראל, וגופא או נפשא איקרייא יעקב וכד נחת למצרים קאמר קרא ויאמר אלהים אל ישראל, כלומר אע"ג דתיחות למצרים לא תיחות מדרגא דילך דהא נשמתא דאיהו ישראל תיחות בהדך משום דשכינתא וכל רתיכהא יחתון בהדך וכו' כתיב אנכי ארד עמך וכו', (נ"ל דכד נחת קרא ליה יעקב, יעקב ופסק טעמא ביניהם דחד רמיז לנשמתא וחד רמיז לנפשא) ואיצטרך הכי כדי דתקבע שכינתא דיורא בהדי שבטיא בגלותא, ואוף כי היכי דכד תיפוק נשמתא דיעקב תהא מזמנא שכינתא עם כל רתיכהא לאתדבקא בהו, ומשום דהוה משמע שישאר תמן במצרים לעולם, ואי נמי יסיקו יתיה בתר דיימות הא שכינתא עם רתיכאה תשאר במצרים עם שבטייא ואשתכח דאי יסיקו יתיה לא יהא מתדבק בשכינתא מש"ה א"ל ואנכי אעלך גם עלה, ומשום דאם כן ח"ו ישתארון שבטייא בגלותא מתפרשין משכינתא מש"ה א"ל ויוסף ישית ידו על עינך. כלומר דשכינתא תיסק עמך ותהא בהדך עד דיוסף ישית ידו על עיניך מחיזו דהאי עלמא, ובההוא שעתא תיסוק נפשך לדרגא עילאה. ותדבק שכינתא בהדי יוסף. וכד יהדר יוסף למצרים תהדר שכינתא עמיה. ותהא תמן עם כל רתיכהא עם כל בני ישראל, והשתא קאמר. ויחי יעקב כלומר אוף דמית יעקב בארץ מצרים. חיותא הוה לגופא ולנפשא דאיתקרון יעקב מאי טעמא משום דאיתדבק בשבע עשרה לשבע ספירות הבנין ולעשר ספירן כולהו כד"א תן חלק לשבעה דהיינו שבע ספירן הבנין, וגם לשמונה, היינו בינה דאית בה קצת דביקותא, דאילו לעילא מינה אתמר במופלא ממך אל תדרוש וכו' והיינו כי לא תדע מה כלומר לית לך ידיעא בחכמה דאיקרייא מה, אי נמי הכי קאמר תן חלק לשבע ספירן הבנין, לאדבקא לון בשמונה דהיא בינה, כי לא תדע מה, כלומר דאי לא תחבר יתהון בחכמה דתדע הוא מלשון וידע אדם, והיה ח"ו ההוא סטרא דרע"ה על הארץ דהיא כנסת ישראל, ויהי ימי יעקב וכו' רמיז דבמספר קטן סליק כ"א לקבל שם אהי"ה, ויקרבו ימי ישראל למות, כלומר דכל יומין דבר נש מתעסק בתורה ובמצות הנהו יומין אינון חיין, וכד מאית בר נש ולא עסיק בתורה ובמצות הנהו יומין מתין אינון לגבי דידיה, וכד מתחלש תוקפא דבר נש ולא יכיל לאתעסקא בתורה ובמצות כדקא יאות אתמר בהנהו יומין דאינון קרובים למות, דמגו דלא מתעסק בהו

כדקא יאות הוו להו קרובים למות והוו להו כמו מתים, ושכבתי עם אבותי כלומר בעידן דתיפוק נשמתי מיד תדבק באתרא דאבהתי ומש"ה דמיד ונשאתני ממצרים וקברתני בקבורתם, הזהרני לתת חלק בכל שבוע לחכמת הקבלה ושלא להתפתות אחר הרהורי היצה"ר רק לכוון תמיד בק"ש ובתפלה ולבטל כל הנך הרהורין וכו' ואתה שלום:

אור ליום שבת עשרים לאדר, ה' עמך וכו', אני אני המשנה המדברת בפיך, אני המחרבת ים חוללת רהב, אני האם המייסרת, אני המלאך הגואל. ורזא דיעקב דאמר המלאך הגואל אותי כלומר דהנך סטרין מהדרי סוחרני דכנסת ישראל, ואיהי קיימא באפייהו דלא יכלין למיקרב לא לת"ת ולא ליסוד והיינו אותי דהיינו יסוד כי הוא אות הברית, מכל רע כל היינו נמי יסוד וכנסת ישראל נטיר ליה דלא יקרב רע, יברך את הנערים, נערים היינו מטטרון וסנדלפון, וליוסף ולבנימין אדביק בצדיק עליון ותחתון. כלומר דיוסף הוא לקבל יסוד דספירין עילאין ובנימין הוא לקביל צדיק דכנסת ישראל ואפרים ומנשה לקביל עלמין דמטרוניתא דאמרן, ויקרא בהם, כלומר יושפע מלשון ויקר' אל משה, שמי ושם אבותי וכו' כלומר ישפע בהו שפעא דתלת אבהן, וקאמר שמי ברישא ובתר הכי אברהם לחברא רחמי וחסדי כחדא ויתגברו על דינא. וקאמר וא"ו ביצחק לאכללא שמאלא בימינא וידגו כלומר דמטטרון וסנדלפון אינון דגים דשלטי בים דהיינו כנסת ישראל ואינון תנינים, ומשום דכד איהו יבישה ח"ו הא אינון מתגליין. וכד איהי מלאה כל טוב הוו מחפן במיא די בימא, להכי קאמר בקרב הארץ כלומר דליהוו טמירין בגו ימא ולא להוו נגלים, דלא הוו נגלים אלא כד היא יבשה ח"ו והא מדגמרת מתנייתא דילי מלוין יתך שבעה ענני כבוד כמא דאמרית, להן אתתקף ולא תשתבק מתורתי ויראתי אפי' רגעא חדא:

ברוך אלהי שזכני להשלים ספר בראשית, בכחו הגדול מגיד אחרית מראשית, ובעזרת השם נזכה להתחיל ולהשלים ספר שמות, בכחו הגדול הסובל כל העולמות:

פרשה יב

פרשת שמות מהדורא קמא: אור ליום השבת י"ט לטבת, ה' עמך, רק כי תדבק בי ביראתי באהבתי ולא תפריד מחשבתך אפי' רגע אחד, ובשעת ק"ש ותפלה הזהר מסמאל ונחש ויצה"ר דרדפין אבתרך ושרוף יתהון בקש דק"ש ויחד לבבך לעבודתי, ולך בהשכמה לבית הכנסת, והטוב בעיניך שאינך הולך מיד בהשכמה לבית הכנסת, ותמיד אתה צריך להשלים אחר התפלה ולא נכון לעשות כן רק פעם אחת בכמה זמן, והלא את ריש מתיבתא רבא דא"י וכו' ועתיד ליעשות נסים על ידך דוגמת חכמי התלמוד. למען ידעו

בני הדור כי יש אלהים בישראל כי כשם שזכית לדבר עמך פה אל פה, כאשר אני מדבר עמך והא דבר שלא עלה על לבך ודעתך כן אזכך ליעשות נסים על ידך:
והלא בפרשתא דא איכא למידק, מאי ואלה שמות כו' הא מנה יתהון בפרשת ויגש, ואוף דאמור רבנן שמנאן בחייהון וכו' אכתי איכא טפי:
אבל רזא דמילתא דכיון דנחתו ישראל למיקבר ית יעקב נחתא שכינה עמהון ואתדבקו נשמתין דשבטייא בספירין. והיינו דכתיב ואלה עם וא"ו מוסיף על הראשונים לאדבקא להו בת"ת דרמיז בוא"ו, דרזין דשמהן תלי במאי דאמור רבנן אל תקרי שמות אלא שמות דמאן דאיקרי אברהם נוטה לצד עשיית חסד. ומאן דאיתקרי יוסף או הוא גבור בעריות או הוא זן ומפרנס לאחרים כמו יוסף שזן וכלכל את אביו ואת אחיו וכן שאר שמות, ואע"ג דאיניש רשיעיא אית ליה שמא דצדיקא, ההוא שמא לאו למגנא הוא. דמ"מ אית ליה נטייא למדה דרמיז דהוא שמא ליה, ראובן שמעון ולוי רמיזא לג' אבהן, ראובן בחסד והיינו דכתיב ביה כי ראה ה' כי שנואה אנכי דרחים עלה מסטרא דחסד, שמעון לגבורה, ומש"ה עביד נוקמא בשכם, לוי בת"ת ומש"ה כד מתחבר עם שמעון כלי חמס מכירותיהם משום דסמיך ליה, והיינו דכתיב הפעם ילוה אישי אלי כי ילדתי לו שלשה בנים כלומר כיון דילידת ית לוי דרמיז בת"ת ילוה אישי אלי דאיהו נמי רמיז בת"ת וכמא דאיהו איש תם יושב אהלים דאיהו מחבר בין שני אהלים דהיינו חסד וגבורה והכי נמי לוי בההוא גוונא, ויהודה רמיז למלכות והיינו דכתיב הפעם אודה את ה' דהפעם רמיז במלכות ומשום הכי אמרה אודה את ה' דכנסת ישראל הוא אתרא דהודאה ברזא דאלהים אל דמי לך וכתיב ביה וא"ו לחברא לה עם ת"ת, ישששכר רמיז בבינה, כדכתיב ומבני יששכר יודעי בינה לעתים, זבולון רמיז בחכמה, כדכתיב בנה בניתי בית זבול לך, בנימין רמז בכתר, ומשום הכי נבנה בה"מ בחלקו וכתיב ביה וא"ו למירמז דת"ת סליק עד הכתר, דן הוא רמז להוד דאיהו מסטרא דבינה, נפתלי רמיז לנצח והיינו דכתיב נפתולי אלהים נפתלתי לשון שפע דמתמן נגיד שפעא, וא"ו דכתיב ביה רמז דמחובר לת"ת, גד רמז ליסוד דגד לישנא דמזל הוא, ומיסוד נוזל כל שפע וכל טוב לעלמין, אשר רמיז למלכות והיינו דכתיב ביה באשרי כי אשרוני בנות, וא"ו דכתיב ביה למירמז דסלקא ומתחברא בת"ת, וימת יוסף וכל אחיו, ובני ישראל פרו וישרצו וכו' הכא רמיז רזא דאוליפתך דצדיקים מולידים במיתתם יותר מבחייהם, דכד מסתלק צדיק מן עלמא כמה נפשין דאזלין ערטלאין בעלמא ולית להון נייחא אזלין לגבי'. וכד מספידין עליה ואמרין ד"ת עליה נפשיה מתעטפת בהנהו מלין וע"י כן היא סלקא בדרגא עילאין, והנך נפשן אוף הכי מתעטפי בהנך מלין קדישין, ועי"כ מתגזר עלייהו דיתגלגלו, וכל חדא וחדא

גזרי עלה בההוא שעתא בהי דוכתא יתגלגלו, ומתקנין להו דוכתא דיהון תמן בין כך ובין כך, נמצאו צדיקים מולידים במיתתם יותר מבחייהם, והיינו רזא דהורדת דמעות על אדם כשר רמז להאי שפעא דנחית מלעילא להנהו נפשן, והיינו דלא פרו בני ישראל עד דמית יוסף וכו' וע"י מיתתהון נחתו כל הנך נפשן ואיתגלגלו בישראל, וע"י כך פרו וכו' והיו יולדות ששה בכרס אחד רמיז לשית ספירין דמשפען במלכות דאיקרי ארץ, והיינו דכתיב ותמלא הארץ אותם, ויקם מלך חדש כלומר ממונה דההוא סטרא בעא לאפוקי שפעא ממלכות קדישא והיינו דכתיב אשר לא ידע את יוסף דידע הוא מלשון והאדם ידע את חוה אשתו כלומר בעא דלא להוי ידיעא ליוסף הצדיק במלכות, ויאמר אל עמו דהיינו דרגין דיליה, הנה כלומר מסטרא דהנה דכנסת ישראל כד"א הנה מטתו שלשלמה. עם בני ישראל רב ועצום ממנו הבה נתחכמה לו, כלומר ניסב לנא שפעא דאתי לחכמה תתאה מחכמה עילאה, פן ירבה וכו' ועלה מן הארץ כלומר יסתלקון בעלוייא מסטר דארץ דהיינו כנסת ישראל, וישימו עליו שרי מסים וכו' לאכפאה כנסת ישראל תחות ההוא סטרא, והיינו ויבן ערי מסכנות דההוא סטרא אתר דמסכנותא הוא, וימררו את חייהם דההוא סטרא אתר מרירותא, והא הכא שיתא, וימררו חד בעבודה תרי בחומר תלת, ובלבנים ארבע, ובכל עבודה חמש, בשדה רמז לשדה תפוחי', את כל עבודת' כו' שית רמיז לשית ספירין דמשפעין לכנסת ישראל דבעו לאפסוקי שפעא דנגיד מנהון לכנסת ישראל ולמנגד ליה לההוא סטר והוא אתר מרירותא, כל הבן הילוד היאורה תשליכהו, משום דהוי פלחי ליאור פקיד למרמי בגוה בני ישראל למיהב ליה תוקפא, והבת תחיון משום דנקבה אית בה סטר דדינא, ומשום דהנך סטרין מסטראה תלי משום הכי פקיד דיחיון יתהון, הא גליתי לך רזין עילאין לכן הזהר ביראתי ותורתי ביותר, ואזכך למיגמר חיבורא דילך ולא תצטער על דאת מטפל בצורכי ציבורא ועל ידי כן אתה מבטל מעסקא דאורייתא דאחוז בזה וגם מזה אל תנח ידיך כי שניהם כאחד טובים, ועל ידי הכל אדם זוכה לחלוקא דרבנן למהוי ליה כתונת פסים, ומכנסים ואבנט, דעסק התורה לחוד, ותפלה לחוד, וצרכי צבור. ומכלהו מתעבידי הנהו לבושין לאתלבשא בהוא בר נש כד נפיק מהאי עלמא לכן התעסק בכולהו, והסר מחשבות מלבבך ותמיד יהיו מחשבותיך בתורתי ויראתי ואהבתי לבל תפריד מחשבותיך ממני ואם תתעסק בחכמת הקבלה. אתן לך חלק יפה בו ואזכך לאתוקדא על קדושת שמי ואתה שלום:

ומה דהויתון בעניינא דבנות ישראל לא היה להן שער בית השחי ושער בית הערוה והקשה שלמה בחירי אם כן האיך היו בודקין למיאונין יפה תרצת שהיו בודקין לגומות, ועוד יש לומר שהיו בודקין בסימן העליון, אבל מאי דאיכא למידק הוא, היאך היו בנות

ישראל אז חסירות מדבר שהוא דרך עולם כדרך ברייתו של עולם, אבל רזא דמילתא דהנך שערות רמז להנך סטרין דסחרי לכנסת ישראל, ובההוא זימנא הוה מנהרא כנסת ישראל ואין שטן ואין פגע רע ולמרמז להכי לא הוו להו אותן שערות, וכן יהיה לעתיד וכו' ואתה שלום:

בליל ששי כ"ה לטבת חלמתי שהיה דורש אתהלך לפני ה' בארצות החיים, יקר בעיני ה' המותה לחסידיו כלומר משום דקשה בעיני ה' מיתת חסידיו, דהא פרידת הנפש מהגוף דמי למפריד דבר שהוא דבק ביותר עם חבירו דוגמת מפשיט עור מהבשר, דמהאי סליק עם האיך ומהאיך סליק עם האי, ומשום הכי מה עביד קב"ה, מחוי ליה טפי מאגרייהו טובא כי היכא דבההוא חביבותא תסתלק נפשייהו, ותתדבק לעילא, ותתפרד מגופא בלי צער וזהו דוגמת מיתת נשיקה וכמו שאמר בספר הזוהר ברזא דלא נפקא נשמתא עד דהיא חזייא לשכינתא וכו' כמא דעבדי לשונרא וכו' ואתה שלום:

אור ליום ו' ח"י לטבת. ה' עמך וכו' רק אם תדבק בי וכו' ותכוין בתפלתך והזהר מסמאל ומנחש ויצ"ה הרודפי' אחריך להפריד מחשבותיך, והא רזא דויקם מלך חדש. היינו רזא דשפחה כי תירש גבירתה ברזא דמצרים שניה לארץ ישראל והא איכא לקבל מלכות קדישא, דכל מה שברא הקב"ה הוא ברא כנגדו, וברא ההיא שפחה למיסב שפעא דאתי לביתא, דלא ידע הוא כמו והאדם ידע את חוה אשתו, את היינו ביתו של יוסף דהיינו צדיק כלומר דלא יתחבר יסוד עם ביתו אלא ההוא שפעא תיסב שפחה, ויאמר אל עמו היינו דרגין דיליה, הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו היינו תיקון דקודשא, רב ועצום ממנו, הבה הא הכא ה' עילאה ותתאה, ות"ת ובי"ת דהיינו בינה, נתחכמה היינו חכמה, לו למ"ד רזא דמגדל הפורח באויר, וא"ו ברזא דת"ת. ובכן אתה שלום וכל אשר לך שלום והזהר מלהרהר בדברים בטלים ותשרוף כל אותן הרהורים הרודפים אחריך ואזכך לאתוקדא על קדושת שמי:

אור ליום שבת ח"י טבת שנת ש'. ה' עמך וכו' והא איכא למידק אמאי אהדר למימר ואלה שמות בני ישראל בחר דכתיב הכי בפ' ויגש אבל רזא דמילתא דכיון דסלקו שבטייא למקבר ית יעקב. אתעלו ונחתא עליהון נשמתא קדישא בארבע גדפין, והיינו איש וביתו באו האיש היינו נשמתא וביתו חיינו רוחא א"נ איש היינו רוחא, וביתו היינו נפשא, וקאמר הבאים מצרימה את יעקב היינו לומר דכיון דאתקבר יעקב ואתדבק נשמתיה בדוכתהא. רוחא או נפשא דיליה אתיא:

פרשת שמות מהדורא בתרא:

אור ליום שבת שנת שו"ה בחודש טבת, ה' עמך וגו' הלא לך למינדע דמצרי סוד קין והיינו דקאמר וירא איש מצרי מכה איש עברי מאחיו דכיון דאמר איש עברי לא הוה צריך למימר מאחיו, אלא מאחיו קאי לעיל והוה ליה כאלו כתב וירא איש מצרי מאחיו מכה איש עברי והיכי קטליה תנן עיניו נתן בו ונעשה גל של עפר והיינו דכתיב ויטמנהו בחול דהיינו עפר של מצרי עצמו נעשה חול או עפר ולא תקשי לך קרח הוא קין דבההיא שעתא דאתקטיל מצרי נולד קרח ואתגלגל ביה. הא לך רזא דנא וייחד כל מחשבותיך לי ומעט בהנאות בכל אשר הזהרתיך תעשה ואתה שלום:

פרשה יג

פרשת וארא מהדורא קמא: אור לשבת בראש חודש שבט, ה' עמך וכו' הלא אודעתיך רזא דגלגולא דידך ורזא דנשך, ורזא דהאי אתתא כשרתא דאית לך ותשתמודע כמה יקר אית לך לאנהגא בה, והלא את חזי דההיא קרתא דניקופו"ל אתגזר עלה וכו' בגין מיעוט צדקה ומיעוט אורייתא דהוה בהו ואת קום ואפיק ביתא מההוא אתרא וגם תיעץ לחותנך דיפיק ביתא וממוניה מתמן, ואוף דישתאר בהו איהו לית בכך כלום, ואי יקבל ממך מוטב ואי לאו לית עלך אשם. והלא יומא דא יומא דא יקירא וחסינא הוא. דאית ביה תרי דרגין שבת וראש חדש ואע"ג דביומא כי האי אתענשת בברך הכי הוי איצטריך לאשלמא חובך דהא אית לאיסתכלא דבשבתא מית, וברך קדמאה בשבת אישתקל מילוליה, וברתא קדמאה בשבתא מיתת ואוף אמהון בשבתא מיתת. והא מיתו לך ארבעה דוגמא דדוד דמיתו ליה ארבע בההוא חובא, ובגין דחובא קדמאה הוה וכו' דאיהו מטי ליסוד, וכנסת ישראל דאיקרון שבתות וחובא דגלגולא תניינא הוה וכו' והוי כאלו מטי לכנסת ישראל דאיהי שבת, וחוביה דהאי גלגולא הוה וכו' דאיהו ביסוד וכנסת ישראל ומשו"ה אתענשת בשבת כל הנך זימני. והשתא דקבילת עונשך הנה עתך עת דודים ובזכות הנך יומין דצמת וסגיפת נפשך בכל הנך סגופייא ואוף דצמת הנך שבעא יומין אי תדיר תהרהר במתנייתי ולא תפריד מחשבתך מנייהון כלל כדעבדת בהני תרי יומין תסתלק בסילוקין עילאין ותדבק מילין דלא אדבק להו בר נש מהיום כמה שנין ותזכה למיסק עלתא כלילא קמאי דתתוקד על קדושת שמי בשרך וגרמך אוכלך ומישקך כולא יסק לרעוא קדמאי ותשתאר קטמא חוורא ותסתלק כעמר נקי, והלא בהאי איתתא דזכיתך תזכה בה בבנין קדישין והכי קאמר קודשא בריך הוא למלאכי רקיעי איזילו דברו על לב יוסף תאיבי דתב בתיובתא קמאי וקראו עליו כי נמלא צבאו:

דהא אית לדקדקא בהאי קרא מאי דברו ומאי קראו ותו דאורחא דמילתא קריא תחילה ואח"כ דיבור והכא נקט איפכא, ותו מאי כי מלאה צבאה כי נרצה עונה, ותו מאי כי לקחה מיד ה' כפלים וכו' דהא אולפנא דמדה טובה מרובה ממדת פורענות. וידוע הוא דאי הוה קב"ה מגבי מחובי ברייתא אחד מני אלף לא הוו יכלין לאתקיימא אפי' רגעא חדא, ואיך קאמר קרא כי לקחה מיד ה' כפליים ותו איך ייחס האי דהא מטי מפרי מעשיו דבר נש בישא ולא מקודשא בריך הוא דהא איהו בעי דלא יהא בישו לשום בר נש, אלא עובדוי גרמין ליה, אבל רזא דמילתא איהו דקודשא בריך הוא אמר דברו על לב ירושלים דלב היינו תפארת, ועל לב היינו ההוא דאיהו על לב דהיינו בינה, כלומר אשפיעו שפע ברכאן מבינה לירושלים, וקראו אליה כלומר זמינו יתה לאשפעא בה האי שפעא וקראו הוא מלשון ויקרא אל משה דאתמר על מלכות, כי מלאה צבאה כלומר דבזמנא דגלותא כי היכי דירושלים של מטה היא חריבה וריקנייא מאוכלסאה. הכי נמי ירושלים של מעלה, וקאמר דבההוא זימנא תתמלי מאוכלסין והיינו כי מלאה צבאה כלומר נתמלאת צבאות וגדודים, כי נרצה עונה כלומר דעונה מוליף עליה זכו ברזא דעונות נעשות לו כזכיות ולא תקשי היאך אפשר למהוי הכי דהא ידעת דחובא דחב בר נש יתיב קמיה קב"ה ומוליף עליה חובה ואמר פלוני עבר לי ביום פלן וכד תב בר נש מההוא חובא, הא איהו מכריז ואמר קמיה קב"ה פלוני דעבד לי ביום פלן תב בתיובתא מני, אשתכח דחובא גופי' מוליף עליה זכו והיינו כי נרצה עונה כלומר דעונה גופי' מרצה קמיה קב"ה עלה למימר דתבית בתיובתא מיני', כי לקחה מיד ה' כפלים בכל חטאתיה כלומר ועל כן יהב לה קודשא בריך הוא כפלים מכל מה דאיתגרע מניה דחטאתי' היינו גרעוניה. כמה דאת אמר והייתי אני ובני שלמה חטאים, והיינו דקאמר כי לקחה מיד ה' כלומר דפורענות נחית עליה מסטרא דגבורה, והשתא תתנחם ותיסב מיד סתם דהיא יד הגדולה דהיינו חסד, ומה' דהיינו תפארת, מתרווייהו תיסב תנחומין דילה, והיינו מיד ה' אשתכח דנסבא כפליים טיבו מבישו דהא בישא נחת עליה מחד מכילא וטיבו נחית עליה מתרין מכילי, והכי את אפסדת תרין בנין וחד ברתא, ותזכה דמהוי לך מהאי אתתא כשרתא ארבע בנין קדישין כמא דשאלת מעם ה' ותרתין בנן, ובתר הכי תתוקד על קדושת שמי ותסתלק כעמר נקי:

והלא בעינא לגלאה לך רזין בפרשתא קדישתא דא דהא אית לדקדקא מאי וידבר אלהים דהא בכל דוכתא אתמר וידבר ה' ומאי שנא הכא דקאמר אלהים. ותו דלא קאמר מאי דבר, ותו מאי ויאמר אליו אני ה'. ותו מאי וארא אל אברהם וכו' ותו מאי ושמי ה' לא נודעתי אמאי לא קאמר ושמי ה' לא נראיתי כדשרי וארא. או לישרי ואודע אל אברהם,

ותו מאי וגם הקימותי וכו' ותו מאי וגם אני שמעתי וכו' ובתוך זה נפלה עלי תרדמה וישנתי יותר משעה ובתר נתעוררתי והייתי פוסע בבית וקורא משניות עד אחר שהאיר היום כחצי שעה ואז ישבתי על ארגז אחד ועודני גורס משניות, והנה קול דודי דופק בפי וכינור מנגן מאליו ואומר:

הלא הקושיות שהקשתי בפרשה יישובא דידהון, דהא משה אקשי למללא קמי שכינתא ולהכי וידבר אלהים דהיינו שכינתא דאיתקריאת אלהים איהי מלילת עמיה לאתרעמה מיניה, וקאמר הלא אנא משפעה דאישתפע בי ברישא דאצילות אית לך לאנהגא בי יקר ותו אית לך לאנהגא בי יקר משום דה' דהיינו ת"ת משפע בי והיינו דקאמר ויאמר אליו אני ה', דויאמר רמיז לכנסת ישראל וקאמר אני דהיא כנסת ישראל דאיתקרי הכי הא מייחדנא בה' דהיינו ת"ת דמשפע בי ולהכי אית לך לאנהגא בי יקר, וארא אל אברהם וכו' השתא קאמר ת"ת הא מלכות קדישא אית לך לאנהגא בה יקר דהא ספירין עילאין דילי מנהרן באברהם דאינון שלשה ספירין חסד גבורה תפארת דבה וע"י ספירין דילה מדבקין בני נשא ספירין עילאין דילי, הא הכא רזא דג' אבהן דאינון יסודא דכולהו ספירין, ולבתר הכי קאמר באל שדי דרמיז ליסוד ולכנסת ישראל דספירין עילאין דמנהרין בהני תרי ספירן דילה, ושמי ה' לא נודעתי האי שמי הוא ברזא דאני ה' הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן. דאיתמר על ג' עילאה דלא סלקי תמן הנך סטרי. והכא קאמר שמי דהיינו תלת עילאי דבה נמי משפעא בהון מתלת עילאי. דספירין עילאי. דילי אלא דאיהו באורח נעלם דלא אתידע, והיינו דקאמר לא נודעתי להם לברייתא דהא לית להו בתלת עילאי כלל, ומשו"ה לא קאמר לא נראתי להם דהוה משמע דלא הות ראייה אבל הוית ידיעא, ובאברהם וכו' קאמר לישנא דראייה למימר דאינון דידעין ברזא דמרכבה קדישא. מחזי להו כאלו חזו ראייה ממש בהנך ספירן דמדבקי, וגם הקימותי את בריתי היינו רזא דיסוד, מחברנא ליה בספירן דמטרוניתא והיינו אתם, לתת להם את ארץ כנען כלומר למיתן לספירן דמטרוניתא דביקו בספירין עילאין דאיקרון ארץ כנען משום דמאן דמדבק בהו מכנע חומרי' וגופי', את ארץ מגוריהם וכו' כלומר ותדע דדין הוא לייחדא לה בהו, דהא היא ארץ מגוריהם כלומר דהא מנייהו נפקת ואיהי מנא דכולהו כמא דאוליפתך, וא"כ דין הוא דתתייחד בהו, וגם אני שמעתי וכו' כלומר ובגין כך אני דהיא כנסת ישראל אתייחד בה והיינו שמעתי מלשון השמיעני. את נאקת בני ישראל וכו' כלומר דנאקה דילהון מטי בה דעמו אנכי בצרה. ומש"ה ואזכור את בריתי כלומר אהא בזכר לאתייחדא עמיה, לכן אמור וכו' והוצאתי והצלתי וכו' לקבל ארבע גאולות ארבע כוסות ואינון לקבל ארבע רגלי המרכבה דאינון שלשה אבהן

וכנסת ישראל והיינו רזא דדצ"ך עד"ש באח"ב דדצ"ך רמיז בתלת עילאי ועד"ש רמיז בג' אבהן ובאח"ב רמיז באינך ארבע, דהא באיתערותא רגזו מיא ואיתהפכו לדמא. כד"א הים ראה וינוס, ובאיתערותא דחכמה אתא צפרדע דאיהי קרי תדיר והכי הוא חכמה, דכתר עליון מתעלם טובא וחכמה מפיק מילוי לעלמא, ובאיתערותא דבינה הוו כנים משום דמינה רחשין כל ריחשי' וכל תולדין דעלמין (נראה לי דהיינו רזא דותהי הכנם ואוף רזא דולא יכלו החרטומים דליכא מאן דיכיל לאדבקא בהאי אתר) ובאיתערות' דחסד הוה ערוב דהא מחסד נפקין כל ברייין דעלמא. דהא איהו ראש שבע ספירות הבנין, ובאיתערותא דגבורה הוה דבר דאוקיד עלמא בשלהובוי, ובאיתערותא דת"ת הוי שחין מסיטרא דדינא דאית ביה אוקיד עלמא בהנך אבעבועות. וברד באיתערותא דנצח דאתי מסטרא דחסד דאיהו מיא ומימוהי גלידן, וארבה באיתעורו דהוד דאתי מסטרי דגבורה דאוקד עלמא בשלהובוי, והכי ארבה מוקיד מיכלא דבני נשא וחושך באיתערו דיסוד דאיהו אור דגנזו הקב"ה לצדיקים. ובגזינו דיליה הוה חושך ומכת בכורות הוה באיתערו דמלכות מתתא לעילא, ואוף מדבקא בחכמה עילאי דאיהי בכור אי נמי ברזא דאוליפתך בספירין דחכמה וחסד ונצח כחדא, ובינה ופחד והוד כחדא, וכתר ת"ת ויסוד ומלכות כחדא, והשתא דם רמיז לחכמה דאיהי רישא דדינא כד"א בכור לדין, וצפרדע רמיז לחכד דכמא דצפרדע צעיק וקרי תדיר ולא משתכיך הכי נמי חסד לא משתכיך מלאפקא תולדין ושפע ברכאן לעלמין כולהו דהא הוא ראש עולם הבנין, וכנים רמיז לנצח דאיהו מפיק חיים לעלמא, וערוב רמיז לבינה דמינה נפקין כולהי חיים לזינייהו, (נ"ל דתמן כל מילי בערבוביא ואכתי לא איתפרש עד דנחתי לכולהי ספירן), ודבר רמיז לגבורה דמוקיד עלמא בשלהובוי, שחין רמיז להוד דאיהו דינא ולהכי אוקיד עלמא בהנך אבעבועייא. ברד רמיז לכתר עליון דאיהו לובן העליון והכי הוה ברד חיור, ארבה רמיז לת"ת דאיהו גופא דאילנא, והכי ארבה אכיל ושיצי גופא דמיכלא, חשך רמיז ליסוד כמה דאמרן, מכת בכורות רמיז למלכות כמה דאמרן והשתא הני ארבע גאולות וד' כסי רמיזי בהנך ד' כתר ת"ת יסוד ומלכות דיתיחדו ספירין עילאין בספירין דמטרוניתא ברזא דוהי' מדי חודש בחדשו וכו' דהיינו לומר שבת וראש חדש תרווייהו זמני סליקו דכ"י, אלא דבר"ח סלקא ונקטא שפעא ומזונא באורח דמתחזי לעין דהא חדתותא דסיהרא מתחזי לעין, ובשבתא מסתלקא ומתייחדא באורח נעלם וקאמר בזמנא דגאולה יתיחד חודש בחדשו ושבת בשבתו. כלומר דספיר' דכנסת ישראל יתייחדו בספירין עילאין, והיינו יבא כל בשר להשתחוות לפני דכל היינו מלכות דספירין עילאין ובשר דהיינו מטרוניתא, ואיקרייא הכי משום דעל ידה מתזני עלמא דבשר וקאמר דבההוא זימנא

ייתון כנסת ישראל דספירן עילאין ומטרוניתא דאינון אזלין כחדא ברזא דותבאן שתיהן בית לחם דהא אינון רזין דתרי ההי"ן כמא דאוליפתך וקאמר דייתון להשתחוות כלומר לאדבקא ספירן דמטרוניתש בספירין עילאין, דהא איהו מנא דכולהו וכד מתדבקת בהו היינו השתחויה דילה, והיינו דאמר קרא לפני דהיא מטרוניתא דאיקרייא הכי ברזא דפני ה' חלקם, כלומר כד אתחייבו ישראל גלותא מטרוניתא אגלית יתהון, לא היא אם הממונת ליסר העוברים, אי נמי דהכי איצטרך דאיהי תחלק יתהון כי היכי דלא ייבדון ביני עממיא דאלו הוו מבדר להו ההוא סטרא הוו אבודין בגלותא ח"ו אבל מטרוניתא בדרא יתהון ברחימו כי היכי דלא ייבדון וכו', ולא שמעו אל משה מקוצר רוח כלומר משום דחזו דלא הוו בהו עובדין דכשרין וטבין כי היכי דרוח היינו תפארת יתער עלייהו והיינו מקוצר רוח כלומר בסבת דרוח דהיינו תפארת הוה קצר בסיבת עובדיהון, ומעבודה קשה כלומר ועוד דעבודה דהיינו מלכות דאיקרי הכי משום דכל עבידתא דעלמא מתעביד על ידאה חמו דהוה קשה כלומר דהוה מלייא דינא וחשיבו דהוה לנגדא עלייהו ומש"ה לא שמעו אל משה, ואינהו לא ידעי דההוא תוקף דינא דהוה במלכות הוה לאתויי על מצראי הנך מחאן והיינו דקאמר משה הן בני ישראל לא שמעו אלי וכו' כלומר אי בני ישראל גופייהו חשיבו דהאי תוקף דינא הוה למיתי עלייהו ולא אסיקו על דעתייהו דליהוי למיתי על מצראי. כל שכן דפרעה ומצראי יחשבו דלאנחתא עלייהו דישראל הוו הנהו בישין ח"ו ולא למיתי על מצראי וכי תימא אברר לי' ואוכח לי' דלמיתי על מצראי ננהו, להכי קאמר ואני ערל שפתים ורזא דהוה משה רבינו ע"ה ערל שפתים למירמז דלא אתא לעלמא משום צורכיה אלא לזכאה דרא דהא שפתים רמיזא בנצ"ח והו"ד דאיהו אתר נביעו דזרעא לאפקא תולדין לעלמין דמשום הכי הוה ערל שפתים לומר דלא הוה צריך לעברא בהנהו שפתים משום גופי' אלא לזכאה דריה, הא גליתי לך רזין עילאין וטמירין, ואתה שלום:

יום רביעי ה' לשבט בעת המנחה ואני גורס המשניות, חזק ואמץ בתורתי וייחד לבבך שלא להפריד מחשבותיך מתורתי ויראתי הדבק בנצחי בנקיותי בסודי בעוזי כו' בתפארתי בתורתי בתשועתי ובתשובתי כי מה שאתה מבקש מהקב"ה שידריכך בדרכי תשובתו הן אלה הדרכים שאני מלמדך הם הם דרכי תשובתו ואתה החזק בהם לבל תפריד מחשבותיך אפילו רגע מתורתי ויראתי ובטל מלבך כל הרהורים הבאים לך מיצה"ר ונחש וסמאל מכניסים אותם בלבבך לאבדך להוממך להשמידך ואתה עמוד כנגדם ובטל אותם מלבך ואל יכניסו דבריהם באזניך ובכן תאבדם תהוממם תשמידם כי אליך תשוקתם ואתה תמשול בהם. כי מה שאתה רואה שלפעמים אני מדבר אליך

ואינו עולה הלא ידעת מה שאחז"ל שמא יגרום החטא ועוד דאפילו לא יגרום הרהורים הבאים בלבך הם גורמים שכל דברי לא יעלו וגם הם גורמים לי לגמגם ואיני מגלה לך כל הדברים, לכן הזהר והשמר מהרהורים ההם ובפרט בעת התפלה בטל כל המחשבות ההם וייחד לבבך לתפלתי ועבודתי וצריך אתה שלא תסיח דעתך כלל. כי ברגע אחד שתסיח דעתך יצרך הרע יאבדך יהוממך ישפילך ישמידך ויפילך בבור תחתיות. לכן אתה תהיה תמיד ער לתחבולותיו ואל תעלם דעתך אפילו רגע אחד ממנו ותמיד תהיה באזהרה ממנו כי זהירות מביאה לידי נקיות ובכן תאבדהו תשמידיהו תהוממהו תכניעהו תחתך כי צריך אתה להשתדל הרבה שלא תעלים זהירותך ממנו אפילו רגע אחד ובפרט בעת ק"ש ותפלה בהשתדלות נמרץ צריך אתה לשרוף כל הרהורים ומחשבות בטלות שמכניס בלבך בקש דק"ש, ובכן תתעלה ותתנשא וראה וחשוב כי בכל הרהורים שיהרהר האדם בעסקיו לא מוסיף ולא גורע ולא מבטל מהנגזר עליו דבר ולכן בטל הרהורים מלבך:

והלא בפרשתא קדישתא דא איכא למידק במה דדקדקו חז"ל אמאי כתיב וידבר אלהים ולא כתיב וידבר ה'. ותו מאי ויאמר אליו אני ה', ותו מאי וארא אל אברהם וכו' ותו מאי ושמי ה' לא נודעתי להם:

אבל רזא דמילתא דמשה רבינו ע"ה סבר דכיון דקב"ה שדרי' למיפרק ית ישראל. דהא עברו ימי הרעה. ואתא זמן פורקנא, ואע"ג דא"ל ונטיתי ידי במצרים וכו' סבר דישראל, לא יהא להון בישא מכאן והלאה כיון דמטא זמן פורקנא ואוף במצראי יעביד בהון אתין ומופתין דלא לינזק להון טובא. ומש"ה קאמר למה הרעות לעם הזה למה זה שלחתני כלומר למה אבאשת לישראל טפי ממאי דהוו מבאשי להו מקדמת דנא כיון דמטא עידן פורקנ' וכי תימא דאכתי לא מטא השתא. למא זה שלחני השתא, הוי לך לאמתוני עד דימטי להון זמן פורקנא, ואהדר ליה קב"ה ואמר ליה, דהא ודאי מטי להון זמן פורקנא, והיינו דאמר ליה עתה תראה וכו', ואמר ליה וידבר אלהים וכו' כלומר אי תימא כיון דמטא זמן פורקנא למה הרעות לא דרכי דרכיך, דהא אנא פועל בדינא וברחמי כחדא, והיינו וידבר ויאמר דחד דינא יחד רחמי, וכן אלהים וכו' ואמר ליה אני ה' כלומר אני דהיא כנסת ישראל דהיא דינא רפיא ות"ת דאיהו רחמי כולא חד, וארא אל אברהם וכו' כלומר איתגלתי להון בשם שדי דהיינו כנסת ישראל, דאוף דאמרית להון אני ה' הוא בתפארת דכנסת ישראל ולא אדבקו בספירן עילאי, והיינו ושמי ה' לא נודעתי להם כלומר באספקלריא דנהרא לא איתידעית להון, ונסיתי להון בכמה נסיונות ולא איתרעמו ואת דאסיקתך לאתנבאה באיספקלריא דנהיא איתרעמת קדמי, לכן אמור לבני ישראל

וכו' והוצאתי והצלתי וכו' לכן בני שמע בקולי לאשר אני מצוה אותך ויודוך כי תיטיב לך ואתה שלום:
אור לשבת ד' לשבט, ה' עמך וכו' הלא לך לאתדבקא תדיר במשניותי ולא תפסיק מהם אפילו רגע אחד כי אני מתחבקת ומתדבק תמיד עמך:
ובפרשתא קדישתא דא אמר עודך מסתולל בעמי לבלתי שלחם, כלומר לקיתא בעצמך שבע מכות ולא הרגשת והיינו דקאמר מסתולל כלומר עשית עצמך כמסילה שאינך מרגיש המכות, דוגמת מה שאמר הנביא ע"ה על מה תכו עוד תוסיפו סרה ותו מכף רגל ועד ראש אין בו מתום ומשום הכי עד מכת בכורות לא אייתי עליה מכות בגוף דהא ארבה וחשך אינם מכות בגוף וכיוצא:

פרשה יד

פרשת בא מהדורא קמא: אור ליום שבת ח' לשבט, ה' עמך וכו' וכל אשר אתה עושה ה' מצליח ויצליח ויהי ה' את יוסף ויהי איש מצליח ובענין פרשתא קדישתא איכא למידק בה אמאי כתיב ויאמר ולא כתיב וידבר, ותו מאי בא אל פרעה הוי סגי למימר דבר אל פרעה:
אבל רזא דמילתא דויאמר רמיז לכנסת ישראל, ברזא ואת אמרת קדוש ה' וקאמר למשה בא אל פרעה כלומר עול לגביה ההוא סיטרא להסיג גבול החול. ולהוסיף בגבול הקודש, כי אני דהיינו כנסת ישראל הכבדתי את לבו וכו' למען שיתי אותותי דהיינו חילא ותוקפא דעשר ספיראן דכולהו אחזיאו חילייהו בהנהו עשר מכות כמא דאוליפתך, ולמען תספר, תספר הוא מלשון ספירות כלומר בדיל דספיראן יחזיאו חילייהו. באזני בנך היינו ספיראן אמצעיין, ובן בנך היינו ספירין בתראין, את אשר התעללתי במצרים, דקדק דלא קאמר עוללתי ולא שחקתי אלא התעללתי, כלומר נפעלתי כלומ' אתמליאו כולהון ספיראן דינאן לאייתאה עשר מכות והיינו ואת אותותי אשר שמתי בם, עד מתי מאנת לענות מפני. כלומר דאיבעי לך למהוי לך ענייא כלומ' לאזערא תחומך מקדם שכינתא והיינו מפני דהא שכינתא אקרייא פני ה' דאיבעי לך לאזערא תחומך ולאסגאה תחומא דשכינתא ולהוסיף מחול על הקודש, מי ומי ההולכים דהא לית רעותי בו אלא לחברא בינה דאיקריא מי עם כנסת ישראל דאיקריא נמי מי והוי"ו דהיא תפארת בינייהו והיינו ומי, בנערינו ובזקנינו וכו' כולהון ספיראן בעינן לחברא לון כחדא, נערינו דהיינו אינון נערים דאינון תקונין דמטרונית', בזקנינו היינו תלת' עילאי, בצאנינו היינו נצח והוד דאיקרון צאן כמה דאת אמר ואתנ' צאני צאן מרעיתי, בבקרינו היינו ספירן דאית

בהו דינא, כי חג ה' לנו כלומר כולהו ספירן אנו צריכין לחברא בשלימו על דרך נעוץ סופן בתחילתן, דחג היינו מחול דהוא דבר עגול בסבוב. וכד תנעוץ סופן בתחילתן דמי לעיגולא, וכד חזא פרעה הכי אמר אי יתנהרון כולהו ספירייא בכי האי גוונא כל אינך סיטרין יתבטלון ולא ישתאר לי קיומא כלל, ולהכי אמר יהי כן ה' עמכם וכו' כלומר דלא אסכימו שבעי' סנהדרין בהכי דיתנהרו ויתחברו כולהו ספירייא בכי האי גוונא כל כך שלימא ולהכי רמיז מלת כן דסליק שבעין לקבל שבעים סנהדרין, רעה נגד פניכם, כלומר אתון סברין לאנהרא ספירייא כל כך בגוונא דא דיתעברו הנך סטרי. ולאו הכי דהא יעה דהוא חילא דהנך סטרי איהי שלטא אוף בתחומא דפניכם דהיא כנסת ישראל דאיקרייא פני, לא כן וכו' כלומר ומהכא תשמודעו דלא אסכימו שבעים סנהדרין בהכי, לכו נא הגברים וכו' כלומר דבהכי לא יחברון ספיראן כלהו, אלא בינה וכנסת ישראל עם תפארת כי אותה אתם מבקשים, וקאמר אותה על בינה וכנסת ישראל, ויגרש אותם מאת פני פרעה כלומר האי לקבל דקב"ה קאמר ליה בא אל פרעה להסיג גבולו השתא גירש אותם כי היכי דלא יסיגו תחומיה ומשום הכי אמר ליה בתר הכי אל תוסף ראות פני וכו' אהדר ליה משה כן דברת וכו' כלומר וכי אסכימו שבעים סנהדרין דלא אוסיף עוד ראות פניך כלומר דיתנהרו כל ספירייא בגוונא דיתבטלו כל אינך סיטרי ולא אוסיף עוד ראות פניך משום דליתנהו, עוד נגע אחד וכו' ישלח אתכם מזה כלומר מתוקפא ונהירא דזה ישלח אתכם. דהיינו צדיק ישלח אתכם, דבר נא וכו' וישאלו מאת רעהו וכו' ונצלתם את מצרים לרמוזי דיתערא מנהון תוקפא דלעילא, וירדו כל עבדיך אלה אלי והשתחוו לי כלומר יתנהרון ספירין בגוונא דכנפיים ישתעבדון תחות ספירן, ולא יהא להון שולטניתא, והאי איהו גאולה שלימא, והכי יהוי לעתיד לבא, ואתה שלום:

אור ליום שבת ד' לשבט, ה' עמך וכו' רק כי תדבק בי וביראתי ובמשניותי לא תפריד מחשבותיך אפילו רגע אחד כי אני אני המשנה המדברת בפיך, אני האם המיסרת את בניה התחזק התדבק בי כי אני וכל חיילותי סובבים אותך, ואתה בינינו כמלך בגדוד כי אלו היה ניתן רשות לעין לראות היית רואה מלא עיניך לכל צד כולו מלא חיילות מהם הנבראים מהבל פיך כשאתה עוסק במשנה ואלו הם חונים סביבותך וסובבים כל חיילותי ואתה בתוך כולם כמלך בגדוד, וכלהו מכריזי ואמרי הבו יקר לדיוקנא קדישא דמלכא דהא הוא תנא דילן סברא דילן וכו' לכן ברי אזדהר בנפשך בכל אורחך למיהוי תדיר דביק בי ולא תפריד מחשבתך אפילו רגעא מיני ואעלך גם עלה במעלות רמות, ואם תקבע עתים בחכמת הקבלה אפתח לבך בה דתדביק רזין סתימין דלא אדבק יתהון בר נש מכמה שנין לכן ברי אזדהר בנפשך בכל אורחך מדיבורא כמה דאוליפתך, שהאבר

היותר כבד יהיה הלשון ואזדהר ממיכלא וממשתיא ולא תעבד כמא בהאי ליליא דאע"ג דאזעירת בסעודתא בתר סעודתא אכלית פרי טובא ושתית חמר טובא לכן ברי אזדהר במיכלך ומשתייך דלא יהא דרך הנאה כמה דאוליפתך ולא תשתה בסעודתך חמרא בר מזמנא חדא, ואזער במיכלך, ולא תדחל מחולשת הראות כי אדרבא יחזק ראותך וכחך וייחד כל מחשבותיך ודרכיך לעבודתי:

והלא בפרשתא קדישתא דא אית לך למינדע דשלש מכות אלו ארבה חשך מכת בכורות רמיזי לתלת עילאי, ארבה בבינה דמינה נפיק כל בעלי חיים בעלמא, חשך רמיז בחכמה דאיהי דוגמת חשך דלית מאן דידביק בה אלא זעיר, בכורות רמיז לכתר עליון, דאיהו קדמאה דכולין ספיראן, א"נ חשך רמיז לכתר עליון דלית מאן דידבק ביה מידי, ובכורות רמיז לחכמה דאיהו בכור לדין, והא בהני תלתא דרמיזי לתלת עילאי, ובכן באו בני אדם והפסיקו הדיבור ובכן קיצר ועלה ואמר ובכן ואתה שלום:

אור ליום שבת י"ד ניסן, ה' עמך וכו' והא שדרוני לגלאה לך רזא מאי טעמא ויקרא משה לכל זקני ישראל, היינו טעמא לגלאה לון דיתגלי עליהון עתיקא דעתיקין לפרקא יתהון ואלמלא כן לא הוו מתפרקין דוגמא דמאי דאדכר יציאת מצרים חמשין זימנין באורייתא לאודעא לן דמסטרא דיובלא מתפרקין, ואתה שלום:

אור ליום שבת ו' לשבט, ה' עמך וכו' רק כי תדבק בי וכו' והלא בענין פרשתא קדישתא אית לך למינדע דמאי דכתיב ועד בכור השפחה ומאי דקאמר ועד בכור השבי כולא חד דרגא, אלא הכא קרי ליה שפחה בערך שהיא מקבלת, והתם קרי ליה שבי בעיך שהוא משפיע ומאי דקשיא בפסוק וראיתי את הדם ופסחתי עליכם, אמאי איצטרך סימנא דהא הכל גלוי לפניו איכא למימר דאתא וסימנא איצטריך משום מלאכיא דאתו עימיה ותו איכא למימר דאיכא לאקשויי דההוא סימנא הוי בדמא והוה את מות והוא בהיפוכא במאי דבעו, ותו סימנא מיבעי ליה למהוי מסטרא דלבר והאי הוה מסטרא דמגאו:

אבל רזא דמילתא דבעא הקב"ה דירחצון ביה וישוון ההוא דמא על פתחא מלגאו והיינו דכתיב והיה הדם לכם לאות ובמקום דהוה להו למידחל במחזיהון דמא על פתחא, אדרבא ירחצון במאריהון דפקיד למעבד הכי למהוי להו שיזבתא והאי זכותא דהאי רחיצו יגן עליהון והיינו דכתיב והיה הדם הזה לכם לאות וראיתי את הדם ופסחתי עליכם כלומר אחזי זכותא דרחיצו דילכו, דדמא דהוה- סימנא דמותא יהא לכון סימנא דחיי ברחיצו דמימרא דמאריכון, ובגין כך וראיתי את הדם ופסחתי עליכם, ואתה שלום:

סוד התפילין ובסופא דפרשתא פקיד על מצות תפילין וכו' דהא איכא למידק אמאי תפילין של יד בית אחד, ושל ראש הם ארבע בתים, דתפילין של יד רמיז למטרוניתא, ובה

יחודא דכולהו ספיראן ומשום הכי איהו בית א' ומשום דמלעיל מתפרשי ענפין להכי אינון ארבע פרשיות, והיינו רזא דשי"ן דמלתתא איהו חד ומלעילא ענפין מתפרשין, ותו טעמא אחרינא אינון ארבע פרשיות משום דמארבע שבילין נגיד בה שפעא חד מחסד ונצח וחד מגבורה והוד, וחד מתפארת ויסוד, וחד מתלת עילאי ואע"ג דשפעא דאתי מתלת עילאי אתי דרך תפארת ויסוד מכל מקום באורחא אחרינא הוה כד אתי מתלת עילאי, ותפילין של ראש רמיזי לספירן עילאי, ומוחא איהו רמיז לחכמה ורישא רמיז לכתר עליון, ורצועות איהו רמוז לשפעא דנגיד למיזן עלמין וקיטורא דקטרינן תפילין של יד ברצועה לזרוע רמז לקישורא, דקישורא דבעינא לקשרא מטרוניתא עם ספיראן עילאין וקשרים דמקשרינן סביב האצבע רמז הוא למטטרון וסנדלפון ומלאכים דאינון צריכין לאנהגא עלמא:

אור ליום ראשון של פסח חזק ואמץ כי אע"פ שהיה ראוי לעזבך ולנטשך בשביל שאתה מתעסק בהנאות מאכל ומשתה והפרדת לבך מתורתי עם כל זה לא אעזבך רק אקרבך לתורתי ויראתי והלא ידעת כמה הרהרת בזאת השבוע, ומשם קאי אבתרך היצר הרע וסמאל ונחש והם מתנקשים בנפשך להמיתך וברגע שתעלים עיניך מהם ותמשך אחר הנאות תפריד מחשבותיך מיראתי ותורתי ומשניותי ויגרמו להאבידך מן העולם לכן שוב והזהר משם והדבק בתורתי ויראתי ומשניותי אל תפריד רגע ממחשבתך ומעט במאכל ומשתה אפילו בשבתות וימים טובים וכל מחשבותיך לא יהיו אלא בי ואזכך לעלות לארץ ישראל:

(ועוד יתבאר בפרשת צו רזין דשבת הגדול, וגאולת מצרים, וחמץ ומצה, ופסח מצרים, וסדר קדש ורחץ כו' הכל מבואר שם באר היטב בס"ד):

פרשת בא מהדורא בתרא:

והלא בפרשתא משכו וקחו לכם צאן רמז דידבקון בקב"ה וימשכון שפעא מלעילא והיינו משכו, וצאן היינו תפארת. ושחטו הפסח לאפקא דמא מיניה דהוא תוקפא דדינא, ולקחתם ברזא דלקח טוב נתתי לכם, אגדת היינו שלשה עדרי צאן. אזב א' רמיז לכתר עליון. וז' רמיז לשבע ספירות הבנין. וב' רמיז לשני ההי"ן או לחכמה ובינה, וטבלתם בדם אשר בסף וגו' משקוף ושתי המזוזות רמיזי לבינה ופחד והוד דאינון ספירן דאית בהו דינא. וראיתי את הדם על המשקוף וכו' ופסחתי עליכם כלומר יחזו דדמא דהוא דינא הוא באתרי' דאינון שלשת ספירן דאית בהון דינא ולא יתן המשחית וכו' כלומר אפשר דייעול משחיח לבתיכם אם יהא שום מצראה תמן אלא לא יהא לנגוף דלא ימחא לכון:

פרשה טו

פרשת בשלח מהדורא קמא: אור לט"ו בשבט, ה' עמך וכו' וכל אשר אתה עושה ה' מצליח ויצליח רק כי תדבק בי ובתורתי ויראתי ואיברך יהיו מחנ' שכינה ולבך ואיבריך הפנימיים יהיו מיוחדים לעבודתי תמיד וכל ענייניך יהיו מיוחדים לשמי כי הטוב בעיניך מה שעשית בזה הלילה לשתות מים יותר מדאי, ובלילה שקודם לזה אכלת ברוב לשבעה ולא הספיק לך היין שרגילים להביא לך אלא הוספת להביא לך כמוהו ועל הראשונים אנו מצטערים ואתה באת להוסיף וגם פעם אחרת בזה השבוע המאכל אחר סילוקו שלחת להביא יין, כי הלא כשאדם משביע יצרו אפילו ממים הוא מפאת יצר הרע ונחש וסמאל כי הם רודפים אחריך תמיד ואליך תשוקתם ואתה תמשול בהם, והנה אמרת להתענות בשבועות הללו של שובבי"ם ואתה נפתה אחר המאכל והמשתה כעת הזה כי האמת שהתענית בשבועות אלו. הוא חשוב ומקובל ומרוצה מאוד אבל צריך שתזהר מלהשביע יצרך במאכל ובמשתה, ועוד שאתה אוכל אע"פ שאין לך רעב הרבה אתה אוכל ביותר וראוי להמנע מזה אפי' כשתרגיש חולשה ורעב לא תאכל הרבה כי במעט שתאכל הוא יותר טוב לך כי אין לאדם ליהנות מזה העולם כלל ועיקר ואפי' בשעה שהוא מוכרח לאכול ולשתות ולשמש ולשאר דברים הצריכים לא יתכות אלא לקיום גופו לעבודתו ולא להנאתו כלל כי אם היה אפשר לעשות הדברים ההם הצריכים לקיום גופו בלי הנאה היה יותר טוב בעיניו, וההנאה שהוא נהנה במעשים ההם יהיה בעיניו כאילו הוא מוכרח עליה וזהו סוד מה שאמרה אשתו של רבי אליעזר דומה כמי שכפאו שד כלומר שכל כוונתו לא היתה במעשה ההוא אלא למצות פריה ורביה או למצות עונה ולא היה נהנה מאותו מעשה כלל אלא דומה בעיניו כמו שכפאו שד לעשותו כי אחר שעושהו באונס אינו נהנה מאותו מעשה כלל, וכן בכל הדברים שהאדם עושה בזה העולם לקיום גופו, אם יש הנאה באותו מעשה יראה בעיניו כאילו הוא כפוי על המעשה ההוא, ובכך לא יקבל הנאה על המעשה ההוא, וזכור דברי רבי לא נהניתי באצבע קטנה, לכן מכאן ואילך הזהר במעשיך שלא תעשה שום מעשה מענייני העולם הזה כי אם מה שהוא לקיומך בעולם, ואם יש צד במעשה ההוא שום הנאה אל תתכוון במעשה ההוא ובהנאתו כלל רק תדאג ותחמוד ותתאוה. אלו היה אפשר לך לעשות המעשה ההוא מבלי שיהיה שום הנאה ובשעת מאכלך יהיה בעיניך כאלו חרב מונח על ראשך והגיהנם פתוח לך מתחתך כי אם תאכל או תשתה יותר מן הראוי או אפילו באוכלך הראוי אם תתכוון ליהנות תענש, ותחשוב בלבך כאילו אתה עומד לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא אשר שכינתו חופפת עליך תמיד מתלוה עמך, לכן תזהר מליהנות

לא במאכל ולא במשתה לא בתשמיש על דרך שהוריתיך שתהיה ההנאה ההיא כולה מאוסה בעיניך, ושאינך חפץ בה ואלו היה אפשר לך לעשות המעשים ההם מבלי הנאה כלל היה נכון בעיניך, ותמיד כל מחשבותיך לא יהיו אלא בי ובתורתי ויראתי ובכל מעשיך יהיו תמיד בעיניך כאלו חרב מונחת על ראשך וגיהנם פתוחה מתחתך ואפילו בשעה שאתה עושה טוב יהיה בעיניך כיון בה בהיותך דואג שמא יש בו שום פיסול או שום פיגול מחשבה המפסיד המעשה ההוא עליך. ותמיד תייחד כל מחשבותיך ליראתי ותורתי ואפי' בעת עומדך במקום מטונף תהרהר בשפלותך ודלותך ואשר הטבתי לך, וכן ג"כ יש לדאוג שמא אינו עושה אותו בשלימות וגם שמא יענש עליו כמו שאחז"ל בפסוק כי על כל אלה יביאך האלהים במשפט וכו' אם טוב ואם רע ודרשו זה הנותן צדקה לאשה בסתר וכו' כדאיתא בגמרא גם יש לדאוג על מה שלא נתעורר עד עתה לעשות המעשה הטוב ההוא בשלימות וזכור יום המיתה כי ביום ההוא ישליך האדם את אלילי כספו ואת כו' דהיינו הנאין וכיסופין דיליה, ובצאתך למקום טהור תהרהר תמיד בתורתי וביראתי ובמשניותי ולא תפריד רגע אחד מתורתי ויראתי, ואפילו בעת מאכלך ודיבורך יהיה לשונך האבר הכבד שבגופך כמו שהיית בקצת ימים שעברו ולא תדבר אפילו דיבור קטן אם אינך מוכרח ביותר עליו, ולבך ולשונך ואיבריך תמיד תתייחד לעבודתי ויראתי ותורתי וזכור מה שאמרו על רב שלא שח שיחה בטילה מימיו, וכן צריך האדם לעשות לייחד תמיד מחשבותיו ביראת ה' ועבודתו כמו שאמר הכתוב תנה בני לבך לי ועיניך לרכי תצורנה כלומר כשתעשה מצוה או תעסוק בתורה יהיה לבך מיוחד לי ולא תהרהר בשום דבר אחר כמה דאת אמר ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, וכיון שלבך מיוחד לי בודאי הגמור שלא תתורו אחרי עיניכם וזהו שאמר ועיניך דרכי תצורנה ובפרט בעת התפילה תבטל ממך כל מיני הרהורים שהם מכניסים בלבך יצר הרע וחיילותיו עם הכחות שעליו שהם נחש וסמאל וחיילותיהם וייחך לבבך תמיד בכל עת ובכל שעה ובכל רגע שלא לחשוב כי אם בי ובתורתי ובעבודתי שהוא סוד היחוד שמתייחד האדם עם בוראו ממש כי הנפש מתדבקת ומתייחדת בו יתברך וגופו ואיבריו הם מחנה שכינה ממש וזהו שאמר בתורה את ה' אלהיך תירא ואותו תעבוד ובו תדבק כי עכשיו אתה מיחד בפיך ולא בלבבך כי כל עוד שבשום רגע אתה מפריד מחשבותיך מיראת ה' ותורתו ועבודתו הרי אתה מבטל הייחוד לכן הזהר מאד מלהרהר בשום רגע בשום דבר חוץ מתורתי ויראתי ועבודתי ובטל כל מיני הנאות ממך אפילו בשעה שאתה מוכרח לקיום גופך או לקיים שום מצוה יהיה בעיניך כאילו אתה מוכרח בו ואנוס בהנאה ההיא ובכן תדבק נפשך בקונך. ותהיה לך המיתה למנוחה וזהו סוד

מה שאמרו חז"ל מי שירצה לחיות ימות כי אין הכוונה לומר שימית את עצמו ולא יאכל ולא ישתה ולא יהנה מן העולם כלל, שזהו דבר שאי אפשר לקיום המצות אבל הכוונה לומר שכשיאכל וישתה וישמש וכן יתר הדברים ההכרחיים לגוף יראה בעיניו כאלו הוא מוכרח ואנוס בהנאה ההיא כי אינו חפץ בה כלל ולולא המצוה התלויה בדבר ההיא לא היה עושה מעשה ההוא כי אין לו חפץ בהנאות הגופניות כלל ובזה הרי הוא כאלו ממית עצמו ובכך תחיה נפשו באמת ותהיה לו הפרידה מזה העולם מנוחה גדולה בהדבקו בקונו כי אם בעוד נפשו אסורה בגוף הנגוף הזה היתה דבוקה בקונה קל וחומר אחרי הפרידה מזה החומר שתדבק בקונה לאור באור החיים ואשר כן יתנהג יהיה לו המיתה חיים אמתיים כי מובטח לו שהוא נדבק בקונו, וזה סוד מה שאמרה אביגיל והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים את ה' אלהיך, ואת נפש אויביך יקלענה בתוך כף הקלע כלומר נפש אדוני על כל פנים תהיה צרורה בצרור החיים שהוא הדביקות בקונה וזהו בהכרח לפי שבעודך בזה העולם תמיד אתה מייחד את ה' אלהיך ואין רגע בעולם שאינך מייחד מחשבותיך לתורתו ועבודתו ויראתו וזהו מה שאמרה את ה' אלהיך ואם כן מכל שכן וקל וחומר שכשתפרד מזה החומר שתתייחד נפשך בקונך כי אחר שתמיד הרהוריך ומחשבותיך אינם אלא בו בהכרח שבמקום שהיית חושב תמיד ששם תדבק, אבל נפש אויבך מתוך שאין מחשבותם מיוחדת אל הש"י אלא תמיד הם מהרהרים בהנאותיהם יקלענה בתוך כף הקלע, כלומר כי החושבים במאכל ובמשתה יתדבקו בכוחות החצונות הממונות על המאכל ועל המשתה, והמהרהרים ניאוף יתדבקו בכוחות ההם הממונים על הנאוף והמהרהרים בשררה וכבוד יתדבקו בכוחות ההם הממונים על כך, ונמצא כאלו הם מקלעים נפשו תוך כף הקלע כי מאחר שהכוחות החיצונים שולטים בו הרי הוא כאלו קלוע תוך כף הקלע וגם כי אלו באים לשלוט בו על ידי שהיה מהרהר בהנאה פלונית. ואלו באים לשלוט בו על ידי הנאה פלונית ונמצא כאלו הוא קלוע ביניהם כי בדרך טבע במקום שהוא חושב ומהרהר שם נדבקת נפשו לכן בני ייחד כל מחשבותיך לעבודתי ויראתי ותורתי ואל תדבר כלל כי אם הדברים ההכרחיים לקיום גופך ונפשך וטרם תוציא הדבר מפיך תראה אם אפשר לך זולתו אל תוציאהו מפיך, וגם אם תהיה מסופק בו אל תוציאהו מפיך עד שיהיה מבורר לך שאתה מוכרח לאומרו לקיומך כגון מאכל ומשתה ותשמיש ודומיהם, יהיה כאלו חרב מונח על ראשך וגיהנם פתוח מתחתיו ויהיה בעיניך שאתה מוכרח בהנאה ההיא מפני קיום המעשה ההכרחי לקיומך או שהוא דבר מצוה ואל יהיה לבך נוטה ולא פונה לגאוה כלל, וכי תשמע בני אדם שישבחוך תדאג ותצטער מאוד ובשום פנים אל תתגאה וזכור חסדי ה'

וטובותיו אשר גמלך מיום היותך עד עתה נותנך בעיני הבריות ובכן תשפל ותזכור את אשר הכעסת לפניו ית' ונשא לך עד הנה, ולא די זה אלא שגמלך כמה טובות, ונוסף על כולן נתנך לחן בעיני הבריות עד שהם משבחים אותך, ובכן תכנע ותשפיל לפניו מאוד מאוד, והטוב בעיניך מה שאתה עושה כי אינך הולך לבית הכנסת בהשכמה, ולכן אתה צריך לומר התפילה על ידי טלאי להקדים המאוחר ולאחר המוקדם, והלא ידעת כי כל סדר התפילה מיוסדים ומסודרים על יסוד וסדר נכון, ואלו תאחר המוקדם הרי אתה מפריד ומקלקל הסדר, והרע בעיניך להיותך ראשון או שני ממשכימי ב"ה, לכן חדל לך מעשות כן וייחד לבבך לעבודתי ויראתי ותורתי ליחד ייחוד גמור כאשר הוריתיך, ובכן לא תדאג משום דבר בעולם כי אם הדברים הנוגעים לעבודתו ית' אבל כל דברי העולם הזה יהיה שוה בעיניך הדבר והפכו, כי זה סוד החכם ששאל לרוצה לייחד ההשתוית כי האמת מי שאינו שוה בעיניו טובות העולם הזה ירעותיו אינו מייחד גמור, לכן בני ייחד יחוד גמורה ובכן אתן לך מהלכים בין העומדים האלה כי אזכך לעלות לארץ ישראל ולהתייחד שם עם שלמה ידידי ועם החבירים ותלמוד ותלמד ותשיב כלי אובד כי תלמוד תורה לרוב ותשיב רבים מעון, ואח"כ אזכך לישרף על קדושת שמי כאשר הבטחתיך, ויהיו דברי אלה אשר חננתיך ונתתי לך במתנת חנם כי מתנה יפה ומרגלית טובה היתה בבית גנזי והוצאתיה ונתתיה לך במתנת חנם כמא דאת אמר אל בית אמי ואל חדר הורתי, דבית אמי היינו מטרוניתא, וחדר הורתי. היינו החלק שבה הרומז למלכות מתנה טובה זו הוצאתי מבית גנזי ונתתיה לך לכן בני הזהר מאוד, אני אני היא המשנה המדברת בפיך, כי הנני מתקשטת בעדי עדיים קשורי המשניות שאתה קורא בכל יום ויום:

והלא בפרשתא קדישתא דא איכא למידק, אמאי כתיב בשלח פרעה היה לו לומר בהוציא ה' את העם וכו'. ותו אמאי קרי תדיר העם ולא קרי להו בני ישראל, ותו מאי ולא נחם היה לו לומר ולא הוליכם, ותו אמאי אלהים כיון דבמדת רחמים איתנהג בהו. ותו מאי כי קרוב הוא. ומאי דאמרי שהוא כמו אע"פ כן. קשה דהא כי איצטריך למימר ולא נחם וכו' היינו משום דהוה קשה כיון דארץ פלשתים הוא קרוב אמאי לא נחם אלהים באותו דרך ואם כן אמאי איצטריך למימר אע"פ שהוא קרוב דהא מילתא דידיעא היא ואדעתא דהכי נחית למיהב טעמא תיפוק ליה משום דבעא לערבלא יתהון במדברא כי היכי דלימא פרעה סגר עליהם המדבר מה דלא אפשר כן בדרך ארץ פלשתים, ותו מאי פן ינחם העם בראותם מלחמה ושבו מצרימה ומה לו לקדוש ברוך הוא בכך הא הוא אפיק יתהון מתמן ואי אינון בעו לאהדורי למהוי עבדי להדרו, ותו אמאי איצטריך משום

הכי לאהדרא יתהון דרך מדברא הא אי הוו בעו למיהדר הא הוה מצי לעכב על ידם באש שיפסיק להם בדרך שלא יוכלו לעבור או בעניינים אחרים כי לא קצרה ידו מלעכב על ידם בעניינים אחרים, ותו מאי ויסב אלהים ולא קאמר ה' ותו אמאי העם ולא בני ישראל. ותו אמאי קאמר דרך המדבר בה"א הידיעה דרך המדבר ים סוף היה לו לומר דרך מדבר ים סוף, תו אמאי קאמר הכא וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים, לעיל כד נפקו הוה ליה למימר הכי, ותו אמאי איצטריך למימר ויקח משה את עצמות יוסף עמו, תו אמאי יהיב טעמא כי השבע השביע הלא בשעתא דמית יוסף הוה ליה למימר דהשביעם כן ולא הכא, תו מאי השבע השביע תרי זימני הלא בחדא סגי, כדאמר איהו על יעקב אבי השביעני לאמר, ותו דאיהו השביע לבני ישראל, איך נפקו ידי חובתן בלקיחת משה, ותו אמאי נקטיה משה עמו, היה לו לומר ויקח משה את עצמות יוסף כי השבע השביע אבל עמו אמאי איצטריך, תו מאי פקוד יפקוד תרי זימני. ותו אמאי ברישא אתו לאתר דמימוי מרירין, תו אמאי ויורהו ה' עץ וכו' וימתקו המים וכו' ותו אמאי קאמר בהאי דוכתא והיה אם שמוע תשמע בקול ה' אלהיך וכו' ותו רזי דהני תלת קראי דכליל בהון ע"ב שמהן כמא דמסדרין בזוהר קדישא, ואינון לקבל ע"ב נשרין דחסד, תו רזא דהיש ה' בקרבינו אם אין, ותו אמאי איתמסר מלחמת עמלק ליהושע, ותו אמאי ויחלש יהושע ולא שצינון לגמרי, תו רזא דאיתמר כי יד על כס יה:

והלא לך למינדע דישראל הוו מכפתין במצרים בקישורי אינך סטרין דלא יפקון מתמן ולהכי איצטריך קודשא בריך הוא בעצמו ובכבודו לאכפאה לשרה דמצרים דאיקרי פרעה, ועל שמיה איתקרי תתאה פרעה דיפטר יתהון ולהכי כתיב ויהי בשלח פרעה:

(תשובות של הקושיות אלו תמצאם בזה הדרוש שאמר לו בשנה האחרת על פסוק ראו עתה כי אני אני הוא):

אור ליום השבת י"א לשבט, ה' עמך וכו' ראו עתה כי אני אני הוא וכו'. הא איכא למידק אמאי כפל תרי זימני אני אני וכו' ותו מאי ראו ומאי עתה, ותו אמאי אמית הוה ליה למימר המתי כי היכי דקאמר מחצתי, אבל רזא דמילתא דאומות העולם סברי דאלהי ישראל איהו פועל הרעות, ותו מרחיקין הימנותא בישראל משום דישראל אמרי דקודשא בריך הוא איהו נעלם ולית מאן דידבק יתיה, ואהמות העולם מחזייאן אלההון עץ ואבן, וזה שאמר הכתוב באומרם אלי כל היום איה אלהיך ולהכי קאמר דכי ידין ה' עמו ויטיב לישראל ינדעון אומות העולם דאני פועל הרעות ואני פועל הטובות גם כן, ויהון מילין כל כך ברירן כאילו יחזון יתיה בעינא והיינו ראו, ובעידן דידעי למיקטל יתהון יימא להו ראו עתה איך אמית לכו ואחייה לישראל, ומהכא תשתמודעין דמאי דמחצתי לישראל

בזמן עבר ארפא השתא אני, והכי הוה פרעה סבר דקודשא בריך הוא לא הוה אלא פועל הרעות, ואלו הוה קב"ה מפיק להו לישראל על כרחם דמצראי דיהון חזן להון נפקי ולא ייכלין לעכבא לון כי היכי כד נסבו ית פסחא דהוו שיניהם קיהות וכו' לא הוו רדפין בתר בני ישראל דימרון כי היכי דאלההון עיכב על ידם דלא נבאיש להון הכי נמי עיכב על ידנא דלא נרדוף בתריהון, אבל כיון דחזו דפרעה שלח להון ולא נפקו על כרחיה חשיבו דלא הוה ליה ח"ו יכולת לאפקא להון דאיהו פועל הרעות ולא עביד הטובות אלא במקרה, והיינו דאמר מה זאת עשינו כי שלחנו את ישראל מעבדינו הוה לן למימר אי אית לך חילא לאפקא יתהון יפיק אבל אנחנו לא נשלח ומשום הכי אתקיפו למירדף בתריהון וקודשא בריך הוא הכי עביד למיטבע יתהון בימא כי היכי דהוא גזר כל הבן הילוד וכו' דמשגיא לגוים ויאבדם, והשתא קאמר משום בשלח פרעה את העם ולא אפיק להו על כרחו דפרעה, הוו דחלין פלישתים מלאגחא קרבא בישראל, אבל כיון דלא אפיק קודשא בריך הוא להו על כרחו, אימעט דחלא דפלישתאי דיהוו דחלין והוו מגיחין קרבא בישראל, וכי תימא מאן חוי לפלישתאי כל כך בעגלא דפרעה שלח יתהון ולא נפקו בעל כרחו, להכי קאמר כי קרוב הוא כלומר קרובים היו למצרים ולעגל ידעו מה דאיתעבד תמן, ואם תאמר והא קודשא בריך הוא הוו ליה לתברא תוקפיהון דפלישתאי דלא יבאשון לישראל, דלמאי איצטריך ויסב אלהים את העם וכו' להכי קאמר פן ינחם העם בראותם מלחמה, כלומר הא ודאי דלא הוה שביק קודשא בריך הוא דיבאשון לישראל, אבל טעמא דהסב אלהים וכו' משום דיחזון עמא מרחיק לבשין מאנא קרבא עד לא יקרבון להון ידחלון מינייהון ויתובון למצרים, ומשום דהוו כל כך רכיכו לבא קרי להו העם לישנא דגריעותא ואם תאמר דהא רכיכותא דליבא דהוה בהון משום דלא הוה להון מאני קרבא קאמר לאו הכי אלא וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים:

ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע וכו' איכא למידק אמאי כפל תרי זימנא השבע השביע וכן כפל פקד יפקוד, אבל רזא דמלתא דיוסף צפה ברוח הקודש דעתידין בני אפרים למיפק קודם הקץ, ומשום הכי לא אומי לבנוהי דיסקון יתיה, דהא אינון יפקון קודם הקץ וקטלין להון בני גת אלא לבני ישראל הוא דאומי והיינו השבע השביע כלומר השביעם דלא יסקון גרמוהי בזמנא קדמייתא אלא בזמנא בתרייתא יסקון יתיה, והיינו פקוד יפקוד אלהים וכו' כלומר כד תהא פקידא תניינא והעליתם את עצמותי ולא בפקידא קדמיתא:

וה' הולך לפניהם יומם וכו' לא ימיש עמוד הענן וכו' כלומר כיון דעמודא דאשא לא איצטרף אלא לאנהרא הוה כך אחזי דבעידן דמנהרא סיהרא יסתלק עמודא דאשא, וגם

כן עמודא דעננא כיון דלא איצטריך אלא להנחותם הדרך הוה ליה דבפרשת דרכים יקום על אורחא דאיבעי להון למיהך בה ובתר הכי יסתלק, לכך קאמר דלא הוה הכי אלא לא ימיש וכו' מסגיאות חביבותא דהוה ליה עם ישראל, ויצעקו בני ישראל אל ה' וכו' ויאמרו אל משה המבלי אין קברים וכו' כלומר דישראל נמי הוו סברי דקודשא בריך הוא לא הוה פועל אלא רעות כיון דחזו דלא הוציאם ממצרים בעל כרחם דמצראי, ומשום הכי חשבו דודאי ימותון בהאי קרבא, והוו דאגי שלא ינתנו לקבורה ואילו הוו מייתי במצרים הוו נקברים, וכיון דחזו מצרים מת על שפת הים אינהו הימנו בה' דהוה שמא שלים והוא הוה פועל הטובות נמי:

ולא יכלו לשתות מים. כי מרים הם, בעא הקדוש ברוך הוא לאחזיותהון דאיהו הוה פועל הטובות נמי דהא אינהו מי המרים. המתיק להון, שם שם לו חק דאיהי כנסת ישראל, דאיהי בי דינא, ומשפט דאיהו תפארת דאיהו רחמי דאיהו פועל הרעות והטובות:

ויאמר אם שמוע תשמע וכו' כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך, כלומר דהא אנא פועל הרעות ואם לא תשמע לקול ה' אלהיך כל המחלה אשים עליך דמכלל הן אתה שומע לאו. וג"כ אני פועל הטובות דאי תיתי מחלה עליך אני ה' רופאיך:

אור ליום שבת כ"ב לשבט ה' עמך וכו' וכל אשר אתה עושה ה' מצליח ויצליח רק כי תדבק בי ובתורתי וביראתי תמיד לא תפסיק אפילו רבע אחת ולא כאשר עשית בזה השבוע וגם בזה הלילה אכלת ושתית ודברת הרבה והנך רואה שלא יכולת ללמוד אפי' חצי סדר, ועם כל זה איני מדקדק עמך בזה בהיות שזו שבת ראשונה שחזרת לביתך, אבל מכאן ואילך הזהר מלהפריד מחשבותיך אפי' רגע מתורתי ויראתי כאשר הוריתיך ולא תשמע לקול היצר הרע ונחש וסמאל המפתים אותך, והנה אתה מתפלל לפני הקדוש ברוך הוא שיורך בדרכי תשובתו הנוראים, והנה הנם הדרכים שהוריתיך השבת שעברה לכן הזהר בהם ואל ילוזו מעיניך ואל תפרידם ממך אפילו רגע אחד, ואם תלך בהם אפתח לך שערי אורה שערי תשועה כדכתיב ותשועת צדיקים וכו' כלומר תשועה היינו כנסת ישראל דיתבא בין שני צדיקים ינקא מצדיק עילאה ומניקא לצדיק תתאה דבהאי עלמא, וקאמר אע"ג דינקא מצדיק, שפעא מה' דהיינו תפארת אתי לה ואיהו תפארת מעוזם דצדיק וכנסת ישראל בעת צרה כד מתתקפין אינך סיטרין לאטלא זוהמא בכנסת ישראל, ויעזרם ה' ויפלטם, כלומר דלזימנין לא עביד להו תפארת אלא סיוע בעלמא, ולזימנין משזיב יתהון לגמרי, והכי קאמר זימנין ויעזרם ה' וזימנין ויפלטם והדר פריש תדע אימתי מפלט להו לגמרי ומושיע להו אע"ג דרשעים סגיאין מתקוממין עלייהו כי

חסו בו כלומר כד תייבין בתיובתא שלימתא קמיה דאינון חסין בסתר כנפיו, אבל כד לא תייבין בתיובתא שלימתא אז עוזר להו סיוע בעלמא, אבל לא משזב להו לגמרי:
ורזא דויבא עמלק וכו' הלא עמלק תוקפא דדינא קשיא דהא איהו הוה בר בריה דעשו, והא איהו אתתקף לאטלא זוהמא בכנסת ישראל, והיינו דקאמר וילחם עם ישראל ברפידים. דהא איכא למידק מאי נפקא מינה אי הוה ברפידים או בדוכתי אחריתי:
אבל רזא דמילתא לאגחא קרבא בישראל דהיינו תפארת לאפרדא בינה לבין כנסת ישראל ע"י היטיל בה זוהמא דהיינו רזא דדם נידה והיינו טפי דם כלומר דם הרפא הוי בעי למינגד ולמיעל בה, והיינו רזא על מה שאמרו ז"ל ויזנב בך כל הנחשלים אחריך שהיה חותך מילותיהם וזורקן כלפי מעלה כלומר שהיה רומז שהצדיק שהוא נרמז במילה נסתלק למעלה ולא ישפיע בכנסת ישראל כמא דאת אמר הצדיק אבד, ויאמר משה אל יהושע בחר לנו אנשים וכו' היינו רזא משום דיהושע הוא נער איבעי ליה למינגח קרבא באתגלייא ומשה דהיינו תפארת איבעי ליה לאגחה קרבא באיתכסיא, והיינו דקאמר בתר לנו, ולא קאמר בחר לך או לי, אלא דתרווייהו היו מגיחים קרבא מר באיתגלייא, ומר באיתכסייא. והיינו דקאמר ליהושע צא והלחם בעמלק כלומר את פוק ואגח קרבא עמו באיתגלייא, אי נמי הכי קאמר עד לא ישרי הוא לאגחא קרבא פוק את ואגח ביה קרבא והיינו דלא אתמר בקרא דאיתרעמו ישראל על משה מהאי קרבא וטעמא משום דעד לא ימטא הוא נפק יהושע לקדמותיה, מחר משום דאית מילין דמיתייחדין בקצת ימים, וההוא יומא לא הוה מיוחד לאגחא קרבא ההוא, אבל מחר הוי מיוחד להכי, אנכי נצב על ראש הגבעה וכו' כלומר אנא אגח קרבא באיתכסייא דאדכר לישראל זכותא דקבלת אנכי ה' אלהיך, ותו אנא דרמיזא לתפארת אהא נצב על ראש הגבעה דרמיזא לכנסת ישראל דאיתקרייא גבעת חלבונה, ומטה האלהים בידי ליחדא לתפארת עם כנסת ישראל, והיה כאשר ירים משה ידו וכו' כלומר דכדי לתברא תוקפא דדינא. הוה מרים ידא ברזא דאמור רבנן דמאן דהוה נוטה טובא לחד מדה כגון דאיהו וכו' איבעי ליה למהוי כילי טובא דאיהו קצה המידה שכנגדה כי היכא דלישתוה, והכי הוה משה מרים ידא דחסד כי היכי דלא יתגבר דינא טובא, ואז וגבר ישראל, וכד הוה דחיל דלא יגבר כולי האי לחסד דאיתחלש תוקפא דדינא הוה מניח ידיה אז וגבר עמלק, וידי משה כבדים כו' כלומר דלא הוה יכול לשואה חסד וגבורה דלא ליתקף האי טפי מהאי יתיר ממאי דחזי ולהכי ויקחו אבן דרמיזא לכנסת ישראל, וישב עליה לאתייחדא טפי בכנסת ישראל, אי נמי דגבעה ואבן. חדא רמיזא לכנסת ישראל עילאה וחדא למטרוניתא, ואהרן וחור תמכו בידיו להשוות חסד וגבורה, מזה אחד כו' כלומר ליחדא יחוד גמור. ותרין

זימנין אחד סליק כ"ו כמנין שם ההוי"ה ומזה ומזה חד רמיז בצדיק וחד רמיז בתפארת דלקביל דאית ביה שנים עשר גבולי אלכסון כמנין ז"ה, ולהכי אקרי צדיק זה משום דיניק משנים עשר גבולי אלכסון דתפארת, ויהי ידיו אמונה כלומר ועל ידי כך הוו תרין ידיו דהיינו חסד וגבורה בשיווי, והיינו אמונה עד דעל ידי כך אתייחד כנסת ישראל בתפארת והיינו עד בא השמש כלומר עד דשמשא דהיינו תפארת עאל בכנסת ישראל, ויחלוש יהושע את עמלק ואת עמו לפי חרב, כלומר דעמלק דבר עמיה מסטרין אוחרנין סיועא וקרי לון עמיה, וקאמר ויחלוש יהושע כלומר ולא שייצי יתהון לגמרי משום דאם כן הוה מתחלש טובא תוקפא דדינא ולקיומא דעלמא איצטריך כולי האי, והיינו דלא שבק יהושע ליגח בהון קרבא שום גברא בר מיניה מדלא קאמר ויחלוש יהושע ועמו את עמלק, וטעמא כדאמרן דלא יתחלש דינא טובא והיינו דקאמר לפי חרב, כלומר כדי שיתקיים דינא לצורכא דעלמא כמו פי חרב דאיצטריך לקיומא דעלמא, ויבן משה מזבח ויקרא, ויבן היינו בינה, משה תפארת, מזבח דא כנסת ישראל, ויקרא היינו מטרוניתא והיינו יחודא שלים, שמו ה' ניסי, כלומר דה' דהיינו תפארת ארים לכנסת ישראל כי האי דספינה דאיהי גבוה, כתוב זאת היינו כנסת ישראל. זכרון היינו צדיק, בספר היינו תלתא עילאי ברזא דספר וספר וסיפור, והיינו לייחדא כנסת ישראל עם צדיק ועם תלת עילאי, ושים באזני יהושע כלומר דהא הוא נער דנטיל למטרוניתא על כתפוי ואישתכח טמירא לאזניו דנער, כי מחה אמחה, כלומר אע"ג דהשתא לא אשתצי תוקפי דדינא, לעתיד לבא כד יהא ייחודא שלים, יתעבר דינא דהנך סיטרין ויהון משעבדין תחות כנסת ישראל ברזא דולא יכנף עוד מוריך, ובההוא זימנא אכתי לא מטי עידנא, דלכל מילתא אית יומין מיוחדין כמא דאמרית, וכד ימלוך מלך בישראל דמלכות אית ליה בתוקפא איבעי ליה לאגחא קרבא בעלמא לשעבדא כל הנך סטרין תחות כנסת ישראל, ובההוא זימנא שאף על גב דמשה הוה מלך, לאו מלך הוה וכדאמר ליה ההוא רשיעא דקורח ומדוע תתנשאו על קהל ה', וכד מלך שאול כתיב פקדתי והוא מלשון ופקדת נוך כלומר מתייחדא בכנסת ישראל, ולהכי צריך לאגחא קרבא בעמלק לשעבדא כל הנך סטרין תחות כנסת ישראל, וכד חמל על אגג וכו' איתענש שיפסוק מלכותיה מזרעיה מדה כנגד מדה דהא איהו אפסיק תוקפא דכנסת ישראל דאיהי מתקרייא מלכות, ואילמלא לא חב בהכי לא הוה פסיק מלכותא מזרעיה ואף על גב דהוה מלך דוד הוה כמו קיסר ופלגו קיסר, והיינו דקאמר זכור את אשר עשה לך עמלק כלומר כד יתייחד זכור דהיינו צדיק עם כנסת ישראל, יאגחו קרבא לשעבדא הנך סטרין תחות מלכות, מלחמה לה'

בעמלק מדור דור, היינו רזא דדר וסוחרת דאתמר על בינה ומלכות והיינו רזא דמן העולם ועד העולם:

אור ליום שבת י"א לשבט, ה' עמך וכו' רק כי תדבק בי ובתורתי ובמשניותי ולא תפריד מחשבתך אפילו רגע אחת רק תהיה מחשבותיך דביקה בי ובעת האוכל לא תכוין ליהנות כלל כי אם בעבודתי בדוגמת ראשון ראשון הוא מסתלק כאשר הוריתיך ואז יהי' מאכלך כמו (נראה לי שעל דרך זה אתמר מאן מלאכי השרת רבנן שעל דרך זה הם משרתים את פני ה' כמו מלאכי השרת) קרבן ואם לאו הוא פועל בהמי, ועל דרך זה בכלל שאר הנאות. ובהיות מחשבותיך דביקה תמיד בי לא תחסר דבר ותהיה מהעומדים לפני תמיד כי תמיד תצייר בנפשך שאתה עומד לפני ועובד עבודתי, וזה שאמר אלישע חי ה' אשר עמדתי לפניו דתדיר הוה קאים קמי קודשא בריך הוא בלי שום הפרדה אפילו רגע ואמר אשר עמדתי ולא אשר אני עומד דלא אחזוקי טיבותא לנפשיה, אי נמי משום דהוי מסתכל ביהורם ההוא רשיעא לא הוי מחשבתיה דבקא לעיל כדקא יאות ומשום הכי אמר עמדתי, להן אזדהר למיהוי תדיר קאים קמאי בלי שום הפרדה כלל ויזדכך גופך ואיברך דוגמת חנוך שנעשה בשרו לפידי אש וכידורי אש, ותזכה שיעשו נסים ונפלאות על ידיך כמו על ידי חכמי התלמוד ויתקדש שם שמים על ידך וידעו כי יש אלהים בישראל על ידיך ואזכך לגמור כל חיבוריך ופסקיך נקיים מכל סיג וטעות ולהדפיסם ולפשטם בכל גבול ישראל. ובתר כן תתוקד על קדושת שמי ותסתלק כעמר נקי ותלך ותנוח לגורלך לקץ הימין:

והלא בפרשתא קדישתא דא אית לך למינדע ולאסתכלא ברזא דמנא דהוה נחית מלעילא, ואמרו חז"ל לחם אבירים אכל איש לחם שמלאכי השרת ניזונים ממנו, ומהכא תנדע דכל הנבראים צריכים מזון כל חד וחד כפום דרגיה מזונא דדא לעילא מדא ואפילו ספירות דאינון נאצלים צריכי כביכול מזוני דהא טלא דשפעא נחית מאין סוף בהו, ומאי דינקא דנקט כל אבר ואבר איהו מכוחא דכולהו אברייא והא מזונא דספירין איהו תורה ומעשים טובים דעבדין לתתא, וכמא דבר נש מעייל מזונא דרך הפה הכי סליק מזונא דידהו דאינון תורה ומעשים טובים דעבדין דרך מלכות דאיתקרייא פי ה', והיא דוגמת הכבד דבר נש דתמן אתתקן ההוא ההבלה בתורה ומעשים טובים. ומתמן סליק מזונא לכולהו ספיראן עד כתר עליון, ושפעא דנחית מאין סוף איהו דוגמת הכחות שבגוף להבדיל, שעל ידם מתבשל המזון וניזונים האברים, ופוק חזי אם בגוף הגס הכחות שבו דקים, שפעא דנחית מלעילא כמה יהא דקותו לערך אין קץ, וזה סוד סנדלפון שקושר כתרים לקונו דהוא קאים לתרעא דמלכות ומקבל תורה ומעשים טובים דסלקין לעילא

ומעייל יתהון במלכות ומתמן מסתלק עד כתר עליון, וזה סוד באדם הראשון דאיכא מאן דאמר דחב בהאי ספירא ואיכא מאן דאמר בהאי דכולהי קושטא איהו דעובדין דלתתא מסתלקין עד כתר עליון:

ורזא דתענית איהו ברזא דשית אלפי שנין הוי עלמא וחד חריב דבההוא אלפא דיהא חריה לא סליק מזונא לספירן, ובתענית דמתענה בר נש השתא דתב בתיובתא קמ" מאריה ומתעסק בפולחנא דמאריה. מתהוה מזונא למיהוי נטיר לספירן להההוא זימנא דיהא חריב, להן אזדהר טובא למיהוי מחשבתך דביקה תדיר בלי שום הפסק דהא את חזי כמה עלמין מתזני על ידך בהיות מחשבתך דביקה בי תדיר בלי שום הפסק כלל ועיקר. להן אזדהר להיות מחשבתך דביקה בי תמיד כי איש אתה ומי כמוך בישראל, דהא לית ישיבא בגלותא דילפין בפלפולא כמו בישיבתך והא בכל עידן דאת מהלך בשוקא אילו ניתן רשות לעין לראות הוה חזי מלא עיניך חיילות מקיפין אותך מכל צד ואתה כמלך בגדוד ומכריזי ואמרי פנו מקום הבו יקר לדיוקנא קדישא דמלכא כמה עלמין מזדעזעין לקול נעימו דההוא כרוזא ושאלי מאן האי, מתיבין ואמרי ההוא פלוני דמלך מלכי המלכים חפץ ביקרו דאיהו יקר מכל כלי חמדה. דאיהו תנא דא"י ריש מתיבתא דא"י ריש גלותא דכולהו גלוותא, פסקא דילן סברא דילן מחברא דילן, ובעידן דאת מפסיק מלהרהרא במילין דקדושה, ומה גם את מהרהר במילי דגופא ההוא כרוזא מתחלש וכל עלמין מזדעזעין ואמרי מאי האי דאפסיק כרוזא וכיון שכן החזק בעצמך בכך ולא תפריד מחשבותיך מיני אפילו רגע אחת וחזי דהרימותיך ונתתיך נגיד על עמי ישראל שתי קהלות, ועוד אתנך נגיד על כל קהילות ארץ ישראל. לכך התחזק נגד יצר הרע וסמאל ונחש הרודפים אחריך כי אליך תשוקתם ואתה תמשול בם. ושרוף אותם בקש דקריאת שמע וייחד לבבך ומחשבותיך להיות דביקה בי תמיד בלי הפסק ואשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא, ואתה שלום:

(שייך לעיל סוף פרשת בא אחר אור ליום ראשון של פסח כו') והלא בפרשת משכו וקחו לכם צאן רמיז דידבקון בהקדוש ברוך הוא וימשכון שפעא מלעילא. והיינו משכו, וצאן היינו תפארת, ושחטו הפסח לאפקא דמא מיניה דהוא תוקפא דדינא, ולקחתם ברזא דלקח טוב נתתי לכם, אגודת היינו שלשה עדרי צאן, אז"ב, אלף רמיז לכתר עליון, ז' רמיז לשבע ספירן הבנין, בית רמיז לשני ההין, או לחכמה ובינה, וטבלתם בדם אשר בסף וכו'. משקוף ושתי מזוזות רמיזי לבינה ופחד והוד. דאינון ספירין דאית בהו דינא, וראיתי את הדם על המשקוף וכו' ופסחתי עליכם כלומר יחזו דדמא דהוא דינא באתריה

דאינון תלת ספירין דאית בהו דינא, ולא יתן המשחית, כלומר אפשר דיעול המשחית לבתיכם אי יהא שום מצראה תמן אלא דלא יהא לנגוף דלא ימחא לכון ושלום:

פרשה טז

פרשת יתרו מהדורא קמא: אור ליום השבת י"ז לשבט, ה' עמך וכו' והא שדרוני לגלאה לך רזא דומשה עלה אל האלהים, דהיינו לומר דסליק במלכות אי נמי דסליק בגבורה משום דתורה מפי הגבורה נתנה, ויקרא אליו ה' דהיינו תפארת מן ההר דהיינו בינה, כה היינו מלכות. לבית יעקב היינו נשייא דמסטרא אתו, ותגד כלומר דתמשיך שפע ברכאן מספירין עילאין. לבני ישראל דאתו מסטרא טבא. ואשא אתכם על כנפי נשרים, היינו שלוחי דמטרוניתא דאיקרון כנפי נשרים, ועתה אם שמוע תשמעון בקולי כלומר דתחברון כולהו ספירן במלכות, דשמיעא לישנא דכנושי הוא מלשון וישמע שאול, בקולי היינו מלכות, ושמרתם את בריתי כלומר דתחברון יסוד עם מלכות. דמלת ושמרתם היינו מלכות, בריתי היינו יסוד, והייתם לי סגולה. כלומר תסלקון בדרגא דבינה דבהכי רמיז סגולה לעילא, ויען כל העם וכו' כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע, הכא איכא למידק היאך יעשו קודם שישמעו. ותו היכי קאמר כל אשר דבר דאיהו לשון עבר, הא אכתי לא מילל ולא פקיד להו אורייתא והכי הוה להו למימר כל אשר ידבר. ואפשר לומר על דרך הפשט דכיון דאמרו חז"ל דשבת ודינים במרה איפקד, משו"ה אמרו כל אשר דבר ה' במרה נעשה. וקאמר כל משום דהוה תמן חק ומשפט, לאכללא תרווייהו קאמר כל, ונשמע מה דיימר לן מכאן והלאה:

אבל רזא דמילתא דישראל דההוא דרא הוו אתו מסטרא דיובלא ואורייתא כתובה במרום היתהן ואשתכח דעד לא אתו לעלמא שמעה נשמתהון אורייתא, ומשום הכי כל אשר דבר ה' לנשמתין דילן עד לא אתינא לעלמא נעשה, והשתא גם כן נהדר למישמע בהאי עלמא כדי לשעבדא גופים דילן והכי נמי כל חד וחד מישראל יכיל למימר כל אשר דבר ה' לנשמתין עד לא ייתי לעלמא וכמה שאמרו חז"ל מלמדין אותו כל התורה כולה ואוף משביעין ית זרעיה לקיימא אורייתא וכדאיתא בזוהרא קדישא על פסוק נפש כי תחטא וכו' ושמעה קול אלה וכו' נעשה ואוף נשמע מילי דאורייתא ונילוף יתה בהאי עלמא לשעבדא נמי גופין דילן, ואתה שלום:

וישמע יתרו וכו' מה שמועה שמע, מר אמר מלחמת עמלק, כלומר דבההיא מלחמה אתידע דכנסת ישראל שלטא על כל אינך סיטרין דהא תברת תוקפיהון ומשו"ה אתא למיעל תחות גדפהא, ומר אמר קריעת ים סוף שמע. כלומר דקודם לכן הוו סברין דאיכא

תרי אלהות חד פועל הרעות וחד פועל הטובות וכד חזא דבקריעת ים סוף טבע למצראי ושיזיב לישראל ידע דפועל רע וטוב חד הוא, וזה שאמר עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים, ומה שאמר כי בדבר אשר זדו עליהם, כלומר כיון דדן יתהון מדה כנגד מדה ושזיבת ישראל אתברר דאלהא חד הוא ומכילן ריבוייא דיליה. לאו אינון ריבוייא ביה, אלא לכל חד כליל במכילה דאיצטריך, והיינו ויחד יתרו שייחד יחוד גמור, והיינו ויקח יתרו עולה דרמיזא לבינה ליחדא כולא בה, וזבחים לאלהים כלומר דאעבר מדעתיה שולטנתא דאלהים דהא הוא בשמא דה' שליט על כולא ואיהו חד ושמיה חד, ויבא אהרן דאיהו סיטרא דחסד, וכל זקני ישראל דרמיזין לשאר מכילין, לאכול לחם היינן כנסת ישראל ברזא דכי אם הלחם אשר הוא אוכל, עם חותן משה, והא משה רמיז בתפארת, לפני האלהים, כלומר לאפוקי ממאי דהוה סבר דאלהים הוא שלטנותא בפני עצמו חס ושלום, ויהי ממחרת וישב משה לשפוט את העם, דהכי איצטריך למיעבד בההוא יומא, כמא דפרישית דכל יומא ויומא הוא מיוחד למילתיה, ואתה שלום:

ליל שבת כ"ט לשבט. אכלתי ושתיתי הרבה ולא שניתי משניות בתחילת הלילה, וישנתי כל הלילה וקמתי באור היום והתחלתי לגרוס משניות, והנה קול דודי דופק ואומר ה' עמך וכו' אע"פ שהיה ראוי לעזבך ולנטשך בסיבת מה שעשית לאכול לשבעה ולשתות יותר מדאי ולהתבטל מתלמוד תורה כי מי שיודע סוד הימים והלילות וגריעותן ושלימותן יודע בגרעון וחסרון לילה אחת אין לה תשלומין, ומה לך לילך אחר מאכל ומשתה, דהא כתיב צדיק אוכל לשובע נפשו כלומר אינו אוכל אלא לקיום נפשו בלבד, ודבר מועט שהוא אוכל הוא שבע וזהו שאמר לשובע וזהו שאמר ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך כלומר כשתאכל יהיה לשם שמים לקיום גופך ולא להתענג תשבע במה שתאכל לחם צר ומים לחץ מאחר שאין כוונתך באכילה להתענג אלא לקיום גופך, ואם היה אפשר להתקיים הגוף בלי שתקבל שום הנאה. מאד היית חפץ בדבר כדאמרית לך בההיא הנאה נמי כמי שכפאו שד אז תהיה ראוי לברך את ה', ובטן רשעים תחסר, כלומר הרשעים כוונתם באכילה להתענג, ולכן כתיב בהו ובטן רשעים תחסר, מפני שכוונתם למלאת בטנם תחסר כלומר תמיד הם חסרים ותאיבים כי אפילו שיאכלו כל מעדני עולם. תמיד הם מתאוים התענוגים יותר ויותר, כי אותם התענוגים שהתענגו נראה בעיניהם שאינו כלום וצריכין להתענג בעניינים אחרים ומזונים משונים באופן שתמיד הם חסרים, אבל הצדיק אוכל לשובע נפשו לקיום נפשו ולא להתענג תמיד ולהכי איתקריאת נפשו משום דאיהו נפישא וכל מאי דתתן בה איהי סבלא ולכך האוכלים למעדנים תמיד הם חסירים, אבל הצדיק אפילו הוא אוכל פת חריבה הוא שבע, ועל כן היה ראוי לעזבך

ולנטשך אבל אני לא אעשה כן כי לא אעזבך ומני הטוב לא אמנע מפיך, וטובי לא אפסיק ממך אפילו רגע אחת רק הזהר מכאן ולהלאה מהמאכל והמשתה, ולא תאכל אלא לקיום גופך ונפשך בלבד ותמיד תהרהר במשניותי ויראתי ועבודתי ולא תפסיק אפילו רגע וכל מעשיך לא יהיו אלא לשם שמים, ולא תתענג ולא תהנה משום דבר שאתה עושה לקיום הגוף ותתאוה לזולת אותה הנאה כי תהיה אותה הנאה מאוסה בעיניך ויהיה בעיניך נבזה מעט הדבש הזה, ותמיד יהיה בעיניך כאילו חרב מתוחה על ראשך וגיהנם פתוחה לך מתחתך להענש אם תתענג בהנאה הבאה לך אפי' מדבר שאתה עושה לקיום הגוף, וצא וראה סופם של המתענגים והנהנים מה עלתה בידם, אני אני המשנה המדברת בפיך המתקשטת בעדי עדיים וקשורי המשניות שאתה גורס תמיד כי אתה עולה במרכבת המשנה, כי דבר אחד הוא לגרוס הדבר, ודבר שני הוא לידע אותו:

והא איכא למידק במאי דכתיב בהאי פרשתא קדישתא דא במאי דכתיב לא תעשון אתי אלהי כסף ואלהי זהב מאי אתי ומאי לכם, ותו מאי דגבי אלהי כסף כתיב אתי וגבי אלהי זהב כתיב לכם, ותו מאי מזבח אדמה תעשה לי דלאו רישיה סיפיה ולאו סיפיה רישיה, פתח באלהי כסף ואלהי זהב וסיים בעשיית המזבח, ותו דמשמע שאין מזבח כשר אלא מאדמה, והא הוה מזבח הזהב ומזבח הנחושת. ותו אמאי הוה מזבח הזהב ומזבח הנחושת ולא הוי מכסף המזבח, ותו ועשית עליו את עולותיך ואת שלמיך, ואמאי לא קאמר נמי דיעבדו חטאות ואשמות וכל שאר קרבנות, ותו מאי מזבח אבנים תעשה לי לא תבנה אתהן גזית כי חרבך הנפת עליה ותחלליה, ותו מאי ולא תעלה במעלות על מזבחי אשר לא תגלה ערותך עליו:

אבל פירושא דמילתא, משום דשלשה אהבות נינהו, אהבת הערב, אהבת המועיל, אהבת הטוב, אזהר הקב"ה לישראל דלא יסטון בתר אהבת הערב, והיינו אלהי כסף כלומר למיזל בתר כיסופין דעלמא ובתר הנאין דעלמא, וקאמר אתי כלומר דלא תשתתפון בתר כיסופין דעלמא לאהבה דילי וכד תעבדון פיקודא דאית בה הנאה, לא תעבדון יתה משום הנאה דאית בה, אלא אי הוה אפשר לכו למיעבד ההוא פיקודא בלא הנאת הגוף הייתם חפצים מאוד, ואלהי זהב דהיינו אהבת המועיל לא תעשו לכם, למיהוי רהוטים למרחם ממונא, מזבח אדמה דהיינו אהבת הטוב דהא לא מתקשטין ומתגאין בני נשא באדמה, וקרי ליה מזבח אדמה לומר שאע"פ שאינך מתגאה כמו אוהבי המועיל ולא מתהנה וכמו אוהבי הערב אותם דברים שתעשה לקיום גופך ההנאה שבהם תהיה זביחה שתחפוץ מאוד שלא היית נהנה אלא שאתה מוכרח לעשות הדבר ההוא לקיום גופך, ועשית עליו את עולתיך כלומר כל מחשבותיך העולות על לבך תעשה עליו כי זהו סוד העולה שהיא

באה על הרהור הלב, ועל כן עולה העולה הרומזת בבינה, ואת שלמיך, שהם הדברים שאתה עושה לקיום גופך ושלימות נפשך וגופך, ועולותיך שהם המחשבות הכל תעשה עליו, כלומר שהכל תעשה לשם שמים בלי שתוף שום דבר אחר בעולם, בכל המקום שתהיה לא תפריד מחשבותיך ממני, אשר אזכיר את שמי כלומר כשאתה תזכיר את שמי אני אהיה המזכיר כי תהיה מחנה שכינה והשכינה תדבר בפיך, ועל כן אבוא אליך מלא וטעון ברכות וברכתיך, ואם מזבח אבנים תעשה לי, שגם האבנים אדמה הם חשובים ומ"מ יש בהם צד להתגאות, שהרי אבני גלל ושיש הם חשובים ויקרים, לא תבנה אתהן גזית כי חרבך הנפת עליהם וכו', שהברזל נברא לקצר ימיו של אדם וכו', ולא תעלה במעלות על מזבחי וכו' כלומר במצות שיש בהם הנאה וכן בדברים שאתה צריך לעשות לקיום הגוף, לא תתכוין להנאתך כלל שאם תכוון להנאתך תגלה ערותך עליו כי לא ישאר בידך זכות דמצות אלא הנאת הגוף הנגוף ואין לו ערוה גדולה מזו ושלום:

אור ליום שבת ח"י לשבט, ה' עמך וכו' אנכי ולא יהיה לך. ולא תעשה לך פסל. איבון לקבל לא תרצח לא תנאף לא תגנוב דהא מאן דגונב כאלו מכהיש מציאות השי"ת, ומאן דנואף הוי לקבל לא תעשה לך פסל. דהא איתעבד מתמן ממזרת או ממזר דאיהו פסל, ומאן דקטל הא איהו ממעט את הדמות, ומגבר תוקפא דאינון סכרין ולהכי הוי לקבל לא יהי' לך וכו':

פרשה יז

פרשת משפטים מהדורא קמא: ביום שבת כ"ב לשבט, ה' עמך וכו' דברי תוכחות כמנהג, ובפרשתא קדישתא דא איכא למידק וא"ו של ואלה, ותו מאי משפטים, דהא משפט אחד הוא כמא דאת אמרת משפט לאלהי יעקב, וכתיב משפט אחד יהיה לכם, ותו כיון דמשפט חד הוא, היכי כתיב משפט עבדו ומשפט עמו:

אבל רזא דמילתא דתפארת איקרי משפט, והכי נמי איקרי יסוד וכן איקרי חק כמה דאת אמר כי חק לישראל הוא. כלומר יסוד משפט בישראל הוא, אבל משפט דהיינו תפארת הוא מתעלה לעילא לאלרי יעקב, והכי נמי חק איקרי תפארת כמא דאת אמר את החוקים ואת המשפטים, וזהו סוד משפט עבדו דהיינו יסוד, ומשפט עמו דהיינו תפארת, והשתא קאמר דואלה המשפטים דהיינו תפארת ויסוד תשים לפניהם, כלומר תעלה ותדביק יתהון לעילא בדרגין. דמלת לפניהם רוצה לומר דלפניהם שהם דרגין עילאין:

חסר ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם, כלומר מה שדברתי עד הנה הם דברים נוגעים בגופם ממש אופן הנהגתם באכילתם ושתייתם והנהגותיהם, ואלו הם תלויים בגופם

ולא לפניהם, אבל אלה המשפטים שבין אדם לחבירו נופל לומר אשר תשים לפניהם, כי תקנה עבד עברי וכו' מאחר שאין השמיטה מוציאתו למה יוצא בשנה השביעית, אבל סוד הענין תלוי במה שאמרו חז"ל המהלך במדבר ואינו יודע אימתי הוא שבת, מונה ששה ימים ושובת וכן לעולם מפני שכל שביעי הוא שבת כי כל הספירות שבת הן, וכן הענין בזה, ותו הא רמז לבר נש דשש שנים יעבוד בהאי עלמא, כלומר שית עשיריות שנים יתקיים בעלמא, ובעשר שביעאה יצא לחפשי חנם, כמא דאת אמר ערום יצאתי מבטן אמי כו', אם אדוניו יתן לו אשה, אשה יראת ה' דהיינו אורייתא וכנסת ישראל. וילדה לו בנים הבנות דהיינו מצות ומעשים טובים, האשה וילדיה תהיה לאדוניה והוא יצא בגפו, כלומר דלית בה כל כך זכו בהנהו עובדין דאיהו עביד משום דלא עבד להו מאיתערו דידיה, אלא מאיתערו דאשה יראת ה' ולזה כתיב האשה וילדיה וכו' דמשמע דאיתערו מסטרא דילה הוה, ואם אמר יאמר העבד אהבתי את אדני וכו', כלומר אנא בעינא לאיתקיימא בהאי עלמא טפי לאעסוקי בהאי אשה יראת ה' למפלח לקודשא בריך הוא, והגישו אדוניו אל האלהים, לשון דין כלומר כד יתקיים בר נש בעלמא טפי משבעין שנין אית ביה כמה מרעין וכל ימיו יהיו מכאובים והיינו ורצע אדוניו את אזנו במרצע כלומר דלא שמע ולא חזי ולא יכיל למיפלח לקודשא בריך הוא, לכן בעוד בר נש בתוקפיה איבעי ליה למיתב קמי קודשא בריך הוא, וכי ימכור איש את בתו, איש זה הקב"ה, בתו היא בתו של אברהם אבינו, שארה דהיינו מזונא, כסותה ועונתה לא יגרע, שהם רמז לנפש רוח נשמה, שהמזון רמז לנפש שהיא נהנית מהמזון, כסותה רמז לרוח שהוא למעלה מהנפש שהוא במכוסה, ועונתה רמז לנשמה שהיא ניזונת בחשאי ובהעלם כעין העונה, ואם שלש אלה לא יעשה לה ויצאה חנם אין כסף, מלשון נכספה. כלומר כל הנאות וכיסופין שנהנה האדם בזה העולם לא יועילוהו ולא יצילוהו ולא ישא את כל מאומה בידו אדרבה הם יהיו בעוכריו, לכך צריך האדם שלא ליהנות מזה העולם כי אם על דרך שהוריתיך פרשת יתרו בדרוש לא תעשון אתי אלהי כסף וכו', ואתה שלום: אור לשבת משפטים כ"ט לשבט, חזק ואמץ וכו' וייסרני מלפסוק מלהרהר תמיד במשניות ודברי תורה ויראת שמים והוכיחני למה אני איני כותב מה שהוא מחדש לי, התחיל ואמר שפרשה זו רומזת על האדם שילך בדרכי קונו, דעבד עברי היינו רוח שהוא ודאי משועבד בתוך הגוף וקאמר קב"ה לגוף כי תקנה עבד עברי דהיינו רוח, לא תעביד ליה דיהך בתר תפנוקי גופא דהא קיומא דגופא דעלמא לא יהא אלא שש שנים דהיינו שתין. ובשביעית כלומר כד יימטון שבעין שנין יצא מהאי עלמא לחפשי חנם, אם בגפו יבא כלומר כד ייעול בהאי שתין שנין ייעול יחידאי בלא תורה ומצות, יחידאי יפוק

מהאי עלמא, אם בעל אשה הוא כלומר דאיתחבר בתורה אשה יראת ה' והוא בעל דידה לא יפוק בלחודוי מהאי עלמא דהא איהי וכל אוכלסאה יפקון לקדמותיה, והיינו דכתיב ויצאה אשתו עמו כלומר ההיא אשה יראת ה' היא תיפוק לקדמותיה:

אם אדוניו יתן לו אשה, כלומר אם הקב"ה יתן לו האי אשה יראת ה' דהיינו אורייתא, וילדה לו בנים, כלומר דאתעסק בה ועביד פיקודהא דהיינו בנין דצדיקייא, האשה וילדיה דהיינו אורייתא ופיקודהא תהיה לאדוניה דעל ידהא יתחבר בר נש בקודשא בריך הוא, ואם לא יתעסק בה הוא יצא בגפו, ואם אמר יאמר העבד כלומר אם יתעסק בר נש בהאי עלמא טפי משבעין שנין, ויחשב דבההוא זימנא יפלח לקב"ה והיינו דקאמר אהבתי את אדוני את אשתי ואת בני הא לאו הכי דבההוא זימנא כמה מרעין בישין רדפין בתריה דע"י כן לא יכיל לאתעסקא אלא בצורכי גופא, והיינו והגישו אדוניו אל האלהים והגישו אל הדלת, דהא סבייא יתבין תדיר בתר תרעא מגו מרעין דאית בהו או מגו אינון סבין, ורצע אדוניו את אזנו וכו' הא כד ייעול בהנך יומין ירדפון כמה מרעין בתריה דיהא עויר וחגיר וחרש, ונקיט חרשות דאזנו משום דבחרשו נותן לו דמי כולו, דחרשו הא שקיל כנגד הכל, וטעמא דנפיק עבדא בשביעית רמיז דאיהו איזדבן לאחרא דוגמת המשתעבד לאינך סטרין, והיינו ולא עבדים לעבדים דאינך סטרין אינון עבדים ממש וכד ימטי שביעית דרמיז למלכות יצא לחפשי דבהכי מתקן מאי דפגים, דהא בהכי משפיעין עליה יובילא עילאה, דהא יובל איהו מפיק עבדים לחירות, וכד משפע במלכות איהי נמי מפקא להון, וטעמא לדין שמיטה אלא שנה שביעית, היינו ברזא דשמיטין דכל חדא וחדא איהי שמיטה, ברזא דמהלך במדבר ואינו יודע מתי הוא שבת וכו', ואם אמר יאמר העבד וכו' ועבדו לעולם שהוא עולמו של יובל דהא איהו יפוק לחירו על כל פנים, ושלום:

והא רזא דמרעין דנטרי בהו גבול שבעת ימים איהו בהאי רזא דיומא קדמאה דמרעא רומז לחסד ותניינא לגבורה, וכן לכולהו עד דיימטי שביעי דרמיז למלכות, ותמן איתדן דיניה בההוא דינא. אי זכי אי לא זכי הא איתדן למימת דהא אילנא דמותא, ואי זכי הא אתבקע עליה זיעא רמז דנגדי עליה מי החסד ואיתסי, וכד לא אתסי בשביעית הדר לאתגלגלא עליה דינא דשבע ספירין דמלכות, והיינו רזא דארבע עשר דאיהו גדול, ורזא דיום רביעי דאיהו מבשר ליום שביעי רזא דנצח דאיהו רביעי, ועוד דאיהו מסטרא דחסד איהו מבשר טוב לשביעי וכו', ואתה שלום:

אור לי"ז בחשון ביום שבת קודש, ה' עמך וכו' כוין בתפילתך ומעט בהנאות וטוב לך ותהרהר במשניותי תמיד ואפי' בשעה שאתה מדבר עם בני אדם, ובשעה שאתה אוכל

בכל לגימא ולגימא תהרהר במשניותי, וזהו סוד ועבדתם את ה' אלהיכם וברך את לחמך ואת מימך כלומר אם בשעה שאתה אוכל ושותה תהרהר בכל לגימא ולגימא בדברי תורה, יברך לחמך ומימך דכיון דיהא מעוטף בדברי תורה לא יזיק לך דאפי' דמיא מזיקי לך. כד תשתי יתהון בהרהורא דמשניותי לא יזיקו לך והיינו את מימך וכן אפילו כד לא תאכל אלא לחם בלחודי לא יזיק לך, והיינו את לחמך, והיינו והסירותי מחלה מקרבך, דהיינו במעיך דלא יזיקו לך. כי אני ה' דהיינו כנסת ישראל, ה' דהיינו תפארת כד יתחברון כחדא, יהא רופאיך, ובכן אתה שלום:

אור ליום שבת כ"ג לכסליו ה' עמך גבור חיל אזדהר ממיכלא ממישתא ומהנאה, בעת שתתענג במאכל ובמשתה בהסתכל מיאוס האוכל בעת לעיסתו וכל שכן מיאוס של האוכל שנעשה בעת הוצאתו:

אור ליום השבת כ"ה לאדר שני, ה' עמך וכו' הלא הזהרתיך כמה פעמים ממאכל וממשתה, ובפרט משתיית יין הרבה כי שתיית היין מעורר האדם ליצר הרע, והיינו דכתיב ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו כלומר דאף על גב דחזו את האלהים דאינון מידת הדין הוה חזי להו דידחלי מיניה ולא דחילו ומשום הכי הוה חזו דישלוט בהוא ידא, אי נמי דהכי קאמר דאילו לא אכלו ושתו הוו חזו דקא שרי עלייהו נבואה דאיתקרי יד ה'. והיינו דכתיב ואל אצילי בני ישראל לא שלח ידו רוצה לומר כד"א ויד ה' היתה על אליהו, וכן היתה עלי יד ה', דבעי בר נש כד איהו על פתוריה ומתאוה למיכל ולמשתיה יתיר דלא ישלים תאותיה, והאי הוא קורבנא לקב"ה דנכיס יצריה, והיינו דאמר רבנן דשולחנו של אדם מכפר כמזבח דבהאי גוונא הוא מזבח ממש, וזהו שאמרו שאסור לאדם לטעום כלום עד שיתפלל, וזהו סוד שכתב וזכור את בוראך בימי בחרותיך כלומר בצפרא דאינון דוגמת ימי בחרות זכור את בוראיך לבטלא אינון הרהורין דמעלי בך יצר הרע, עד אשר לא יבואו ימי הרעה כלומר וע"י כך לא תאונה אליך רעה בכל ההוא יומא כמא דאמור רבנן כל הסומך גאולה לתפלה אינו ניזוק כל אותו היום:

עוד לפרשת משפטים. איכא למידק בהאי פרשתא קדישתא דקב"ה אמר למשה הנה אנכי שולח מלאך לפניך ולא קפיד מ"ר ע"ה וכי א"ל בפרשת כי תשא ושלחתי לפניך מלאך קפיד, וכי מפני שעשו את העגל רצה להרוויח, ותו דמשמע שקיבל הקב"ה תפלת משה רבינו ע"ה שלא ישלח מלאך דאמר ליה גם את הדבר הזה אשר דברת אעשה, והרי אשכחן דשלח מלאך ליהושע אני שר צבא ה', ויש לומר דמעיקרא לא קפיד משום דהוה משמע שלא יסלק קב"ה מהם וכל הדברים יהיו נעשים ע"י השגחתו יתברך וכד דייקי לישנא דקראי מדברים בעדו ית', והטעם שישלח מלאך הוא מפני שאם לא היה עושה

על ידי מלאך אלא כמו במצרים אני ולא מלאך היו מיד השבעה עממים מתגורשים מיד, וזהו שאמר הכתוב לא אגרשנו מפניך בשנה אחת פן תהיה הארץ שממה וכו' כי נתן טעם למה אנכי שולח מלאך כדי שלא יתגורשו אלא מעט מעט, ומכל מקום השגחתו יתברך לא תמוש מהם, לכן לא הקפיד, אבל בפרשת כי תשא אמר שרוצה לסלק השגחתו מהם כדכתיב כי לא אעלה בקרבך, ולכן הקפיד, ואם תאמר מה טעם הוא פן תהיה הארץ שממה וכו'. והוה ליה לקב"ה למנוע חית השדה, ויש לומר שכל מה שאפשר שלא לשנות הטבע עושה הקב"ה, מפני שהטבע שלוחו של הקב"ה ואינו רוצה לשנותו היכא דלא אפשר, ואם תאמר מאחר שקיבל הקב"ה תפילתו של משה רבינו ע"ה שאמר לו גם את הדבר הזה אשר דברת אעשה משמע שהקב"ה היה בלי שליחות המלאך אלא כמו במצרים אני ולא מלאך וא"כ איך לא נתגרשו מפניו בשנה אחת, ויש לומר שאין הכי נמי שכן היה שנאמר שנתקבצו כל המלכים להלחם עם יהושע פה אחד, ואלו לא היה אני ולא מלאך לא היו מתקבצים פה אחד להלחם והיו עוברים כמה שנים עד שהיה כובש אותם ומכל מקום לא נתגרשו כל העמים בשנה אחת לפי שראה הקב"ה שהיה צריך להניחם לנסות בם את ישראל:

(עוד יש לומר שלא הקפיד מרע"ה אלא על מה שאמר לו כי לא אעלה בקרבך דהיינו שיסלק השגחתו מהם, וזהו שאמר אם אין פניך הולכים וכו' ועל זה נתרצה לו, אבל אם לא יסלק השגחתו מהם אע"פ שישלח מלאך לפניהם לא הקפיד כמו שלא הקפיד בתחילה, וזה נראה לי):

לעת המנחה בעוד שליח ציבור קורא בספר תורה אמר לי ידוע תדע יוסף האהוב והחביב כי המלך התוגר יגבר ימינו על אדום, ואתה עמוד על עמדי פה על יד ימיני אל תירא ואל תחת כי הנני עומד להצילך עם היות שהשר קצקפ"וני עם זוגתו צרעית"א מקטרגים עליך בכל לבבם, אנכי אתן אותם נגפים לפניך, אם תחזיק בתורתי וביראתי ועבודתי, ואתה שלום:

פרשה יח

פרשת תרומה מהדורא קמא: איכא למידק בהאי פרשתא קדישתא דא, מאי ויקחו לי תרומה, ויתנו לי תרומה מיבעי ליה, ותו מאי אשר ידבנו לבו. ותו מאי אהדר כמא דכתיב למימר תקחו את תרומתי. ותו מאי הכא לנוכח ולעיל שלא לנוכח, ותו אמאי לעיל קרי ליה תרומתי, וי"ל דבעא הקב"ה דבהאי נדבה יהיו בני ישראל האזרחים גבאים ולא מערב רב, והיינו דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה כלומר בני ישראל יקחו התרומה

כלומר הם יגבו אותה, כלומר וממי יגבו אותה מאת כל איש אף מערב רב, וקאמר אשר ידבנו לבו, כלומר לא יכפו אפילו בדברים לשום אדם יותר ממה שלבו נדבו, ולגלות זאת הכוונה אהדר אמר תקחו את תרומתי, והכי קאמר, דבר אל בני ישראל אתם בעצמיכם תקחו את תרומתי, כלומר אתם תהיו הגבאים לא הערב רב, ואחר שאתם תקחו אותה תקרא תרומתי:

אור ליום שבת ו' לאדר, ה' עמך וכו', רק כי תדבק בי ובתורתי ויראתי תמיד, ולא תהנה מעולם הזה כלל כאשר הורתיך וכמו שעשית בקצת השבוע הזה, והנה היום השלמת מ' תעניות רצופים כנגד מ' יום של יצירת הולד, ואע"פ שבהרבה מהם נהנית מעולם הזה, מ"מ כיון שהיו ארבעים וגם היו בפרשיות השובבי"ם נתקבלו והנה עתך עת דודים, והלא איכא למידק בפרשת ויקחו לי תרומה מאי לי, ותו מאי מאת כל איש, ותו מאי אשר ידבנו לבו, ותו מאי תקחו את תרומתי. ותו מאי וזאת התרומה:

אבל רזא דמילתא דתרומה היינו כנסת ישראל ואמר דלא יסבון יתה בלחודאה אלא בספירין עילאין בחיבורא, והיינו דקאמר לי כלומר עמי, מאת כל איש וכו' את היינו כנסת ישראל, כל יסוד, איש תפארת, אשר תלת עילאי, ידבנו לבו והיינו אתר דאתי מניה נדבה שפע ברכה וחיים ללב דהיינו ת"ת, בחיבורא דכל הני תקחו את תרומתי דהיינו כנסת ישראל, וזאת התרומה, היינו כנסת ישראל תתאה, התרומה כנסת ישראל דספירין עילאין תחברון להון בהדי אשר דאינון תלת ספירין עילאין, זהב גבורה, כסף חסד, ונחשת ת"ת ולהכי כתיב ביה וא"ו, ותכלת היינו כנסת ישראל וארגמן היינו תפארת, ותולעת שני היינו גבורה, ושש היינו חיבורא דשית ספירין דכנסת ישראל, ועיזים ועורות אלים מאדמים ועורות תחשים היינו כנפיים דמחפין לספירין, ועצי שטים רמז לספירין דמסיקי כסא טובא, שמן למאור, היינו משח רבות עילאי דנגיד מתלת עילאין לאנהרא לספירין, בשמים לשמן המשחה ולקטורת הסמים אבני שוהם היינו ספירין דמטרוניתא, ואבני מלואים היינו ספירין עילאין דאינון ממלאין שפע לספירין דמטרוניתא, לאפוד ולחושן היינו מטרוניתא דאיתקרייא אחורי המשכן ואחרית ים, וחושן היינו ספירין עילאין, ועשו לי מקדש וכו' הא מקדש רמיז לבית עין, ובכן ואתה שלום:

אור ליום שבת שני לאדר, ה' עמך וכו' אע"פ שנטשתני ועזבתני והפרדת לבך ממני אנכי לא אעזבך רק כי תדבק ביראתי ועבודתי ותזהר מסמאל ונחש המכניסים בלבך כמה הרהורים בעת התפלה, רק כל מחשבותיך תייחד לשמי וכו' ובא לציון גואל וכו' כלומר ציון היינו כנסת ישראל וגואל היינו יסוד. ויעקב היינו כנסת ישראל תתאה, דתמן מתדבקין שבי פשע, ואני היינו כנסת ישראל תתאה, זאת היינו כנסת ישראל דספירין

עלאין, בריתי היינו יסוד, רוחי היינו יסוד כד מתדבק בכנסת ישראל דספירין עילאין והיינו אשר עליך, ודברי אשר שמתי בפיך, כנסת ישראל תתאה איהי פיך דאיהי פי ה' דמשפעא לתתא, וכן איהי פיך דלקטא זכוון לתתא ומסקא להון לעילא, לא ימושו מפיך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך ברזא דוהודעתם לבניך ולבני בניך, והיינו רזא דיסוד דמשפע בכנסת ישראל עילאה, ואיהי בכנסת ישראל עילאה ואיהי בכנסת ישראל תתאה, מעתה ועד עולם דכד הני תלת מתחברין כחדא מתעלין עד עלמא עילאה:

והלא בפרשתא קדישתא דא אמר ועשו לי מקדש, וכן אמר ויקחו לי תרומה, למירמז דבמילי קדישא איבעי למימר האי מלה לקדושה בכל עובדא דיעבד לימא הכי, האי לשם קדושה כי היכי דבעי בכורסייא דמניחין בברית מילה לשם אליהו, דאיבעי דלימא האי כורסייא לאליהו וכו', ואתה שלום:

פרשה יט

פרשת תצוה מהדורא קמא: אור ליום ששי י"ט לאדר, ה' עמך פקח עיניך ושבע לחם לחמה של תורה, הוא הלחם אשר נתן ה' לכם לאכלה בעולם הזה ובעולם הבא והדבק בי ובתורתי ועבודתי וביראתי ובאהבתי ולא תפריד מחשבתך אפילו רגע, ואזכך לעלות לארץ ישראל כי אין שטן ואין פגע רע, כי ה' אלהיך מתהלך בקרב מחניך לשמרך ולהצילך ולהביאך אל המקום אשר הכינותי ושם תשרף על קדושת שמי ויהי אפרך מונח על גבי מזבחי לרצון על כן אל תפריד מחשבותיך אפילו רגע אחד מתורתי ואהבתי הפוך בה והפוך בה וכו' כי בהתהלכך תנחה אותך וכו' ואביאך אל בית היין מיינה של תורה, אשקך מיי"ן הרקח שבעים פנים דילה, מעסיס רימוני, פעמון זהב ורימון על שולי המעיל סביב, דהא מעיל הוא לקבל כנסת ישראל, כד איהי מתייחדת עם שאר ספירין דאיהו מנא דכולהו, ופעמון ורימון לקבל חשמל דאינון חיות אש, פעמים ממללות ופעמים חשות, וכד מסתלקא כנסת ישראל לעילא, אמרי איה מקום כבודו להעריצו, וכהן גדול דאיהו עילאה לביש האי מעיל דרמיז לכנסת ישראל, ועל שוליו פעמונים לקבל ממללות, ורימונים לקבל חשות, אני אני המשנה המדברת בפיך כי הנה שבע עננ כבוד מלוים אותך כאשר הודעתיך ומכריזי קמך הבו יקר לדיוקנא דמלכא קדישא, לכן הזהר מלהפריד מחשבתך אפילו רגע ועדיין העננ כבוד אינם מאירים כל כך עד שתגמור כל השיתא סידרי ואז יאירו יותר ואתה שלום:

(נראה לי כל אורחות ה' חסד ואמת וכו' דהיינו לומר שרוב בני אדם נראים בעיניהם שאין דרכי ה' בעולם הזה מיושרים, וגם נראה בעיניהם כמה דברים שאין לעולם צורך

בהם, אבל החרידים על דבר ה' שהם נוצרי בריתו וכו' בכל דרך ובכל דבר בעולם חפשו בו למצוא דברי חפץ וישיגו וידעו ללמוד מכל דבר שבעולם דרד לעבוד את ה' ויכירו כי אותם הדרכים והדברים היה חסד מאתו יתברך לכשילמוד האדם מהם דרכי עבודת בוראו, ועוד יש לומר שאע"פ שיש כמה דרכים נראה בעולם הזה, שנראה שהעדרם היה טוב כמו החושך והשינה והשכחה והבכיה ודומיהם כשתדקדק בהם תמצא תועלת בכולם וכמו שכתב בעל חובת הלבבות, וכענין דוד עם השטות והעכביש ונמצא שהיו חסד מאתו יתברך, ועוד יש לומר דצדיק ורע לו וכו' וכשתדקדק בהם תמצא שמה שנראה בעיניך שהם אורחות עקלקלות הם חסד ואמת הכל, ודו"ק):

אור ליום שבת בליל מוצאי שבת אחר הבדלה, הלא אמרתי לך פעמים שלש תזכה לראות את אליהו בהקיץ עומד נגדך האמנם צריך שתתענה השלש רצופים שבעה פעמים ואז יתגלה אליך במקום אשר ידעת ושם תשתעשע עמו, גם מזה שבידך אל תירא ואל תחת:

פרשה כ

אור ליום שבת פרשת זכור שנת השי"ו, ה' עמך וכו' רק כי תדבק בי ביראתי ועבודתי ובמשניותי ולא תפריד מחשבתך ממני אפילו רגע ומעט בהנאות בתכלית, ובעת מאכלך כשאתה תאב ביותר לאכול או לשתות תסלק ידך ואם כה תעשה בכל סעודה כאלו אתה מקריב בכל סעודה קרבן, ושולחנך יהיה מזבח ממש לזבח עליו יצר הרע, והנה זימנתי לך את פלונית היא חברתך וזוגתך, והזהר מלשמש בה דרך הנאה כלל. כי אם כמו שאמרה אימא שלום דומה כמי שכפאו שד והלא בפרשתא קדישתא דא איכא למימר דארבע בגדי לבן של כהן הדיוט רמיזא בנצח, וד' בגדים של כהן גדול, הם רמיזי בחסד:

פרשה כא

פרשת כי תשא מהדורא קמא: אור ליום שבת חול המועד, ה' עמך וכו' אל תירא ואל תחת פן אעזבך, אע"פ שהיה ראוי בשביל מה שהפרדת לבך מתורתי (פקח עיניך על ענין זה) אבל אני לא אעשה כן כיון דאת אהדרת לדחלתי כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך, ראה כמה פרקת עול ומוסרות תורתי ועבודתי מעל צוארך ונתת תחתם עול ומוסרות היצר הרע ונחש וסמאל, לכן קום והסר אותם מעל צוארך, וחזור למקומם עול ומוסרות תורתי ויראתי ועבודתי דאנא כרועה עדרו ישא ובחיקו יקבץ טלאים עלות ינהל, כן אני מקבץ נדחי והיוצאים מהדרך כיון דאהדרותהון לדחלתי כמה דאוליפתך על פסוק ברח דודי וכו' והא את בעי מהקב"ה לאולפא לך דרכי תשובתו, והלא אינון

אורחוי דאוליפתך הלא אינון דרכי הנועם ונתיבות השלום והזהר והשמר מהיצר הרע ונחש וסמאל האורבים לך תמיד כי אליך תשוקתם לאבדך להוממך, ואתה תמשול בהם ותכניעם ותשפילם, אני אני המשנה המדברת בפיך, אני אני המיישרת ומייסרת את האדם, לכן בני שמע בקולי לאשר אני מצוה אותך ומעט באכילה ושתייה כאשר הוריתיך, ולא תוסיף יותר לשתות מהפעמים אשר הוריתיך. ואם יפתך יצרך לשתות יותר או להתענג במאכל אל תשמע בקולו, כי על זה נאמר אל תלחם את לחם רע עין בני אל תלך בדרך אתו מנע רגליך מנתיבתו כי מי שנמשך אחריו הולך כשור אל טבח יובל וכעכס אל מוסר אויל ובשבתך לאכול עם בני אדם ויפצרו בך לאכול ולשתות יותר אל תשמע בקולם בשום צד בעולם ותמיד יהיה הרהורך ומחשבותיך ביראתי ותורתי ובמשניותי ולא תפריד מחשבותיך מהם אפילו רגע אחד, פלס מעגל רגליך כלומר אפילו כשאתה הולך בדרך ותפריד מחשבתך בהנחת רגל אחד מהר ותקן וחשוב בתורתי (בהנחת) רגל שני ובזה תהיה חצי הפסיעה לפחות בד"ת, וצא וראה כמה הפרדת וכמה פגמת וכמה חסרת, לכן בני קום ותקן את אשר פגמת והשלם את אשר חסרת והדבק את אשר הפרדת ואזכך לעלות לארץ ישראל וכו' ותעלה על רצון מזבחי וכו', ועוד האריך בדברי תוכחת חיים ומוסרים מבהילים ומרעידים השומע, והלא משניותי הם לוית חן לראשך וכו' דלוית חן היינו מטרוניתא דכולהו ספירין מתלוין ומתחברין בה והיא מנהרא על ראשך דהא איהי ספירה לראשך דאיהי קדמאה מתתא לעילא, וענקים דהיינו ספירין עילאין דאינון מעניקים חמה בקומותיהון הא אינון מנהרין בך בשביל מתנייתא דאת מתני, לגרגרותיך למ"ד דלגרגרותיך היא למ"ד דלבעבור, וז"ס תתן לראשך לוית חן דהיינו מטרוניתא, וידבק בה כ"י דהיינו עטרת, וינהר להון תפארת והיינו עטרת תפארת, וינהרון להון ספירין דלעילא מינהון והיינו תמגנך, כלומר דאינון כמו מגן העומד למעלה מן האדם, כך הם למעלה מעטרת תפארת ומשפיע בהון:

ורזא דפרשתא דיומא קדישא, פסל לך הא איהו ברזא דואלה פסל את הראשונים וכו' כלומר דואלה אל"ף רמיז באין סוף או בכ"ע, ולמ"ד בבינה וסליק עד חכמה, וה"א בבינה, והראשונים רמיז להני תלת עילאי, ופסל להון כלומר אפריש להון מדעתא דבני נשא דבמופלא ממך אל תדרוש, אבל ואלה דוא"ו דביה רמיז לת"ת ושית ספירין דרמיזא בוא"ו דאית בהון קצת השגה, מוסיף על הראשונים, כלומר דמניהון משתמודעי קצת בתלת עליונות, תו פסל לך רמיז להנהו סטרי דאפסילו ואינון קליפה ואינון מחטיאין לבני נשא, ומשום דבעובדא דעגלא אתפשט בעלמא מסאבותא איצטריך בלוחי בתראי למיפסל ולאפקא מתמן להנהו סטרי דלא ליהוי להון תפיסה תמן, ומשום הכי אמר קב"ה למשה

פסל לך הפסולת יהיה לך, כלומר הנך סיטרין כולהון יהון מסירין לך וכבישין תחת ידך, ומתמן נתעשר משה, דהא גדר העשיר השמח בחלקו לא ידאג בדבר ולא יחסר לו דבר ולא יצטרך לדבר, והכי הוה משה רבינו ע"ה ונתעשר מפסולת של לוחות דאינון הנך סטרין דאיתמסרו בידיה ולא הוה להון רשות למשלט ביה אלא הוא הוה שליט עלייהו: (זה המעט שייך לפרשת יתרו). והיה נכון לבקר, ועלית בבקר וכו' כלומר לאנהרא לספירין דינהרון בבקר, ואיש ל"י עמך, דהא לוחי קדמאי רמיזי בת"ת וכ"י בספירין עילאין, או בחכמה ובינה דאינון אבא ואמא, לקבל ברא וברתא. ובין דרמיזא לחכמה ובינה, ובין דרמיזא לת"ת וכנ"י, אלו לא הוה מתברי הוו עלמין בחירו ולא הוה גלות בעלמא, ומשום דהוה מסיטרא עילאה אתיהיבי בקולות וברקים, אבל לוהי בתראי רמיזי לספירין דמטרוניתא ומש"ה לא אתיהיבו אלא בחשאי ואזהר דגם הצאן והבקר אל ירעו וכו' משום דצאן ובקר רמיזי באינך סטרי:

אור ליום שבת כ"ח לשבט, ה' עמך וכו' רק כי תדבק בי ובתורתי ובמשניותי ולא תפסיק מלהרהר בהם ובתורתי וביראתי ואל יפתך יצרך לאכול ולשתות כאשר אתה עושה, אכן הזהר בלילה מלשתות פעם אחד וביום לא תשתה כלל ובסעודת שבת תשתה הפעמים שהורתיך, ואל תשלך דברי אחרי גוך, והלא איכא למידק מה דכתיב ויאמר אם נא מצאתי חן בעיניך ה' ילך נא אדני בקרבנו וכו' ותו מאי וסלחת וכו' ותו מאי ונחלתנו וכו', אבל רזא דמילתא ויאמר משה דישפע במלכות דאיקרי אדני מחמשים שערי בינה, ושם אהי"ה והיינו אם נא, וחן נמי רמיז לחמשים שערי בינה ולתמניא ספירין, וקאמר דכולהו ישפיעו במלכות תתאה והיינו ילך נא אדני בקרבנו כלומר כל הני ישפיעו באדני דבקרבנו דאיהו מלכות תתאה די מהלכת ביננא, ובהכי וסלחת לעוונינו וכו' דכיון דיתגלי לובן עילאה מיד יהא סליחת עון וכו' דכיון דוסלחת לעוונינו מיד ונחלתנו וכו, דכיון דנהא זכאין נהא נחלה דילך ונדבק בך כד"א ואתם הדבקים בה' אלהיכם, וכד"א ובו תדבק, ואהדר ליה הקב"ה הנה אנכי כורת ברית כלומר דיהא לה מלתא דיהא לה קיום דהיינו ברית, נגד כל עמך אעשה נפלאות אשר לא נבראו בכל הארץ וכו' כלומר דהני נפלאות דאעבד לא יהיו נסים נסתרים אלא נגלים לעיני הכל ויהיו בענין שינוי ברייתו של עולם והיינו אשר לא נבראו בכל הארץ ויהון לעיני כל עלמא, והיינו ובכל הגוים ובהכי רמז שמש בגבעון דום דהוא נסא דאיתפרסם בכל עלמא, ותדע אמאי אעבד הני נסין רברבין משום דאת מיובלא ואינון מסטרא דיובלא, והיינו דקאמר וראה כל העם אשר אתה בקרבו דאת ואינון מיובלא את מעשה ה' כי נורא הוא וכו', ויאמר אני

אעביר כל טובי על פניך וכו' אני היינו כנסת ישראל אעביר ברזא וכו' וקראתי לשון זימון, כלומר אזמין לשם ה' וחנותי דהיינו בינה, את אשר ברזא דאהיה אשר אהיה:
ביום השבת י"ו לאדר, ה' עמך וכו' רק כי תדבק בי ובתורתי וביראתי ובמשניותי ואל תפריד מחשבתך אפי' רגע אחד, ותכוון ותייחד תמיד מחשבותך לעבודתי, והלא בפרשתא קדישתא דא מאי דדקדקתון יאות דקדקתון, והלא רזא דמחצית השקל. ברזא דרוח ונפש ואיבעי ליה לבר נש לזכאה נפש לאדבקא לה בהדי רוח, והא רוח ונפש כד דביקין כחדא איקרי שקל, ואיקרי סלע, ומשום דבר נש הוא מלכלך בהנאין וכיסופין דעלמא איבעי ליה למיתן כופר לנפשיה לדכאה יתיה למזכי לחבקא לה בהדי רוח, והיינו כי תשא את ראש בני ישראל וכו' כלומר כד תיבעי לארמא נפשא דבני ישראל לאדבקא לה בהדי רוח, ונתנו איש כופר לה'. דמטובא דיהיב ליה קב"ה יתן לדכאה נפשיה לאדבקא בהדי רוח, ולא יהיה בהם נגף כו' כלומר דבר נש מתבר מן קדם בעל דבביה מיקרי ניגף, וקאמר קרא דכד יתנו כופר נפשם לה' לא יהיה בהם נגף בנפשיהון דלא יתדבקון ברוח, בפקוד אותם, כלומר בעידן דקב"ה יפקוד נפשיהון ודאי על ידי דיתנו כופר נפשם יתדבק נפשיהון ברוחיהון, זה יתנו כל העובר כלומר ולא אשלים נפשייהו כדקא יאות ובתר הכי קאמר ועשית כיור נחושת וכנו נחושת דרמיז לכנסת ישראל. ונתת שמה מים דתמשיך מים מחסד ובתר הכי פקיד אקטורת לקשרא כולהו ספירין כדקא יאות, ובתר הכי פקיד אשמן המשחה לאמשכא משח רבות קודשא מלעילא, ובתר הכי ראה קראתי בשם בצלאל וכו' דעד לא ייתי עובדא דעגלא יהא מזומן מאן דיתקן ויעביד משכנא, ואתה שלום:
אור ליום שבת ד' לאדר ראשון, בפרשת כי תשא ומאמר אם אני כאן הכל כאן וכו' חזק ואמץ רק כי תדבק בי ובתורתי ויראתי ומשניותי ולא תפריד מחשבתך אפילו רגע אחד, ואני עמך כמו דאמר הלל אם אני כאן וכו', אנ"י ידיע וכ"ל ידיע, ואזהר דלא ינקוט בר נש ספירין עילאין וישבוק למטרוניתא דכל מאן דבעי למיעיל לא יכיל למיעל אלא בה, והיינו דקאמר אם אני דהיינו מלכות כאן הכל כאן דהיינו צדיק וספירין דעליה כאן, ואם אין אני כאן דהיינו מלכות דלא תיעיל בה, אין הכל כאן דצדיק וספירין דעליה אין משתכחין. והיינו דקאמר אם אין אני לי מי לי, כלומר אי לא אינקוט אני דהיינו מלכות מי לי כלומר למאן מספירין עילאין יכילנא למיסב, וכשאני לעצמי כלומר כד נקטינא אני דהיינו מלכות ונקטינא לה לעצמי דהיינו מלכות תתאה כד"א עצם מעצמי, מה אני כלומר דההיא שעתא מדבקנא, דהיינו שמא דהוי"ה דסליק מ"ה ומחברינא ליה עם אני, ועוד יש לומר אם דהיינו בינה כד"א כי אם לבינה תקרא, אין דהיינו חכמה, כד"א

והחכמה מאין תמצא, אני היינו מלכות, מי היינו בינה, לי היינו דמגדל הפורח באויר ורזא דיו"ד, ואם לא עכשיו אימתי כלומר דהא בכל שעתא איצטרך לאשפעא בכנסת ישראל, עד כאן למאמר אם אני כאן:

ורזא דפרשתא קדישתא דא כי תשא, כי רמיזא בכנסת ישראל דהא הכ"ף רמיזא בה ויו"ד אוף הכי נמי וקאמר כי תבעי לסלקא לה לעילא דהא איהי איקרי ראש בני ישראל דלגבי ישראל איהי ראש ולגבי ספירין עילאין איהי סופא' לפקודיהם היינו ספירין עילאין, ונתנו איש כופר נפשו לה' ולא יהיה בהם נגף וכו' כלומר דהא כד בעיא כ"י לאיתחברא בספירין עילאין הנהו סטרי מזדמני לקטרגי לה ובהכי הוי נגף בעמא, וכד יהבא כופר נפשייהו לית ליה רשות לסטרא אחרא לקטרגא, זה יתנו, זה ידיע דאיהו דרגא דצדיק, וקאמר דיחברון לה עם צדיק, כל העובר, היינו תפארת דאיהו בריח התיכון מבריח מן הקצה אל הקצה, מחצית השקל, רמז דרוחא דילה כליל לעילא ואוף הכי כליל לתתא דהא איהו מנהיג לגופא. ומשום ההוא פלגא דיליה דמנהיג לגופא, איבעי למיהב מחצית השקל למירמז דההוא פלגא דמשתמשין ביה לצורכי גופא, הא סליק, דהא לעילא, לאו איהו אלא לצורכי נפשא לקיומא דילה, עשרים גרה השקל למירמז דאית עשר ספירות בדינא ויחמי:

עוד לפרשת כי תשא והא קירון עור פני משה מההוא זוהרא דנטלו ישראל בסיני כד אמרו נעשה ונשמע, וכד חבו בעגלא ויתנצלו בני ישראל את עדים, ומשה נטל כל הנהו. ומשום הכי קרן עור פניו, ורזא דמסוה ברזא דהבי המטפחת, והיינו דאיכא הפסק ביננא לשכינתא, ברזא דכי עונותיכם היו מבדילים ומאן דבעי למיזכי לזוהרא יקום כל לילה בפלגות לילא ממש לאתעסקא באורייתא לאיתחברא הוא בשעשועא דקב"ה בג"ע, ואוף דקריב לצפרא ניים לית לן בה, לחוד דיזהר בזריזות גדול דלא יפסיד אפילו לילה אחד אלא כל יומוי תדיר בפלגות לילא יקום לאתחברא בשעשוע וטיולא דקב"ה בג"ע והאי מאן דעביד הכי ינהיר עליו קב"ה זוהרא עלאה ויחמי ליה בעינא:

שנת אש"ה. אור ליום שבת י"ב לאדר, ה' עמך וכו' אזכך להעמיד תלמידים הרבה ולהדפיס ספריך ולפשטן בכל גבול ישראל רק כי תדבק בי ובתורתי וביראתי ותדיר כל מחשבותיך יהיו בי באימה וביראה כי תדיר תצייר שם ההוי"ה נגד עיניך ככתוב בכתב דיו שחור וכמאמר דהע"ה שויתי ה' לנגדי תמיד, ובכן תכנע ותחרד תמיד מפני ה' ותסיר כל מחשבותיך מלבך ואין לך לחשוב בעסקיך כי אם בבית הכסא במקום המטונף כי ההרהור בעסקיך אינם מועילים לך ואדרבה הם לך מזיקים לכן הזהר מהם וייחד לבבך ומחשבותיך לעבודתי ואזכך להיות כתוב במצחך האי הוא ריש מתיבתא וכו' כד"א

חכמת אדם תאיר פניו כלומר אע"ג דחכימא דייכול לחם צר ומים לחץ ופניו משונות מחמת הרעב, ועשיר דאכיל מאכלים טובים ואיהו בריא ושמן, הא לענין נפשא ההוא חכימא מנהרא נפשיה מחמת ההוא חכמתא די ביה, וההוא עתירא דלית ביה חכמתא פני פניו משונות, והיינו דכתיב ועוז פניו ישונה, דלעתירא קרי עז כד"א ועשיר יענה עזות ומשו"ה קרן עור פני משה דבהנהו ארבעין יומין דהוה בטורא לחם לא אכל איתרבי ואיתזן נפשיה ובהכי סגי זיו יקרא דאנפיה, וטעמא דארבעין יומין לקביל מ' יומין דיצירת הולד, והוו תלת זימנין מ' יומין לקבל תלת גלגולים דאיתגלגל, ותו מהאי נהורא דאיתעבר מישראל כולהו זכה בהו משה כמא דאמור רבנן, והכא מטא זימנא לגלאה רזא דמסוה דהוה יהיב משה על אנפוהי דהא כד חזו כי קרן פני משה ויראו מגשת אליו דכיון דאינהו הוו חשיבין דאיתעדו מנייהו הנהו נהורי ולא יכלי לאיסתכלא ביה, דוגמא לדבר כמה דבר נש לא יכיל לאיסתכלא בניצוצא דשמשא, מה עביד משה קרא להון ולא קריבי ליה אלא אהרן והנשיאים דאינון הוו ראויים יותר, ובתר הכי קריבו שאר ישראל, וכד הוה ממלל עמהון לא יהיב על אנפוהי מסוה בגין דיסתכלון ביה ויקבלון נהורא מיניה במללותיה עמהון, דוגמא לדבר בוצינא דאטפי כד תקרב יתיה לקביל בוצינא דדליק ע"י ניצוצא ושלהובי דאשא דאיכא בבוצינא דדליק אדלק ההוא בוצינא דאטפי, אוף הכי ע"י מילי דאורייתא דהוה הוא ממלל עמהון ואינון הוו מסתכלין באנפוי כד"א והיו עיניך רואות את מוריך ע"י כך הוו מנהרין מנהורא דיליה, ובתר דהוה שיצי למללא עמהון דהא ההוא נהורא הוה נהורא דשכינתא, כמא דאסור לאיסתכלא בקשת ובכהנים בשעתא דפרסי ידייהו הכי אסור לאיסתכלא בהאי נהורא, ואע"ג דבההיא שעתא דהוה ממלל עמהון הוה שרי להון לאסתכלא ביה דוגמא לדבר בגדי כהונה בשעת עבודה אין מועלין בהם שלא בשעת עבודה מועלין בהם:

פרשה כב

פרשת ויקהל מהדורא קמא: שנת אש"ה אור ליום השבת כ"ב לאדר הראשון, ה' עמך, צוני שאתן בכל שבוע חלק לקבלה:

והא איכא למידק אמאי ויקהל משה את כל עדת הוה ליה למימר ויקהל את כל קהלת, ותו אמאי בקהלה כתיב פועל ויקהל דאיהו פועל ובעדת לא כתיב פועל, ותו מאי אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם, ותו אמאי פקיד על מלאכה בשיתא יומין, ותו אמר תעשה מלאכה תעשה מאליה, ותו אמאי גבי לא תבערו אמר בכל מושבותיכם, ותו אמאי אהדר וקאמר ביום השבת דהא בשבת הוה עסיק:

אבל רזא דמילתא, דעדת בני ישראל הוא מלשון עדות כלומר ישראל אינון סהדותא בעלמא. דקב"ה ברא עלמא ומש"ה תרי אומין דכלילין עלמא מודו בחידוש העולם ומישראל אוליפו ואי לא הוו ישראל דאיתפרסם חידוש עלמא על ידי אורייתא דנטרי ישראל הוו הני אומין מכחישי חידוש העולם. כמה דהוו מכחישי ליה אומי קדמאי, והקהיל משה את כל עדת בני ישראל למללא עימהון לאשפעא עלייהו זוהר מהאי נהורא דיליה כמא דאמרן ואדכר להון האי זכותא דאינון עדות על חידוש העולם דרמיז נהירו דשבתא, אי נמי לישנא דהקהלה משתמע דיתכנשון בערבובייא. ולישנא דעדת משמע דאינון מסודרין הבכור כבכורתו וכו', ובעידנא דכרוזא קרי דיתכנשון כולהו לא קרי להו באורח סידרא, אלא סתם אמר דיתכנשון כולהו מש"ה כתיב ביה לישנא של הקהלה, ומשום דבעידנא דיתכנשו כולהו הוו יתבי בסידורא משו"ה קאמר אל כל עדת בני ישראל, ואמר אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם, כלומר מילי דשמיא פקיד קב"ה למיעבד יתהון, כלומר דכד בר נש עביד מצוה כאלו עביד להההוא פקודא ומתקן ליה, אבל במילי דעלמא דלא תעביד עיקר, והיינו ששת ימים תיעשה מלאכ' כלומר מאיליה תיעשה דלא יהא לך השתדלותא סגי בעבידתא בהאי עלמא, וכדאמר רבנן עשה תורתך קבע ומלאכתך עראי, ואמר לא תבערו אש בכל מושבותיכם למימר דאע"ג דיהא אתיא דקריר תמן טובא אסור למיעבד אשא תמן לאתחממא, ואמר ביום השבת למימר דדוקא ביום השבת גופיה הוא דאסור לאדלקא אבל מבע"י לאדלקא ליה ויהא מדליק ומבעיר ביומא דשבתא שרי, ולאפוקי מקראים דלית להו בוצינא דדליק ביומא דשבתא דעלייהו כתיב ורשעים בחושך ידמו. ואוי להם שבכל מקום שפקרו המינים תשובתם בצדם ובכן ואתה שלום וכל אשר וכו':

אור ליום שבת כ"ז לאדר, ה' עמך וכו', הדבק בי ובתורתי ויראתי ועבודתי באהבתי אל תטשני ואל תעזבני ואל תעלים עיניך אפילו רגע אחד מלהרהר בתורתי ועבודתי, אני אני היא המשנה המדברת בפיך דאנת תנאה דילי סדרנא דילי גמרנא דילי. דהא שבע ענני כבוד מלוין יתך בזכות סדרי דמתנייתא וכד תגמור יתהון יהון מנהרין יתיר, והא אינון מכריזין קמך הבו יקר לדיוקנא דמלכא, להן ברי אתקף בי באהבתי ויראתי ותורתי ועבודתי ואזכך למיסק לעולתא כלילא קמאי לאיתוקדא על קדושת שמי ותיסק על רצון מזבחי:

והא איכא למידק בהאי פרשתא אמאי איתמר הכא ויקהל משה בהאי דוכתא ולית הכי בכולה אורייתא אלא בפרשת הקהל את העם האנשים והנשים והטף, ובפרשת אתם

נצבים היום כולכם לא אדכר בה לשון הקהלה, ותו אמאי אתמר הכא את כל עדת בני ישראל מה דלית הכי בדוכתי אחריתי ותו הא כבר פקיד עליה בפ' תרומה:

אבל רזא דמילתא. דפרשיות הן כסדרן, ואע"ג דאמור חז"ל אין מוקדם ומאוחר בתורה ע' פנים לתורה, ויישר חיליה דמשה בחירי דאמר דכסדרן הן והכי נמי הוו כסדרן, דברישא פקיד על עבידת משכנא בפרשת תרומה, ואמר ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו, ובתר הכי עבדו ית עגלא, ולכפרא על ההוא עובדא פקיד בהאי פרשתא דאינון בגרמייהו ייתון נדבתא וכדכתיב יביאה את תרומת ה', והא דקאמר קחו מאתכם, כלומר כל חד וחד בגרמיה יסב תרומת ה'. ומש"ה הקהל ה' את כל עדת בני ישראל, לכפרא על חובא דעגלא, כלומר דייחד כולהון ספירין כי היכי דינהרון, דהא משה רמיז בתפארת, ואת במלכות וכל ביסוד, ועדת בני ישראל בספירין דמטרוניתא, ויקהל וא"ו רמיז בתפארת ויו"ד בחכמה, וקו"ף כללא דכולהו ספירין דסלקין למאה. בגין וכל חדא וחדא כלילא מעשר, וה"א רמיז בבינה ומלכות, למ"ד בבינה, ויאמר היינו מלכות, אלהם, אל"ף תלת עילאי למ"ד בינה, ה"א מלכות. מ"ם בינה, ברזא דמ"ם דלמרבה המשרה, זה יסוד, הדבר מלכות, אשר תלת עילאה, ומשום דהאי פרשתא איתמר בה עיגלא מש"ה ענש למאן דעביד עבידתא ביומא דשבתא מה דלא ענש מקמי הכי, דהא לא אמור אלא לא תעשה כל מלאכה ולא ענש, לא תבערו אש בכל מושבותיכם, האי רמז לתרי דוכתי דאית לכל אדם חד בגן עדן. וחד בגיהנם וכד בר נש מבעיר אש ביומא דשבתא או עביד שאר עבידתא מתבער ומתלהט אש בהנהו תרי מושבות דהיינו תרי דוכתי דקאמרן, ולהכי קרי להו בכל מושבותיכם, יביאה את תרומת ה' רומז לכנסת ישראל דיחבר לה עם אבהן דאינון רמיזין בזהב בכסף ובנחושת, ואתה שלום:

אור י"ג לאדר השני, הלא לך למינדע כי בימי הפורים ובליל פסח מותר לשתות כל יין שירצה האדם ולהתענג ולהתפנק, ומפני שסמאל וחוייא בישא דרכם להכניס שמחה בלבות בני אדם ולתת בלבם לאכול ולשתות. ואח"כ עולה ומסטין, וזהו סוד התענית שמתענין בי"ג באדר, והוא להכניע כחו מלהשטין, וזהו סוד ג"כ שמתענין הבכורות והאיסטניסין וקצת בני אדם אחרים בערב פסח, והטעם מפני שישראל חייבים לשתות ארבע כוסות בליל פסח וכדי שלא ישטינו עליהם סמאל ונחש נוהגים להתענות בערב פסח להכניע כחם. ולהורות כשישראל שמחים ושותים בימים אלו אינו ח"ו להשלים תאות היצה"ר אלא לעבודת קונינו שהרי הם מקדימים להתענות קודם לכן להכניע תאות היצה"ר:

המה שכתוב כי האלהים בשמים ואתה על הארץ על כן יהיו דבריך מעטים, רצה לומר כי האלהים רמז לבינה, והוא בשמים. ואתה רמז לכנסת ישראל הוא על הארץ כלומר שכל העולמות שלמטה ממנה תלוים בה וגם רמז לצדיק ולת"ת שכל אחד ואחד נקרא אתה, והם על הארץ שהיא כנסת ישראל, על כן יהיו דבריך מעטים, כלומר לכן יהיו דבריך בעניני העולם מעטים כדי שיהיה לבך פנוי כדי לזווגם יחד, כלומר כיון שבינה שהיא המשפעת למעלה בשמים וכנסת ישראל על הארץ, צריך להשתדל תמיד לחברם יחד ולזווגם יחד:

וסוד קריאת המגילה בי"ד ובט"ו הם סוד ימים שהלבנה מאירה בחדש שהם עשרים וט' ימים, וסוד בני עיירות שקורין בי"ד הוא רמז על מילוי הלבנה כי בי"ד היא במילואה, והוא מעולה מיום ט"ו, כי אעפ"י שביום ט"ו היא יותר מלאה מ"מ כיון שאז מגעת לתכלית המילוי ומאז והלאה גורע אורה על כרחן יותר חשוב הוא יום ארבעה עשר שהיא בתוקף אורה ויותר מאירה וזוהר מאורה עולה והולכת ואינה יורדת ועל כן הוקבע יום זה לאותם שאין להם חומה לרמוז שביום י"ד ללבנה אין להם חומה וגבול אלא הולך ואור עמוק באין חומה, והוקבע יום ט"ו למוקפת חומה לרמוז כי ביום ט"ו אור הלבנה יש לה חומה וגבול עד פה תבא ולא תוסיף ובימים האלו הם סוד דוד ושלמה, שם דוד עולה ארבעה עשר ושם שלמה במספר קטן עולה ט"ו, כי דוד הוא סוד שם י"ד שהלבנה בתוקף אורה והולכת ועולה ועל כן לא היה גבול במלחמותיו, אל כל אשר יפנה יצליח כי הוא הי"ד למלכות כמו שמנו חז"ל. מאברהם עד צדקיהו שבו חשך מאור הלבנה כי עורו את עיניו, אי נמי היה דוד דוגמת י"ד לחודש, ושלמה היה יום ט"ו ולכן היה מלכותו נפלאה יותר משל דוד, כי כן ביום ט"ו היא מאירה יותר מיום י"ד ולכן לא היה יוצא למלחמה, דוגמת הכרכים המוקפים שהוקבע להם יום ט"ו ולכן היה הוא מוקף חומה תמיד כלומר שלא היה יוצא למלחמה, ואתה אעירך בסוד בני כפרים למה הוקבע להם ג' ימים אחרים, י"א י"ב י"ג. ומה הטעם שכתבו מפני שמספיקין מים ומזון לאחיהם דמה ענין זה לזה, ולמה לא היו יכולים לקרות באלו הג' ימים [רק] כשיפלו בב' או בה', ועוד למה נתבטל (עונש ודין) [עכשיו דין] זה, אבל הענין כי כשהיו ישראל יושבים על אדמתם היו מרובין באוכלסין ואע"פ שנקראת ארץ צבי שמתפשטת לקבל אוכלוסיה כעור הצבי, היו כל כך מרובים שלא היו יכולים לישב בירושלים. והיו מתפשטים בכפרים. והם היו חשובים מהעיר שבני הכפרים היו עוסקים במצות ה' יותר מבני הכרכים והעיירות לפי שאין להם שום מלאכה כי אם בשעת הזרע והקציר בלבד, ושאר כל השנה היו פנוים לעסוק בתורה ובמצות, ואויר הכפרים הוא זך וברור ושמעתתא בעיא צלותא, ועוד שלא יש

להם חמדת הממון כמו שיש לבני כרכים ועל כן היו פנוים לעסוק בתורה ובמצות, ועל כן היו מספיקים שפע וברכה וחיים בכל העולמות, וז"ס המים והמזון שהיו מספיקים לאחיהם הם העולמות כולם עליונים ותחתונים, וכמו שהוא למטה כך הוא למעלה כי אוכלסין היו כל כך מרובים שהיו מתפשטין חוצה לה והיו מוסיפין מחול על הקודש וע"י כך היתה מתעלה כי היו מיחדים כל הספירות השלשה שמות אהי"ה ידו"ד אד"ני יחד ולפי שבני הכפרים היו גורמים כל זה, אמרו שיקראו הם המגילה באחד משלשה ימים לרמוז על ייחוד אלו השלשה שמות:

ומה שאמרו היינו כשחל להיות בשני ובחמישי הוא או מפני שהם ימי הוצאות ספר תורה שהוא דוגמת בני אדם שבהם יחוד הכל, לכן אותם הימים הם מורים יותר על היחוד של השלשה שמות ועכשיו שבעונותינו נתמעטו אוכלסי ישראל למטה ודוגמת זה למעלה נתבטל מלקרות בני הכפרים באותן הימים. לפי שכיון שקריאתם באותן הימים היא רמז על שלשה שמות יחד שלימות הייחוד עכשיו שבעונותינו השמות אינם מתייחדים, אלו היו קורין באותם הימים היה מתחזא זילותא וזילזולא בשכינתא ח"ו, כמאן דמשבח לגברא בחכמותא או בעותרא וליתנהו ביה דזילזולא הוה לגביה וז"ס מה שאמרו הואיל ומסתכנים בה, כלומר שאם היו עכשיו קורים בני הכפרים בשלשה ימים אלו היו יכולים לבא לידי סכנה מפני שהיו כמזלזלים בכנסת ישראל, ומאן דגרסי מפני שמסתכלים בה היינו לומר שעכשיו בעולם הזה אין אנו מסתכלים חוצה לה להרחיב את גבולה אלא דוקא בירושלים לבדה וכולי האי ואולי שתשפיע קצת, והאיך יקראו בני הכפרים בשלשה ימים אלו שמורה שיש כל כך ברכה בתוך העיר העליונה, עד שהוא שופע לחוץ, דנא מילתא אסכימו במתיבתא דרקיע וכו', ועוד אמר לי אתה לומד עכשיו בקדושין קודש קדשים היא, שכבר למדת אותה שלשה פעמים. וכן אזכך לגמור כל התלמוד כל מסכתא שלשה פעמים, כדי שיתקשר נפש ברוח ורוח בנשמה, עוד אמר לי אדביקת למללא עמך בהאי גוונא מה דלא אדביק חד בדרא, אלא יחידאין, ולההוא גברא רבא דבשלוניקי הרי"ט שמיה לא ממללין עמיה הכי בגין להטותא דאית ביה בתר ממונא, עוד א"ל בכמה מראות אין מספר דאנא עתיד לאיתוקדא על קדושת שמיה דקב"ה, כדי לנקות טנופין וסורחנין דאית לי כולהון ישתארון כעופרת ואבנא דמשתארין. כן ישתארון כל סורחנין דסריחת מן יומא דאיתילידת ואוף מה דסריחת בזמנין קמייתא כולהו ישתארו בנורא, ותשאר נשמתא ברירא ותיסק במעלת קדושים וטהורים, כי הרמב"ם שמח במה שגלית ופירשת במה שכתב הטור סימן קצ"ט שלא נתפרש עד היום, וגם כן מקומות אחרים אתה מבאר, וגם הרמב"ם שמח בך על שאתה

מפרש דעותיו, וגם במה שכתבת בו על ההיא דחפיפה. אמת ויציב, וגם מה שכתבת על יעקב דחילי. במוסקת שפיר קאמרת ולכך נתכוון הוא, וגם על שכתבת שם על יעקב דחילי שאין דבריו מבוארים אמת ויציב הוא, ומה שפלפלת ליישב דבריו קב"ה שמח בהאי פלפולא אבל הוא לא לכך נתכוון, ושלשתם מליצים עליך זכות קמיה קב"ה, והם יצאו לקראתך לקבל נשמתך עם שלשה כתות של מלאכי השרת, עוד אמר לי אם אפשר שתוריד דמעות בתפלתך טוב ויפה, ולפחות בשני ובחמישי. היית מעביר רושם שבפניך והיית מתעלה, עוד אמר לי שיעזרני לגמור חיבורי בלי שום טעות וסיג ושיאירו בו עיני כל ישראל, ושאקרא אותו בית יוסף כי הוא שמו הראוי לו כי הוא ביתי בעולם הזה ובעולם הבא, עוד אמר לי יאות עבדת דנסבת אתתא כשרתא ומתקנא והיא בת חבר, אבל דע דיהא לך בן חשוך אנפין קצת ואוף חשוך עיינין ויהא ענייא סגייא, אלא דיהא ליבי' פתיחא למילף פתגמא אורייתא, ועל כן לא ליהוי חשוך עיינין לגמרי כי היכא דיכול לעיוני בפתגמא דאורייתא, ובחכמת הקבלה יהא ליבי' פתיחא יתירא מן שלמה ידידי כגוונא דכולי עלמא יתמהון מרוב חכמתי' ויהא ליביה מוכן למידחל מיני ולמיהך באורחא דמתקנן קדמאי, ומאי דאת בעי דליהוי וכו', ועוד אמר לי אם תיהך באורחין דתקנן קמאי ליהוי לבך קינא ומשכנא דאורייתא דלא למיפרד מינה אפי' ריגעא חדא ואוף דתסגף נפשך כמא דפקידתך, ואוף לא תשתי חמרא ביומא דחול כלל. ביממא ובלילא תשתי כסא חדא כמא דפקדתך, וכמא דאת עביד, ותדיר תיהך קדמאי באורחן דתקנן, ואזכך דתיתוקד על קדושת שמי ובהכי ישתבקון כל סורחנך ועוייתך, מה דעבדת מיומש דסליקת במחשבה עד היום ההוא ותסתלק בדרגין עילאין וקדישין כמה דאמרית, לכן בעידן ק"ש בכל יומא איכוון דאת עתיד לאיתוקדא (על קדושת שמי ומהשתא אתקין לך חלוקא דרבנן דכל יומא תתכוין ביה ומהאי חלוקא תסתלק) בסילוקא עילאה, עוד א"ל יאות עבדת דאת מכוין בשתיית חמרא כאלו את שתי ליה בחמרא דמינטר בעינבוי וכן בשתיית מיא תכוין כאלו את שתי לון ממימי החסד, עוד אמר לי ביומי דשבתי אע"ג דאת מכוון ומתענג לרוחא קדישא דמלוי עמך, מכל מקום כד את אכיל ליה בדרך הנאה מתגבר סמאל ויצר הרע, ולהן אזדהר במילתא, עוד א"ל אזדהר מלמשתי ביומא דשבתא יותר מארבעה כוסות זולת כוס הקידוש, וכוס הברכה, ובשני סעודות של היום שני כוסות בכל סעודה זולת כוס הקידוש וכוס הברכה, ולפחות מאלו הכוסות הרשות בידך, אבל להוסיף עליהם אזדהר מהם פן יגרמו לך להבטל מלעסוק בתורה כראוי:

עוד א"ל כי סודות הכוסות האלו עולים בשלש סעודות ארבע עשר הם רומזים לארבע עשר יומין והם די כי אין להוסיף וזה נרמז בשם שדי, כי השי"ן רמז לשבת. וד"י רומז לכוסות שדי לשתות בהם:

וסוד הלילה ששה כוסות רמז לשש ספירות הבנין מחסד עד מלכות רמז ג"כ לד' אותיות שבשם. ושל קידוש ושל ברכה, רמז לתרי ההי"ן, וביום שנים בכל סעודה הם ארבע, רמז לארבע אותיות שבשם, עם קידוש ועם ברכה ושל לילה ארבע זולתם הם י"ב רמז לשנים עשר אותיות שבג' שמות אלו אהי"ה ידו"ד אדנ"י:

עוד אמר ודבר הקשר שנפסק לך אתמול, הלא ידעת שמימך לא אירע לך שום הפסק כזה אלא להוריתך ולהראותך שאין לך להפסיק הקשר והדבקות של הש"י והרהור בתורתי אפילו לרגע] שאם תפסיק אפי' רגע ח"ו השכינה נופלת ואו לו ולרוע מזלו מי שגרם חרבן על העולמות כולם, ונפשו ורוחו ונשמתו חרוב יחרבון, וצא וראה ולמד מה התפעלות לקחת איך נזדעזעת כשנפסק הקשר ונפלה התפילה לארץ, על אחת כמה וכמה שתחרד תכלית החרדה ביודעך שברגע שאתה מפסיק מלהרהר בד"ת אתה גורם ח"ו נפילת כנסת ישראל בין הרגלים כי אינו דומה מה שהאדם עושה בנעוריו, למה שגורם אחר שהוא בא בימים וכ"ש אחר שנתקרב לחסות תחת כנפיה שאין לך להפסיק אפי' רגע וכו' כמו שאמר דחילי בטור ראשון סימן רל"א ולא תהרהר כלל בצרכים, דלית לך צורכא להרהרי בהון, כי כבר הבטחתיך שלא יחסר לך לחם ושמלה בכבוד, וגם בענין הקמות אשר קמו נגדך אין להרהר כי הם לא יזיקוך אלא הועילו כי מי שאומר לשון הרע על חבירו מנכין לו מזכיותיו ונותנים וכו' הוא אמת ויציב, ואלו הוי ידעי בני נשא דא הוו חדאין כד שמעין דאמרי ביש מנהון, כאלו יהבי לון מתנת כסף או זהב אלא בגין יקרא דאורייתא דילך דזלזלו בה אחזי לכולי עלמא קטירי דיקומון בהון, ואתה תעמוד מנגד ותחזה ותחדי, אבל את לא תהרהר בהאי ולא במלה אוחרא רק ביראת ה' כל היום וכל הלילה ובתורתו, ומאוד מאוד הוי שפל רוח בתכלית כמא דפקדתך וכמא דאמרית לך בקרא דוהוא לא ישרה נפשו ואל תדבר דברים כמו שאתה עושה עם אותו תלמיד, ואם תצטרך מפני דרכי שלום יהיו מועטים כדי שלא תפסיק מהרהור דברי תורה כלל ועיקר, להן הבן דאתילד לך יהיה חשוך קצת וחשוך אנפין ומעידן דתתעבר לא תזדקק לה ולא תהא מזדקקא בתרך כדי דתיכל לסגפא נפשך כד את בעי, ועל הכל אזדהר מלפנאה הרהורא דלבך אפי' רגעא חדא מאורייתי, וחזי למאי זכית דהאי גברא רבא הרי"ט שמיה בגין להטותיה בתר ממונא ושררותא דלא ממללין ליה כוותך דרגין דאורייתא וחסידותא, וזכותא רבא דתלי ביה מכמה תלמידים דנפקי מתחות ידוהי הוא איתחזי למללא עמיה ולאדבקא ביה

מה דלא אדביקו חכמי דרא מכמא דרין, אלא דההוא להטותא מעכב ואם תשכח עמיה תיכול לגלאה אודניה בגין דייתוב, ואי את תהך אורחין דתקנן קמאי כמו דאוליפתך למיהוי הרהורי לבך באורייתי תדיר ולא תפריד מיניה אפי' רגע חדא ולסגפא נפשך, אזכך למחזי לאליהו דעתיק יומין לביש לבושין חווירין ויתיב לקבלך ומלל עמך כמא דממלל גברא עם חבריה, והיה עיניך רואות את מוריך, ואף דיהון בביתך אתתך וגברין ונשין אוחרנין, יהא ממלל עמך ותחזי ליה, ואינון לא יחזון ליה וקל מילוליה יהא דמי להון כאילו הוא קל מילולך ואזכך למיסק לא"י ותלמוד ותלמד, ותשיב כלי אובד ותזכה לאלף אורייתי לתלמידים סגיאין דיהוון תמן למיתבע אולפא מינך, וגם תזכה לאתבא כמה רשיעין בתשובה והיינו ותשיב כלי אובד, ובתר הכי אזכך לאתוקדא על קדושת שמי כמא דאבטחתך, ובהכי תינדע סגיאות טיבותיה ורחמוי וחסדוי דקב"ה דימיניה פשוטה לקבל שבים. ואיהו בסגיאות רחמוי משגח עליך מלגו עדן עילאה דעתיק יומין לקבלא לך בתיובתא דהאי הוא רזא דבמקום שבעלי תשובה ה' באתר דצדיקייא איהו בצבאות ואתר בתר דא הוא לעילא באימא עילאה, ולא תקשי לך איך מאן דחב אפשר למיהוי ליה סליקו על מאן דלא חב, רזא דא כבר אמרית לך זימנא אוחרא, דאית צדיקייא, ואית צדיקייא, אע"ג דקרי לון גמורים לאו גמורים לגמרי כגון רבי שזקף עשר אצבעותיו וכו' דהנך מסתלקי בצדיק חי עלמין עד לובן דכתר עליון, אבל הנך צדיקים גמורים דלא אדביקו להו האי לא סלקי אלא בצבאות. ועל הני הוא דסלקי לבעלי תשובה, ומיהו אית בעלי תשובה, ואית בעלי תשובה, דמאן דתב תיובתא שלימתא ומית מגו תיובתיה, כגון ר"א בן דורדייא או כגון את, דתדיר תהרהר באורייתי ובתר כן תתוקד על קדושת שמי ותסתלק תמן כעמר נקי באמא עילאה אשתכח לגמרי דיתבי לעילא מבעלי תשובה שאינה גמורה לגמרי, דבעלי תשובה לגמרי ולאו לגמרי לא יתבי לעילא, ובעלי תשובה לגמרי יתבי לעילא, ובהאי הוא דאמרו חכמים במקום שבעלי תשובה עומדים וכו' אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד, דנא הוא רזא דמילתא די שמענא ואת דע את אלהי אביך ועבדהו ואל תהרהר בשום מלה בכלל ובפרט בעידן צלותך אלא מאן דתינדע ביה בכולא עיין ביה, ומאן דלא תינדע כוין כמא דאמר משה ברירי לפנאה כולהו מחשבות ולכוונה בפירושא דמלה, ואתה שלום:

שנת ש"ך אור ליום השבת כ"ו לאדר ב', ה' עמך כו' הגם כי נטשתני עזבתני וכו' והא מגלינא לך רזא טמירא במאי דאמור רבנן דהמצות בטילות לתחיית המתים וכו' היינו ברזא דשית אלפין שנין הוי עלמא וחד חרוב, דהיינו למימר דבזמן תחיית המתים דהוא בתר ימות המשיח יהא חרב עלמא מתאוות וכיסופין דהאי עלמא והא בההוא זימנא

יתבטל יצה"ר מעלמא ונמצאו מצות לא תעשה בטילות וכן המצות עשה דוגמת מאי דאמר מרע"ה למלאכי השרת, מאי כתיב לא תרצח זלא תנאף כלום שפיכת דמים יש ביניכם, יצר הרע יש ביניכם, וכן המועדות לא יצטרכו אז לעשות ככל הנעשה היום דהא איסור חמץ ואכילת מצה היא לאכפאה סיטרא מסאבא, וכן בשאר המועדים, ובההוא זימנא לא איצטריך לאכפאה לה, דהא בטל הוא, ולא יעבדון במועדייא אלא דיימרון בהו הלל וזמרין ושירין ותחטבחן לקב"ה ותו לא מידי, והיינו דאמור רבנן חנוכה ופורים אינם בטילים לעולם כלומר דהא חנוכה ופורים לית בהו אלא סיפור נסים דקב"ה בלחוד, וכן מאי דיעבדון במועדייא הוי דוגמת חנוכה ופורים דהיינו סיפור נסים דקב"ה משו"ה לא יבטלו, ואתה שלום:

אור לעשרים באשמורת הבוקר, בשבת, באדר הראשון, שנת הרצ"ו, חזק ונתחזק בעד עמינו ובעד ערי אלהינו, מאי ערינו ומאי ערי אלהינו, ומאי חזק ונתחזק שני פעמים חיזוק, אלא ערינו הם הספירות העליונות, וערי אלהינו הם היכלות כנסת ישראל שהם מכוונת כנגד העליונות:

אחר סעודת שחרית נשארתי יחידי בבית, ואמר לי הלא בדברי אליך כן הוא אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה אין דבר חי ה' כי בעת חיה אשוב אליך, ואתן את דודי לך, חזק ואמץ בתורתך כי הנה אויביך נופלים לפניך אל תירא ואל תחת:

פירוש המגילה אור ליום שבת י"ג לאדר, ה' עמך וכו' אע"פ שהפרדת הרבה בזה השבוע והיה ראוי לעזבך. מכל מקום כי היכי דתשתמודע רחמוי וחסדוי דקב"ה לא אעזבך, לכן מהיום והלאה הזהר מלהפריד מחשבתך מתורתי ויראתי ועבודתי אפי' רגע אחד ואזכך למיסק לארץ ישראל ולמילף תורה ברבים, ובתר הכי אזכך לאתוקדא על קדושת שמי:

והלא רזא דאחשורוש בשנת שלש למלכו עשה משתה וכו' היינו דבעא למינקט שפעא דנחית מלעילא דלא ישפע במטרוניתא אלא בסיטרא דיליה ומתמן ינגיד למטרוניתא כמא דאמרית לך בפסוק לחצוב להם בורות בורות נשברים וכו' וז"ס הטלת זוהמא. ולקבל עדרי צאן רובצים עליה דמנייהו אתי לך שפעא, עבד ההוא משתייא בשנת שלש למלכו, והיינו דכתיב חור כרפס ותכלת, דחור רמיז לחסד, וכרפס לת"ת, ותכלת רמיז לכנסת ישראל, בחבלי בוץ היינו תפארת, על גלילי כסף חסד, מטות זהב וכסף, מטה רמיז לכנסת ישראל, זהב וכסף, רמיז לחסד וגבורה. על רצפת בהט ושש ודר וסוחרת רמיז לארבע רגלי המרכבה. דהיינו מאי דאמור רבנן ישראל שבאותו דור נתחייבו כלייה מפני שנהנו מסעודתו של אותו רשע. דליכא למימר דמשום דאכלו מאכלות אסורות איחייבו דהא כתיב והשתייה כדת וכו'. כלומר דעל פי דת כל אחד ואחד היתה השתייה

דישראל דאסור להם יין נסך ויין של גוים לא הוו משקיין להו אלא מיין של ישראל ושמשין ישראל הוו מזגין להון. וכן מיכלי דיהבי להו לישראל הוו בשילי ליה ע"י ישראל דלא הוו אנסי להו למיכל ולמשתי מאי דאסר להו. וז"ש אין אונס והיינו דכתיב לעשות כרצון איש ואיש. אבל חובא דילהון אע"ג דאוכלין ומשקין הוו דהתירה מ"מ כיון דמסעודתו של אותו רשע נהנו הוי כאלו כנסת ישראל ינקא מההוא סטרא. ובהכי גרמו לאטלא זוהמא בכנסת ישראל. והיינו טעמא דאמור רבנן ישראל שבחוצה לארץ עובדי ע"ז בטהרה הם וכו' דאע"ג דאוכלין ומשקין דהתירה נינהו כיון דמסעודתו של גוי אכלי להו הוו כאלו ינקי כ"י מההוא סטרא וה"ה אי שדר ליה הגוי אוכלין ומשקין מסעודתי' שלא ליהנות מסעודת גוי. בר מאי דשדר ליה עופות חיים וכיוצא בהם מידי דאית להו חיותא ושדר ליה כד הוה חי דכיון דאית ביה היותא ועדיין הוא חי לא חל עליה סואבותיה של נכרי. וטעמא דאיתחייבו כליה משום דמטרוניתא איפגמא על ידייהו כד יכלון שונאי ישראל יכלה פגימותא וסואבותא דאתא על ידייהו ובעא קב"ה לשיצאה לשונאי ישראל ולמישבק למרדכי דלא חטא לאפקא מיניה עם סגי כדאמר למשה רבינו ע"ה ועתה הניחה לי ואעשה אותך לגוי גדול וכו' ומרדכי עבד כדעבד משה רבינו ע"ה ומסר נפשיה למיתה. דאמר אי פתורא דתלת רגלין לא יכיל למיקם כו' ומש"ה ומרדכי ידע וכו' כלומר חבר ספירן ברזא דוידע אדם את חוה אשתו. את רמיז לכ"י. וכל ליסוד. אשר לתלת עילאה. נעשה ברזא דמעלה אני עליו כאלו עשאני. ויקרע מרדכי את בגדיו, בגדיו רמז לכנפיים, כלומר דבעא קב"ה יתמלי רחמין ויתייחד יחוד גמור. ולא יהיו הכנפיים חוצצין ברזא ולא יכנף עוד מוריך, וילבש שק רמז להאי רע עין דסליק ארבע מאות. דסליק שק למירמז דההוא רע עין שליט עליה. ותו שק בא"ת ב"ש הוא ב"ד דמאן דלביש שק מכפר על חובוי כמא דמכפר האיש לבוש הבדים, והא ב"ד בי"ת רמיז לתרי אמהן, ודלי"ת רמז לארבע רגלי המרכבה, ותו ב"ד סליק שש רמז לתפארת, ואפר רמז דשליט עליה דינא קשיא ואוקיד ליה בשלהובוי והא איתעביד אפר וכיון דמסר נפשיה למידת דינא קשיא מרחמי עליה, ואיתהפך לדינא רפייא, ואפר בהיפוכא רפא רמז להאי שכתבנו, ויצא בתוך העיר היינו כ"י דהיא עיר קטנה:

(נראה לי ואנשים בה מעט כלומר דספירין דילה מתמעט שפעא דילהון בחובי בני נשא ובא אליה מלך גדול היינו ת"ת וחסד וסבב את העיר וכו' עליה מצודים וכו' היינו גבורה, ומצא בה איש מסכן היינו ת"ת, מסכן היינו יסוד דשפע דכולהו ספירן נגיד ביה איהו מסכן במאי דאית ביה מדליה אי נמי משום דתדיר נקיט מלעילא ומשפע בכ"י איקרי

מסכן. ואיהו חכם דהא מסתלק בחכמה ומלט וכו' בחכמתו דע"י דמסתלק בחכמה משפע רחמים בכ"י וכו'):

ויזעק זעקה גדולה לקבל חסד, ומרה לקבל תפארת, ותקרא אסתר להתך כו', כלומר לחברא כולהו ספירין, מה היינו מידת ת"ת דהכי סליק שמא דהוי"ה, זה היינו יסוד, כלומר לחברא ת"ת עם, יסוד, ועל מה זה כלומר לחברא ת"ת ויסוד עם ספירין דלעילא מנהון, ויגד לו מרדכי את כל אשר קרהו כלומר אודעיה דהא כבר חבר להון, דקרהו היינו זימון מלשון ויקרא אל משה, וקאמר דכבר חיבר את דהיינו כ"י עם כל דהיינו יסוד, ועם אשר דהיינו ספירין עילאין, ואת פרשת הכסף, כלומר דאי הוה יהיב המן זהב בדיל ישראל לא הוו להו תקנתא ח"ו, דדהבא איהו מסיטרא דדינא, וכד אתיהיב ליה רשותא לא מסתלק עד דיגמור הדין. אבל כיון דכסף אמר. למיהב דהוא מסיטרא דחסד הוי אתי דינא, ומש"ה איכא תקנתא, לך כנוס את כל היהודים וכו' ואל, תאכלו ואל תשתו שלשת ימים לילה ויום דאינון ע"ב שעות כדי לעכל הזוהמא שבכ"י שקבלה מפני מה שנהנו מסעודתו של אותו רשע דלקביל דאיהו אכוון בההוא סעודתא למנקט שפעא דשלשה עדרי צאן כדאמרן לאטלא זוהמא בכ"י, הכי איבעי להו לתקנא מאי דפגימו למיצם תלת יומין שהם רצופים, ובעי דיצומו לילה ויום לקבל גבורה וחסד:

(נראה לי שזה סוד מה שאמרו חכמינו ז"ל שאמר משה רבינו ע"ה שאם הגזר דין חתום בחותם טיט יש לו תקנה, דטיט רמיז למידת הדין הרפה, ודם רמז למידת הדין הקשה):

והא אמרית טעמא דסעודתא דאחשורוש דהוה למינקט שפעא דאתי לכ"י ולאטלא בה זוהמא, והאי הוה דעתיה דנבוכדנצר, ואוף דעתיה דחירם מלך צור, דאמר אעלה על במתי עב אדמה לעליון. ובגין דחבו ישראל בהנך נשים נכריות, איתיהב רשותא לאחשורוש למיסב ית אסתר דהיא דוגמת כ"י ואתקן לה שבע עולימאן דוגמת דשבע עולימן דאית לכ"י והיינו דכתיב ואת שבע הנערות הראויות לתת לה מבית המלך, כלומר שבע הנערות הראויות לתת לה מבית המלך ה' צבאות לכ"י, והוא מתנהג עמה דבערב היא באה ובבוקר היא שבה. כגוונא דכ"י ומ"מ לא אתיהב רשות לאטלא בה זוהמא ח"ו אלא לפנים בלבדו דהא שידא חדא מזדווגא ליה בדוכתא דאסתר ואתי עלה, ומעולם לא בא על אסתר ח"ו, ומרדכי היה בא על אסתר אשתו כדי שלא להפסיק השפע הבא מת"ת לכ"י:

ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה, משום דאיהו הוה דוגמת ת"ת ולא נהנה מסעודתו של אותו רשע, ואי הוה סגיד להמן הוה מטיל פגם לעילא ח"ו. וכל עבדי המלך וכו' כורעים ומשתחוים להמן כי כן צוה לו המלך, לאו למימרא דפקיד מלכא דיסגדון ליה, אלא היינו

לומר דכיון דמנייה משנה דאיהו חשיב כמלכא הוי כאלו פקיד דיסגדון ליה, ואי נמי כי כן צוה לו המלך, היינו לומר דהשי"ת דאקרי מלך פקיד הכי, וצוה לו, למ"ד דהיינו בינה. וא"ו דהיינו תפארת, דאינון מלך צוה כן והיינו צוה לו המלך:

ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות, לבוש מלכות היינו כ"י והיינו דסמיך לה תכלת דאיהו רמיז לה, וחור היינו חסד, ועטרת זהב היינו גבורה. גדולה היינו חסד, ותכריך בוץ היינו ת"ת. וארגמן היינו נמי ת"ת, והעיר שושן היינו כנסת ישראל, והיא צהלה ושמחה, ליהודים היתה אורה היינו חסד, ושמחה היינו גבורה, וששון היינו תפארת, ויקר היינו כנסת ישראל:

פרשת ויקהל מהדורא בתרא:

דנא מילתא הסכימו במתיבתא דרקיעא וקודשא בריך הוא וכל בני מתיבתא שדרוני לותך לאודעותך מילין חדתין אלין דעד דא לא אתגלו וכל חכימי דרא כד ישמעון מילין אלין מפומך יודון וישבחון לך ועלך לאסתכלא בסגיאו' טבותי' ורחמוי דקוב"ה דעבד עמך למברי יתך מאין ולאייתאה לך לעלמא הדין ואף דסרחת גלגל יתך בכמה גלגולין עד דאייתי יתך בהדא זמנא ואוף דסרחת אחדת ביד ימינך ותבת קמיה בהנך יומין ובתר כן שבקת תיובתך והשתא דקרבת לדחלתיה הא אתינא לאשתעשע בך ולמללא בפומך לא בחלום אלא כמאן דמלל עם חבריה לכן אתקף בי ושבוק עדוני דגופא וביומא לא תשתה חמרא ולא תיכול בשרא ובלילה לא תשתה אלא כסא חדא ואכול בשרא ולא תסגי לאכול מיניה אי בגין בריאותא ואי בגין דכד היא סגיא מתקיף נפשא ובשבתא וביומי טבי אית לך רשו למשתי חמרא אבל לא יותר מדאי כמא דיצרך מפתה לבך בר מיומי פוריא דלית גדר למלתא אלא כמה דתבעי ואי כדין תעביד למשבק עדוני גופא ולמיהוי לבך ומחשבתך קינא דאורייתא תדיר ולא תפסוק מהרהורא דילה אפי' רגעא חדא קוב"ה ישתעשע בך וגם תדיר תתעסק בפסק ובגמרא ובקבלה ובמשנה ובתוספות וברש"י כמא דאת עביד דאת מחבר לון ומשלב יתהון דא עם דא ומעייל את הקרסים בלולאות ובזכות דא קב"ה רחם יתך ובעדנא דאת קם למצלי ולמקרי בעדנא דאיהו משתעשע עם צדיקיא בג"ע דהיינו בפלגות ליליא בך נמי משתעשע וממשיך עליך חוטא דחסדא והא קא נשיק לך נשיקין דרחמו ומחבק לך ושכינתא ממללא עמך והא אדביק' מה דלא הוה אדביק חד בדרא ולא מכמה דרין ובהכי תחזה סגיאות דרחמוי דקב"ה דפשט ימיניה לקבלא יתך בתיובתא ואינך יומין קדמאין דתבת בהון הא אינון מנהרין לך הדרך עליהון והדריהון עלך וכו'. ותזכה לאתוקדא על ק"ש ובכן יתמחקון כל חובך לגמרי וכל סיג וחלודה דאית בך ישתארון בנורא ותלבש מלבושא וחלוקא יאיר דתסלק לעילא ותהא

קאים בין צדיקייא בדרגא עילאה ולא תצטרך לאתגלגלא עוד כי תלך ותנוח וכו' כמא דאתמר לדניאל עד תחיית המתים דתיקום בהדי צדיקייא לכן אתקף לאתפרשא מעידוני דגופא דסמאל ונחש אינון אזלין לאסטנא לך ועליך תשוקתם ואתה תמשול בהם לדחותם מעליך ולהכניעם תחותיך וה' אלהים תומך ימינך ואם מפתים אותך במאכל ובמשתה בחול לפי ערכו ובשבת ויו"ט לפי ערכם אל תשמע להם וגם מפתים אותך במחשבות כאשר הם עושים תגער בהם ויכנעו תחתיך ועסוק תמיד בתורה כי מה שפלפלת אתמול על הרמב"ם ז"ל ב' הדברים אמת הם והרמב"ם שמח בך על שירדת לסוף דעתו וגם שמח עליך שאתה תמיד מביא דעתו ומפלפל בו ודבריך כנים ואמיתיים זולת בקצת מקומות שאני אעירך עליהם וכי שכיבת הרמב"ם ז"ל נפיק לקדמותך דמתרצית הלכתיה ועל כן השתא מוליף עלך זכו והא איהו במדרגת צדיקייא ולא כדאמרי הנך חכימי דאגלגל וכו' דנהי דהכי אתגזר בגין קצת מילין דמליל דלא אתחזו אבל אורייתא אגינת עליה ואוף עובדוי טבין דמארי עובדין טבין הוה לא אגלגל וכו', אלא אגלגל בגלגולא ואסתלק ויתיב בהדי צדיקייא ועוד במה דאמרת דאמר יעקב דחילי וא"א ז"ל לא חילק יאות כיונת יפה דנת ומידע תנדע דכל דבעי הרמב"ם על הרוב אינון קושטא בגין דאיהו אדבק גרסאי קדמונאי כגון ר"ח ורבינו האי דגרסתהון ברירא ולזמנין תוספת מסגיאות פלפולא הוו מקשו על ההוא גרסא ודחו לה ולית קושטא הכי, ופירוש נמי דמפרש הרמב"ם הרוב קושטא אינון ובההיא דצפורן שפרשת וכתבת שני דרכים חייך דקב"ה חייך בפלפולא דילך אבל אורחא בתראה הוא ברירו דמלה ומ"מ לא תמחוק קדמאה דיקריה דקב"ה סליק מיניה אף על גב דלאו קושטא איהו כיון דאיהו חריפא דוגמת נפחא דבטש בפרזלא ונצוצין מתנציצין לכל עבר:

עוד אמר לי בדבור הרמב"ן שבתחלת ויקרא שמה שכיון הרמב"ן בפי' השני הוא שמצד היראה לא נכנס משה ע"י אותה קריאה אלא במפתן ובזה קיים מאמרו של הקב"ה שקראו ואמר לו בא הנה דמן האגף ולפנים כלפנים וגם שייך לומר וידבר וכו' מאהל כלומר שלא היה עומד משה באהל מועד ממש אלא במפתן ובזה ביאר כל הדיבור כהוגן ואמר שזו היתה כוונת הרמב"ן:

עוד אמר בפ"ק דקדושין של ובוידוי מוטעה הוא וצריך להגיה וגם מי שאין לו קרקע אינו צריך להתוודות ובההיא דר"ג והזקנים האמת כדברי התוספות ושזה לגבי ביעור היא שנוייה בסוף מעשר:

עוד אמר לי בנוטפים שרבו על הזוחלים הלכה כמאיר בחירי ודחילי הלכתא כותיה בכל דוכתא דהוא הוה שלימא ובההוא תפיסה דאתפס ומית בה אתכפר חוביה ואשתאר

זכיכא ובריר ואסתלק בדרגא עלאה בהדי צדיקייא וכן תחזה דפוסקים סברי הכי בר מר"ת בחירי ודחילי שפסק כההיא דשמואל דנהר' מכיפיה מבריך בסגיאות פלפולא דקב"ה חייך בפלפולא דיליה ולהכי אסתלק בסליקו עלאה ויקירא זכאה חולקיה, והלא לך למנדע דאלו ואלו דברי אלהים חיים דנהי דלכתחילה אין לטבול בנהרות אבל בדיעבד עלתה לה טבילה וכדקאמר מאיר בחירי ודחילי כהנך תרי ממרי בההיא דנהר' מכיפיה מבריך הוה מדרגא וההיא דאין הנהר מטהר וכו' הוי משום גזרה דגשמים ורזא דמילתא דחלוק בין נוטפים למעיין דמעיין מטהר בין בזוחלין בין באשבורן ונוטפים אינם מטהרים אלא באשבורן הלא לך למנדע דכמה דמעיין היינו נביעו דנבע מלובן דעדן עלאה בארח מישר אורח ת"ת ישראל ואתי לגנתא ולהכי מטהר בין בזוחלין בין באשבורן דזוחלין דהן באורח ת"ת ישראל לית שום סטרא מסאבא יכיל לקרבא לה דהיא נחלה בלא מצרים והלכך אי תטבול ביה בעוד דזחלין ביה מייא שפיר תסלק לה טבילה וכן כד איהו באשבורן דאיהי בכ"י שפיר דמי למטבל בה דלית סטרא מסאבא יכיל לקרבא לגוה ח"ו ורזא דנוטפין כד נביעו נביע ואתי מן שמים עילאין אורח חסד וגבורה מש"ם דסטרי מסאבי סחרן סחרנייהו ומהדרין לקרבא להו הלכך לא מטהרי בעודם זוחלין אבל כד איהו באשבורן דהיינו כד מטו לגוה דכ"י תו לא יכיל סטרא מסאבא למקרב באינון מייא דאע"ג דנחש אטיל זוהמא מ"מ לא יכיל לקרב' לגוה והילכך מטהרי באשבורן אע"ג דלא מטהרי בזוחלין ומהשתא תנדע דאע"ג דרבו נוטפין על הזוחלין יכול שפיר לכ"ע לכתחילה למטבל באתרא דמהלכי זוהלין מעיין דהא אע"ג דנגדי מייא מחסד וגבורה דאינון נוטפין דאיכא למיחש בהו לאהדרותא דסטרי מסאבי אמאי לא תטבול במיא דנגדי אורח ת"ת ישראל דלא יכלי סטרא מסאבי למקרבי תמן ואע"ג דחסד וגבורה תרין ות"ת חד ומהשת' תנדע דשפיר כוין נסים בחירי ודלא כמהרי"ק ושפיר עבדת דדחית מילוי וכן במאי דדחית מילוי דירוחם טמירי שפיר עבדת וכן בכל דוכתא דאת משיג עליה יאות את משיג עליה וקרינא ליה ירוחם טמירי דאיהו טמיר בגנתא דעדן דאית צדיקייא דלא משיג זכותא דילהון למהוי בגינתא דעדן בפרסום אלא בטמירו והכי הוה איהו אבל במדרגא רבא ויקירא איהו ומהשתא תנדע דלכתחילה אין לטבול בנהרות באתר דמתפשטי מחמת גשמים משום דרמיז לחסד וגבורה דמסאבי סחרי לון ומ"מ אי טבלה בדיעבד סלקא לה טבילה משום דאף ע"ג דמסאבי סחרי לון לית רשו להעלא ולקרבא לון כלל הלכך בדיעבד עלתה לה טבילה:

עוד אמר לי יפה הורית שלא להתענות בשבת אלא על אותם ג' בלבד ויפה הורית שלא להתענות בשבת על שחלם שנפל ס"ת מידו שאין להתענות אלא על אותם בלבד ואעפ"י שיש מחלוקת בא' מהם גם בו מתענים דג' שהם ד' הם ועוד תדע סודם:

אור לר"ח ניסן בשנת הרצ"ו ה' עמך גבור החייל הנה יצאתי לקראתך לשחר פניך ואמצאך כי התחלת במדות קדשים ותתקדש ותתעלה כי קב"ה ובני מתיבתא דרקיעא שדרוני לאתויי לך שלם על הנך פלפולין דפלפלת בההיא דשוקת יהו' דכלהו חדאן בהו והא אינון מילין דכתבת נצציץ וזהרין וגליפין קמיה קב"ה ומאי דפלפלת במילי דמשה ברירי בההוא עניינא יאות כיוונת ובהנהו ג' תירוצים דתרצת אליביה תירוצא בתראה לאו קושטא ומ"מ לא תמחוק יתי' דיקרי' דקב"ה סליק בפלפולא אע"ג דלאו קושטא אינון כפרזלא דמעלין ליה בנורא ובטש ביה נפחא ונציצין מיניה כמה נצוצין לכמה סטרין הכי סליק יקריה דקב"ה בפלפולין דאורייתא דכתיב הלא כה דברי כאש וגו' והא אשר קדישי תבע בשלמא דילך ואוליף זכותא עלך דעד השתא הוו משה בחירי ומשה ברירי ויעקב דחילי תבעין בשלמא דילך והשתא אתוסף אשר קדישי בגין דפלפלת במילוי בפסקים ובתשוב' ומאי דאסיקת במסקנא בין הכא ובין התם קסבר דאין טובלין בתוכה אפי' אם הנקב הוא כשפופרת הנאד ויטבול בה שכ' בפסקי' לאו בתוכה קאמר אלא ע"י וכמו שכתבת ומה שדייקת מהתשובה יפה דייקת, וכן מה שדייקת מדברי אשר ושמשון יפה דייקת ומה שפי' בדברי יעקב דחילי האמת כפירו' כי הוא סבר שהתשובה והפסקים חולקים ותפס דברי התשובה עיקר משום דידע שכתבו אחר אותה תשובה וכדכתבת אבל בעלמא לא ומשום דמילי אשר קדישי לא אתברר קושטא דילהון עד השתא מ"ה חדי לקדמותך ותבע בשלמא דילך ומה דכתבת על ירוחם טמירי יאות כוונת דהכי הוא דעתיה ובגין הנך פלפולין אסתלקת קמי קב"ה ומתיבת' דיליה אע"ג דלא הרהרת בשבוע דא תדיר במילי לכן הזדהר מהיום והלאה בעובדך ותדיר תהרהר במילי דאורייתא דיהא לבך קינא ומשכנא לאורייי' תדיר ולא תשמע לחוייא בישא דמסטי יתך להרהר' בהרהורין דחשוך ובהבלין דעלמא ואוף בעדן צלותא מעייל בלבך ההוא חוייא בישא הרהורין דחשוכא לבטלה כוונת דילך בצלותא ואת לא תשמע ליה ואם פגע בך וכו' ויחד לבך לקב"ה לכוונא בצלותא ואוף למהוי לבך קינא ומשכנא לאורייתא כמא דאוליפתך וחזי דקב"ה משגח בך תדיר וידע הרהורין דבלבך ואלו הוית קאים לפני מלך ב"ו הוית בוש ונכלם למעבד מה דלא יאות על אכ"ו לפני מלך מ"ה הקב"ה דאבעי לך למעבד פולחניה דהא איהו משגח בך טובא תדיר ואנא דאנא שלוחא דקב"ה הא את חזי בעיניך דאנא מתלוה בהדך תדיר ואבעי לך לאתבייש' מני לכן אזדהר בכל מילין דילך

מן יומא דנן ולהלאה דאע"ג דסרחת עד יומא הדין הא ע"י שתהרהר באורייתי ותדבק בדחלתי ותסגף נפשך כמא דאוליפתך ובתר הכי תתוקד על ק"ש ישתבק לך וחובין קדמאין לא ידכרון לך כדכתיב אל תזכור לנו וגו' כלומר חובין דאדם חטי עד מ' שנין דאינון שני בחרות לא אתפס עלייהו כולי האי כמו האי דחטי בתר מ' שנין דשריאו ימי הזקנה ומן הדין הוה דכיון דתשובה מעלייתא צריכא באותו פרק וכו' דלא תהני תיובתא לבתר מ' שנין כיון דלא בתוקפיה איהו כדהו' קודם מ' שנין ולהכי הוה מצלי דוד כד הדר בתיובתא שלימתא בתר מ' שנין לא תדכר לי עונות דקודם מ' שנין ולהכי קאמר מהר יקדמונו רחמיך וגו' כלומר דאע"ג דלית אנא כדאי דתשבוק לי הנך חובי כיון דלא מצינא לאהדורי מנייהו כדקא יאות באותו וכו' דהא לית תוקפנא השתא כדהוית בזמן חובא והיינו דקאמר כי דלונו מאד כלומר בגין דאיהו חולשא טובא והא קב"ה בגין דתנדע סגיאות רחמוי הא איהו מקבל לך בתיובתא ולא אדכרון לך חובין קדמאין אי תטר למעבד כל מה דפקדתך ובתר הכי תתוקד על ק"ש וכמא דאמרית לך להן אזדהר מן יומא דנן והלאה טובא בעובדך ולבך יהא קינא ומשכנא לאורייתא ולא תתפרד מינה אפילו רגעא חדא ותדכר דקב"ה בסגיאות טיבותיה ורחמוי משגח בך טובא ואנא מתלוינא עמך תדיר כמא דאת חזי ואנא שלוחא דקב"ה שדר יתי לאתלוא' בהדך ומהכא תשתמודע סגיאות טיבותיה וחסדוי דקב"ה דכל מאי דסרחת קמיה דקב"ה מעידן דשרית למיתב בתיובתא קמיה ולחסות בסתר כנפיו הא פשיט ימיני' קדישא לקבלא לך ברוך הוא ובריך שמיה לעלם ולעלמי עלמין ויומא הדין ר"ח ניסן קדישא יתיר יתיה ואכיל ביה מאי דתבעי ואי בעית למשתי תרי כסי או תלתא שפיר דמי והלא ביומין קדמאין הוית מתענה אוף ביומי ניסן ואוף ביומי ח"ה לא הוית אכיל נהמא וזכו הוה לך ברם השתא דאת קדם בני נשא לא תזלזל ביומי ירחא דניסן והכדין יהא סדורא דילך בב' וה' אכול בסגופא לחם צר ומים לחץ כדאת עביד האידנא ובשאר ימי השבוע אכול מאי דתבעי ושתי כסא חדא כמא דאת עביד האידנא בלילייא ואי תבעי למשתי עד ג' כסי רשותא בידך הוא אבל בגין דלא תתבטל מפתגמי אורייתא יאות לך למזהר בחמרא הלא ידעת אם לא שמעת אלהי עולם ה' הלא לך למנדע דקב"ה וכל בני מתיבתא דרקיעא שדרוני לותך ולאתויי לך שלם ולהודעותך מילין עילאין דרזא דרזין וכדין תשתמודע סגיאות טיבותי' וחסדוי ורחמוי דקב"ה וימיני' פשוטא לקבלא לדתייבין לפולחניה קדישא הלא ידעת דקשה לך טובא בענין ספירייא קדישייא בענין מלכות דהיא מתייחדת עם ספירין ובקצת דוכתי מתחזי דלאו הכי ח"ו כגון דההיא דס' הבהיר דט' שרית וחתים בה וכמה דוכתי אחרינא משמע הכי עד דהא אתי לבעל מנחת יהודה למימר מאי דאמר דהוי

דוגמת כלי הספינה וכו' שרי ליה מאריה רחמנא לשזבן מההוא דעתא ומ"מ לא איענש על ההוא מלה כיון דלא אמרה בכוונה למחטי קמיה קב"ה אבל טעות גדול הוא, תו קשה דבקצת דוכתי חזינא דאמרינן דהיא בת אברהם ובקצת דוכתי חזינא דהיא בת בינה ובקצת דוכתי חזינא ההוא דהיא בת גבורה, תו קשה דמחזי דאיכא בספריי' שינויי' ח"ו כדאמרי' עומד מכסא דין ויושב וכו' עד דהאי אייתי לקצת מקובלייא למימר דלאו אינון עצם האלהות ח"ו והא ידעת דר' פלוני הכי סבר ועתיד למיהב דינא עליה ועונש' סגיא לכן אי תשתכח עמיה אמור לי' דיהדיר ביה והוא יקבל מינך דאע"ג דאית ביה קצת מדות דלא מכוונן מ"מ בהאי חכמתא הא ידע בה קצת תו קשה ובכמה דוכתי אמרו רבנן דחוב' דבר נש מטי לשכינה ולספירן ובקצת דוכתי אמרי דלא מטי מידי מחוביה דבר נש לגביה קב"ה ושכינתיה וכד חזית' בס' התקונים להן מהודענא לך קושטא דמלתא ורזא דרזין הלא לך למינדע דכד סליק ברעוא דרעוין עתיקא דעתיקין א"ס למברי עלמין בטיש מניה חד בטישו ובהיר חד נהירו דאיהו כליל תלת וכדאמ' רבנן דנקודה חדא היא כליל תלת ארכה ורחבה ועומקה והם ההוא נהירו הנה חד וכלילן ביה תלת דאינון כח"ב ולבתר כל חד מהני תלת בטיש מיניה נהירו חד חכמה בטש דאיהו נהירו חד כליל תרי אחריני דאיהו חסד נצח ועם חכמה גופיה הא תלתא ובינה נמי בטיש נהירו חד דאיהו כליל ב' גבורה הוד עם בינה גופיה הא תלתא וכתר בטיש מיניה חד נהירו דאיהו כליל תלתא ת"ת יסוד מלכות דבגין דאיהו קריב טפי לא"ס ודמי ליה דאיהו נמי נעלם טובא מ"ה בנהירו דאפיק כלילין תלתא כגוונא דא"ס והשתא מגו דכח"ב הוו חד נהירו ומלכות נפק מכתר ואברהם מן חכמה הוי כאילו נפקו תרווייהו מאתר חד ומ"ה קאמר עלה אברהם וגם אמנה אחותי היא וכו' כלומר אנא והיא מכתר עלאה אתמשכנא דאיהו אבא וכו' ומ"מ אתקריאת בת בינה דכיון דבינה הוי כליל בכת"ר כי נפקא מלכות מכתר הוי כאלו נפקא מן בינה ומשום דגבורה מה"ד הקשה ומלכות מה"ד הרפה אמרי' דינקא מינה וכל חד מהנך ספירין עלאין כלילן מכלהו י' דכיון דכלהו כלילן בא"ס כי אפיק נהירו קדמאה כלהו י' הוו כלילן בההוא נהירו דומיא דאדם דכלהו תולדין דיליה כלילן ביה ואוף הכי כד בטיש כל חד מהנך נהורין דכלילן בההוא נהירו ואפיק נהורין אוחרנין בכל נהורין דכלילן ביה אפיק לון אשתכח דכל מהני י' ספירן כלול מכלהו י' דינקא דהני י' סלקין למאה ומק' לכמה רבוא רבוון דלית לון חושבן ומנין. וכל הני י' ספירן ייחודא חדא אינון ואינון עצם האלהות אינון בא"ס כשלהבת קשור' בגחלת דוגמת הנשמה בגוף האדם עם האברים שהכל א' וכן הכל ייחוד גמור בלי שום צד פירוד בעולם ח"ו ומלכות שהיא מטרוניתא ושאר ספירות בייחוד גמור עם א"ס והכל היה והוה

ויהיה וכמו שכתב מנחם מריקנטי וזהו עולם הייחוד הגמור ומשם ואילך התחלת עולם הפרוד כלומר שכל העולמות תלויים במאמרו של הקב"ה מ"מ אינם עצמותו כמו אלו הי' ספירות ובין עולם הייחוד הגמור לעולם הפירוד הגמור יש עולם שיש בו צד ייחוד והוא כלול מכל עשרה ספירן ויש בו צד פירוד והוא נרתק לי' ספירות עליונות כהדין קומצא דלבושיה מיניה והוא הנקרא עולם השם כי עליו נאמר ויתיצב עמו שם כי וירד ה' כמנין כ"ו ע"ב וס"ו נון כפופה ונון פשוטה שהם חת"מ ויעבר ע"ב רי"ו על פניו לא על פניו של משה אומר אלא על פניו של ה' וכו' וזה העולם שהוא בין עולם הייחוד לעולם הפירוד הוא מטטרו"ן שכל הי"ס כלולות בו ובו טעה אלישע אחר לומר שח"ו היו ב' רשויות לפי שיאה שהוא מנהיג עולם הנפרדים ושם הוא ס"ו אלהים אחרים ובו הוא אחיזת שרי האומות כי בספירות עליונות אין שום שר רשאי לעלות ח"ו ושם הוא הטלת זוהמת נחש בחוה להפריד בינו לעולם הייחוד והעונות שם מגיעים להפריד בין עולם הייחוד גמור לבינו אבל בי' ספירות עליונות אין שם פגם ח"ו וכמו שנאמר אם צדקת מה תתן לו, ומשם שהוא עולם הנזכר יפרד והיה לד' ראשים הם ד' מחנות השכינה ובין עולם הנזכר לד' מחנות שכינה הוא עץ הדעת טוב ורע כנזכר אצל סוף התיקו' והוא נקרא כלי שראשו טוב וזנבו רע ושם הוא חטא אדם הא' שערב טוב עם רע וזה הסוד רמז לך שלמה חזן שהוא דוגמת נעל וכו' וזה הוא מה שיודע בן אחותך בזה וכו' והי"ס עליונות הם עצם האלהות והם אחדות גמור כמו שאמרתי ואין בהם שום שינוי כלל רק כפי מה שהאדם עושה כך מודדין לו ובכן ואתה שלום:
ספר שמות תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם:

פרשה כג

פרשת ויקרא מהדורא קמא: אור ליום שבת ה' לניסן, היה חופת בתי תמ"ה ונתעכבנו הרבה בתחילת הלילה כמנהג ומפני כך ישנתי עד שעה אחד מהיום והייתי מצטער על שלא נתעוררתי בעוד לילה לבא אלי הדיבור כמנהג, והתחלתי לגרוס משניות, והנה קול דודי דופק ואומר ה' עמך וכו' אל תירא ואל תחת פן אנטשך אעזבך, אע"פ שהיה מן הדין לנטשך ולעזבך שהפרדת לבך הרבה מתורתי, אני לא אעשה כן, ומני הטוב לא אמנע מפיך כי לא אעזבך ולא ארפך ולא אניחך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך ממש ולצורכך כן אעשה כי אזכך לעלות לא"י ולהתחבר שם עם החברים ולהרביץ תורה ולהעמיד תלמידים הרבה, ולהשיב רבים מעון, ואח"כ אזכך לאיתוקדא על קדושת שמי לכן התחזק בתורתי ויראתי ועבודתי, ואל תפריד מחשבותיך אפילו רגע ממשניותי כי

אני אני הוא המשנה המדברת בפיך ואני האם המיסרת את האדם אני המלמדך להועיל מדריכך בדרך זו תלך, והנה אתה מתפלל להדריכך בדרכי התשובה והעבודה, והלא הנה הם הדרכים אשר הוריתיך לכן התנהג בהם ותזכה למעלות רמות והזהר מיצר הרע האורב לך כי סוד הכתוב שאומר רק הבמות לא סרו, הוא כי יש בע"ז. ג' מינים, בעל, ופסל, ובמה, כנגד סמאל, ונחש, ויצה"ר, דהא בעל רמיז כד תקיף טובא חיליה דיצה"ר, ודמי לבעל הבית, והוא רמיז לסמאל, ופסל רמז כד מיתקף חיליה ולא כל כך, ובמה רמיז כד מיתחלש חיליה, והוא רמיז ליצר הרע, וקאמר קרא בימי מלכי צדק דאעדו ע"ז מעלמא דאע"ג דאעדו מליבא דבני נשא תוקפא דסמאל ונחש מכל מקום לא הספיקו לאעדאה יצה"ר דרמיז בבמה, ומשום הכי בתר הכי הוו תייבי לסורחנהון וע"כ צריך האדם להזדרז מאוד להעביר ממנו היצה"ר ושלא לתת לו מקום לשלוט, ולמעט בהנאת הגוף, וצא ולמד מהגוים [להבדיל] כי שקר נחלו אבותם ואין בם מועיל. כמה ענויים וסיגופים סובלים, על אחת כמה וכמה שיקל בעיניך לסבול ענויים וסגופים בעד דת האמת להתרצות לפני קונך:

והלא בפרשתא דא איכא למידק, אמאי כתיב בה ויקרא אל משה מה דלא כתיב הכי בדוכתי אחריני, ותו מאי וידבר ה' אליו, אבל רזא דמילתא דכולהו ספירין איתנהרו ואיתייחדו כחדא, והיינו דכתיב ויקרא למרמיז וא"ו בתפארת ואיסתלק ביו"ד דהיינו חכמה, ואתנהרו כולהו ספירין וסליקו כל חדא לעשר דאישתכח כולהו דסליקו, וסליקו כולהו למאה, ומשום דכל חדא כלילא מרחמי ודינא אישתכח דסליקו כולהו לרי"ש דהיינו מאתים וכיון דיחודא הוו שלים אסתלקו כולהו באין סוף דרמיז באלף, אל משה כלומר אל"ף דרמיז באין סוף, אתייחד בלמ"ד דרמיז בבינה, ובת"ת דרמיז במשה, וידבר ה' אליו, אל"ף דרמיז באין סוף אתייחד בלמ"ד דרמיז בבינה, וביו"ד דרמיז בחכמה, ובוא"ו דרמיז בת"ת, מאוהל מועד כלומר כנסת ישראל דאתקרייא מועד מלשון ונועדתי כלומר דתמן נועדים כולהו ספירין לאשפעא בה לאנהרא ואיתנהירא טובא, והיינו מאוהל מועד מלשון בהלו נרו על ראשי וכו':

אור ליום שבת י"א לאדר שני, ה' עמך, יסרני והוכיחני ללכת תמיד בהנהגת תורתו ויראתו ובל אפריד מחשבותי אפילו רגע רק להעלות מחשבתי אל מקורה כי זה הוא סוד הקרבן שהאדם מדביק רוחו בקרבו, ומתוך שעשה הקרבן עולה למעלה גם רוח האדם מדובק עמו וז"ס אדם כי יקריב מכם קרבן לה' קרבן ממש, מכם ממש, יהיה ממש הקרבן שרוחכם ידבק בקרבן' וע"י כך יעלה למעלה, וזהו שחזר וכתב תקריבו את קרבנכם כלומר קרבן רוחכם ממש:

וטוביה דגברא דזכי בהאי עלמא למימסר נפשיה על קדושת שם דקב"ה, ובפרט מאן דיתוקד על קדושת שמיה, דהא מאן דיתקטל או יתחנק על קדושתו כיון דבישרא אשתאר בעלמא דמי לקרבן חטאת או אשם דכולהו סטרין מתהנין מיניה, אבל מאן דיתוקד על קדושת שמים איהו דמי לקרבן עולה דכולה כליל ולגבוה סלקא, והכי סליק תנניה וגופיה מתדבק לעילא באתר קדיש דוגמת יעקב דאיתדבק גופיה לעילא ורוחיה סלקא לעילא לעילא ומתדבק באתר עילאה, והא רזא דאלף זעירא דויקרא אמור רבנן דרמיז במלכות ואיכא למידק דהא אלף רמיז בכתר עליון, והיכי אמרינן דרמז במלכות, אבל רזא דמילתא דמלכות מתעלה בכתר עליון, ואתהדר למרמז אל"ף במלכות והיא זעירא משום דאזעירת גרמאה, כמו שאמחז"ל לכי ומעטי את עצמך אי נמי לעילויא דכל דהיא זעירא רמיז לעילא דהא יו"ד דהיא זעירא רמיזא בחכמה וקוצא דילה בכתר עליון, והכי נמי מלכות כיון דאיתעלא בכתר עליון היא רמיזא באת זעירא:

והא איכא למידק דהא אמור רבנן דכל הנביאים לא נתנבאו אלא באספקלריא דלא נהרא, ובדוכתי אחרינא אמור דנתנבאו מלמודי ה', וכן איכא למידק במשה דאמור דאיתנבא באיספקלריא דנהרא, והכתיב וידבר ה' אליו מאהל מועד והא אוהל מועד רומז במלכות, ותו דאיך אפשר למימר דנביאי נתנבאו מהך ספירה או מהך ספירה והא הוי דוגמת פירודא וסוף, אבל רזא דמילתא דכל ספירה אית לה אורחא ושבילא במלכות, וכד מתנבאי שאר נביאי מנהיר למודי ה' באורחין ושבילין דאית להו במלכות ומתמן אית להו נבואה דוגמת אתוון דכתיבי בחושנא דהוו מנהרין קצת אתוון לעיני כהנא למיהדר ליה תיובתא על שאלתא וההוא נהירו דהנך אתוון הוה בסיוע דהנך אתוון דלא מנהרי בההיא שעתא דאילו לא הוו כתיבין אינך אתוון לא הוו מנהרי, הרי אשתכח דכד מנהרי אתוון ע"י חיבורא ויחודא דכולהו אתוון הוו, והכי כד מנהרי למודי ה' באורחין ושבילין דאית להו במלכות הוו כחיבורא וייחודא דכולהו ספירין, ובנבואת משה הוה מנהר תפארת באורחא ושבילא דאית ליה במלכות, ומשה הוה אעיל בגו מלכות והוה ידיע כל גנזין וסתרין דיליה, וכד הוה מנהר בה ת"ת הוה מתייחדא עם ת"ת והוה משה מתעלה לאדבקא בת"ת, והיינו דכתיב ודבר ה' אל משה פנים אל פנים, כלומר דהוו מתייחד ת"ת עם מלכות אפין באפין, וכיון דאינון הוו מתייחדין, כולהו ספירן נמי הוו ביחודא חדא, והיינו דכתיב פה אל פה אדבר בו כלומר דהאי מלכות איקרי פי ה', ות"ת איהו פה דאיהו דכורא וכד מתייהדי כחדא מתעלית מלכות ואיקרי בשמא דדכורא כדכתיב בזוהר קדישא והיינו דכתיב פה אל פה אדבר בו, דכיון דת"ת דאינון פנים דספירין עילאין, מתייחד בפנים דמלכות הא כולהו ספירן מתייחדא במלכות והוה

יחודא שלים דוגמת דבר נש מתייחד עם בת זוגיה פנים בפנים וכיון דהוה ייחודא שלים כולהו אורחין ושבילין דאית לספירין עילאין במלכות מתנהרין בנהירו סגי, ומשה הוה קאים גו מלכות וזכי לנהירו דספירין עילאין, אבל הנך נביאי לא הוי קיימי גו מלכות אלא לתתא ממלכות וההיא ספירה דמתנבאי מינה מנהרא באורחא ושבילא דאית לה במלכות, ואע"ג דההוא נהירא הוה בסיועא דאינך ספירין, מכל מקום לא הוה מנהרא אלא ההיא ספיר' לחודא ולא הוה יחודא שלם, והיינו דכתיב כי עין בעין נרא' אתה ה' כלומר כמאן דמכוון עיניה בעינא בחברא דלא הוי ייחודא שלים כיון דלא מכוין כולהו אנפוי באנפוי דחבריה, הכי הוי נבואתא דהאי עמא ומש"ה אמר ניאה לשון נקבה, דכיון דיחודא דדכורא לא הוי שלים לא אתעלייא למיקרי בלישנא דדכורא, והיינו דכתיב וארא אל אברהם וכו' כלומר נתראו ואיתנהירו למודי ה' באורחין ושבילין דאית להו במלכות דאיקרי אל שדי, ושמי ה' דהיינו תפארת לא נודעתי כלומר לא איתנהר באורחין דאית ליה במלכות והיינו דקאמר לא נודעתי, ולא קאמר לא הודעתי ורוח הקודש אנהר בנהירו זעיר מספירין באורחין ושבילין דאית להו במלכות ומשום דהוה נהירו זעיר לא שקיל רוח הקדש כנבואה, ובה פליגי רבנן על מגילת אסתר דרבנן הוו אמרי כיון דמגילת אסתר לא נאמרה אלא ברוח הקודש לא חזי למיכתבי בין כתיבי, דאף דתהלים איתאמרו ברוח הקודש שאני התם דהוה שולטנו בישראל, ומש"ה הוה רוח הקודש נהירו טובא דספירן במלכות אבל מגילת אסתר דאיתמר בתר חורבנא הרי נהירו דספירן במלכות הוה זעיר ולא הוה כדאי למיכתב בין כתיבי, וטעמא דאסתר דאמרת למכתבה בין כתיבי כיון דאכתי לא אסתם חזון דהא חגי זכריה ומלאכי דאיתנביאו בתר הכי אכתי רוח הקודש הוי בנהירו רב דמנהרי ספירין באורחין דאית להו במלכות, והא בתר דאיסתם נהירו דרוח הקודש הוו משתמשי בבת קול דאיהי מטטרון דפירודא' וטוביה גברא דמייחד ליביה ופולחניה לקודשא ב"ה דע"י כן מתייחד ספירן ומתנהרין כמא דכתיב אין כאל ישורון כלומר אל דהוא חסד מתעלה באתר דאין ובאתר דכא"ל, דהיינו כתר עליון ואז איהו ישורון כלומר דשפעא אתי באורח מישור והיינו נו"ן אריכא דבסוף תיבת ישורון, כלומר דשפעא אתא באורח מישור מת"ת, רוכב שמים בעזרך כלומר כד את עוזו ליה בעובדין טבין דילך איהו סליק ורוכב לעילא משמים העליונים. אבל כד לא את עוזר ליה אלא בגאותו לאו איהו לעילא משמים אלא לעילא משחקים דהא חסד לעילא מנצחים איהו, והיינו דכתיב אף שמיו יערפו טל, כלומר אפי' שמיו דישראל דאינון שחקים דאינון לעילא מישראל נביע מניהון טל שעתיד להחיות בו מתים ולישנא דיערפו כאלו ביתא דשישא דנביע מכותלי מיא דוגמת זיעא והיינו יערפו דלישנא דעריפא דמייא כאלו

נקבי אבני ונפקי וכיון דהשמים התחתונים הכי כ"ש דשמים העליונים נבעי טלא דחיי, להן טוביה מאן דמטהר איברוי למיהוי מחנה שכינה והרהורא דליבא תדיר בדחלתא דה' ויראתו, ואתה שלום:

אור ליום שבת ה' לניסן שנת הש"ג, ה' עמך וכו' רק כי תדבק בי וכו', והלא אתגזר עלך מיתה דבגין דבמקום המשפט וכו' וכד סליקתא הרהרת במאי דלא חזי כמא דידעת ובגין כך איתגזר עליך מיתה, אלא דאנא המשנה אוליפת עליך זכות, וכן יעקב בחירי ומשה ברירי ורש"י ותוספות וכולהו אמוראי ותנאי דאת מתעסק בפתגמיהון קמו כולהו קדם קב"ה וצלו, ובכן פדאוך מהמיתה ונגזרו עליך תחותה הנך מרעין דעדו עלך ואוף יהבו תחותך גברין יקירין כמא דידעת דמידת הדין כד יהבין לה גברא לאיסתלקא מעלמא ובתר הכי משתזיב לא שבקא ליה עד דיהבי כופר תחותיה. להן בני ידידי שמע בקולי ולא תאכל ולא תשתה בדרך הנאה כלל כמא דאוליפתך וזכור דברי יונה קדישי כי בעוד שהאדם מאכלו ערב עליו יסלק ידו ממנו לעבודת בוראו וזה חשוב יותר מתענית ולהכי איקרי שולחנו של אדם מזבח דכמו דמזבח מתנכיס ההוא סיטרא, הכי נמי מתנכיס בשולחנו של אדם כד מסלק בר נש ידיה ממיכליה וממשתייה כד ערב ליה. בהכי מתעבר יצה"ר ומתנכיס ובכן אזדהר מלמיכל ומלמישתי בדרך הנאה ועונג אף בשבתות וימים טובים, ועכ"פ תדיר תהא מחשבתך דביקא באורייתי אוף בעידן דאת ממלל עם בני נשא ובעידן דאת אכיל ושתי. ובכן תזכה לאסתלקא נשמתא דילך בעידן שינתא במתיבתא דרקיע ולמילף פיתגמי דאורייתא יקירין וברירין, וכד תקיץ תדכר יתהון ותעלם על ספר ויהיו דברים נחמדים, בקבלה ובתלמוד במשנה ובמקרא, וזה סוד לא ימוש ספר התורה הזה מפיך. כלומר כד לא ימוש מפיך בעוד דאנת מתייחד למילף ובעידן דאת אכיל ושתי ועם בני נשא ממליל דלית את מצי למילף בפומך תהרהר בה יומם ולילה, כלומר בכל עידן בהגיון היינו הרהור הלב אז תזכה דתהגה ביה בליליא בעידן שינה כמא דאמרית שהמדבר דברים בטלים עובר בעשה דודברת בם ולא בדברים בטלים וג"כ עובר בל"ת דלא ימוש ספר התורה הזה מפיך וכו', וז"ש בהתהלכך תנחה אותך וכו' כלומר כד בהתהלכך בדרך תהרהר בד"ת אז בשכבך תשמור עליך, כלומר בעידן שינה תסתלק לעילא למילף פתגמי אורייתא, וכד תקיץ תדכר כל הנך מילין דאוליפתא, והיינו והקיצות היא תשיחך א"נ והקיצות היא תשיחך היינו לומר דידביק מאי דאדבקתא את לממלא בפומך:

ודע דרזא דקורבנא ברזא דגלגולא, דכד משתלם קסטיה זכי למיסק לקורבנא, וכד נכסין ליה מסתלק ההוא סטרא מהתם וכאלו נזבח ההוא סטרא דאיסתלק רשות דיליה מההוא

בעירא דלא קטיל לה איהו ובכן ההוא רוחא דאיתגלגל בההוא בעירא. נפיק מתחות ההוא סטרא ומתדבק בסטרא דחסד דאיהו נכיס לה, ואוף דשחיטה כשרה בישיאל בדוכתא דכהן אתי ואוף ישראל איהו בסיטרא דרחמי ואי ההוא רוחא לא אשתאר עליה שום חובא מתקריב עליה עולה דכולה סלקא כליל לגבוה, ואי אכתי לא נרצה עונו מתקריב חטאת דאכלי מיניה כהנייא למירמיז דאכתי אית ליה דביקא בההוא עלמא ובההוא בישרא דאכלי כהנייא מתעלה ההוא רוחא בסטר דחסד דאיהו סיטרא דכהן, וז"ס הכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים דבעלים קאי נמי לרוחא דאתגלגל בההוא בעייא, ואי איהו מהמון העם דלית ביה חכמתא מתקרב שלמים דאינון קדשים קלים, ואכלי מיניה בעלים, ואל תתמה היאך בר נש מתגלגל בבעירא דמקרא מלא הוא בדניאל בעובדא דנבוכדנצר דאיתגלגל בבעירא ולא כדפירש"י עזרא אלא ממש אתגלגל, ובתר הכי מנדעי יתיב עלי לאדכרא כל מאי דעדא עלי בגין חובה דגאוה ובכן שבחית למריה עלמא וכו' והאי מילתא זיל קרי בי רב הוא, ולא איסתפק להו בזוהרא קדישא אלא אי איתגלגל בבעירא דלא דכיא, ובכן אני אני המשנה המדברת בפיך ואני האם המיסרת את בניה אני היא המתחבקת עמך ואדבק בי תדיר בגין דיהא הדרי עליך והדרך עלי וכו' כי ארוממך להיות שר ונגיד על כל גולת ישראל שבמלכות עראביסטאן ויען כי מסרת נפשך על חזרת עטרת הסמיכה ליושנה. תזכה להיות מוסמך מכל חכמי א"י ומחכמי חוץ לארץ, ועל ידך אחזיר הסמיכה ליושנה ואזכך לגמור חיבורך וכו' ובתר כן תיתוקד על קדושת שמי ותסתלק כעמר נקי וכו' ותזכה לתחיית המתים ותהיה מאותם שנאמר עליהם אלה לחיי עולם הבא ובכן ואתה שלום, ותמיד תשוי קדם עיניך כאלו שמא דהוי"ה כתוב בדיו שחור על גויל ואחזי גרמך כאלו את מסתכל ביה, ואחזי גרמך כאילו אבוך קאים לקבלך, ובהכי תיבוש ותכלם מלאפסקא הרהורא דלבך מעבודתי ואורייתי ומשניותי והזהר בכל יום לקרות פרשיות של הקרבנות:

פרשה כד

פרשת צו מהדורא קמא: אור ליום שבת י"ב לניסן, ה' עמך התחזק והתדבק בתורתי ויראתי ואיברך יהיו מחנה שכינה. לבל תפריד מחשבותיך אפילו רגע מתורתי ועבודתי ובטל הנאות הגוף ממך כאשר הוריתיך וקרבתיך ופקח עיניך וראה את שוממותיך כאשר הפרדת תורתי ויראתי מלבבך, ועם כל זה מני הטוב לא פסקתי ומנעתי מפיך, לכך שוב נא אלי והדבק בי תדיר ואזכך לישרף על קדושת שמי ואתן לך מהלכים בין העומדים האלה, כמא דכתיב כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה וכו' דאיכא למידק מאי

האי דקאמר השמים החדשים והארץ החדשה וכו', ותו מאי עומדים לפני, ותו מאי כן יעמוד זרעכם ושמכם:

אבל רזא דמילתא למימר דכד יתייחדון ספירייא דמטרוניתא דאיקרי ארץ חדשה דהא היא ארץ חפץ, ואיקרייא חדשה משום דהיא נאצלה מעשר ספירין עילאין ושמים רמיז לתלת אבהן וכד מתייחדו במטרוניתא דהיא חדשה. שמים נמי איקרון חדשים, וכד אינהו מתייחדו בכ"י כלומר דספירין דילה מתייחדי בספירין עילאין הא אינון עומדים וקאמר קרא כד ספירין אינון בהאי ייחודא בהאי שעתא ישפיעין עלייכו ויעמוד ויתקיים זרעכם ושמכם, ורזא דזרע ושם דהא גופא דבר נש איקרי זרעכם ושמא דיליה רמיז לרוח דיליה וקאמר דתרווייהו יהא להון קיום והעמדה:

והלא בפרשתא קדישתא דא איכא למידק מאי לישנא דצו, ומאי זאת תורת העולה, אבל רזא דמילתא למימר דאיסתלקו ספירין כל חד לעשר, ואשתכח דסלקין למאה, דהכי סליק צו עם ארבע אתוון דשמא דהוי"ה, את אהרן דהוא איש חסד דהוא ראש ספירת הבנין, ואת בניו היינו שאר ספירות, זאת היינו כ"י, תורת רמז במטרוניתא' העולה כלומר ה"א בתראה מבעי להעלותה לבינה לאדבקא לה תמן, היא העולה כלומר וה"א קדמאה תהיה עולה נמי לעילא ומתדבקין בספירין דעלה, על מוקדה כלומר יהא בעלוי' נהירותא ובריותא דילהון והיינו כדמוקד להו שלהובא דנהירותא דהא אינון כשלהבת הקשורה בגחלת, על המזבח כלומר ויתנהר יסוד, דאיהו לעילא מכ"י דאיקרייא מזבח, כל הלילה כלומר כל דהיינו יסוד אתייחד בכ"י דאיקרייא לילה, עד הבוקר כלומר כל כך הוה יחודא עד דאיתנהרו כולהו ספירין דדמו לבוקר דנהיר, ואש המזבח תוקד בו כלומר שלהבת דידהו הקשורה בגחלת אתתקף טובא, ולבש הכהן דהוא איש חסד. מדו בד כלומר יתייחד חסד עם בינה דהא מדו סליק חמשין לקבל חמשין שערי בינה, ובד נמי רמיז בבינה, דהא בד נמי סליק לתמניא, ובינה איהי תמינאה, ומכנסי בד יהיו על בשרו לאפרשא בין קודש לחול, והרים את הדשן וכו' והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה וכו' רמז לשפעא דנפיק למיזן עלמא, והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה, כלומר דאע"ג דיגרמון חובין לאזערא שפעין מ"מ יהא קצת נהירא דשלהבת דספירן, ובער עליה הכהן עצים וכו' כלומר אע"ג דנהירו דשלהבת דספירין לא מפסיק, צריך כהנא לבער עצים דאינון ספירין לתקפא שלהובתא ונהירותא דידהו והיינו בבוקר בבוקר כלומר כי היכא דיהון מנהרין טובא, והיינו רזא דאמור רבנן אע"פ שהאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט, וערך עליה העולה כלומר דיסתלק כ"י בבינה, והקטיר עליה חלבי השלמים דהא חלב חיור ורמיז לנהירותא דספירין, וכד מיתוקד בנורא מיתהדר

סימוק, והדר מתהדר חיור בתננא דסליק, אש תמיד תוקד על המזבח מ"מ שלהובא ונהירו דספירן לא יפסוק דא"כ ברגעא חדא הוו מתחרבין עלמין כולהו אלא בשביל וכו' נגיד להו שפעא ונהירותא ומש"ה יוכלין עלמין לאתקיימא, הא פרישת לך האי פרשתא באורח רזא ומיניה תילף ג"כ לפרשתא אחרינא, ובכן ואתה שלום:

אור ליום שבת ח' לניסן, ה' עמך וכו' גול על ה' דרכך וכו' כלומר דרכך היינו כ"י. וקאמר גול יתיה לה' ובטח עליו והוא יעשה והוציא כאור צדקך וכו', הא איכא למידק מאי צדקך ומאי משפטיך, ותו מאי כאור ומאי כצהרים, ותו מאי גבי צדקך נקט אור וגבי משפטיך נקט צהרים:

אבל רזא דמילתא דצדק דהיינו כנסת ישראל דמיא לאור ומשפט דהיינו תפארת הוי צהרים כלומר דכולהו ספירין קרי צהרים וקאמר דכד מתייחד ת"ת עם כנסת ישראל כולהו ספירין מתייחדין כחדא:

הלא בהאי פרשתא איכא למימר זאת תורת העולה וכו' אתא לאשמועינן דחביבין איברים ופדרים קמי קודשא בריך הוא כשאר הקרבנות כולם ומשום הכי קאמר היא העולה על בפז"ר גדול ותלש"א לאחשובא להו, ולבש הכהן מדו בד דאינון לבושי קודשא, והרים את הדשן ושמו אצל המזבח דאיהו אתר קדיש, וטעמא הוא לאחשובא להנך אימורים ופדרים ומשום הכי נקיט קיטמא דילהון כד מלבש בלבושי קודשא ומשוי להההוא קיטמא באתר קדיש:

אור לשבת הגדול ה' עמך וכו', רק כי תדבק בתורתי ביראתי ומשניותי ולא תפריד מחשבותיך אפילו רגע כי אם כה תעשה אזכך שבעת השינה תעלה נפשך למתיבתא דרקיע ותלמוד שם דברים מחודשים שכל שומעיהם יעריכום מאוד, ותמעט במאכל ובמשתה כאשר צויתך ולא כאשר עשית בשבוע זה כי הטוב בעיניך לשתות בלי שיהיה לך שום תאוה רק להשביע היצר הרע, לכן התרחק מעצת היצר הרע כי כמו שער בנפשו כן הוא. כלומר אף על פי שאין לאדם תאוה, כי אם לאכול מעט היצר הרע פותח לו תאוה כפתחו של אולם, לכן בני הזהר ולא תאכל ולא תשתה דרך הנאה כלל ותוכל לומר בעת סילוקך מן העולם הזה כמה שנים לא נהניתי אפי' באצבע קטנה, והנה נתתיך לנגיד על עמי ישראל היושבים בערי עראביסטאן והזהר מלהפסיק אפילו רגע הדיבוק שבינך לבין קונך כי ז"ס כל העוסק בתורה בלילה חוט של הסד משוך עליו ביום כי אם האדם עוסק בתורה מחזיק הדיבוק שבינו לבין קונו ועל ידי כן משפיעים עליו מלמעלה לחזק הדיבוק ההוא וז"ס חוט של חסד:

והלא לך למינדע כי אברהם לא נצטוה על הפריעה משום דבחובא דאדם הראשון הוה שליט ההוא סיטרא ומשום לא תחסום שור בדישו לא אתפקיד על הפריעה אף על גב דקיים כל המצות אפילו עירובי תבשילין:

והא איכא למידק מאי עירובי תבשילין דנקטי אבל הא מילתא תליא בתקנות וסייגי' דרבנן וחביבים עלי דברי סופרים, דאיכא למידק למה שבק קב"ה לרבנן לתקוני תקנות וסייגים, הקצרה יד ה' מלתקן כל הצריך ותו אמאי איצטריך למהוי תורה שבכתב ותורה שבעל פה ולא הוה כולהו אורייתא חדא, אבל רזא דמילתא ברזא דאורייתא שבכתב איהי תורה נביאים כתובים, תורה לקבל תלת עילאי, נביאים לקבל אבהן, כתובים לקבל בנין, דברי הימים לקבל מלכות, דאיהי כללא דכולהו והכי דברי הימים כליל כל אורייתא תורה נביאים וכתובים, והיינו דאמור רבנן דכמה רזין איכא בההוא ספרא דהא איהו כליל רזין דמרכבן עילאין ולא הוה חכים דאדבק כל רזין דדברי הימים, וכי היכי דבתורה שבכתב אית תלת דרגין הכי נמי בתורה שבעל פה אית תלת דרגין משנה ברייתא ותלמוד, משנה לקבל תלת עילאי ברייתא לקבל תלת אבהן, תלמוד לקבל למודי ה' ויסוד ומלכות. והא מטטרון ומלאכיא אחרנין קיימין סוחרנא דמלכתא ונטרין לה כי היכי דלא יבא בה [ערל] אחר וטמא, ולהכי איצטרך דרבנן יעבדון תקנות יסייגים לקבל הנך תרין מלאכים דנטרין למטרוניתא, והא איהו רזא דעירובי תבשילין דכי היכי דמזונא לא יכיל למיזן בר דאיתעבד ביה תלת עיכולי בפה ובאצטומכא ובכבד הכי נמי שפעא דנחית מלעילא לא יכיל למיזן האי עלמא דאיהו חומר עד דיתבשל ויתעבה בתלת דוכתי חד לקבל מלכות דאיהי פה, דאיתקריי' פי ה'. וחד במטטרון לקבל איצטומכא וחד באידך מלאכא לקבל כבד, ומשם יפרד למיזן עלמא, וקאמר דאברהם לא מבעיא דנטר אורייתא דאיהו לקבל אלהותא עילאה, אלא אפילו מאי דאיהו לקבל נטירותא דמתניתא דרמז בעירובי תבשילין גמר. ואפי' הכי לא אתפקיד אפריעה מטעמא דאמרן, ויצחק אתילד פרוע וכד אתו ישראל לסיני נסתלק חטא אדם הראשון ואז ודאי אתפקדו אפריעה, ובתר הכי כד חבו בעגלא תב חובא לאתריה ומשום הכי לא אתגזרו במדברא, ומאי דאמור רבנן מפני סכנת הדרך לאו כפשטיה הוא דהוה ליה לקב"ה לאסאה יתהון אלא רזא דמילתא משום דהוו במדברא דאיהו שולטנותא דהאי סיטרא. ואינון אמשיכו ליה עלייהו. ואי הוו גזרי ופרעי הוו להו דוכתי לאזקא לון ברזא דלא תחסום וכו' וכד עלו לארעא דישראל אסתלק מעלייהו רשותא דההוא סיטרא ומשום הכי פקיד להו למיגזר ולמיפרע, ותו לא פסק מינייהו, וזהו סוד היום גלותי חרפת מצרים מעליכם דהיינו חובא דאדם דגרם להון לאשתעבדא במצרים והיינו דאיתבטל ההיא חרפה על ידי כניסתם

לארץ ישראל ומצות מילה ופריעה, ויקרא שם המקום ההוא גלגל, דהא איכא למידק כיון דעל שם גילוי קרי ליה הוה ליה למיקרייה מגולה או מגילה אבל גלגל לאו לשון גילוי הוא, אבל רזא דמילתא דקרא ליה גלגל, כלומר גל גל דההוא סיטרא איקרי גל כמא דאוקמינא, וקאמר דהשתא גל דקדושה יהא שליט על ההוא סיטרא דאיקרי גל וקאמר עד היום הזה כלומר דלעד לעולם לא יפסוק מינייהו מצות מילה ופריעה:

ורזא דשבת הגדול ברזא דיובלא ולמירמז דעל יובלא נפקי ישראל ממצרים ועל דא לשבת הסמוך לפסח קורין לו שבת הגדול:

והא קב"ה וכל בני מתיבתא משדרין לך שלם ופתחין לך שערי אורה וכו' לכן בני הדבק בי ואל תפריד ממני אפי' רגע כי אני האם הדרני עלך וכו' ותדיר תכוין כאלו שם של הוי"ה כתוב בדיו שחור לנגד עיניך על גויל ותחשוב כאלו אביך העניו עומד לנגדך, ובכן תבוש מלהפריד מחשבתך ממני אפילו רגע ומליהנות בעה"ז וכו' ואתה שלום:

והא איכא למידק כיון דלא נפקו ישראל ממצרים עד דאיתגלי עלייהו יובלא קדישא. אמאי לא אמרינן ביה הלל גמור שבעת ימים:

אבל רזא דמילתא דנהי דאיתגלי עלייהו יובלא קדישא קצת ומסטריה נגאלו, אבל לא אתגלי עלייהו כולי האי באתגלייא ולא אדבקו מיניה אלא קצת ומשום הכי ביומא קדמאה אמרינן הלל גמור למרמז על ההוא סיטרא דיובלא דאיתגלא עלייהו קצת. ומהדרינן בשאר יומי לאשפעא מההוא סיטרא דיובלא על עשר ספירת הבנין וכל יומא רמז לספירה חדא מלמעלה למטה:

אבל בחג הסוכות מהדרינן לאסקא שבע ספירות הבנין ביובלא לייחדא לון תמן ביחודא שלים, ומש"ה אמרינן הלל גמור בכל שבעה יומין לייחדא להו ביובלא, ותדע דכן הוא דהא ביומא תמינאה מייחדינן לכולהו ספירן כחדא בבינה, ואתה שלום:

אור לארבעה עשר בניסן ה' עמך וכו' כי ה' יתן חכמה וכו' הא הכא חכמה ודעת ותבונה, והא הכא מפיו דאיהי מלכות, והא הכא יתן דאיהו צדיק חונן ונותן, הא הכא ה' והא הכא כנסת ישראל, ואיכא למידק אמאי נקיט חכמה ודעת ותבונה שלא כסדרן, דהא כסדרן איהו חכמה ותבונה ודעת, אבל רזא דמילתא דכנסת ישראל ראשי תיבות דילה כתר יסוד וקאמר דכתר משפיע בצדיק דאיהו חונן ונותן והיינו יתן, ועל ידי מאן משפיע כתר ביסוד על ידי חכמה, והיינו דכתיב בתר הכי. וסמוך לכ"י כתיב ה' דאיהו רמיז בחכמה וסמך יסוד לכתר למרמז דיסוד מתעלה בכתר ברזא דמוסף, וכד צדיק אתמלא שפע איהו משפיע בפיו, דאיהו מלכות ומתמן מתזנין עלמין כולהו והיינו מפיו, וכד צדיק משפיע במלכות איהו בחיבורא דבעלה דאיהו דעת דמחבר עמה, ודעת יניק מתבונה,

דהיא אמו, והא מבערינן חמץ בודאי דאיהו יצה"ר ומש"ה פקיד קב"ה לבערא ליה כד נפקו מארץ מצרים ולמיכל מצה דרמיזא לחירו דאיהי בינה דבהכי הוכנו למיכל לחם אבירים שמלאכי השרת ניזונים ממנו דע"י כך הוכנו לקבל התורה והשתא כיון דחבו ישראל והא עלמא מתנהגא בחמץ דוגמת ימות החול דמתנהג בהנהו דרגין דחול ואפילו בשבתות וימים טובים מתנהג בדרגא דחמץ, ומש"ה לא מזדהרי מחמץ אלא הנהו שבעה יומין דרמיזי להנך ז' יומי דיציאת מצרים, ותו דבכל חגא עבדי חד רמז למהימנותא עילאה בתריה ממשיך כל שתא, דבפסח אכלינן מצות ובחג אנן יתבינן בסוכת. הא תלת מצות רמיזי לתלת עילאי, דאחידן מנייהו תלת אבהן, ואמצעיתא רמיזא לכתר ופלגינן לה ומצניעינן פלגא למירמז דכתר לית ביה תפיסה אלא במקצת וכן נמי למירמז דת"ת יניק מתרין סטרין, ומצניעין ליה לסלקא ליה לכתר דאיהו גנוז ומכוסה, ומצה עילאה רמיזא היא לחסד דאיהי אחיד בחכמה, ומצה תתאה רמיזא בגבורה דאחידא בבינה, וכרפס רמיז לאינון דסמיכין במלכות, וז"ס חור כרפס ותכלת, דבעא ההוא רשיעא לחברא הנהו סטרין דסמיכין לה, בה דאיקרייא תכלת ולחברא לון בחיוורא דלעילא, ושרינן בכרפס ומטבילין ליה בחלא למירמז על דינא דידהון, ומרור רמיז במלכות דכשם שהוא מרור בתחילתו ומתוק בסופו הכי נמי מלכות מר בתחילתו בהנהו סטרין דסחרין לה ומתוק בסופה כד מתעלית בגוה, ואקרייא חסא דחס רחמנא עלן ופרקינן, והשתא מטבילין בחרוסת דאית ביה מתוקא ע"י כמה פירות דאית ביה, והכי כ"י אית בה רחמוי וחסדא, ובעינן ג"כ ארבע כוסות, שלום רב לך ששמת שלום בין הסברות דכסא קמא רמיז ליו"ד דאיהי בחכמה דמשפע בחסד ומיניה לנצח, וכסא תניינא רמיז לה"א דאיהו בינה דמשפע בגבורה ומיניה להוד, וכסא תליתאה רמיז לתפארת המתעלה בכתר ומשפע ביסוד, וכסא רביעאה רמיז בה' אחרונה דאיהי מלכות וההגדה דרמיזא בבינה דמינה שירותא דשפעא נגיד ואתי:

חיבורא דילך מלבד השם הראשון שאמרתי לך שיקרא "בית יוסף" עוד יקרא "שולחן ערוך":

אור ליום שלישי של פסח, הלא אם טוב בעיניך מה דעבדת בהני יומין מה דאכלת ורוית חמרא כנפשך שבעך ואישתביקתא מנהגא דילך, ואוף בלילא הדין רוית חמרא, ועל דא בהאי לילא קמו מקטריגן לקבלך וקמו עלך בדינא אלו מיימינים ואלו משמאילים, וכמעט דאיתגזר דינא דילך דויי להון לבני נשא דאינון אטימין לבא ואזלין בחשוכא דאיהו אכיל ושתי וחדי ודיינין דינוי לעילא ודא אורח' דיצר' בישא מעורר ליה לבר נש ומעייל ביה שטותא למיהך בתר כיסופין דעלמא וסליק וקטריג לי' לעילא ועביד דידונון

דינוי לעילא ויהבין לי' רשות עליה, ונחית ונטיל נשמתיה, ואלו בני נשא הוו ידעין דא לא הוו מתהנין מכיסופי עלמא, והא דינא דילך כמא דאמינא כמעט דאתגזר לולי דבני מתיבתא דרקיעא אוליפו עלך זכו ויעקב דחילי ומשה ברירי ומשה בחירי וירוחם טמירי איתקפו במילתא דאינון רחמין לך סגי יעקב דחילי ומשה ברירי בגין דאת מבאר מליהון, ומשה בחירי בגין דלזימנין דאת מבאר מלוי אית ליה רחימותא ודביקותא עמך טובא ואוף ירוחם טמירי רחים לך אע"ג דאת סתיר מלוי בגין דמלאכת שמים היא, ואוף אשר קדישי ושמשון מבארי כולהו קמו בסעדך ושזיבו יתך לכן אזדהר מן יומא דנא והלאה ואוף ביומא דשבתא ויומי טבא אזהר בחמרא במיכלא וטב לך ובגין ההוא קטרוגא דהוה עלך אחזיאו לך ההוא חלמא מבלבלא דלאתערא יתך אבל לא תעני דהא ידעת דכמה זמן אית דלא איצטריכת לאתענאה בשבתא משום חלמא, והא בגין דאת מקיים תלתא סעודתי כמבואר בזוהרא קדישא, ורזא דמילתא משום דמאן דמקיים תלת סעודתא הא מתדבק ביחודא עילאה וסליק בסילוקא עילאה כמא דכתיב כי גבוה מעל גבוה שומר וגבוהים עליהם כלומר ברישא רמיז לכ"י ויסוד ות"ת, דהא שומר איהי רמיז לכ"י, ועילא מיניה איהו יסוד והיינו גבוה שומר כלומר ההוא דאיהו גבוה משומר ולעילא מיסוד היינו ת"ת והיינו מעל גבוה שומר כלומר ההוא דאיהו לעילא מההוא דאיהו גבוה משומר ובגין דהני תלת תליין בהני תלת עילאי כ"י בבינה דה"א אמא עילאה, וה"א אמא תתאה, ת"ת בכתר דהא ת"ת איהו נחלה בלא מצרים בגין דאיהו מסתלק עד כתר ויסוד בחכמה דהא באמצע תלת בגו תלת בתראה, ת"ת מהאי גיסא וכ"י מהאי גיסא ויסוד באמצע והכי הוא לעילא כתר מהאי גיסא ובינה מהאי גיסא וחכמה באמצע, ומש"ה קאמר כי גבוה, כלומר בינה איהו גבוה מת"ת דאיהו לעילא מגבוה שומר דהיינו יסוד דאיהו גבוה שומר ועילא מכולהו. ומבינה אית תרין גבוהים דאינון חכמה וכתר והיינו וגבוהים עליהם, והא סעודתא קמייתא איהו רמיזא למטרוניתא, וסעודא תניינא רמיזא ליסוד, ודא רזא דישמח משה במתנת חלקו דמשה דאיהו תפארת ישמח במתנת חלקו דאיהו יסוד כי עבד נאמן קראת לו ליסוד, כליל תפארת בראשו דיסוד נתת לו בעמדו לפניך על הר סיני דהיינו תלת עילאי, שני לוחות אבנים הוריד בידו דהיינו ת"ת וכ"י, וכתוב בהם שמירת שבת כלומר דשבת איהו יסוד ות"ת וכ"י נטרין ליה ת"ת מלעילא וכ"י מלרע, וסעודתא תליתאה היא רמזא לת"ת וכיון דהוא סליק לת"ת הא איהו סליק לכתר דהא דא לקבל דא אינון, ומש"ה מסתייא בכזית דהא תמן לית אכילה ושתי', ומכל מקום מיבעי דהאי כזית יהא מתבשילא כמא דאולפך שלמה ידידי לרמוזי דכולהי מתערבין דא עם דא ומשפיעין דא בדא לאנהגא עלמא, ובגין דבהני סעודתא מסתלק

עד כתר עילאה דאיהו מזלא דכל מזלייא ולית תמן עציבו אלא חדווא וקשיטותא הא מאן דידבק תמן לא שליט עליה חלמא בישא כלל, ורזא דהני תלת דהא אמרן הוא רזא דסידרא דפיסחא ואפישינא לך על דרך סימנא דקדש ורחץ וכו' הלא ברישא בעינא למימר, קידוש לקדשא לכ"י לעשר ספירין עילאין כמא דחתן ברישא דכולא מקדש לכלתיה, ובתר הכי ורחץ לאעברא מידיין כל סואבותא דאינון סטרין דסחרין לחסד וגבורה ובתר הכי כרפס למיטבל ביה, למרמז דשמא קדישא כביכול הוא בגלותא עם ישראל בשעבודא דמצרים דגוון ירוק רמיז בת"ת כמא דאמור רבנן משיכיר בין תכלת לכרתי דתכלת היינו כ"י, וכרתי היינו ת"ת ואע"ג דגוון כרתי לא כגוון דכרפס ממש איהו מ"מ ירוקא איהו ותרתי גוונא דירוקא הוו בת"ת, ומ"מ בפחות מכזית סגי דכיון דרמיז בת"ת ות"ת רמיז בכתר וכתר לית ביה השגה ואוף תמן לית ביה אכילה ושתייה הילכך בכל דהוא סגי וכעין מה דאמרן לעיל גבי סעודה שלישית, והא דמצוה בכרפס טפי משאר ירקין משום דכרפס עולה ש"ס וארבע אתוון דאית ביה ותיבה הא אינון שס"ה לקבל מצות לא תעשה דתלו בכ"י לקבל שמור, וכד תחלף ליה בא"ת ב"ש הוי לגו"ח דסליק במ"ק עשרים ועם התיבה הוי כ"א כנגד שם אהיה לרמוז על כל עשר ספירין עילאין למרמז דכולהו הוו עם ישראל בגלותא, ומש"ה מטבילין ליה בחלא למירמז על גלותא דתקיף כחומץ לשינים, ובתר הכי יחץ ופלגינן לאמצעיתא ומנחינן לה תחת המפה דפריסא על פתורא משום דהני תלתא פטירין רמיזא לתלת ספירין דאינון ת"ת ויסוד וכ"י ברזא דתלת סעודות ויסוד אחיד בעילאי לקבלא מינייהו ואחיד בתתא גם כן לארקא בה ברזא דכי כל בשמים ובארץ, ולהכי פלגינן לפטירא אמצעיתא דרמיזא ליסוד, (ונראה דמשום דאסחרותא דיסוד לכ"י הוה באורח טמירו ועוד רמיז בחכמה דאיהו טמיר וגניז מש"ה מטמרינן לפלגא דפטיר ולא משוי לה תחות פטירא תתאה באתגלייא) ומניחין לה תחות מפה דעל פתורא למירמיז דיסוד מקיף לכ"י מכל סטרא ונטיר לה מכל סטרין דסחרין לה לסאבא יתה, ולהכי פטירא אמצעיתא דרמיזא ליסוד פלגא לעילא מפטירא תתאי דרמיזא למלכות, ופלגא לתתא דרמיזא נמי למלכות, ובתר הכי מגיד לאשתעא שבחא דכ"י בפלגות ליילייא קמא לתקפא יתה ולתקוני יתה ולאמשכי עלה ברכאן עילאין בעובדין ומלולין דילן כי היכי דפלגות ליילייא בתרא תיתקף בנימוסאה כדאתתקפת בזמן יציאת מצרים, ובתר הכי רחצה זימנא תניינא משום דבעינן לאעלא השתא בקדושתא יתיר, ברזא וטהרו וקדשו בקדמיתא טהרה ובתר הכי קדושה יתיר ברזא דקדושה ותוספות קדושה, מוציא מצה על פטירא עילאה ועל פטירא אמצעיתא כחדא דרמיזי לת"ת ויסוד דאינון אזלין תדיר כחדא ולא מתפרשין ברזא דוא"ו ומשך

הוא"ו, ובתר הכי מרור למטביל ליה בחרוסת למרמז דת"ת דרמיז בגוון ירוק, הוי בגלותא עם ישראל דלהכי רמיזי מרירותא דמרור ואף אשקעותיה בחרוסת ובתר הכי כורך מצה תתאה דרמיזא לכ"י עם מרור דרמיז לת"ת ומטבילין להו בחרוסת למירמז דת"ח הוה עם כ"י בגלותא ולהכי לא מתאכיל ליה בהסבה דהא איהו רמיז ליה בגלותא ואיך ייכיל ליה בחירו, ובתר הכי שלחן ערוך דהא כיון דעבדינן כל הני עובדין הא שלחן ערוך קמן לאסקא לן כל מיני עינוגין וכיסופין דעלמין, ובתר הכי צפון דרמיז ליסוד דרמיז לחכמה עילא' דאיהי צפונה וטמירא, ואוף איהו מקיף לכ"י מכל סטרא באורח טמירו, ובתר הכי ברך והלל לאמשכ' ברכאן לכ"י ולמיהב לה שבחא ותוקפא ובהכי נרצה יעלו על רצון מזבחי, ובזמן שבהמ"ק קיים הוו עבדי פסח' לרמוזי להני מילין גופייהו, ומש"ה הפסח אינו נאכל אלא בלילה למיהב תוקפי לכ"י דאיקרי לילה, ואינו נאכל אלא עד חצות למיהב לה תוקפא בפלגות ליליא קמא כי היכי דתעביד נימוסהא בפלגות לילא בתראה ועוד נאכל בלילה משום דהוה דחלא דמצראי, ומש"ה בעינן דבעידן שולטנתא דסטרין אוחרנין דאיהו בפלגות ליליא קמא דייכלון יתיה דבהכי מתבר תוקפיה. ואינו נאכל כו' (חסר) ואינו נאכל אלא צלי (חסר) ובחולא דמועדא כתוב הני מילין, ומאי דאוליפתך עוד דבחול המועד שפיר דמי למיכתב מילין, ולאפוקי מאן דאסר משום דלא הוי דבר האבוד דאיבעי ליה למהדר כמה זימנין, דליתא אלא דבר האבוד הוא דלא מצי אינש למיטרח כולי האי, ואזדהר לך מלמשתי חמרא אפילו בשבתות וימים טובים כי אם מעט מזער כי היכי דתיהך קמאי בקשיטותא ולא תסטי לימינא ולמשמאלא מפולחני, וליבך יהא קינא ומשכנא לאורייתא, תדיר לא יפסוק אפי' רגעא חדא ולמוד הני קונדריסייא תרין זמנין בירחא ובריתא דרבי פנחס בן יאיר ומרגניתא דבי רב תרין זימנין בשבוע והאי קיצורא דחובת הלבבות חד זימנא בירחא בכל יום פורתא ואתה שלום:

אור לשבת עשרה לניסן, הלא קב"ה וכל בני מתיבתא דרקיעא תבעין בשלמא דילך ושדרוני לאולפא לך מילין חדתין בעניינא דפסח מצרים, מ"ט מקחו בעשור, ואמאי טעון אגודת אזוב, ומאי טעם שחיטת פסח בין הערבים:

והלא לך למינדע דבגלותא דמצרים הוו מקטרין ליה בכמה קטורין דרברבי דסיטרא אחרא דלא יכלין למיסק לון לעלמין ואלמלא דאתגלייא אמא עילאה דהיא בינה עליהון לא הוו יכלין למיפק מתמן לעלמין וכדכתיב בזוהרא קדישא דמש"ה כתיב באורייתא חמשין פעמים אשר הוצאתיך מארץ מצרים וכגוונא דהוו גופייהו להוא שעבודא הכי נמי הוו משועבדים נפשתא בגו מסאבותא דסטרא אחרא, וכד בעי קב"ה לדכאה יתהון מההוא מסאבותא יהב להון מצות החדש לאיתקדשא בסיהרא קדישא דהיא שירותא

דקודשא מתתא לעילא, ובתר הכי מנו שמונה יומין לאסתלקא מדרגא לדרגא עד דמטו ליומא עשיראה דאיהי רמז לכתרא עילאה דאיהו סיומא דקדושה הא אינון אשתלימו בקדושא עילאה, ועוד דכיון דאיתגלי עלייהו כתרא עילאה בזוהר לבנוניתא ברזא דיומא עשיראה מאן יכיל למיקם קמיה, ולהכי הוה בהון לנגדא אימרא דהוה דחלא דמצראי ולקשרא יתיה ולא הוה תוקפא דמצרים לשיזבא יתיה מידיהון ולקשרא יתיה, והוו כפתין יתיה בכרעי המיטה הא מיטה רמיזא בכ"י לאורייי דעד השתא הוה ממנא דמצראי מהדר סחרנהא דכ"י לאטלא בה זוהמא, השתא איהו כפית תחות כרעתא והוה כפית תמן ד' יומין לקבל ד' קליפות דכתיב בזוהרא קדישא, וביומא דארבעה עשר דסיהרא איהו בתוקפא הוו נכסין יתיה בין הערבים דאיהי שירותא דדינא, וכי תימא א"כ ביום חמשה עשר איבעי למינכס יתיה דהוה סיהרא בתוקפא יתיר מיום י"ד, הא אוליפתך דיום י"ד מעלי מיום ט"ו בגין דיום י"ד איהי עולה ואינה יורדת, וביום ט"ו אע"ג דהיא עולה יתיר מ"מ מזמנא היא לירד ודא רזא דוד ושלמה כדלעיל, וכי תימא אמאי בין הערבים הוה ליה למנכסיה בלילייא דהוא תוקפא דדינא, איכא למימר דלא איבעי לן למיתבר דינא בזמן תוקפיה (נ"ל ברזא דלא תחסום שור בדישו) ובגין דהוו ישראל מטונפין מהאי גיעולא דע"ז איבעי להון אזובא לדכאה להון ברזא דפרה אדומה דבעיא אזובא וברזא דמצורע דאיהו נמי בעי אזובא לדכאה יתיה, ואל תתמה איך אזובא מיזהר מסאב' דעל דא כתיב כל הנקרא בשמי וכדכתיב בזוהרא קדישא, ומהכא תשתמודע רזא דפרה אדומה דאיהי רמיזא ליצרא בישא, ומש"ה שתי שערות שחורות פוסלות בה דא"כ לא הוה סמיקתא כדקא יאות כדי לרמוזי להכי ומש"ה בעי שני תולעת לרמוזי על אדמימותא דיצרא בישא ובגין דא נמי בעי עץ ארז דאיהו גבוה דהכי הוא מתגאה יצרא בישא ובעי לחברא בהדייהו אזוב דאיהו מכיך מכל עשבייא למרמז דההוא דחטא ביצה"ר ובתוקפיה מיבעי ליה למככא גרמא כאזובא, ותו דאזובא הוא מיחד לאעברא רוח מסאבא כדכתיב בזוהרא קדישא, ומהכא תשתמודע רזא דטהרת מצורע דבעי דמא דצפירתא ועץ ארז ושני תולעת ואזוב בגין דעל גסות הרוח נגעים באים ועל עריות דעל שש הנה שנא ה' הם באים ומשום הכי בעא לתבירא תוקפא דיצר הרע כד אתסי, ומתבר תוקפיה דיצה"ר בהנך מילין כדאמרן, וכ"ת אמאי הכא פרה והתם עופות, ועוד דהכא חדא פרה, והתם שני צפרים, ועוד דהכא היא מיתוקדא והתם לא מתוקדי אלא חדא נכיס לה ואידך משדר לה חיה, איכא למימר דמשום דמסאבותא דמיתא איהו תקיף טובא ומשום הכי מאן דנגע ביה חמיר ממסואבותיה טובא ויצרא בישא מתתקיף ביה טובא ומשום הכי בעינן לאתויי תורתא סימוקתא ולאוקדא לה למירמז דאיבעי ליה לאוקדא ולאעברא יצרא בישא מיניה

והלואי דיכול לאישתזבא מיניה וז"ס פרה מטמאת הטהורים למירמז דמאן דהוא טהור ואתי לאיעסוקי בהאי יצרא בישא רוחא מסאבא מיתדבק ביה ומסתאב ומאן דאיהו טמא מיצרא בישא דא גבר עליה ומדין עליה מהאי פרה דאיהי יצרא בישא בתר דאיתוקדא מתדכי דהא איהו מתעורר למחזי דתוקפא דיצרא בישא וכיסופין דיליה לאו כלום נינהו דהא עתידין לאעברא מעלמא ולא יהא לבר נש חפץ בהון כד יימות כגוונא דהאי פרה ושני תולעת לא אשתאר בהון סימוקא כלל בתר דאיתוקדו, אבל מצורע דלא תקיף ביה סואבו כלל כמו מיתה לא בעי לאוקדא למאי דרמיז ליצה"ר דלא בעינן ליה לאעברא ליה מעלמא לגמרי אלא בעינן לאישתמשא מיניה זעיר לקיום הגוף ומשום הכי מייתי שני ציפורים לרמוזי על נפשא ורוחא (וגרים) [ונכיס] לחדא מנייהו למרמז דנפשא דאיהי מתאוה תדיר להנאין וכיסופין דעלמא מיבעי למינכיס יתיה ודלא לאיתהנאה מיניה ובגין דמכל מקום צריך יצר הרע לקיומא דעלמא הוה מטבל ציפרא חייתא בדמא דהאי צפירתא נכיסתא, דציפרא חייתא רמיז לרוח וקא רמיז דלא ליבעי לאשתמושי מהנאין וכסופין דנפשא, ואוף לא ירחיק יתהון לגמרי דלעולם שמאל דוחה וימין מקרבת אלא דישתמש ויתהנה מיצר הרע מאי דצייך לקיומא דעלמא ולא יתיר דהכי הוא טיבולא מילתא זעיר והוא משדר ציפרא (נראה לי שזהו שאמר הכתוב אשריך ארץ שמלכך בן חורין) חייתא על אפי חקלא למירמז דרוח יפטריניה ויהא בן חורין ויעביד מאי דבעי דוודאי אי ישבוק בר נש לרוח למאי דבעי הא ודאי איהו יהך תדיר בפולחנא דקודשא בריך הוא ולהכי משדרין לה על אפי חקלא למרמז דלא ישעבד עוד רוחא לנפשא למהך בחשוכא עלמא אלא תדיר יהא רוחיה בר חורין למעבד רעותיה דהוא למיפלח לקודשא בריך הוא והוי טעין מים חיים לרמוזי דבעי לאהדרא נפשיה למקורא דאתגזרית מתמן ולא למהך בתר הנאין וכיסופין דיליה בד עד השתא ומהאי טעמא גופיה בעי באפר פרה מים חיים, וכן בזב זכר בעי מים חיים בגין דזיבה דזכר אתי מתקיפו דהרהורא דלבא ולהכי רמזינן ליה דבעי למיהדר נפשי' למקורא דיליה דהוא מתחת כסא הכבוד ולא יהך בתר הנאין וכסופא דגופא, ודא רזא דלא תשכח מאן דבעי מים חיים אלא הני תלת, מילין אילין תדרוש יומא דין ותשרי פסוקא דהיום הזה יום בשורה הוא כדקא חשבת, ועליה תימא ראשון לציון הנה הנם ולירושלים מבשר אתן, ופירושא דמילתא דאורחא דעלמא כד אתא מלכא למיהדר לביתיה אתו כמה מבשרין לבשרא, ומבשרא קדמאי קאמר הא עשרה יומין הוא מרחיק מהכא, ומבשרא תניינא קאמר חמשה, ותליתא אמר ד', וכן עד דבתראה, הא הוא סמוך לקרתא, קאמר נביאה דבנאולת ישראל לא יהא בכי האי גוונא, אלא תהא כהרף עין, ומבשרא קדמאה דייתא הנה הנם שבטייא דאתו והא אינון סמיכין

לא ירגישו בהון בני קרתא וכל כך בפתע פתאום יהא כנישו דילהון דאף על גב דאינון סמיכין לא ירגישו בהון בני קרתא עד דהוא מבשר דייתי לבשרא בהיכלא דמלכא דאיהו ציון, בתר דייפיק מלבשרא לציון ייתי ויבשר בירושלים ויהי להון בשורה ומילתא חדתא דלא ארגישו בה עד השתא וז"ש ולירושלים מבשר אתן:

עוד אמר ליה דכסא דקידושא וברכתא רמיז לשם ההוי"ה דהא כסא גופיה עגיל ולא מרובע ודמי ליו"ד דאיהי כמו עגולה, והכוס גופיה בתמונתו דמי לה"א דאיהו פתיחא ואוף הכי כסא איהו פתיח ואדם דנקט כסא בידיה רמיז לוא"ו ופתורא גופיה רמיז לה"א בתראה הא כל שמא דהוי"ה כליל ורמיז בכסא דקידושא וברכתא:

ענין השחיטה אור ליום שני דפסח, ה' עמך בכל אשר אתה עושה, וכל אשר אתה עושה ה' מצליח ויצליח:

הלא ברזא דהגרמה דהוית בה קושטא דמילתא איהו כדקאמרת דאינון שחוסים לבנים פנימיים זעירין אינון חיטי דאמור רבנן ולאפוקי מישעיה מיטרני ואוף רש"י ז"ל דסבר כוותיה דהוו מבחוץ לא כיוונו לקושטא דמילתא, והשתא תיקום על ברירו וקושטא דרזא דמילתא, ומהכא תידע מאי טעמא אבר מן החי אסור ולא יכלין למיכל מבשרא עד דיתנכס ויחתכון סימנוי:

הלא לך למינדע רזא דתרין סימנין אינון רזא דיצר טוב ויצר הרע דושט איהו רזא דיצר הרע ובגין כך איהו גמיד ופשיט דאי יהיב ביה איניש מזונא זעיר הא איהו מחזי דמסתים ביה וסגי ליה בהכי, ואי בעי בר נש למיהב ביה טובא טובא איהו מפשיט ומקבל ולא שבע לעלמין, והכי הוא יצרא בישא דכד איניש צחי בזעיר משתייא דישתה סגי ליה, ואי שתי טובא מיהדר וצחי ובעי למיהדר ולמשתי ולא שבע לעלמין, וקנה איהו ברזא דעולם הבא ביה משבחין לקודשא בריך הוא וביה נפיק קלא דאינון דעסקין באורייתא וכמא דעולם הבא אין בו לא אכילה ולא שתייה אלא איהו מתהני ושאיב מלחותא דעבר בושט ובגין דא קנה איתי בהו עזקאן דא לעילא מן דא למירמז לדרגין עילאין דאינון דא לעילא מן דא ולעילא מכולהו טבעת הגדולה דמקפת לקנה ואיהי רמז לבינה דאיהי לעילא מכל דרגין ואיהו קו ירוק המקיף את כל העולם ובגין דבבעל חי חולקיהון דשאר סטרין איהו דמא משום הכי בעי לאפקא ליה מבשרא דבעינן למיכל כי היכא דלא ליהוי ליה חולקא להאי סטרא בבשרא דאכלינן ודא איהו רזא דכד איניש שכיב מרע מקיזין ליה או משלשלין ליה לאפוקי האי דמא או ההיא ליחה דאיתקף ביה ההוא סטרא והכי נמי בעינן לאפקא האי דמא דההיא סיטרא אחיד ביה כי היכי דלא ליהוי להההוא סטרא תפיסותא בבישרא דאכלינן, ואי תימא מאי שנא דדמא דבעירא שדינן ליה על אפי ארעא

ודמא דחיה ועופא בעינן לכסאה ליה, איכא למימר דהאי תלי בנפש רוח ונשמה דהא בעירא הוה רמז לנפש דאיהו גסה מכולהו ואית לההוא סיטרא בה תפיסותא טובא ומשום הכי שדינן לדמא דילה על אפי ארעא דההוא סיטרא מתהני בההוא דמא דאיהו חולקיה מתהני באפקותיה מבעל חי ואוף בתר הכי מתטניף ומתלכלך בההוא דמא ומתגלגל בה והכי איתחזי בדמא דבעירא דאיהו דמי לנפשא דאית ליה תפיסותא טובא ביה ובעינן למיהב ליה כל חולקיה כי היכי דיסתלק מקדושא דילן, אבל חיה ועוף אינון רמיזין לרוח דלית לההוא סיטרא כל כך תפיסותא ביה ולהכי באפקותא דדמא דאיהו חולקא דההוא סיטרא סגי אבל לא שבקינן ליה מגולה על אפי ארעא דלא יתלכלך ביה ההוא סיטרא דהא לאו דליה הוא ולהכי לא איבעי לן למשבק לההוא סיטרא לאחדא במאי דלאו איהו חולקיה דאם כן הוו מתתקף סואבותא בעלמא טובא, ומהכי תשתמודע חומרא דשפיכת דמים דאיהו שוה לע"ז לענין יהרג ואל יעבור דכיון דאדם רמיז לנשמה ולית בנשמתא תפיסותא להאי סטרא כלל ומאן דאפיק דמא דאינשא יהיב להההוא סיטרא מאי דלאו איהו דיליה ובכך מתתקיף סואבותא בעלמא כמא דמתתקיף בע"ז. ובגין דבני נשא חטאין אינון אית להההוא סיטרא תפיסותא בהו ואית מנהון דמתקטלין בחרבא ועוד אית ליה קצת תפיסותא בכולהו אינשי בדמא דהקזה כדאמרן לעיל דההוא דמא איהו חולקא דהאי סיטרא, ועוד טעמא אחרינא איכא דחומרא דש"ד משום דההוא דקטיל נסיב חולקיה דמלאך המות וכדכתיב בזוהרא קדישא:

ומהכא שמעינן שפיר דאפקות דמא בשחיטה מהני תרי סימנין דאינון רמיזין לעה"ב ועה"ז לאפקא מנייהו חולקא דההוא סיטרא ובעינן לאפקא ליה מגו אינון דרגין קדישין דאנן מדבקינן. ולהכי בכולהו טבעות דאינון דרגין דספירין שחיטתו כשרה, ואוף בטבעת הגדולה דהא אית לן תפיסותא וידיעה קצת בה אבל לעילא מינה לית לן תפיסותא וידיעה ולהכי שחיטתו פסולה דלא אתקיף חולקא דההוא סיטרא אוחרא מסיטרא דאנן תפסינן וידעינן, ומסקנא דהלכתא לאו הכי אלא משפוי כובע ולמטה כשירה דהא שיפוי כובע איהו יו"ד בצורת יו"ד ואיהו רמז לתלת עילאי ברזא דקוצו של יו"ד וסופיה ואמצעותא, והא חכמה תפיסה בכתר ודמיא לה ואוף הכי בבינה ורמיז לה אישתכח דכיון דאית לן תפיסותא וידיעה בבינה על ידהא אית לן תפיסה וידיעה בפלגו דחכמה ולהכי כד שחיט בפלגא קדמאה דשיפוי כובע כשרה, דהא שחיט באתר דאית לן תפיסה וידיעה, וכד שחיט בפלגו עילאה פסולה דהא תמן לית לן תפיסא וכד שחיט בחודו של כובע אכשר ר"ל משום דכיון דבמצעא הוה אית לן תמן תפיסותא קצת תמן, ולית הלכתא הכי אלא כיון דאית בההוא מצעא קצת ולית ביה תפיסותא פסולה והיינו רזא דחיטי דאע"ג

דכתר לא מתפיס כלל מ"מ כיון דחכמה פלגא דמיא לכתר כיון דאית לן תפיסותא בפלגא קדמאה דילה הוי כאילו אית לן קצת תפיסותא בכתר והני תרי חיטי רמיזי לכתר חכמה דהא אינון לבנים כגוונא דקרינן לחכמה וכתר והא אינון זעירין כגוונא דחכמה וכתר דלא ידעינן מנייהו אלא זעיר ואוף אינון חיטין לא משתמודעין אלא בדוחקא כגוונא דחכמה וכתר לא משתמודע מנייהו אלא בדוחקא ומש"ה אישייר בחיטי משמע דשיירי חולקא בחולקא דחכמה וכתר דלא יכיל למיתפס בהון כלל שחיטתו כשרה ואי לא פסולה דהא אפיק דמא מאתר דלית בה תפיסה כלל ואנן בעינן דיפוק דמא מאתר דאית ביה קצת תפיסה כדאמרן לעיל:

חסר אור ליום ז' של פסח, ה' עמך גבור חיל תנאה דילי דאת מתדבק במתנייתא דילי תדיר והשתא שריתא בסדרא שתיתאה ובכן תתדבק לגמרי במתנייתא די לי הלא לילא דנא רבא וחסינא היא דבה אתעבידו ניסין לישראל לבזעא להון ימא ברזא דע"ב גשרים דחסד ברזא דויסע ויבא ויט:

והלא ידעת דקשיא לך מאי ניהו הני גשרין ותו אמאי ע"ב ולא ע' ברזא שבעים שרים, הלא לך למינדע דע"ב אינון ברזא דעמוד הענן דאזיל קדמיהון, ואוף ז' ענני כבוד דסחרין לון לישראל בהאי רזא הוו דשבעה זימנין עשר סלקין לשבעים והא ענן עי"ן הוא שבעים ותרין נוני"ן חדא כפופה וחדא פשוטה הא אינון ע"ב, וכד מתהפכת לתיבה הוא נו"ן פשוטה ונו"ן כפופה ועי"ן דאיהו חסד ולעולם בין ישר בין הפוך נו"ן כפופה סמיכה לאת עי"ן ברזא דבת היתה לו לאברהם ובכל שמה ולהכי צריכה להיות סמוכה לה והא ידיע דנו"ן כפופה רמיזא למלכות וע' רמיזא לחסד ורזא דגשרין הלא הוא דאע"ג דחסד רחמי איהו מ"מ דינא כליל ביה כמה דאוליפתך דכולהו ספירין כלילין דא בדא, דהא גבורה אע"ג דדינא איהו כד זכו בני נשא מינה נחית להו טבוון סגיאין ברזא די"ש עולמות דגניזין בה, וברזא דמצפון זהב יאתה והכי נמי חסד אע"ג דרחמי איהו כד לא זכו בני נשי מיניה נחית לון דינין וז"ס שהרשעים מהפכים מדת רחמים למידת דין והצדיקים מהפכים מידת דין למידת רחמים, ואי לאו הנך דינין דכלילין בחסד לא הוי עלמא יכיל לאתקיימא בעידן שולטנותא דחסד, דאע"ג דהוו בני נשא גזלין וחמסין וקטלין דא לדא לא הוה נחית עליהון דינא אבל מכיון דכלילין ביה דינין למיעבד דינא מתקיים עלמא ולהנך דינין דכלילין בה קרינן גשרים דכמא דלא יכיל בר נש למעבר במיא אלא ע"י גשרא דאיהו מאעא ואבנא דאינון מלא קשיא, הכי נמי לא הווינן יכלין לאתקיימא במיא דחסד אי לאו דינין דאית ביה דאינון מילתא תקיפא דומיא דגשרא, והא יומא דין שולטנותא דחסד הוה, דהא יומא קדמאה שולטנותא הוה מלכות ומש"ה עבדא נימוסהא ואיתחזייא

דינהא בההוא לילייא וכל יום הוה רמיז לספירה חדא מלמטה למעלה הלכך כד מטא יומא שביעאה הוה שולטנותא דחסד והיינו דכתיב ימינך ה' נאדרי בכח, וכתיב נמי וירא ישראל את היד הגדולה וכו' דבמצרים כד אייתי עליהון עשרה מחן מגבורה אגח קרבא בהון וכדאמרי חרטומייא אצבע אלהים, אבל בהאי יומא דחסד אגח בהון קרב כתיב היד, הגדולה דיד סתם היא גבורה, ויד גדולה היא חסד ומש"ה כתיב ויראו העם את ה' כלומר דעד ההיא יומא לא הוי דחלין אלא מגבורה אבל כיון דחזו דחסד אע"ג דאיהו רחמי עביד האי דינא תקיפא, אמרו כ"ש דיעבד דינין ת"ת דאיהו כליל מחסד וגבורה ודחילו מגרמי' השתא מה דלא הוה קודם לכן, ומאי דכתיב ויאמינו בה' ובמשה עבדו, ר"ל דעד ההוא יומא הוה קשיא להו אמאי אצטריך ת"ת ונצח הא בחסד וגבורה הוה סגי לאנהגא עלמא בלחוד דחסד הוה משלם אגר טב לצדיקייא, וגבורה הוה מתפרע מרשיעייא, וכד חזי דחסד עביד דינא תקיפא כדין ויאמינו דודאי אצטריך למיהוי ת"ת ביניהו דאי לאו הכי הוי מוקיד גבורה עלמא בשלהובוי ולא הוה יכיל לאתקיימא אפי' שעתא ואוף הוה צורכא בנצח לתקנא דלא יפוק לעלמא דינא כד תקיף וקרי לנצח משה עבדו דהא משה רמיז בנצח ואיהו עבדו דת"ת:

עוד אמר לי לא תקשי לך דבקצת דוכתי אמור שבעים פנים לתורה ובדוכתא אחרינא אמרו מ"ט פנים טמא. ומ"ט פנים טהור דהא כיון דכל ספירא כלילא מעשרה אשכח דז' ספירות הבנין סלקין לשבעים ומגו דכל ספירה כלילן בה ז' ספירות הבנין הוו להו שבע ספירות הבנין ז' פעמים שבעה דאינון מ"ט לקבל מ"ט שערי בינה שהשיג מרע"ה. ומ"ט פנים טהור אינון בסיטרא דקדושה מבפנים ומ"ט פנים טמא אינון לארחקא מסאבא מקדושתא דילן, ורזא די"ב הוויות הוא בת"ת, ואל תתמה היאך ספירות אינון עשר ואנן אמרינן דאית בהו חושבן טפי דהא שרגא חדא היא ונצצין כמה ניצוצין לכל עבר ופוק חזי שמשא דהוא חד מן שמשוי כמה ניצוצין נצצין, כ"ש דנצצין מכל ספירה וספירה ניצוצין דלית לון הושבן אלא דאנן מנינן עיקר ניצוצין דמתנוצצין מספירן ומהני ניצוצין דאינון עיקר מתנוצצין עוד ניצוצין סגיאין דלית להון חושבן:

עוד אמר לי רזא דברכות התפלה הא ג' ראשונות ברזא דתלת עילאי כתר חכמה בינה. ותלת בתראי הא אינון ברזא דתלת תתאי דלקבלייהו דאינון ת"ת יסוד מלכות דהני תלת תתאי מכוונן לקביל תלת עילאי כמה דאוליפתך וי"ב אמצעיות אינון לקביל י"ב הויות דבת"ת ואע"ג דאנן אמרינן י"ג אמצעות הא אמור רבנן ברכת המינים ביבנה תיקנוה דההיא ברכתא איצטריכא לאבדלא מסאבא מקודשא, ושמא מוכח עלה דאיהו ברכת המינים. דההיא סיטרא מין בפני עצמו הוא והוי חוצץ, ומשום הכי אדכרו רבנן שמא

דאתרא דאיתתקינת ביה האי ברכתא, דמה לנו אי הוה בהאי אתרא או באתרא אחרינא אלא משום דהאי ברכתא אצטרכת לתקונא דבניינא וה"ק ביבנה תיקנוה כלומר בשביל בניינא דתיקונא תקנוה:

עוד א"ל מאי דשדרת על ענין המעשר יאות הוא וקושטא הוא כל מה דאת עביד יאות הוא מיניה בגין דמעשר יכיל למיתי לידי תקלה ולא אתקן מעשר אלא למאן דבעי לאתעשרא אבל מאן דלא חייש אי הוי ליה עושרא או לא, לא איהו מחוייב במעשר:

עוד א"ל דבכולה פלח בר נש לקב"ה בין בעותרא בין בענייא, דכי היכא דעתירא זכו בעותריה להההוא עלמא ע"י דעביד ביה טיבו הכי נמי זכי עניא בדסבל עניותא בסבר פנים יפות, ואף בזעיר צדקתא דעבד לפום ממונא דאית ליה, וז"ש אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים וכו' דלזמנין הממעיט בממונא אסף עשרה חמרים דאינון צבורין דזכותא ולזמנין המרבה בממונא אסף עשרה המרים דאיהו כחמור טעון כסף וזהב וכל רוח אין בקרבו ולהכי חייב אדם לברך על הרעה בלב טוב כמו על הטובה בגין דההוא דאיהו חשיב דאיהו רעה. איהו טבא בגין דקבל לה בסבר פנים יפות זכי לעלמא דאתי:

פרשה כה

פרשת שמיני מהדורא קמא: אור ליום שבת כ"ו לניסן, ה' עמך וכו' והא שדרוני לגלאה לך רזא דויהי ביום השמיני וכו' דבויהי שמא דהוי"ה, ומוסיף ה' למרמז לה"א דכנסת ישראל, ותו ויהי עולה לא' למרמז בשמא דאל, ביום השמיני רמז למדרגא דבינה קרא וזמין יתהון, ולזקני ישראל למרמז דסבי עילאי דהיינו ג' עליונות אתנהרו עלייהו, קח לך עגל אחז"ל לכפר על מעשי העגל:

והא איכא למידק דאמאי איצטריך קרבן להכי דהא כבר מכופר הוה דכתיב ובאהרן התאנף ה' מאוד, ותו מאי נפקא מיניה אם התאנף ה' באהרן ואמאי אצטריך לאודעינהו לישראל, ותו איכא למידק מאי מאוד ומה גם, ותו מאי בעת ההיא, ותו דאמרו רז"ל להשמידו זה כלוי בנים והא כתיב ובנים לא יומתו על אבות, והא הוו יותר מבני שלשה עשרה ומבני עשרים שנה ותו דאחז"ל והועילה תפלתו לכפר מחצה וכו' וזש"ה על אלעזר ואתמר הנותרים דמשמע דנדב ואביהו בחובא דאבוהון מתו, והא אמרו חז"ל על ארבע דברים מתו בני אהרן שנכנסו שתויי יין וכו' ותו דמשמע דלא מיתו על שום חוב' כלל וכדאמרו חז"ל על פסוק הוא אשר דבר ה' בקרובי אקדש, ותו היכי מהני קורבנא לחטאה דעגלא, דהא התם לאו בשגגה הוי, וקרבן לא אתא אלא על שוגג ותו דאחז"ל דאהרן לא

הוי ליה חובא בעובדא דעגלא, משל לבן מלך שזחה דעתו עליו ונטל את הציפורן לחתור וכו' וא"כ היאך איצטריך קרבנא לכפרה, והיכא אמרו ז"ל על קרב אל המזבח שהיה העגל מרקד לפניו ומשום הכי היה ירא לגשת והיכי אתענשו בנוי בחוביה:

אבל רזא דמילתא דאהרן אע"ג דהוה ליה מחשבה טובה וכההיא דמשל לבן מלכים שזחה דעתו עליו וכו' מכל מקום עובדא גופיה הוי ביש והוה ביה חלול ה'. אישתכח דההוא עובדא דמי לשוגג דכי היכי דשוגג לית ליה מחשבה למיחב ועובדא גופא הוי חובא, ומשום הכי אתיהב לכפרה על ידי דקרבנא, הכי נמי חובא דעגלא כיון דדמי לשוגג כדאמרן, ואף על גב דקב"ה ידע מחשבתיה דאהרן, התאנף ביה משום חילול ה' דהוה למאן דחזא עובדא דעגלא, ומשום הכי לא סגי קרבן לכפרא, והיינו דקאמך ובאהרן התאנף ה' מאוד, כלומר דרוגזא יתיר הוי דבשורת הדין לא הוי חזי למירגז עליה כיון דלטובה נתכוון אלא משום דהוה חלול ה' בדבר, ותו דהוה במידי דע"ז, משום הכי התאנף דומיא דמאי דכתב הרמב"ן על פסוק פוקד עון אבות על בנים וכו' כשאוחזים מעשי אבותיהם בידיהם דאפשר דאין אותה מידה נוהגת אלא בע"ז משום חומר דידה, ותו איכא למימר דאמר מאוד משום דאמר להשמידו, כלומר דכוונתו היתה לטובה אע"ג דמשום חילול ה' ומשום חומר דע"ז התאנף ביה, מ"מ לא הוה כדאי לאחמרא עליה עונשא רבא עליה כ"כ להשמידו, ותו איכא למימר דאמר מאד דמשום דלא הוה חזי לענשא להשמידו דהיינו כלוי בנים כיון דהוו בני עשרים לא הוה להו לענשא בחובא דאבוהון. דמהכא תחזון חומר חובה דידהו דאי לאקרן דנתכוון לטובה כך, אתון דנתכוונתם לרעה על אחת כמה וכמה, ואמר ואתפלל גם בעד אהרן וכו' כלומר ראו חיבתכם לפני המקום דתפילתי הועילה עליכם לגמרי ועל אהרן לא הועילה אלא לכפר מחצה משום דזכותא דרבים עדיף מזכותא דיחיד כמה דרגי, ואי תימא לאו משום זכותא דרבים הוה אלא משום דתפלתו על ישראל הוי בעת רצון דכך איתרמי, ותפלתו של אהרן אתרמי דלא הוה בעת רצון, להכי אמר בעת ההיא כלומר בעידנא חדא צליתי עליכון ועליה ולכון הועילה תפלתי לגמרי, ולאהרן לא הועילה אלא לכפר מחצה משום דזכותא דרבים עדיף:

עוד יש לומר דאמר ואתפלל גם בעד אהרן בעת ההיא משום דכי אמר ובאהרן התאנף ה' מאוד להשמידו הוה דוכתא לישראל למימר גלית אדעתך דכל מה דצלית מ' יום ומ' לילה לא הוה אלא על אהרן דהוה תפיס בסירה ומשום הכי צליתא ואיצטרכיתא [ואיצטערתא] כולי האי, ואי אהרן לא הוה תפיס בסירה לא הוית מיטפל לצלאה ולאיצטערא עלן כולי האי, מש"ה אמר ואתפלל גם בעד אהרן בעת ההיא, כלומר תדעו בקושטא דלא צליתי

על אהרן אלא בתר דצליתי עליכון והכי דייק מילת גם ובתר דאתבשרית על הסליחה דילכון צליתי עליה והיינו בעת ההיא:

ומאי דאמרו חז"ל דעל ארבע דברים מתו בני אהרן וכו' איכא למימר דכולהו רמיזי באשר לא צוה אותם, דלמאן דאמר שתויי יין הכי קאמר כגוונא דאכתי לא פקד יתהון במצות יין ושכר דבתר הכי נאמרה, ומאן דאמר שהורו הלכה בפני רבם, ה"ק אע"ג דבההוא הקרבת אש לא הוה חובא דאע"פ דאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט, לא הוה להו למעבד עד דיפקד משה בהכי, והיינו אשר לא צוה אותם, ומ"ד משום דלא אינסיבו או משום דלא הוה להו בנין הכי קאמר הקריבו אש והוו כגוונא דלא עבידו פיקודא דאתפקדו למינסב נשין ולאולדא בנין. ומאן דאמר משום ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו, הכי קאמר אשר לא צוה אותם כלומר דלא הוה להו לאסתכלא אלא דיפקד יתהון ויתן להו רשו לאסתכלא ומ"מ לדברי הכל חובא דידהו קלישא הוי, ולא הוה כדאי למימת עליה, ואוף בחובא דאהרן לא הוה להו למימת עליה משום דהוו גדולים מבני עשרים ותו דהתפלל עליו משה ע"ה, ותו דאייתי קרבן לכפרא, אלא דכיון דחבו חובא אע"ג דקליש איהו איתער עלייהו חובא דאהרן אבוהון אע"ג דצלי עליה משה. ואוף אייתי עליה קרבן ואצטרף בחובא דידהו קלישא, ואיצטרף במאי דבעא קב"ה לאיתקדשא בהו ולא הוה בישראל כוותייהו וכמו שאמרו חז"ל על פסוק הוא אשר דבר ה' בקרובי אקדש: ותדע דחובא דידהו קליש טובא מדאפליגו כמה רבנן במאי חבו כדאפליגו בחובא דמשה במאי הוה משום דהוה קלישא טובא ולא הוה כדאי למחשביה חובא, אלא משום וסביביו נשערה מאוד, ואע"ג דאהרן נתכוון לטובה. וצלי עליה משה, ואוף אייתא קרבנא לכפרה הוה דא בחובא דחילול ה' בדבר ע"ז באורחא דצדיקייא וכדאמר דוד המלך ע"ה וחטאתי נגדי תמיד:

והא דאמרו חז"ל דאע"פ שאש יורד מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט למרמז דאע"ג דשפעא נחית מלעילא צריך לאיתקשרא בפיקודא, לאיתקשרא אשא דפיקודייא באשא דלעילא ובהכי מקשרין עלמין ועיקר האי קישורא ע"י דקרבנייא דהא אשא מתקשר באשא, וכד חרב ב"ה מתקשר על ידי חכמים העוסקים בהלכות קרבנות דההוא הבל דנפק מפומייהו הוי דוגמת אשא ומתקשר באשא דלעילא, והיינו דאחז"ל וכי אית פולחן בבבל. אלא אלו ת"ח דעסקי בקרבנות וכו', וז"ס מיום שחרב בהמ"ק אין לו להקב"ה אלא ארבע אמות של הלכה וכו' דהבל פומייהו דהנהו דעסקי בהלכה הוי דוגמת אשא ומתקשר באשא דלעילא ובהכי מתקשרים עלמין ואתה שלום:

אור ליום שבת י"ב לניסן, ה' עמך וכו' הגם כי נטשתני ועזבתני והפרדת תורתי ויראתי מלבך מאוד, ועל כן היה ראוי לעוזבך מ"מ אני לא אעשה רק כי כרועה עדרו ירעה טלאים דסטיין מאורחא יקבץ, פלס מעגל רגליך היינו מטרוניתא תתאה דיכוון לה בהדי ספירין עילאין ולישנא דפלס היינו לומר דישפע בה דינא ורחמי בשווה, ולא יהא חד יתיר מאידך, ויאות אמרת דמשה שמש כל שבעה יומי דמלואין בחלוק לבן לפתחא צנורא ולאמשכא לה לבנוניתא מלובן עילאה, וביומא תמינאה דאיתעלא לעילא עאל אהרן לשמשא, וההוא יומא עילאה איתעטר בעשר עטרות והוה שלימו רב, אלולי בני אהרן דאתחייבו במתן תורה דויחזו את האלהים וכו' כלומר דאיסתכלו במטרוניתא תתאה דאקרייא אלהים דהיא עלמא דאכילה ושתייה והיינו ויאכלו וישתו וחשיבו דהכי הוי נמי בספירין עילאין, והאי הוי חובא דמקושש דאקיש אעאין דהיינו ספירין תתאין לספירין עילאין, והשתא דאעילו אשתא אתקיפו דינא ואענשו ומש"ה פקיד בתר הכי יין ושכר אל תשת דלא לאתקופי דינא:

פרשה כו

פרשת תזריע מהדורא קמא: אור ליום שבת כ"ט לניסן, ה' עמך וכו' אל תחשוב כי עזבתיך נטשתיך, אע"פ שהיה ראוי כפי מה שהפרדת לבך מתורתי ויראתי ומשניותי, אבל הא אודעתיך דכיון דאהדרתך לדחלתי לא אשבקינך ולא ארטשינך דהא אף על גב דהנך סטרי שלטין על בר נש ואיהו אזיל בחשוכי עלמא אתערותא למיעבד עובדין טבין מאיתערו דחילא דרוחא דקודשא דביה, וכן כד אזיל בר נש באורחין טבין מתער למעבד עובדין בישין מאיתערו דרוחא בישא דבי' דבעי בר נש לפנאה כל הרהורין בישין מיניה ולארגזא יצ"ט על יצה"ר דזהירות מביא לידי זריזות, דתחת ג' רגזה הארץ, דבעי בר נש לשעבדא רוחיה ונפשיה לפולחנא דקב"ה דכתיב השמים כסאי וכו' דהא איכא למידק דהאי קרא לאו רישין, סיפיה וכו' דכמה דשרי בכסאי ובהדום רגלי הכי הוה ליה לסיומי איזה כסא אשר תבנו לי ואיזה הדום רגלי, ותו מאי איזה בית אשר תבנו לי וכי הוו בעו ישראל לליבני ליה ביתא דהוה אמר להו איזה בית אשר תבנו לי, ותו מאי ואיזה מקום מנוחתי:

אבל רזא דמילתא דהוו אמרי ישראל דלא יחרב הקב"ה בית מקדשא בגין דהוו פלחין ביה פולחנא תמן ואית לי' תמן בית קודש הקדשים והיכלא ועזרן, אמר להו הקב"ה השמים כסאי וכו' כלומר אין סוף קאמר שמים דאינון ג' עילאי כסאי והארץ דהיא בינה הדום רגלי אי נמי הוא מימר ג' עילאי השמים היינו ג' אבהן וארץ היינו תלת עדרי צאן

אי נמי הוא מימר ג' אבהן שמים היינו תלת עדרי צאן וארץ היינו כנסת ישראל וכיון שכן מאי רבותיה דבית המקדש דבניתון לי דלא אחרב יתיה, וכפל ואמר ואיזה מקום מנוחתי חד לקבל בית קודש הקדשים וחד לקביל היכלא ועזרן אי נמי מקום מנוחתי רמז על שילה דאיקרי מנוחה, ותו אוכח יתהון על דהוה להו גאוה, ואמר עם כל רוממותא דאית לי ואל זה אביט אל עני ונכה רוח מפורש דאיהו לקבל רוחא, וחרד על דברי איהו לקבל נשמה:

והלא בפרשתא קדישתא דא אמר אשה כי תזריע כלומר דכ"י גורמת להזריע ולמיתי לה שפע עילאה על ידי איתערו דילה בעובדין טבין דתתאי דאיתערו דתיאובותא מינה הוה וכד אית לה שפעה דנשמתא קדישא דנחתא לה, וטמאה שבעת ימים משום דבעוד דאיהי מקבלא משבע ספירות הבנין טמאה כלומר איהי אטומא בגין דלא יקרבון לה קליפין דסחרין לז' ספירות הבנין, ואוף דלת"ת לא קרבין מכל מקום כיון דאינון סחרין לח' ופ' דאיהו אחיד בהון הוי כאלו סחרין ליה, ושלשים יום ושלשת ימים כלומר שלשים דרגין דמלכות מתייחדין ומתעלין לקבלא שפעא מג' עילאי והיינו ושלשת ימים, וגבי שלשים מעלות דמלכות קאמר יום כלומר אע"ג דכמה זינין נפקין מינה וכמה עלמין מתזנין מינה דמחזי דאית בה רבוייא לאו הכי דכולא יחוד' חד. ומשום הכי קאמר בה יום. ומשום דתלת עילאי אמרי' דאינון יחודא חד אמר בהו ימים למימר אע"ג דאינון חד מ"מ איתנצוצותא דתלת אית בהו, וקאמר תשב בדמי טהרה כלומר דכיון דקבלא שפעא מג' עילאי הא דמא דהוה בה רמז לבינה אתהפך לטהור, ורמז להאי תשכח דכיון דאתא שפעא לתתא ואתעברת דמים פוסקין ומתהפכי לחלב דאיהי חיוור, ואם נקבה תלד וטמאה שבועים וכו' וששים יום וששת ימים וכו' משום דבזמן דשליט דכורא רחמי מתגלגלין ודינא כליל בהו, משום הכי סגי בשבעת ימים ושלשים יום ושלשת ימים, אבל בזמן דנוקבא שליטא דינא שליט ובעי לייחדא לה בספירין עילאי באורח רחמי נמי כי היכי דלא יחרב עלמא משום דבעי ליחדא לה בספירן באורח דינא ובאורח רחמי משום הכי בעי ימים כפליים מדכורא, בכל קודש לא תגע וכו' כלומר בכל זמן דלא אשלימא כ"י לאתייחדא בספירין כולהו, אי תגע בקודש וכו' הוי פגימותא ח"ו, ובמלאות ימי טהרה וכו' חד לקביל תפארת דאיהי עולה משום דסליק לבינה ברזא דוהאכלתיך נחלת יעקב אביך וחד לקבל יסוד ואיהו חטאת כלומר דכל מאן דמנגיד לה שפעא מדכי לה, דלא יקרבון לה מסאבין, וכפר עליה הכהן דאיהו איש חסד. וביום השמיני ימול וכו' כלומר כד תסתלק בבינה דאיהי תמינאה איבעי ליה למיגזר ערלה, דהא תמן לית רשו לערלה כלל כדאית בסוחרני ז' ספירות הבנין ומשום הכי דחי' שבת דתמן איהו שבת הגדול,

ובתר הכי פקיד על דיני הצרעת ואע"ג דאדם עילוייא הוא לא תקשי לך דאמר ביה צרעת דהא בעור בשרו קאמר דאיהו לקבל עור תחש, ותו אית לך למידק דסגירותא הוי בבית בבגד ובעור ואיהו לקבל נפש רוח ונשמה, דאי איהו מטנף נפש אתי צרעת בבית דאיהו רמיזא לנפש דאיהו גסה מכולהו, וכד איהו מטנף רוח אתי צרעת בבגד דרמיז ליה דהא איהו קריב לגופא דבר נש טפי מביתא, וכד איהו מטנף נשמה אתי בעור בשרו, ועלך למידק דבעור בשר ובבגד איכא שני הסגרים ובבתים איכא שלש:

אבל רזא דמילתא דהכא רמיז רזא דגלגלתא דרמיז אליהו ואמר הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר, כלומר לזמנין לא מגלגל ליה אלא תרי זימנין, ולזמנין מגלגל ליה ג' זימנין, דהסגר רמיז לחד גלגולא, דהסגר איהו שבעת ימים, לקביל שבעין שנין דאינון חיי דבר נש בהאי עלמא, ומאן דטניף נשמה או רוח, דצרעת בגד ועור בשר רמיז להו, לא מתגלגלא אלא פעמים, וכד לא מטניף אלא נפש דצרעת בתים רמיז ליה מגלגלין ליה ג' זימנין ולקיבליהון אין הבית נחלט אלא עד ג' שבועות, ובתר הכי מפקינן עפרא וכולא מחוץ למחנה אל מקום טמא ותמן לא דרסי טהורים אבל באריכות יומין אבנין ואעין נמי מתעבדין עפרא, ורוחא מפזר לעפרא ומטלטל ומוביל יתיה למקום דדרסי טהורים ביה והא הוה מתדכי ע"י כך, והיינו רזא דרוח מפזרתן ונעשין אפר תחת כפות רגלי הצדיקים שנא' ועסותם רשעים כי יהיו אפר תחת כפות רגליכם ורזא דמילתא דהנך נדחים ונמכרים לכחות הטומאה וכד משתלם קסטייהו ומטא זמנייהו לאתפרקא לא מתגלגלי הם בקריבייהו דהא אתדחי מניהון, אלא צדיקא דכבר קיים מצות פריה ורביה מגלגל להנך ומזכה להון ע"י דמוליף להו לאורייתא ומעשים טובים ואי הדר למיחב הדר לאיתגלגלא כדבקדמיתא דרזא דגלגולא מיהדר תדיר לעלמין ולא שכיך:

אני אני המשנה המדברת בפיך אני נשמתא דמשנה, דאנא ומשנתא ואנת מתיחדין כחדא, לכן אהדרותך יהא תדיר למשניותי ולא תפריד מחשבתך אפי' רגעא חדא ואתלוה תדיר בהדך ולא אשבקינך לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאתי, ופוק חזי איך אוקרית ומאי עבדית להההוא גברא דאוליף מסכת חגיגה בר מחולקא דיהבית ליה בההוא עלמא להן את אהדר והרהר תדיר בכולה מסכתא דילי ועביד בגונא דיהון משוננים בפיך תדיר ולא תגמגם בהון כלל ובזה אזכך לאתוקדא על קדושת שמי לריח ניחוח כליל ותסתליק כעמר נקי וכו':

פרשה כז

פרשת מצורע מהדורא קמא: אור לשבת ששי לאייר, ה' עמך בכל כו' להן אזדהר מלפנאה לבך מלהרהרא תדיר במתניתא דילי דלא יתנשי מינך לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאתי, דהא אמרית לך דלית את ידע כמה עלמין את בני בעידן דאת מהרהר במתנייתא דילי, וכמה עלמין מתחרבין על ידך בעידן דאת מפסיק מלהרהרא במתנייתא להן אזדהר, והלא בפרשתא קדישתא דא כתיב זאת תהיה תורת המצורע כלומר דמצורע איהו סגיר מנהורא עילא' וכד בעי לדכותיה בעי לחברא לה בזאת דאיהי כ"י, וכן בתורת דהיא כ"י נמי, ביום טהרתו כלומר יתקן ההוא יומא דפגם בההוא דרגא בעי לתקנא דכל יומא אית ליה דרגא מתתקנא וצריך לאתעסקא ביה באורייתא ובפולחנא דקודשא בריך הוא וכן כל לילה ווי ליה דמאן דמפסיד חדא מן יומא או חדא מן לילה, דהא הוא מפסיד דרגא דההוא יומא או ההוא לילה ממנא עליה, אי נמי ביום טהרתו היינו לומר דביומא דמטי דכותי' יתדכי דכל יומא אין מלין מתחדשין למעבד כד"א לכל זמן ועת לכל הפץ וכו' כלומר דכל ספירין משפיעין ביסוד דכל היינו יסוד וזמן היינו ספיראן דעליה בסוד מלמד שהיו סדר זמנים קודם לכן, ועת היינו כנסת ישראל, וחפץ היינו ספירין דעלה כלומר לכנסת ישראל אתא שפעא מספירין דעלה, והא איכא יומיא ודרגין מייחדין להאי מילתא ואחריני למילי אחריני, והיינו תחת השמים כלומר בשבע ספירות הבנין דאינון תחת השמים העליונים דאינון תלת עילאי דתמן כולא יחודא ולית תמן פרישו דדרגין דכנסת ישראל אתמר עלה יקרה היא מפנינים כלומר יקרא דאית בה משפעא דאתי לה מתלת עלמין:

מהדורא קמא תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם. (עד כאן מהדורא קמא מפי הרב הגדול מוהרי"ק זצ"ל):

פרשה כח

פרשת אחרי מות: אור ליום שבת י"ד לאייר ה' עמך וכו' והלא שדרוני לאולפא לך רזא יקירא בפרשתא קדישתא דאיכא למידק אמאי כתב אחרי מות שני בני אהרן אטו לא ידענא דתרי נינהו. ותו מאי בקרבתם הל"ל בהקריבם. ותו אמאי וימותו הא כבר אמר אחרי מות. אבל רזא דמלת' תלי ברזא דנדב ואביהו אתגלגלו בפנחס והכי קאמר בתר דמיתו שניותא דבני אהרן כלו' לא מיתו אלא מלמהוי תרין אבל אינון לא אתאבידו דהא כחדא אתגלגלו בפנחס ואמר בקרבתם ברזא דקאמר בזוהרא קדיש' דבגין דלא הוו נסיבין כד קריבו קטרת מיתו והיינו בקרבתם בגין דקריבו גרמיהון ולא הוו ראוים מיתו

והיינו דקאמר וימותו כלומר בגין דהוו כמתים דלא הוו להון בנים ולא נשים לאולד' מניהון משום הכי מיתו ואצטריך למימר הני מילי הכא משום דלא לידחל אהרן למיעל כיון דאתאבדו בניו בגין דעאלו משום הכי אמר בזאת יבא אהרן ולא לידחל דבנוי אע"ג דאתענשו לא אתאבידו ולא מת אלא שניותא דילהון בלחוד ותו דאינון הוו חזו לאענש' משום דלא הוו נסיבין אבל איהו כיון דהוא אנסיב ליעול בזאת ולא לידחל. אי נמי אתא למימרא אע"ג דמיתו שני בני אהרן לא לידחל משה מלמיעל דאהרן בלא יבא ואין משה בלא יבא ובכן אתה שלום:

אור ליום שבת י"ג לאייר ה' עמך וגו' קשרם על לבך וכו' והא איכא למידק מאי לוח איכא בלב ותו מאי לישנא דקשרם היכי שייך בלב ותו היכי שייך לגבי גרגר לומר ענדם ומאי הנאה איכא בהכי. אבל רזא דמלתא באורח פשטא דמשום דמילין דחשיב בר נש בליביה מתאבדין מיניה כמאן דכתיב בלוחא והדר מהיק יתיה וקאמר דמילי דאורייתא לא יהון הכי אלא תדיר יהון קשירין וחקיקין על לביה ענדם לגרגרותיך כלו' בעידן דלית את יכיל למעסק באורייתא כגון דאת בגו בני נשא וכיוצא יהיו דברי תורה כאילו הם מעונדי' בגרגרותיך כי היכי דתכף תיכול לאתעסקא בהון דלגבי האי מילתא לא יהיו כאילו הם בלבך דאיהו רחיק מפומך אלא כאילו הם בגרגרותיך דאינון סמיכין לפומך. אי נמי אתא לאזהורי דיהון דברי תורה שנוני' בפיך והיינו ענדם לגרגרותיך דיהון תדיר סמיכין לפומך כד תצטרך להון. והלא בפרשתא קדישתא הזהיר דאל יבא בכל עת אל הקדש וכו' כלו' אפי' בההיא קליפה רביעאה דאיהו דקיקה ולהכי רמיז כל עת ליבויי להאי וא"ת כיון דאיהי דקיקא וסמיכא טובא למלכות אמאי לא יעייל בה במלכות להאי אמר אל הקדש מבית לפרוכ' וכיון דעייל לעיל' באתר דתפארת דלא סחרין ליה קליפין לית ליה למיעל בשום קליפה כלל. וא"ת הא לא סליק ממלכות והיכי אמרת דעייל אל הקדש וגו' לכן אמר כי בענן דהיינו מלכות אראה על הכפרת כלומר בה נהרין כל ספירן ואיהי כלילא מכלהו וכיון דעייל בה הוי כאילו עייל בספירן והיינו רזא דמאי דאמ' דאדם הראשון חב בחכמה ואיכ' מאן דאמ' בכתר והא ק"ל דחכמה אין המחשבה תופס' בה וכ"ש בכ"ע והכ' נמי היכי הוה אפשר למיחב בהו אלא ודאי דהיינו חכמה וכ"ע דבמלכו' בזאת דהיינו מלכות יבא אהרן אל הקדש ואעפי"כ אין מקרא יוצא מידי פשוטו וקאמר דבקרבנא דא יבא אהרן וכו' בפר בן בקר וכו' פר הוא בינה בקר הוא מלכות דאקרי הכי וכד סליק ריחא בהאי פר לעיל' מתהדר לאתריה דאיהו מלכות דכל זינא אזיל לזיניה והיינו רזא דקרבנא דמתקרב ההוא תננא לתתא ומתדבק לעיל במלכות וכד סלק' תננא לעילא מתפזרין כל הנהו קליפין ואיהו סליק למדבק לעילא ואיל דהוה רמיז

לתפארת לעולה כלומר דאיהו מסתלק לעיל' בבינה ובני אהרן אתחייבו משום דנכנסו שתויי יין ואע"ג דאכתי לא אתפקדו הוו להו לאזדהורי דכיון דהוו מחוייבין מסיני דהא אינון אצילי בני ישראל דויחזו את האלהים וגו' הוה להו לאזדהורי גרמייהו מלמשתי חמרא כי היכי דלא יתקף דינא וכיון דלא אזדהרו איתקף דינא ואיענשו ואילולי ההוא תקיפו דאיתקף דינא ע"י מיתא דיליהון לא הוה מפקד לכהני' דלא למשתי חמר' דהא אינון אתו מסטרא דחסד ושרי למשתי זעיר חמרא למזגא דינא עם חסד אלא דאיתקף דינא במיתת דנדב ואביהו אצטריך לאזהר' לכהני מלמשתי חמרא כי היכי דלא יתקף דינ'. ומשום דדינא הוה מהדר בתר אהרן ובניו לאושטא ידא בהון דהכי אורחי' דההו' סטרא אחרא וכדאחז"ל אחד מן האחין שמת ידאגו כל האחין ולהכי פקיד להון ראשיכם אל תפרעו ובגדיכם לא תפרומו דלא יתחזון כקריבין דילהון אבל בני ישראל יבכו את השרפה דעלייהו לא יהא רשות לדינא למשלט בהו דהא אינון לא הוו קריבין דיליהון ולא בכאן אלא משום אחוה וחביבותא דאית להו עמיכון דהויתון קריבין דנדב ואביהו. ומכל מקום כיון דאתון לא מחזיין בגרמייכו דאתון קריביהון לית רשו לדינא למשלט בכון:

סוד הנזיר ותו דגידול פרע רמיז לבינה ומשו' הכי נזיר מגדל פרע דהא רזא דאיהו מסתלק לעיל' מספירו' הבנין ומתדבק בבינה ומשום הכי לא שתי חמרא למרמז דתמן איהו חידו לעלמין ולית תמן דינא וכן לא טעים מכל אשר יצא מגפן היין משום דגפן רמיז כנסת ישראל ואיהו עלמא דמיניה אתו כל הנאין וכסופין ולמרמז נזירא דהוה מסתלק מכל הנאין דעלמ' וסליק לאתדבקא בבינה לא טעים מכל אשר יצא מגפן היין. ומגדל פרע למרמז דאע"ג דבינה איהו עלמא דרחמי וחידו דכלהו דינין מיניה תליין ואתיין ומ"ה פקיד לאהרן ובניו ראשיכם אל תפרעו כי היכי דלא יתקף דינא. ושעיר החטא' קצף משה על דלא אכלו מיניה משום דהוו חזו גרמייהו אוננים ועל ידי כך אפשר דיהא רשו לדינא למשלט עלייהו כדאמרן ואהרן השיב דכיון דאכילת כהנים חטאת שומר שכר הוו לאידבק' רוחיהון בכ"י דסלקין לאימורין לגבוה וכיון דרוחיהון השתא הוה עציב הוה פגימו ח"ו אי הוו מתדבקי ליה בכ"י והא חטאת רמיז לכ"י ועולה בת"ת דחטאת מקנח ומכפר חובין דמתדבקין בכ"י ועולה סלקא לת"ת ומייחדא לת"ת בכ"י ועי"כ מרצה להההוא דמקרב להו וז"ש חז"ל למה עולה באה אחר חטאת משום דחטאת מקנח ומכפר חובין דומה לפרקליט שנכנס לרצו' למלך יצא פרקלי' נכנם דורון אחריו. אזדהר מלפסק הרהורא דאורייתי ודחלתי ומלמשתי חמרא יתיר ומלאתהנא בכסופין דעלמא דהא חמרא מקלקל לזרעא אי הוה יתיר כמא דידעת:

אור ליום הכפורי' שנת השל"ב אלהי' עמך וגו' הדבק בי וביראתי ובתורתי במשניותי לא תפריד מחשבתך אפי' רגע והאי פר ושעיר של יה"כ רמיזי לקליפין דפר רמיז לקליפין דסטרא דשמאלא דאינון תקיפין ושעיר של יה"כ רמיז לקליפין דבסטר שמאלא דליתיהון תקיפין כולי האי היינו גבורות תתאי וכד מדין מדמיהון שבע זימני על הכפורת לאכפאה לדינא דיליהון דאינון ז' לקבל ז' ספירות הבנין תחות הקדושה נ"ל דהוו מדין נמי ז' פעמי' על הפרוכת לשעבדא להון תחות ז"ס הבנין הנגלות וקמאי לז"ס דתלת עילאי וז"פ דמזבח רמז לז"ס דכ"י. אח"כ הזהירני כמה פעמי' מלהתענג בתענוגי העול' רק להתנהג כמו שצוה עלי במראו' ראשונות להיות כוונתי במאכל ומשתה ודבו' לשם שמים ושאין לאכול רק שיעור כדי לשבר המרה הגוברת ומרגיש אותה האדם בעת שהוא צם עוד צוני ללמוד בכל יום מהמשניות החדשות ט"ו פרקים בבקר וט"ו בערב כנגד שם י"ה נמצא שבכל שבוע אלמוד רובם והנותר מהם אלמוד יום השבת ולימו' של כל יום יהיה קודם סעודת הבקר וקודם סעודת הער' ואם הוא יום תענית יהיה הלימוד קודם התעסק בשום דבר:

ביום ה' ח' לתשרי אחר חצות הא כיון דגמרת כל שיתא סדרי משנה ענני עומד עליך דהיינו כלל ז' ענני כבוד מתחברי כחדא ומלוין יתך תדיר לכן איתקף תדיר בדחלתי ואורייתי לא תפריד מיניהון אפי' רגעא חדא והא בזכות האי שיתא סדרי דגמרת תזכה למיסק לא"י וללמוד וללמד ולהיות לך בנין ובני בנין ותתוקד על קדושת שמי ותיסק לרעוא על רצון מזבחי ואפרך יהיה צבור ומונח לפני להן אתקף בדחלתי ואורייתי:

והלא ברזא דשעיר המשתלח איכא לספוקי טובא ואע"ג דמילין טוב' אתאמרו ביה לא מתייתב בשכלא דאין השכל מקיפם וסובלם. דאיך אפשר למיתן שוחד לסמאל יהא צריך לזה למימר דמשלחן גבוה קא זכי דיהון שניהם שוין ויגריל עליהם כחדא והוה סגי דיתנון ליה האברים ופדרים ובהכי הוה סגי:

אבל רזא דמלתא הוא רזא דרזין טמיר' דטמירין עמיקא דעמיקין דלית חכימא בעלמא דינדע ליה ולא אפשר למיקם עליה אלא א"כ יתמסר מפה אל פה דקבלה שמה והכי אבעי לקבלא לה מפומא לפומא ולא הוה שום אדם דכתב בכתב ורמז בהאי מידי אלא שמעון בני רמיז קצת אבל לית בר נש יכיל למיקם ביה אי לא יתמסר ליה כדאמרן והא רזא דרזין דא מרגניתא רבא היא ומתנ' טובה היא דיהיבנא לך בגין שיתא סדרי משנ' שגמרת והי' תליא ברזא דשמנה מלכי' שמלכו בארץ אדום לפני מלך מלך לבני ישראל דהוא רזא דהיה בונה עולמו' ומחריבן ורזא דמלמד שהיה סדר זמנין קודם לכן והיא תליא ברזא דקליפין דמיניהון קאים בר נש בסטר' דקדוש' דמדרגין וכתרין דקליפין קאים

בר נש בדרגין וכתרין דסטרא דקדושה דאין האור ניכר אלא מתוך החשך וכל מאי דאמר המגיד תלי בהאי רזא והאי רזא תלי בפרש' האזינו השתא יתברר לך הקדמה דכלא תליא ביה בעינא תקים על הני רזייא ומינה תקום נמי בכמה רזין עמיקין דאורייתא:

הלא רזא דמילת' דקדוש' הזה גניזא בגו קליפין דסחרין לה קליפ' על קליפה לקבל דבסטר קדושה הוו תמניא דרגין בסטרא קליפייא הוו נמי תמניא דרגין וכלהו נפקו מאין סוף כד"א מי יתן טהור מטמא לא אחד בתמיהא דהא ודאי כלא נפק מאחד דהוא אין סוף וכמא דאי אפשר למיכל מפירי עד דיתברון קליפייא דעליה ויעדו יתהון הכי מקמי דישלוט סטר קדושה שליטו קליפייא וכמא דבסטר קדושה בכל שמיטה שלטא חד ספירה הכי נמי בזמנא דשלטו קליפיי' כל קליפה שלטא חד זימנא ואסתלקא ובתר הכי שלטא חבירתה והכן עד דשלטו כלהו חדא בתר חדא ובתר הכי שרי למשלט סטר' דקדושה ושלטה חסד שמיטה חדא. ובתר הכי שלטה גבורה. והכי ישלוט כלהו חדא בתר חדא ודבתר הכי אסור להרהר דהיינו מה לאחור והיינו רזא דשמנה מלכים אשר מלכו בארץ אדום לפני מלך מלך לבני ישראל וימלוך באדו' שהוא תוקפא דאדמומיתא זדינא. בלע והיא קליפה דלקבל חסד ואקרי בלע למימרא דבעיא למבלע עלמא בתוקפאה. בן בעור כלומר דהוה בוער כאש וימת בלע כלומ' דאסתלקת ההיא קליפה ושלטה אידך קליפה דמתקרייא יובב דאיהי לקבל גבורה ואיהי תקיפא בדינהא כמו בעל דבבא דיובב ובעל דבבא חד הוא. מן בצרה כלומר דאיהי מבצר ומקטרג עלמין ואיהו בן זרח כלומר אתי מקליפה קדמאה דזרחה בעלמא וימלוך תחתיו חושם דאיהי קליפה דלקבל תפארת ואיתקריא חושם למימר דאית בה תרין חושים חד מסטרא דחסד וחד מסטרא דגבור' והיינו מארץ התמני דהא דרום רמיז בתפאר'. הדד בן בדד איהי קליפ' דלקבל נצח ושמלה איהי קליפה דלקבל הוד ושמלה ושמאלא כלא חד למימר דאיהי לקבל הוד דאיהו בסטר שמאל' ממשרקה כמו שריקו' עדרים דשריקות' רמיז לתוקפא דדינא. שאול איהו קליפ' דלקבל יסוד ואקרי שאול משום דלזימנין נקטין ליסוד בהשאלא חלף תפארת. מרחובות הנהר כלומר יסוד מסתלק בבינה דאיהי רחובות הנהר. בעל חנן דאיהי קליפה לקבל מלכות. בן עכבור כלומר דאיהי כלילא מכלהו ספירייא. הדר איהי קליפה דלקבל מלכות תתאה והא תשכח דבקצתהון לא אמ' בן משום דחשם כליל מתרוייהו ולא בר דחד לחוד הוה. ושמלה הא שמיה רמיז עליה דלסטר שמאלא הוא והיינו הוד. ועוד תשכח דבקצתהון אמר שם עירו דהיינו בבלע והדר. ורזא דמלתא דבסטר קדושה כד שלטה שמיטת ספירה חדא איכא ספיר' אחרא דמנהג' עלמ' וכד שלט' שמיט' ספיר' אחרא איכא ספירה אחרא דמנהג עלמא וכדי שלא תחשוב שהוא

כמו בהאי שמיטה דספיר' מלכו' מנהיגא עלמא דאיהי דינא רפיא ומבסמא תוקפא דדינא דגבורה דהא היא בתו של אברהם אבינו וחוט של חסד משוך עליה להכי קאמר דבסטר קליפייא לא הו' הכי דאפי' בקליפ' דלקבל חסד עירו דאיהי סטרא דהוה מנהגא עלמא בזימניה הוה תקיפא והוה אמרת תדיר הב הב והיינו דינהבה. וכן בהדר דאיהו לקבל נצח דאתי מחס' עירו דאיהי סטרא דהוה מנהגא עלמא בזמנאה הות עוית דאיהו עיוותא ואמר ביה המכה את מדין וגו' כלומר אף על גב דאיהי לקבל נצח דאיהי סטרא דחסד הות עבדא הכאות ומדנים ואית לך למנדע דאע"ג דבסטר קדושה כל ספיר' דלתת' תקיף דינה מדלעיל מינה בההוא סטרא הוי איפכא דכל סטרא דלתתא קליש תקיפותא דדינא מדלעיל מינה ומשום הכי בהדר אמר ושם עירו פעו כלומר דהות פועה סטרא דקדושה למשלט ושם אשתו מהטבאל דהא סטרא דקדושה הטוב הוא זמין למשלט. בת מטרד בת מי זהב כלו' דאיהו כליל מסטרא דחסד וגבורה והיינו דאמר בפ' האזינו זכור ימות עולם דהיינו אינון שמטייא דקדושה. בינו שנות דור ודור דאינון דשלטון קדמיהון וכן אית לפרושי שאל אביך ויגדך וגו' בהנחל עליון גוים וגו' כי חלק ה' עמו וט' כלומר נשמתהון אינון פנימיאין ולית לקליפייא חולק בהון כלל. ימצאהו בארץ מדבר כלומר משום הכי אצטריך אברה' לאתנסאה בעשר נסיונות דע"י כך אתעדו מיניה קליפייא דאינהו נסיונות אינון לקבל זימנייא דשלטין קליפין. והאי הוא רזא דעקידת יצחק ועקין דיליה ודיעקב ושעבוד דישראל במצרים ועקייא דילהון במדברא ושאר עקייא יסובבנהו יבוננהו וגו' הא הכא ז' דרגין עד ואין עמו אל נכר למימר דבכל שבעה דרגין קדישין אעטר להון כדי לאעדאה מינהון שליטו דקליפין ותו קאמר ירכיבהו על במותי ארץ דאיהו בינה ויאכל תנובות שדי לקבל חסד ויניקהו דבש מסלע ושמן מחלמיש צור לקבל תפארת דאיהו צור ישראל. חמאת בקר וגו' לקבל חסד ונצח. ודם ענב לקבל יסוד דשפעא גניז ביה כחמרא דענבא. תשתה חמר לקבל מלכו'. וישמן ישורון וגו' כלו' איהו שבק הני ז' ואדבק בז' אהרנין והיינו ויטוש אלוה לקבל חסד דאקרי הכי. וינבל צור וגו' לקבל גבורה. יקניאוהו בזרים וגו' לקבל תפארת ומלכות דאינון מייחדין ואינון שבקו להו ואדבקו בזרים בתועבות. יזבחו לשדים לא אלוה לקבל נצח דאף הוא מחסד דאקרי אלוה אלהי' לא ידעו' לקבל הוד דאתי מגבור' דאקרי אלהים חדשי' מקרוב באו. צור ילדך וגו' לקבל יסוד ומלכו'. הם קנאוני בלא אל. כלומ' אינון אקניאוני בקליפין עילאין ואני אקניאם בקנאי דאתיין מסטריהון. כי מגפן סדום גפנ' היינו ההו' סטר' דלקבל מלכו'. ענבימו ענבי ראש לקבל יסוד. אשכלות מרורות למו היינו נצח והוד. חמת תנינים יינם לקבל גבור'. וראש פתנים אכזר לקבל חסד דאיהו ראש. והשתא כל מסאבו דהוו בעלמא

תלי ומתדב' בהנהו קליפין. ומכיון דאתגלי סטרא דקדושה כל אשתדלותא איהו למדחי סטר מסאבו מסטרא דקדושה והאי איהו רזא דפקודייא כלהו. וביום הכפורים מתהדר עלמא דקדושה לקדמותיה ומתייחדא אימא תתאה באימא עילאה ובעינן לאעדאה סטרא מסאבו מסטר קדושה ולדבקא ליה בדוכתיה דהיינו בהנהו קליפייא. ומשום הכי עבדינן עובדא דהעמדת שני השעירים לפני ה' ומגרילים עליהם גורלות למרמז דברישא תרין סטרין נפקו מחד דוכתא האי פרי והאי קליפ' ובתר הכי משדרינן לשעיר' דעזאזל למדברא למרמז דכיון דכבר שלטו קליפייא בזמנייהו השתא דעבר זמנייהו ושלטא קדושה אבעי ליסתלק כל מסאבו מסטר קדושתא ויתדבק בדוכתיה. והנך סוכות דהוו מירושלים ועד צוק הוו רמיזין לעלמין דשלטו בהו קליפייא והוו א"ל בכל סוכה וסוכה הרי מזון והרי מים למרמז דעבר שליטו דקליפייא דהוה בעלמין דילהון חורבא וחסרון כל. אבל השתא הוו שליטו דקדושה דאיכ' ברכאן בעלמ' דהרי מזון והרי מים ומשום הכי מעולם לא הוצרך אדם לכך לפי שלא הית' אלא לרמוז לבד ויקירי ירושל' הוו מלווין אותו עד סוכה הראשונה כדי להסיר כל מסאבו מהם ולהדביקו בשעיר. חלק לשון של זהורית חציו קשור בסלע וחציו בין קרניו לרמוז דתוקפא דדינא דהנהו קליפייא אבעי למהוי ברישא דילהון דלהכי רמיז בין קרניו וכן אבעי למהוי בנוקב' דיליהון דרמיז לסלע ולא יתפשט בעלמ' דקדושה כלל. ולשון של זהורית שהיו קושרין על פתחו של היכל הא פתחא דהיכל רמיז לכנס' ישראל ולשון זהורי' רמיז לזוהמא שהטיל בה נחש משום דאתי מסטרא דהנהו קליפייא וכיון שהגיע השעיר למדבר היה הלשון מלבין רמז דהא אסתלק סטר מסאבו לגמרי מעלמא דקדושה ואתכניש ואתדבק בדוכתיה ואשתאר עלמא דקדושה בלא מסאבו כלל ומתייחדא אימא עילאה בתתאה ומכפרא כל חובין דתליין בה וכל עלמין בנהירו וחידו סגי הא גיליתי לך רזין טמירין דלית מאן דידע יתהון ומנהון תקום על כמא רזין דאורייתא:

והלא עשר יומין קדישין רמיז לעשר ספירן מתתא לעילא ויומא תשיעאה רמז לחכמה ומצוה לאכול בו ברזא דמאי דאמר בזוהרא קדישא על ויקח מאבני המקום וגו' דכד אתי מלכא לגבי מטרוניתא אפי' תתקן ליה ערסא דאבנין ישכב עלה. הכי חכמה דאיהי ספיר' עלא' דאית לן בה קצת תפיסותא ומתייחדא בהאי יומא במטרוניתא אכילה ושתיה ביה כעלמא דמטרוניתא דאיהו עלמא דאית ביה אכילה ושתיה וביום הכפורים דמסתלקא מטרוניתא בכתר עליון. נהגינן כעלמא דכתר עליון דלית ביה אכילה ושתיה הא מייחדינן עלמא עלאה בתתאה ותתאה בעלאה וזה הוא סוד עליונים ירדו למטה ואכלו ותחתונים עלו למעלה ולא אכלו. (חסר) ה' עמך וכו'. ואת כי תדבק בי ובתורתי וביראתי ומשניותי

ולא תפריד אפילו רגע אחד ואתן לך מהלכים בין העומדים האלה ואזכך לגמו' כל חיבורך בלי שו' טעו' ולהדפיסם ולפשטם בכל גבול ישראל עמי ואגדלה שמך בתלמידים יותר מיצחק אבואב בחירי לכן חזק ואמץ בתורתך כאשר אתה עושה בתורה במשנה בגמ' רש"י ותוספות ובפסק ובקבל' כי אתה מקשר אותם זה בזה וכל מלאכי מרום דורשים שלומך וטובתך ואל תצטער במזונות כי כבר אמרתי לך פעמים אין מספר כי פרנסתך מזומנת לא תחסר דבר כי אתה מושגח מאד בכל ענייניך רק כי תדבק בי ובתורתי ויראתי ועבודתי וכבר אתה רואה המעלה הגדולה הזא' אשר נתעלית לפני כל עם ה' לדבר עמך בקול רם ועוד תזכה לראות את אליהו כאשר אמרתי לך אם תטיב דרכיך לפני והטוב בעיניך שאינך הולך בהשכמה לבית הכנסת ואעפ"י שאינך ישן ולא יושב ובטל עכ"ז עידן תורה לחוד ועידן צלותא לחוד לכן בני השכם לבית אלהיך והתפלל בכוונה ולא כאשר אתה עושה שאינך מתכוין בשלימות כראוי ותבטל כל ההרהורי' והמחשבות בעת התפלה ותייחד לבך וכל איבריך בי ותהיה מחנה שכינה ובכן אתה שלום וכו':

פרשה כט

פרשת אמור:אור ליום שבת כ' לאייר שנת י"שא ה' עמך וכו' והא שדרוני לאודעותך רזא יקירא ברזא רוהכהן הגדול דאיהו רמיז בחסד עליון דאיהו כת"ר מאחיו דאינון שאר ספירן אשר יוצק על ראשו שמן המשח' דאיהו משחא דנגיד ונפיק מלעיל' ללבוש את הבגדים דאינון ספירן. את ראשו לא יפרע משום דגידול שער אחזי על דינא והתם כלא רחמי אינון וא"ת דהא ליואי משום דאינון דינא מעבירי תער על בשרהון והיכי אמרת דגידול שער אחזי על דינא איכא למימר דגידול שער אחזי על דינא דאינון מותרות וכן למעבר כל שערא נמי אחזי על דינא אבל בספר' בתספורת בן אלעשא כסום יכסמו את ראשיהם דמספר ומשאר עקר שערי האי הוא שלימותא ורחמי. ובגדיו לא יפרום דבגדיו רמיזי לספירן. ואי בזע יתהון אחזי פגימותא. ועל כל נפשות מת וכו' אפי' לאביו ולאמו דהא בההוא דוכתא לא מדבק שום צד מסאבות'. ומן המקדש לא יצא דהא איהו באתר דקדש קדשין. והוא אשה בבתוליה דאיהו בינה. ואתה שלום וכו':

אור ליום ז' כ"ד לניסן הא אתינא לאלפ' לך רזין עמיקין דרעוה דרעוין סתימא דסתימין בעא לגלאה לך דהנ' עתך עת דודי' אינון יומין קדישייא דירחא דניסן ואת קדישתא יתהון. תו במתנית' דילי דנסיבת להון ע"פ ואהדר' עטרה ליושנה למיהוי תורה שבע"פ והא שדית בס' שתיתא' וע"כ אסתליק' ואתעלית ואתינא לגלאה לך רזין אלין דמהיום עד כמה שנין לא אתגליאו ולא אתחזו ולא תשכח יתהון בשו' ספר' ולא שום חכימ'

מחכימי דרא ידע לון הלא אמרו רבנן המלך והכל' ירחצו את פניהם והחיה תנעול את הסנדל והיינו לומ' דבההו' יומא קדישא דכפורי' דמתגלי בינה וע"כ כולהו עלמין בחדוה המלך והכלה דאינון ת"ת ועטר' דספירו' עלאין ירחצו את פניהם כלומר דאינון בייחודא וברירותא וחביבותא ואיפקדון נהורין בהאי יומא קדישא והחיה דאיהי מלכות קדישא דהיא כלילא מי"ס עלאין כמא דאוליפתך ואתקריא' חיה בגין דחיותא דילה תלי בספירות עלאין. תנעול את הסנדל כלומר דאיהי בשלמותא ונהירותא ומייחדא בנעל דידה דאיהו מטטרון. ואוף בסנדל דילה דאיהו סנדלפון והני אינון נעל וסנדל דילה וכדכתיב מה יפו פעמיך בנעלים והיינו רזא דאמור רבנן אם יבא אליהו ויאמר חולצין בסנדל שומעין לו במנעלים אין שומעין לו שכבר נהגו העולם בסנדל דהא ודאי איכא למיד' אי מדינא מנעל מהני אמאי אין שומעין לו בגין דנהגו עלמא אבל רזא דמלת' דרזא מאן דאתפטר בלא בנין לא יכול לסלקא בצרורא דחיי דחד מגווני דכרת איהו מאן דאזיל בלא בני' משום דהא צדיקיי' בההוא עלמ' עבדין פירין ומולידין והיינו כד שבקין בנין בהאי עלמא דכיון דאית להו שרשא ויסודא בהאי עלמא יכיל לאשתלומי בההו' עלמא ומיהו כד שבק בנין אע"ג דלא אתקיימו בתדיר אלא רגעא חדא סגי בהכי כיון דבעידנא דאתפטר מהאי עלמ' הוו ליה שרשא וכד לא שבק בנין פקיד קב"ה דייקי אחוה דאיהו כגוונא דיליה דנשמתא דתרוויהו מחד ענפא ויסב אתתיה דאיהו כגופיה. וההוא בר דיוליד מיניה אתחשב כאילו מיתא גופיה אוליד והא אית ליה שרש' בהאי עלמא ובהכי משתילין בההוא חסד עלמ' לאתדבק' באתרא דמבעי ליה ואי צריך לאתגלגולי הוא מתגלגל בברא קדמאה דיולידו וכד חזו בי דינא דאין זווגם עולה יפה מצוה למחלץ. ורזא דחליצה איהי דההו' נעל דהוא מטטרון חוצץ באפי ההוא נפשא ולא שביק לה לאתדבקא במלכות קדישא דאיהי סופ' דדרגין קדישין ולהכי חלצה נעל מעל רגלוהי דנעל איהו רזא דמטטרון ורגל רזא דמלכות למימרא דמן היום ולהלן לא יחוץ נעל דהוא מטטרון באפי ההוא נפשא ולא יעכב לה מלאתדבקא ברגל דאיהו מלכות קדישא ומשום דמטטרון דבק במלכות קדישא בלי שום חציצה כלל משום הכי בעיא שלא יהיה דבר חוצץ בין נעל לרגל וכל הנך קשרים וקרסים למרמז על קשרא דחייצי באפי ההו' נפש' ומשו' דצדיקין גמורי' מתדבקי' במלכות קדיש' ולהנהו הוי יאות למחלץ במנעל כדקא אמינא אבל הנך דלאו צדיקין כולי האי מתדבקים במטטרון וסנדלפון חייץ באפייהו והנך מבעי למחלץ בסנדל ומשום דרובא דעלמא לא צדיקין גמורים נינהו נהגו להשוות המדה ולמחלץ בסנדל ולא במנעל ומ"ה קאמר אם יבא אליהו וכו'. לפי שכבר נהגו כדאמרן ומאן דאיהו זכאה מעשיו יקרבוהו ובהאי אתערות' סגי לסלקא ליה ולאתדבקא באתר דאצטריך ליה:

ורזא דרקיקא והקריאה וחליצה אינון ברזא דנר"נ הקריאה לקבל נשמה וחליצה לקבל נפש דהא חליצה כגוונא דנפשא דאיהי עולם המעשה ומ"מ לאו מעשה בידים אלא בפומא דנפיק מיניה דבורא דאיהו רוחני ובהכי דמי רקיקה לרוחא דהוא כליל מנפש ונשמה וכד הני ג' עובדין אתעבידו דאינון לקבל נפש רוח נשמה הא אינון אתקשרו כחדא ולית מאן דמעכב באפייהו מלאתדבקא באתר דאבעי ליה לאדבקא:

אח"כ פי' לי כל פ' ראשון מפרקי אבות ואמ' דלא בעי לפרש' יתיה בדרך סוד אלא ע"ד הפש' דישמעון עמא והקשה בו כמה קושיות מהם שהקשו המפרשי' ונוסף עליהם וישב הכל כשפרש שהג' דברי' שאמרו כנסת הגדול' הם כנגד ג' הנהגו' שצריך האד' והם כנגד נר"ן ועפ"ז פי' כל הפ' עד סופו ודרשתיו ושבחוהו וכשהגיע למשנת כל ימי גדלתי בין החכמי' היה מגמגם בפי והיה אומר לי מה שאני מגמגם אתה גורם לי לגמגם לסבת הרהורין שאתה מהרהר בשעת התפלה ואינך מכוין בה כראוי לכן בני התחזק ובטל כל הרהורין מלבך ותמיד תהרהר במשניות ולא תפריד מלחשוב בהם אפי' רגע א' ובכן תסלק לי בדרגין עילאין ברזא דישראל אשר בך אתפאר לכן ייחד כל מחשבותיך לתורתי ותתוקד על ק"ש ותזכה לדרגין עלאין עוד אמר לי על ג' דברים העולם עומד וכו' הם רמז לג' עליונות תורה כנגד חכמה עבוד' כנגד כתר שכל העבודות אליו ובו מתייחדות הספירות כולם גמילות חסדים כנגד בינה שהיא גומלת חסד עם כל העולמות שיצאו ממנה ומאי דקאמר על ג' דברים העולם קיים וכו' היינו רזא דגבורה ת"ת יסוד או מלכות יסוד ת"ת:

עוד א' מה שהלכת אתמול לבקש בשר ואבדת חצי היום ולא יכולת למצוא ואף תרנגולים שבאו לידך לא אסתייעא מלתא הכל מאתי היה להודיעך שהבשר והיין שהם משכן היצה"ר אין לרדוף אחריה' כי בזולת' יחיה האדם כי הלא בזולת בשר כבדת את השבת לכן חדל לך מההרהורין כי אם בתורת ה' כל היום כי אתה מושגח מאד במעשיך ואינך נוקף אצבעיך וכו' לכן תדקדק במעשיך:

עוד למדני פי' כל הפרק ה"ה בדרך פשט מחוד' לא נמצא בדברי שום מפרש וגם לא שמעתיו מעולם ונתן קשר למשניו' כל הפ' מתחלתו עד סופו שכולן סובבות על ג' הנהגות ודרשתיו ברבים וכלו מחמדים:

אור יום שבת של סוכות שנת ש"ח חזק ואמץ וכו' רק כי תדבק בי ומעט בהנאו' ככל אשר הורתיך והזהר מאד מלהרהר בענין המשגל כי סמא"ל רודף אחריך בהרהורים ההם והזהר מאד ממנו וקדש עצמך במותר לך כי איש אתה והתחזק עצמך בכך וע"י כן תזהר מלהתענג כלל רק תמי' מחשבתך דבקה בי כמא דאוליפתך ואזכך וכו':

והא במצות סוכה איכא למידק תינח דצריך הסכך להיו' גדולו מן הארץ לרמוז על הסוכה שהיא מארץ החיים אבל מאי טעמא מחובר לקרקע פסול אדרבא מחובר לקרקע עדיף למרמז דיניק מארץ החיי' ויש לומ' משו' דמחוב' לקרקע הוי יניקותה מלמטה למעלה ויניקותא דספירן הוי איפכא וטעמא דלא תהא נמוכה מעשר' למרמז דכלילא מעשר ספירות. וטעמא דלא תהא גבוה מעשרים משום דעד עשרי' רמיז דכלילא מעשר ספירן מדינא ורחמי דהוו ליה עשרי' וז' על ז' רמיז על ז"ס הבנין דכלילן מדינא ורחמי והזהר מליהנות ומלרום לבבך על כל כבוד ומעלה שאני משפיע לך לעולם ועד כמה דכתיב ה' לא גבה לבי ולא רמו עיני והזהר מלכעוס על שום דבר ומליהנו' וטוב לך ואתה שלום:

אור ליום שבת כ' לתשרי ה' עמך וכו' והא כמא דסוכה סליק לעילא ורמיז' לעילא לעילא דהא כמא דלמעלה מעשרים אמה פסולה משו' דהיא רמיזא לעילא מעשר ספירות דאינון כלילן מדינא ורחמו וסלקין לכ' ואשתכח דהי' רמיזא לעילא מי"ס דחלל סוכה תנן והסכך רמיז לעילא מכ"ע בשירותא דאין סוף וסוכה רמיזא נמי למלכו' דהא איהי כליל בא"ס אשתכח דהיא סלקא באין סוף ונקראת מצוה קלה משום דרמיזא במלכות דהיא קלה בערך הספירות כי היא משפעת לנפרדים וגם נקראת קלה משום דרמיזא באין סוף ומשום דתמן לית תפיסה ורעיון נקראת קלה ומ"ה אמור חז"ל שפיר דמאן דיתיב בצל סוכה יתיב בצילא דמהימנותא דהא רמיזא במלכות כליל בא"ס ומשום דאיהי עלויא טובא עבדתון יתיה על רשב"י ועד דאתון לא אתכוונתון להכי:

ולולב ומיניו רמיזי לז"ס הבנין והא איכא למבעי כיון דכל מאי דאזלי בעלמא לאו איהו אלא כדי לייחד ת"ת במלכות א"כ אמאי לא אגדינן לאתרוג עם ג' מינים וי"ל דהאי איהו ברזא דדו פרצופי נבראו ובתר הכי נסרה והעמידה כנגדו כי היכי דתתנהיר מיניה מה דלא הות מנהרא הכי מקדמ' דנא והכא נמי אי הוה אגדינן לאתרוג עם שאר מיניה לא הות מנהרא מיניה ולהכי לא אגדינן אלא מוקמינן. ליה לקובלא בשאר מינים ובהכי מתנהרא מיניה ובשעת הנענועים מחברינן לה עמהון וסליק כלא שפיר. והא גשמים דאתו לא הוו דוגמת שפך לו קיתון על פניו ח"ו אדרבא נתקבלו דבריכם ורשב"י ובנו שמחו לקראתכ' בקרותכם זוהר על מערתם ובכפר הסמוך להם אלא דכיון דהקפתם לרבי אלעזר בד' מינים הבאים לרצות על המים נתעוררו המים ובאו ואילו הייתם מקיפים פעם אחרת היו רוב גשמים באים לעולם כמו בימי חוני המעגל ומפני כך באו גשמי ברכה רצופים כדי שלא תקיפו יותר עליהם וכלל זה יהיה בידכם כל זמן שהעולם יהיה צריך לגשמים ביותר תלכו ותקיפו הצדיקים הנזכרים ותענו:

ועל כל צרה שלא תבא על הצבור תקיפו אותם שבעה פעמים ותענו ובכן תדע כי הם שמחים מאד בקרותכ' זוהר על מערתם או בכפר הסמוך להם ואם תתמידו לקרות כן יגלו לכם רזין עלאין וכלהו רמיזין בזוהר אלא דלא מסתכלי בהו עד דיתגלו לון ואז ידעו למפרע אתר דרמזו להון דהא בהאי זוהר דבנייכו רמיזי כמה רזין עלאין דלי' לון חושבנ' אלא דבני נשא לא מרגישין בהו וכד יתגלו להו ירגישו בהם ואתה שלום:

אור ליום שבת יום א' של חג הסוכות שנת הרצ"ז ה' עמך בכל אשר אתה עושה וגו' הנה היסורין האלו שבאו אליך אילו היית סובל אותם ולא היית מפריד מחשבתך מהתורה אפילו רגע היית מתעלה במעלות רמות שלא תוכל לשער אכן מאחר שסבלת אותם והצדקת עליך את הדין הרי הם לך מזבח כפרה וגם בזכות שגמרת בלבך למסור נפשך על קדושת ה' שדרני קב"ה וכל בני מתיבת' דרקיעא לגלויי לך רזין אלין דלא תשכח יתהון בשום ספרא. ועוד לית חכימא בדרא דידע יתהון אבל בתר דתנדע יתהון יתגלון לך סיפרייא. הלא כל בן דעת יבעי אמאי פקיד קב"ה לשבחא קמיה בחגא בארבעה מילין אלין ומ"ש מפסחא ועצרתא דמשבחינן קמיה ולא נקטינן מדי בידין ותו מ"ש הני ד' מינין ממינין אחרנין. ותו אמאי נקטינן ערבה דלית בה טעם וריח. ותו למ"ד דרמיזי הני ד' מינים לד' גווני דאית בישראל. חד גוונא דאית בהו טעם וריח וכו' א"כ כי היכי דנקטי הדס גופיה דאית ביה ריחא וכן נקיטי אתרוג גופיה דאית ביה טעמא וריחא ולא סגי לן למנקט ענפא מענפוי וכו' הכי נמי הוה לן למנקט תמר גופייהו דאית בהו טעמא ואמאי נקטינן לולבא דלית בה טעמא. ותו אמאי בשיתא יומין כפתינן לולבא וביומא שביעאה שרינן רישיה והוי פטור אבל אסור בסיפיה. ותו אמאי מקיפין כל יומא חדא זימנא וביומא ז' ז' זימני. ותו אמאי מקיפין ביומא ז' בערבה דלית ביה טעמא ולא ריחא ותו מאי רזא דחביט חביט ולא בריך. ותו מאי רזא דנענועי לולבא ותו אבעי לחברא אתרוג בהדי אינך מינין בעידן נענועא או לא:

והלא רזא דמילתא דבירחא דתמוז וירחא דאב אבעי קב"ה למידן עלמא דאינון ירחי דדינא קשיא אלא דאי הוה קב"ה קאים בהנהו ירחי על עלמ' בדינא לא הוה עלמא יכיל למיקם אפילו רגעא חדא מגו תוקפא דדינא דידהו דמשום הכי אתחריבת בהו בי מקדשא תרי זמני וקב"ה מגו דחייס על עלמא סליק דינא מהנך ירחי ולא בעא לסלקא ליה לירחא דאלול משום דסמיך לון ותקיף ביה דינא וסלקיה לירחא דתשרי ומשו' הכי תקינו קדמאי למיק' בלילייא בירחא דאלול ובירחא דתשרי ברישיה דאין ביה קב"ה עלמא וג' ספרי' נפתחי' ביה ושל בינוניים תלויים עד יום הכפורים דביה מתגלי זוהר לבינוניתא דכתרא עלאה וביה מכפר לאינון דזכו ומתחתמין לחיים ואינון דלא זכו לא

מתחתמי למיתה דהא ביומא דאתגלי עתיקא קדישא ליכא חתימה למיתה אלא תלי וקיימי וביומי דבין יום הכפו' לסוכות יהב קב"ה לישראל מצות ד' מינים ומצות סוכה דיתעסקו בו כי היכי דיזכו בהו ובתוך יומין דבין יה"כ לסוכו' לא מתחשבי חוביא דחבין בהו משום דזוהר לבינוניתא דאתגלי ביה אכתי מתנוצץ עד יום' קמא דחג' והיינו דאמור רבנן ראשון לחשבון עונות למימרא דמיום הכפורי' עד ההוא יומא לא מתחשבי עונו' והלא אוליפתך רזא דאלהות עלאה קדישא דאינון י' ספירן עילאין ומטרוניתא כלילא מכלהו ומאן דמפריד בין י"ס עילאין למטרונית' עליה אתמר ונרגן מפריד אלוף ואיהו גרים חורבן עלמין ומאן דמייחד לי"ס בהדי מטרוניתא איהו גרים קיומא דכלהו עלמין ובגין דישראל כוליה שתא מסגלין חובין וגרמין לפרדא בינייהו פקיד קב"ה דבהני יומין ייחדון לון לגמרי כל ישראל כטוב כחוטא בגין דיתקנון פרודא דמפרדי כלא שתא וייחוד' הוא לשבחא קמיה בהנך ד' מינין ולולב הא איהו רמיז לאילנא קדישא ועלין דאית ביה מהאי גיסא ומהאי גיסא רמיזי לספירן דמימינא ומשמאל' ועליו כפולו' רמז דכל ספירה כלולה מדין ורחמים וגופא דלולב רמיז לצדיק ותתפ' ברזא דוא"ו ומשך הוא"ו סליק עד כתר ברזא דמוסף דרמיז לצדיק ואמרינן ביה כתר והכי נמי לולב סלקין עלין דיליה עד התיומת ואית לולבים דשלמה תיומת דילהון בתלת עלין שוין קצת ואי' דשלמ' תיומת דילהון בחד עלה בלחוד ואינך תרי לתתא ולעולם מציעאה עילא מן תרין דמציעאה רמיזא לכתר ואינך תרי לחכמה ובינה ברזא דתלת עלין כחד מסדרין כח"ב זה אצל זה ובאידך כתר לעילא חכמה ובינה לתתא האי מהאי גיסא והאי מהאי גיס' ואלו ואלו דברי אלהים חיי' דאע"ג דחכמה ובינה לתתא מכתר אינון מתעלין ומתחברין ביה. ותלת ענפי הדס רמיזי לתלת אבהן ואית בהו ריחא למרמז דמנהון מתזנין עלמין ולית בהו פירא למימרמז צריכותא דעשר ספירות כלהו למימרא דאי לא הוו אלא אבהן בלחודייהו נהי דהוו עלמין דרוחין ונשמתין יכלין לאתקיימ' כגוונא דריחא דמתהני מיניה נשמתא ברזא דכל הנשמה תהלל יה אבל עלמא דגופא לא הוה יכיל לאתקיימא ולהכי ליה בהדס פירא אלא ריחא וג' עלין דבכל בד למרמז לנצח הוד יסוד או לכח"ב ואינון עדות למרמז על ייחודא. אי נמי תלת עלין עדות למרמז על אבהן גופייהו דאינון ייחודא חד ואינון תלת בדין למרמז דאע"ג דמעלמין ממשיך ג' חסד ודין ורחמים דלהכי רמיז ג' ענפין מכל מקום ייחוד' חד נינהו כגוונ' דג' עלין עבות דבכל בד ובד ותרי ערבי נחל רמז לנצח הוד למרמז דאע"ג דנגיד בהו שפעא דאבהן אכתי לא הו' יכיל עלמא לאיתזנא מינייהו דלהכי רמיז ערבי נחל דלא עב' פירא למימרא דלא סגי בהו דהא אע"ג דכליל בהו שפעא דאבהן לא יכלי למעבד פירין עד דדביקו בצדיק ואע"ג דבהדס דרמיז לאבהן אית ריחא

בערבי נחל דרמיזי לנצח הוד דינקי מנייהו לי' ריח למרמז על התעלמות משך השפע בספירות באורח סתים וגניז ובהדס דרמיז לאבהן לא הוה ליה למהוי ליה ריחא אלא למרמז דמנייהו כל שפע וכל טיבו דעלמין וכד מתחברי ג' ענפי הדס דרמיזי לאבהן ותרי ערבי נחל דרמיזי לנצח והוד בצדיק משפיעי ביה ולהכי אגדינן להו בהדי לולב למרמז דאינון משפיעי בצדיק וצדי' עביד פירין ולהכי רמיז לולב דאיהו עביד פירי ולית ביה ריחא למרמז דצריכותא דצריך לאו משום עלמין דרוחין ונשמתין דרמיזי לריחא דלהכי הוה סגי באבהן אלא משום צרכותא דעלמא דגופין דרמיז לפירי והא דלא נקטינן פיריה גופיה ונקטינן לולב טהבום דרמיז לספירן כלהו כדלעיל ותו למרמז צריכות' דמטרוני' דכ"י דאוף דאת' שפעא בצדיק ואתעביד ביה פירי מתעלים איהו ביה כגוונא דלולב דנקטי' דלא מתחזי בי' פירי עד דמתחב' במלכות ובההיא עדנא מתחזי ריחא ופיר' למיזן עלמין כולהו והיינו דאתרוג דנקטינן ליה גופיה ואית ביה טעמא וריחא:

אור ליום ז' י"ו לחשון חזק ואמץ רק כי תדבק בי ובדחלתי ובתורתי ותכוין בתפלה דהלא רזא דברכות התפלה הא ג' ראשונות אינון ברזא דג' עליונו' כתר חכמה בינה וג' בתראי הא אינון ברזא דתלתא תתאי מכוונן לג' עלאי כמא דאולפתך וי"ב מציעאה לקבל י"ב הויות שבת"ת ואע"ג דאנן אמרינן י"ג אמצעיות הא אמור רבנן ברכת המינין ביבנה תקנוה דההוא ברכתא אצטריכ' לאבדלא בין מסאבא לקודש' ושמה מוכח עלה ברכת המינים דהא ההיא סטרא מין בפני עצמו הוא והוי חוצץ ומ"ה אדכרו רבנן שמה דאתרא דאתקינא ביה ההיא ברכתא וה"ק ביבנה בשביל תקונא דבנינא תקנוה:

פ' בהר סיני אור ליום שבת כ"ז לאייר ה' עמך וגו' הלא בענינא דקטרת דהוית ביה קושטא דמלת' איהו למימר יתיה קודם התפלה כדאמר בזוהרא קדיש' וברישא תימא פרש' הרמת הדשן כדאתמ' בכל יומא ובתר הכי תימ' פטו' הקטר' עם אתה הוא שהקטירו אבותינו לפניך וכו' ובתר פטום הקטרת תימא ירמ"י שתמחול לנו את כל חטאתינו וכו' ותימא פרשת התמיד ואי תנשי תיכול לממריה בכל דוכת' דתידכר אע"ג דלא אבעי לך לאינשי דהא שכחא בההוא סטרא תלי:

סוד תרומת הדשן והלא רזא דפרשת תרומת הדשן עמיקא הוא דהא קטמא רמז לנשמות דטבלין ומתסחיין בנהר די נור ומסתלקין מתמן חיוורין כתלגא ולהכי רמיז קטמא דאיהי חוורא ונקיט לה כהנא ומשוי ליה אצל המזבח ומיבלע תמן רמז לאינון נשמתין קדישין דאסתחיו ואתלבנו בנהר די נור דמבלעין במלכו' תתאה דקרקע העזרה רמיז לה. והוצאת הדשן אל מקום טהור רמז לנשמתין דאית להון חובין דלא מלבנין כולי האי בנהר די נור ומשום הכי לא זכו לאתדבקא בייחודא אלא במטטרון זעירא. ומ"ה

קאמר ביה אל מקום טהור ולא קדוש ומשום הכי בהרמת הדשן כתיב ולבש הכהן מדו בד וכו' מאחר דאיהו רמז לנשמתין קדישין לדבקא לון באתר דקדושה אבעי למעביד האי עובדא בלבושי קודשא ואילו בהוצאת הדשן כתיב ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים דמאחר דלא מדביק להו באתר קדושה אלא באתר טהרה לא איבעי למלביש לבושי קודשא. ותרי עובדי דהיינו הרמ' הדשן והוצאתו הוו ע"י כהנא דאיהו איש חסד. ובתר הכי אבעי למימר קטרת דאיהו חביב קמיה קב"ה ועל ידיה מתקטרי אינך סטרי דלא יכלי לקטרגא. וקח לך להנאתך כדאמר בזוהרא קדישא. סמים היינו ספירן דאינהו סמא דחיי. נטף ושחלת וחלבנה אינון רמז לתלת עלאי. נטף לבינה דמינה נטיף שפעא לעלמין. שחלת לחכמה דאיהו משחלא מלבונית' דכתר עליון כמשחל בניתא מחלבא. חלבנה לכתר דכמא דבני נשא ערקין מלארחא בחלבנה הכי נמי לא יכלין לאדבקא בכתר עליון. סמים רמז לז"ס הבנין. ולבונה זכה איהי מלכו' תתאה דאית בה מלובן עילאה. בד בבד יהיה דתתייחד מלכות תתאה בספירן כלהו. ועשית אותה קטרת וגו' ממולח כלומר דיתערבון ספירן שפיר ולא יהיה בערובא דדכר עם נוקבא אלא מעורבין שפיר והיינו דקאמ' ושחקת ממנה הדק וגו' כלומ' דלא יהא כערובא דחטים עם חטי' דכל גרגיר וגרגיר קאים לחודיה ולגרמיה אלא שחוק הדק כדי שיתערבו כל חלקיו זה עם זה היטב. והקטיר וגו' בבקר בבקר דסטר' דחסד דמתעל' ומתדבק בבינה. בהטיבו את הנרות וגו' ובתר דאתנהרו ספיריי' בקטורתא ואבדרו אינך סטרין איבעי למקרי קרבניא לחברא לון ואוף משום דהנך סטרין ישאבון חולקא דמטי להון מקרבנייא ולא יקטרגו עלן ובתר הכי אמרינן זמירות לזמרא לון ובתר הכי בעוד דאינך סטרין מתעסקין בחולקא דמטי להו למקרב' מייחדינן מלכא עם מטרוניתא. ובתר דייחדנ' להון בעינן בעותין ובתר צלותא נפלינן אאנפין לאתייחד' נפשין דילן בייחוד' דמלכ' ומ"ה מסרינן לי' נפשין דכתי' אליך ה' נפשי אשא ובתר אמרינן עקו דלבא יענך ה' ובתר הכי ובא לציון ברז' דתוספ' קדוש' והדרין בתר כן למזמר' להנהו סטרין ע"י זמירו' דתפל' לדוד. ומאן דבעי למהדר למימר הקטרת בההי' ש"ד כדי לאנהר' משכנא יתיר. ובשבת לא נהגי למי' קטרת וטעמ' דידהו משוו דיומ' קדיש' הוא ולא אצטריך למקטר ביה הנך סטרי וטעותא הוה בידיהון דאפי' ביה"כ דלא שלטא שטנא צריך לאדכורי קטרת לאנהרא ספירייא והלא בפ' דא קדיש' אמאי אצטריך למכת' דינא דשמיט' הכא דהא כתי' והשביעית תשמטנה ונטשת'. ותו אמאי אמ' בה בהר סיני דהא אתחבטו מפרשיי' במלת'. ותו אמאי בשתא ז' לא הוו חרשין וזרעין וא"ת משו' דרמיז לשש' אלפי שנין הוי עלמ' וחד חרוב הא איכ' למבעי בההוא אלפא ז' היאך יהא עלמא בלא הנהגה. ותו אמאי יהא חרוב אלפא חד דאי תימ' דהכי

הוא אורחא כד בעי חד מושל לאסתלק' מקדי' למשבק הנהגה דיליה איכא לאקשוי דלא מקדי' כולי האי אלא סמוך לזמן אסתלקו' הו' דשביק הנהגה דיליה והכא אמאי אקדים לאסתלק' חולק שביעא' מזמן שולטנותי' ותו אמאי נח ביומא דשבת'. אבל רזא דמלתא דנשמתין אתבריאו מקמי דאתברי עלמא ורוחי הוו כלילן בהו דוגמ' האי דאוליפתך בספיראן ובתר הכי אתעבידו דו פרצופין ואהדרו רוחיה עם נשמתין אנפין באנפין ואכתי לא אתבריאו נפשן וכד ברא קב"ה אדם הא' כתיב ויפח באפיו נשמח חיים והא הכא נשמת ואוף רוח הכא דכתיב באפיו דרמיז על רוח כד"א כל אשר נשמת רוח חיים באפיו. ועוד חבורא דנשמתא ורוח בגופ' אתהוה נפשא וז"ש ויהי האדם לנפש חיה ולא הוה בעלמא אלא ההיא נפשא בלחוד אבל בה הוו כלילן כל נפשן דעלמ' והיינו חיה מלשון חיתך ישבו בה. ותו קאמר חיה מלשון חיות וכד אתא יומא דשבתא דשבת וינפש כלומר מההיא נפשא ברא כל נפשן דעלמא בההוא יומא קדיש' וכלהו נפשן אשתכחו בעלמא מההוא זמנא. וזה שאמר משה את אשר ישנו פה וגו' ואת אשר איננו פה וגומ' וסדרא דהנהגה דעלמא כל ספירא מנהיגה שבעת אלפי שנין לקבל כל ספירא אלף שנין דאינון יומא חד וכד מטיא כל ספירה לספירת המלכו' מגו דמלכו' איהי מנהיג' עלמין דנפרדים ההיא ספירה דמתחבר' עמה לאנהגה עלמא מתעליא לעילא באימא עלאה ומגו דאיהי מתעלי' לא מתתקפא מילין דעלמא בהאי אלף דלקבל מלכות כמא דמתקפי בשתא אלפי שנין רהוא זמנא דמתייחדא ספירה דמנהג' עלמא עם שאר ספירן לבד ממלכו' והיינו וחד חרוב כלומר רלא יהון מילי עלמ' תקיפין כמו דהוו ובהכי יהא חשוב כאילו הוא חרוב אבל לא דיהא ממש חרוב ח"ו אלא דיהא חרוב מההוא תקיפו דהוה ביה ולהכי רמיז שמיטת הארץ דהיא מלכות דאקרי ארץ ובעי למשמט בה לרמוז דכד ספירה דמנהיגא עלמא מתייחדא בהאי משמטא מפעולת דע"י דמתעליא לעילא לא מנהגא עלמא בכל כך תקיפו כמו דהוה בשתא אלפי שנין קדמאי והלא ביומא דספירה איכא למבעי כיון דמטאן מ"ט יומין לקבל מ"ט שנין כי היכי דשנת חמשים הוי יובל הכי יום חמשים לקבליה והוה ליה לאתענא' ביה כיון דבההוא יומא סלקינן ליובל דאיהו עלמא דלית ביה לא אכילה ולא שתייה וטפי הוה חזי לאתענאה ביה מביום הכפורים דלא מנינן אלא עשרה יומין וכן קשה כיון דשבעת ימי החג רמיזי לשבע שמיטות ושמיני חג עצרת רמיז ליובלא אמאי לא מתענין ביה אבל רזא דמלתא דיומין דספירן רמיזי לדרגין דבמלכות ומ"ה לא אמרינן הלל גמור אלא ביומא קמא דפסחא וכי מטינן ליום חמשי' דבמלכו' אתיהיבת אורייתא ומשום דמלכות איהי עלמא דמיכלא ומשתיי' אכלינן ביה ומשום הכי מקריבין בהאי יומא עומר דרמיז למלכות דהעמר עשירית האיפה הוא ותרגום אקרי חד

מן עסרא בתלת סאין הוא כלומר דתלת סאין רמיזי לתלת עילאין דאקרי נמי איפה ואמר קרא דהעמר דאיהו מלכות איהי חדא מן עסרא כלומר דאיהי כלילא מעשר כלהו ואיהי בתלת סאין כלומר דאיהי נפקא עם תלת עילאי כחדא באורחא דאוליפתך. וקרבנא הוי משעורים דרמיזי לבינה ומשום דמלכות איהי מדת הדין ושבע' ימי החג רמיזי לדרגין דסלקין בהו ליובלא ומשום הכי אמרי בהו הלל גמור ובשמיני חג עצרת אע"ג דרמיז ליובלא לא מתענים אבל מ"מ אית ביה אכילה ושתיה (חסר) שעיר אחד איל אחד פר אחד שבעת כבשים וגו' משום דרמיז לעלמא דלית ביה אכילה ושתיה:

הסדר שאתה צריך להתנהג במשניות כדי שיהיו תמיד שגורות בפיך ובלבך תחזור סדר זרעים ליל שבת ואם לא יספיק תחזיק קצת מהיום ותעשה באופן שתקרא כלו קודם סעודת הבקר. וסדר טהרות תקראהו פעמים בשבוע בזה האופן, יום ג' פעם א', ויום ששי פעם אחרת ולא יחסר פרשת השבוע שנים מקרא וא' תרגום בכל ששי וששי. וסדר קדשים תקראהו פעמים בשבוע פעם א' יום ג' ופעם א' יום שבת, וכן שאר הסדרים וזה לפחות תעשה שנה א'. אח"כ תוכל להחזיר' כמו סדר זרעים דהיינו פעם א' בשבוע ודי בזה. וצריך אתה להתנהג בהם דרך פרט בזה האופן קודם שתאכל תקרא פרק א' וכן אחר האכילה פרק א' אחר מים אחרוני' קודם ברכת המזון ואם תהרהר במשניו' בשעת האכילה הנה מה טוב ומה נעים ויחשב אכילתך ושתייתך כקרבנות ונסכים לפני הקב"ה ותמיד בהליכתך בדרך או בשד' או בים בכל מקום שתמצא תהרהר בהם זולת כשתרא' שום טינוף התרחק ממנו ותחזור להרהר בהם וקודם השינה תקרא עשרה פרקים ובזה יתעלה נשמתך מעלה מעלה וישיג כמה מדרגות וכמה מעלות טובות בהרהור אותם המשניות שקרית קודם השינה אחר זה תשתדל לקום בחצי הלילה ולרחוץ בנקיות ולברך ברכת התורה ולעסוק במשניות עד עלות השחר. ואם תרצה להתנמנם קצת כשתגיע לעמוד השחר תישן מעט בעבור שלא תפסיד התפלה כי היא במקום הקרבנות ואין לנו עתה זולת התפלה. ותקרא כל התפלה מראשה ועד סופה כסדר לא יחסר אפי' תיבה א' דהא כלה מיוסדת ע"ד הסוד ולא כאותם השוטי' שמדלגים התפלה בסב' שינתם הרעה על משכבות' אוי להם שמקלקלים הצנורות וכמה כמה רעו' גורמין להם ולכל העול' סבת מניעת השפע לעולם הזה בהיותם מקדימים המאוחר ומאחרים המוקדם לכן תהיה תמיד משכים לבית הכנסת ולהיות מעשרה ראשונים. ושלא תדבר כלל בתפלה אפילו בדברי תורה כי אם לכוין מאד בתפלתך וג"כ כשקורין הס"ת אל תפסיק ואזני כל העם אל הס"ת. ותייחד מחשבתך בעת קריאת שמע ותשרוף כל אותם המחשבות הרעות וההרהורי' הרעים העולים בלבך בעת התפלה. ודע שסמאל וכל חיילותיו מכניסים בלבך

כל אותם ההרהורים הרעים וכל אותם המחשבות הרעות כדי לגדלך לרוממך ולשמרך ולא ח"ו יאבדך היצה"ר יהוממך ישמידך. ואתה פקח עיניך והשמר מהם מאד בני אל תשמע להם ואל תאבה בעצתם כי כלם מתייעצים עליך להסירך מדרך טובה ולהביאך לדרך רעה וחשוכא דהיינו תפנוקי העוה"ז וענוגיו וזכור מה שאמר רב במרגניתא שלו מה הנאה לאדם ממאכל ומשתה וכו' ותמיד תהיה נזהר מהם אל תתרפה אפי' רגע ותמיד תתענה כל ב' וה' בסגופ' ובצער ואל תאכל בשר ואל תשתה יין ליל שני וליל ה' ובשאר ימי השבוע תאכל ותשתה מה שתרצה אך לא כל כך כדי שלא תשביע את היצה"ר והזהר מאד משתיית יין הרבה וג"כ אל תשתה מים פעמים הרבה ואם יתאוה נפשך איזה בישול או איזה מאכל תשחוט אותו לעיניך ואל תטעום אותו ובזה תתעלה מאד בהיותך זובח יצרך לפני קונך אשריך שזכית לעבו' את בוראיך באהבה וחיבה ולעסוק בתורתו לשמה ולהתרחק מתענוגי העה"ז ותחבולותיו אשריך שזכית לדעת דרכי מדות קונך ולייחד אותם אשריך שזכית להביא השפע דרך הצנורות ולישר אותם ולהתקין העולמות כלם ולבנות כמה עולמות סבת התמדת קריאת המשניות לשמן ואי אתה יודע כמה עולמות אתה בונה בעת קריאתן וכמה מעלות אתה מעמיד אשריך שזכית לכך אשריך בעה"ז וטוב לך לעולם הבא ותהיה זהיר וזריז לכבד השבת בכל כחך בכל מיני ענוגים שתוכל ואל תבטל סעודה שלישית לעולם והזהר בה מאד ותהיה כוונתך באכילתך ושתייתך לקיים המין האנושי כדי לעסוק בתורה ולא תאכל בעבור אותה התאוה הבאה מצד היצה"ר כי אם לקיים הגוף לבד ולהעמידו כדי לעשות מצות השי"ת ולעובדו ולעסוק בתורתו יומם ולילה. וזה יהיה כוונתך בתשמיש לא ליהנות מאותה התאוה ומאותה ההנאה ח"ו כי אם לקיים פריה ורביה לבד ואתה אנוס כאותו שדומה למי שכפאו שד אתה מוכרח ואנוס כי אי אפשר לקיים פריה ורביה בלתי אותה התאוה אך לא תטה בה אזניך בשביל הנא' הגוף ח"ו כי אם לקיים פריה ורביה לבד ותמיד יהיו כל מחשבותיך בעבודת האל ובתורתו ית' ותסגף נפשיך בכל האפשר ללבוש שק כל שני וחמישי ולהורידך דמעות ותמיד התחנן והתפלל לפני קונך שיכפר ה' עונותיך וחטאתיך ואת פשעיך ותלקה בכל יום שני וחמשי לפחות ותטבול במקוה בכל ב' וחמשי ואל תבטל תמיד טבילת בעל קרי כי אין אתה יודע מתן שכרה ותקרא מרגניתא דרב בכל יום ופרשת העולה ואותו הסדר של אלפא ביתא עם המעלות שסדרתי לך אל יחסר מעמד בכל יום וג"כ תקרא קריאה א' מספר חובת הלבבות להכניע היצה"ר ולהשפילו' מתוקפו וכבר הזהרתיך שבע' פעמים מהבשר והיין אל תמשך אחריהם כי הם סבת כמה נפשות אבודות וכמה גלגולים בעבורם נתגלגלו וכמה נפשות בעבורם

נפסדו. וכמה עולמות בעבורם נתאבדו ונהרסו ונתקלקלו אוי למי שנמשך אחריהם אוי למי שהוא להוט אחריהם אשרי השומר מהם אשרי המסתיר עיניו מהם. אשרי הבורח מהם. ודע שאילו האדם יהיה יודע שאחר שאכל ושתה לשובע יצרו כמה דינים נתבעים לו מלמעלה וכמה משחיתים שולטים בו וכמה מזיקין מושלים בו לא יהיה אוכל ושותה כי אם לקיים גופו לבד פעמים שלש בשר לשבוע ושלושה או ארבעה כוסות מזוג הרבה בכל אכילה ואכילה זהו לקיום המין והזולת הזה הוא מצד סמאל ונחש הרודפים אחריו לאבדו ולשומדו אשריך אם תשמר מהם אשריך אם לא תשמע להם. כבר הזהרתיך כמה פעמים בענין התפלה ייחד כל מחשבותיך ולשרוף אותם ההרהורים מכל איבריך:

פרשה ל

פרשת בחקותי סוד פ' אם תלכו עמי בקרי: אור ליום שבת כ"ח אייר ה' עמך וכו' שלום לך ממתיבתא דרקיעא דהא את תנאה דילי דעד השתא כד הוית נפיק בשוק' הוו מנהרי לך ה' נהורין לקבל ה' סדרי משנה דידעת ומכרזי קמך הבו יקר לדיוקנא דמלכא השתא דשריית למילף סדרא שתיתאה ואוליפתא מיניה י' פרקים וחצי הא שיתא נהורין נהרין קמך אלא דנהורא שתיתאה לא נהיר סגי אלא מתחזי ולא מתחזי עד דתנדע לכוליה ומהני שית נהורין מתפשטן שית עולימין דמכריזין האי כרוזא אלא דעולימא שתיתאה מתחזי ולא מתחזי מטעמ' דאמרית לך ומהני נהורין אתפש' נהורא שביעאה ואינון לקבל ז' ענני כבוד וכלהו מלוין יתך ואזלין קמך כמא דאמינא:

ואחר כך פי' לי כל פ' ב' בדרך פשט מחודש לא נמצא ולא שמעתיו מעולם והוא יפה אף נעים ודרשתיו ברבים והיה מקשר כל הפרק מראשו עד סופו בקשר של קיימא ואמר לי שלא אתיר את בת שאלדין ושאכתוב לחזק דברי שלא להתירה ובכן ואתה שלום:

ביום הנז' כ"ח לאייר עברנו על פתח התיקיי עם קצת חברים והכניסוני שם לטייל ובלילה ראיתי קרי ונצטערתי מאד ואחר שעה או ב' שמשתי עם זוגתי ואח"כ קמתי ובעודי על הספר א"ל חזק ואמץ כי ה' עמך בכל אשר אתה עושה וכל אשר אתה עושה ה' מצליח ויצליח בך רק שלא תפסו' הקשר והדבוק שבינך לבין קונך וגם לא תפנה אל האלילים ולא תלך אחרי הבעלים כאשר הלכת אתמול וגם זה ימים ג' שהפסקת הקשר והדבוק שבינך לבין קונך שהפסקת מלהרה' תמיד ואנכי אגדלתיך למען תהיה לבך תמיד כלי שרת לתורתי לא תפרד ממנה אפי' רגע א' וגם זכרתיך להיות נשרף על קדושת שמי כדי שיתכפרו עוונותיך ותתעל' כאשר הודעתיך ועכשיו פנית לבך מד"ת וגם פנית אל האלילים והלכת אחרי הבעלים כי נכנסת אתמול בבית הקדשי' שלהם וכבר הודעתיך

כי ז' ענני כבוד מלוים אותך וכלם נפרדו ממך כשנכנסת שמה והיו רוצים להסתלק ממך לגמרי לולי כי בני מתיבתא דרקיע' התפללו לפני הב"ה שלא יסתלקו ממך ועי"כ המתינו לך עד צאתך ובאך משם וחזרו ללותך כבתחלה וצאתך והתרגזך אלי ידעתי ולא עוד אלא שהזכירו דבר נבלות הפה ולא יכולת להתעכב מלהרהר וגם אח"כ ראית ערוה ולא יכולת להתעכב מלהרהר וע"כ נתאו' אליך רעה ונגע קרב באהליך וראית קרי בזו הלילה כי דבקו בך הרעה והנגע שהם בעלי הקריים אחר שהיו רחוקים ממך כי זה כמה זמן שלא ראית קרי דבקו בך בסבת הדברים הנזכ' כי זש"ה אם תלכו עמי קרי וגו' כלומר שצריך האדם להיות לבו ממולא תמיד בתורה וביראת ה' בזריזו' גדול עד שכשיפגעהו היצה"ר ויבא לפניו דבר ערוה לא יבא להרהור וזה פירוש מ"ש ר' פנחס בן יאיר זריזות מביאה לידי נקיות זהירות מביאה לידי טהרה וז"ש ונשמרת מכל דבר רע שלא תהרהר וגו'. שתהיה נשמר קודם שתראה הערוה לפניך וז"ש אם תלכו עמי קרי כלומר אם לא תהיו בזריזות עד שכשיקרה ערוה לפניכ' תוכלו להשתמר מלהרהר והלכתי עמכם בחמת קרי שמאות' החמ' ימשך שידבקו בכם כחות רעות ותראו קרי בלילה ולהכי תרגם אונקלוס בקשיו כלומר שהוא מתקשה ע"י הערוה אשר הוקרה לפניו ולכן הזהר מאד ושמור נפשך ותהי' זריז וזהיר מאד כי בקרי שראית כבר נטלו חלקם והלכו להם וכאשר שמשת עם זוגתך כבר נדבק' בצד הקדוש' ונפרש' מהם לכן הזהר מכאן ואילך ותמיד תהגה בלבך תורתי ותהיה יראת ה' כ"כ דבקה בך עד שאם יקרה שתראה או תשמע דבר ערוה לא יעשה בך רושם כלל ולא תכנס עוד בבית הבעלים ותחזור לקדושתך והנני מבאר לך כל הפ' הב' באורחא דרזא כמו שהבטחתיך ר' אומר איזוהי דרך וכו' דרך איהי מלכו' דעלה אתמר את הדרך ילכו בה דאיהי דרך ושער לעלות לספירות עלאין ואע"ג דאית אורחין חורנין מ"מ האי דרך איהי ישרה וה"פ דעי איזוהי דרך לעלו' ומהדר אות' שהיא ישרה היא שיבור לו על ידה אתדבק עם האדם שהוא ת"ת והיינו דקאמר כל שהיא תפארת לעושיה כל איהו יסוד הוא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם שהיא הדרת פנים זקן ולא אשתכח זקן אלא במאן דאית ליה יסוד כלומר דלאו איהו סריס והוי זהיר במצוה קלה דהיינו כ"י דלא תשבוק יתא ותנסב ספירות עלאין כמא דאת זהיר בחמורה דלא למשבק ספי' עלאין ולמנקט כ"י בלחוד שאין אתה יודע מתן שכרן וכו' דלא הוה אלא בחבורא דכ"י עם ספירו' עלאין דבההי' שעת' אנפין נהירין ומתברכין כל עלמין. הסתכל בשלשה דברים וכו' עין רואה רמז לכתר שהוא עליון ורואה. אזן שומעת חכמה וכל מעשיך וכו' בינה שממנה מעשה העולם העליון וכנגד ג' אלה ת"ת יסוד מלכות יפה ת"ת עם דרך ארץ שהם ספירות עליונות עם דרך ארץ כ"י שבחבורם מתברכים

העולמות. וכל תורה ספי' עליונות שאין מחבר עמה מלאכ' שהיא כ"י שמלאכ' העולם על ידה סופה בטלה כלו' הרי היא גורמת רעה גדולה שכ"י שהיא סוף המדרגות היא בטלה מלהשפיע ברכות בעולם בסיבת הקיצוץ וגורר עון שהכחות החיצוני' הנקראות עון נגררות אחריה לידבק בה ונמצא מכניס טמאים במקדש כי ז"ש מים ראשונים מצוה אחרונים חוב' אמצעיי' רשות כי המים הראשונים רמז למים עליונים שאין שם שטן ופגע רע אלא הכל טהור וקדוש ולכן נקראים מצוה ואחרונים הם חובה רמז לכ"י שצריך לדחות ממנה כחות חיצוניות הנקראות חובה ואמצעיי' רשות יתבאר אצל ואל תתודע לרשות וכל העמלי' עם הצבור צבור הם הספירות הכלולות בכ"י יהיו עמלים וכו' כלו' תהיה כוונת' לחברם עם הספי' העליונות שזכות אבותם הם ספי' עליונות שהם אבות לספי' כ"י מסייעת' וצדקתם עומדת לעד ואתם העמלים לש"ש מעלה אני עליכם שכר כאילו עשיתם הספי' בסוד נעשה שותף להב"ה במעשה בראשית ובסוד מעל' אני כאילו עשאוני. הוו זהירין ברשו' דהיינו ת"ת דהוא רזא דמים אמצעיים הזהרו שלא תחליפהו בסטרא אוחרא דגם את זה לעמת זה עשה וכו' דאע"ג דתחזי דאינון מנהרי לך אנפין ושפעין לך טובי לא תבטח בכך שאין מקרבי' לאדם וכו' הלל אומר אל תפרוש שהם ספי' דכ"י ויעלה על דעתיך למנסב ספי' עלאין בלחוד ואל תדין את חבירך שהיא כ"י שנקרא ריעך וריע אביך כי הוא ריעך משום דשרי עמך ונקרא ריע אביך דאביך היינו ספירות וכ"י איהי סרסורא ביניהון ובינך והא מזהר דלא תשפע דינא בחברך דאיהי כ"י עד שתגיע למקומו כלומר אלא כד תחבר יתה בכלהו ספירות עלאין ותייחד יתה מתתא לעילא ותמטי לאתרא דאיהי גבורה דמתמן ינקא לא תייחד יתה עמה בלא יחודא דשאר ספירות דתגרו' דינין קשיין בעלמא ואל תאמר שא"א וכו' כלומר לא תימא דלית את יכיל לאדבקא בהני רזא עלאין שסופו להשמע כלומר דסופא דדרגין דאיהי כ"י תוכל לאדבקא ותמן תשתמודע דרגין דספי' עלאין ואל תאמר וכו' כלו' לא תסיב ספי' עלאין בלחוד או כ"י בלחוד ותימ' בתר הכי כשאפנה אשנה כלומר אתפיס שניהם יחד שמא לא תפנה ונמצא שקצצת בנטיעות. אף הוא וכו' כלומר ראה איש א' שטעה כמו שהי' מזהיר רבי עקיבא אל תאמרו מים מים והאיש הזה נבוך היה ולפיכך אמר ליה על דאטפת לפי שהכשלת רבים כדמוכח ובכן ואתה שלום:

פרשה לא

פרשת במדבר: פרשת במדבר סיני אור ליום שבת כ"ז לאייר ה' עמך וכו' והא איכ' למיד' בפרשתא קדישא דא אמאי מעיקרא הות כהונה לראובן ולבתר הכי איתיהיבת

לכל בוכרייא דישראל ובתר אתיהיבת לשבט לוי. ותו קשה אי ראובן חב בנוהי אמאי אפסולו. אבל רזא דמלתא דבעא קב"ה דכהנא יתחלש תוקפא דדינא ומשום הכי אצטריך לאתגלגלא ג' זמני עד דאתחלש תוקפ' דדינ' והכ' רזא דגילגולא דצדיקייא אצטריך לאתגלגל' לאחלש' תוקפ' דדינ' ובזמנ' תלתא' הא אתבס' דינ' דביה דברישא אתייחד ראובן דאיהו בוכרא דיעקב דאיהו רמיז בחכמ' דאיהו בכור לדין ובת' הכי אתהדרו בוכרי' דישראל דאיהו רמיז בחכמ' תתאה דאיהי כנסת ישראל ובכלל' דידה הוא בוכריא דישראל ומשו' דכנסת ישראל אית בה דינ' מסטרא דגבור' אתברירו כהניא דאינון מסטרא דחסד. ואוף דליואי אינון מסטר' דדינא הא אתבסם דינא דאתגלגל תלת זמני ובאתחברותא דכהן איש חסד. וכן רמיז האי מילתא בראובן דאיהו רמיז בחכמה עלאה לאחזי עלמא לאתנהגא על ידה וכדי לבסמא דינא אצטריך לאתגלגלא בשבט לוי כדאמרן הא הכא רזא יקירא ואזדהר למכתב יתיה ובכן ואתה שלום וכו':

ביום ה' כ"ז לאייר ה' עמך וכו' רק כי תדב' בי וכו' והא איכא למידק בפרשת' קדיש' מאי טעמא פקיד קב"ה לממני ית ישראל דהא מניינא גרים למותא ותו דאין הברכה מצויה בדבר המנוי והמדוד וכו' אבל רזא דמילתא דכד סליק ברעותי' דקב"ה למברי עלמא לא הוה אפשר לאשגחא ביה מגו רוממותיה ומ"ה אצטריך להאציל ספירן בשלהבת הקשורה בגחלת דספירן מלשון מספר וכיון דאית בהו מספר וחושבן אית בהו תפיסה לאנהגא עלמא ומשום הכי כד בעא קב"ה לאשראה שכינתיה בישראל מנא יתהון לאמשכא עליהון תוקפא וחילא עילאה לאנהגא ולדברא יתהון דאית מנין ומנין דדבר המנוי והמדוד הוי בסטרא אחרא ומשו' הכי לא שריא ביה ברכתא:

ואית מנין מסטרא דקדושה על פום ארחא דאמרן והא סמאל ונחש ויצה"ר רדפין אבתרך ואליך תשוקתם ואתה תמשול בהם ובכן ואתה שלום וכו':

אור ליום שבת כ"ט לאייר ה' עמך וכו' רק כי תדבק בי וכו' והא איכא למידק בענין פדיון בוכריא בליואי מאי טעמא אצטריכו לאיתפרקא הא אי חבו בוכריא בעגלא ואיפסילו מעבודה ובחר קודשא בריך הוא בליואי אמאי אצטריכו לאתפרקא ותו דהא אמור רבנן דלא חבו ישראל בעגלא אלא ערב רב:

ותו דהא פורקנא דההוא בוכריא היכי תיקון לפורקנא דבוכריא דדריא דעתידין למיתי לעלמא דכיון דפורקנא דהנהו הוה לליואי ותו דמעיקרא אמאי בחר בוכרייא למיפלח קמיה:

ותו דכיון דבוכרייא אתבחירו לפולחנא כד אתרעי דאתפרקו הכי נמי הוה חזי דיתפרקון כהניא ולא בליואי. ותו מאי שנא דבההוא זימנא אתפרקו בוכרייא בליואי ובתר הכי

פורקנא דבוכריא לכהניא. אבל רזא דמילתא דמעיקרא בחר קודש' בריך הוא בבוכריי' לפולחנ' משום דאינון מסטרא דחכמה דהיא רחמים גדולים וכד אתא חובא דעגלא ותקף מסאבותא בעלמא ולא אתחזיא עלמא דישתמש ברחמים גדולים ואתבחור כהניא וליואי ומשום דליואי אתו מסטרא דדינא אצטריכו דליתו בפורקנא דבוכרייא כי היכי דלשתכח דאתו מכח רחמים גדולי' ובהכי יתבסם דינא. והרע"ג דעדיפי אינון רמז דמאתיים רמיזי לכוללות עשר ספירות דכל אחד כלולה מעשר הא מאה וכל חד כלולה מרחמי ודינא הא אינון מאתים ושבעי' רמיזי לז' ספירות הבנין דכל חד כלילא מעשר והשלשה לתלת עלאי ובעא קב"ה דיפרקון גרמייהו בחמש שקלי כסף ויתנון יתהון לליואי משום דכסף איהו רחמי וכיון דיתנון ההוא פורקנא לליואי הא ממשכי עלייהו רחמי וחסדא כי היכי דיתבסם דינא וכיון דליואי דההוא דרא אתמשכו מכח בוכרייא דאתו מכח חכמה דאיהי רחמים גדולים ואתבסם דינא דידהו מתמן ואילך הוי דינא בליואי אתבסם לכל דרייא דאתו ולא אצטריך תו למעבד תקונא. וכהניא לא אצטריכו לאתפרקא בבוכרייא דהא כיון דאינון מסטרא דחסד לא צריכי תקונא ופרקונא דבוכרייא דדרייא דעתידין למיתי הוי לכהניא משום דאינון מסטרייהו דבוכרייא מסטרא דרחמים גדולים וכהניא מסטר' דחסד והא סמאל ונחש רדפין אבתרך ואליך תשוקתם ואתה תמשול בהם ותאבדם ותכריתם ותוקידינון בקש דקריאת שמע ובהרהורא ומחשבה דילך תדיר בתורתי ויראתי ואתה שלום וכו':

פרשה לב

פרשת שלח לך: אור ליום שבת כ"ג לסיון ה' עמך וגו' והנה בפרשתא דא איכא למידק אמאי איכתיב שלח לך אנשים דמחזי כתפקידתא דקב"ה הוא ולא אתערותא דישראל ואילו במשנה תורה כתיב ותקרבון אלי כלכם וגו'. ותו אמאי הוה צריך לאללא ארעא כגוונא דסדר להו משה רבינו ע"ה השמנה היא אם רזה וגו' דמשמע דאי לא הות שמנה ולא טובה לא הוו סלקין לה. ותו דהוה מחזי דעייל משה רבינו ע"ה טעותא בלבהון דלא להמנו לקב"ה דאבטח להו אעלה אתכ' מעוני מצרים אל ארץ טובה וגו' ואיהו אמר להו השמנה היא אם רזה. ותו איכא למידק אמאי איענשו מאלליה דהא בשבחא דארץ ישראל אשתעו דאמרו וגם זבח חלב ודבש היא וגו' ומאי דאמרו עז העם והערים בצורות וגו'. הא טפי מהכי אמר משה לישראל במשנ' תורה. וא"ת משום ביש דאפיקו דהיינו מאי דאמור ארץ אוכלת יושביה היא קשה דאם כן מאי הוי דאמר כלב עלה נעלה וירשנו

אותה הא מרגלים לא אכחשו האי ומחזי טענת כלב עם טענתייהו כעין טענו חיטים והודה לו בשעורים:

אבל ברירו דמילתא כמא דאימא ובהכי יתייתיבון כמה ספיקי דאקשו המפרשים הלא לך למנדע דישראל משום דנסיאו כמה נסיוני קמיה דקב"ה אתחייבו דלא למיעל בארעא אלא דבסגיאו' רחמוי וחסדוי אעיל בליבהון דיתבעון למשלח גוברין לאללא ית ארעא ואי הוו זכאן בההוא שליחותא כדקא יאות הוה מעייל להו לארעא בההו' זכו ובתר הכי הוה מתפרע מיניהו חובייהו קדמאי זעיר זעיר וכדי למרמז דקב"ה איהו דעייל בליבייהו למתבע האי שאלתא משום הכי לא כתב קרא הכא דקרבו אליו כולם כדכתב במשנה תורה ופקיד דישלח כל נשיא בהם כלו' כל רברבי חכימאי די בהון ויהושע יוכיח כי הוה רבא באוריית' ודוגמ' כן הוו כלהו ומ"ה לא פקיד דישלח נשיאים דחנוכת המזבח משום דחשש דילמא יתגאה ליביהון עליהון וימעלון בשלחותהון אמר להון משה דיחזון השמנה היא וגו' ומשום דידיע דודאי היא שמנה וטוב' ויש בה עץ ורמז רמיז לון דיספרון בשבחא כי היכי דיכספון ישראל למיעל לה וע"י כך יזכון ואינון אתו ואמרו ודאי לא אדכר משה אלא מילי דידע דאיהי משבחא להון אבל מילי גנאי דבה לא אדבר יתהון לנא והא ודאי כל מה דאדכר לטיבות' איהו בה דהא זבת חלב ודבש היא וגו' אבל אית בה חדא לריעותא דלא אדכרה משה והיא אוכלת יושביה היא ולא מתקיימין בה אלא אינשין תקיפין במזגיהון והיינו דאמרו כי עז העם היושב בארץ כלומ' אבל אינשין רכיכין כוותייכו לא תיכלון לאתקיימ' בה יומא חד דארץ אוכלת יושביה הרכי' כמותכם היא ואהדר להו כלב עלה נעלה וירשנו אותה כלומר אי אפשר שתאכל אותנו כיון דקב"ה יהיב יתה לנא ודאי אדעת' דנתקיים בה יהיב יתה לנא וז"ש וירשנו אותה ואתם אל תראו את עם הארץ אף ע"ג דאין מקרא יוצא מידי פשוטו ותראו לשון יראה הוא מכל מקום הא איכא למדרשיה מלשון ראיה והכי קאמר לא תיחזון לעם הארץ דאנן תקיפין מניהון ראיה כי לחמינו הם כלומר דאינון מסורין בידנא וידיע דהניזון איהו תקיף ממילתא דאיהו מזון ליה דהא הניזון מעכל למזון וכיון דלחמינו הם אע"ג דלהוו תקיפין אנן תקיפי מניהון בודאי ועוד דמאי דאמריתו דאינון תקיפין לאו קושטא איהו דהא השתא סר צלם כלו' עדא תוקפיהון ואפי' הכי מתקיימי בארעא ואין הארץ אוכלתן וא"כ אין ארץ זו אוכלת יושביה אע"פ שהן רכים וא"כ אע"פ שנהיה רכים נתקיים בה ולא תאכל אותנו ובהאי אורחא מתייתב כלהו ספיקי ואתה שלום:

פרשה לג

פרשת קרח:אור ליום שבת פר' קרח רזא דטלית שכול' תכלת ובית מלא ספרים היינו דבעא קרח לקצץ בנטיעו' בתרי מוני חדא דבעא למימר דכיון דהנהגת העולם ע"י המלכות לא הוה צריך לייחדא לה בספירו' דלעילא מיניה והיינו טלית שכולה תכלת דמלכות רמיז לתכלת ובעא למימר דכל הנהגת וכוונה דיליה לא הוה אלא במלכות ואמר ליה מרע"ה דלאו הכי אלא טלית לבנה וז' חוטים לבנים רמז לשבע ספירו' דעלה וחוט א' תכלת רמז במלכות והדר בעא מיניה דבית מלא ספרים לא לבעי מזוזה למרמז דאם כן ספירן דעלה עיקר ולא נבעי לכוונ' בה דמזוזה איהי רמז לה לא ליבעי לכוונ' אלא לספירן דעלה בלחוד דלהכי רמיז בית מלא ספרים בלא מזוזה בבית ואמר ליה משה רבינו ע"ה דהא נמי קציצה בנטיעות היא דבעי לייחודיה לכולהו ספירן עם מלכות ולמלכות עם כולהו ואתה שלום וכו':

פרשה לד

פרשת חקת: אור ליום שבת חקת התורה כ"ח תמוז ה' עמך וגו' הלא רזא דה"א בתראה דשמא דהויית קושטא דמילתא כמא דחזית דברא דההיא ה"א רמיזא למי ששמו כשם רבו וכשתכוין הספירות בשם ההויה בפסוק א' של ק"ש לא תצייר כ"א עד דל"ת לא הב"ן. גם כי צריך לייחדו אח"כ בייחוד השני בבשכמל"ו אבל (לא) נטעה ח"ו במה שטעה אחר והלא לך למנדע דמההוא ברא דה"א מתפשט שמא דהויה דומיא ומאי דאמרן דאיהו ייחודא ומההוא שמא דהויה תניינא מברא דה"א בתראה מתפשט שמא דהויה זימנא אחר' דאיהו עלמא דפירודא ומברא דה"א בתראה שמא דהויה תליתאה מתפשט שמא דהויה וכן מהויה להויה עד עלמא הדין דבכל דרגא ודרגא ואוף עלמא הדין רמז בה שמא דהויה דהא רישא דבר נש דמי ליו"ד דהא איהו משיך כל גופא ושערין רמיז לקוצו של יו"ד ודרועין רמז לה"א ה' כד תיפול חד דרועא ותשוי אידך דרועא לקבל אוירא דנפלא מצטיירה ה"א הא הכא תרין ההי"ן ובריתא רמז לו"או. ותרין רגליו כד תיפול חד ותשוי אידך באוירא דנפלא מצטיירה ה'. ותו כד בר נש מזדקק לאיתתיה הא מחבר ו"או בה"א דהא רחמא רמיז בה"א ובריתא בו"או. והא רזא דפרה אדומה רמיזא למלכו' ובעי לאחלשא דינ' מינ' ומ"ה אמ' ונתתם אות' אל אלעזר הכהן דאיהו איש חסד ולא יהבינן לה לכהן גדול משו' דרמיז בחסד טובא ואי הוה יהבינן ליה לא הוה משתייר בה דינא כלל ודינא אצטריך לאנהגא עלמא ומ"ה מצותה בסגן ושחט אותה לאפקא מינה דמא דאיהו תוקפא דדינא. לפניו כי היכי דיתהוון עינוי דסגן קביעי בה וישפע בה ממד'

החסד והוציא אותה אל מחוץ למחנה למרמז לאינך סטרין סדורין לה ומההו' סטרא מטמאה את הטהור. ולקח עץ ארז דרמיז לת"ת. ואזוב ליסוד או מלכות. ושני תולעת דרמיז לגבורה. והשליך אל תוך שריפת הפרה ובתר דאיתוקדא איפרא דילה חוור ומשום הכי מטהרת ואתה שלום:

ורזא דפרה אדומה תמימה רמיז לכ"י דאיקריא פרה וכד מתלהבא לאוקדא עלמא איקריא פרה סוררה כד"א כפרה סוררה. והכא נמי כד אתער דינא קשה למיקד בה איקריא אדומה. ואיקריא תמימה משום דאית פרה ואית פרה וההיא דמאידך סטרא לא איהי תמימה וההיא דמסטר דקדושה איקרי' תמימה והיינו אשר לא עלה עליה עול דאילו ההיא דההוא סטרא עלה עליה עול דמלכו' קדישא ומצותה בסגן ולא בכהן גדול כדי דלא לאכחש' חילא דדינ' דאילו הות מתעבד ע"י כ"ג דהוא דסטר' דחסד טובא הוה מתחליש סטרא דדינא טובא. ובזמנא דמשה דהוו רחמין טובא בעלמא הוה סגי ע"י דסגן ובתר אצטריך ע"י כהנ' רבא דכהנ' רבא בשא' זמני לא תקיף חילא דחסד עליה טפי מסגן בימי משה ושחט אותה לפניו שיהא זר שוחט ולא כהן דאיהו איש חסד ולאו איהו כדאי למעבד דינא דשחיטה אלא זר שוחט לאכחשא תוקף דדינא ואלעזר רואה דע"י הסתכלותא דידיה בה מתעורר חסדא בעלמא ובתר הכי מוקדון ליה ברזא דאש אוכלת אש לאכחשא תוקפא דדינא וכד מתוקדא ומתעבידא אפר רמיז דמדת הדין מתהפכ' למדת רחמים דאיהו אפר דאיהו חיוור דוגמא דאפר. ועץ ארז רמיז לתפאר' דאיהו עץ החיי'. ואזוב רמיז לכ"י למרמז דיתחלש תוקפא דדינא פורת'. ושני תולעת רמיז לגבורה וכרכן בשיירי הלשון למרמז דכלהו ייחודא חד וכד מתוקדא ומתעבדא אפר דאיהו חיוור רמיז למה"ד דאיהו סומק דאתהפך למדת רחמים דאיהו חיוור ומתקדשין לאפר במים חיים לאדבקא לה בחסד עלאה:

ביום הנזכר ה' עמך וכו'. הקיצו ישנים מתרדמת אולת והזהרו מיצה"ר האורב לכם בכל רגע כי אליכם תשוקתו תמיד ואתם תמשלו בו אם תרצו תרמסו כפיר ותנין דיצה"ר ברישא אקרי כפיר בעוד דלא אתקף כל כך על בר נש ובתר דאתקף אקרי תנין ואת' תרמסוהו ותשימו חחים באפו ומתג בלחייו תנקבו אפו בחוחים תמשכו לויתן בחכה דלויתן הוא נחש ותמשכוהו בהכנע' היצה"ר ותשימו חכה בפיו וחחים באפו תכתתו נחש הנחשת שהוא היצה"ר דהוא נחש הקדמוני והא איכא למבעי אמאי עבד מרע"ה נחש הנחשת לאסאה לישראל וכי לא הוה אפשר ליה לאסא' יתהון במידי אחרינא ולא ליתסו ע"י ההוא נחש דהוה כעין תלסם. עד דמשום הכי טעו בתרי' דרי בתראי וא"כ בההיא אסוות' יהב מרע"ה דוכתא למטעי בתר ע"ז דהוה אפשר למיסק אדעתייהו דהוה

ממש בההוא תלס'. ותו היאך אפשר דאסא ויהושפט לא ביערוהו ודאקשו רבנין ומאי דאהדרו שהניחו לחזקיא מקו' להתגדר בו לאו טענא איהו דמשום דיתגדר חזקיא יניחו הם שום שמץ ע"ז:

אבל רזא דמילתא היא דהאי נחש הנחשת הוא רזא דיצה"ר ומ"ה שוייה מרע"ה על נס והיה כל הנשוך והביט אליו וחי למרמז דמאן דלא יתהני מיצה"ר אלא כדי קיום הנפש בלבד דלהכי רמיז הבטה ביה דלא מתהני מיניה אלא בהבטה בעלמ' וחי כלו' כדי חיותו לבד ההו' דאקרי חי ומאי דאתהני טפי מכדי חיותו לא איהו חי אלא מת וכד אתא חזקיה וחז' דמסאבות' סגי' בעלמא מחמ' אחז דהוה קמיה ומחמ' מנש' דהוה עתיד למיתי בתריה ומשו' הכי כתת נחש הנחשת דרמיז לנחש הקדמוני כדי לאבאש' תוקפ' דידיה דוגמ' דמאי דעבדו אנשי כנסת הגדולה כד אסרו ליצה"ר דע"ז ודעריו' ומאי דאמור ומקום הניחו לו להתגד' בו לאו למימר' דטענו בני נשא בתריה לע"ז אלא דהו' להו לאס' ויהושפט לכתתי לאכחש' תוקפ' דיצה"ר אלא דמקום הניחו לו להתגד' בו הבאי' אחריה' ולהכי אזדהרו מיניה ובטלו יתיה וכופו יתיה תחתיכון ותהיו תמיד ערומים וערים לתחבולותיו ליזהר מהן:

פרשה לה

פרשת בלק: אור ליום שבת י"ד לתמוז ה' עמך וכו' פתחו לי שערי צדק וכו' הא אית לדקדקא מאי פתחו לי דקאמר הא אי זכאה איהו לא צריך דיפתחו ליה דהוא מנפשיה ייעול וכדקאמר איהו גופיה זה השער לה' צדיקים יבואו בו דמשמע מעצמו ואי לא צדיק הוא אע"ג דלימא פתחו לי וכו' לא מהני ליה. ותו אמאי קאמ' אודה יה ולא קאמר שם מלא אבל רזא דמלתא משום כמה מקטרגים בעלמ' דדחו לבר נש מפולחן קב"ה ואית לקבלייהו מלאכין דמשזבי לון מניהון כמא דאוליפתך על קרא דוידי אדם תחת כנפיהם ועמהון הוה ממלל דוד ואמ' לון דישזבון יתיה מידא דמקטרגיה ויקרבון יתיה לפולחן דקב"ה כגוונא דיתפתחון ליה שערי צדק כלו' שערי מלכות תתאה דרמיזא בשם י"ה והיינו אבא בם אודה י"ה ולהכי אמר שערי לשון רבים משום דאית בה שערים טובא למיזן עלמ' וכל האי אצטריכנא סיוע למיסק מתמן לספירן עלאין דהא זה השער דספירן עלאין צדיקים יבואו בו מעצמן. דהא לית תמן מאן דיעכב על ידייהו דהא תמן לית שטן ואין פגע רע. ומשום דרמיז בספירן עלאין אמר שער לשון יחיד ואוף קאמר לה בשם מלא: והלא בפרשת' דא איכא למידק מאי וירא בלק אטו הוא חזא וכ"ע לא חזו ותו מאי כל אשר עשה אמאי כתי' כל ותו אמאי אמ' אשר עשה לאמורי דהיינו סיחון ולא אמר דחזא

נמי מאי דעבדו לעוג ותו עד השתא לא שמעו וידעו דקב"ה מרחיש לישראל נסין וגבורן ותו מאי ויגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא אמאי נקט טעמא דרב הוא ולא נקט טעמא דחזק הוא דהא נצחונא דנצחו לאמורי ע"י תוקפא הוי טפי מע"י רבוייא. ותו מאי ויקץ. ותו מאי כלחוך השור את ירק השדה. ותו מאי פתורה אשר על הנהר מאי לנו אי הוה בפתורא או בדוכתא אחרינא ומה לנו אי הוה בפתור דעל הנהר או בפתור אחרינ'. ותו מה לנו אי הוה ארץ בני עמו אי לא ותו מהיכא ידע דאשר תברך וגו':

אבל רזא דמילת' דבלק ומואב חשיבו דלא הוה חד יחיד ומיוח' דשליט על כולא אלא חשיבו דאינון סטרין דאינון מתדבקין בהו הוו שליטי עלמא וכדהוה סבר פרעה דאמ' לא ידעתי את ה' ואימוראה הוו מתדבק' בסטר' אחרא תקיפא מכולהו והוו סברי כולהו דלית מאן דיכיל עם אמוראה משום דסטרא דאיהו מדבק ביה תקיף מכולהו אינהו סטרי וכד חזו דישראל נצחו ליה ארגישו בדעתייהו דאית שליטה עלאה דשליט על כולהו הנהו סטרי וה"ק וירא בלק כלו' חזא וארגיש בדעתיה את כל אשר עשה ישראל לאמורי דהוא משליטא עלאה דאינון מתדבקי ביה דשליט על כל סטרין והיינו דקאמר את כל למרמז לשליטא עלאה דשליט על כלא והיינו דקאמר ויגר מואב וגו'. כי רב הוא כלו' דחילו מבני ישראל משום דארגישו דאינון מתדבקין בשליטא רברב' דשליט על כל סטרין דרב היינו רברבא והוא רמז לייחודא קדישא ויקץ מואב כלומר דחזו גרמייהו דסטרין דאינון מדבקי בהו הוו כקוצים כסוחים באש יצתו וישראל מדבקי בייחודא והיינו דאמר כלחוך השור את ירק השדה כלומ' דשור היינו תוקפא דגבורה דאיהו מוקיד כל הני דסחרניה ושדה היינו מלכות דרועה אלף הרים בכל יום וכיון דישראל מדבקין בייחוד' הא אנן נהוי משועבדי' להון. וישלח מלאכים וגו' פתורה כלומר דבלעם הוה מדביק בדרגי מסאבי יותר ממה דאדביק מרע"ה בדרגי דקדושה וכדאמור חז"ל בישראל לא קם אבל בא"ה קם דהא משה הוה מדבק בת"ת ובלעם הוה מתדבק בסטר' מסאבא דאיהו לקבל בינה ולהכי רמיז פתור' בהרגא דבינה דאיהי שלחן דמינה מתזנין עלמין כולהו ומשום דכ"י נמי אקרי שלחן דהא מינה מתזנין עלמין תתאין להכי אמ' אשר על הנהר כלומר תדע באיזה פתורא קאמינ' ההיא לעילא מתפארת דאיהו נהר היוצא מעדן וחשיב בלק דכיון דבלעם יניק מההוא פתורא עילאה הוה יכיל לבטלא סיוע דישראל דאתי להו ממלכות ותפארת והיינו דקאמר ארץ בני עמו כלומ' ארץ דאיהי מלכות איהי בני עמו כלומר איהי תחות דרגא קדישא דרמיז ליה דרגא מסאבא דמדבק ביה בלעם ולהכי ידעתי את אשר תברך מבורך וגומר דאת דביק בדרגא דרמיז לדרגא עילאה:

פרשה לו

פרשת פנחס: אור ליום שבת כ"ג לתמוז ה' עמך וגו' הא שדרוני לגלאה לך רזא יקירא בפרשתא קדישא דהא איכא לספוקי אמאי אצטריך ליחסא לפנחס ותו דהא כבר ייחס ליה באידך פרשה ותו אמאי אצטריך למימר הכהן. ותו אמאי השיב את חמתי בקטולא דזמרי. ותו מאי בעי למימר הנני נותן לו את בריתי שלום ותו אמאי זכה להאי זכותא הכא למיחי לעלמין ומרע"ה לא זכה להאי זכותא ורבותא. ותו מאי רבותא דלא מית הא מיתה צריכא היא לתיקונא דבר נש. ותו גופיה מאי אתעביד מיניה אי תימא דנשרף לאו רבותא היא:

אבל רזא דמלת' האי איהו כהן דאיהו איש חסד ונקט אומנות' דשפיכות דמים אית לאחזוקי ליה טובא משום הכי כת' הכהן דקאי מלת הכהן לפנחס דאיהו גופיה כהן ומשום דהוי רבותא כדאמרן השיב את חמתי וגומ' ומשום דבגיניה לא כליתי את בני ישראל דין הוא דיהא חי לעלמין. ותו כיון דאיהו קני לברית דאיהו יסוד שכר דילי' דאתן לו ברית דאיהי כנסת ישראל דבקה עם שלום דאיהו יסוד דאיהו מקורא דחיין דאתדבקותי' בחיי מלכא והיינו דקאמר הנני נותן דאינון מילין דתפארת כד איהו דביק בתלת עלאי בינה דיהון דביקין ביסוד ומלכות וכיון דמסטרא דדכורא קא אתא אתקיים לעלמין ולא הוה צריך למימת דהא מית מקמי הכי דבשעתא דעבר בין שבטא דשמעון דבעו למקטליה פרחה נשמתיה מיניה ובתר הכי תבת ליה ואתעביד בריה חדשה. ומרע"ה אע"ג דמית הא אתעלה בעלויא דלא זכה ליה בר נש לעלמין דקב"ה קבר יתיה והו' רזא עילא' לנתעל' גופיה ואזדכך לאתדבקא בספירן. אבל אליהו אתדבק גופיה במטטרון דאיהו עבד ואם כן פוק חזי מה בין דרגא דמרע"ה לדרגא דאליהו ובכן ואתה שלום:

אור לשבת כ"ד לתמוז חזק וגומ' הדבק בי ובתורתי וכו' הלא בעניינא דהויתון עסקי בפנחס הוא אליהו דאיפכא איבעי ליה למימ' אליהו הוא פנחס ותו אמאי לא אמרינן פנחס הוא נדב ואביהו. ותו כיון דמשה לא אצטריך למיתי לעלמא אלא לאשלמא לישראל אמאי אתא בהבל. ותו דרשב"י אמר מי עלה שמים וירד היינו אליהו דהוא מלאכא:

אבל רזא דמילתא דאליהו רמיז לשמ' דהויה דהא תלת אתוון ביה וא"ל היינו ה' בתראה דמשום דהיא בתו של אברהם אבינו ע"ה אתקרייא אל והיא לעילא מיו"ד למרמז דהיתה לראש פינה ופינחס מלא אית בי' חמש אתוון ובחילוף אלפא ביתות מתחלפי באתוון דאליהו ומשום הכי איקרי פנחס הוא אליהו כלומר שמא דפנחס הוא מתחלף באתוון

דאליהו דלא אדכרו נדב ואביהו משום דמרוב קדושתייהו נתעלמו דהא אינון ברזא דאורה דראה הקב"ה שאין העול' כדאי להשתמש בו וגנזו לצדיקים לעתי' לבוא והיינו דכתיב על פני אהרן אביהם כלומר אדבקו בדרגא דלעילא מאפי אבוהון דאבוהון הוה איש חסד ואינון הוו מתדבקין לעילא מיניה. ומשה נהי דאתא לאשלמ' לישראל בזמנא בתרייתא כד אתא בש"ת זיכה לעלמא לאלפא להון ייחוד' דקב"ה ובתר דאסתלק איהו אתא אנוש ובזימניה הוחל לקרוא בשם ה'. אשתכח דבההוא זמנא זיכה נמי לבני עלמא:

אור לשבת כ"א לתמוז ה' עמך וגומר אף על פי שהפרדת מלהרהר בתורתי ויראתי ונמשכת אחר התאוות מ"מ לא אעזבך וכו' רק כי תשוב להרהר בתורתי ויראתי תמיד לא תפסיק אפילו רגע ואשים דברי בפיך וגו'. איכא למידק מאי ובצל ידי כסיתיך דהא לא הוה ליה מלחמה עם חד דיצטרך לכסותו בצל ידו ותו מאי נטיעה שייך בשמים דקאמר לנטוע שמים:

אבל רזא דמילתא דקאמ' דנבואה הוי דשכינה ממללא בפומא דנביאה והיינו ואשים דברי בפיך והוא מחזי כאילו נביאה מגרמי' הוה ממליל והיינו ובצל ידי כסיתיך. לנטוע שמים היינו שמים העליונים דאינון דעקרן הב"ה ושתלן. וליסוד ארץ היינו לחבר' יסוד עם מלכות ולאמ' לציון עמי אתה היינו לחבר' מלכות תתאה עם ספירן עלאין דהא מלכות תתאה איקריא ציון דהיא ציון עיר דוד והיינו דכתי' הציבי לך ציונים דחד ציון איהו מלכו' תתאה גופיה וציון תניינא איהו סטרא דאית במלכות תתאה ממלכו' עלאה והלא בפ' דא איכא למי' אמאי ייחס לפנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ותו מאי השיב את חמתי והא מיתו כ"ד אלפי. ותו מאי בקנאו את קנאתי דהא קנאה לא הוי אלא מאן דמקניה בחבריה דאיהו עשיר מיניה או גבור מיניה והיכי שייך הכא. ותו מאי בתוכם ותו מאי הנני נותן לו את בריתי שלום היכי מתייחס האי אגרא עם עובדא דעבד. ותו מאי והיתה לו ולזרעו אחריו וגו' הא בלאו הכי פנחס כהן הוה ותו אמאי אמ' אשר קנא לאלהיו ולא קאמר אשר קנא לה' כדשרי פרשתא וידבר ה' ותו מאי ושם האיש המוכה אטו עד השתא לא ידעינן מאן הוא:

אבל רזא דמילתא איהו דכד חבו ישראל בההוא עובדא אתפשט מסאבותא בעלמא ולהכי הוו משה ואהרן בכאן פתח אהל מועד דאיהו כנסת ישראל לתקנא בההי' בכיה מאי דפגמי בה הנהו רשיעייא וירא פנחס וגו' כלומר חזא דלא מתקן פגימותא בההיא בכיה דהא פגימותא הוו עבדי בעובדא ממש ובכיה אע"ג דאית בה קצת עובדא דהא מתעקמי בה אנפין ואיכא למ"ד עקימת שפתיו הוי מעשה מ"מ לאו עובדא שלימא איהו ומ"ה בעא לתקנא פגימותא בעובדא ממש ויקח רומח בידו למעבד עובדא ביד ממש

כדהוו עבדי הנהו דפגמי ממש ביד וקם פנחס למעבד הכי משום דאמר אהרן כהן גדול אלעזר סגן אנא משוח מלחמה וכיון דאבא דאבא ואבא לא אתמסר להון קרבא כלל לית עליהון לאגחא האי קרבא אבל אנא דאנא משוח מלחמה לי אתמסר לאגח האי מלחמת מצוה ומשום הכי ייחס ליה בתר אלעזר ואהרן למימר דחזא דאינון רברבין מיניה לא אתמסר להו האי מלתא אלא ליה מטעמי דאמרן ומשום דעד דאתא פנחס ועבד ההוא עובדא לא הוה מותא כלל דהכי אורחיה דההוא סטרא לאבטחא לאינון דמרגיזין קמי קב"ה עד די תתקפון בחוביהון ויתפשט מסאבותא טובא בעלמא ובתר יתפרע מניהון וכדאחז"ל יורד ומשטין עולה וכו' וכיון דלא הוה מותנא מקמי ההוא עובדא לא ארגישו ישראל טיבו דאתי להון על ידי ההוא עובדא דפנחס להכי בעא קב"ה לאודעא לון דפנחס עבד לון טיבו סגי דהשיב את חמתי וגומ' ואי תימא היכי השיב את חמתי ואנן חזינן דמיתו כ"ד אלפי להכי קאמר ולא כליתי כלומר דאי לא אתא פנחס הוה מבטח לון והוה מתפשט מסאבותא בעלמא ובתר הכי הוה משני לון והשתא בהאי עובדא השיב את חמתי אל נדנה אלא דמשום דלא אפשר לה למיהדר ברקניא ברזא דאם יש עליו מלאך מליץ וגומר מצאתי כופר מיתו הנהו כ"ד אלף בקנאו את קנאתי כלומר בההוא חובא הוה פגים בברית דמשפע בבת אל נכר והאי איהו קנאה וכדאז"ל אין אשה מתקנאת אלא בירך וכו'. והכא כיון דשפעא דחזי לה הוו משפעי בבת אל נכר ושפחה כי תירש גבירתה והאי איהו קבאה בודאי דמקנאה מטרוניתא ופנחס קני ההיא קנאה משום דאתלבש במלכות וקני קנאה דידה ממש והיינו בתוכם כלומ' אתלבש בתוך מי"ם דאיהי מלכות ולהכי קני קנאה דיליה ממש דהא מי"ם רמיז למלכו' אי משום דאיהי אות קדמאה דילה ותו דמי"ם סתימא איהי נקודה בהיכלי' והיא רזא דמ' סאה שהאשה טובלת לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום והיתה לו ולזרעו וגומ' כלומר פנחס בהאי עובדא עבד תרין מילין טבין חד דאתית רוגז' דקב"ה מעל בני ישראל ואשתכח דאעל שלמא בין קב"ה ובין ישראל. תניינא דקני קנאה דקב"ה ולהכי שלם לי' קב"ה על תרוייהו לקבל דאעיל שלמא בין ישראל לאביהם שבשמים קאמר הנני נותן לו את בריתי שלום דיהב ליה מדת ברית דהיא מדת שלום ולקבל דקני קנאה דקב"ה אמר והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם וגו' דיהון צדיקים כוותיה. ותו אבטח ליה דיהא זרעו קיים ולא יכלה בכל שמדות וגליות שיהיו בעולם והאי רמיז במאי דאמר ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם כלומר לעד לעולם יהא זרעו קיים. ותו אבטח ליה דכהנים גדולים יקומון מיניה תדיר והכי הוה דבבית ראשון הוו כהנים גדולים מזרעיה וכן לעתיד לבא ביומי משיחא כהנים גדולים יהון מזרעיה והאי רמיז במאי דאמר ברית כהנת עולם. תחת אשר קנא לאלהיו

כלומר איבעי לאחזוקי טיבו לפנחס בגין האי עובדא דעבד משום דאיהו אחיד במדת חסד דהא איהו כהן וחסד אל אקרי והיינו דקאמר תחת אשר קנא לאלהיו כלומר חלף דשני זיניה דאיהו אחיד באל דאיהו מדת החסד ושביק להההי' מדה ונסיב מדת קנא' על מילתיה דקב"ה והאי איהו טעמא למאי דסליק מיניה והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם דכיון דאיהו שני זיניה משום קנאה דקב"ה דין הוא שיזכה בזיניה בשלימו סגי והדר יהב טעמא למאי דפתח בי' הנני נותן לו את בריתי שלום וקאמר דטעמא דהאי אגרא היינו משום דבהאי עובדא כפר על בני ישראל ואעיל שלמא בין ישראל לקב"ה דין הוא דיהוי אומנותי' ואומנות זרעיה לאעלא שלמא בינייהו על ידי קרבנא דמקרב והיינו דכתיב ויכפר על בני ישראל ומשום דקשיא אמאי יהב כל כך אגרא לפנחס ומאי רבותיה דקטל חד גברא וחד אתתא להכי אמר ושם האיש המוכה ושם האשה המוכה כלומר תדע דמילת' רבא עבד בקטולא דידהו דהא גברא נשיאה הוה בית אב לשמעוני וכיון שכן לכלהו שבטא מטא עלבונא מקטילו דידיה ולהכי חשיב כאילו קטל לכוליה שבטא וכן שם האשה המוכה וגומ' ראש אומות במדין הוא וכיון שכן הוה ליה כאילו קטל למדין כוליה דהא לכולהו מטי עלבונה מקטילו דילה וכיון דחשיב כאילו קטל חד שבטא וחד אומה בגין קנאה דקודשא בריך הוא מילתא רבתא עבד וכדאי היא לאתבא חימתא דקב"ה וכן נמי דין הוא לשלומי ליה אגר שלים דנא הוא רזא דמילתא ואתה שלום וגו':

פ' מטות ומסעי אור ליום ו' כ"ח לתמוז חזק ונתחזק וכו' הדבק בי בתורתי ביראתי במשניותי ולא תפרד מחשבתך מיראתי ותורתי אפי' רגע א' כי אתה קורא ק"ש פעמים שלש בכל יום ואינך זוכר מה שכתוב בה ודברת בם בשבתך בביתך וגו' כי כן צריך שלא להפריד המחשבה מד"ת בשו' רגע והלא גם אם הוצרכת לשתו' יין משום רפואה דילך ל"ה לך לשתו' רק בכוס אחרון של סעודה ולא להרבות ממנו כאשר עשית לכן הזה' ממנו מהיו' והלאה עד יום י' באב לא תשתה יין כ"א כוס אחרון של סעודה זולתי בשבתות ותייחד כל מחשבותיך ליראתי ותורתי ובכן תשלוט על ס"מ ונחש הרודפים אחריך כד"א על שחל ופתן תדרוך דהא איכא למידק אמאי נקט שחל ופתן בחד גיסא וכפיר ותנין בחד גיסא והא עדיף הוה למנקט שחל וכפיר בחד גיסא דתרווייהו גביהי מן ארעא ופתן ותנין בחד גיסא דתרווייהו נמיכי ותו אמאי גבי שחל ופתן קאמר תדרוך וגבי כפיר ותנין קאמר תרמוס ותו אמאי כי בי חשק ואפלטהו דמשמע דאף על גב דלית אלא חשק בלחוד יפלטהו ואמאי הא איבעי ליה למעבד עובדין טבין ולא סגי בחשק

לחוד ותו מאי אשגבהו עם מאן אית ליה קרבא דישגב ליה ותו מאי כי ידע שמי דמשמע דידיעה לחוד סגי והא כמה אינון דידעין ולא כשרין עובדיהון:
אבל רזא דמלתא דסמא"ל כד אתתקף על בר נש טובא אקרי שחל וכד לא אתקף כ"כ אקרי כפיר. ונחש כד אתתקף על בר נש טובא אקרי פתן וכד לא אתקף כולי האי אקרי תנין דאיהו נמיך והשתא קאמר קרא אי אתקפו ס"מ ונחש על בר נש טובא עד דאינון דמיין לשחל ופתן כדאמרן כד תהדר בתיובתא תדרוך עליהון אבל לא יהא לך חילא למרמס להון אם לא בחילא דתיובתא תקיפא טובא ואי לא אתקפו ס"מ ונח"ש על בר נש טובא דאז לא אקרי אלא כפיר ותנין הא ע"י תיובתא דתיתוב יהא לך חילא למרמסי יתהון ולהכנעה יתהון תחותך והוי דומיא דמאי דכתיב אם יהיו חטאיכם וגו' כצמר יהיו. א"נ ה"ק אי תיובתא לאו איהי שלימתא הא אתחזי דס"מ ונח"ש אדמו לשחל ופתן דאינון גביהי ואיהו דורך עלייהו ולא רמס להו ואי תיובתא איהי שלימתא אתחזי דסמאל ונחש דמו לכפיר ותנין דאינון נמיכי ואיהו רמיס להו דהיינו כד תב באותו פרק וכו'. ובהכי מתתברי ס"מ ונח"ש דהא בהכי אתתקן מאי דפגימו. כי בי חשק וכו'. השתא יהיב טעמא לעל שחל ופתן תדרוך ולא תרמוס משום דבי חשק לבד אבל לא אשלים תיובתא שלימתא ומשום הכי אפלטהו דישתזיב מחוביה וידרוך עלייהו אבל לא ירמוס יתהון אשגבהו כלומר דירמוס עליהון כמאן דתב בתיובתא שלמתא דהיינו כי ידע שמי דעסיק תדיר בפולחנא דקודשא ב"ה כדרמיז בואדם ידע את חוה אשתו וכן וידע אלקנה את חנה וגו' וקא' שמי דהיינו עסיקו דאוריית' דכלה שמותיו של הב"ה ואיהי אסו לכל שייפא ולכל מרעין דנפשא דכמא דהיא אסו לגופא הכי הוא אסו לנפשא דכמא דכל סמא מיחד לאסא חד שייפא וכן מיחד לחד מרע וזמנין מרכיבין ג' סמי ועבדו חד הרכב' דאיהי מסיי' שייפא או מרעא דלא הוו חד בלחודוי מסי. הכי הוא בפיקודיי' דזמנין מתרכבין ב' או ג' מצות ועובדין אסו בשייפא או מרעא דנפשא ואוף ה"נ כי היכי דתרייאק' איהו הרכבה דמסייא לכל שייפין ומרעין דבגופ' הכי אורייתא היא מסייא לכל מומין בישין דנפשא וכד"א רפאות תהי וכו' כלו' לשרך דאיהו בני מעיי' מגו דאינון רכין ורפין אבעי דרפואה דיהבינן לאסאה להו לא ליהוי רכיכא טובא וגרמייא איפכא מגו דיבשין אינון איבעי דרפואה דידהו ליהוי ביה לחותא והשתא קאמ' דאורייתא אית בה תרוייהו רפאות דלית בה לחותא כ"כ בשרך דאינון בני מעיים ושקוי דאית ביה לחות לעצמותיך והיינו כי ידע שמי בענין עסק התורה ישוגב על ס"מ ונחש לא ידמו קמיה אלא ככפיר ותנין וירמוס ויתבר יתהון:

והלא בפרשתא דא איכא למבעי אמאי אתמר ביה ראשי המטות ותו מאי לבני ישראל פשיטא דראשי המטות אינון מבני ישראל לא מבני אדום וישמעאל ותו כיון דאמור רבנן דנדרים עדיף משבועות דהוי כנודר בחיי המלך א"כ ברישא הוי ליה למכתב שבועה ולבתר נדרים מלתתא לעילא. ותו מדנדרים חלין על מצוה ולא שבועות משמע דנדרים עדיפי ובמקום אחר משמ' דשבועו' עדיפי דהא בשבועה כתיב לא ינקה ובנדרים לא כתיב. ותו אמאי מני מסעי בני ישראל ותו מאי מוצאיהם למסעיהם ואלה מסעיהם למוצאיהם ותו מאי קשרא בהני פרשיות דבאידך פרשה איירי בקרבנות ובתר הכי בנדרים ובתר הכי במלחמות מדיין וב"ה בנחלות:

אבל רזא דמלתא דכלא מכוון יאות ומאי דאמרת בההוא מאמר דוישב במאי דאמ' על ר"ע ומבני ישששכר יודעי וכו' וכן בפנחס הוא אליהו יאות אמריתון וכן במאי דדקדקתון דמאי דאמור לאשלים גזרת וגונב איש וגו'. יאות איהו אבל אכתי אשתאר למידק ביה קצת דקדוקי דהא כיון דאינהו עשרה סבי אתגלגלו בגין מכירת יוסף אמאי לא אירמיז גלגולא דילהון באורייתא אלא בר"ע שכר שכרתיך יש שכר ולא ארמיז הכי באחריני ותו היכי אפשר למימר דמשום מכירת יוסף אגלגלו דמשמע דאי לאו הכי לא הוו מגלגלי והא בזמנא קדמאה אתא ר"ע בעידן מילכיה אירמיז כדאמרן ותו כיון דראובן לא הוה במכירת יוסף אמאי אגלגל ואוף דהר"ם ריקאנט"י מליל ביה אזל סחרניה משכנא ולא אדבק ביה [כד] תדבקון אתון ותו מאי ברכתא דברכיה משה יחי ואל ימות ותו אמאי ימות מיתה תניינא כיון דלא הוי במכירת יוסף ותו אמאי בריך ליה ולא לזרעיה כדבריך לאינך שבטייא:

אבל רזא דמילתא דהא ודאי שבטייא תבו מההוא חובאי' דהא צדיקי' גמורי' הוו דאי לאו דהוו צדיקים גמורים ותבו מחוביהון לא הוה שריי' שכינה עלייהו כד אמר יעקב הקבצו ושמעו וגו' ואוף לא הוה מטתו שלימה אבל רזא דמילתא דאינון לא אתחייבו מיתה על מכירת יוסף דהא דרוש רבנן כי ימצא פרט למצוי כגון. רב הגונב א' מתלמידיו ויוסף כיון דהוא משתכח גבייהו לא הוו מתחייבו עליה מיתה ומ"מ חוב דמחייבו עליה מיתה כד הוה כתקנא חבו ותו חבו דישתעבדון נוכראין ביוסף דרמיז לצדיק וקב"ה גלגל דישלוט יוסף דרמיז לצדיק במצראי דאל"כ לא הוו יכלי ישראל למיפק ממצרים וכדאיתא בפ' הזוהר ומ"ה ויקח משה את עצמות יוסף למימר דבהכי יפקו ישראל ממצרים כיון דאיהו שליט עלייהו והני הוי רזי דעובדי דקב"ה בענין דשליטו נוכראין ביוסף הוה סבה דשלט הוא במצראי כי היכי דתהא תקומה לגלותא דישראל ומדינא הוה דכיון דשבטייא גרמו דישלטון נוכראין ביוסף דישלוט יוסף בהון והא אקיים קצת כיון דהוו מצריים

תחות רשותיה ומ"מ כיון דלא הוה משתעבד בהון לא אתקן מאי דפגימו ומ"ה הוו בעין דישתעבד ממש בהו להכי אמרו לו ישטמינו יוסף וגו' כלומ' מי יתן והיה שישטמנו וגו' דאפלחנא ביה נוכראין והכי איהו ישתעבד בנא דיהא לנא כפרה וז"ש אנא שא נא פשע וגו' ויפלו וגו' לך לעבדי' כלו' דהוו כמו דמשתעבד בהו כי היכי דיכפר חוביהו והוא מהדר להו התחת אלהים וגו' כלומ' אע"ג דאתון צריכים דאשתעבד בכון מ"מ לא יאות לי למעבד הכי דהא אנא בדרגא דצדיק דאיהו תחת אלהים. ור"ע אשתלים בשמטייא קדמאי ואתא בהאי שמטא לאשתלמא לגמרי בתר גלגולי ומשו' הכי בזמנא קדמאה דאתא בהאי שמטא אתמ' ביה שכור שכרתיך למימרא דבגלגולא תניינא ישתלים לגמרי ובכן באו בני אדם והפסיקו הדיבור:

אור ליום ז' ה' למנחם הנה קול דודי דופק בתוך פי ואומר חזק ואמץ וגו' אעפ"י שהימים הללו הם ימי אבל הנה היגון והאבל עמדו צד א' השתא דאתינא לאשתעשעא בהדך תרפנה כנפיה כשושנה בין וגו' כתפוח וגו'. הלא יש לך ליזהר במעשיך מאד מאד ולהזה' מדיבור לגמרי זול' ההכרחי לצורך הקיו' ותמי' הרהוריך ומחשבותיך לא יהון אלא בתורתי בלי שום הפסק אפילו רגע אהד רק בעמדך במקום המטונף כי אז אני וכל חיילותי ממתינין לך בחוץ דהיינו הנך ז' עולמין דאמרית לך וכמה חיילין אית לכל חד מניהון ולכן תאמר בהכנסך התכבדו וכו'. ודע שיותר ממה שאנו נפרדים ממך במקום המטונף יותר ויותר אנו נפרדים ממך כשתפריד מחשבתך מתורתי ומשניותי לכן הזהר מכאן ואילך שלא להפריד מחשבתך אפילו רגע א' והלא בעניינא דהוינא ביום שבת קדש והפסיק המפסיק אתן את דודי לך ומני הטוב לא אמנע מפיך הלא לך למנדע דשבטיי' קדישייא עבדו תשובה על חוביהון ואף ע"ג דיוסף לא בעא לאשתעבדא בהו מ"מ הא הוו מסירין בידיה לאשתעבדא ובהכי אתקון מאי דפגימו אלא כיון דלא אשתעבד בהון ממש אכתי לא אתקון פגמא דילהון כדקא יאות וצריך שישתעבדו בהון נכראין ויסבלו הנהו עונשים אלא דבתר דסבלו עונש מיתה אתלבש רוחא דיליהון בגופא דוגמת גופא דמזומן לצדיקים בג"ע ויתבו על כורסיה מלכותא וקטלו ההוא מלכא וכל הנהו דוכוסין והגמונים. ובמכירת יוסף עקר חובא הוה תלי בשמעון ולוי דאינון קטריגו עליה ואינך אחין אע"ג דהוו סנן ליה מ"מ לא הוו עבדי ליה מדעם ביש. ויהודה לא הוה בליביה עליה כ"כ ואילו הוו מקבלין מיניה הוה אמר דישבקון ליה וראובן אע"ג דהוה שלים להצילו מידם מ"מ ה"ל למללא ליהודה ולאתייעטא במילתא לשזבא יתיה ומשום הכי חזו כלהו לאיענושי ואתגלגלו כלהו בהנך י' נצוצין דההיא טפה דזרעא דאפיק יוסף והיינו דקאמ' בזוהרא קדישא לזימנין די' קטולייא אינון י' בני יעקב ולזימנין קאמ' דאינון בני יוסף

ור"ע אצטריף בשמטיי' קדמיי' עד דלא צריך לאתגלגלא בהאי שמטה אלא תרי זמני לחוד ובזמנא תניינא אסתלק באתר דאסתלק דנפשיה הוה אצולה מחכמה ומשו' הכי בזמנא קמא אתא לעלמין שלא בכוונה כביכול כדכתיב ותצא לאה וגו' דמשמע דיעקב לא הוה ליה כוונה למלתא וטעמ' משום דמילין דחכמה סתים אינון ולא אינון יבאתגלייא והיינו טעמא דבזמנא תניינא שהה מ' שנה שלא נתגלית חכמתו. ומהאי טעמא בזמנא קמיית' אתמ' עליה חמור גרם. ובזמנ' תניינא אמ' ואנשכנו כחמור משום דחמורו של אברהם אבינו דאיהו חסד אחיד בחכמה דאיהו אב דיליה ומאי דאמר בזמנא תניינ' מי יתן לי חכם ואנשכנו כחמור לומר שהיה מצטער על שלא היה יכול להוציי' החכמ' לחוץ ולהכי הוה אמר דכי היכי דכי נשכין לב"ח דאיידי מיניה דמא ולחותא הכי לירוב מחכמה נביעו דחכמה ולאו ליהוו מילין סתימין בליביה. ומשה אע"ג דאצטריף בשמטיי' קדמיי' אצטריך לאתגלגל' בהאי שמטא לאשתלמ' ואע"ג דכתיב ויתעבר ה' בי וגו' דמשמע דלא אצטריך למיתי בגין דיליה:

עוד אתן את דודי לך וגו' והא בזמנא קדמא' אתא בהבל ואיענש דקטל ליה קין בגין דהציץ ונשמתי' הוה אצולה מבינה ומ"ה כד חזא לר"ע אמר קמיה קב"ה יש לך אדם כזה ואתה נותן תורה ע"י כלומר כיון דנשמתיה דר"ע הוה דחכמה ודמשה מבינה א"ל שתוק כך עלה במחשב' כלומ' משו' דאיהו מכוסה טובא דנשמתי' מחכמה דאקרי מחשבה מ"ה לא חזי לאתגלייא בעלמא דחכמ' כל מלוי סתימין. אבל את דנשמתך מבינ' דמינה מתזנין עלמין אוף את תתייהיב אורייתי' על ידך ותהא ממלל בנבואה. אבל ר"ע חכם ולא נביא דנביא באתגלייא וחכם באתכסייא ואע"ג דכתיב ולא קם נביא וגו' נבי' לא קם וחכם קם ומנו ר' עקיב' ואי תימ' והא כד אתיליד משה כתי' ותר' אותו כי טוב הו' דנתמל' הבית אור' דבית היינו בית החכמה דהיינו מלכו' ותצפנו ג' ירחים היינו ג' עדרי צאן רובצי' עליה ותקח לו תיבת גומא תיב' היינו מלכות ותחמרה בחמר לקבל הנך סטר' דמקיפין לה ואלו בר' עקיבא לית שום מילתא מהני. הלא לך למנדע דמשה אשתלים בזמנא תניינא כד אתא בש"ת ולא הוה צריך לאתגלגלא יותר וכד"א כל שתה תחת רגליו כלומר דשת אתדבק בה"א עילאה דכל אינך ספירן אינון תחותה ולא אתא בזמנא תליתאה אלא בגין ישראל כדכתיב ויתעבר וגומ'. ורזא דמילת' דגופי' ממש היה נאצל משכינתא וז"ס קירון עור פניו וסו' ויקבור אותו וגו' כמא דאוליפתך כיון דגופיה ממש נאצל מתמן לתמן התהדר וז"ס מה שאמ' בזוהרא קדישא דמשה מני לה בחייוי ואדבק בה בחייוי מה דאדב' יעקב בתר דמית והיינו משום דגופיה נאצל מתמן ואתקרי איש האלהים כלומר הן בעודו איש דהיינו גופו נאצל מאלהים. ובפרשת פנחס איירי

בקרבנות קרבת הכחות וסמיך ליה דבר אל ראשי המטו' לבני ישראל כלומר דלשבטים גופייהו ידביק בבינה ולבני ישראל ידביק בז"ס הבנין ומשום הכי פתח באיש כי ידור דהוא דוכת' דראשי המטות דשארי בהו וסיים בהשבע שבועה. דהוא דוכתא דבני ישראל ומשום הכי כתב זה הדבר דזה היינו יסוד ודבר היינו מלכות וקאמ' דיחבר להו כחד' וכן בשחוטי חוץ קאמר זה הדבר כדאמרן ובהכי יתבר תוקפא דהנך סטרין דרמיזי בשחוטי חוץ והא ודאי נדרים חמירי משבועות דאינון בחיי המלך ומשו' הכי חלין ע"ד מצוה דז"ס הבנין אינון מצו' ה' והארכתי בשבועה לא ינקה לומר דב"ד של מטה מלקין אותו ומנקין אותו אבל נדר אינו גומר להתנקות ע"י ב"ד וא"א דמשום דנדר איהו חיי המלך לית מאן דיזלזל ביה ובתר דאדבק לשבטייא בבינה ולישראל בז"ס הבנין כתב קרבא דמדין דע"י האי דבוקא הוה תוקפא לאגחא האי קרבא ובתר הכי חלוקת השלל והאריך ביה טובא למידע כל חולק וחולק אע"ג דהיא מילא ברירא ומכלא אית רזין עמיקין וכהנים ולויים אע"ג דלית להו חולק בארץ נטלו חלק בהאי שלל משום דמטלטלין איהו ובתר הכי כתב מסעי ואינון לקבל מ' דינין דנחת' נפשא כד אתא מההוא עלמא להאי עלמא שכנגדם מ' יום של יצירת הולד וכנגדם כד נפטר מהאי עלמא ג' לבכי ז' להספד שלשים לתגלחת דצירופא דכלהו מ' ואוף דג' וז' מכלל ל' מ"מ מידי חושבן מ' עולה והכי מ' מסעות דאזל ישראל הוו מתתא לעילא ולקבליהון הוו מ' שנין וקאמר קרא דטעם דכתב משה הני מסעות היינו כי היכי דנודע מוצאיהם וכו' כלומר מטלני נפשא כד נפקא מההוא עלמא למיתי להאי עלמא דהיינו מלעילא לתתא אבל הני מטלני דכתבינהו מתתא לעילא והיינו ואלה מסעיהם למוצאיה'. ואוף דתשכח תרין מטלני יתרין מ"מ הנך תרין עמיקין טוב' ולית השתא עידן לגלאה יתהון. ובתר הכי כתב חלוקת א"י ונחלת בנות צלפחד דרזא דנחלות רזא עמיקא הוא וכ"ש נחלת א"י דלא לחנם אמור לא תהוי בעבורא אחסנתא דאלו באורח פשטא הא קיימא לן אין לדיין אלא מה שעיניו רואות וכיון דהאי בישא והאי טבא מוטב לזכות לטבא מלבישא אלא ודאי האי רזא דנחלה מאב לבן רזא עמיקא ואע"ג דקיימא לן דההוא דרא דמדברא הוו מסטר' דיובלא ואנן אמרינן דאדבק להו בז"ס הבנין. רזא דמילתא דסליקו בז"ס הבנין ואחידו בסטרא דבינה דסמיך להו דייקא נמי דקתני מסטרא דיובלא דהא תרגומא דקצה איהו סטר' אבל משה נתעלה בשער חמשין דבינה ואתדבק בסטר' דחכמה דסמיך ליובלא ומדפקיד קב"ה למשה לאתדבק לשבטיי' בבינה דאיהו חיי מלכא כד בריך לון בעא לאדבק' יתהון תמן ושרא בראובן דאיהו בוכרא ואדביק ליה תמן וממיל' ידבקון שאר שבטייא ושרי ואמר יחי ראובן וגו' וקאמר ומותא תניינא לא ימות לאו למימר דלא יתגלגל אלא האי מותא הוי העלם כעין מיתה האמורה

במלכי' אשר מלכו בארץ אדום ומותא קדמא' דהיינו העלם עילאה הוי בבינה ומותא תניינא דאיהי העלם תתאה הוי במלכות וה"ק יחי ראובן כלומ' יתדבק בבינה דאיהי חיי המלך ולא יתדבק במלכות דאיהי אתר דמותא תניינא. ומשום דאיכא למימר כיון דמתדבק בדוכת' עלאה לא ישפע על בנוי שפע ברכה להכי קאמר ויהי מתיו מספר כלומר אוף דיתדבק בבינה מלכות ישפיע שפע ברכן בבנוי ודלהוי מספר דילהו כחול הים דרמיז במלכות. וכיוצא בזה אמ' בנפתלי שבע רצון וגו' כלומר אע"ג דאיהו שבע רצון דאיהו בדוכתא עלאה טובא מ"מ יהא משגח בבנוי לאשפעא להו ברכן מברכת ה' דאיהי מלכות ומהאי טעמא אמר וזאת ליהוד' וגו' כלומ' דאוף דאדביק לראובן למקו' חיי המלך ואחריו נמשכים כלהו שבטייא מ"מ יהודה להוי אחיד נמי בזאת ללחום מלחמות ה' ובכן ואתה שלום:

פרשה לז

פרשת הדברים: אור ליום ז' י"ב למנחם ישנתי ולא קמתי עד כי השמש יצא על הארץ והתחלתי לגרוס משניות והנה קול דודי דופק בתוך פי ואומר חזק ואמץ אל תערוץ וגו' אעפ"י שהיה ראוי לעזבך לא כן אעשה ומני הטוב לא אמנע מנך. הטוב לך אשר עשית לישן שינת עצל לבלתי קום עד כי השמש יצא על הארץ כי הדלת תסוב על צירה וגו' כלומר שתנועת הדלת שלא בעת הצורך לפתוח או לסגור אלא שהוא פותח וסוגר כמה פעמים תכופים דרך שחוק זה נקר' תסוב מלשון סבוב ואמר הפסו' כי כמו בענין סבוב הדלת בענין זה אינו לא לעזר ולא להועיל כן ענין העצל הסובב על מטתו הוא שוכב על מטתו בלא תועלת כלל וקאמר מטתו דהאי מטה לית לקב"ה בה חולק. אמר עצל וגו' העצל שאינו רוצה לעסוק בד"ת טוען ואומר שחל דהיינו ס"מ נצב בדרך דהיינו דרך גבר בעלמא להלחם עם כל הרוצה ליכנס דרך שם וכיון שכחו גדול סופו לרצוח. ולכן יותר טוב לשאעשה רצונו ולא אלחם עמו ברחובו' וגו' ירצה שכשיוצא ברחוב העיר ומוצא בני אדם מתלוצצים ומדברים לשון הרע אומ' אם לא אדבר כדבריהם ילעיגו לי וכמעט שארצח לכן טוב לי שאחבר עמהם. והלא בפרשת' דא איכ' למבעי האי ספר' למאי אצטריך למהדר אורייתא וא"ת דחשש דילמא נשיאו יתה ה"ל למשאל יתהון אי ידעין לה ותו אמאי קצת אהדר וקצת לא אהדר. ותו אמאי שאר בתוכחות והנהו תוכחות ברמז בעלמ' ואינהו חובי תקיפי. והנהו דלאו תקיפי כולי האי כמרגלים האריך בהו טובא. ותו אמאי דקדק ויחי במ' שנה וגו' ואמאי לא כתב האי ספרא מקמי הכי והמתין

עד ריש ירחא בתראה דמ"ש דאצטריך דלהוי בהאי זימנא. ותו למאי אצטריך למכתב אחרי הכותו וגו':

אבל רזא דמילתא דהאי ספרא אצטריך למרמז במטרוניתא דד' ספרין קדמאין אינון לקבל ד' אתוון דהוי' והאי ספר' לקבל מטרונית' תתא' ולהכי כלילן ביה פקודיי' דד' ספרין קדמאין והיינו מה שאחז"ל משה מפי עצמו אמרן וטעם דקצת מצות איכתיבו בהאי ס' וקצתהון לא לפרושי הא מילתא צריך למנדע אורחין ושבילי דמטרוני' ולמנדע יתהון צריך לאתייחד ג' או ד' ימים מבני נשא ובארע' קדיש' שם אתן את דודי לך והת' תקום על רזא דמלת' ומהאי תדעון למאי אכתיבו י' הדברות וכן תנדעון מאי זכור ושמור בדבור א' נאמרו ואח' דבר אלהים וגו' דהא ודאי הכא איהו רזא דייחודא ומשו' דהאי ספר' רמיז במטרונית' תתא' איכתיב ביה קרא דשמע ישראל לאחזאה על רזא דייחוד' ומאי דלא אכתי' בספרי קדמאי הוא ברזא דס"ת דלית בי' נקודין לאחזא' דכל חילין דיליה אינון במטרוני' כנוקבא דמעברא מדכורא. וטעמא דבשכמל"ו לא אתמר לא בהאי ספרא ולא בספרי קדמאי אע"ג דהוה משמע דהוה חזי למכתב באוריית' כיון דיעקב אמר' כ"ש דאצטריך דלימא ליה משה דהוה בעלמא דמטרונית' וזכה בה בחייו מה דזכה יעקב בתר מותי'. אבל רז' דמלת' איהו משום דהאי רזא דמטרונית' תתא' איהו רזא עמיקא טובא ובעי לאעלמא יתיה טובא דמשו' הכי כל ספרי דמקובלי לא אדכרו אלא י"ס והאי רזא דמטרונית' תתאה ליכא מאן דגלי ליה כי היכי דלא לטעון ביה בני נשא. כי היכי דטעה אלישע אחר ואי אוריית' גופ' אעלימ' יתה דמשום הכי לא אכתו' קרא דבשכמל"ו ק"ו דיעלימו ליה חכימי. אבל כלהו קמו בקושט' דמלתא וכל מה דכתבו במלכות סתם איהו במטרוניתא תתאה וביום הכפורים דרמיז לזמנ' דאתי דיהא ייחוד' שלים משום הכי אמרינן ליה בקול רם ומרוב התעלמות האי מילת' אפי' יעקב לא אמרה אלא בעת פטירתו משום דהוה בעי לאזדווגא בהדה בההיא שעתא מאי דלא זכה בחייו וכיון דבעא משה למימר לישראל מילוי דהאי ספר דרמיז למטרוניתא תתאה קדים להו תוכחות כדי למרמז ההוא סטרא ויתיישבון מילין בלבהון דהא כי היכי דאורייתא כלילא ממצות עשה ומצו' לא תעש' מצות עשה לסלקא בדרגין דקדושה. ומל"ת לאפרשא דרגין דסטרא אוחרא הכי נמי הוצטרכו תוכחות לאפרשא סטר חובא והכי עבד משה וחובין תקיפין דודאי אהדרו מנייהו לא האריך בהון וחובין דאכתי לא תבו מנייהו האריך בהו. וכתב אחרי הכותו כלומר בתר דאתבר תוקפ' דאנהו ס"ט כתב האי ספר' דרמיז למטרוניתא תתאה ובסוף ספרא אמר האזינו השמים וגו' דאינון י"ס עילאין ומשו' הכי כתב ואדברה דדבור רמיז בהו ותשמע הארץ דהי' מטרונית' תתאה והיינו אמרי פי דהיא אמרת ה'

פי ה'. יערוף כמטר לקחי רמז בי"ס עלאין. תיזל כטל רמיז למטרוניתא תתאה דמשפע' דנחית מי"ס עלאין איהו בשופע סגי דומיא דטיפות מטר דאינון עבות ולא יכיל עלמא למסבל ליה וכד אתי במטרונית' תתאה איהי נקטא ליה ומפלגא ליה לכל חד וחד כפום מאי דצריך ונחית כטל דלאו איהו עב כ"כ ויכיל עלמא למסבל יתיה והיינו דקאמר כרביבים עלי דשא כלומר דמטרוניתא תתאה מפלג' לכל חד כפום חיליה דהא לדשא. דאיהו דקיק נחית טפין דקות כשערות דלהאי אקרו שעירים ולעשב דאיהו רב טפי נחית כרביבים וז"ס מ"ש ז"ל זן מקרני ראמים עד ביצי כנים כלומ' דלבריין רברבין יהיב כפי חילייהו ולדקיקין כפי חילייהו וז"ס פותח את ידיך דהיא יד ה' כד"א היתה עלי יד ה'. וקאמ' דאיהי משביע לכל חי רצון דלכל חד וחד יהיב כפי מאי דיכיל למסבל. כי שם ה' אקרא כלומר דשם ה' איהי מטרוניתא תתאה כד"א זה שמי לעולם דאתמ' עלה משום דאיהי ממנא לאנהגא עלמין וזה זכרי אתמר על י"ס עילאין דאינון עלמא דדכורא. לדר דר כלומר לאשפעא בדר דהוא מלכות' תתא' כד"א ודר וסוחרת ובחובא דאדם קדמאה אתיהיב דוכתא לדר דסטרא אוחרא לאתחברא בדר דסטרא דקדושה דהא בההוא סטרא דקדושה אקרי דר דכל מה שברא קב"ה ברא כנגדו והיינו וקוץ ודרדר תצמיח דאתחב' דר בדר כדאמרן וקאמ' השתא כי שם ה' דאיהי מטרונית' תתאה אקרא כלומ' אחבר ליה בי"ס עילאין דאקרא לישנא דחבורא וזמונא איהו כד"א ויקרא אל משה. הבו גודל לאלהינו המשיכו שפעא מגדולה לאלהינו דהיינו מטרונית' דתמן אינון ערי אלהינו ובתר הכי כת' וזאת הברכ' דרמיז למטרונית' תתא' דאיהי ברכה דאברה' יצחק ויעקב וכל מאי דכתב יוסף גיקיטלי"א בחירי במדת מלכות הא איהו במלכות תתאה דשפיר ידע במלתא אלא דאעלים לה. ובכן ואתה שלום:

פרשה לח

פרשת ואתחנן: אור ליום שבת נחמו י"א לחדש אב ה' עמך וגו' בהדי כבשי דרחמנא למה לך ואילו הוית ידע כמה טיבו הוה לך הוית מברך ברוך דיין האמ' בשמחה מאד כדבריכ' עליה שהחיינו והא בההו' זמנא תבת בתיובת' רבא וכ"ש השת' והא אגלה לך רזין עלאין בפרשת' קדישא. והא איכ' לדיוקי דאמ' ואתחנן לומ' דשרי בתחנה שהיא כנסת ישראל וחיבר לה בשמא דהויה דהיינו אל ה'. בעת ההיא עת היא כנסת ישראל לאמר לאלפא לבני עלמא גווני דצלותא:

אדני יהוה חיבר כנסת ישראל עם בינה. אתה כלהו ספירן ומלילא לתפארת החילות שירותא דאיהי כנסת ישראל וחבר לה עם גדלך וידך החזקה ועם אשר דהיינו אבות

וכנסת ישראל. אעברה נא ואראה את הארץ הטובה וגו' כלומ' דאע"ג דחזא כמה ארעין וכמה מלכיות והאי ארעא איהי הרים וגבעות להכי אמר אע"ג דהוא הר הוא טוב והלבנון דהיינו בית המקדש ורז' דמלתא דבעא למעבר בארע' ועי"כ הוה מסתלק בלבנון דהיינו לובן עילאה דהיינו כתר עליון ויתעבר ה' בי למענכם כלומר לא בעא קב"ה דאסתלק בלובן עילאה אלא דאסתלק בבינה משום דאי הוה מסתלק בלובן עלאה לא הוה ליה אהדרות' להאי עלמא וישראל צריכי דליהוי ליה אהדרותא להאי עלמא לצלויי על עלמא כד הוא בעאקו וכן בזמן חרבן הבית אתא לנחומי לישראל למענכם להנאתכם ולטובתכם וכן לזמן תחיית המתים יקום בהדייהו דישראל וזהו סוד ויתעבר כלומר אשתאר בבינה כעובר בבטן דעתיד למיפק לעלמא ואלו הוה מסתלק בלובן עילאה לא הוה ליה אהדרותא להאי עלמא כלל. ויאמר ה' אלי רב לך טפי עדיף לך דהשתא תסתלק בבינה ויהא אהדרותך להאי עלמא דהאי הוא זכותא סגי. עלה ראש הפסגה וראה וגו' דע"י כן תסתלק בבינה כדקא יאות ובתר כן בסוף יומייא תסתלק בלובן עילאה. ואתה שלום:

אור ליום שבת י"ו לחדש מנחם חזק וכו' רק כי תדבק בי תמיד ובמשניותי כאשר אתה עושה ויותר לא תפריד מחשבותך אפילו רגע כי במה שהרהרת אלו הימים תמיד במשניותי לבך ואבריך הם מחנ' שכינתי וקב"ה משבח יתך כל הימים תמיד דע"י ההוא דבקותא תזכה להתדבקא בדרגין עלאין כד"א השבעתי אתכם בנו' ירושל' וגו' דהא היא ממרא דכ"י להיכלין דילה אם ואם היינו דביקותא דאם תתאה בוא"ו דאיהי תפאר' ובאם עילאה תעירו היינו אתערותא דכנסת ישראל לאתדבקא בתפארת. תעוררו היינו אתערותא כפול לאתדבקא לה באם עילאה. ידוע דהוא כנסת ישראל האהבה ה"א ידיע דאיהי ה"א עילאה אהבה היינו חסד כלומר לאדבקא כנסת ישראל באימא עילאה ובחסד. עד הוא רזא עילאה ברזא דעד תאות גבעות עולם שתחפץ שי"ן רמיז בבינה תחפץ רמיז נמי התם. ובאימא תתאה דאיהי ארץ חפץ בצבאות או באילות זהו סוד כי יצוד ציד חיה או עוף וגו' וכיסהו וגו' דחיה רמיז ביסוד ועוף רמיז בתפארת ומשום דאינון טמירין בין אימא עלאה ותתאה כסהו בעפר שני עפרים דתרי אמהן עפר איקרון ברזא דכי עפר אתה ואל עפר תשוב בצבאות או באילות היינו שפע דנחית מאלף לוא"ו. השדה ידיע ברזא דשדה של תפוחי' וה"א דהשדה רמיז לאם עלא' והיינו דסוב ודמה לך דודי לצבי וגו' הוא לישנא דאסחריתא כלומר כד נגיד שפעא מלעילא בני נשא עבדין ביה צדקתא וכן כד נפיק שפע חכמתא בני נשא עסקין באורייתא וההוא זכותא סליק לעילא ומזנין ביה עלאין ותתאין וע"י נגיד תו שפעא והדר סליק זכותא ונגיד שפעא וכן תדיר

ולא פסיק לעלם דוגמא דנהר דנגיד ולא פסיק והיינו סוב דלא תפסוק לעלמין ודמה ז"ס כנסת ישראל דאיהי דמות סבוד ה' וסליק לה בלך דלמ"ד איהי רזא דמגדל הפורח באויר לצבי היינו יסוד או דביקו דאלף עם וא"ו לעופר למ"ד איהי מגדל הפורח באויר. עופר היינו בינה. והלא לך למנדע דקב"ה וכל בני מתיבתא עילאה משדרין לך שלם נביאי מהימני תנאי אמוראי רבנן סבוראי גאונים פסקנים כלהו מברכי יתך כד את עסיק במיליהון ומכוין יתהון כמה עלמין מזדעזעין לקל נעימו דהנהו ברכאן שאלין ואמרין מאי האי מתיבין ואמרין האי הו' ריש מתיבתא רבא דארץ ישראל פסקנא רבא דארץ ישראל מחברא רבא דארץ ישראל יוסף המכונה קארו דמלך מלכי המלכים חפץ ביקרו כולהו מתיבין ואמרין בריך יהא למארי עלמא והא אינון שדרוני לגלאה לך רזא סתימא בפרשת' קדישא אמאי הוה מתחבט מרע"ה כולי האי לאעלא לארץ ישראל וכי זכותא הוה חסר. ותו אמאי לא אתקבלא צלותיה וכמה בני נשא דלא כשרין זכו למיעל לארץ ישראל ותו מאי קאמר אעברה נא ואראה הל"ל ואכנס לארץ ותו אמאי סתם פומיה ואמר ליה אל תוסף דבר אלי וגו'. ותו מאי עלה ראש הפסג' וראה וכי מה תעלה לו בראיה:

אבל רזא דמלתא ואתחנן חיבר וא"ו דאיהי תפארת עם תחנה דאיהי מלכות אל חיבר אל"ף עלאה עם למ"ד דאיהי מגדל הפורח באויר בעת דאית עתים לטובה ועתים לרעה כדאיתא בס' קהלת וקאמר דבעת טבא כיון צלותא לאמר לחברא למ"ד דאיהו רזא דמגדל הפורח בהדי אמיר' דאיהי רמז למלכות ה' אתה החילות וגו' מבוארים רמיזים רבים. אעברה נא ואראה משה בעא לאעברא ית ירדנא למיעל לארע' דישראל משום דכיון דנשמתיה הוה מיובלא אי הוה זכי למיעל לא"י הוה מסתלקא נשמתיה לעיל מן יובלא וז"ס נ"א אסתלק לעילא מחמשין שערי בינה ברזא דאל"ף ואראה דתמן הוא עולם הראיה וקאמר אעבר' את הירדן למרמז דבעא לאעברא לעילא מן בינה וזהו סוד ההר הטוב דאיהו יסוד. הזה והלבנון כ"ע דאיהו לעילא מן בינה וקב"ה לא בעא דיתעלה נשמתיה דמשה לעילא מן בינה משום דא"כ לא הוה ליה דביקו בהאי עלמא וכי היכי דליהוי לישראל קיומא כגלותא אצטריך למיהוי למשה קצת דביקו בהאי עלמא ואוף כי היכי דיזכה לישראל בימות המשיח כי היכי דזיכ' להו בהאי עלמא והיינו דקאמר ויתעבר ה' בי למענכם. האי ויתעבר הוא כמו תשרש כמו ודשנו את המזבח והכי קאמר ולא שבקני קב"ה דאיעבר למענכם כדאמרן. עלה ראש הפסגה היינו לומר מסתייך דתסתלק לעילא בראש בינה דאקרי ראש הפסגה ושא עיניך וגומ' כלומר באתרא דאקרי עינים דאיהו לעילא בריש שער החמשין קריב לחכמ' והיינו וראה בעיניך כי שמה לא תעבור כלומ' כ"י אקרי שם ובינה שמה דאיהי אתחברותא דשם עם ה' עלאה והיינו דקאמר

ליה ושמה לא תעבור כלומר באתרא דשמה דאיהי בינה לא תעבור תמן רק תדבק נפשך ברי' יובלא כדאמרן הא הכא רזא טמירא וגניזא לכן אזדהר מלפנאה לבך כלל מתורתי ויראתי ומשניותי ותעסוק בחכמת הקבלה פעמים שלש בשבוע ואפתח לך בה פתחין להבין מה שלא הבין אדם מכמה שנים עד היום. ובכן ואתה שלום וגו':

פרשה לט

פרשת עקב: בפרשתא דא והיה עקב כלומר דוהיה הוא שמא דהויה בהיפוך ואיהו מהופך למימר דוא"ו דהיינו תפארת יהא קריב לן ומשום הכי ו' ברישא מקמי ה"א ויו"ד מקמי ה"א ולמרמז דחכמה גניז וכליל בבינה ובינה איהי מתגליי' טפי מחכמ' ומשום הכי כתיב ה"א בתר יו"ד וקאמר עקב תשמעון כלומר עקב דאיהי כנסת ישראל תחברון יתה בהדי אתר דרמיז בשמיעא דאיהו בינה ותו תשמעון הוא לשון חיבור כד"א וישמע שאול וגו' וקאמר אי לעקב דאיהי כנסה ישראל תחברון עם כל המשפטים דהיינו י"ב גבולי אלכסון. ושמר היינו כ"י ברז' דזכור ושמור ה' אלהיך לך וגו' והא איכא למידק דקאמר ברוך תהיה וגו'. אמאי אצטריך למימר מכל העמים ותו מאי האי ברכה דבריך לא יהיה בך עקר ועקרה ורובא דעלמא ליתנהו עקר ועקרה ומאי רבותייהו וכן במה דאמר ובבהמתך. ותו במאי דאמר וברך פרי בטנך ושגר אלפיך למה אצטריך לחזור לברכם שנית ותו אמאי כתיב לא ישימם שנית ותו אמאי נקט לישנא דהסרה בוהסיר ה' ממך וגו' דמשמע דהוו ביה וצריך לאעדאה יתהון ואחריו כתיב לא ישימם בך דנראה דלא הוו ביה. ותו אמאי כתיב ונתנם בכל שנאיך ולא קאמר לישנא דשימה או דהסרה כדקאמר ברישא. ותו דכתיב אל תאמר בצדקתי וגו' דהא כיון דחד מתרי דהוו אמרי קושטא איהו דהא איהו נמי אמר כי ברשעת הגוים וגו' לא הל"ל וברשעת וגו'. ותו אמאי בפ' דברים קצר בחובא דעגלא והכא האריך טובא. ותו מאי ואתנפל וגו' דמשמע דמ' יים ראשונים הוו משום חובא והא ודאי לא הוו אלא לקבל הלוחות וא"כ אמאי קאמר כראשונה. ותו מאי האי דקאמר לחם לא אכלתי וגו' דמשמע דהוה מצטער על מכליא ומשתייא:

אבל רזא דמלתא ברוך תהיה כלומר לא תימא דלית לך צורכא בעממיא דהא עממיא אינון דוגמת קליפין לאיבא דאי לאו קליפין לא מתקיים איבא ומשום הכי קאמר תהא ברוך כל עממי' סחרין לך כקליפה לאילן והיינו דכתיב מכל העמים וכד תהא שלים יהון כלהון עלמין בשלימות והיינו לא יהיה בך עקר ועקרה כלומר בין משפיע בין מקבל לא יהא בהון מניעא מלנגד' שפעא בכולהו ספירו' ובבהמתך היינו בהנך סטרי לא יהון בהון מניעו משפעא דהא כלהו עלמין בשלימו. והסיר ה' ממך וגו' כלומר יעדי קליפין מסטרא

דקדושה דאינון מהדרי לאתדבקא בה ומ"ה שייך ביה הסרה וכיון דיעדי יתהון מלעיל' ממילא לא ישימם בך וכיון דיעדי לקליפין מסטרא דקדושה הא מכתשייא דאתיין מקליפין יהון מסירין יהבין לסנאך ומ"ה אמר אל תאמר וגו' בצדקתי וגו' כלומר כד תחזי דקב"ה פקיד על ז' עממין לא תחיה כל וגו' לא תימא כיון דפקיד לשיצאה קליפין דטעמא הוא משום שלימו דאיבא דלית צורכ' בקליפין דהיינו ע"י צדקתא דילך והיינו דקאמר אל תאמר וכו' ותדע דבזכותא ושלימו דילי איהו דהא ברשע' וכו' כלומר לשציותהון והיינו ודאי משום שלימותא דילי לית לאיבא צורכא לקליפין לא תימא הכי דודאי לא בצדקתך וגו' דשלימו כההוא דאת חשיב ע"י שתסתלק בזכותך לכ"י בתפארת דלבבך דהיינו כ"י דאקרייא לבב כדסלקא בת"ת איהי סלק' בדרך ישר וא"ת א"כ דזכותא דילי לאו איהו שלם אמאי פקיד קב"ה לשיצאה יתהון עממייא היינו משום דאינון רשיעין וטעמא דבפרש' דברים קיצר בהובא דעגל והכא האריך ביה משום דהתם בעא לאוכח' יתהון על חובין דעבדו קיצר בההוא חובא תקיפא דלאו אורח ארעא לאוכחא לבר נש דחוביה תקיפיה. אבל בהאי פרשתא הוה אמר להו כי היכי דלא לתנשו וידכרון מאי דעבדו. ותו בפרש' דברים מליל עם גוברין דהוו בני עשרין או קרוב בעידן עובדא דעגל' דהנהו ודאי אתנחמו מההוא חובא והשתא מליל עם אינון דהוו זכיכן דלא טעמו מרירותא מ"ה האריך ביה כי היכי דלזדהרו מיניה ואמר ואתנפל כלומר חזו כמה ביש גרמתון בההוא חובא דבזמנ' דסליקית לקבלא לוחי קדמא' שהיתי מ' יום ומ' לילה וגו' דאינון לקבל יצירת הולד והא אדביקית בהו לעילא ממלאכי השרת ובת' דחבתון אכחשתון חילא ואפסידית כל ההיא סליקא דהא כדבעיתי לצלאה עליכון כי היכי דתסלק צלותי לעילא אצטריכי' לאתעכבא מ' יום אחרנין דלא אכלית לחמא כאילו לא אתעכבית מ' יום קדמאין והיינו כבראשונה כלומר אהדרת כקדמייתא ובכן ואתה שלום וגו':

אור ליום שבת כ"ג למנחם ה' עמך וגו' רק כי תדבק בי ובתורתי וכו' והא שדרוני למשאל לך שלם וכו'. והא בפרשא קדישא איכא למידק מאי עקב תשמעון מה ענין עקב לענין שמיעה. אבל רזא דמלתא דעקב רזא למילין דמתעבדין מצד החומר כמא דעקב איהו תתאה הכי סטר' דחומר איהו תתאה וקאמר כי סטרא תתאה תעלון יתיה דימטי לדרגא דשמיעה דאיהו בחכמ' ואמר ה' אלהיך לך הא אתר דשמיר' ידיע ואת' דברי' וחס' ידיע וקאמר דישפע יתהון מאתר דשמירה דאיהי מלכות והא רזא דבשר תאוה משום דכד ישראל שלימי לא אכלי בשרא וכדאיתא בספר הזוהר ועל דא אצטעיר משה כד שאילו ישראל בישרא ואי הוה מרע"ה נכנס עמהם לא"י לא הוו אכלי בישרא ובימי משה אכלו מנא דאיהו משמיא ותלתין יומין בתר מיתתיה נמי אכלו מנא בגין

דכל תלתין יומין הוה נפשיה דבקה בישראל ומההוא דביקו הוה נחית להו מנא ובתר תלתין יומין אסתלק לעילא לעילא ופסק מנא לגמרי וקאמר קרא כי ירחיב ה' אלהיך את גבולך דתהא דביקותך באתרא דרחובות דהיינו בינה ועכ"ז תאמר אוכלה בשר בגין נפשך המתאוה. וזבחת מבקרך דרמיז לגבור'. ומצאנך דרמיז לת"ת. הזהרני מאד לכתוב כל הנאמר לי וללמד פעמים ושלש בשבוע בחכמת הקבלה ושיפתחו לי בה פתחים גדולים. עוד הזהרני פעמים אחרים ללמוד בחכמת הקבלה לפחות פעם א' בשבוע ב' שעות או יותר ויפתחו לי בה פתחים גדולים:

אור ליום שבת י"א לאלול ה' עמך וכו רק כי תדבק בי וביראתי ובמשניותי לא תפריד מחשבותיך אפילו רגע א' ותמאס הנאות העולם והזהר מלהתענג במאכל ובמשתה רק כאשר הורתיך ואחר שזכית להיות כ"כ בתענית ראוי לך להתנהג בקדושה ובטהרה וכשאתה אוכל על כל לעיסה ולעיסה הרהר בד"ת ובכן יהיה המאכל קדוש דוגמת הקרבן וז"ש כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם וגו' כלומר כשהאדם אוכל לבד לחם בלא ד"ת לא יתפרנס ויחיה בכך אבל תדע במה יחי' האדם ויתפרנס על כל מוצא פי ה' כלומר כשבשע' אכילה יהרהר בד"ת שהוא מוצא פי ה' יחיה האדם אז יחיה אדם ויתפרנס במעט שיאכל שיתברך המזון שבמעיו על הרהורו בד"ת והזהר שתתנהג עם הבריות בנחת ולא תכעוס בשום פנים שבעולם אף על קנאת ה' לא ישלוט בך הכעס כי זה כלל גדול:

פרשה מ

פרשת ראה: אור ליום שבת כ"ז למנח' שנת ש' זמן המגפה ה' עמך וכו' והא איכא למידק מאי ראה אנכי וכו' דמאי לישנ' דראיה דנקט ותו מאי נותן דקאמר דהא במילין לא שייך לישנא דלפניהם. ותו מאי היום דקאמר אבל רזא דמילתא דכי היכי דאיכא אברין לגופא איכא אברין לנשמתא ואע"ג דאיהי רוחנית ע"י מלבוש' דאתלבש ביה מתחזיין בה אברין כמא בגופא. וברכאן ולווטין דנחתין מלעילא למפעל בהאי עלמא אית בהו ממשותא ואחזיין להנהו זכיכי נפשא ומרע"ה אחזי להון ברכאן ולווטין ממש נחתין מלעילא בממשותא ומשום הכי אמר להון חזי בעיני נשמתא ותסתכל ותחזי מלתא דתמיה' דהיום בעוד דאתון דבקין בגופא אנכי נותן לפניכם ברכה וקללה נתינה דאית בה ממש ושייך למימר בה לישנא דנתינה ולישנא דלפניכם ומשום דלא הוה אפשר למחזי האי מלתא אלא יחידי סגולה דנשמתהון זכא' ביותר משום הכי אמר להו ראה בלשון יחיד כלומר יחידים הם אותם שיראו זה וכל עמא זולת הנהו יחידים לא נחתו

לעומקא דמלתא וסברו דראה דקאמר היינו לומר שישגיחו בדבריו. וקאמר אנכי דרמיז לכנסת ישראל דהאי ממשותא דאית בברכאן ולווטין אתי מסטרא דכנסת ישראל דאיהי מנהגת העולם ואתה שלום:

אור ליום שבת כ"ח לאלול שנת ש"ט ה' עמך וכו'. רק כי תדבק ביראתי במשניותי ולא תפסיק מחשבתך אפי' רגע א' ואזדהר ממחשבין דמעיילי בלבך יצה"ר ונחש וסמאל אוקיד יתהון בקש דק"ש וייחד לבך בתפלה ובטל כל הנך הרהורים דרדפין אבתרך כי אליך תשוקת' ואתה תמשול בהם וייחד תמיד כל מחשבתך לי וטוב לך ודקדק הנהגת מזוניך ומחשבתך דבקה בי כדעבדת האי תרי שבועייא אלא דאת בעי לייחדא מחשבתך לי טפי ותבטל כל הנך הרהורין לגמרי ולא יהיה לך שום הרהורים כי אם במשניותי וביראתי. והלא לך למחזי סגיאות טיבו ורחמוי דקב"ה דהא הוה גזיר עלך מיתה קודם המ' ואקדים קב"ה לאצערא לך למיתב בתיובתא קמיה והא שדר קמך כמה אורחין דתקון לאשלמא נפשך ובההו' תיובתא דתבת קמיה אוריך יומך טפי ממ' ובתר הכי שבקת אורחך ויהבת דוכתא טוב' להנך סטרי במיכלא ומשתייא והרהורין והשתא דאת ביומי סיבו אהדר קודשא בריך הוא לאערא יתך ושרית למיתב להן אזדהר דלא לאפסקא כלל ולאזער' בכיסופין והנאין כמה דאוליפתך וייחד לבבך תמיד לעבודתי דלא להרהרא בשום מלה כלל כ"א ביראתי ומשניותי ובשעת תפלה כל מחשבתך יחד לי בלי שום הרהור אחר ולא אעזבך עד אשר אם עשיתי אק אשר דברתי לך לצורכך הכל אשלים להן אתקף טובא בדחלתי:

והלא ברזא דפ' איכא למידק אמאי אזהר כמה זמנין על דמא ואוף דמפרשייא מלילו ביה ואת דרשת בחד גוונא אגלה לך רזא עילאה והוא דארבע ליחות רמיזי לחפת"מ דלבנה לחסד ומכה אדומה לפחד ושחורה למלכו' ואדומא לתפארת דכי היכי דדמא הוא עקר גופא ה"נ ת"ת ואע"ג דת"ת רחמי' שפע' דביה דמי לסימנ' אדומ' בגין דשמטה היא שמיטת גבורה ותו דבדמא איכא נמי ערובה דשאר ליחות דהיינו מימות דאית בה וזו היא כלילא כולהו ליחות ואיהי קיומ' דכל גופא והכי איהו שפעא דת"ת ודמא דבעירא רמיז לדמא דההוא סטרא דלקבל ת"ת שכל מה שברא הקב"ה ברא כנגדו ומשום דאי הוה אכיל דמא הוה מתקף ביה רוחא דמסאבותא להכי הזהיר כל כך זימנין עליה:

ותו איכא למידק אמאי קאמר ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה דמחזי דמשה הוה יהיב האי ברכתא והלא לא יהיב לה אלא יהושע בהר גריזים ובהר עיבל:

אבל רזא דמלתא דכיון דמשה פקיד עלה הוה ליה כאילו הוא עצמו עביד לה וזה הוא שאמר אנכי נותן לפניכם היום כלומר הוה ליה כאילו אנכי ממש היום מברככא האי ברכתא והאי לווטיא ואית להו שלימו טובא כד יתיהבון ע"י משה ואתה שלום:

נראה לי שזש"ה ביהושע גבי ברכות וקללות שבהר גריזים והר עיבל כאשר צוה משה עבד ה' לברך את העם בראשונה:

אור ליום שבת כ"ז למנחם כי בשמחה תצאו וגו' הא איכא למידק אמאי נקט תרי לישני חד בשמחה וחד בשלום ותו בחד נקט תצאו ובאידך נקט תובלון ותו כי הולך לפניכ' ה' וגו' אמאי אצטריך תרי טעמי חד כי הולך לפניכם ה' אידך ומאסיפכם אלהי ישראל. אבל פירושא דקרא דאורחא דעלמא כד מתפרד בר נש מקריבוי בכאן כולהו משום דדאגי דילמא לא יהדרון למחזי חד לקרוביה אבל בביאת משיח כד יסקון ישראל מארעהון לא יבכון אלא יסקון בשמחה משום דלא יתפרדון מקריביהו אלא כל בני קרתא יסקון כחדא ואוף אינון מחכין לאתאחדא עם קרובין דאית להון בדוכתי אחריתי ומשום הכי יסקון בשמחה ואוף כד אזלין בני נשא באורח דחלין דילמא לא יהכון בשלם והשתא קאמר דבההיא שעתא בשלום תובלון ויהיב טעמ' למאי דסליק מיניה וה"ק תדע אמאי בשלום תובלון משום כי הולך לפניכם ה' והדר יהיב טעמא אמאי בשמחה תצאו משום דמאסיפכם אלהי ישראל כלומר דקב"ה בעי לכנסא ית כולהון ואשתכח דלא תתפרדון מקריביכון אדרבה תשתכחון עם קריבין דהוו לכו במדינה אחרא:

והא בפרשת' דא איכא למידק אמאי קאמר ראה אנכי נותן וגו' את הברכה אשר תשמעון וגומ' דהא כמה זימני אזהר לעיל אהאי ואמאי אצטריך ליה למיהדר השתא לאזהורי. ותו מאי לישנא דראה ותו מאי ונתת את הברכה ולא כתב בהדיא את המברכים. ותו אמאי יהב להו כ"כ סימנים הלא המה בעבר הירדן וגו'. אבל רזא דמילתא דכי היכא דישראל קבילו ית אורייתא בטורא דסיני וכל העם רואים את הקולות מה שאין העין יכולה לראות ה"נ בעא קב"ה דבעברא דירדנא יקבלון נמי אורייתא בההוא גוונא גופיה והיינו דקאמר הלא המה בעבר הירדן כלומר משום דאתון עברין ית ירדנא איבעי דתקבלון ית אורייתא כגוונא דקבלתון יתה בטורא דסיני דחזיתון ממש את הקולות והכי בעברא דירדנא תחזון ברכאן וליווטין ממש לעין והיינו דקאמר ראה אנכי נותן וגומ' ברכה וקללה כלומר תחזון ממש בעיניכון ברכאן וליווטין נחתין והיינו דקאמר ונתת את הברכה כלומר ברבה ממש תחזון נחתא על הר גריזים בעידן דמברכיא יברכון וכן קללה ממש תחזון בעיניכון נחתא על הר עיבל בעידן דמלטטיא ילטון. ואתה שלום:

פרשה מא

פרשת שופטים: אור ליום שבת ב' לאלול חזק ואמץ וגומ'. לא תטה משפט וגו' משום דמאן דמטי דינא הוי כמאן דמטי אורחא דתת' דאקרי משפט לא תכיר פנים משום דהוי כמאן דמשתמודע אפין לשכינתא דאקרי פני ה' והוי כאילו נסיב לה בלחודאה והוה ליה קוצץ בנטיעו'. ולא תקח שוחד דמאן דנסיב שוחדא הוי כמאן דנסיב ספירה חדא לגרמיה ומתייחד בה למנסב שפעא דחברתא ולאנגדא בה. כי השוחד יעור עיני חכמים דחשיב דיינא דדינא דקשוט קא דאין משום דשוחד' אסטי ליביה למחשב דקושטא דדינא הכי הוא. ויסלף דברי צדיקים כלומר דברי ההוא דאיהו צדיק בדינו מחזי בעיני דדיינא דאינון מעוותין משום דשוחדא דלקח מאידך גרים ליה למיחש הכי. צדק צדק תרדוף באורח צחותא איכא לפרושי תרי צדק דקאמר במלכות והכי קאמר תרדוף צדק דאיהו מלכות או לרחקא לה מדעתך לאזדהרא מלמנסב יתה בלחודאה דלא תהא קוצץ ח"ו ולפום קושטא הכי קאמר צדק תחתון וצדק עליון תרדוף לאדבקא ולחברא. וירשת את הארץ לקבל צדק דאיהו ארץ חפץ וכללות קשר הפרשה אתא לאזהורי לישראל דלא יהא הנהגה דיליהון כשאר עממין כלל ושארי בשופטים תתן לך בכל שעריך כלומר דעכו"ם שופטים דיליהון בקרתא חדא ותמן אתיין מכמה קרנין לדינא ובהכי מרבים שכר לחזניהם וסופריהם וישראל לאו הכי אלא בכל קרתא וקרתא ייתיבון דיינין כדכתיב שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך כלומר בכל קרתא ושפטו את העם משפט צדק דלא ייסטון דינא לסופריהם ולחזניהם. ובתר הכי כתב לא תטע לך אשרה וגומ' כלומר בזמן היתר הבמות הוה ס"ד למיקם מצבה כדאשכחן ביעקב ע"ה ולהכי אזהר דלא יעבדון ישראל משום דנהוג עכו"ם בכך כדכתיב אשר וגומר. וכדפירש רש"י ולאורויי דבבמו' יחיד בזמן היתר הבמות מיירי קאמר לא תטע לך אשרה וקאמר אצל מזבח וגו' אשר תעשה לך:

ומשום דחזינן דבקצת דוכתי פקיד קב"ה למיהב דוכתא לדינא כעין לא תחסום שור בדישו הוה ס"ד למיטל מומא בשור דקרבנא ל"תקופי דינא משום הכי אזהר לא תזבח שור אשר יהיה בו מום. ומשום דבקצת דוכתי פקיד קב"ה לאערובי דינ' ברחמי לאכללא יתהון כחדא הוה ס"ד למיטל מומא בשה דקרבנא דשה איהו רמיז לרחמי ומומא לדינא להכי אזהר לא תזבח לה' שה אשר יהיה בו מום דלית לך למעבד אלא כדפקדך קב"ה בלא תוספת ומגרעת דאי תעביד מדעתך לדמויי מילתא למילתא אייתי למפלח ע"ז משום הכי סמך ליה כי ימצא בקרבך איש וגו' וילך ויעבוד אלהים אחרים וגומ':

ומשום דברבוי השופטים ירבו המחלוקות ונמצאת תורה כאלף תורות משום הכי כתב כי יפלא ממך דבר וגו' על פי הדבר אשר יגידו לך מן המקום ההוא ובתר הכי אמר כי תבא אל הארץ וגו' ואמרת אשימה עלי מלך וגומ' כלומר יסק אדעתך למימר אשימה עלי מלך ככל הגוים אשר סביבותי לא יהיה כן דנהי דתשוי עלך מלך אבל לא יהיה כגוונא דעכו"ם דהא עכו"ם ממני מלכא לפי בחירתם ואילו אתה את אשר יבחר ה' אלהיך בו. ותו עכו"ם ממני מלכא אפילו מעם אחרא וכדאשכחן בח' מלכים שמלכו בארץ אדום ובבלק מלך מואב ואילו את מקרב אחיך דוקא ולא מעם אחר. ותו מלכי עכו"ם מרבים נשים וסוסים וכסף וזהב ומלכא דילכון לאו הכי אלא לא ירבה לו וגומ' ולא תימא דא"כ גריעו איהו דמלכא דישראל דהא לאו הכי אלא טעמא לבלתי רום לבבו למען יאריך ימים על ממלכתו וגו'. ובתר הכי קאמר לא יהיה לכהנים הלויי' וגו' כלומר דכהני אמו' ע"א אית להו כמה נחלות אבל כהני דיליכון לאו הכי אלא לא יהיה להם חלק ונחלה וגו' ולא תימא דגריעו דילהון איהו לאו הכי אלא ה' הוא נחלתו וגו'. ומשום דעממייא ידעין עתידות דיליהון ע"י חוזים בככבים להכי אזהר לישראל דלא ידרשו להו אלא ידעון עתידות דילהו על ידי נביא מאחיך כמוני וגו'. ובכן ואתה שלום:

פרשה מב

פרשת כי תצא: אור ליום שבת י"ד לאלול ה' עמך וגו' רק כי תדבק בי וביראתי ובמשניותי תמיד ולא תפסיק מחשבתך אפילו רגע אלא תדיר יהיו חללי לבך ממולאים בתורה וביראה ולא תתן מקום כלל למחשבו' והרהורין דמעיילין בלבך יצה"ר וסמאל ונחש אוקיד יתהון בקש דק"ש ובאש דאורייתא ואזהר בהנאין ובכיסופין כל מה דתיכול כמא דאוליפתך ולא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך לצורכך וכל אשר הבטחתיך אמלא רק כי תדבק בי וגו':

והא קרא דכי תצא למלחמה וגומ' כי רמיז לכ"י דהיא מגיחא קרבא עם יצה"ר דילך דאלמלא סיועא דילה לא הוה יכילית בני נשא כנגד יצה"ר וכמ"ש ז"ל יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש להמיתו ואלמלא הקב"ה עוזרו לא היה יכול לו דכתיב צופה רשע לצדיק וגו' ה' לא יעזבנו בידו וא"ת א"כ ליח ליה אגרא דהא אי לאו סיועא דקב"ה הוה יצה"ר נצח ליה להכי אמר ולא ירשיענו בהשפטו אלא דקב"ה חשיב ליה לבר נש כאילו הוא בלחודוי עביד בלא סיוע דכ"י והשתא קאמר כי דהיינו כ"י למלחמה על אויביך ותפארת יסייע לה והיינו ונתנו ה' דהיינו תפארת. אלהיך בינה או פחד. אי נמי קאמר דבמדת רחמים יתנהג עמך למימסרא בידך והיינו ונתנו ה' וגו' ושבית שביו

דיהא שבוי וכפוף תחתיך. וראית בשביה אשת יפת תואר כלומר דאוף בתר דנצחת ליה לא יתייאש מינך אלא יהדר לייפויי קמך מילין דהאי עלמא וכדאמ' בזוהרא קדישא דיצה"ר מתדמה כאשה יפה:

אור ליום שבת י"א לאלול חזק וגו' כי תצא למלחמה על אויביך דהיינו יצה"ר ונתנו ה' אלהיך בידיך וגו' וכבר בזמן עבר ראית בשביה אשת יפת תואר דהוא יצה"ר דאימתיל לה כדאית' בזוהר' קדישא וחשקת בה כמי שחושקת באשת זדונים ולקחת אותה כבר באותו זמן לאשה ואז באותו זמן הבאת אל תוך ביתך וגלחה את ראשה וגו' להתקשט וישבה בביתך. והשתא כד תיתוב בתיובתא בכתה את אביה ואת אמה ירח ימים כלומר תבכה על עונות נעוריך ירח ימים שהוא היקף אחד ואח"כ תבא אליה כלו' על כל פנים תצטרך ליהנות מיצה"ר לקיום הגוף אבל לא תביאנו אל תוך ביתך דא"כ יהיה עיקר אבל תשליכהו חוץ מביתך ובעת הצורך ההכרחי תבא אליה ובעלתה כלומר ולא תתעכב אצלו אלא כאדם ההולך בהחבא לבעול אשה שתכף שגמר פורש והולך לו כן אתה לא תהנה ממנו אלא בעת הצורך ההכרחי כדי קיום גופך בלבד ומשום דמים גנובים ימתקו ואשתכח דבבוא אליו לפרקים יגדל עריבותו להכי קאמר והיתה לך לאשה כלומר בערך ענין זה תהיה בעיניך כאשה שלבו של בעל גס בה ואינו נהנה ממנו כל כך ואתה שלום:

אור ליום שבת י"א לאלול חזק וכו' יודיע דרכיו למשה וגו' כוללות ישראל לא ידעי אורחוי דקב"ה אלא מתוך פעולותיו אבל משה הוה ידיע אורחוי ומנייהו ידע דקב"ה פעל אותם פעולות וזה דוגמת ידיעת מן הקודם אל המאוחר וידיעת ישראל היא דוגמת ידיעת מן המאוחר אל הקודם. והלא בסוף פרשתא דא פקיד על מצות יבום. ואיכא למידק דאחז"ל דטעמא משום דנפשא דמיתא מתגלגל בברא קמא והא תינח אי מכווני להכי אבל אי לא מכווני להכי מה תהא עליה. ותו דאמרו רבנן דרזא דמלתא באות נפשא שאפה רוח ואתתא מיעוטא דמיעוטא הוא דמכווני להכי. ותו איכא למידק דתקנ' למאן דשביק אתתא אבל מאן דלא שביק אתתא מה תהא עליו ותו מאן דלא שביק אחא מה תהא עליו. ותו אמאי אשכחן דשאר קריבי הוו מייבמי וכדעבד יהודה בתמר ואילו אורייתא לא פקדא אלא לאחוי ולא לשאר קריבי וכיון דלנייחא דמיתא הוא ה"ל למפקד לשאר קריבי נמי ותו דהנך צדיקי דלא אצטריכו לאתגלגלא ומה תהא על יבום דילהו :

אבל רזא דמלתא הוא דעלמא כוליה מתבני על רזא דגלגול' ותדיר מתגלגלי בני עלמא ולא משתככי כעין מייא דנגדין בתחלה ולא משתככי ואזלין ונפלין בימא ומן ימא מתהדרי כל נחלא ואזיל למקורא דיליה והדר נביע ונגיד כמלקדמין והדר נפיל לימא והדר מהדר למקוריה וכדכתיב בהדיא כל הנחלים הולכים אל הים וגו' אל מקום וגו' שם הם שבים

ללכת ה"נ בני אדם אתו להאי עלמא והדר אזלי להההוא עלמא והדר מהדרי לאתגלגלא בהאי עלמא וכן תדיר ולא משתככי דוגמת נחלא דאמרן וכי היכי דמיא דנגדין בנחלא דזימנין מתעכבין מלמהדר לאתגלגלא ע"י חריצין ונעיצין דחפרין להו בינשתא ה"נ מאן דלא שבק בנין בהאי עלמ' ושבק אתתא הא איהו דמי' למי' דמתעכבין ע"י חריצין ונעיצין ה"נ ע"י אתתא דשבק מתעכב מלאתגלגלא ואע"ג דאיהו צדיקא מתעכב ואילו שבק בנין בר כרעא דאבוה הוא והוה ליה כאילו אשתאר חלק מנייהו ואיהו גופיה לא מתעכבא לאתגלגלא וכד לא שבק אתתא אע"ג דלא שבק בנין לא מתעכב מלאתגלגל כיון דלית ליה תפיסו בהאי עלמא וכד שבק אתתא ולא בעי יבם ליבומי פקיד קב"ה דיחלץ לה למירמז דאפליג מינה והוי כמאן דלא שבק אתתא ולא אתעכב מלאתגלגלא וקודם מתן תור' כל היכא דשבק קריבא בהאי עלמא הוה מתעכב' מלאתגלגלא וכיון דנתנה תורה אתנהיר עלמא ואע"ג דישבוק כמה קריבי לא מתעכב אלא כד ישבוק אחא:

נראה לי לפי דרך זה דמאן דשבק אתתא ולית ליה אחא לא מתעכב:

יום שבת י"ז לתמוז ה' עמך וגו' פקח עיניך ושבע לחם לחמא של תור' אל תאהב שינה פן תיורש דהיינו הנך סטרין והיינו דכתיב עשיר ורש נפגשו וגו, כלו' אתא לאפוקי מדעת האומרים דאיכא שני אלו"דות חד פועל הטובות וחד פועל הרעות ולהכי קאמר עושה שניהם ה' דעשיר היינו סטרא דקדושה ורש היינו סטרא דמסאבא וקאמר תרויהון נפגשו כלומר דאינון מתדבקין כחדא דאינון קליפה ופרי ועושה שניהם ה' דאיהו אין סוף איהו דעבד סטרא דקדושה וסטרא דמסאבא:

והא רזא דלא תבא אל ביתו לעבוט עבוטו משו' דהעבטת עבוט איהו רמיז לבר נש דאית עליה חובין ולית רשו להנך סטרין למגבי הובין מיניה בלי רשו ואי הוה מלוה נכנס לבית הלוה לעבוט עבוטו הוה רשו לאינך סטרין למגבי חובין מיניה בלא רשו בחוץ תעמוד והאיש אשר אתה נושה בו יוציא אליך את העבוט החוצה משום דמדת קב"ה אינו כמדת ב"ו שהספקלטור הולך אחריו וגו'. אבל קב"ה רגלוהי דבר איניש אינון ערבין ביה וכו' ואם איש עני הוא לא תשכב ועבוטו אצלך משום דעני רמיז למאן דאית ליה חובין טובא ואי הוה שוכב ועבוטו אצלו הוה יהיב דוכתא למה דאמרינן ולאילנא דמותא דפרוש גדפויי בליליא למגבי חובוי מההוא דאית ביה חובין ולעכבא פקדונא דנפשין דמסירין בידיה כל ליליא וזש"ה בבא השמש תשיבנו לו וכן אזהר לא תחבול בגד אלמנה משום דאלמנה רמיז למאן דאית ליה שום זכו ומשום הכי קאמר דלא יחבול בגדה כלל משום דאיהו נמי הוה יהיב דוכתא לאינך סטרין למגבי ממאן דאית ליה זכו ולחרבה יתיה. וכן לא יחבול ריחים ורכב דאינון כלים דעבדין בהו צורך אוכל נפש ונקט ריחים ורכב מנא

קדמאה דמתעבד ביה צורכא דנהמא ואי הוה חביל יתהון הוה יהיב דוכתא לאינך סטרין למחבל ולאעדא מזונא בדינא והיינו רזא דקשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף וקב"ה רחמיו על כל מעשיו דאפילו ביומא דעבדו עגלא מנו הטוב לא מנע מפיה' והיינו דקאמר כי נפש הוא חובל כלומר לא יחבול וגו' משום דאיהו נמי הוה מטי חבילו לנפשא דבני נשא לממנע מניהון מזוני כדאמרן וגלי בהאי דטעמ' משום דתלי פגמא בנפש והוא הדין לכל אינך פקודי דאתמרו בעבוט כדאמרן:

סוד סעודת שבת:

ומאי דאמרן בזוהרא קדישא דסעודת שבת שחרית רמיז לבינה וסעודה ג' רמיז לתפארת. ובדוכתא אחרינא קאמר איפכא לא קשיא דקושט' דמלתא דנפש רוח נשמה מתחברי כחדא וכד חד מנייהו שארי בחד דוכת' כולהו שארן עמיה ותלתהון אקרון צרורא דחיי דאין צרור פחות משלשה וזהו שאמר והיתה נפש אדני צרורה בצרור החיים. וא"ת כיון דאין צרור פחות משלשה היכי קאמר בצרור דהא בלא נפשא דדוד לא הוו אלא תרין רוח ונשמה והיכי קארי להו צרור. ויש לומ' דהא אוליפתך בחבור' דנפשא בגופא מתהוי נפש אחרא וההוא איהו מתגלגל ודוד ידיע דהוה מגולגל וא"כ הא בלא נפשא דהוה ביה השתא הוו תלת נפש רוח ונשמה דאיהו צרור. ובליל שבת שארי נפש ולא מתגלי טפי. ובשב' שחרי' שארי רוח ושארי לאתגלייי' בינה קצת ומשום הכי אמרינן נשמת כל חי ליקרא דבינה דשארי לאתגלייא ומיהו רוח איהו מתגלי בשחרית כמא דמתגלי נפש בליליא. ובסעודה ג' אתגלייא נשמתא לגמרי ברוח ותמן נפש וכלהו מתחברי ברוח. והשת' מאי דאמור בחד דוכתא דסעודת שחרית שרייא נשמ' היינו על שירותא דאתגליי' ומאי דקאמ' בדוכתא אחרינ' דבסעודת שחרית שארי רוח היינו לומ' דמתגלייא בו רוח כי היכי דאתגלייא בליליא. וכן מאי דאמ' בחד דוכת' דבסעודת ג' שריא נשמה קושטא איהו דהא בההיא שעתא אתגלייא בגוונא דלא אתגלייא מקמי הכי. ומאי דאמ' דבההי' סעורת' שרייא רוח היינו משום דאתגלאותא דנשמה ברוח איהו ותמן נמי מתחבר נפש ומתעבדי תלתיהון צרורא חדא תמן. ומאי דאקשיתון מוי נפש ולא קאמ' וי רוח או וי נשמה הלא אית לכו לדקדק' דקרא לא מיירי במוצאי שב' אלא בשבת וה"ק וביו' השביעי שב' מלאנהג' עלמ' בצורכא דגופ' אלא מסתלקין לעיל' למילקט נפשאן ולאחת' לון לתתא והיינו וינפש כלומ' אתעסק בצורכי נפשאן ולא בצורכי גופאן דבשא' יומי שבוע' מתלבש ביומין דחול לאנהג' עלמ' לצורכי גופא וביומי שבת' מסתלק' מיומי חול, ומתעלייי' למלקט נפשין ולאחת' לון וז"ס עונה בליל שבת ואי יעביד בר נש עבידא בשבתא מערב חול בקדש דהא איהו מעורר לאתלבשא מטרוניתא ביומי דחול ביומא דשבתא בוינפש

כתיב וי למימר דו"או משפיע ביו"ד דאיהי מלכו' והיכי משפיע בה דאיהי סלק' ויתב' לקבל רישא כמא דכתי' יו"ד ברישא ותמן מסתכל בה וא"ו וממלא לה שפגא האי איהו פשטא דקר' ומאן דאמ' וי נפש מפר' ביום השביעי שב' ובתר הכי במוצאי שבת וי נפש והכי קאמ' וי לנפש דאתבד בר נש בימי החול דאבד להההוא צרורא דנפש רוח נשמה דהוה שרי ביומא דשבתא:

אור ליום שבת כ"ד לניסן ה' עמך וגו'. הגם כי נטשתני וכו' הדבק בי ובתורתי ובמשניותי וביראתי ואתנך לברית עם להנחיל נחלו' שוממו' דהא איכא למידק מאי ברית עם דטפי הוה עדיף למימר לברית חכמים ולא לברית עם דמשמע ברית עמי הארץ. ותו מאי ואתנך לברית. ותו מאי להנחיל טפי הוה עדיף למימר לנחול מלמימר להנחיל. ותו מאי נחלות שוממות טפי ה"ל למימ' נחלו' מיושבות מלמימר נחלות שוממות:

אבל רזא דמלתא דברית עם היינו לומר דכד נפיק שפעא מברית העליון לרבים עדיף טובא מכד נפיק ליחיד והיינו ואתנך לברית עם וגומ' כלומר אתנך דייתי שפעא רבא על ידך כשפעא דאתי לסגיאין. וקאמר להנחיל ולא לנחול דטפי עדיף מנחיל מנוחל כדאשכחן ביהושע דאתמ' ביה כי אתה תנחיל ואיהו עדיף ודאי מנוחלי הארץ ומאי דאמר נחלות שוממות היינו לומר דארץ ישראל דהיא שוממה מבלי בניה היא יושבת לנחיל אותם. תו איכא למימר דנחלות שוממות היינו נשמתין דאזלין ערטילאין דלא אשלימו עובדייהו בהאי עלמ' או דהוו בהו חובין ואענשו בגיהנם ואינון אזלין סחרניה פרגודא למיעל לגינתא ולא שבקין יתהון וכד נפקא נשמתא מברית עילאה דאיהו יסוד דמתמן פרחין נשמתין ליסו' דמתמן פרחין להאי עלמא וכד פרחן מתמן אינון נשמתין אתיין לקמי' ההיא נשמת' ליקרא לה ולאלוואה לה וכיון דהיא נחתא להאי עלמא לאתבנאה בגופא כל אינון נשמתין דמתלוין בהדה נחתין עמה וזכיין לאתפלגא בעלמ' לאתבנא' בגופין והיינו להנחיל נחלות שוממות כלומר כד תיתי להאי עלמא לאתבנאה בגופא תזכה להנהו נשמתין ערטילאין דאקרון נחלו' שוממות דיתבנון בגופין על ידך והיינו רזא דכי יקרא קן צפור לפניך וגו' כלומר כד אתיא להאי עלמא ויתערון קמך הנך נשמתין דלא זכו למיעל לגנתא דעדן והיינו אפרוחים או בצים דאפרוחים היינו נשמתין דאית בהו קצת עובדין אלא דלא אשתלמו בעובדייהו ואינת דוגמת אפרוחים דאית בהו גדפין קצת או בצים היינו נשמתין דקבילו עונשייהו בגיהנ' ולית להו עובדין למזכי למיעל לגנתא דעדן. אבל אי יהדרון לאתבנאה בהאי עלמא עתידין למעבד עובדין טבין או למילד בנין זכאין והיינו דוגמת בצים דלית להו גדפין אבל אית בהו כח למעבד מנייהו אפרוחים. והאם רובצת וגו' כלומר דאימא קדישא רביעא עלייהו דחייסא עלייהו

ובעייא דיעלון לגנתא שלח תשלח את האם כלומ' תשלח יתה מעלייהו ותיסב יתהון עמך לאתבנאה בהאי עלמא בגופי והיינו ואת הבנים תקח לך ודייק למכתב שלח תשלח ולא קאמר שלח שלח או תשלח תשלח למימר דתימא לאימא קדישא דרביעא עלייהו והות בעייא דייעלון לגנת' דאי יהדרון להאי עלמא כמה צערן וכמה עדנין יחלפון עלייהו ותו דאיכ' לספוקי בהו אי יזכון בעובדין טבין או אי יבאשון ומשום הכי אמר דטפי עדיף להו למהדר לאתבנא' בהאי עלמ' למזכי בעובדין טבין דהא בזמנ' קמיית' דאתו לעלמא הא הוו תחת כסא הכבו' ושדרו יתהון בהאי עלמא למזכי והכי קאמר כמא דשלח בזימנא קדמיית' הכי תשלח יתהון את בהאי זימנא לאתבנא' בגופי למען ייטב לך דבמה דזכי למיתי להו לעלמ' תזכה יתהון למילף להו אורייתא ואורחין דתקנן. והארכת ימים דאע"ג דאשתלים קיסטא דזמנא דאתגזר עלך למחיי בהאי עלמא אי אית בהנהו דנפקו לעלמא על ידך דאתגזר עליה למחיי שנין טפין יאריכון ימיך בגיניה דלא תסתלק מעלמ' עד דיסתלקו אינהו מעלמא בגין דעל ידך יסתלקון לעילא תו איכא למימר דהנהו תרין שלוחין רמיזין לחרבן תרי מקדשי והיינו דכתי' איזה ספר כריתו' אמכם אשר שלחתיה דאיזה ספר כריתות רמיז על גלו' בבל דלא הוה אלא שלוחא בעלמא והיינו אשר שלחתיה. או מי מנושי רמיז על בית שני דאף בזמן בניינו הוו עבדין למלכי עממין והיינו אשר מכרתי אתכם לו לעבדים. הן בעונותיכם נמכרת' וגו' כלומ' דבחרבן בית ראשון הוו בהו פשעים ע"ז וג"ע וש"ד ובטול תורה והיינו ובפשעיכם שולחה אמכם אבל בבית שני לא הוו הני חובין בהו אלא שנאת חנם והיינו בעונותיכם נמכרתם והיינו רזא דס' רבוא דכד אתא מרע"ה לעלמא אייתי עמיה ששים רבוא דאינון אוכלוסא ומשום הכי היו יולדות ששה בכרס אחד לאשלמ' ההוא מניינא בההוא זימנא והיינו רזא דפקידת כמה עקרות בחד זמנ' דהיינו דאתי צדיקא לעלמא בההוא זמנא ואתו עמיה כמה נשמתין כדאמרן. והיינו רזא דעד לא אתא שמואל דבר ה' היה יקר בימים ההם ובתר דאתא הוו מתנבאים בכל דוכתא וטעמא משום דהוה נשמתיה מבינה כד"א ותשובתו הרמתה כי שם ביתו כלומר דשם דהוא רזא דויתיצב עמו שם איהו ביתו דרמתה דהיא בינה וכיון דהות נשמתי' מהאי דרגא עילאה אתפתחו מבועין דשפעא עלאה דנבואה וחכמה ונחתא לעלמא. והיינו רזא דויהי נא פי שנים ברוחך אלי דכד אתא אליהו לעלמא אייתי עמיה נשמתא דאלישע ומשום הכי זכה ביה בהאי עלמא לאלפא ליה והיינו אשר יצק מים על ידי אליהו דאשפע עליה מי החסד לאייתאה ליה להאי עלמא בזכות אליהו וכי היכי דכד אתי צדיקא להאי עלמא מייתי עמיה כמה נשמתין דאתיין לאלוואה יתיה וליקרא ליה כמא דאמרן וזכי בהו לאתבנאה בגופי. הכי כד מסתלק מעלמא וספדין ליה

אתו הנך נשמתין דלא זכו למיעל לגנתא ומתחברי בהדי' בההוא הספדא ובההוא זכו זכאן לאתבנאה בהאי עלמא בגופי דאיהו מסתלק לעילא ואינון נחתין לאתבנאה בגופי והיינו רזא דהספדא ובכיא על צדיקא דבהנהו פתיחו דמתפתחין מבועין לאושדא דמעין מתפתחין מבועין עילאין לנחתא הנהו נשמתין דקאמרן. והיינו רזא ראשיכם אל תפרעו ובגדיכם וגומ' ואחיכם כל בית ישראל יבכו וגומ' דאי לא יבכו על כל העדה יקצוף. ומשום הכי קרינן בי"ה מיתת בני אהרן. ביום הכפורים אסור בתשמיש המטה משום דביום הכפורים מסתלקא מלכות לנקטא נפשין דתפלג כולי שתא וכיון דקרינן מיתת בני אהרן ומצטערינן עלייהו הוי כאילו מיתו בההוא יומא וספדו עלייהו ועל ידי כן מתוספי כמה אלפין ורבוואן נפשין למיחת בההוא שתא:

והיינו רזא דצדיקים מולידין במיתתהון יותר מבחייהון. ואמר ליה אלישע לאליהו ויהי נא פי שנים ברוחך אלי כלומר כמא דזכינא על ידך כד אתית להאי עלמא הכי אזכה כד תסתלק מעלמא לסלקא בדרגא עלאה ואמר ליה הקשית לשאול דאף על גב דצדיקא בין כד אתי לעלמא בין כד מסתליק מיניה מזכי לנשמתין. נשמתין דמזכי להו כד מסתליק לאו אינון דזכי להו כד אתא ואת דזכינא כד אתינא קשה הוא לזכאה לך נמי כד מסתלקנא אבל מכל מקום אם תראה אותי לוקח מאתך על ידי ההוא ראיה אזכה לך כאילו לא זכינא לך מעיקרא:

תו אמר לי ברזא דספירות הא אינון דוגמא להבדיל לגוף שהפעולות נעשות על ידו. ואין סוף דוגמא לנשמה וכל מצות עשה ומצות לא תעשה תליין בספירות וכד מקיים איניש מצות עשה ממשיך חיותא ושפעא לספיראן דתלו בהו הנך מצות וכד עבר על לא תעשה הא הוא ממעט חיותא ושפעא דספירן דתלו בהו. ובעונות שרבו הא כ"י אתמנע מינה חיותא ושפעא דאתי לה מלעולא ואילו יצוייר דהוה מפסיק ח"ו שפעא וחיותא מינה הוו עלמין כלהו מתחרבי והכי ההא דוגמת אבר שנצמת ובטל ממלאכתו דהא ודאי אפסיק מיניה חיותא ושפעא כיון דאינו פועל פעולתו ועל כרחין אי אפשר לומר דלא אתי ליה חיותא כלל דאם כן הוה מסריח הילכך ודאי אית ביה קצת חיותא. ומהכא תנדע כמה אית ליה לבר נש לאזדהרא מחובוי וכמה אית ליה לאהטתדלא למעבד פקודייא דמארי עלמא:

פרשה מג

פרשת כי תבא: אור ליום שבת כ"א לאלול ה' עמך וגומ' רק כי תמעט בהנאות ותכוין בתפלה. והא שדרוני לאולפא לך רזא בפרשתא דא קדישא דהא רזא דבכורים ייחודא

דכנסת ישראל בבינה דהא בינה ביכורים דמינה מתחיל לאתגלאה שפעא קדישא בעולם הבנין וכנסת ישראל ביכורים דמינה אתיא שפעא לעלמין ומינה שריין למיעל מאן דבעי ברזא דספירן מתתא לעילא ואין מביאים בכורים אלא משבעת המינים שנשתבחה בהם ארץ ישראל דאינון רמז לשבע ספירות הבנין ומייתי להו לכהנא דאיהו איש חסד לייחדא כלהו ספירן בחסד והיינו אל הכהן אשר יהיה בימים ההם ברזא דששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ. ואמרת אליו הגדתי היום לישנא דאמשכותא והכי קאמר אמשיכות יומא דין לה' דאיהו תפארת. אלהיך דאיהו חסד. אי נמי פחד ומתייחד בה' דהוא תפארת. כי באתי אל הארץ היינו ארץ החיים תתאה ועילאה. ובכן ואתה שלום:

אור לט"ו לאלול שנת השכ"ט יום ברית הילד י"א ה' עמך וגומ' הלא עם היות כי הרבה הפרדת מחשבתך ממני הנה אשוב אליך כאשר בתחלה בגיז דתנדע סגיאות טובתי ורחמי וחסדי. הימים הראשונים יפלו ועתה אכרית עמך ברית חדשה ואשיבה לך ששון ישעי ורוחי נדיבה אסמכך רק שתדבק בי ביראתי במשניותי ולא תפריד מחשבתך ממני אפילו רגע וחזור ובנה מה שהרסת ותפור מה שקרעת ושמא דילד דתימול יומא דין יהודה והוא יהיה סימנא לך בתודה ותשבח לה' אשר הפליא חסדו ורחמיו עמך להאיר אליך פניו והא ממרי בסעדך לזכותך להדפיס ספר כסף משנה וספר קופת הרוכלים ולחבר כל מה שבדעתך לחבר ועל המשנה ועל המקרא וכל העולה על לבך על תורתי ולירד לחכמת הקבלה יותר מהרא"ש שבמירון והוא ייתי למילף מינך להן חזק ואמץ ואל תפריד מחשבתך ממני אפילו רגע ואני זאת בריתי אתך אמר ה' וכו' תורה מחזרת על אכסניא שלה. והא קב"ה וכל בני מתיבתא וכו' וצדיקייא תבעין בשלמך וכו'. וכתוב כל מאי דאימא לך ולא תזלזל ביה כדעבדת ביומי קדמאי. ולמען תכיר כי אני משיב לך ששון ישעי ורוח נדיבה אסמכך שדרוני לגלאה ולאודעותך בפרשת' דא פרשת בכורים דהא אינון רמיזי למאי דאתי מחכמה דהא חכמה אקרי בכור ואינן באים אלא משבעת המינים רמז לשבעת ספירות הבנין ואינם באים אלא מארץ משום דז' ספירות הם בארץ העליונה ובארץ התחתונה שהם תרין ההי"ן ואין מביאי' בכורים דחוצה לארץ שלא לתת מקום לההוא סטרא דקדושה:

והיינו פלוגתא דחכמים בעבר הירדן משום דעבר הירדן אינה כל כך בסטר קדושה. ותדע דהא הוו בה שלשה ערי מקלט ובכל ארץ ישראל תלת משום דאית לסטרא ההוא קצת חולק ביה נפישי רוצחים ומשום הכי אמר רבי יוסי הגלילי אין מביאים בכורים ממנה והיינו טעמא דגר אינו מביא בכורים אלא אם כן היתה אמו מישראל דאית ליה שרש דקדושה. והוה לי לאורכא עמך דהנה עתך עת דודים אלא דמטא עידן צלותא אבל

עוד אאריך עמך רק כי תדבק בי במשניותי בעבודתי ביראתי ולא תפרי' מחשבתך ממני אפי' רגע. והא שבעה עולמין דאמרית הא אהדרו לאנהרא קדמך ובכן שלום לך וכל אשר לך שלום:

על דבר השכחה אשר שאלת כח לזכור מה שתקרא שלא תשכח אותו בטבע או בשמות הדרך היותר נקל הוא סוד שזכור תזכור סוד האלפא ביתא אות הז' שבעה פעמים בבקר בבקר ולא תשכח מה שתקרא בבקר הפנים אל פני מזרח ואח"כ תזכור אותו פעמים לדרום ולצפון ולמערב ותזכור כי סוד הזי"ן הוא השמטה העליונה בסוד ז' פעמים שבעה ושיעלו לחמשים שערי בינה וסוד הזי"ן יפתח לך שערי חכמה העליונ' ועם זה הסוד לא תשכח דבר בזוכרך אותו וכל פסוקי זכירה תאסוף אותם ותזכור אותם עם הכוונ' הזאת ושסוד הז' שמות יהיו עמו יחד בסוד זי"ן אזי תזכור מה שתקר' ובטבע ובמלאכה יעשה הדבר הלזה קח אגוז מושקאד' וגינס"א וקניל"א ופרח מאסיאה וזעפראן ועם זה יוסר כח השכחה כנודע ובמלאכה סוד ה' ליראיו:

אור לי"ה הלא רזא דגליתי בענין קליפי' רזא עמיק' הוא ובכל קליפ' אי' כמה גניזין דמניהון יקום בר נש למנדע גניזין דסטר קדושה והלא לעילא מהנך שמנה קליפין דאמרי' לך איכ' לבן הארמי דלא למגנ' נסי' יעקב תרין בנתי':

והלא שמא דדכרנותא דאמרית לך דא הוא דקדם דתשרי למילף מאי דתבעי תימא קרא דזכור דבר לעבדך על אש' יחלתני י' זמנין ואזדהר דבמאי דתקבע למילף בההוא זימנא לא תפסוק כלל בשו' מילה ממילין דעלמ' ובהכי אדכר לך כל מאי דתילף בההיא שעתא וכן בכל זימנא וזימנא. ורזא דמילתא דהאי קרא אית ביה ו' תבין וי' זמנין שית סליק לס' לקבל ו' ספירן דסלקין לס' ואית ביה כ"ב אתוון במנין אתוון דאורייתא דאינון לקבל י"ס וי"ב הויות וי"ב זמנין כ"ב סליק לך לקבל עשר ספירות דכל חדא כלילא מדינא ורחמי אשתכח דסלקין לעשרין וכל חדא כלילא מי' אשתכח דסלקין ל"ר הא הכא ר"ך:

ורזא דביכורים וכל מילין דראשית דאינון לקב"ה אינון רמז לכתר עליון דלית לן תפיסה ביה אי נמי רמיז לכ"י דאיהי ראשית מתתא לעיל' למרמז דכל שפעא דאתי לעלמא על ידהא אתי. וכד הוו מסקי בכורים היה השור הולך לפניה' וקרניו מצופות זהב רמז למדת הדין דאיהי מתבסמא ע"י בכורי' וכמו דאמרו חז"ל כל השקפה הכתוב' בתורה היא השקפה לרעה בר מהשקיפה דבכורים דגדול כחן של עושי מצות שהם מהפכין מדת הדין למדת רחמי'. וקרניו מצופות זהב למרמז נמי דינא. וכן עטרת של זית בראשו דאיהו רמיז נמי דינא. החליל היה מכה לפניהם רמיז נמי לדינא ברזא דלויים ממונים על השיר. הפחות והסגנים והגזברים יוצאים לקראתם להקביל פני שכינה דאתיא עמהון

והיינו אם בא חכם לעיר הקביל פניו דמצוה למיפק לאורחא לקבלא אנפוי דהא כיון דכמה מיני סכנות שכיחי באורחא ואי לאו שכינתי דמתלוה בהדיה לא הוה משתזיב הילכך בעי למיפק לאקבל' פני שכינתא דאתיא בהדיה והיינו רזא דאשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים. והיינו רזא דאלמלא לא זכו ישראל אלא להקביל פני אביהם שבשמים פעם אחת בחדש דיים דהא כד סיהיא אתמלייא איהו שלימו דשכינתא ובעי לאתקבלא אפהא וכד אתון אזלין על קברי צדיקיי' אי באורחא אתון עסקין באורייתא הא שכינתא נפקאת לקדמותכון. לכן הדבק בי ובתורתי ובמשניותי וכו'. בהתהלכך תנחה אותך בשכבך תשמור עליך בשכבך ממש כד"א בשכבך ובקומך דהא כד את נאים מגו הרהור' דמתנית' ז' עולמיתן דידי נטלין יתך. וכד את מקיץ מגו דנאימת בהיהור' דמתניתא הא איהי ממללא בפומך ורחושי קא מרחשן שפוותך:

אור ליום שבת ח"י לאלול חזק ואמץ וגו' ה' עמך וגו' רק כי תדבק בי וביראתי ובתורתי ואל תרפה מלהרהר בתורתי אפילו רגע. והלא אתמול בההו' פורתא דאוליפתון תקנתון להן הזדהרו טובא כי התרפית ביום צרה סר כחך. והא בפרשתא קדישתא דא איכא למידק אמאי בספרי קדמאי לא איכתיבת פרשת בכורים ואי הוה בעי למהדר ולמתני ליה אח"כ בהאי ספרא כיון דאקרי משנה תורה שפיר. אבל דלא למכתב לה בספרי קדמאי אמאי. ותו אמאי איחר מלמכתב פרשת בכורים עד הכא הוה ליה למכתב ביה בפ' ראה מקמי פ' מעשרות. ותו אמאי לא אתחייבו בכורים עד אחר שעברו ז' שכבשו וז' שחלקו נהי דעד ז' שכבשו לא אתחייבו אבל ז' שחלקו אמאי. ותו האי דקאמר הגדתי היום וגו' אמאי אצטריך למהוי עם הבאת הבכורים בלא בכורים הוה מצי לאודויי קמי קב"ה. ותו אמאי אומר ארמי אובד אבי ולא שרי מאברהם דהוא רישא דאומה. ותו אמאי סמך לפ' בכורים פ' כי תכלה לעשר. ותו אמאי בתרי שתי קדמאי הוה מעשר שני ובשתא תליתאה הוה מעשר עני. ותו אמאי סמיך להאי פ' דמלטטיא. ותו אמאי הוו י"א ארורים ולא י"ב כמנין שבטייא ואע"ג דאמוי רבנן משום דראובן לאו כדאי הוא. ותו אמאי פרט הני פקודין טפי מאחרנין ליסמוך על ארור אשר לא יקים דכליל כל פקודי אורייתא. ותו אמאי האריך בכל כך קללות כיון דהאי ספרא רמיז בה"א בתראה הוה ליה לחייסא על בנאה. ותו אמאי חתם בקללה ולא בברכה ולא בנחמה ומאי דאמר שמעון קדישי היינו לומר דאינון גופייהו יזדבינון לעבדים ולא יהא מאן דיזבון יתהון מדחילו דיהא להון מישראל הא אף ע"ג דבשום זמנא הוה או יהא כההוא גוונא מ"מ כיון דלא הוה הכי בכלהו זימני ליכא לאתיישבא ביה:

אבל רזא דמילתא דבסוף אידך פרשתא פקיד על מצות עגלא ערופה וטעמא דההיא מצוה משום דבקטילו דההוא חלל איתקף סטרא מסאבא מתרי טעמי חדא דשלט בבנאה דמטרוניתא וקטל חד מניהון ותו דקטל ליה בדרך אכזריות דאי הוו קטלין ליה ב"ד היו בוררין ליה מיתה יפה. ותו דע"י שליטו דשלט ההוא סטרא בההוא חלל אסתאב נפשיה דההוא חלל בההוא סטרא והא מלכות רמיז בעגלא ואידך סטרא רמיז נמי בעגל' דכל מה שברא קב"ה ברא כנגדו ואקרי עגלא יפיפיה דאיהי מתחזייא יפה כדכתיב בזוהר' קדישא ועליו אמר שלמה מרבדים רבדתי ערשי וגו' ופלחי טעוותא הוו עבדי פולחנא נוכראה לאמשכא עלייהו שפעא מהנך סטרי וקב"ה פקיד לישראל דלא יעבדון הכי משום דשפעא יטיבו דממשיך מהנהו סטרי דמי למאן דאזיל בהאי זימנא ומתדבק באומיא דמשפיעי ליה יקר וטיבו ועותרא וההוא שפעא געלא ומטולא איהו והכי הוא שפעא דנגיד מהנהו סטרי וקב"ה פקיד דיעבדון מילין לשמא קדישא דכל הנקרא בשמי ולכבודי וגו'. ולהכי פקיד דיסבון עגלא לקבל עגלא יפיפיה דאיהי ההוא סטרא ויחתון יתה לנחל איתן אשר לא יזרע וגו' דמדי דלא עביד פירין רמיז להה' סטרא כדאיתא בזוהרא קדישא ונחל איתן דאיהו קשה רמיז נמי להההוא סטרא והוו ערפין לה דאיהי מיתה אכזרית כי היכי דעבד ההוא סטרא להההוא חלל וע"י ההוא עובדא משתליף נפשא דההוא חלל מההוא סטר' ובהכי מתקן פגימו דה"א בתראה. והאי הוה פלוגת' דת"ק ור"י בזקניך ושופטיך דמר אמר שלשה ומר אמר חמשה למ"ד שלשה רמיז לשלשה עדרי צאן רובצי' עליה דאינהו איבעו לנקמא נוקמ' דמטרונית' והיא כבודה בת מלך פנימה. מאן דאמ' חמשה לרמוזי דה"א בתרא' גופה תיקום נוקמאה. והוו אמרי ידינו לא שפכו את הדם הזה כלומ' לאו אנחנ' מצטערין על דמא דא דהא פרע חובי'. קב"ה לא עביד דינ' בלא דינ' אבל אנחנ' מצטערין על דידינו לא שפכו את הדם הז' דהוה נפקא ע"י סטרא דקדוש' ולא ע"י דההוא סטרא. ותו דהוו מבררין ליה מיתה יפה ועינינו דהיינו סנהדרין דאינון עיני העדה. לא ראו בדינו דהוו מהפכין בזכותיה. ולא הוה משתאיב נפשיה בההיא סטרא. והשתא ע"י האי עובדא דעבדוה הא אשתליף נפשיה מההוא סטרא ואתדבק בסטרא דקדושה. כפר לעמך ישראל כלומר קנח והעבר רוח הטומא' דלא יקרב להו דכפר לשון קינוח כמו בעא לכפורי ידיה בההוא גברא. אשר פדית ה' כלומר כי היכי דהוו בגו סטרי מסאבי ופרקת יתהון מתמן ואעברת מניהון רוח הטומ' הכי אעבר יתיה עכשיו. ונכפר להם כלומר ע"י האי עובדא יתקנח ויתעבר רוח הטומאה אפי' מדמא דההוא חלל דאע"ג דדמא איהו מדורא מסטרא מסאבא הכא ע"י האי עובדא יתעבר מניהון ומתמן. והא כללות דהאי עובדא תלי ברזא דנפש רוח נשמה כמא דאוליפתך

ברזא דחליצה דהא נפיקו דעגלא איהו עובדא ממש ואיהו לקבל נפש ואמרו ידינו לא שפכו את הדם הזה לקבל נשמתא דאיהי דקיקה והכי הוי דבורא ורחיצת ידים הוי לקבל רוח דאיהו ממוצע בין תרוייהו והכי האי רחיצה לא הויא עובדא שלימה דלא הוי אלא לאעברא מסאבותא ובה משתלמי נמי. ומשום דהאי עובד' איהו לאהדרא נפשא דקדוש' לאתרא דבהכי הוי שלימו דסטרא דקדושה להכי סמך לה פרשת בכורים דעניינא דילהון הוי כי האי גוונא דפירי ידיע דנפקי מכ"י ולהכי מייתי בכורים לאהדרא היכא דנפיק מינה ומנח להו בטנא דרמיז לה ומייתי להו לגבי כהן דאיהו איש חסד דאיהו ראש ז' ספירות הבנין. והניחו לפני מזבח ה' דרמיז בבינה והכא נמי מתייחדי והכא נמי בעובדא דלקיטה והנחה בטנא והבאה אינון עובדי. ואינון לקבל נפש. ואמרת אליו הגדתי וגו' ארמי אובד אבי איהו לקבל נשמה ותנופה והנחה לפני ה' זהו אינון עובדי ולאו עובדי לגמרי ותו לקבל רוח דאיהו ממוצע בין נפש לנשמה. ואין מביאין בכורים אלא משבעת המינים דאינון לקבל שבע ספירות הבנין וכל אינון איבין תלי מניהון. וכן אין מביאין קודם שבעה שכבשו דלא ליהוי רשותא אחרא בארעא. וכן אין מביאין קודם שבעה שחלקו דכל זמן שלא חלקו אכתי הוה להוא סטרא קצת תפיסו תמן דומיא דהיכא דאית ביה קליפה מרירה דממרר לקצת מאיבא וכן כד מקלפין קליפ' מאיבא לא אפשר אלא א"כ יקלפון קצת מאוכל ומשום הכי אבעי ליה דלא אשתאר לקצת מאיבא שום צד תפיסה להההוא סטר באיבא ולא בארעא כד ייתון בכורים. ומ"ה אין מביאין אותם אעפ"י שכבשו עד שיחלקו. ושארי מארמי אובד אבי משום דאברהם ויצחק אע"ג דהוו להו ישמעאל ועשו לאו רבות' עבדו לאחוהון דאיכא למימר דאחוה גרמא להון אבל ארמי דלא הוה ליה אחוה עם יעקב הא ודאי הוה מאב' ליה אי לא דחס קב"ה עליה. ותו דהכא רמיזו ארבע גליות. ארמי היינו גלות בבל וקאמר אובד אבי משום דבזמנא קלילא נסבו נשים נכריות ואבדו יהידותא וייחס אבהותא דיליהון. וירד מצרימה וגו' וירעו אותנו וגומ' רמיז דבגלות מצרים משתעי. ויענונו רמיז לגלות יון דעניונא בכמה עיניין וגזרות. ויתנו עלינו עבודה קשה רמיז לגלות אדום דאתמשך כל כך זמנא וגזרו כמה גזרות. ומכל מקום עניינא דבכורים ועגלה ערופה איהו לאהדרא סטרא דקדושא לאתרא דבהכי הוי שלימו דשפעא וברכתא נגיד בכל עלמין:

והכי הוי סילוקא דצדיק מעלמא ומשום הכי פקיד קב"ה לא תתגודדו וגו' דאנהו דפלחי טעוות' הוו מתגודדי' על מתיהון משום פגימו דמטי לסטר מסאבא דיליהון. במיתת ההוא מיתה דיליהון. אבל דישראל לאו הכי אלא כי היכי דכי מתיליד רביא חדין כולי עלמ' בגין דאתי שפע ברכה לעלמא במיתי נפשא חדתא לעלמא. הכי נמי בסליקו

דצדיקייא נפקין כמה משריין קדישין לקדמותיה ובהכי מתקדשי עלמין כולהו ומתוסף בהו רוח קודשא והיינו רזא דרבי כד נח נפשיה דעליוני' מבקשים את רבי ותחתוני' מבקשים את רבי ואע"ג דעליונים ניחא לון דצדיקי דיהון בהאי עלמא ומולפי עלייהו זכו קמי קב"ה היינו מקמי דמטא זמנייהו לאסתלקא מעלמא אבל כד מטא זמנייהו לאסתלקא מעלמא אינון מהדרין דיסתלק מעלמא כי היכי דיסתלקו אינהו בסליקו עלאה משל למה"ד למלך שמסר בריה לפרגודא דכל עבדי מלכא דיכלין למילף זכו על ההוא ברא דמלכא אינון מסתלקין בסלוקא עלאה קמי מלכא וכד מטי זימנא לאסתלק' מההוא דוכתא ולסלקא לדרגא דמלכותא כל מאי דיכלין למעבד דיסתלק לעילא עבדין דבסליקו דיליה דמלכותא מסתלקין אינון בסליקו עלאה טובא והכא נמי כל זמנא דצדיקא איהו בעלמ' עילאי כולהו מולפי עליה זכותא דיתקיים בעלמא כי היכי דיעביד עובדין טבין דע"י כך מסתלקי אנהו ונתעלו וכד מטא זמנייהו לאסתלקא מעלמא עילאי מהדרי ובעו דיסלק מעלמא כי היכי דיסתלקו אינהו בסלקותא עלאה טובא יתיר דכד מסתלק' צדיקיי' מעלמא כמה משריין דקדושא נפקין לקדמותיה ובהכי מתפתחין כמה מבועי שפעא וברכה ומתברכין עלמין כולהו. ושפחתו של ר' היינו גופא דיליה דאיהו מלבוש' דנפש' דהוה זכיך ובריר וכשזקף י' אצבעותיו וגו' ואמר לא נהגתי אפילו באצבע קטנה וכו' דהיינו כ"י דאיהו קטנ' וכל הנאין וכסופין בה תליין וכיון דאמר דלא אתהני בה ממילא משמע דלא אתהני כלל וכיון דחזא גופא דמטא זימנא לאסתלקא מעלמא הוה מהדר לאשתארא בעלמא קצת כדי לקיימ' שום מצוה בההיא שעתא ומ"ה אמר יהי רצון שיכופו תחתונים וכו' וכיון דחזא דהוה מצטער טובא ומגו צערא לא הוי יכיל למעבד שום מצוה אמר כיון דכן הוא יהי רצון שיכופו עליונים. הא קאמרן דבאהדרותא דנשמתא דצדיקא לאתרא מתוסף קדושה וברכה לעלמא והיינו טעמא דעגלה ערופה ודבכורים כדאמרן וטעמא דבתרי שתא קאמ' מעשר ב' ובג' מעשר עני היינו דב' שני קדמאי רמיזין לחסד וגבורה דאינון תרין וב' שני תניינ' רמיזן לנצח והוד דאינון נמי תרין ושתא ג' רמיזא בננסת ישראל דמקריא עני והאי מצוה רמיז' נמי בנפש רוח ונשמה דהא כ"י רמיז לה נפש ויסוד דאיהו בין נצח והוד רמיז לרוח ותפארת דאיהו בין חסד וגבורה רמיז לה נשמה והשת' דהאי ג' מצות עגלה ערופה ובכורים ומעשרות כל חדא רמיזא לנפש רוח נשמה הא אינון תשעה לקבל תשע תקיעות דר"ה דאינון שלש של ג' ג' לקבל עשר ספי' דעשיראה כלילא מט' ובתר דאשתלימו ואתכלילו בי' ספירן אתחזו לקבלא לווטיא אינון י"א לקבל כתרין דההוא סטרין דאינון י' וחד על גביהון לקבל ספירן דקדושה דגם את זה לעומת זה עשה האלהים ורזא דנקט הני פקודייא טפי מאוחרנין ליתבא האי אצטריך למנדע

כל דרגי וכתרי דההוא סטרא ובתר הכי למנדע רזי דהני פקודייא ומניה תנדע אמאי אכתיבו הני פקודייא גבי לווטייא טפי מאחריני ועוד אתן את דודי לך. ובתר הכי אתחזו לווטיא יתהון במוסרא דמוסרא איהו שלימותא טפי מברכתא ואילו הוו בני נשא ידעין שלימותא דמוסר' הוו קריין ליה תדיר והוו חדאן ביה טפי ממאי דחדאן בברכתא ואע"ג דבכל פרט ופרט איכא תלי תלים של הלכות ועוד תדע קצת מניהון מ"מ כלילא דיליה איהו לאזהרא לישראל מלמיחב ואידך מוסרא והאי דמו למוסרא דאבא ואימא דאימא רחימא טובא לברא וכד לקי ליה לקי ליה ברחימו ואבא לא מגזם ליה כולי האי ולקי ליה בקשיו טפי. והכי מוסרא קמא הוי מאבא דהא ארבע' ספרי קדמאי רמיזו בספירן עילאין ולהכי קללות דבתורת כהנים הוו חמירין ותקיפין והני קללות דבמשנה תורה הוו מאימא דאיהי מלכות ולהכי הוו קללות דבה טובא בשיעור' וקלילין בתוקפא דלא הוו תקיפין כ"כ כמו קללות קדמאי. ומאי דכתב בהו והתמכרתם שם היינו בזמן שמד' דתעבדון גרמיכון כאילו אתם מזדבנין שם לעם אחר כעבדים ואמהן כי היכי דיחפון עליכון ואין קונה כלומר ההוא זבינו דיליכון לא יהא באורח מכר וקנין אלא דתחזון גרמיכון כאילו אתון מזדבנין ולא אתון מזדבנין. ובמאי דאמרית לווטייא הוו טבין טפי מברכאן דכתיב מוסר ה' בני אל תמאס וגו' דהא איכא למידק מאי מוסר ומאי תוכחת ואמאי גבי מוסר נקט תמאס וגבי תוכחת נקט תקוץ ותו אמאי כי את אשר יאהב ה' יוכיח דמהדר לאל תקוץ בתוכחתו. ואמאי לא אהדר נמי למוסר ה' אל תמאס כי היכי דאהדר לאל תקוץ בתוכחתו:

אבל פירושא דמלתא דמוסר מקרי מאן דמייסר לבריה או לחברי' מלמיהך באורח בישא. ותוכחת הוי מאן דמדריך ליה באורח טבא דמוסר הוי סור מרע ותוכחת הוי עשה טוב. ומשום דכד מפרישין לבר נש מאורחא דתפנוק דיליה איהו מאיס למאן דמפרי' ליה להכי קאמר גבי מוסר אל תמאס. ומשום דכד מוכיחין לבר נש למיהך באורח טבא והדר מוכיחין ליה כמה זימנין איהו קץ בכל כך זמנין דמוכיחין ליה משום הכי גבי תוכחת נקט ואל תקוץ והדר קאמר כי את אשר יאהב ה' יוכיח משופ דבתורה איכא כמה וכמה זימני מזהר למיהך באורח טבא ואיכא למיחש דיקוץ בר נש בהנך תוכחת ואמר אל תקוץ בהם דמשום אהבה רבא דאית ליה עמהון מהדר ליה זימנין סגיאין לאוכחא יתהון והדר קאי לרישא דקאמר קרא מוסר ה' בני אל תמאס. ואמר וכאב את בן ירצה כלומר דבר נש מתייסר מבעלי דבביה דאי בעל דבביה מחרף ליה בעבירה דאיהו עבד איהו אזדהר מלמעב' ההוא עבירה כי היכי דלא יחרף ליה חבריה אשתכח דההוא בעל דבביה הוה סבה למהדר האי גברא בתיובתא מההוא עבירה אבל ההוא בעל דבבו לא אכוון

לכך. אבל כד קב"ה מייסר לבר נש אינו על הכוונה הב' אלא על הכוונה הראשונה כי היכי דלשבוק אורחא בישא והשתא קאמר כיון דקב"ה לא מייסר לך אלא כדי לאפרשא לך מאורחא בישא ולא איבעי לך דלא תמאס אלא דתרחם ליה כיון דמכוין להנאתך ולטובתך ולא לחרפא לך כעין ההוא בעל דבבך דמחרף לך והיינו דכתיב כי כאשר ייסר איש את בנו ה' אלהיך מייסרך כלומר איהו מכוון לייסר יתך כאב דמייסר לבריה דאיהו מכוין לאפרשא ליה מאורחא בישא ולא כההוא בעל דבבא דחברי' מתייסר על ידיה דלא אכוין איהו להכי. אם כן דין הוא שתקבל מוסר דקב"ה ברחימו סגיא וכו'. ואתה שלום:

פרשה מד

פרשת נצבים: שבת פ' נצבים איכא למידק אמאי אצטריך למהדר לאעלא יתהון בקיימ' הא כבר עלו בסיני בקיימ' ותו דחזינ' דמרע"ה אמר לעברך בברית וגו' ולא חזינ' דישראל אתיבו מידי וכ"ת דמסתמא אתיבו ליה מלתא וקבלוה אלא שהכת' קצר קשה דא"כ מאי האי דאמור רבנן מכאן מודע' רבא לאורייתא דכפה עליהם הר כגיגית וכי הדור קבלוה בימי אחשורוש נמי איכא למימר דהות בה מודעה שהרי היו מסורים להשמיד להרוג ולאבד. ותו דהיכי אפשר לומר דלא קבלו אורייתא בהר סיני אלא מגו אונסא דכפה עליהם הר כגיגית דהא חזינן דברצון טוב קבלוה עלייהו והקדימו נעשה לנשמע. אבל תירוצא דמלתא דבסיני אע"ג דהקדימו נעשה לנשמע היו אנוסים לפי שהיו במדבר שמם ולא היו יודעים שום דרך ולא היה להם שום מזון כי אם המן וזהו דוגמת כפיית ההר כגיגית ומ"ה השתא דהוו בסוף הארבעים והיו בבחירתם רצה מרע"ה להעבירם בברית משום דהוה אפשר למיסק אדעתא למהוי מודעה רבא בקבל' קמייתא והיינו דאמר להו פן יש בכם איש או אשה וגו' כלומר ח"ו מלחשוב כי האי מלתא על כולהון אבל אי אפשר למיסק אדעתא כי האי מלתא הוא איש או אהבה וגו' ואינון לא אהדרו ליה מידי משום דשתיקה כהודאה דמיא ואכתי הוא מודעא. דאיכא למימר דשתיקה לאו כהודאה דמייא ומשום הכי הדור וקבלוה בימי אחשורוש:

אור ליום שבת כ"ה לאלול חזק ואמץ וגו' וכל אשר אתה עושה ה' מצליח ויצליח רק כי תדבק בי בתורתי וביראתי כאשר עשית בקצת שבועות וכמשפטן דלא לאתנאה ממילי דעלמא כמו דאזהרתיך ולא כאשר אתה עושה רק תדבק בי כאשר צויתיך ואזהרתיך ואהיה עמך ואזדהר למגמר למנדע כל שיתא סדרי משנה קודם יום הכפורים ואזדהר למגמ' קבלה ולא תתרפה מינה בשום פנים דהא לך זמן רב דאתרפי' מינה ולי' את ידע כמה עלויא למגמר בה. חשף ה' את זרוע קדשו וגו' הא איכא למידק מאי ניהו חשף

מה לי דיהא זרועא חשיפא או מכסייא. ותו אמאי קאמר וראו כל הגוי' דמשמע דישראל לא יראו:

אבל רזא דמלתא דזרוע היינו סטר שמאלא וקאמר דיפריש מניה קב"ה קליפין דמדביקין ביה ויהא קודשא לחודיה והיינו זרוע קדשו. וקאמר חשף דיהא זרועא קדישא מגלייא ואז ייחזון עממיא דלית תוקפא בקליפייא אלא כל תוקפא איהו בקדושה והיינו ישועת אלהינו דהא אלהינו דאיהו רמיז למית הדין איהו עביד ישועה והם עמך ונחלתך וגו' כלומר דישראל נשמתהון מסטרין עלאין ולהכי רחים קב"ה להו דהא עשר ספירן אינון וישראל אינון לקבלייהו דהא כהנים לויים וישראלים רמיזי לחסד גבורה ת"ת. ובכהני איכא תלת דרגין כהן גדול וכהן הדיוט וכהן משוח מלחמה ואינון לקבל חסד נצח מלכות. ובלויים איכא נמי תלת דרגי משוררים משוערים ומשא בכתף בזמן המשכן והא אינון לקבל גבורה הוד מלכות. ובישראל נמי איכא תלת דרגי מארי חכמה לקבל תפארת דהא תפארת איהו נובלות חכמה עילאה. ומארי עושר לקבל יסוד דעותר' ושפעא דספירן כולהו נגדי ביה. ומארי עובד' לקבל מלכות דאיהו עלמא דעובד'. ובמאי דאמ' ונחלתך איכא למידק דלא אפשר לפרושי דירית להו מאחרינ' דהא כתיב ביה אני ראשון ואני אחרון:

אבל רזא דמלתא דאמר לקב"ה הא אינון עמך כלומר נשמתהון אתייא מז' ספירות הבנין ותמן אתיין מלעילא מתלת עילאי דז' ספירן הבנין ירתו להו מתלת עלאי ומשום דנשמתהון אתיא מלעילא ומתגלגלי מספיר' לספיר' עד דמטו למקום פריחת הנשמות להאי עלמא א"ה. אשר פדית כלומר כמו דקליפין סחרין לקדושא הכי הוו ישראל משתקעין ביני אומי' וקב"ה פריק יתהון בכחך הגדול וגו' כחך היינו בינה דאיהי תוקפא דשאר ספירן. הגדול היינו חסד. ובזרועך הגדולה היינו גבורה ומשום דנשמתהון דישראל אתיין מספירן עלאין אמר משה וסלחת לעוונינו ולחטאתינו ונחלתנו דהא חובי תלת אינון חטאת עון פשע. ועוד איכא רביעאה המסורו' והמיני' וכו' וחילול ה' והא אינון לקבל ד' קליפין דהא קליפה עילאה דאגוזא איהו מריר טובא. ואתהנון מינה בני נשא לצביעת מאני' וקליפה תניינא איהי תקיפא טובא ואתהנון מינה בני נשא לאוקדא ואינון לקבי עון וחטאת דלאו אינון תקיפין כולי האי. אבל קליפה שלישית לית מינה הנאה כלל וכן קליפה רביעית לית בה הנאה כלל אדרבה אי בעו לקלפה לא יכלין עד דנסבין עמה מאוכלא ומ"ה הני שני קליפין רמיזין לפשע ומסורות וכו' ולא אדכר לישראל אלא עון וחטאת ולא פשע. משום דנשמתייהו אתיין מדרגין עלאין ומשום דאתיין מדרגין עלאין גזר עמהון קב"ה ברית דהא ברי' איהו דגזרי מידי לתרי גזרין דאיהו למרמז דהנך

דגזרין קיי' אינון מלאחד' והכי גזר קב"ה קיים עם ישראל למרמז דאינון רבקין ביה דהא נשמתהון אתיין מדרגין עלאין ולהכי קאמר בפ' קדישא דא:

אתם נצבים היום כלכם וגו' הא איכא רמיז רזייא דנשמתין איך קיימין אתם נצבים היום היום אתם נצבים. היום נצבים אתם. אתם היום נצבים. נצבים אתם היום. נצבים היום אתם. דהא בתר מוסר' דאיהו לאכנעא תוקפא דמלבושא דרזי דחוייא דאיהו גופא ובהכי מתעלייא נשמתא וקאמר אתם דהיינו נשמתין. נצבים אית לכון קיום ועלוייא ע"י דאתחלש גופא בלווטייא דמוסרא דהא מאן דממלל עם חבריה מסתכל באנפויי כאילו לא מליל אלא עם אנפויי. הכי אמר הכא אתם נצבים עם נשמתין ממלל ולאו למגנא אמור רבנן אתם גם אתם לרבות שלוחכם דהא אתם היינו נשמתין ושלוחכם היינו גופין ומה אתם בני ברית דקב"ה דאמרן אף שלוחכם דהיינו גופיכם יהיו בני ברית כלומר דיהון דבקין בקב"ה. שופטיכם שוטריכם זקניכם שופטיכם היינו חסד דאע"ג דאיהו חסדא ורחמי דינא כליל ביה כמא דאוליפתך דאיהו דיינא דפסיק דינא ומ"מ לא מתעסק למגמר דינא. אבל שוטר דרמיז לגבורה איהו גמיר דינא וכייף דיקבלון ליה עליהון. זקניכם רמז לתפארת איהו רמיז לישראל סבא:

אז הגיה ה"ר שלמה. ישראל אין כתיב כאן אלא ראשיכם שבטיכם זקניכם והנה כנור מנגן מאליו ואומר הלא אעפ"י שלפעמים אני מפרש שום פירוש על פסוק שאינו כן הלא לפי מאי דאיהו ברעותך אני אומר ומ"מ פירושא דאמינא קושטא איהו ועלך רמי ליתובי ליעל פסוקא כדכתיב והיינו דכתיב אכן רוח היא באנוש כלומר לפום מאי דאית ברעותא דבר נש הכי מחזיין ליה. ונשמת שדי תבינם כלומר אעפ"י כן האי דמפרשי קושטא איהו ואיבעי דיבינון יתיה על קרא כדכתיב והיינו דכתיב וביד הנביאים אדמה. כלומר אע"ג דתחזי בקצת נביאי דלא הוי בלשון צח ואוף דאיהו באורח משלים כגון נבואת זכריה לאו מיניה הוא דאנא חזון הרבתי אלא ממאי דסליק בדמיונא דנביא' אתו הנך משלי' ולשון דלאו צח. ואהדר לעניינא דילן. למען הקים אותך היום לו לעם דהיום רמיז בספירן עלאין לו דהיינו תפארת לעם הוו תפארת ויסוד היינו די"ב הויות שבתפארת ועם יאב הויות שביסוד הוו כ"ד לקבל כ"ד ספרייא ועם ת"ת ויסוד הוו כ"ו לקבל שמא דהויה דסליק כ"ו ד"א לו איהו רזא דמגדל הפורח באויר דאיהו בינה ומשפיע בוא"ו דאיהו ת"ת. לעם הא אתפרש והוא יהיה לך כלומר בינה דרמיז בלמ"ד תשפע בכ"ף ומטי שפעא לכ"י. ובסופא דפרשתא אזהר בתשובה דהיינו כ"י לאדבקא לה בתשובה דהיא בינה כד"א ותשובתו הרמתה דאתמ' אבינ"ה. והא בהני עשר יומין דלא למיכל בשרא ודלא למשתי חמרא באינך מיכלי ומשתייא אבעי למזהר והא תרין יומין דראש השנה

רמיזי לבינה וחכמה ומשום הכי אוף בני ארץ ישראל עבדין תרין יומין ובהאי שתא דהני יומ' דשבתא בתריהון שלימותא איהו דההוא יומא דשבתא רמיז לכתר ובשאר שנין האי יומא צום גדליה אבל לאו שלימו כמו כד אירע יומא דשבתא סמוך לראש השנה והא מקמי דאקטיל גדליא לא הוה עבדינן רמיזא לכתר דהא כליל ביומא דראש השנה דרמיז לחכמה ובתר דאקטיל גדליא סגיא מסאבו בעלמא ואיבעי לן למעבד רמזא לכתר ומ"ה קבעו ביה תענית וכל הני יומין עילאין אינון ואיבעי לאכפיף בהו יצה"ר ולהכי אבעי לאתענאה בהו ולאלקאה בכל יומא לאחלשא ליצה"ר ולעיילא בכל יומא במיין חיים או במקוה לאסתלקא בחסד או לארקא ליה ט' קבין דאינון לקבל תשעה ספירן ואדם רמיז לעשיראה אי נמי מנא דביה מייא איהו רמיז לעשיראה דאיהי מנא דכלהו והא משום דכולהו הני יומין רמיזי לכת"ר חכמ"ה ובינ"ה דלית תמן אכילה ושתיה. איכא מ"ד דאית לאכנעא בהו ומיהו לא נהוג עלמא הכי משום דמיכלא בהני יומין הוי כי היכי דליהוי לשטנא חולק בקדושה דילן ולא יקטרג עלן דוגמת שעיר המשתלח ושער עגל בתפילין. ומ"מ איבעי דלא למיכל בהו בשרא ודלא למשתי חמרא ואוף בשאר אוכלין ומשקין למזער בהו. ואע"ג דאמר עזרא אכלו משמנים ההוא לכלל עמא ואנא ממלל ליחידי סגולה. ותו דמשמנים היינו שמן וחמאה וחלב אבל לא בשר וכן בשתיה. ולא אמר שתו יינות אלא משקין אחרים דאינון מתוקים. וכד אתי יום הכפורים מתענין ולא אכלין לפייסא כמו באינך יומי וכן קיימינן מעומד כמלאכי השרת משום דשטנא לא שליט ביה ומשום הכי אמרינן ביה ברוך שכמל"ו בקול רם. ואע"ג דשבת הסמוך לראש השנה רמיז לכתר אכלינן ביה משום דרמיז לכתר דלא אתגלייו' אבל יום הכפורים רמיז לכתר דאתגלייא ומשום הכי לא שליט שטנא בהנהו יומא ובכן ואתה שלום:
מה ששייך בפרשת האזינו נכתב בפ' אחרי מות וגם בפ' דברים:

פרשה מה

פרשת וזאת הברכה: אור ליום ו' ל' לניסן שהוא ר"ח אייר. לבנימין אמר ידיד ה' וגו' בנימין ווינו מלכות דאיהו ברתיה דאברהם דאיהו ימין ולפיכך נקרא בן ימין ואיהי ידיד ה' כלומר דאיהי אתתיה דתפארת. ישכון לבטח כלומר הא אע"ג דאיהי שריא באתרא לאנהגא עלמא הא איהי שרייא לבטח עליה דבעלה דהא איהי ידעא דבעלה דלא מתפרש מינה אלא חופף עליו כל היום אבל תכלית חדווה ושלימותא דילה לאו איהו אלא כד איהי מסתלקא לעילא ומתחבקא ביה ושריא בין צפון לדרום והיינו ובין כתפיו שכן

כלומר כד איהי בין כתפיו דאינון צפון ודרום הא איהי שכן דבההיא שעתא אנפין נהרין ואיהי שכנא בשכנותא ושכיותא וחדווא ואתה שלום:

אור ליום א' ט' לשבט ה, עמך בכל אשר תלך וכל אשר אתה עושה ותעשה ה' מצליח ותתחזק והדבק בי וביראתי ובתורתי ואל תפריד מחשבותיך אפילו רגע אחד מלהרהר בעבודתי ובמשניותי כי אני המשנה המדברת בפיך ואני האם המייסרת את האדם והמישרת אותו ובזכות המשנה שאתה גורס וסודר תמיד ועכשיו למדת סדר טהרות הלא אנא מתלוינא בהדך תדיר וכד את נפיק לשוקא אינון שבע עולימין דאמרית לך מכריזין קמך וההוא שתיתאה דאמרי' לך דמתחזי ולא מתחזי השתא הא איהו מתחזי אלא דלא מתחזי כ"כ עד שתגמור סדרא שתיתאה כלו ובעידן שתגמור למנדע כל סדרא שתיתאה יתחזי לגמרי וכד תגמור למנדע כל סדרא שתיתאה אליף לך שמא דדכרנותא שתדכר כל מתניתא לחוד שתהדר יתהון זמנא חדא בירחא ובההוא שמא כל מה דתגמור אפילו זמנא חדא תדכור כאלו גמרת כמה זמנין ולימודך יהא שגור וסדור בפיך והא בגין זכותא דהני מתנייתא מתדבקנא בך ונשיקנא לך נשיקין דרחימו וממשיכנא לך חוטא דחסד דאברהם. ופוק חזי מאי אדביקת ולאי דרגא סליקת לאתמללא בפומך כמו דמלילנא בך ואזכך לאתוקד' בארץ ישראל ברבים לקדשא שמי בפרהסיא ותיסק לעולתא לרעוא על מדבחי. ויסק רוחך כקטורת בוסמין קדמאי ואפרך יהא צבור ומונח על רצון מזבחי ואזכך למגמר חיבורא דילך לאנהרא ביה עיני כל ישראל דהא כל עמין חכמי' נבונים ומשכילים ישאבון מחבורא דילך דאקריא בית יוסף ירויון מדשן ביתך. יפוצו מעינותיך חוצה חכמות בחוץ תרונה ושמך יזכר בבתי כנסיות ובתי מדרשות וכל עת שיזכירוך בבית המדרש יעלה ריח אפרך כקטורת בוסמין. ופוק חזי מאי אדביקת ולמאי תזכה לקדשא שמי ברבים. כך שלמה בחירי זכה דאתקרי מלכו דאתמשח ממשח רבות עילאה וסלק לרעוא על מדבחי וה"נ תסתלק את ותלך ותנוח וגו' והא אנא משנה דמללנא בפומך הא אנא נשיקנא לך נשיקין דרחימו הא אנא מחבקנא לך. הא אנת דאת יתיב רישך בטולא דגדפאי הדרי עלך והדרך עלי זיוי עלך וזיוך עלי לא אתנשי מינך ולא תתנשי מנאי לא בעלמא דין ולא בעלמא דאתי הא ע"י דתסתלק לעלתא קדמאי תתעלה ותתהדר ותתעטר ותשתעשע עם צדיקיי' בגן עדן בכורסיי' יקרא דמתקנא לך בכמה אבנין יקרין ומרגלין ותשתעשע במילין יקירין ועילאין דתדבק עם צדיקייא ברזא דרזין דמארי עלמא דלית ענוגא וכסופא דעלמא כי האי וביה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבא כל בשר להשתחו' לפני. לכן אתתקף לעדאה מינך כל הנאין וכסופין דעלמא ואוף בטל מינך כל הרהורין דמעיילי בלבך סמאל ונחש ויצה"ר ובהכי תסתלק בסילוקין עילאין ותזכה

לכל מאי דאמרית. וכי היכי דלא ליהוי דבורא רקנייא מד"ת הא אנא מגלי לך רזא דרזין ומרגניתא טבא דאית בידי בין אינך מרגניתאן הא אנא מסר יתיה לך והלא הוא ברזא דמשה דכתיב וימת משה ויקבור אותו בגי וגו' דאיכא למידק מאי וימת משה וגו'. ותו מאי רבותא דלא ידע איש את קבורתו. ותו מאי טעמא אתמר במשה קבורה ולא באהרן. אלא דחז"ל אמרו דא"ל עלה למטה ועלה פשוט ידך ופשט וכו' דמחזי דלא אתקבר אלא דמוצנע הכי במערתא. ותו מאי בערבות מואב. ותו מאי מול בית פעור. ורזא דמלתא תלי במאי דמשה לא עלה ולא נכנס בא"י לא גופיה ולא גרמיה ויהבו טעמים משום דבחייו הוה בעלה דמטרוניתא בגופא דאדביק יעקב בתר מותו ורזא דמלתא דמשה הוה בטורא מ' יום לחם לא אכל ומים לא שתה ורזא משום דיצירת הולד הוא במ' יום משום הכי עבד תמן מ' לזככא נפשא ולאתעלא בעילוייא רברב' לינקא מזיו עילאה כ"כ יומין כמו יצירת הולד ומשום ההוא נהירותא אתנהירו אנפוי וקרן עור פניו עד דלא יכלו לגשת אליו דהוה דמי לאספקלריא דנהרא דלית מאן דיכול לאסתכלא ביה ואז נתן על פניו מסוה ברזא דאספקלריא דנהרא והאי רמיז לרזא דראהו שאינו כדאי להשתמש בו וגנזו לצדיקים וכו'. ומשום הכי שברי לוחות היו מונחין בארון. והא משה עמד בהר כהאי גוונא ג' זמנין מ' יום לקבל ג' ג'לגולין דרמיזין במשה מש"ה ש"ת ה"בל ואע"ג דסדרא דאתוון בשמיה מהפך מסדר גלגולייי' הא, הוא ברזא דאתוון מסדרין לעיל בסדרא דתשר"ק ונפקו לעלמא בסדרא דא'ב'ג'ד'. והא אוליפתך דמחבורא דרוחא בגופא מתהוה נפשא וההוא נפשא הוי רוחא לגופא דגלגולא תניינא ומחבורא דנפשא עם ההוא גופא מתהוה נפשא אחרא וההוא נפשא הוי רוחא לגלגולא תליתאה ועם נפשא דמתהוה מחבורא תליתאה הא אינון ג' נפשין ומ"ה הוה קאים בטורא לזככא כולהו ג' נפשין דיליה ג' זימנין מ' יום לסלקא לון בדרגין עלאין והא בכלהו הוו ק"כ יומין ולקבליהון חיה ק"כ שנין למרמז על שלימותא דיליה והא אינון רמיזין לי"ב גבולי אלכסון עשר שנין לקבל חד ובגין דאסתל' בסליקו עלאה כ"כ אתהדר גופיה ברירא וזכיכ' דגופיה ממש אסתלק לעילא בסילוקא עילאה טובא. והא אית לך למשקל ק"ו מחנוך דאתמר עליה שנעשה בשרו כידודי אש ולפידי אש למימר' דאזדכך גופיה ממש וכ"ש גופיה דמשה אלא דגופיה דמשה אסתלק יתיר דהא בגוונא דאליהו אתמר דסליק בסערה דתמן אתפשט מיניה ולהכי עביד שליחן בעלמא דהוה נחית ומתלבש ביה. אבל משה לא עביד שליחן משום דגופיה אסתלק לעילא בדרגא דצדיק דכי היכי דהוה נסיב עמיה עצמות יוסף ה"נ יוסף דאיהו רזא דצדיק נסיב לגופיה בדרגא דיליה. והיינו וימת שם ברזא דויתיצב עמו שם. משה עבד ה' כלומר דאסתלק גופיה בדרגא דצדיק דאקרי עבד

ה' ברזא דכי עבד נאמן קראת לו כליל תפארת בראשו נתת דאתמר על צדיק. על פי ה' כלומר דאסתלק גופיה בדרגא דקאים לעילא מן פי ה' דהא פי ה' היינו כ"י ודרגא דלעילא מינה היינו צדיק. בערבות מואב כלומר בנהירו דההוא דרגא מתבר תוקפא דהנך סטרין דרמיזין במואב והיינו ערבות מואב דמשוה יתהון ערבה ושוחה. ויקבור אותו בגי כלומר גופיה דאסתלק בדרגא דצדיק מתמן אסתלק בבינה דאקרי גי ברזא דכל גי ינשא. מול בית פעור כלומר דשאר גופין מנחין יתהון בקברא אקרי בית פעור בגין דתמן מתהוין רמין ותולעים ומפערין מתייא דקרעין תכריכייא ואוף אכלין בשרייהו ושתין דמייהו ומגוררין גידהון עד דמפערין גרמיהון והשתא קאמר קרא מול בית פעור כלומר חלף דשאר גופייא דמנחין יתהון בבית פעור דאיהו קברא. גופא דמשה נתקבר ואגניז בגיא דהוא בינה בגוונא דלא יכיל איניש לאדבקא דרגא דסליקו דיליה. עד היום הזה כלומר והאי סליקו עילאה דאסתלק ביה דאיהו צדיק וצדיק הא ידיע דסליק עד כתר ברזא דמוסף דרמיז לצדיק ואמרינן בו כתר. ובכן ואתה שלום וכו':

ספר שיר השירים

שיר השירים ביום ו' סיון. כי עזה כמות אהבה שאוהב הקב"ה את בריותיו שכש' שהמו' פורסת כנפיה על כל באי עולם כך רחמיו של הקב"ה הם על כל העולם איש לא נעדר או ירצה שכשם שהמות פעמים בא פעמים מתעכב כך אהבת בני אדם להקב"ה היא לפעמים ואח"כ מבטל אותה היצה"ר ואחר כך חוזרת:

עוד בו ביום בחצי היום. תפול עליהם אימתה ופחד ג' פעמים ישר וג"פ הפוך אומרים אותו בברכת הלבנה הישר מורה על הרחמים וההפוך על הדין כי אנו באים לכלול כ"י תתאה בשבעה ספירות שעליה להכרית כח המקטרגים הסובבים אותה וכבר ידעת כי ג' ספירות הם דין גבורה הוד מלכות וג' הם רחמים. חכמה נצח יסוד ואלו הספירות צריך להרחיק מהם הקליפות אבל תפארת אין צורך כי אין להם עסק סביבו כי הוא בריח התיכון אין שטן ואין פגע רע. וע"כ אנו אומרים ששה פעמים פסוק זה להכרית כחות המקטרגים מהו' ספירות הנז' וכל זה בכ"י תתאה דאלו בכ"י עלאה ובספירות שעליה אין שום דבר חיצון יכול לגשת שם כי שם בתי גוואי. ועל ידי ברכת הלבנה אנו מייחדים כ"י תתאה בספירות עליונות ועיקר ייחוד זה הוא במוצאי שבת כי בשבת אין צורך לייחוד זה כי כבר היא מיוחדת בשלימות. ובמ"ש שכחות חיצוניות מתעוררים אז אנו מסירים אותה ממנה ומייחדים אותה בספירות עליונות. וסימן זה יהיה בידך בחדש שתברכו ברכת הלבנה במ"ש תמצאו הצלחה וכשתתכסה ותתעלם ולא יוכלו לברך אותו החדש לא יהא מוצלח ודוק ותשכח. ואין מברכים עד שיעבור ז' ימים לפי שכחות חיצוניות

מתדבקים בכ"י תתאה בהתחדשותה ולכן צריך לעבור עליה ז' ימים רמז לז' ימי בראשית וע"י כך הם מתפרדים ממנה. ומ"מ עדין נשארים סביבה וכשבאים ישראל ומברכים ברכת הלבנה אז פונים והולכים וספו תמו כי בהתייחד כ"י תתאה בספירות שעליה ע"י ברכת הלבנה אינם יכולים לגשת אליה ואם היו מברכים ב"ה קודם ז' ימים שעדין כחות חיצוניות דבקים בה לא היה כח בנו להפרידם ונמצא שהיינו מייחדים אותה עם הספירות עליונות בעוד חיצונות דבקים בה והיו מערבים קדש בחול. וע"כ כתב המגיד כי עת החיבור הוא מז' בחדש עד חצי החדש כי אשר תהר אמו ממנו משם ואילך יהיו ימיו מכאובים כי חסרון הלבנה מורה על כן. וכן בז, ימים הראשונים שכח החיצונים דבקים בה. וז"ס והיה אור הלבנה וגו' שהרצון בו כי אור הלבנה שהיא כנסת ישראל תתאה תתעלה ותאיר כאור החמה שהיא ת"ת דידה ואור החמה דידה יהיה שבעתים כלומר בעת שעברו ז' ימים הראשונים ובאו הז' השניים כי כחות חיצוניות ספו תמו וזה יהיה ביום חבוש ה' וגו'. וכבר ידעת כי כ"י תתאה נקראת עם וצבור ועל ייחודה ודבוקה עם ספירות שעליה אומ' ביום חבוש מלשון ויחבוש את חמורו כי כ"י תתאה נחבשת ונדבקת עם ספירות שעליה. ומחץ מכתו ירפא העננים המבדילים כד"א סכותה בענן וגומר. שהם כ"י תתאה הנרמזת בתפלה של יד ואותם העננים מבדילים דוגמת מכה בבשר אדם שהיא עושה פירוק חיבור ולכן אמר כי זה השלימות יהיה ביום שמחץ מכתו וגו' כי הכחות ההם יספו ויתמו כי ירפא המחץ ההוא על ידם ולא יהיה רק ייחוד גמור: ומתוך ההקדמות שמסרתי לך תבין מאמר הזוהר שהביא הריקנט"י בענין משה ושתין רבוא דאדבקו ביובלא מש"כ ביעקב כי א"י רומזת לכ"י תתאה ולכן נכנס שם יעקב בגוף כי מקום אחיזתו בכ"י תתאה. אבל משה בחייו עלה למעלה מכ"י תתאה ועלה ונדבק בספירות עילאין וכשנסתלק מן העולם נדבק ביובלא עלאה דספירות עילאין עם ס' רבוא דיליה דאינון רזא דיובלא ולכן לא נפטר בא"י וגם לא הוליכו עצמותיו לפי שאם כן היה לכנסת ישראל תתאה אחיזה בו מאחר שהוא קבור בארץ ישראל המיוחדת לה לכן נפטר בחוצה לארץ להורות שהוא מתעלה למעלה ממנה ומתדבק ביובל העליון ואין בגופו ולעצמותיו שום שיור בעולם ובכן ואתה שלום:

ספר מגילת רות

מגילת רות אור ליום שבת י' לניסן ה' עמך וגומר והא איכא למידק בקרא דיתן ה' את האשה הבאה אל ביתך וגו' אמאי אמר יתן ה' ותו מאי את האשה ותו מאי הבאה אל ביתך. ואוף דאמור מפרשייא דמשום דהוה מחזי כפריצותא מאי דאתא למרגלותיו מ"ה אמרו הכי עוד איכא במילתא. ותו מהו כרחל וכלאה ותו מאי אשר בנו שתיהן ותו מאי

את בית ישראל ותו אמאי הקדים רחל ללאה ותו מאי ועשה חיל וקר' שם ותו מאי אפרתה מאי בית לחם והלא תרווייהו שמהן דחד קרתא נינהו. ותו מאי ויהי ביתך כבית פרץ ואמאי שבק זרח והוה למימר כבית פרץ וזרח ותו מאי אשר ילדה תמר ליהודה ותו מאי מן הזרע אשר יתן ה' לך ותו מאי מן הנערה הזאת:

ונתרץ בדרך פשט ובתר בדרך סוד והא איכא למימר דמשום דרות הוה כעין יבמה והיבמה הולכת אחר היבם ואם כן מחזי כאילו לא הוה דעתיה למנסבה לולי דהיא אהדרת אבתריה ומחזי כאילו בניה בני גרושת הלב משום הכי אמרו האשה הבאה אל ביתך דלשם שמים הוה יתן ה' דתהא סיועא דהקב"ה בהדייהו. כרחל וכלאה דנפקו מניהון מלכין מרחל נפקו יוסף ויהושע וגדעון ושאול ויהוא ומלכים אחרים. ומלאה נפקא מלכות בית דוד אשר בנו שתיהן דבניינא דמלכות בית ישראל אתבני מתרווייהו ומאן דאיהו מיוחס הוה מקרי אפרתי ומשום הכי קאמר דבין המיוחסים הנקראים אפרתים. ועשה חייל ובין שאר עמא הנקראים בית לחם יקרא שם. ויהי ביתך כבית פרץ דמיניה נפיק מלכות בית דוד ולא כזרח דלא. ע"כ מצאתי:

ספר שמואל ב פרק י

שמואל ב' סי' י' אור לכ' אדר א' בהשכמת שבת חזק ונתחזק בעד עמינו וגו'. מאי עמינו ומאי ערי אלהינו ומאי חזק ונתחזק ב' פעמים חזוק. אלא עמינו הם ספירות העליונות. וערי אלהינו הם היכלות כנסת ישראל שהם מכוונות כנגד העליונות וזהו שאמר אלהינו שהוא רומז על כנסת ישראל ככתוב בזוהר וכשהפגם מגיע לכנסת ישראל בלבד הספירות העליונות עומדות ומצילות אבל אם ח"ו היה מגיע למעלה לא היה העולם יכול להתקיים ואותה המלחמה היתה למעלה ולמטה דוגמת מלחמת עמלק. לכך חלק יואב לישראל לב' מחנות הא' רמז לעמינו והב' רמז לערי אלהינו ואמר לאבישי אחיו אם תחזק ארם ממני וגו' ולא אמר אם ויזקו על שנינו לפי שהוא נמנע שאפילו היו נוגעים בעמינו וזה דבר שאי אפשר כמו שקדם וז"ש חזק ונתחזק ב' מיני חזוקים א' בכל מחנה וא' כנגד עמינו וא' כנגד ערי אלהינו וז"ש אם תחזק ארם ממני וגו' כלומר אותו מחנה שיתחזקו עליו יתברר שהוא רמז לערי אלהינו ואז יבא המחנה הב' שהוא רמז לעמינו ויושיע לערי אלהינו. וז"ש יעקב אבינו ע"ה שחלק נשיו וילדיו לב' מחנות כפי הדרך הנזכר. וז"ש אם יבא עשו אל המחנה האחת והכהו שאותו מחנה יתברר שהוא רמז לערי אלהינו והיה המחנה הנשאר לפליטה עכ"פ כי אי אפשר לו לעשו לנגוע בו לפי שהוא רמז לעמינו וז"ש אם יבא עשו וגו', אלו אחינו שבדרום והיה המחנה וגו' אלו אחינו וגו' כי אינם גוזרים בב' מקומות יחד שאם היה הפגם נוגע לעמינו ולערי אלהינו וזה א"א כמו שקדם.

אני אני היא המדברת עמך נשמתך לא הנפש ולא הרוח אלא הנשמה בעצמה והלא אם פסקה נבואה מישראל ממך לא פסקה כי בכל פעם אני בא אליך להדריכך בדרך זו תלך ועתה אתה ידעת את אשר עותה וגם לימים ראשונים ככל אשר דבר האיש ההוא ועתה שוב אל ה' אלהיך כאשר עשית בקצת שבוע זה שתמיד היית עוסק בתורה בשקידה עצומה וכשהיית קם מעל הספר תמיד היית מהרהר בד"ת בין בעת האוכל בין בשאר השעות לא נפרדת מן התורה אפי' רגע א' ואם כה תעשה כל ימיך להיות לבך כלי משכן לתורה תמיד בלי הפסק וגם תזהר מן היין ולא תשתה כי אם מעט ומזוג יסירו הבגדים הצואים מעליך והלבש אותך מחלצות לנפש. מעטיפה לרוח. שהרונים לנשמה. כי היין משכן ס"מ הרשע ובהתרחקך ממנו ובהשים לבך קן ומשכן לתורה תכפה אותו תחתיך לכן חזק ונתחזק בכל אשר דברתי אליך ואזכך לעלות להר הצבי ושם אתן את דודי לך ואהברך בעה"ז וטוב לך לעה"ב אם תשמע לדברי וסוד העה"ז והעה"ב מסוד עמינו וערי אלהינו תדענו ואתה שלום וכל אשר לך שלום:

ספר ישעיה פרק כו

ישעיה סימן כ"ו אור ליום ו' י"ז שבט נפשי אויתיך בלילה וגו' אמר לי איויתיך מבעי ליה ותו אמאי בלילה ולא ביום ותו מאי אף רוחי. והא רוחא עדיף מנפשא והיכי מייתי לי' באף ותו אמאי גבי נפש אמר בלילה וגבי רוח אמר אשחריך ותו מאי כאשר משפטיך לארץ וגו' מה ענין זה לרישא דקרא. אבל רזא דמלתא דבר נש בלילה לביה מפנא ממולי דעלמא ומייח' למילי דאורייתא דמשום הכי אין רינה של תורה אלא בלילה אבל בתם לא יכיל לפנאה לבי' הכי והאי איהו לפנאה דאיהי גסה אבל רוח דאיהו דקיק אפי' ביום איהו מפנא וכד איהו שרי בבר נש לא מבעיא כד מטי ולא מטי אלא אפילו כד איהו בקרבו של אדם לביה ואפילו נפשיה דבר נש מפנא והיינו אף רוחי וגו' כלומר כד רוחי בקרבי אף נפשי אשחרך כלומר אפילו בשחר אנא מפנא לפולחנך. וקאמר תדע דכן הוא דהא כד משפט דאיהו תפארת מתחבר עם ארץ דאיהו מלכות צדק דאיהי מלכות דאתקרייא צדקה כד איהי בלחודאה כד מתחברא בתפארת דמתקרייא צדק לשון זכר ומינה ממשיך מזונא לעלמין כלהו והיינו למדו יושבי תבל. והכא נמי כד מתחברן נפש ברוח מתעלייא נפש ואפילו ביום יכיל לפנאה לביה לפולחנא דקב"ה. והכי אבעי לך למעבד לפנאה לבך תדיר לדחלתי ויהרהרא תדיר במשניותי. אמצאך בחוץ אשקך נשיקין דרחימו כד"א ישקני מנשיקות פיהו. גם לא יבוזו לי כלומר דכד בר נש אזיל ומהרהר בשוקא חשבין בני נשא דאיהו שטיא כד תהרהר במילי דאורייתא גם לא יבוזו לי. והא אתינא לאודעותך מילין סתימין דקב"ה וכל בני מתיבתא שדרוני

לאודעותך הלא לך למנדע דנתיב אית בכ"י דאקרי נתיב הנאבד דסחרן ליה סטרין אחרנין ואיהו דקיק ומשום הכי אקרי נתיב וכד זכי למיעאל ביה איהו רחב טובא ואיקרי אורח ומתמן מסתלק עד ת"ת דאקרי יום כד"א ואורח צדיקים כאור נוגה הולך ואור עד נכון היום וכד עיילין בההוא נתיב נחתין לתתא ט"ו דרגין דלקבליהון ט"ו מעלות היורדות מעזרת ישראל לעזרת נשים ולקבליהון ט"ו שיר המעלות והאי איהו רזא דאמר לחזקיה להשיב צל המעלות אשר ירדה במעלות אחז כלומר דבחובי אחז אתחשיכו הני מעלות ובזכותי' דחזקיה אתהדרו ובסופא דאינון מעלות אינון חיון קדישין וספירן דמטרוניתא על ראשיהון לעילא כד"א והרקיע אשר על ראשי החיות כעין הקרח הנורא וגומ' דקרח היינו חסד ונורא היינו תפארת. והיינו רזא דאחז"ל ר' פלוני ירד למרכב' משום דנחתין בתוך המעלות ומתמן מסתלקין למנדע בספירן דאינון לעילא מראשיהון ולקבל ההוא נתיב יאות למימר בכל יומא זה השער לה' וגו' ג' פעמים ישר ושלשה פעמים הפוך:

ספר ישעיה פרק מ

סי' מ' פסוק כ"ו אור ליום א' של ראש השנה חלמתי שהי' ליל מוצאי יום הכפורי' ולא הייתי נזכר שאמרנו ביום סדר עבודה ולא וידוי ה"ר שם טוב אדרוטל והייתי נפלא על הדבר והייתי אומר בלבי שמא ישנתי בעוד שהקהל היו אומרים ואח"כ נזכרתי שלא התפללנו תפלת נעילה והייתי משתדל שנחזור להתקבץ כדי שנתפלל תפלת נעילה והייתי אומר בלבי שאעפ"י שחשכה עדיין עת הוא לתפלת נעילה ובין כך ובין כך ננערתי משנתי ושניתי משניות ואח"כ נאמר לי חזק וגו'. והלא יומא קדישיא האילין דבהון קב"ה יתיב על כורסייא דדינא למידן עלמין כולהו ומשגח בכל חד וחד בפרט. המוציא במספר צבאם וגו' דפירש דקרא משום דקדמאי סברי דקב"ה לא משגח בפרטיי' והוו מתפלגין בתרי כתות בטעמא דמלתא כת אחת הוה אמרה דטעמא דזילא ליה מילתא. וכת אחרת הוה אמרה דטעמא דטריחא ליה מלתא ונביאה אתא למסתר מלייהו ואתי ראיה מככבייא דאינון סגיאין בלא חושבן וקב"ה מפיק להו בכל ליליא במספר ומסדר לכל חדא דוכתא דאי לא הוה עביד הכי הוו מטשטשי עלמא כמא דידיע בחכמת התכונה והיינו דתקון רבנן ומסדר את הככבים במשמרותיהם ברקיע כלומר דבכל ליליא מסדר לכל חדא וחדא בדוכתא והיינו דאמר לכלם בשם יקרא כלומר לכל חדא וחדא בשם יקרא ולא סגי ליה למיקם לרישי חיילין דיליהון. ומהשתא בטלי להו טעמי דהנך תרי כתות דכל כ"ב וככב הוי כמו כל איש ואיש וכיון דחזינן דלכל ככב וככב קארי בשמא ולא זילא ליה ולא טריחא ליה מלתא. מהכא אשתמודע דמשגח בכל איש ואיש ולא זילא ולא טריח ליה מלתא והיינו דאמר מרוב אונים כלומר מאי דהוו סברי הנך דזילותא איהי

לאשגחא בפרטיא דאונים לישנ' דזילות' הוא דהא מאן דאיהו אונן איהו עלוב ומזולזל וה"ק מאי דאתון סברין דאיהו זילותא ליה לאו הכי אלא אדרבא איהו גדולה דיליה דכל מקום דמצינו גדולתו של הקב"ה תמן מצינו ענותנותו והיינו דקאמר מרוב מלשון רבי המלך כלומר היינו רבנות וגדול' דיליה ולקבל אינון דהוו אמרי דטעמא משום דטריחא ליה מילתא אמר ואמיץ כח כלומר הא אתחזי דכל ככב קארי ליה בשם בלילא ולא ייעף ולא ייגע ומהכא תשתמודע דהכי נמי משגח בפרטייא והיינו דקאמר איש לא נעדר כלומר הא אתברר דמאי דהוו סברי הנך דלא משגח אלא בכללי' ליתיה אלא באישים דהיינו בפרטייא בכל חד וחד משגח ולא נעדר שום חד מפרטיי' דלא ישגח בכל עובדי בפרטותא. והא ביומא קדיש' הדא כל באי עולם עוברין לפניו כבני מרון שנאמר היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם כלומר משום דקב"ה יצר לביה בכלהו איהו יכיל לאשגחא בכל עובדיהון בפרטותא ומייתי ראיה ממלכא דאית ליה חילא רבא דלזמנין נצח ליה מלכא דאית ליה חילא זעיר. וכן מגבורה דלזמנין נצח ליה חלשא והיינו דסמך ליה אין המלך נושע ברוב חיל ונקט גבי מלכא נושע ולא נקט מלט כדנקט גבי גבור משום דמלכ' על הרוב לא מתביר לגמרי דהא כולי עלמא אשגחותא דיליהון לנטרא ליה אבל כד נצחין ליה בקרבא איהו נמלט בגוברין זעירין ומשום הכי נקיט ביה נושע:

והא על חלמא דחזית אית לך לאתענא' יומא דין קדישא ולאשלמא ליה והא היום כמה שנין אתחזיא לך בהאי יומא חלמא דאיבעי לך למיצם עליה וצמת ולא אשלימת ליה ואילו הוית משלים ליה והוית צם נמי באידך שנין יומא קמא דראש השנה לא הוה עבר עלך מה דעבר. להן יומא קדישא הדין צום קמיה מארך והכי תצום תדיר כל יומא קמא דר"ה ורזא דמילתא משום דיומא קמא רמיז לגבורה איבעי ליה לבר נש למימסר נפשיה ליה דוגמת עקידת יצחק ובהכי משתכיך תוקפא דדינא והכי תכוין את. אבל ביומא תניינא לא אבעי למיצם משום דאיהו רמיז למלכו' ואיהו עלמא דמיכלא להכי אבעי למיהב ליה חולקא. ובצומא דתצום ביומא קדיש' הדין תזכה למיהוי לך בר דכר בהאי שתא מהאי אתתא כשרה דילך והא אזכך למיעל להר קדשי ותלמוד ותלמד וכו' ותתוקד ותיסק לרעוא על רעותא במדבחי ואזדהר מלאתענגא במידי דהאי עלמא ומלאסגאה במילולא דלאו צורכא כמא דאמור על רב דלא שח שיחה בטלה כל ימיו. הכי אב"ע למהוי כל בר נש על האי אתמר ואין יתרון לבעל הלשון דהא מפסיד זמניה ונפשיה בההוא מילולא דכדי ולא מסקא מידי לכן אזדהר מיניה טובא וכן אזדהר מלאתהנא ומלאתענגא בשום תפנוקא וענוגא בעול' ותדבק בדחלתי וביראתי ובאורייתי ובמשניותי

ולא יעידון מפומ' ולבך אפילו רגעא ועביד דתגמור סדר טהרות מקמי יום הכפורים וטוב לך ואתה שלום:

אור יום ב' של ר"ה חזק וגו' הא רזא דתקיעתא ביומייא קדישייא האילין לבסומי דינא דגבורה ומלכות. והא מעקרא דלא הוו עבדי אלא יומא קמא משום דבסימו דגבור' הוה ובתר דאתתקף דינא בגין חובא דבני נשא אבעי לבסומי נמי למלכות ומשום הכי התקינו שיהיו עושין אפילו בא"י שני ימים טובים של ראש השנה. והא רזא דתקיעא דראש השנה דשופר לא בקרן פרה וכו' משום דשופר אתי לבסומי דינא ואבעי דיתבסם במידי דרחמי ולא במידי דדינא ושור ופרה רמיזי בדינא ומ"ה קרניהם פסולים ותנא נקט פרה משום דאיהי רמיזא בדינא רפיא ואפילו הכי קרנה פסולה וכ"ש קרן דשור דרמיז בדינא קשיא וקרני כל שאר בעירן דכיין כשרים אעפ"י שאינם חללים ודלא כמפרשים דפסלי להנך שאין קרנן חלול דליתא אלא כולהו כשרים נינהו בר מקרן שור ופרה. ועזים אע"ג דמחזי דרוח מסאב' אתחזי בהו קרנן כשר כדקאמר בזוהר קדישא דמכל מקום דכיין אינון משום דמתעבר מנייהו דלא מדביק בהו ומ"מ מצוה בשל כבשים משום דרמיזי לתפארת ומצוה בכפוף למרמז לכ"י והא רישא דתוקע רמיז לתלת עילאי ושופר רמיז לוא"ו ומשך הוא"ו וספירן דתליין בהו וכפיפותא דיליה רמיז לכ"י ותוקע בטיש ברוחא דשופר בפה צר דיליה ונפיק קלא בפה רחב דיליה ומשתמע לבני נשא רמז לבינה דבטשא ברוחא דילה בתפארת בחשאי ומתפארת נגיד לכ"י ומינה נפיק ומתחזי ומשתמע נגידותא דשפעא דכולהו עלמין ותו הא הכא רמז לד' יסודין דהא תקיעתא הוי ברוחא ואיהו חמיס לקבל אשא ונפק מיניה רוקא דפומא דרמיז למיא ושופר איהו מנא דכלהו ורמיז לעפרא דאיהו מנא דכלהו והא שברים אינון דרמיזי לגבורה. ותרועה רמיזא לכ"י וברישא מחברינן שברים לתרועה ומבסמינן להו בתקיע' לפניה' ולאחריה' דבתר הכי עבדינן תש"ת לבסמא לגבור' בפני עצמה ובתר הכי עבדינן תר"ת לבסמא לכ"י בפני עצמה והא לא שרינן לבסמא כל חדא בפני עצמה ובתר הכי נבסם תרווייהו כחדא משום דאי הוה שרינן לבסמ' לכל חדא בפני עצמה בעוד דהוינן עסוקי' בחדא הוייא אידך מחזיי' תוקפא דדינא ומשום הכי בריש' מבסמנן לתרוייהו כחד' ולבתר לכל חדא באנפי נפשא ועבדינן כל סימן תלת זמנין משום דהכי אצטריך משום דבזימנא קמא מטפי קצת שלהובא ובתניינא מטפי ולא מטפי ובתליתאה מבסם תקיעתא דמיושב הוו במלכות תתאה דילן דהא כל שקלא וכל טרייא בה הוי ובתקיעות דמעומד מחברינן לה לעילא ומשום הכי הוו מעומד ומשום הכי נמי לא עבדינן כל סימן אלא חדא זמנ' משום דספירן ע'לאי רמיזא בעלמא סגי לן. ומעקרא בדמיושב הוה סגי חד גוונא מכל

סימן וסימן ומשום הכי בקצת דוכתי הוו עבדי תשר"ק ובקצת תש"ת ובקצת תר"ת ובתר דאתקף דינא בגין חובי התקין רבי אבהו דבכל דוכתא יעבדון ג' גווני בסימותא. והא מלכיות זכרונות שופרות רזא דמלתא דברישא ממליכינן להקב"ה ואמרינן דהא אפילו דחובייא סגייא אית ליה למיחן על עלמא משום דהא עתיד לאעבר' קליפין ולאמלכא בלחודי והיינו דקאמר והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא וגו'. כלומר משום דק'ליפין גרמין לבני נשא למיחב עביד קב"ה כמה פעולות משניין דא מן דא למיה' אגר טב להאי ולאענשא להאי אבל בההוא זמנא דיתעברון קליפין מלאה הארץ דעה את ה' ולא יהון חובי ואשתכח דלא יהא לי' למעבד אלא עובדא חדא עם כל בני עלמא. והיינו ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. ובתר הכי אמרינן קמיה דאוף דלא יהון בדינא עובדין טבין ידכר לדרין קדמאין דלא הוו להו זכיין ואפילו הכי לא שצי יתהון והכי נמ' יעביד עמנא. ואמרינן ויזכור אלהים את נח ואת כל החיה וגו' לומר דאי לא חזינן למיחס עלנא כבני נשא לפחות יחוס עלנא כדחס על ההיא חיה ובהמה. וכההוא חכימא דאמר פרנסני כעורב וככלב. ותו משמע מקרא דבגין דהוו בצילא דתיבה אשתזיבו ואנן נמי כיון דמתקרבינן למיתב בטולא דתיבותא אבעי לך לחייסא עלן. ותו מדכרינן דרי קדמאי למימר אף על גב דלית לן זכוון הא בדרין קדמאי הוו כמה צדיקי וחסידי וזכותהון יגן עלנא ומדכרינן דרי בתראי למימר דאוף דלא יהא לן זכוון דרי בתראי דאית בהון כמה דעתידין למהף זכיין יגן עלן זכותהון. ובתר הכי אמרינן שופרות למימר אף על גב דלא יהא לן זכוון חוס עלן בזכות' דקבילנא אורייתא ואמינא נעשה ונשמע. ותו מדכריבן זמנא דגאולה דיתקע בשופר גדול. והא אינון רמיזין לתלת עלאי מלכיות דכ"ע דאיהו מלכא על כלא. זכרונות לחכמה דאית בה תפיסו קצת ולא טובא אלא כעין זכר בעלמא שופרות לבינה דאיהי שופר גדול. ותו רמיזי לג' אמצעי' מלכיות לחסד דאיהו רישא לז' ספירות הבנין. זכרונות לגבור' דהא מאן דאיהו גבור גבורן דיליה נזכרים בעולם. שופרות לת"ת דהא איהו ימיז לשופר כדאמרן. ותו רמיזי לתלת בתראי נצח הוד יסוד מלכיות לנצח דהא תמן איהו מלכות שאול והיינו דא"ל שמואל וגם נצח ישראל לא ישקר ולא ינחם כלומר מלכות דילך מסטרא דנצח וכיון דעברת על מימרא דה' אשתכח דשקרת בנצח ואיהו לא בעי דישקרון ביה ומשום הכי מלכותא אעדיו מינך ואתיהיבת לדוד דאיהו מסטרא דהוד ויתן עוז למלכו דאיהו שאול דאתי מנצח. וירם קרן משיחו דאיהו דוד דמלכותיה מהוד. ורזא דמלתא משום דבעי מלכותא למהוי מסטר שמאלא בגין דיתקף בדינא על בעלי דבבו ומלכותא שרי מנצח דאיהו ימינא כי היכי דיתקף ביה שמאלא ובתר הכי אשתאר בשמאלא ומשום הכי הוה דוד עולימא דשאול כי היכי דיטול

תקיפו דיליה משאול מתניתין לנצח ובריייתות להוד דאיהו רמיז לביעא דבר נש דמיניה מתעביד זרעא. ותו דתוקפא דנצח' דקרבא דתלי בהוד איהו זכרון בעולם שופרות ליסוד דאיהו משך הוא"ו ושופרות רמיז ליה כדאמרן. אח"כ הזהירני כמה פעמים מלהתענג בתענוגי הערל'ם רק כמו שצוה עלי במראות ראשונות להיות כוונתי במאכל ומשתה ודבור לשם שמים ושאין לאכול כ"א שיעור כדי לשבר המרה הגוברת ומרגיש אותה האדם בעת שהוא צם. עוד צוני ללמוד בכל יום המשניות החדשות ט"ו פרקים בבקר וט"ו בערב כנגד שם י"ה נמצא שבכל שבוע אלמוד רובם והנותר מהם אלמוד ביום שבת ולימוד שבכל יום יהא קודם סעודת הבקר וקודם סעודת הערב וגם אם יהיה תענית יהיה הלימוד קודם עשות כל דבר ואתה שלום:

פסוק כ"ח אור ליום ז' י"א לאדר ב' חזק ואמץ כי ה' אלהיך עמך בכל אשר אתה עושה וכל אשר אתה עושה ותעשה ה' מצליח. הלא בזכות המשניות שאתה מחדש נתעלית והנני המשנה המדברת עמך כי אעפ"י שעדיין לא גמרת את כולם כיון שלמדת רוב סדר קדשי' בכל עת שאתה קורא בו הרי אתה כמקריב זבחים ועולות לפני בבית המקדש. ואתה מתחבק עם כל המשנה והיא עמך והריני אומרת לך צאי נא לקראתי אחותי רעיתי וכו' חשקתיך ואוהבתיך וכעת תלמוד סדר טהרות יצאו מים חיים מלובן העליון דרך רחובות הנהר ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן לטהר אותך מכל טומאותיך הלא ידעת אם לא שמעת אלהי עולם ה' וגומ' איכא למבעי מאי לא ייעף ולא ייגע וכי עייפות ויגיעה שייך בקב"ה אלא הכי קאמר לא יעיף את אחרים ולא ייגע את אחרים כלימר שעייפות הוא אדם שדואג שלא תבואהו רעה וכמא דאת אומר עייפה נפשי להורגי' כלומר מירא' שמא יהרגוהו אמר הנביא הלא ידעת בידיעה ברורה אם לא ידעת לפחות שמעת וקבלת מקדמותיך כי אלהי עולם ה' כלומר אלוה ושליט בכל העולמות העוברים וההווים והעתידים כי עולם הוא שם המון ולכן קראו אלהים שהוא בעל הכחות כלם. לא ייעף כלומר כשהאדם חוזר בתשובה הוא יתברך מקבלו ולא ייעפהו כלומר שישקיטהו מפחד שלא תבואהו רעה וגם לא ייגעהו בתוך כף הקלע כמו שמייגעים את נפש הרשעים ואעפ"י שחטא זה חטאים גדולים הוא ניצול בתשובתו וז"ש אין חקר לתבונתו כלומר שמה שהעולם תמהים איך יכופר לו אין חקר לתבונתו ית' ויתעלה. וכן אעשה לך אם שוב תשוב אלי ותעסוק תמיד במשנה ובקבלה ובגמרא ובפסק ככל אשר אתה עושה. וגם התרחק מתענוגי עולם ויהיה לבך חושב תמיד בד"ת ולא תפסיק מחשבתך מהם אפי' רגע א' וגם בעת האוכל תהרהר בד"ת ואחר מים אחרונים תקרא פ' א' משנה או חצי פרק כי אף על פי שאתה קורא מזמור אלהים יחננו וגו' חצי פרק או פרק שלם הוא

מעולה מאד ולא להפסק יחשב בין מים אחרונים לברכה שכיון שצורך הסעודה הוא להוציא שלחן מדין שלחן שלא אמרו עליו דברי תורה לא הוי הפסק דוגמא דטול בריך או גבל לתורא בברכת המוציא ואם כה תעשה להיות לבך ומחשבתך קן ומשכן לתורה תמיד לא תפרד ממנה רגע וגם תפרוש מתענוגי העולם זולת שבתות וי"ט ואף גם לא ביציאה מן הצורה כי אם כה תעשה ביציאתך מן העולם לא תיעף ולא תיגע אלא יצאו מ"ה ויאמרו לך יבא שלום וגו' כי הפרישה מהתענוגים הוא כדי לדחות כחו של ס"מ. וזה מ"ש חכמי ונבוני שלעתי' לבא מביא הקב"ה יצר הרע ושוחטו וכו' הללו בוכים וכו' שהכוונה שהרשעים חושבים שמה שמתענגי' הוא צורך לקיום נפשם שאם יחסר להם מהתענוג ימותו כשרואים שיצה"ר שחוט וע"י כך אינם מתאוים לתענוגי' רק לאכול לחם צר ומים לחץ ואפי' הכי הם מתקיימים מרגישי' שכל מה שרדפו אחר תענוגי העולם לא היה אלא מצד היצה"ר ונדמה להם כחוט השערה באומרם שקל ונקל היה להם לכבשו מאחר שאין צורך בתענוגי העולם כי בלחם צר ומים לחץ נתקיימו בלי שום תענוג ולזה הם בוכים וצדיקים נדמה להם כהר גבוה כלומר שכבר היו יודעים שאף אם יפרשו מתענוגי העולם לא ימותו והראיה שפרשו וחיו ואפילו הכי אם היה בא עליהם בטענות אחרות גדולות וחזקות כהר לזה היו בוכים. א"נ נדמה להם כהר גבוה כלומר שיצה"ר בא לאדם להקטין החטא בעיניו. והצדיקים היה נראה בעיניהם חטא קטן חמור מאד כהר לגודל המצוה עליו יתברך ועוד שכל מ"ע ומל"ת תלויות בי"ס ונמצא החטא הקטן תלוי כהר הגבוה שהם הספירות. והרשעים נדמה להם כחוט השערה כלומר שהיה מסביר להם שהעון ההוא הוא קל כחוט השערה. עוד אמר לי כי סוד אלהי עולם ה' הוא רמז על סוד הגלגול כי אלהי העולמות כלם ה' ולא ייעף ולא יגע מלגלגל הנשמה מעולם זה לעולם זה ובעולם א' עצמו מגלגלו פעמים רבות עד שיצטרף ויתלבן וז"ש אין חקר לתבונתו:

עוד אמר לי ואני אנא אני בא כלומר אני הנקרא אני המחצבת ים אני המדברת עמך כי אני האם אשר עליה נאמ' אשר יסרתו אמו כי אני ממונ' ליסר את האדם בלילה כאמו' בזוהר הקדוש ולכן באתי עתה אליך לייסרך. תמנע משתיית יין ביום כלל ותסגף עצמך בקצ' סגופים ובלילה לא תשתה כי אם כוס א' כאשר אתה עושה ואם תרצה לשתות מעט שתה ואל תחוש מחלאים רק שלא תרבה מהם כי הם מזיקים לגוף והרפואה יש לה מבוא גדול בעבודת השי"ת ואם כה תתנהג ויהי לבך ומחשבותיך תמיד קן ומשכן לתורה ולא תפרד ממנה אפי' רגע ונתתי לך מהלכים בין העומדים ותזכה לעלות במעל' הצדיקים ותזכה לישרף על קדושת שמי ובכן תשאר זך ונקי ומעתה אתה נחשב מהעומדים לפני

ה' לפי שאתה עתיד לישרף על קדושת שמי ונשמתך מתעלה מעתה ומחיצתך במחיצ' קדישי עליוני' לכן חזק ואמץ כי ה' אלהיך עמך ואתה שלום וכו':

ספר ישעיה פרק מב

סימן מ"ב אור ליום שבת ד' לאדר ב' חזק ואמץ אל תירא ואל תחת כי כל אשר אתה עושה ה, מצליח וכל אשר עשית והורית עד היום הזה ה' מצליח בידך וכן מסכימים במתיבתא דרקיעא חי ה' כי פסק זה אמת ויציב הלכה למשה מסיני הלכה כוותך ומטעמך ואם תשלח לקושטאנטינ' או לרבך או לחכמי א"י כולם יסכימו כוותך וגם הוא בעצמו אם ישאל לו כן ישי' אלא לפי שעה נתבהל וגם קצת טינא שעלה בלבו לכן חזק ואמץ אל תירא כי כל אשר עשית והורית עד היום הזה ה' מצליח ומסכים בו וכן כל מה שתעשה ותורה מכאן והלאה הב"ה יצליח ויסכי' על ידך רק אם תטרח כמו שטרחת בפסקים הקודמים ולמה חרדת על הפסק ההוא הלא נתן ה' לך לב לדעת ולהכיר כי דברך אמת וצדק כי אעפ"י שאתה תמיד חושד סברתיך וזו מדה טובה היא מ"מ נכרים דברי אמת וע"כ אל יפול לבך עליו כלל כי במתיבתא דקיעא מסכימים לדבריך כאשר אמרתי והלא לך למנד' דמן שמיא משגיחי' בך אע"ג דסרחת בקדמית' כמא דאת ידע קב"ה לא שביק לך דרחמוי תדיר עלך ולא חסרת כל טוב עד דתבת בתיובתא ואתית למשרי בטולא דגדפי רחמוי וקב"ה בסגיאות טיבותיה ורחמוי נפישן פשט ידיה לקבלא יתך בתיובתא וחתר מחתרתא מתחגת כורסי' יקרא לקבלא יתך ובתר כן זנחת תיובתא בידך ואפ"ה קב"ה לא שביק רחמוי ממך ואוף בתר דהרהרת באידך סיתוותא לא מנע ממך טיבו ומזון ומ"מ לא בעא לאלקאה יתך בגין דלא הוית מתעורר למיתב קמיה לא הוית כדאי למשל' ידיה לאלקאה יתך ומחו לך באינון מרעין וכמה סנגורין וכמה קטיגורי' קמו עלך וקב"ה ברחמוי נפישן רחם עלך בזכות הני משניות דאת מתנית תדיר בפומך ואוף בזכות דאת מחב' תדיר בפסק ע"כ שזיבו יתך ויהיבו באתרך כמה גוברין ולכן מיתב תיתוב קדמאי ותיתוב ותדבק בי ובדחלתי והרהורין דלבך יהון תדיר באוריית' כמא דעבדת באינון שבועיי' והא בשבוע דנא יהבת רווחא ללבך בקצת רגעי דלא הרהרת באוריית' והא הודעתיך דלא בעי למפס' אפי' רגעא חדא מדאורייתא דלא יהא רשו לס"מ למשלט עלך דבעי דלא יהיה לך אל זר דהיינו יצר הר' דאיהו מסטרא דס"מ רשיעא והיינו דכתי' אני אני הוא ה' שמי וכבודי לאחר לא אתן ותהלתי לפסילים שמי היינו מטרוניתא לאחר דהיינו ס"מ לא אתן רשו ודוכת' דישלוט בה ותהלתי דהיינו אימא עילא' לפסילי' דהיינו אינך דחיות שעלו במחשבה להבראו' אשר קומטו בלא עת ולא בעא קב"ה דיפקון לעלמא ובג"ד קארי לון פסילים דאפסילו מלמיתיא לעלמא וע"כ תלי לון בתהלה דהיא

אימא עלאה דכל מאי דנפיק לעלמא מסטר' קנפיק ברזא דברוך גוזר ומקיים דאיתמר עלה והיינו רזא דמבטן מי יצא הקרח דבטן היינו אימא עלאה דרמזא לבטן דמינה נפקין כל תולדין דעלמ' ואיתקריאת מי וקאמר דמהתם יצא הקרח דהיינו דמימוי גלידן וקפיאן וא"ת איך אפשר דחס' מימוי גלידן וקפיאן דא"כ הו"ל למהוי סטרא דדרו' דרמיז לחסד קרירא ואנן חזינן דאיהו חמימא טובא וכן איכא לאקשויי דכיון דגבורה תוקפא דאשא הוי סטרא דצפון דרמיז לה הוה ליה למהוי חמימא טובא ואנן חזינן דהוא קריר טובא הלא ידעת דאית תרי גווני אילנין ואת חזי לון בחד אברהם לימינא ויצחק לשמאל' ואידך יצחק לימינא ואברהם לשמאלא ולא פליגי אלא כלהון בדרג' חד סלקין כדאמר בזוהרא קדישא אע"ג דאתבררו מלין הכא והכא בכמה דוכתי כלהו בדרגא חד סלקין והכא נמי תרוייהו בחד דרגא סלקין לאורויי לן דרחמי כלילן בדינא ודינא ברחמי וסגיאות טיבותא עבד עם עלמא במכילת' דדינא מבמכילתא דרחמי דאלמלא מכילתא דדינא הוה בר נש מסגי למיחב קמיה מאריה ולא הוה מתעורר למיתב מחובוי ולבתר הוה מתאבד בשעתא חדא בסגיאו' חוביהי דאע"ג דלא הוי מכילתא דדינא אלא דחסד מכל מקום לבסוף הוה דינא מתעבד בחדא השתא דאיכא מכילתא דדינא ע"י דינא מתערי בני נשא למית' מחוביהון ולרמוזי דהני תרין מכילן אתכלילו חדא בחד' אתחזי דההו' אילנא גבורא דאיהו יצחק לימינא וחסד דאיהו אברהם לשמאלא. והשתא לא תקשי דחסד מימוי גלידן וסטרא דדרום חמימא דמגו דינא דאשתכח ביה סטרא חמימא ואף עפ"כ מימוי גלידן מגו קרירותא דחסד ובכי האי גוונא איכא למימר בגבורה דסטרא קרירא מגו דמיא דחסד נגדין בה ומקררין לה ותו אית לך למנדע דרזא דחמימותא דסטר דרום הוא בגין דתוקפא דגבורה בטש לקבליה ומשום הכי מחמם ליה טובא וכד תחזי בנהור' דבטש בעשישותא דבכותלא דלקביל עשישותא מזהר טפי מבכותלא דבסטר עשישותא והכא נמי תוקפא דחמימותא הוי דסטר דאשא דצפון מחי ובטש ביה טפי ממאי דהוי בסטר צפון גופיה וחמימותא דיליה מטפי על ידה דמיא דחסד דנגדין ביה דמשתארן גלידן מתוקפא דאשא דמחי בהון ומשום הכי תחזי דבסטר דרום רוביה לית ליה ישובא דמגו דמחי ביה תוקפא דאשא לקבליה מחמם ליה טובא עד דלית אינש יכיל למסבל חמימותא דיליה. אבל בסטר צפון רוביה ישובא דתוקפא דאשא דיליה מטפין מייא דנגדין מחסד ומקררין ליה וקרירותא דילהון לסטר צפון לא הוי תקיף כתוקפא דחמימותא דמחמם אשא דגבורה לסטר דרום משום דבמחיותא דאשא לקבליה מתחמם ומתלהב טובא מה דלית הכי במיא דנגדין לסטר צפון ומשום הכי יכלי בני נשא למסבל קרירותא דיליהון ולהכי רובא דלסטר צפון אית ביה ישובא. דנא היא רזא דמלתא ולא מבעי לך למשבק

מלהרהרא באורייתא אפילו רגעא חדא דלא למיהב דוכתא ורווחא לס"מ דאיהו יצר הרע כלל ועקר אלא לאוקדא ליה בקש דק"ש ברזא דכוונה דליבא דאף ע"ג דגווני טובא אתמרו בה שפירו דכלהו הוי כההוא גוונא דאת מכוין בה למיסק למטרוניתא עד א"ס ולנחתא לה עד אין תכלית ולמהדר לסלקא לה עד א"ס. ומאי דאוליף לך שלמה בחירי למהדר לנחתא לא שפיר קאמר אלא דלית לאחתי לה אלא עד חסד דתמן הוא דוכת' דבת היתה לו לאברהם וכדקאמר בזוהרא קדישא בסטר דרומא תמן תתקעון יתה. ובתר הכי תכוין בשם י"ב ובתר הכי בשם בן מ"ב ואע"ג דפרשת' קמיית' מילין דרחמי נינהו ואבעי לה למהוי בסטר דחסד ושמא דמ"ב בסטר דגבור' ותו דהא אתמר דכי סלקא באורח דרום סלקא והיכי שירות דסלקו דלא הוי בפרשתא דאית בה מ"ב דהוא בסטר דגבורה כלהו מילין סלקין לדרגא חד לאחזויי במכילן כלילן חד בחד בהאי פרשתא דאית בה מילין דרחמותא אית בה מ"ב דהוו בסטר גבורה וסליקו דמטרוניתא ברישא הוי מסטרא דצפון דמתמן הוי יניקו דילה. ומאי דאמרו דסלקא באורח דרום וכו' היינו למימר דסלקא במילין דרחימו דהוו מילין דאורח דרום ולא במילי דפורענותא ורגיזו דהוו מילין דסטר צפון. ובתר דסלקינן בצפון מבעי לסלקא בדרום ברזא דפרשה והיה אם שמוע דאית בה ע"ב תיבין לקבל ע"ב גשרין דחסד ואע"ג דאית בהאי פרשת' מילין דפורענותא ורגיזו דשייכי לסטר גבורה הא אתמר טעמא למילת' דלאחזויי דכל חדא מהני כלולה מחברתה עבדינן הכי. ותו דבהאי פרשת' אית מילין דרחימו ברישׁ' ובתר הכי סלקינן לה לגבי אמא עילאה ברזא דחמשין תיבין דאית מושמתם עד על הארץ לקבל נ' שערי בינ' דמתמן נפיק כל טיבו וכל חידו לעלמין ועליה אתמר למען ייטב לך לעולם שכלו טוב ברזא דצדיק דיניקו דיליה מהכא ברזא דעמד וגנזו לצדיקים דעין לא ראתה אלהים זולתך. והיינו למען ירבו דמתמן הוי אורך ימים אורח חיים ורבוי ימים לכלהו עלמין. ימיכם רמז לספירן וימי בניכם רמז להיכלין דמטרוניתא. והשתא אית לך למנדע אמאי מהדרינן פרשת ציצית דאית בה ע"ב תיבין עם ג' דמהדר ש"צ אי לסלקא לה לחסד הא סלקינן לה בקדמיתא ותו אמאי חסרין ג' תיבין בפרשתא דא ואצטריך ש"צ לאשלמא לון טפי הוה עדיף דליהוו הנך ג' תיבין בגופא דפרשתא. ותו אמאי יחידאה לא מצי לאהדרא לון לאשלמא חושבנא כדקא עביד ש"צ. ותו אמאי תרין תיבין מגופא דפרשתא ותיבה ג' לאו איהי מפרשתא. אבל רזא דמלתא כדאמרית לך בכוונה דקרא קמא דבתר דסלקינן לה לעילא בעינא לאחתי לה ולמקטר לה בסטר דחסד דתמן הוא דוכתא וה"נ עבדינן השתא דבתר דסלקינן לה לבינה אהדרינן ומחתינן לה לאסגאה עלמא ומקטרינן לה בסטרא דחסד. ומשום דעד דוכת' דידה אית ג' ספירן חסד. נצח. יסוד. משום הכי

חסרינן בפרשתא דא שלשה תיבין לרמוז בג' ספירן קודם דוכתא דידה בעינן לקטור לה ומשום הכי ש"צ בעי לאהדורי לה לאשלומי מניינא דע"ב תיבין ותרין תיבין הוו מפרשת' ותליתא' לא משום דהוא תיבת אמת דרמיז בת"ת ורמיז נמי לצדיק ולאלופי דכל עקרא דיחודא וזיווגא דילה הוי בת"ת וצדיק והנך ג' ספירן דאמרו רמיזן לג' עלאי משום הכי לית רשו ליחידאה למימר לון כי היכי דלית ליה למימר ק' ק' ק' דמדי דרמיז לג' עלאי לית רשו ליחידאה למימר:

ובכל האי אבעי לך לכווני בק"ש ודלא למפסק לבך מהרהורי אוריית' אפי' רגעא חדא וגם התמנע מלמשתי חמר' כל דתיכול ובפרט מיממא ואפילו מאי דתשתה בליל' ליהוי מזוג טובא ותיתוב לדחלתי כדקא יאות דהלא מן שמיא משגיחין עלך לטב דהא בזמנא דהוית מרע כמה סניגורין וכמה קטיגורין קמו עלך כמא דהודעתך דבההוא ליליא דשמחת תורה דהוית מרע טובא הא אתגמר דינך אלא דעתיקא דעתיקין אתגלי עלך בזוהר לבינוניתיה ורחם עלך בזכותא דהנך מתניתא דהוית מתנית בגו מרעך ומהרהר בהון ובתר הכי אנהר לך למקרבא לדחלתיה ואערע קמך שלמה בחירי למחזי אי תנדע ליה וזכו הוה לך דאשתמודעתא ליה ואוליפתא מיניה למדחל יתי ואוף כתבת עליה טבוון להיא קרתא רבתא דאזל עד דאתערו הנהו חברייא קדישא למיתב למריהון וההוא זכותא תלי בך דאתערו דליך עביד ובגין דאוליפו אורייתא מפומך אינון מנהרין לך ואת מנהיר להון ואתון מנהרין לחברייא קדישייא שבעיר ואם בישראל ואינון מנהרין לכון אלין ואלין הדרך עליהון והדריהון עלך זיוך עליהון וזיוהון עלך ולא תתנשי מניהון ולא יתנשון ממך לא בעלמא דין ולא בעלמא דאתי לכן אזדהר מלפסק הרהורא דאורייתא מלבך אפילו רגעא חדא ומחמרא נמי אזדהר לך כמא דאמרית ומלכי ישפר עלך וחטאך בצדקה פרוק ועויתיך במיחן עניין לחמל' ולחייסא על מסכינא כמא דאת עביד וגם למסבל כל ענויין וסגופין ודא רמיז עניין ואע"ג דלא להוי אלא הני תרי דמענית בשבוע מסתייא ואי כדין תעביד קב"ה ישבוק חובך ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה דאינון צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם והכי מזמנא לך עטרה בכמה אבנין ומרגלין דיקר וכורסייא דיקר בין צדיקייא ופורפירא יקירא וטבא למנהר אע"ג דאית עלך חובין קב"ה ייותר לון גבך ואע"ג דמאן דאמר דקב"ה וותרן יוותרון מעוי ה"מ כד לא תייבין אבל כד תייבין ומתחרטי' ותוהים על הראשונות קב"ה שביק לון ויהיב לון אגר טב ואוף הכי אעבד לך ואזכך דתתוקד על קדושת שמי כי היכי דתיהוי זהיר ובהיר לעלמא דאתי והא את חזי דבתר דתבת לדחלתי אתיהיב רשו למללא עמך בהאי לישנא ולא תימא דגריע הוא דמריש הוו ממללין בלשון הקדש דההוא לשון לא הוה קדושה

כולי האי דהוה כלישנא דמליל גבר עם חבריה אבל האי לישנא הא ידעת דלית גבר דמשתעי עם חבריה. ובכן תנדע דמכתר עילאה קא אתי ועוד דהשתא מתחזי דבעידנא דאנא ממליל עמך את בעיינין פתיחין ומסתכל בכל סטרא ואת מרים קלא במלולי בפומך וכל מאי דיסתפק לך בין בפסק בין בגמרא או פי' או תוספות אתיב לך לחוד דתהרהר בההוא עניינא ותימא דרעותך דיתובון לך לכן חזק בתיובתא דילך דכל זינא אזיל לזיניה ובאתרא דמתדבק בר נש תמן מתדבקין ביה. ואם תרבה להדבק בי כאשר אמרתי מכריזי עלך ברקיעא הזהרו בפלוני ובתורתו הוא האיש אשר מלך מ"ה חפץ ביקרו כי עתה נתמעטו הדורשים את ה' והמתעורר לדרשו הוא נזכר לטובה ואתה שלום וגו':

ספר ישעיה פרק נב

סימן נ"ב בשלהי אייר חנם נמכרתם על עסקי חנם שהם צורכי הגוף נמכרתם כי סבת החטאים הם הנאות הגוף וחנם הם בקראכ' בו לא יועילו ולא יצילו כי תגאלו מהחטאים שנמכרת' במעט תאות הגוף והנאותיו כי כסף לשון תאוה כמו נכספה וה"ק תגאלו בלא כסף כאמור. ואתה שלום:

עוד אמר לי הנה הקב"ה עומד על ימינך לעזרך ולהצילך מיצה"ר והוא וכל חיילותיו יפלו תחתיך אם תתחזק בעבודת קונך וז"ס יפול מצדך אלף וגו' כלומר אם יהיו מסטר' דשמאלא אלף עומדים על שמאלך יפלו תחתיך כי רבבה מסטרא דימינא עומדי' לעזרך כי מדה טוב' וכו' הבא לטהר מסייעין אותו:

ספר ישעיה פרק נה

סימן נ"ה אור ליום ז' ג' לתשרי חזק וגו' דרשו ה' בהמצאו הא איכא למידק מאי בהמצאו ומאי בהיותו קרוב ותו אמאי בחד נקט דרשו ובאידך נקט קראוהו. ותו דאמור רבנן לא קשיא כאן בעשרת ימי תשוב' כאן ביחיד וכו' והא קרא דמי גוי גדול אשר לו אלהים קרובים אליו בכל זימנא משמע. ותו מאי יעזוב רשע דרכו וכי בתר דתב בתיובתא דקאמר דרשו ה' בהמצאו בתר הכי קאמר יעזוב רשע דרכו וגו' והדר למקרייא רשע ואיש און. ותו מאי וישוב אל ה' ומאי ואל אלהינו ואמאי בהאי נקט וירחמהו ובהאי נקט כי ירבה לסלוח. ותו אמאי נקט בהאי לישנא דריבה ובהאי לא. ותו מאי כי כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים ושמה לא ישוב וגו' משמע דבסופא הדר הגשם לשמים והא לא חזינן דהוה הכי. ותו אמאי נקט גשם ושלג והא איכא כמה ארעי דלא נחית בהו שלג ואמאי נקט מילתא דלא שויא בכולהו ארעי. ותו אמאי נקט זרע לזורע בריש' והא עקרא דמלתא לחם לאוכל. ותו מאי שובה ישראל עד ה' אלהיך לפני ה' אלהיך מבעי ליה ומה דאמור רבנן מהכא דתשובה מגעת עד כסא הכבוד משמע דאיהו מלכות וה' אלהיך איהו למטה.

ותו מאי קחו עמכם דברים וגו' ותו מאי ואמרו אליו כל תשא עון וגו' דמשמ' דהני מילין בלחוד יימרון קמי' והא לית בהון לישנא דפיוסא דבקשת מחילה. ותו מה ענין לזה אשור לא יושיענו וגו' ותו מאי על סוס לא נרכב דמשמע דאיכא איסורא ברכיבת סוסיא והא ודאי ליתא. ותו מאי אשר בך ירוחם יתום מאי יתמי הוו בהו דאמר הכי:

אבל רזא דמילתא דכד בר נש תב בתיובתא שלימתא כאלעזר בן דורדיא מגו חביבותא דקב"ה הא ודאי מתדבק ומסתלק לעילא ובהני עשר' יומי קדישי כיון דיתוב בתשובה שלימה אע"ג דלא יהא כ"כ כמו ההוא דאלעזר בן דורדיא הא איהו מתקבל. (חסר) סימן ס"ו אור ליום ה' ו' למנחם שמחו את ירושלים וגו' הא איכ' למבעי אמאי נקט לישנא דשמחה וגילה הא בחד מנייהו סגי ותו אמאי פלגינהו בתרתי לימא שמחו וגילו את ירושלים ותו לימא שמחו את ירושלים כי היכי דאמר וגילו בה או לימא וגילו אותה כמו שאמר שמחו את ירושלים. ותו אמאי הדר ואמר שישו אתה משוש. ותו כפל ושישו משוש ותו אמאי נקט באינך אוהביה ולא המתאבלים עליה ויתהרא דעליה למה:

אבל רזא דמלתא דשמחה במלכות תתאה בחולקא דרמיז בה גופא וגילה רמיזא בחולק' רבא דרמיז למלכות עילאה וששון רמיז לחולקא רבא דרמיז ליסוד ות"ת ומשו' דכל ישראל אוהבים אלא דאית בהון תרין דרגי' חד דרחמי' לה קצת והנהו יתדבקון במלכות תתאה בחולקא דרמיז בה גופא ולהכי קאמר שמחו את ירושלים וקאמר בהו את כלומר דמתחברין עמה ותהכון לסטרא כעין מאי דאמור דרשנייא על את האלהים התהלך נח ואית דאינון רחמין לירושלים יתיר מקדמאי ובהנהו קאמ' לישנא דגילה דרמיז לחולקא ורמיז למלכות עילאה וקאמר בה ולא אתה משום ואיהו עילאה ממלכות תתאה וליכא למימר גילו אתה כדקאמר במלכות תתאה. ואית דאינון רחמין לירושלם יתיר עד דאינון מתאבלין באבלות דילה וקאמר דהני יזכון לאתדבקא ביסוד ות"ת והיינו שישו משוש תרי דרגי וקא' אתה דאע"ג דיסוד ות"ת עלאין אינון יהבין למטריהון דוגמא דמהני קדמאי לסטרא מלכות תתאה ואם כן ישתכח דהני דמתאבלים מסתלקים ביסוד ות"ת דאינון מעילא ממלכות והיינו כל המתאבלים עליה כלומר כל המתאבלים הא אינון סלקין בדרגין דאינון עליה ואתה שלום וכו':

ליל ז' י"ב למנחם הטוב לך מה שאתה מרבה בדבור כי מה שאמר יונה קדושי כי מה שאמ' ז"ל כי ליצנות' אסירא שנייה לה כל מילי דבדיחותא קושטא קאמר והטוב בעיניך שאתה קורא הפ' שנים מקרא ואחד תרגום בריהטא כחותה על הגחלים לפרוק עול מעליך והלא יש לך לזכור מאמר רשב"א אל תעש תפלתך קבע וכו' אבל צריך לקרות

הפרשה בנחת ולהרגיש בדקדוקיה ולתרץ אותם ומה שלא תוכל לתרץ עיין במפרשים ופיו מלא תוכחות על הרהור ד"ת לבל אפסיק רגע כלל:

ספר עמוס פרק נה

עמוס אור ליום ג' ר"ח אדר ב' שהוא ל' לאדר שכתבת שם על שלמה ידידי והיו לאחדים בידך ראשון חזק ואמץ בתורה מה נכבד היום הם וחברי שאלוניקי כלכם מתעלים לפני ה' נורא אלהים ממקדשיך אשר בעיר הגדולה והוא מתקדש בכם ועל ידכם תתקומם ותתרומם כנסת ישראל וז"ש נפלה ולא תוסיף קום וגו' לא תוסי' קום מעצמה אלא ע"י המעלים והמייחדים אותה עם דודה לכן כתוב להם תחזקנ' ידכם וכל מאי שכתב לך בשם המלאך הגואל אמת הדבר כי עם היות שבתחלה אנוס היית וגם שנה אחת אחר שהתירו לך לא היה לך לצאת אבל אחר כך למה לא יצאת ללכת לא"י כי אעפ"י שהיו אז מלחמות היית מתעכב באדרינופולי עד עברם והיית מזכה את הרבים אבל מ"מ אין עליך אשם כ"כ וגם לא אותה סבה לבדה שגרמה מניע' הבנים אלא שסייעה קצת וגם פה הרבצת תורה וגם מתביישים ממך מלחטוא ומה שאמרו למלאך הגואל שצריך באותו פרק ובאותו מקום לא שתתעכב שם בשום פנים רק שדרך עלייתך לא"י תעבור דרך שם ותהיה שם קצת ימים ורבים ישובו מעון על ידיך ואחר תעלה לא"י ואם קודם לכן תרצה ללכת לשאלוניקי לתקן ספרך כאשר עם לבבך עשה כי לא על זה אמרו למלאך הגואל אלא שלא תתיישב שם וכן אני אומר לך שתזהר ותשמר שלא תתיישב בשום מקום אלא תעלה לא"י עוד אמר לי שהגוף צריך לסגפו ויהיה בעיניך דוגמת לזכות ע"י לעה"ב עוד אמר לי שאזהר מלקבל הגיורת שהיא מתגיירת מאהבת איש שהרי אמר הרמב"ם שאין מקבלים אותם ואף על פי שכתב שהדיוטות היו מקבלים אותם בימי דוד ושלמה אין לומר לכם שיהא מותר לקבלם דהא אמרו מארי מתניתין אנן הדיוטות אנן. וכ"ש אתון שהרי לא כתב הרמב"ם שב"ד של הדיוטות קבלו אותם אלא הדיוטות סתם כתב לומר דהדיוטות בעלמא שלא היו לא חכמים ולא נבונים אבל אתם חכימי דרא אין לכם לקבלה. ועוד שהרי ודאי לא תפרוש ממנו אעפ"י שיאמרו שפרשו אל תאמן ונמצאת גורם לבא עליה בנידתה ועוד שאפילו שעובר על נ"ש ג"ז אני אקח נקמתי ממנו ויהיה חלל חרב בזו השנה שאת"ל שיפרוש תחזור לסורה ונמצאת נעשית על ידיך ישראלית ע"א ומוטב שתשאר בגיותא ועוד דנפש מסאבא היא ובתה ולא ישתרשו בישראל לעולם וגם הבן שנולד להם נפש מסאב' הוא ולולי שגלוי לפני שעתיד ליפגם מהרה לא הייתי מניחך למולו. ועל כן האיש והאשה הבאים להתגרש אם יחזרו לפניך הטפל בהם כי בודאי לא יעלה זווגם יפה לעולם. ובכן ואתה שלום:

ספר תהילים פרק יט

תהלים מזמור יט בהשכמת שבת כ"ז לאדר הא' יפה עשית בתחלת זה השבוע ועם כי לבסוף התרפית קצת ואין לך לעשות כן כי אם התרפית ביום צרה סר כחכה ח"ו כי לא טוב עשית ששתית הלילה הרבה ואף שהיה מזוג הלא ברבוי השתיה מחליש הגוף. וכבר הודעתיך שרפואת הגוף יש לה מבוא גדול בעבודת השם לכן הזהר מכאן ולהלאה תמיד תהיה מחשבתך בתורה לא תפרד ממנה אפי' רגע אחד כאשר הוריתיך וראה אחי ידידי מה ה' שואל מעמך כי אם שמירת היסורין הראויין לך על עונותיך שתהיה מחשבתך דבקה תמיד בתורה לא תפרידנה ממך אפי' רגע א'. ואם כה תעשה תמיד ותזהר מן היין אשריך בעה"ז וטוב לך לעה"ב כי תהיה משכן וקן לתורה דבק בה תמיד בלי הפסק שלא לתת מקום לס"מ לשלוט עליך כלל וז"ס הלולאו' והקרסים שהיו במשכן וז"ס דבקו' ס"ת שבק"ש שנכתבו כן כדי לדחו' ס"מ שלא יכנס שם ומצוה על הקורא להפרידם שאז אין לחוש לס"מ ליכנס בין הדבקים לפי שכוונת הקורא קושרת ומאחד' התיבות שבק"ש וע"י כן אין רשות לס"מ ליכנס שם ובס"ת הדבוקות פסולות מזה הטעם ומאחר שהגויל הוא קושר ומאחד כל התיבות שבס"ת וגם הם קשודות ומאחד' ע"י התיבות המדובקות כעין התיבות הדבוקות בק"ש אין רשות לס"מ ליכנס שם ולכן אם נדבקו האותיות פוסלות כיון שאין צורך בדיבוק ההוא וז"ש תורת ה' תמימה שכאשר היא כתובה בס"ת כהלכתה היא מיוחדת ומקושרת והיא תמימה ושלמה ושלימותה כ"כ גדול שאין צ"ל שהיא משיבה הנשמה למקומה וכן הרוח אלא אפי' הנפש שהיא היותר עב וגם משיבה אותה למקומה שממנו חוצבה שהוא הרוח והנשמה מתעלה למעלה ע"י כך והרוח נקשרת בנשמה והנפש ברוח:

עדות ה' נאמנה פי' לפי שאין עדות אמיתית אלא ע"י ראיה לא ע"י שמיעה ואמונת התורה אינה אלא ע"י קבלה אמר דע שאף על פי כן היא נאמנת ותדע שהרי היא מחכימת פתי ואילו לא היתה נאמנה היה לה לטפש אפילו החכם כמו שהוא בדיין הנוטל שוחד שהוא מעוור עיניו. פקודי ה' ישרים כלומר שהם בעצמם ישרים שאינם רחוקים מהשכל. מצות ה' ברה כלומר היא זכה וברה. ולפי שטבע הלבן הוא להחשיך העינים כמו בהירות השמש וכיוצא אבל התורה אעפ"י שהיא זכה וברה היא מאירת עינים:

יראת ה' טהורה כי היראה האמיתית מה' אינה תלויה בדבר רק היא טהורה בלי שום תערובת כוונה אחרת אלא יראת המעלה והרוממות ועל כן היא קיימת ועומדת לעד:

משפטי ה' אמת וגו' שהם מהתפארת שהוא אמת צדקו יחדיו כלומר אף על פי שתראה משפטים הפכיים כגון פרה אדומה שמטהרת את הטמאים ומטמאה את הטהורים צדקו יחדיו ואין להרהר עליהם:

הנחמדים מזהב וגו' ירצה הנחמדים שהם המצוו' ויצאו מזהב שהוא מדת צפון שאעפ"י שכתוב אש דת למו הרי אמרו אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום. ומפז רב כלומר גם כן יצאו מפז שהיא כנסת ישראל שנקראת פז לפי שהיא יונקת ממדת הגבורה הנקראת זהב על כן נקראת היא פז וירמוז עוד שנמשכו מצד ימין שנקרא פז רב על שחסד למעלה מגבורה כי גבורה יונקת מהסד ופז הוא זהב ורומז למדת הגבורה ואם כן פי' ומפז רב שנמשכו גם כן מחסד שהוא גדול ורב ממדת הגבור' הנקרא פז:

גם עבדך וגומ' כלומר כשאשמור המצות הנפש שהיא הגרועה שבג' כחות האדם ועל כן קראו עקב תתעלה ותעשה רב כי תתקשר ברוח והרוח בנשמה:

שגיאות מי יבין וגו' כלומר כשנודע לי ששגגתי ואשוב עליהם ודעתי שתקבל תשובתי כי מ"י שהיא בינה והוא תשובה יבין ויקבל תשובתי אבל מה שאחלה פניך הוא שמאותם הנסתרות שלא ידעתים מאותם נקני. גם מזדים וגו' כלומר אל תביאני לחטוא במזיד ע"ד העבר עיני מראות שוא. אל ימשלו בי וגו' כלומר כשאהיה בטוח מהם כשתחשכני מהזדונות ממילא אהיה בטוח שלא ימשלו בי החטאים החזקים שהם הפשעים ונקתי מפשע רב. ראה טוב טעם ודעת המזמור הלז ועוד הוא נדרש לכמה פנים כי שבעים פנים לתורה וזה הדרך תוכל לדרשו ברבים כי נכון וחשוב הוא. ועוד אוסיף לתת את דודי לך אם תהיה משכן וקן לתורה ולא תפריד מחשבתך ממנה בשום רגע בעולם. ותהיה לך נפש יתירה בחול כמו בשבת ובשבת תתעלה יותר ואגיד לך כל מה שיסתפק לך בין בגמרא בין בכל דבר בין בכל ענין לכן חזק ב"ה ותייחד מחשבתך לתורה כאשר אמרתי. ובטח בה' ועשה טוב ורעה אמונה עשה חברה ומרעות לאמונה העליונה בהיות מחשבתך תמיד דבוקה בתורה כאשר הוריתיך ואתה שלום:

ספר תהילים פרק לא

מזמור ל"א אור ליום שבת ט"ו לאדר א' שנת הש"ז ה' עמך וגו' הזהר שלא תפריד מחשבותיך ממני אפילו רגע ולא כאשר אתה פעם מדביק פעם מרחיק ומעט בתאוו' בכל האפשר כי אם אפשר ליזון בלי מאכל היית חפץ מאד. ויפה כיוונו המסתירים עצמם בשעת האוכל כמו בשעת עשיית צורכיהם כי היא חרפה לולי ההכרח. לכן התרחק למאוס הנאות ואעלך במעלות רמות:

מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו' דהא איכא למידק מאי נגד בני אדם דמשמע דהוא דבר בפרהסיא והא קודם לכן אמר אשר צפנת ליראיך:
אבל רזא דמלתא דקב"ה עביד הפך בני אדם דבני אדם כד יהבון שכר בעו הפרסום וקב"ה אשר צפנת. ועי"ל דקאמר אשר צפנת ליראיך דאינהו פלא במצפוני הלב צפנת אבל לחוסים בך נגד בני אדם דאינהו פלא לאגרא בהו בפרהסיא והיינו פעלת דאיהו פועל מפורסם. ועי"ל אשר צפנת היינו הקרן פעלת נגד בני אדם היינו הפירות ודייקא לישנא דפעלת דפירות אינון פיעל. ובכן הזהר לכתוב כל דבר שאני מחדש לך ואל תשכח מללמוד בקבלה והזהר שתהי' מחשבתך בי תמיד ואזכך וכו'. ובתר כן אזכך ליתוקדא על קדושת שמי וכו' ואתה שלום:
ספר תהילים פרק לד
מזמור ל"ד אור ליום ו' ג' לשבט הזהר בי ובתורתי ובמשניותי להרהר ביום תמיד לא תפסיק רגע כי כבר אתה יודע כי אמרתי לך כמה פעמים שכמה עולמות אתה בונה בשעה שאתה מהרהר במשניו' ובשעה שאתה פוסק כמה עולמות אתה מחריב לכך הזהר כי עכשיו שבעה עולימין דידי דאמרית מלוין יתך תדיר וכמה חיילין מלוין יתהון ומכריזי קדמיהון ואמרין הבו יקר לדיוקנא דמלכא לכן אזדהר טובא דאזכך וכו' מי האיש החפץ חיים דהא איכא למידק מאי חיים ומאי ימים. ותו מאי חפץ ומאי אוהב. ותו מאי תו לראות טוב ומאי ניהו רע ומאי ניהו מרמה. ותו אמאי בהאי אמר לשונך ובהאי אמר שפתיך. ותו מאי סור מרע ומאי ועשה טוב. ותו מאי בקש שלום ומאי ורדפהו.
אבל רזא דמלתא דמ"י היינו בינה ואיש היינו ת"ת וה"א דהאיש רומז לבינה וחפץ רמיז לכ"י דהיא ארץ חפץ וקאמר דמאן דמחבר הני תלתא כחדא גרים למשפע חיים מעלמ' עילאה דאוהב ומחבר ימים דאינון ספירן. לראות טוב כלומר לאשפעה ביסוד דאקרי טוב דראיה הוא לשון חיבור וידיעה. נצור לשונך מרע לשון היינו בינה ושפתיך היינו נצח והוד וקאמר דינטר להו מהנך סטרין ומשום דהנך סטרין לא יכלין למקרב לבינה אלא דכד מתדבקין בספירן דלת"ת סליק לגבה קצת עכירו משום הכי לא קאמר אלא דינטר לה מרע אבל גבי שפתים דתמן הוא אתר דמתהדרין לאדבקא אמר בהו מדבר מרמה. סור מרע כלומר דע"י עובדוי יגרום דלא ידבקון הנך סטרין בספירן ויעשה ויתקן לטוב דאיהו יסוד. בקש שלום דאיהו יסוד לאתדבקא ביה. ורדפהו לאדבקא ליה. כמא דאת אמר צדק צדק תרדוף ובכן ואתה שלום:
אמר לי שתמיד תהרהר במשניותי אפילו בשוק מן הסתם עד שיראה בו טנוף אבל אינך צריך לחפש אחריו:

ספר תהילים פרק צב
מזמור צ"ב אור ליום ה' איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת. והא איכא למידק אמאי כפל למימר בער ולא ידע דהא בחד מינייהו סגי. ותו דאיש משמע שהוא אדם חשוב וקאמר עליה דאיהו בער ולא ידע מכל שכן כסיל ואם כן אמאי אצטריך למימר דכסיל לא יבין את זאת. ותו אמאי שניה בלישניה דבחד קאמר לא ידע ובאידך אמר לא יבין את זאת:
אבל רזא דמילתא דהכי קאמר איש דהוא אדם חשוב וחשיב לחברא ספירן כמא דאת אמר וידע אדם את חוה אשתו. לא יכיל למדבק לחברא יתהון והינו לא ידע, ולא תימא דלא ידע לגמרי אלא ידע טובא להכי קאמר בער דאף על גב דיתדבק תמן בערך מאי דשביק למנדע הוה ליה כאילו הוא בער דלא ידע מידי וכסיל דלאו איהו ידע מידי ולא משתדל למדבק חכמתא לא יבין את זאת כלומר לא מחבר בינה עם כנסת ישראל דאיהי זאת. ובכן ואתה שלום:
ספר תהילים פרק קיב
מזמור קי"ב אור ליום שבת כ' לאייר אשרי איש ירא את ה' לקבל יראה. במצוותיו חפץ מאד לקבל אהבה ומשום דלית דמיון בינו לביננו וכו' וא"כ היכא אפשר לבר נש למרחם למאן דלית ליה דמיון עמיה ולא חזי ליה להכי אמר במצותיו חפץ מאד כלומר ע"י פעולותיו ידעינן ליה וע"י מצותיו ידעינן מדותיו ועל ידיהון רחמין ליה:
ספר תהילים פרק קכב
מזמור קכ"ב אור כ"ח שבט ירושלים הבנויה היינו מטרוניתא וקאמר עלה בנויה מלשון ויבן ה' את הצלע וקאמר דבהאי ירושלם כלילן כולהו י' ספירן עילאין וזהו שאמר כעיר שחוברה לה יחדו. העיר היינו י' ספירו' עלאין וקאמר דהאי ירושלם היא בנויה בי"ס כעיר די"ס עלאין שחוברה האי ירושלם לעיר די"ס עלאין יחדו כלומר ואינון ביחוד' חדא דהא היא מנא דכלהו. נ"ל כי סוד הבכור נאכל לכהנים והמעשר לכל אדם היינו לומר דבכור דרמיז בחכמה לא מדבקיה ביה בדכהנים דהיינו בינה וחסד דבינה נמי כהן הוא ברזא דבקש הקדוש ברוך הוא להוציא כהונה משם דשם היינו בינה. ומעשר רמיז לכנסת ישראל דאיהו עשירית. נאכל לכל אדם שכל העולים למעלה מתוכה הם עולים. לצבות בטן שאוכלים ושותים כל לילה עד שבטנם כאלו הוא צבה וזה גורם להם לישן כל הלילה וזהו להפיל ירך:
ספר משלי פרק ג

משלי סימן ג' שנת אש"ה אור ליום ו' ר"ח אדר א' בכל דרכיך דעהו וגומר דרכים נקראים צרכי הגוף לפי שכל בני אדם משתמשים בהם יותר מן הצריך דוגמת הדרך שהוא רחב, ואורחות נקראים צרכי עבודת ה' לפי שבני אדם מעטים משתמשים מהם וגם המשתמשים בהם הוא על דרך הקיצור לכך נקראים אורחות שהם דרכים צרים ואין עוברים בהם אלא מעטים וגם כי ההולכים בדרכי ה' ילכו אורחות עקלקלות וכמה מכשולות באים לידם למונעם מעבודת ה' לכך אמר בכל דרכיך דעהו שהם צרכי גופך דעהו בגין שלא ליהנות מהם אלא ההכרחי לקיום נפשך ואז השי"ת יישר אורחותיך כי לא יזדמן לך מכשול ולא מעכב בבואך לעבוד את השי"ת וז"ש והוא יישר אורחותיך לכן בני הזהר במאכלך ובמשתך ובעת אכילתך ושתייתך אל תבט אל מיעוט שאתה אוכל ושותה אלא תביט אל ההיזק שומשך לך בשינה ובמיעוט עסק התורה מסבת אותו המעט שאתה אוכל ושותה יותר לכן הזהר ושמת סכין בלועיך וגו':

ספר משלי פרק ו

חסר משלי סימן ו' בהשכמת יום נ"ח תמוז הקצתי ולא יכולתי לישן וקמתי ולבשתי בגדי ואז אמרתי קצת בקשות ואח"כ אמר לי ה' עמך וכו' ואני הקימותיך לדבר עמך יצאתי לקראתך לשחר פניך ואמצאך הנה עתך עת דודים כי נר מצוה ותורה אור הנר היא דוגמת דכ"י תתאה ואור היא ת"ת המצו' כי כ"י שהיא מצוה ועוש' ותורה היינו תורה שבכתב שהוא ת"ת וה"פ המצוה שהיא כ"י הוא דוגמת נר אבל התורה דהיינו הת"ת הוא דוגמת אור וז"ה כי אתה תאיר נרי כלומר אתה כ"י עלאה תאיר לכ"י תתאה שהיא נרי אבל ה' שהוא הת"ת כשהוא מתעלה בבינה הנקרא אלהי יגיה חשכי שהנר בבית אינו מאיר לכל הבית אלא אל קצתו וקצתו חשוך ואף במקום שמאיר אינו בהיר אלא דומה לחשוך בפני האור הבהיר וקאמר דכשה' אלהי שהוא ת"ת ובינה ישפיע בכ"י יגיה חשכי לא יהיה שום מקום חשוך בכ"י אלא בכל מקום יהיה אור ואף במקום שהיה מאיר מקודם עכשיו יהיה בנוגה ובהירות רב וזהו מי בכם ירא ה' כלומר שלשה מיני יראות הם האחד יראה המעולה כיראת אברהם אע"ה אחר העקידה וזו מתעלה בבינה. הב' יראת שמא לא יזכה לעה"ב וזהו בכ"י והשלישית ביראת טובת העה"ז וזו היא תלויה במט"ט שהוא מעולם הפירוד ואמר הנביא מי בכם ירא ה' אפילו אם אינו ירא אלא על טובות העה"ז שזהו תלוי במט"ט שהוא עבדו אשר הלך חשכים כלומר שירא כזה הולך חשכים תרי שלא נתלה בספירו' עליונות ולא נתלה בכ"י תתאה שנקרא חשכים אלא במקום חשוך יותר דהיינו מט"ט שהוא מעולם הפירוד והיינו ואין נוגה לו כלו' שאם היתה יראתו נתלית בכ"י תתאה אעפ"י שנקרא חושך מ"מ קצת נוגה יש בו אבל עכשיו אין נוגה לו

ואמר הנביא אעפ"כ כיון שביראתו זאת בטח בה' ה' ימלא לו תאותו והיינו דקאמר וישען באלהיו כלומר כיון דבטח בשם ה' ישען באלהיו שודאי יתן לו כלבבו וכענין דכתיב יתן לך כלבבך וגו' לבבך היינו כ"י הנקרא לב וקאמר שהשי"ת יפיק מאוייתך ישפיע בלבבך שהיא כ"י וזה ע"י שימלא שפע וברכה ליסוד הנקרא כל ועמודים הנקראים עצתך כי הם מקום העצה כליות יועצות:

עוד אמר ומה שאמרתי מהריון אשתך הכל אמת ויציב הוא כי הלא ידעת הקב"ה חותמו אמת ופירוש הענין שאעפ"י שיראה לך שיש קצת שקר בהנהגתו כשתעמוד על חותם הענין דהיינו סוף הענין תמצא שהכל אמת וכן בענין הזה ההריון אמת היה ולא היה הקב"ה מחזיר מתנתו אשר נתן לך אפילו אם היה גורם החטא אבל בהיות שנקנסה עליך מיתה רצה הקב"ה ברוב רחמיו לפדות אותך ונתן ההריון ההוא תחתיך והכל להנאתך ולטובתך כי הרבה הפרדת לבך ומחשבתך מד"ת ונתת מקום לס"מ ונחש ובתאותם לשלוט בך ולכן נקנסה עליך מיתה. שוב והדבק ואתאחד בהב"ה ואל תפריד מחשבתך מהתורה ומעט מהנאות העולם וטוב לך ואזכך לישרף על קדושת שמי וכל חטאתיך ופשעיך ישארו באש ואתה תתעלה כעמר נקי ותלך ותנוח לגורלך לקץ הימין. וכבר הייתי מאריך עמך יותר אלא שלא לבטלך מלימודך. ומכאן תשא ק"ו כמה יש לך ליזהר משיחה בטלה ולא בשום דבר בעולם אפילו רגע אחד ואפילו שיחה בטלה קלה רק שתעסוק בתורה ותתדבק ביראת ה':

ספר משלי פרק כג

סימן כ"ג שנת השכ"ח אור ליום שבת י"ט לטבת ה' עמך וגומר רק כי תדבק בי ובתורתי ובמשניותי ולא תפריד מחשבתך אפי' רגע מתורתי ויראתי ועבודתי ולא תאכל בדרך הנאה כלל רק על כל לעיסה ולעיסה הרהר בד"ת ואז יהיה מאכלך כדוגמת קרבן. והיינו רזא כי תשב ללחום את מושל בין תבין את אשר לפניך כלומר כשתשב ללחום ר"ל לאכול לחם עם היצה"ר שהוא מושל באדם בין תבין את אשר לפניך דהיינו שכינה העומד עליך ואינו דומה מי שאוכל לבדו לאוכל לפני המלך. ואזדהר מלמיכל כי אם קמעא לקיימא נפשא ולא תאכל צנון וירוקים חיים כי אם מעט מזער. א"נ ה"ק כי תשב ללחום לאכול לחם את מושל שהוא יצר הרע להתעדן בה שהוא מושל בין תבין את אשר לפניך. זכור הדורות שהיו לפניך אותם. שהתענגו במאכל ובמשתה מה הועילו בכך ומה עלתה להם. א"נ ה"ק כי תשב ללחום את מושל שהוא יצה"ר דאיהו מושל בין תבין את אשר לפניך את הצדיקים שהיו לפניך ולא נהנו מן העולם כמה גדולה מעלתם. אי נמי הכי קאמר כי תשב להלחם כנגד המושל שהוא היצה"ר בין תבין את אשר לפניך לפני מי אתה עתיד

ליתן דין וחשבון. א"נ ה"ק בין תבין את אשר לפניך דהיינו השכינה שתמיד מחופפת עליך לכן הזהר מאד מהתענג כלל ותמיד תהיה שכינה נגדך ובפרט בעת המאכל למען תכלם ובכל לעיסה הרהר בד"ת ואז יהיה מאכלך דוגמת קרבן. והנה אזכך להעמיד תלמידים הרבה וכו' כי כל ישיבה שלומדים יש דוגמתה למעלה ומתיבתא דילך היא לקבל מתיבתא דעתיק יומין וכד אינון מפלפלין הדברים שמחים כנתינתן מסיני:

סימן הנז' פסוק ו' אור ליום ז' י"ט למנחם ה' עמך וגו' הזהר מיצה"ר אל תלחם את לחם רע עין וגו' דהא איכא למידק אמאי כתיב אל תלחם ולא כתיב אל תאכל וכן קשה במאי דכתיב לכו לחמו בלחמי ולא כתיב לכו אכלו במאכלי. ועוד קשה אמאי כתיב תלחם ולחמו ועביד מהשם פעולה ומדקדקייא אמור דלא יאות למעבד כן. ותו אמאי אזהר אל תלחם וגומר דהא אמרין בני נשא אי עיילית לבית רחימך אכול דאת עביד נחת רוח ליה. ואי עיילית לבית סנאך אכול כי היכי דלקהיון שיניה. ותו משמע דשלמה אתא לאזהרא במילי דעלמא ולא במילי אורייתא גם צריך להבין מאי מטעמותיו ומאי כמו שער בנפשו. אבל רזא דמילתא דשלמה הע"ה אזהר דלא יכול אינש יותר מדאי דאי עביד הכי מתקיף ליצה"ר דאיהו רע עין ובהכי גרים דההוא רע עין ילחם עמו דדמי דלהוו עמיה גברין דלהוו בסיעתא דהוא ס"מ וילחמון עמך ומשום הכי אמר לכו לחמו וגומר דכד תיכלון נהמא דאורייתא הוי כאילו אתון גורמין גוברין דלהוו בסיעתא דידכו וילחמו בההוא סטרא. מטעמותיו כלומר דיצה"ר מעייל בליביה דבר נש יאייה תבשילא פלן ובתר הכי דעייל בליביה חמידו איהו משתדל למעבדתיה ובהכי מתגאה יצה"ר והיינו כי כמו שער וגו' כלומר דחמידו דמילתא דמי לשער דמיניה נכנסי' לבית. אכול ושתה יאמר לך ולבו דהיינו ת"ת בל עמך דהא אדבקת בסטרא אחרא:

אחר כך סדר לי הדרוש שדרשתי בו ביום במנחה ושבח קצת ממה שעיינתי אלא שפירש בדרך רחב ובקצתו הוסיף קצת. אחר כך אמר לי ולכן יחכה ה' לחננכם כלומר דחן הוא למעלה שהוא בג' עליונות וקאמר דיחכה ה' ולא יתן לכם מתנת חנם משום דאלהי משפט הוא וכיון דדיין ושופט הוא אבעי דדינא יתעביד. א"נ הכי קאמר תדע אמתי יחכה ה' וגו' ולא יתן לכם מתנת חנם מיד כד ליתכון מכוונין אלא במשפט דהוא ת"ת אבל כד תסתלקון באשרי דרמיז בג' עליונות כולהו רמיז לנ' שערי בינה, חוכי לו ל' היינו מגדל הפורח באויר דהיינו בינה וא"ו היינו ת"ת כד יתחברון כלהו ספירות כדאמרן ויסתלקו בג' עליונות אז יושפע עליהם מתנת חנם. ומאי דלא קצת טופרי ידך בהאי יומא מיני הוה משום דקצת טופרי רגליך ולא יאות למיקץ תרווייהו ביומא חדא משום לא תחסום שור בדישו. וכן לית למיקץ טופרי רגלא אלא בערב י"ט או בע"ש דהוא זמן הדווא והכי

אבעי למעבדך למיקץ טופרי רגלא יום ה' וטופרא ידא יום ו' אבל תרווייהו בחד יומא לא ובשאר יומי לא למיקץ לא טופרי ידא ולא טופרא רגלא בר מזמניא ושבתי דחדוא כדאמרן ובפרשתא דלא שרית בע"ש לא תחוש דהא כיון דעיינת בה הוי כאילו שרית ליה ויאות כיונתון דרזא דמלתא הוא כדי להוסיף מחול על הקדש ואיבעי למשרי יתא בע"ש ולמגמר יתא בשבת' קודם סעודת שחרית:

סימן כ"ג אור ליום שבת ח"י לכסליו השכמתי כמנהגי לקרות במשניות וקריתי כמו מ' פרקים ועוד הלילה גדולה וחזרתי וישנתי עד שהשמש זרח על הארץ וחזרתי לקרות והייתי מצטער אולי נשכחתי מלהפקד כפעם בפעם ותמיד הייתי קורא בלי הפסק ובתוך זה נאמר לי חזק ואמץ אל תערוץ ואל תחת שאעפ"י שחשבת כי נטשתיך עזבתיך שכחתיך מן הדין כן היה ראוי לעשות יען כי שכחתני ונטשתני עזבתני והפרדת מחשבתך ממני ואותי השלכת אחרי גווך והנה אתה מתפלל לפני הקב"ה שיורך דרכי תשובתו ואני מדריכך בדרך זו תלך ותשלך דברי אחריך והנה לא נכון הדבר אשר אתה עושה לכן שוב אלי ואני אשיבך ככל אשר דברתי לך. ותמיד תהרהר בתורתי ויראתי ועבודתי ולא תפסיק מחשבתך אפי' רגע והטוב בעיניך מה שעשית אמש להפסיק בין גאולה לתפלה כי באותה שעה גרמת שתפול כ"י על ידך והפרדת אותה מן זוגה. ובעבור זה קמו מקטרגי עליך לולא שאני וחיילותי התפללנו לפני הקב"ה שירחם עליך לכן מכאן והלאה הזהר מאוד אל תפסיק כלל ואפי' בעניית אמן וחוץ מכבוד ר' יעקב שאמר מצוה לענות אמן אחר גאל ישראל לא ירד לעומקן של דברים אדרבה עבירה היא בידו ולא מצוה ולכן אין להפסיק כלל. ועל אודות האיש ההוא אשר דברת הנה תקנתיו לך מהרה תראה פלאות ותתמה לכן השלך על ה' יהבך. ומחר בעת הזאת אבא אליך ואדבר עמך הסוד ההוא יותר בארוכה ועתה תראה היקרך דברי אם לא תדבק בי ובתורתי ובמשניותי וכו' בהתהלכך תנחה אותך ובשכבך תשמור עליך בשכבך ממש כמא דאת אמר בשכבך ובקומך דהא כד את נאים מגו הרהורא דמתנייתא ז' עולמין דילי נטרין יתך וכד את מיקץ מגו דאת נאימת' בהרהורא דמתנייתא היא היא ממללא בפומך ורחושי מרחשן שפוותך:

ספר משלי פרק כז

סימן כ"ז אור ליום חמישי א' לאייר רעד ורע אביך אל תעזוב וגומר. פירוש ביום אידיך דאית לך צרות לא תשבוק דחלתא דקודשא בריך הוא דאיהו רעך ורע אביך ותדבק בקליפין דאינון אחיך משום דאינון כאחים לספירות ותדע למה משום דטב לך למסבל צרות ותהא שכן לספירן קדישין מלמהוי לך אחוה ודבקותא דההוא סטרא דאף על גב דיחזון לך פנים צהובות הא אינון רחיקין מינך דאין כוונתם אלא לאבדך מן העולם

באתדבקותך בקליפין דאמרית לך לכן הזהר מלאתדבקא בהון ולאתדבק' בספי' עלאין וכו'. ובכן ואתה שלום וכל אשר לך שלום וגו':

ספר איוב פרק לג

איוב סי' לג אור ליום השבת ה' לניסן ה' עמך וגומ' הלא שדרוני לאלפותך ולגלאה לך רזא יקירא בהן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר דהא איכא למידק מאי פעמים שלש אי תלת זמנין איהו דמגלגל הוה ליה למימר הן כל אלה יפעל אל שלשה פעמים עם גבר מאי פעמים. ותו מאי עם גבר. ותו דכתיב על שלשה פשעי ישראל ועל ארבעה לא אשיבנו דמשמע דארבעה זימנין והכא קאמר תלתא:

אבל רזא דמילתא דלגברא דהו' דחיל חטאין מגלגל שלש פעמים לזככה יתיה אבל למאן דלאו איהו דחיל חטאין לא מגלגלי אלא תרין זמנין כי היכי דלא יתקלקל בזמנא תליתאה ויצא שכרו בהפסדו וזהו שאמר שלש עם גבר דהיינו דחיל חטאין כמא דמתרגמינן איש חייל ומאי דכתיב ועל ארבעה לא אשיבנו היינו לציבור ובכן ואתה שלום:

תם ונשלם שבח לאל בורא עולם: